

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 225

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

52 tomas
2009 m. rugpjūčio 27 d.

Turinys

II Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma

SPRENDIMAI

Komisija

2009/608/EB:

- ★ 2007 m. balandžio 24 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos, kurią Belgija suteikė InterFerryBoats [C 46/05 (ex NN 9/04 ir ex N 55/05)] (pranešta dokumentu Nr. C(2007) 1180) ⁽¹⁾ 1

2009/609/EB:

- ★ 2008 m. birželio 4 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos C 41/05, kurią Vengrija skyrė pagal elektros energijos pirkimo sutartis (pranešta dokumentu Nr. C(2008) 2223) ⁽¹⁾ 53

2009/610/EB:

- ★ 2008 m. liepos 2 d. Komisijos sprendimas dėl priemonių C 16/04 (ex NN 29/04, CP 71/02 ir CP 133/05), kurias Graikija įgyvendino Hellenic Shipyards naudai (pranešta dokumentu Nr. C(2008) 3118) ⁽¹⁾ 104

2009/611/EB:

- ★ 2008 m. liepos 8 d. Komisijos sprendimas dėl priemonių C 58/02 (ex N 118/02), kurių Prancūzija ėmėsi bendrovės Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) naudai (pranešta dokumentu Nr. C(2008) 3182) ⁽¹⁾ 180

Kaina: 38 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2007 m. balandžio 24 d.

dėl valstybės pagalbos, kurią Belgija suteikė InterFerryBoats [C 46/05 (ex NN 9/04 ir ex N 55/05)]

(pranešta dokumentu Nr. C(2007) 1180)

(Tekstas autentiškas tik prancūzų ir olandų kalbomis)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/608/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtų straipsnių nuostatas,

kadangi:

(2) 2003 m. spalio 13 d. (D(03)17546), Komisija kreipėsi į Belgijos valdžios institucijas prašydama pateikti papildomos informacijos. 2003 m. gruodžio 12 d. šiuo klausimu buvo surengtas dvišalis susitikimas su Belgijos valdžios atstovais. Susitikime Komisijai buvo įteiktas IFB restruktūrizavimo planas.

(3) Belgijos valdžios institucijos į Komisijos raštą atsakė 2004 m. sausio 7 d. raštu, kuris Komisijos užregistruotas 2004 m. sausio 13 d. (TREN/A(04)10708). Iš šio rašto paaiškėjo, kad pagalba, apie kurią buvo pranešta, buvo suteikta. Todėl buvo užregistruota byla Nr. NN 9/04. Antrasis susitikimas įvyko 2004 m. balandžio 30 d. Belgijos valdžios institucijos 2004 m. birželio 15 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2004 m. birželio 21 d. (TREN/A(04)23691), atsiuntė Komisijos per šį susitikimą paprašytą papildomą informaciją.

(4) 2005 m. sausio 26 d. raštu (D(05)100339) Komisija paprašė Belgijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos. Ji pateikta 2005 m. kovo 25 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2005 m. kovo 30 d. (TREN/A(05)7712).

1. PROCEDŪRA

1.1. Bylos NN 9/04 ir N 55/05

(1) 2003 m. rugpjūčio 12 d. raštu, kuris Europos Komisijos buvo užregistruotas 2003 m. rugpjūčio 12 d. (TREN/A(03)27718), Belgijos valdžios institucijos pranešė apie sanavimo ir restruktūrizavimo priemones kurias pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį bendrovė *Société Nationale des Chemins de Fer Belges* (SNCB) pritaikė savo filialui *Inter Ferry Boats* (IFB), 2003 m. balandžio 7 d. sudariusi pagrindų sutartį.

(5) 2005 m. sausio 28 d. raštu (SG(2005)A1133) Belgijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie SNCB ketinimą papildomai padidinti IFB kapitalą, toks padidinimas nenumatytas susitarimuose, apie kuriuos pranešta 2003 m. rugpjūčio 12 d. Komisija šį pranešimą užregistravo ir suteikė numerį N 55/2005.

- (6) 2005 m. kovo 29 d. raštu (D(05)106199) Komisija paprašė Belgijos valdžios institucijų papildomos informacijos. Ji pateikta 2005 m. balandžio 28 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2005 m. gegužės 3 d. (SG(2005)A(05)4155).
- (7) 2005 m. gegužės 31 d. raštu (D(05)111096) Komisija paprašė Belgijos valdžios institucijų papildomos informacijos. Ji pateikta 2005 m. birželio 30 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2005 m. liepos 1 d. (TREN/A(05)16598).
- (8) 2005 m. rugsėjo 16 d. įvyko Komisijos ir Belgijos valdžios atstovų darbo susitikimas. Susitikimo metu Komisija paprašė Belgijos valdžios atstovų papildomos informacijos. Ji pateikta 2005 m. spalio 21 d. elektroniniu raštu, Komisijos užregistruotu 2005 m. spalio 24 d. (TREN/A(05)27067).
- (13) 2006 m. lapkričio 30 d. raštu, kuri Komisija gavo 2006 m. gruodžio 5 d. ir įregistravo numeriu TREN/A/39219, Belgijos valdžios institucijos perdavė su šia byla susijusį p. *Karel Vinck* raštą. Šį raštą Belgijos valdžios institucijos persiuntė, siekdamas paremti savo teiginį, kad SNCB sprendimai šioje byloje susiję ne su Belgijos vyriausybe, o tik su pačia bendrove SNCB.
- (14) 2007 m. vasario 5 d. raštu (D(07)302095) Komisija paprašė Belgijos papildomos informacijos. Belgija šią informaciją perdavė 2007 m. vasario 7 d. raštu (A(07)24246), 2007 m. vasario 8 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2007 m. vasario 9 d. (A(07)23613), 2007 m. vasario 13 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2007 m. vasario 15 d. (A(07)24201), ir 2007 m. vasario 15 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2007 m. vasario 16 d. (A(07)24362).
- (15) 2007 m. kovo 15 d. raštu (D(07)306248), taip pat 2007 m. kovo 16 d. darbo susitikimo metu Komisija paprašė Belgijos valdžios atstovų papildomos informacijos. Šią informaciją Belgija perdavė 2007 m. kovo 30 d. raštu, Komisijos užregistruotu tą pačią dieną (A(07)28411).
- 1.2. Byla C 46/05**
- (9) 2005 m. gruodžio 7 d. raštu Komisija pranešė Belgijai apie sprendimą pradėti procedūrą dėl čia aptariamų priemonių pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį.
- (10) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽¹⁾. Komisija paragino suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl šios pagalbos priemonės. Komisija iš trečiųjų suinteresuotųjų šalių šiuo klausimu pastabų negavo.
- (11) Į raštą, kuriuo pradėdama procedūrą, Belgija atsakė 2006 m. vasario 14 d. raštu, Komisijos užregistruotu 2006 m. vasario 15 d. numeriu TREN/A/13934. Tuo pačiu 2006 m. vasario 14 d. raštu ji atsiėmė 2005 m. sausio 28 d. pranešimą.
- (12) 2006 m. birželio 1 d. ir liepos 25 d. įvyko Komisijos ir Belgijos valdžios atstovų darbo susitikimai. 2006 m. birželio 29 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną numeriu TREN/A/25806, 2006 m. rugsėjo 20 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną numeriu TREN/A/32665, ir elektroniniais raštais, išsiųstais 2006 m. lapkričio 16 ir 21 dienomis bei užregistruotais numeriais TREN/A/37638 ir TREN/A/37981, Belgijos valdžios atstovai perdavė Komisijai papildomos informacijos.
- (17) IFB yra pagal Belgijos teisę veikianti uždara akcinė bendrovė. SNCB valdo 89,03 % bendrovės kapitalo. Kiti akcininkai yra CNC *Transports*, filialas, kurio 93,8 % priklauso SNCF (7,41 %), ICF (2,08 %), ir EWS (*English Welsh and Scottish Railway* – 1,22 %).
- (17) IFB įsteigta 1998 m. balandžio 1 d. susijungus šioms trimis bendrovėms: *Ferry Boats SA*, *Interferry SA* ir *Edmond Depaire Ltd* geležinkelio departamentui. Kaip nurodoma Belgijos pateiktame išrašė iš įmonių registro, šis susijungimas buvo prijungimas, per kurį bendrovė *Ferry Boats SA* prisijungė bendrovę *Interferry SA*; vėliau prie sujungto vieneto prijungtas *Edmond Depaire SA* geležinkelio departamentas. Taigi IFB yra 1923 m. įsteigtos bendrovės *Ferry Boats* juridinio asmens tąsa.

⁽¹⁾ OL C 159, 2006 7 8, p. 2.

(18) IFB daugiausia veikia dviejose srityse – geležinkelio transporto logistikos ir kombinuotojo transporto (IFB *Logistics*) ir žemyninių kombinuoto transporto terminalų eksploatavimo (IFB *Terminals*). Įmonės veikla išsamiai apibūdinta rašto, kuriuo pradėdama oficiali tyrimo procedūra, 16–29 punktuose.

(19) Be šios veiklos dar reikia paminėti IFB turimas arba turėtas akcijas ir filialus Belgijoje arba užsienyje, bendrovėse, eksploatuojančiose jūros ir žemyninius terminalus, taip pat transporto bendrovėse. Šios akcijos ir filialai buvo išsamiai aprašyti rašto, kuriuo pradėta oficiali tyrimo procedūra, 30 ir tolesniuose punktuose. Belgija pranešė Komisijai, kad kai kurie rašte, kuriuo pradėta procedūra, nurodyti faktai yra nevisiškai tikslūs arba nuo to laiko yra pasikeitę. Tolesnėse dalyse nurodomi pokyčiai, įvykę po rašto, kuriuo pradėta procedūra datos. Visa kita išdėstyta sprendime pradėti procedūrą (30–49 punktai).

(20) IFB turimos Belgijos terminalų akcijos. IFB atsisakė Zebriugės (*Zeebrugge*) terminale turėtų akcijų dalies. Rašto, kuriuo pradėta procedūra, 39 punkte buvo rašoma, kad savo akcijas ji pardavė interesų grupei OCHZ. Iš tikrųjų IFB savo akcijas pardavė bendrovei *Hesse-Noord Natie*, su kuria kartu administravo terminalą.

(21) Rašto, kuriuo pradėta procedūra, 41 punkte rašoma, kad IFB valdo 16,76 % bendrovės *Dry Port Mouscron-Lille*. Belgija Komisijai pranešė, kad 2006 m. birželio 29 d. atlikus kapitalo didinimo operaciją, kurioje IFB nedalyvavo, taip pat į bendrovės valdomą kapitalą įtraukus privatų investuotoją *DELCATRANS*, bendrovės valdomo turto dalis sumažėjo iki 11,07 %.

(22) IFB turimos Prancūzijos terminalų akcijos. 2006 m. rudenį IFB pardavė savo 30 % bendrovės *Nord France Terminal International OU* (toliau *NFTI-ou*) akcijų bendrovei *CMA-CGM*. Po šio sandorio IFB Prancūzijoje priklauso tik 2 % bendrovės *CNC transports*, vėliau pervadintos *Naviland Cargo*, akcijų.

2.1.1.2. Susijusios rinkos ir IFB turimos rinkos dalys

(23) Sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodė (50–54 punktuose), kad kalbant apie IFB *Logistique* veiklą, išskirtinos dvi atskiros produktų rinkos – ekspedicijos ir logistikos. Šios rinkos apibūdintos kaip nacionalinės, o apskaičiuota IFB *Logistics* priklausanti rinkos dalis apima nuo 2 % iki 5 %.

(24) Terminalų rinkos klausimu sprendime pradėti procedūrą, (55–59 punktuose) išskiriama žemyninių ir jūrinių terminalų. rūšys IFB nuo to laiko atsisakė visų turėtų jūrinių

terminalų akcijų. Nei suinteresuotosios šalys, nei Belgija neužginčijo rašte, kuriuo pradėta procedūra, pateiktos apibrėžties.

(25) Krovinių vežimo geležinkeliu rinka yra dvi minėtas rinkų papildanti rinka. Nuo 2003 m. ji buvo atverta tarptautiniam krovinių vežimui iš Belgijos ir į Belgiją, kaip nustatyta 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvoje 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros ⁽²⁾. Atvėrus tarptautinių krovinių vežimo rinką, 2007 m. sausio 1 d. pagal Direktyvą 91/440/EEB buvo atverta ir nacionalinė krovinių vežimo rinka; Belgijoje tai padaryta 2005 m. gruodžio 13 d. Karaliaus dekretu.

2.1.2. SNCB

(26) Bendrovė SNCB įsteigta 1926 m. liepos 23 d. Belgijos įstatymu dėl Belgijos nacionalinės geležinkelių bendrovės įsteigimo. ⁽³⁾ Nuo 1992 m. spalio 14 d. ⁽⁴⁾ ji yra savarankiška valstybės įmonė ir valstybės akcinė bendrovė ⁽⁵⁾.

(27) 2005 m. sausio 1 d. Belgija atliko SNCB struktūros reformą. Bendrovė padalinta į tris atskiras bendroves:

— kontroliuojančioji bendrovė *SNCB Holding*, kuri valdo 100 % šių dviejų bendrovių:

— *Infrabel*, valdanti geležinkelio infrastruktūrą, ir

— naujoji SNCB, geležinkelio bendrovė, atsakinga už transporto paslaugas.

Belgijos valstybė valdo visą bendrovės *SNCB Holding* kapitalą.

(28) SNCB valdymo organai yra valdyba, direktorių taryba ir deleguotasis administratorius. Valdybą sudaro dešimt narių, įskaitant deleguotąjį administratorių. Valdybos narius Ministrų Taryboje priimtu nutarimu skiria Karalius.

⁽²⁾ OL L 237, 1991 8 24, p. 25.

⁽³⁾ *Moniteur Belge*, 1926 7 24.

⁽⁴⁾ 1992 m. rugsėjo 30 d. Karaliaus dekretu, kuriuo patvirtinama pirmoji Belgijos nacionalinės geležinkelių bendrovės valdymo sutartis ir nustatomos su šia bendrove susijusios priemonės, įsigaliojimo data, *Moniteur Belge*, 1992 10 14.

⁽⁵⁾ Kaip apibrėžta 1991 m. kovo 21 d. įstatyme dėl kai kurių valstybės ekonominių įmonių reformos, *Moniteur Belge*, 1991 3 27.

(29) Belgijos vyriausybei valdyboje atstovauja vyriausybės atstovas. Vyriausybės atstovas gali kreiptis į Belgijos valdžios institucijas, kad būtų panaikintas valdybos sprendimas dėl klausimo, nesusijusio su viešosios paslaugos teikimu jei šis sprendimas „trukdo [...] vykdyti viešosios paslaugos uždavinius“ (įstatymo 23 straipsnio 2 dalis).

2.2. 2001 m. ir 2002 m. IFB patirti finansiniai sunkumai

(30) Visų pirma analizuojamos finansinių sunkumų priežastys, o vėliau aprašoma, kaip į juos reagojo IFB ir SNCB vadovai.

2.2.1. Finansiniai sunkumai

(31) Pagrindinė IFB problemų priežastis yra susijusi su finansiniais sunkumais, iškilusiais dėl Prancūzijos akcijų, susi-

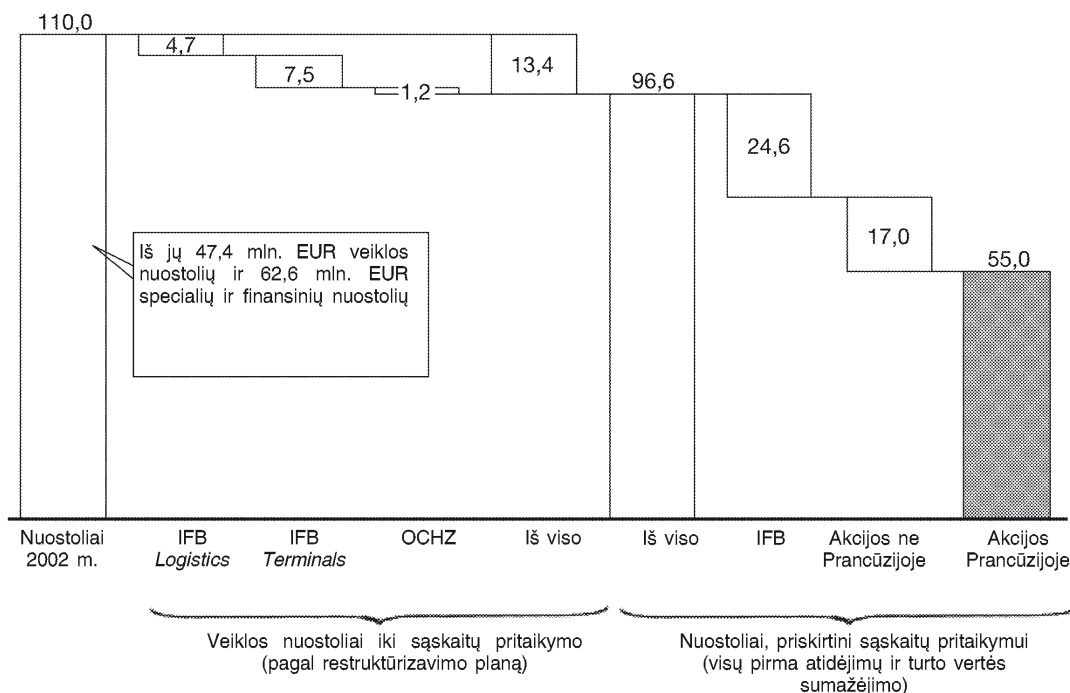
jusių su Dunkerko (*Dunkerque*) uostu. 2001 ir 2002 m. finansiniai sunkumai taip pat paveikė IFB *Logistics* ir IFB *Terminal* – jų veikla 2002 m. buvo nuostolinga.

(32) Kaip nurodyta 1 lentelėje, bendra 2002 m. IFB nuostolių suma siekė 110 milijonų EUR. 12,2 milijonų EUR buvo susiję su veiklos nuostoliais, patirtais iki pritaikant apskaitą IFB *Logistics* (4,7 mln. EUR) ir IFB *Terminals* (7,5 mln. EUR). 1,2 mln. EUR nuostolio patirta dėl veiklos OCHZ. Šie nuostoliai, kurių bendra suma siekia 13,4 mln. EUR, sudarė 12 % visų nuostolių. Likusieji 2002 m. patirti nuostoliai, t. y. 96,6 mln. EUR, atsirado sumažėjus akcijų vertei ir atidėjimams po to, kai buvo atliktas apskaitos pritaikymas, būtinas dėl sunkumų, kuriuos bendrovė patyrė Belgijoje ir Prancūzijoje. 75 % šių akcijų ir atidėjimų sumažėjimo susiję su IFB valdomomis akcijomis. Iš šios dalies 76 % susiję su akcijomis Prancūzijos įmonėse.

1 lentelė

2002 m. nuostoliai

(Mln. EUR)

Šaltinis: IFB restruktūrizavimo planas, 24.3.2003; IFB *Controlling*

2.2.2. IFB ir SNCB vadovybės reakcija

(33) Nuo 2000 m. pabaigos IFB nebeapmokėjo SNCB jai pateiktų geležinkelio transporto paslaugų sąskaitų. 2001 m., o ypač 2002 m. IFB toliau tęsė tokią praktiką, o SNCB tai toleravo. Tokiu būdu 2003 m. sausio pabaigoje IFB turėjo 63 mln. EUR neapmokėtų SNCB sąskaitų. IFB, nepaisant didelių finansinių sunkumų, sugebėjo išsilaikyti tik dėl šių neapmokėtų sąskaitų.

(34) 2002 m. gegužės 21 d. IFB valdyba konstatavo, kad dėl nuo 2000 m. pabaigos patiriamų nuostolių nuosavas turtas sumažėjo ir yra mažesnis nei pusė įstatinio kapitalo. Belgijos įmonių kodekso 633 straipsnyje nustatyta tvarka IFB sušaukė specialų visuotinį IFB akcininkų susirinkimą.

(35) Šiame susirinkime SNCB, kaip pagrindinis akcininkas, supažindino su savo įsipareigojimu padengti IFB veiklos išlaidas suteikdama jai 2,5 mln. EUR grynųjų pinigų avansą. Šiam SNCB įsipareigojimui pritarė SNCB valdyba. Atsižvelgdami į šį įsipareigojimą, akcininkai nusprendė laikinai tęsti IFB veiklą ir paprašė IFB valdybos parengti išsamų restruktūrizavimo planą, įskaitant filialų ir terminalų valdymo veiklos pertvarkymą.

(36) SNCB valdyba 2002 m. liepos 19 d. posėdyje apibendrinė savo filialo IFB padėtį. IFB deleguotasis administratorius apibūdino grupės padėtį; tuomet valdyba priėmė šį sprendimą: „Valdyba pritaria 2,5 mln. EUR grynųjų pinigų injekcijai, kuri yra reikalinga norint patenkinti grynųjų pinigų poreikį ir užtikrinti IFB veiklos tęstinumą iki 2002 m. spalio pabaigos (ši suma bus avansu, kapitalo didinimo atveju).“

(37) Per 2002 m. antrąjį pusmetį, valdybai pritarus, SNCB skirtas 2 500 000 EUR grynųjų pinigų avansas IFB buvo išmokėtas pagal šį grafiką:

— 2002 8 6: 1 000 000 EUR

— 2002 9 17: 1 000 000 EUR

— 2002 9 30: 500 000 EUR

(38) Avanso palūkanos buvo 3,1 %; visa suma buvo grąžinta 2003 m. liepos mėn. Grąžinimas vyko dviem etapais:

— 2003 m. liepos 15 d. IFB grąžino 1 500 000 EUR iš šios sumos ir 40 422,04 EUR palūkanų,

— 2003 m. liepos 23 d. IFB grąžino SNCB likusią 1 000 000 EUR sumą ir 26 883,35 EUR palūkanų.

(39) 2002 m. rugsėjo 19 d. IFB deleguotasis administratorius įgaliojo du revizorius parengti specialią įmonės finansinės būklės ataskaitą. Atsižvelgdama į šios ataskaitos, kuri 2002 m. gruodžio 4 d. buvo pateikta IFB ir SNCB, išvadas, SNCB valdyba 2002 m. gruodžio 12 d. davė principinį sutikimą dėl IFB kapitalo didinimo. 2002 m. gruodžio 24 d. IFB specialus visuotinis akcininkų susirinkimas šiam pasiūlymui taip pat pritarė.

(40) IFB direktorių taryba, pasitelkusi konsultacinę bendrovę *McKinsey*, sudarė IFB restruktūrizavimo planą. Šiam restruktūrizavimo planui, išsamiai aprašomam šio sprendimo 73–86 dalyse, IFB valdyba pritarė 2003 m. kovo 23 d.

(41) Vėliau abiejų bendrovių (IFB ir SNCB) vadovai nustatė IFB sanavimo ir restruktūrizavimo detales, 2003 m. balandžio 7 d. pasirašiusios „pagrindų sutartį dėl IFB restruktūrizavimo“. Antrajame specialiajame visuotiniame akcininkų susirinkime IFB akcininkai pritarė tam, kad IFB veikla būtų tęsiama laikantis tos pagrindų sutarties sąlygų.

2.3. Sanavimo ir restruktūrizavimo priemonės pagal 2003 m. balandžio 7 d. SNCB ir IFB pagrindų sutartį dėl IFB restruktūrizavimo

(42) Pagal pagrindų sutarties 2 straipsnį priemonės, dėl kurių šalys susitarė, turi būti įgyvendintos dviem etapais – sanavimo ir restruktūrizavimo.

2.3.1. Sanavimo priemonių skyrimo sąlygos ir taisyklės

(43) Pagrindų sutarties 3 straipsnyje numatomos šios sanavimo priemonės:

— 5 mln. EUR grąžinamojo avanso,

- iki 15 mln. EUR lengvatinio kredito ir
- numatytas laikinas 63 mln. EUR, kuriuos IFB yra skolinga bendrovei SNCB, grąžinimo terminas.
- (44) Šių priemonių įgyvendinimo terminas numatytas 12 mėn., tačiau bendru šalių susitarimu jų įgyvendinimas automatiškai atidėtas iki kapitalo didinimo datos.
- (45) Grąžinamo avanso palūkanų norma ir sumos, skaičiuojamos nuo lengvatinio kredito, atitinka oficialią palūkanų normą, Komisijos taikomą valstybės pagalbos priemonėms. Palūkanos kaupiamos ir sumokamos kartu su pagrindine skolos dalimi.
- (46) 63 mln. EUR skolai taikoma 5,4 % sutartinė delspinigių norma. Palūkanos kaupiamos ir sumokamos kartu su pagrindine skolos suma.
- (47) Palūkanos, kurias IFB yra skolinga SNCB už skolą ir lengvatinį kreditą, 2002 m. siekė 2,2 mln. EUR, 2003 m. – 3,9 mln. EUR, 2004 m. – 4,7 mln. EUR, 2005 m. – 5,2 mln. EUR, o 2006 m. turėtų būti 4,4 mln. EUR.
- (48) Sutarties 7 straipsnyje numatyta, kad IFB atsisako skolų nurašymo SNCB atžvilgiu.
- (49) Visos šios priemonės buvo įgyvendintos tuoj pat po sutarties pasirašymo 2003 m. balandžio 7 d. Tačiau IFB grąžinamojo avanso nepanaudojo.

2.3.2. Restruktūrizavimo priemonių skyrimo sąlygos ir taisyklės

- (50) Pagrindų sutarties 4 straipsnis, antrašte „Pagalbos priemonių skyrimo sąlygos“, yra toks:

„Šalys patvirtina savo ketinimus įgyvendinti šias priemones, jei jos neprieštaraus jų abiejų valdybų, Belgijos valstybės ir, prireikus, Europos Komisijos patvirtintam

restruktūrizavimo planui ir jei šioms priemonės pritarus IFB akcininkai:

— Į kapitalą perskaičiuoti 5 mln. EUR grąžinamojo avanso

— Į kapitalą perskaičiuoti lengvatinio kredito, kurio visa suma ne didesnė nei 15 mln. EUR [...]

— Į kapitalą perskaičiuoti 63 mln. EUR [...] skolų

— Prireikus ir jei tam pritaria abi šalys – papildomai didinti kapitalą [...]

- (51) Papildomas kapitalo didinimas leidžiamas su viena pagrindų sutarties 5 straipsnyje numatyta išlyga, t. y. kad Komisija jam pritaras atsižvelgdama į valstybės pagalbai taikomas taisykles. 5 straipsnis yra toks:

„SNCB priimti įsipareigojimai [...] vykdomi su šia privaloma išlyga. Šalys turi Belgijos valstybės prašyti kuo greičiau pranešti apie šią pagrindų sutartį Europos Komisijai. Šalys taip pat prašo Belgijos valstybės, jei Komisija iš šio pranešimo pagrįstai nustatytų, kad [pagrindų sutartis] yra valstybės pagalba (nustatyta EB sutarties 87 straipsnyje), pranešti apie [pagrindų sutartį] EB sutarties 88 straipsnio 3 pastraipoje nustatyta tvarka. Kad Europos Komisija galėtų priimti sprendimą, [pagrindų sutartis] bet kuriuo atveju nebus įgyvendinama 15 darbo dienų nuo pranešimo apie ją Europos Komisijai. Jei Europos Komisija [pagrindų sutartį] pagrįstai įvertintų kaip bendrą valstybės pagalbą, sutartis nebūtų įgyvendinama, kol Komisija tiesiogiai ar netiesiogiai nepatvirtintų atitinkamos pagalbos priemonės ir, prireikus, būtų įgyvendinama nepažeidžiant patvirtinimo nuostatose nustatytų ribų ir sąlygų.

Jei Europos Komisija dalį arba visą [pagrindų sutartį] įvertintų kaip valstybės pagalbą ir jei būtų nuspręsta, kad ta valstybės pagalba nesuderinama su bendrąja rinka, Šalys geranoriškai aptartų galimų papildomų IFB taikytinų priemonių galimybę, tačiau neįsipareigotų įgyvendinti šių papildomų ar pritaikytų priemonių, jei sąlygos, kuriomis pagalba būtų teikiama, jų nuomone, būtų visiškai nepagrįstos.“

(52) Pagal Belgijos civilinę teisę, jei privaloma sąlyga įvykdyta, sutartis įsigalioja atgaline data.

sutarties 4 straipsnyje numatyto padidinimo kapitalą papildomai padidinti 5 mln. EUR, natūra įnešant 47 % SNCB valdomų bendrovės TRW akcijų. ⁽⁶⁾

(53) Atsakydamos į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad kapitalas bus didinamas griežtai laikantis šalių susitarimo, nurodyto pagrindų sutartyje, jei Komisija tam pritarė. Kapitalas bus didinamas 95,3 mln. EUR suma, kurią sudaro šios dalys:

(56) Apie 4 straipsnyje numatytą restruktūrizavimo planą Komisijai buvo pranešta susitikime su Belgijos valdžios atstovais 2003 m. gruodžio 12 d. Jis pradėtas vykdyti 2003 m. ir baigtas 2005 m. pradžioje.

(Mln. EUR)

Lengvatinio kredito perskaičiavimas į kapitalą	15
IFB išskolinimų SNCB perskaičiavimas į kapitalą	63
2002–2006 m. (2006 m. tik iš dalies) palūkanų už lengvatinį kreditą ir skolų perskaičiavimas į kapitalą	17,3
Iš viso	95,3

(57) Restruktūrizavimo planą sudaro dvi dalys, atitinkančios dvi atskiras strategijas: vieną – taikomą grupės turimiems filialams Prancūzijoje, kitą – IFB veiklai Belgijoje. Prancūzijos atveju nuspręsta parduoti visas akcijas, o Belgijos – restruktūrizuoti bendrovę siekiant jos veiklą tęsti.

(54) Belgijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad kapitalo padidinimas nebus taikomas visai per 2006 m. nesumokėtai palūkanų sumai, nes norima užtikrinti, kad IFB skolų – nuosavo kapitalo santykis atitiktų vidutinį bendrovės konkurentų santykį, ir jo neviršytų. Taip pat nebus įskaičiuojamas grąžinamasis avansas, nes IFB juo nepasinaudojo.

2.3.2.1. Prancūzijoje terminalus eksploatuojančių filialų akcijų pardavimas

(58) Kaip paaiškinta šiame sprendime ir, išsamiau, 30 ir tolesniuose rašto, kuriuo pradėta procedūra, punktuose, IFB laikėsi Prancūzijos filialų pardavimo strategijos. Ši politika baigta įgyvendinti 2006 m. lapkritį, pardavus turėtas NFTI-OU akcijas.

(55) Atsakydamos į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgijos valdžios institucijos taip pat pranešė Komisijai, kad atsiima 2005 m. sausio 28 d. pranešimą, kurio informavo Komisiją apie SNCB ir IFB ketinimą be pagrindų

(59) Bendra IFB Prancūzijos filialų akcijų pardavimo kaina buvo 39,1 mln. EUR. Šioje lentelėje pateikiama kiekvieno iš penkių filialų kaina. Tolesniuose punktuose išsamiau aptariamas finansavimo poreikis ir įvairių bendrovių duomenys.

⁽⁶⁾ IFB jau turi 0,9 % akcijų šios bendrovės, kuri eksploatuoja Antverpeno, Zebriugės, Ostendės, Šarlerua, Lježo, Briuselio, Etge, Genko ir Muizenos terminalus ir teikia krovinius traukinius 11 valstybių narių.

Akcijų prancūzijoje pardavimas – patirtos sąnaudos

(Mln. EUR)

	ACIMAR	NFTI-ou	IFB FRANCE	DPD	VISAS TURTAS
Su paskolomis susiję nuostoliai	3,9		0,8	2,8	7,5
Su akcijomis susiję nuostoliai		16,7	0,1	5,1	22,0
Kapitalo didinimas		1,7			1,7
Iš viso sąnaudų	3,9	19,5	0,8	7,9	31,1
2006 6 30 grąžintinų palūkanos					+ 7,7
Einamosios sąskaitos svyravimai 2002 9 – 2002 12					+ 0,5
SSTD pardavimo pelnas					- 0,2
Bendra Prancūzijos filialų akcijų pardavimo kaina					39,1

a) Finansavimo poreikis

(60) Lentelė sudaryta remiantis 2002 m. rugsėjo 27 d. apskaita. Joje išskiriamos šios sumos:

— 31,1 mln. EUR suma – tai su išskolinimais susiję nuostoliai, su akcijomis susiję nuostoliai, taip pat NFTI-ou kapitalo didinimas 1,7 mln. EUR,

— 7,7 mln. EUR nesumokėtų palūkanų: tai palūkanos, susikaupusios nuo 2002 m. pabaigos iki 2006 m. birželio 30 d. nuo dalies grąžinamojo avanso ir atidėtus mokėjimus už lėšas, panaudotas akcijų pardavimui finansuoti,

— - 0,2 mln. EUR suma, atitinkanti SSTD pardavimo nuostolį,

— 0,5 mln. EUR suma, atitinkanti, apskaitos skirtumus 2002 m. rugsėjo 27 d. ir faktinę apskaitos nuostolių vertę 2002 m. gruodžio 31 d.

(61) Ši 0,5 mln. EUR suma atitinka finansinius srautus tarp IFB Prancūzijoje turimų akcijų ir IFB nuo 2002 m. rugsėjo 27 d. iki 2002 m. pabaigos, ir turėjo būti pažymėta lentelėje, kad 2002 m. pabaigos faktinės sąskaitybos nuostoliai būtų įtraukti į bendrą finansavimo poreikį, skaičiuojamą pagal 2002 m. rugsėjo 27 d. padėtį. Skaičiuojant IFB finansavimo poreikį į šią sumą atsižvelgti

neriekia; taigi su Prancūzijoje turimų akcijų pardavimu susijęs IFB finansavimo poreikis yra 38,6 mln. EUR.

(62) IFB akcijų Prancūzijoje pardavimo poreikį finansavo SNCB. Realiai akcijoms parduoti IFB panaudojo 30,9 mln. EUR iš jai suteiktos finansinės maržos, kurią sudarė 15 mln. EUR laikino lengvatinio kredito ir laikinai neišieškotų 63 mln. EUR turimų išskolinimų suma. 7,7 mln. EUR šio finansavimo sudaro palūkanos nuo šios sumos, priklausančios pagal 2003 m. balandžio 7 d. pasirašytą pagrindų sutartį, kurioje nustatyta, jog palūkanos turi būti sumokėtos grąžinant pagrindinį paskolos dalį (arba perskaičiuotos į kapitalą tuo pačiu metu, kaip ir pagrindinė paskolos dalis).

b) Acimar

(63) Visą bendrovės *Acimar* apyvartą sudarė transporto paslaugų sutartis su bendrove *Arcelor*. Šios sutarties galiojimas turėjo baigtis 2005 m. gruodžio 31 d. 2002 m. antroje pusėje bendrovėje IFB atlikus auditą, nustatyta, kad metiniai nuostoliai pagal šią sutartį siekia [...] (*). Kadangi pastangos persvarstyti sutartį su *Arcelor* žlugo, SNCB nusprendė paskelbti *Acimar* bankrotą ir pareikalauti pradėti bankroto procedūrą. *Acimar* IFB buvo skolinga 3,9 mln. EUR, ta skola pripažinta beviltiška, tai sudarė akcijų pardavimo sąnaudas.

c) NFTI-ou

(64) SNCB nusprendė parduoti NFTI-ou bendrovėje, kurią kartu kontroliavo IFB ir Dunkerko autonominis uostas, eksploatuojantis terminalus Dunkerko uoste, turėtas akcijas.

(*) Konfidencialūs duomenys

(65) Kadangi IFB turėjo akcijų bendrovėje NFTI-ou, ji patikinimo raštu privalėjo prisimti finansuoti nuostolių dalį, atitinkančią bendrovėje jos turimų akcijų dalį. Be to, IFB buvo 2,9 mln. EUR vertės bendrovės paskolos [...] banke garantu.

(66) Norėdama parduoti šioje bendrovėje turėtas akcijas IFB derėjosi su Dunkerko autonominiu uostu dėl atleidimo nuo patikinimo raštu nustatytų įsipareigojimų. Už tai IFB prisidėjo prie NFTI-ou kapitalo didinimo 1,7 mln. EUR, kurio prirėikė norint tęsti įmonės veiklą, ir dalį bendrovės akcijų Autonominiam Dunkerko uostui perleido už simbolinę vieno euro kainą. Atlikus šią operaciją IFB liko 30 % akcijų.

(67) IFB ir Dunkerko autonominis uostas ieškojo ir rado pirkėją, CMA-CGM, IFB turimoms akcijoms pirkti. [...]. Atsižvelgiant į pardavimo kainą, bendros IFB akcijų pardavimo sąnaudos buvo 18,5 mln. EUR, iš jų 1,7 mln. EUR kapitalui didinti ir 16,7 mln. EUR akcijų pardavimo nuostolių.

d) IFB France

(68) IFB France, vėliau pervadinta AGEP, buvo perleista NFTI-ou [...], o tai sudarė 0,1 mln. EUR nuostolių. Kadangi IFB tuo pačiu metu atsisakė ir NFTI-ou turėtų akcijų, tai akcijų perleidimas bendrovei NFTI-ou reiškė bendrovės IFB France pardavimą. Iki pardavimo IFB buvo priversta atsisakyti savo 0,8 mln. EUR vertės paskolų IFB France. Bendros IFB France akcijų pardavimo sąnaudos buvo 0,9 mln. EUR.

e) Dry Port Dunkerque

(69) IFB turimų Dry Port Dunkerque akcijų atveju galiojo tokios pat sąlygos kaip ir NFTI-ou atveju: patikinimo raštu IFB buvo įsipareigojusi padengti bendrovės veiklos nuostolius.

(70) IFB atsisakė šių akcijų jas parduodama, taip pat pardavusi dalį įmonės aktyvų, t. y. Dry Port Dunkerque valdomų 8,6 % NFTI-ou akcijų. Šiuo atveju, priešingai nei dėl NFTI-ou, IFB partneriai negalėjo reikalauti tęsti bendrovės veiklą.

(71) IFB negalėjo susigrąžinti savo kreditų Dry Port Dunkerque (2,8 mln. EUR), ir turėjo sutikti su savo investicijos nuostoliais (5,1 mln. EUR). Taigi bendra likvidavimo kaina buvo 7,9 mln. EUR.

f) SSTD

(72) Bendrovė SSTD yra pelninga. Praradusi pagrindinį savo klientą ir priėmusi strateginį sprendimą išeiti iš Prancūzijos rinkos, IFB nusprendė ją parduoti 2005 m. pradžioje, ir dėl to gavo šiek tiek pelno.

2.3.2.2. Restruktūrizavimo planas Belgijos filialų veiklai pratęsti

(73) IFB su konsultacijų bendrove McKinsey sukūrė restruktūrizavimo planą savo filialams Belgijoje. Šiame restruktūrizavimo plane numatomi du etapai:

— IFB Logistics veiklos restruktūrizavimas

— IFB Terminals veiklos restruktūrizavimas.

Pagrindinė šio plano mintis – apriboti IFB veiklą iki jos pagrindinės veiklos (*core business*), t. y. logistikos ir terminalų eksploatavimo Belgijoje, ir atsisakyti bei parduoti veiklą, kuri nebūtina norint užtikrinti ekonominį *core business* išlikimą. Būtina aprašyti finansinius restruktūrizavimo rezultatus, taip pat įvairias priemones, kurių buvo imtasi siekiant šių rezultatų (bendrąsias priemones, su logistikos veikla susijusias priemones, su terminalų veikla susijusias priemones, investicijas).

a) Finansiniai restruktūrizavimo rezultatai

(74) Pakoregavus rezultatus dėl amortizacijos, sumažinus vertę ir atlikus rizikos ir įsipareigojimų atidėjimus (iš veiklos gauti pinigų srautai), pagal restruktūrizavimo planą buvo planuojami šie finansiniai rezultatai, kuriuos vėliau patvirtino pasiekti faktiniai rezultatai:

(Mln. EUR)

	2004 m.	2005 m.	2006 m. (pirmas pusmetis)	Iš viso per restruktūrizavimo laikotarpį
Planuojami operaciniai pinigų srautai	3,9	4,3	2,35	10,550
Gauti operaciniai pinigų srautai	4,875	3,079	2,475	10,429

(75) Finansinių IFB rezultatų prognozė iš esmės buvo grindžiama šiais duomenimis, kuriuos IFB žinojo rengiant restruktūrizavimo planą:

- *Railbarge* srautų centralizavimas viename terminale ir reikšmingas apimties padidėjimas. *Railbarge* srautų centralizavimas leido patobulinti veiklos modelį ir padidinti pajamas, nes iki tol trečiųjų šalių atliekami krovos darbai buvo integruoti į grupės veiklą. Be to, IFB laimėjo naują svarbų klientą, CSAV, kuris planavo nuo 2004 m. perduoti 50 000 TEU vertės užsakymų,
- Didelis personalo ir priežiūros sąnaudų mažinimas. Šios priemonės išsamiau aprašytos šio sprendimo 78–83 punktuose,
- Naujas susitarimas dėl *Cirkeldyck* geležinkelio terminalo eksploatavimo, kuris leido planuoti svarbius sinerginius veiksmus kartu su kaimyniniu terminalu *MSC Home Terminal*,
- *Muizen* terminalo darbų apimties didėjimas pasirašius naują sutartį su *Unilog*,
- Bendros labai palankios įvairiarūšio transporto rinkos prognozės, rinkai stebėtinai plečiantis nuo 2000 m. pradžios.

b) Restruktūrizavimo priemonės

Bendrosios priemonės

- (76) Sudarius naują įmonės kolektyvinę darbo sutartį ir iš dalies pakeitus darbo tvarkos taisykles, buvo pasiekti geresni veiklos rodikliai (nuo 2004 m. sausio 1 d. darbo dienų per metus skaičius padidėjo 13 dienų) ir sumažintos išlaidos (nuo 2003 m. spalio 1 d. sumažintas atlyginimas už darbą savaitgaliais ir už komandinį darbą).
- (77) Administracinės ir komercinės tarnybos buvo sutelktos Berchemo (*Berchem*) mieste, todėl buvo uždaryta įstaiga Gente (*Gand*) ir sumažinti Zebriugės įstaigos veiklos pajėgumai.
- (78) Dėl šių priemonių sumažėjo būtino personalo skaičius ir bendrosios IFB išlaidos sumažėjo iš viso apie 2,55 mln. EUR per metus⁽⁷⁾. Iš tikrųjų IFB sumažino personalą nuo

buvusių 210 ETP⁽⁸⁾ 2002 m. rugsėjo mėn. iki 175 ETP 2006 m. pradžioje, t. y. 17 %. Išsamiai šis mažinimas atrodo taip:

- tiesiogiai eksploatuojamuose terminaluose (be filialų) darbuotojų sumažėjo nuo 110 ETP 2002 m. rugsėjį iki 96 ETP 2006 m. pradžioje, t. y. 13 %,
- IFB logistikos veiklos sektoriaus personalo sumažėjo nuo 60 ETP 2002 m. rugsėjo mėn. iki 49 ETP 2006 m. pradžioje, t. y. 19 %,
- už rinkodaros ir pardavimo veiklą ir kitas centrines atramines funkcijas (finansus, žmogiškuosius išteklius ir t.t.) atsakingo personalo skaičius sumažėjo nuo 40 ETP 2002 m. rugsėjo mėn. iki 31 ETP 2006 m. pradžioje, t. y. 23 %.

Logistikos verslo restruktūrizavimas

- (79) Pagal restruktūrizavimo planą buvo numatytos šios devynios priemonės, kurios turėjo padėti laimėti 5,7 mln. EUR.

Priemonės	Pelnas
1. Sumažėjusi atlyginimų mokėjimo našta	[...]
2. Konsultacijos ir užsakomosios paslaugos	[...]
3. Vertės sumažėjimas ir vienkartinė amortizacija	[...]
4. Nepelningų <i>North European Network</i> padalinių perleidimas	[...]
5. Tradicinių krovinių kiekio mažinimas	[...]
6. Atidėjimų vagonų priežiūrai panaikinimas	[...]
7. Įvairiarūšiu transportu vežamų krovinių kiekio didinimas	[...]
8. <i>Railbarge</i> sutarties sąlygų keitimas (kainų didinimas ir produkto keitimas [reengineering])	[...]
9. Atstovų (agentų) komisinių didinimas	[...]
10. Bendrųjų išlaidų mažinimas	[...]

- (80) Vykdamas restruktūrizavimo planą, kuris buvo baigtas įgyvendinti 2004 m. pabaigoje, buvo imtasi dviejų papildomų priemonių:

- *Cirkeldijck* terminale buvo padidinta krovimo darbų kaina,

⁽⁷⁾ Padidinus darbo dienų skaičių per metus išlaidos sumažėjo apie 0,6 mln. EUR per metus; centralizavus administracines ir komercines paslaugas Berchemo, išlaidos sumažėjo apie 0,2 mln. EUR per metus, o sumažinus darbuotojų skaičių 35 etatais išlaidos sumažėjo 1,75 mln. EUR per metus.

⁽⁸⁾ Visos darbo dienos ekvivalentas.

— Apskritai, buvo išanalizuoti ir, pasitarus su klientais, perorientuoti krovinių srautai.

IFB terminal veiklos restruktūrizavimas

(81) Atliekant IFB *Terminal* restruktūrizavimą, kuris baigtas 2005 m., turėjo būti pritaikytos 7 priemonės, išsamiau aprašytos sprendimo pradėti procedūrą 103–107 punktuose.

(82) Be iš pradžių numatytų priemonių IFB *Logistics* atliko išsamiai savo geležinkelio sektoriaus produktų analizę, po kurios paaiškėjo nepelningi produktai ir IFB jų atsisakė.

(83) Dėl kitų produktų, atlikus analizę paaiškėjo, kad būtina techniškai juos patobulinti. Patobulinimas buvo atliktas, visų pirma įvairiarūšio konteinerių transporto sektoriuje.

Pagal restruktūrizavimo planą numatytos investicijos

(84) *Mainhub*, taip pat *Zomerweg* restruktūrizavimas susijęs su naujų investicijų būtinybe [...], visų pirma pakaitinių investicijų [...], taip pat įvairių kitų investicijų, [...].

2.4. Priežasčių, lėmusių sprendimą 2005 m. gruodžio 7 d. pradėti procedūrą, paaiškinimas

(85) Belgija savo pranešime pareiškė nelaikanti svarstomų priemonių valstybės pagalba, kadangi jas vykdė ne Belgijos valstybė ir, bet kuriuo atveju dėl to, kad SNCB elgesys atitinka rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo elgesį.

(86) Komisija turėjo abejonių dėl to, ar turimų 63 mln. EUR išskolinimų grąžinimo termino atidėjimas ir šių išskolinimų, taip pat su jais susijusių 11 mln. EUR palūkanų konvertavimas į bendrovės kapitalą nėra valstybės pagalba. Šios abejonės buvo susijusios su tuo, ar SNCB veiksmus galima priskirti bendrovės savininkui – Belgijos valstybei, ir su tuo, ar SNCB veiksmai atitinka rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo elgesį.

(87) Komisijai taip pat kilo abejonių dėl to, ar 5 mln. EUR vertės grąžinamo avanso ir 15 mln. EUR vertės lengva-

tinio kredito skyrimas, 15 mln. EUR lengvatinio kredito ir su juo susijusių 2,5 mln. EUR palūkanų konvertavimas į bendrovės kapitalą, taip pat 5 mln. EUR naujo bendrovės kapitalo investicija natūra, kurią sudarė SNCB nusi-pirktos TRW akcijos, nėra valstybės pagalba.

(88) Kadangi šios pagalbos priemonės buvo finansinės, Komisija turėjo abejonių dėl to, ar jos gali būti laikomos su bendrąja rinka suderinama sanavimo pagalba, nes jos buvo skirtos ilgesniam nei 12 mėn. laikotarpiui.

(89) Komisijai kilo abejonių dėl to, ar pagalbos priemonių visuma gali būti laikoma su bendrąja rinka suderinama pagalba restruktūrizavimui.

(90) Abejonių kėlė 1999 m. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (toliau – 1999 m. gairės)⁽⁹⁾ ir 2004 m. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽¹⁰⁾ (toliau – 2004 m. gairės) atitinkamas taikymas laiko požiūriu, priemonių, kurių buvo imtasi siekiant kiek įmanoma sumažinti nepalankų pagalbos poveikį konkurentams, pakankamumas, taip pat pagalbos priemonių apribojimas griežtu minimumu ir pačios IFB bendrovės indėlio į restruktūrizavimo pagalbą pakankamumas.

(91) Belgija savo pastabas perdavė 2006 m. vasario 14 d. raštu, kuris buvo papildytas 2006 m. birželio 29 d., rugšėjo 20 d., lapkričio 16 d. ir lapkričio 21 d. raštais.

(92) Atsakydama Belgija pakartoja savo nuomonę, kad svarstomos priemonės nėra valstybės pagalba, kadangi jos negali būti priskirtos Belgijos valstybei, ir todėl, kad SNCB veikė kaip bet kuris kitas rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas.

(93) Toliau Belgija pareiškė, kad jei svarstomos priemonės būtų valstybės pagalba, jas reiktų nagrinėti vadovaujantis 1999 m., o ne 2004 m. gairėmis dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti. Be to, Belgija pažymėjo, kad priemonės yra suderinamos su bendrąja rinka ir kaip sanavimo, ir kaip restruktūrizavimo pagalba.

⁽⁹⁾ OL C 288, 1999 10 9, p. 2.

⁽¹⁰⁾ OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

3. BELGIJOS PASTABOS

(94) Belgijos pozicija.

3.1. Belgijos pastabos dėl procedūros

(95) Belgijos valdžios institucijos atsakymo rašte informavo Komisiją abejojančios dėl tyrimo trukmės. Jos pareiškė pagrįstai pasitikinčios sprendimo laikinai leisti vykdyti sanavimo priemones kol Komisija priims galutinį sprendimą dėl restruktūrizavimo plano teisėtumu.

(96) Belgijos valdžios institucijos pažymėjo, kad 2003 m. rugpjūčio 12 d. raštu (Komisijos užregistruotu numeriu NN 9/04) ir 2005 m. sausio 28 d. raštu (Komisijos užregistruotu numeriu N 55/05) siekta pateikti Komisijai visus duomenis, leidžiančius patikrinti, ar priemonės, kurias SNCB pritaikė bendrovei IFB yra, ar nėra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Belgijos valdžios institucijų nuomone, tik tuo atveju, jei atitinkamos priemonės būtų pripažintos valstybės pagalba, Komisija būtų buvusi paprašyta laikyti šiuos raštus pranešimais pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

(97) Belgijos valdžios institucijos pažymi, kad visų pirma iš 2003 m. rugpjūčio 12 d. rašto negalima spręsti, kad IFB pritaikytos sanavimo ir restruktūrizavimo priemonės yra valstybės pagalba ir, atitinkamai, kad sanavimo priemonės būtų galima laikyti valstybės pagalba, apie kurią nebuvo pranešta. Belgijos valdžios institucijų nuomone, šioms priemonėms negaliojo išankstinio pranešimo reikalavimas ir nevykdymo reikalavimas pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

(98) Belgijos valdžios institucijos analogiškai konstatuoja ir dėl 2005 m. sausio 28 d. rašto, kuriuo Belgija informavo Komisiją apie papildomą kapitalo didinimą 5 mln. EUR.

3.2. Valstybės pagalbos pobūdžio pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį nebuvimas

3.2.1. Nepanaudotos valstybės lėšos.

(99) Belgijos manymu, nei sanavimo, nei restruktūrizavimo priemonės, skirtos IFB, nebuvo finansuojamos iš valstybės lėšų. SNCB finansavo šias priemones išimtinai savo lėšomis, jokiais būdais nepasitelkusi valstybės lėšų.

(100) Belgija pažymi, jog tai, kad SNCB yra valstybės įmonė pagal 1980 m. birželio 25 d. Komisijos direktyvos 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo 2 straipsnį⁽¹¹⁾, nėra pakankama priežastis teigti, kad svarstomos priemonės, kurias finansavo SNCB, buvo finansuotos iš valstybės lėšų. Belgijos manymu, reikia skirti nuosavus SNCB išteklius, kuriuos sudaro iš įmonės veiklos gaunamos pajamos, nuo valstybės dotacijų SNCB atliekamoms viešosioms paslaugoms finansuoti. Kadangi valstybės dotacijų nepakanka finansuoti visų su šių paslaugų teikimu susijusių išlaidų, Belgija daro išvadą, kad neįmanoma, jog SNCB būtų panaudojusi valstybės lėšas IFB skirtoms priemonėms finansuoti.

(101) Belgijos manymu, Belgijos valdžios institucijos nedisponuoja SNCB turtu, kuris yra skirtas SNCB įmonės veiklai vykdyti. Todėl Belgija pažymi, kad jis nėra valdžios institucijų valdomas, kaip nustatyta sprendime byloje *Stardust Marine*⁽¹²⁾.

(102) Galiausiai, Belgija mano, kad bet koks SNCB nuosavyjū išteklių sumažėjimas dėl IFB skirtų priemonių nebūtų sukėlęs nuostolio valstybei,⁽¹³⁾ kadangi tai bet kuriuo atveju nebūtų buvusios tos lėšos, kurios būtų turėjusios patekti į valstybės biudžetą.

3.2.2. Belgijos valstybės nedalyvavimas

(103) Dėl 2002 m. antrajame pusmetyje paskirto 2,5 mln. EUR vertės grynujų pinigų avanso, Belgijos vyriausybė mano, kad SNCB sprendimas skirti šį avansą nepriskirtinas Belgijos valstybei.

(104) Valstybės nedalyvavimą Belgija grindžia šiais argumentais:

— Strateginis SMCB sprendimas restruktūrizuoti IFB užuot skelbus jos bankrotą, buvo priimtas savarankiškai SNCB direktorių tarybos. Be to, bendrovės IFB ateitis nebuvo Belgijos vyriausybės 2001 m. pabaigoje ABX bendrovei užsakyto tyrimo objektas, taip pat apie jį nebuvo minima Belgijos ministrų tarybos 2002 m. dėl ABX priimtuose sprendimuose.

⁽¹¹⁾ OL L 195, 1980 7 29, p. 35.

⁽¹²⁾ 2002 m. gegužės 16 d. Teismo sprendimas byloje Prancūzija prieš Komisiją (C-482/99, Rink. 2002, p. I-4397), vadinamasis *Stardust Marine* sprendimas.

⁽¹³⁾ 1998 m. sausio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-67/94, *Ladbroke Racing*, Rink. 1998, I-1, 109 punktas, patvirtintas 2000 m. gegužės 16 d. Teismo sprendimu byloje C-83/98 P, *Ladbroke Racing*, Rink. 2000, I-3271, 48 punktas.

- Sprendimą skirti avansą IFB priėmė SNCB direktorių taryba. Belgija pripažįsta, kad direktorių taryba nusprendė pateikti šią priemonę apsvarstyti SNCB valdybai, tačiau pažymi, kad grynųjų pinigų avanso skyrimui nebuvo reikalingas SNCB valdybos pritarimas, nes valdybai savo kompetenciją priskyrus direktorių tarybai, ši buvo įgaliota tvirtinti sumas iki 2,5 mln. EUR vertės.
- Šis avansas nebuvo dalis restruktūrizavimo ar bet kurio kito plano ar priemonės, kuri būtų pateikta Belgijos valstybei arba dėl kurios buvo tartasi su Belgijos valstybe.
- Kiti faktoriai, kaip santykinai nedidelė avanso suma ir jo laikinas pobūdis, taip pat patvirtina išvadą, kad sprendimas dėl šio avanso skyrimo negali būti priskirtas Belgijos valstybei.
- (105) Dėl to, kad IFB nemokėjo iš SNCB gaunamų sąskaitų, Belgijos vyriausybė pažymi, kad SNCB valdyba iki 2002 m. gruodžio, t. y. tuomet, kai buvo nuspręsta didinti IFB kapitalą, nežinojo, kad IFB nebemokėjo pagal SNCB pateikiamas sąskaitas.
- (106) Be to, Belgijos vyriausybė mano, kad dėl valdybos, direktorių tarybos ar deleguotojo administratoriaus veiksmų arba neveikimo negali būti apkaltinta Belgijos valstybė, nei iki, nei po to, kai buvo pasirašyta pagrindų sutartis. Ji teigia, kad Belgijos valstybė visiškai nesikišo (taip, kaip tai aiškinama *Stardust Marine* byloje) į SNCB sprendimų priėmimo dėl IFB taikytinų priemonių procesą.
- (107) Iš tikrųjų anot Belgijos vyriausybės, SNCB priemonės, skirtos IFB, yra priemonės, skirtos SNCB filialui, kuris pats neteikia viešųjų paslaugų ir nėra susietas su SNCB teikiamomis viešosiomis paslaugomis. Taigi IFB veikla yra vien komercinė, visiškai nesusijusi su viešosiomis paslaugomis. Todėl, kaip teigia Belgijos vyriausybė, ji nėra valstybės kontroliuojama, nes veiklos sektoriuose, kurie nėra susiję su viešąja paslauga, Belgijos vyriausybė privalo gerbti SNCB savarankiškumą.
- (108) Dėl vyriausybės atstovo vaidmens, Belgijos valdžios institucijos pažymi, kad į jas nebuvo nė kartą kreiptasi dėl IFB ir dėl to jos neturėjo kompetencijos kištis, kadangi, vyriausybės atstovas nė karto nepateikė pastabų dėl IFB taikomų priemonių ir nepateikė jokio skundo. Be to, valdžios institucijų teigimu jos niekaip nedalyvavo SNCB priimanant sprendimus dėl IFB – nei per laikotarpį iki pagrindų sutarties sudarymo, nei po to.
- (109) Dėl trijų rašte, kuriuo pradėta procedūra, Komisijos nurodytų požymių (143–150 punktuose), t. y. restruktūrizavimo plano pateikimo patvirtinti Belgijos vyriausybei, spaudos straipsnių, rodančių didelę Belgijos vyriausybės įtaką SNCB 2003 m. ir pagrindų sutarties masto, turinio bei sąlygų, Belgijos valdžios institucijos pažymi, kad šių požymių nepakanka norint nustatyti atsakomybę taip, kaip ji aiškinama pagal Teismo sprendimą *Stardust Marine* byloje.
- (110) Dėl to, kad restruktūrizavimo planą tvirtina Belgijos valstybė, Belgijos valdžios institucijos pažymi, kad ši pagrindų sutarties nuostata niekaip nereiškė, jog Belgijos valdžios institucijoms priskiriama kokia nors kompetencija spręsti dėl restruktūrizavimo plano turinio, bet buvo susijusi su tuo, kad SNCB norėjo, jog apie restruktūrizavimo planą, kaip ir apie pagrindų sutartį, būtų pranešta Komisijai.
- (111) Dėl spaudos straipsnių Belgijos valdžios institucijos mano, kad juose nebuvo jokių įrodymų apie Belgijos valdžios dalyvavimą šiame reikale ir taip dėl šių priežasčių:
- 2003 m. gegužės 19 d. *La Libre Belgique* straipsnyje SNCB spaudos tarnyba aiškina, kad dėl IFB klausimo dar nebuvo kreiptasi leidimo į Komisiją, nes „*dar turi tarti žodį federalinė valdžia*“. Pasak Belgijos valdžios institucijų, šis sakinyvis susijęs tik su Belgijos valstybės „pranešimu“ Komisijai apie IFB skirtas priemones,
- 2002 m. gruodžio 18 d. *La Libre Belgique* straipsnyje (paskelbtą tinklalapyje www.cheminots.be), p. Karel Vinck minimas taip: „*Jis reikalauja pakankamos bendrovės valdymo veiksmų laisvės*“. Anot Belgijos valdžios institucijų, šis pareiškimas susijęs tik su SNCB vykdomomis viešosios paslaugos užduotimis, ir reiškia tai, kad Belgijos valdžia yra įgaliota susitarti su SNCB dėl siekiamų tikslų įgyvendinant viešosios paslaugos užduotis pasitelkus įstatymo nustatytą priemonę, t. y. valdymo sutartį, tačiau kad šių tikslų įgyvendinimas yra SNCB valdybos galioje ir priklauso jos kompetencijai.

(112) Galiausiai, Belgijos valdžios institucijos pateikė Komisijai raštišką p. Karel Vinck, svarstomų įvykių metu buvusio SNCB deleguotoju administratoriumi, raštišką pareiškimą, patvirtinantį, kad Belgijos valdžios institucijos visiškai nedalyvavo SNCB skiriant čia svarstomas sanavimo ir restruktūrizavimo priemones bendrovei IFB. Šį p. Vinck 2006 m. lapkričio 17 d. pasirašytą raštą Komisija gavo 2006 m. gruodžio 5 d.

(113) Dėl pagrindų sutarties masto, turinio ir sąlygų, Belgijos valdžios institucijos pakartojo savo teiginį, kad net jei tai būtų IFB ateitį lemiančios restruktūrizavimo priemonės, Belgijos valdžios institucijos neturėjo nei galios pritarti, nei galios kontroliuoti priemonių esmę, nei teisės, kad su jomis būtų konsultuojamasi šiuo klausimu.

3.2.3. Rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principas

(114) Belgija pažymi, kad remiantis Komisijos nuomone, išsakyta sprendime dėl ABX Logistics, ⁽¹⁴⁾ Komisija turi

atskirai nagrinėti lėšas, kurias SNCB skyrė IFB, kad ši finansuotų Prancūzijos filialuose turimų akcijų pardavimą ir lėšas, kurias SNCB skyrė IFB, kad ši finansuotų veiklos išsaugojimą Belgijoje.

3.2.3.1. Investicijų Prancūzijos filialuose atsisakymas

(115) Sprendime dėl ABX Logistics Komisija patvirtino, kad kadangi ABX France nebuvo pajėgi savarankiškai padengti akcijų pardavimo sąnaudų, sutikdama padengti išlaidas SNCB pasielgė taip, kaip būtų pasielgęs „apdairus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas“.

(116) Belgijos manymu ta pati išvada tinka ir dėl IFB atliekamo Prancūzijos filialuose turimų akcijų pardavimo sąnaudų. Ji siekia įrodyti, kad kiekvienos bendrovės atveju IFB rinkosi mažiausiai kainuojantį variantą.

(117) Dėl Acimar Belgija pateikė tokią lentelę:

Acimar – Bankroto procedūra su likvidavimu

Finansinė padėtis 2002 m.

(Mln. EUR)

	2001	2002
Apyvarta		
EBT		
Balansas (12 31)		
Nuosavi ištekliai (12 31)		

Alternatyvių sprendimų kaina

(Mln. EUR)

	Sutarties vykdymas	Bankroto procedūra
Grynųjų pinigų naudojimas 2003 01 01 – 2005 12 31		
Paskolų nuostoliai 2002 12 31		
Iš viso	– 14,7	– 3,9

Pastabos

- Bandymai 2002 m. pakeisti sutarties sąlygas žlugo; sutartis galiojo iki 2005 12 31.
- Sutarties įgyvendinimas reikalavo kasmetinio didelio grynųjų pinigų kiekio (*cash drain*).
- Šiomis aplinkybėmis prašymas paskelbti bankroto procedūrą buvo mažiausiai kainuojantis sprendimas.
- Bankroto procedūros laikotarpiu eksploatacinius nuostolius finansavo klientas.
- Acimar veikla buvo nutraukta 2003 9 1.

⁽¹⁴⁾ 2005 m. gruodžio 7 d. sprendimas byloje C(2005) 4447 (OL L 383, 2006 12 28, p. 21).

(118) Dėl NFTI-ou Belgija pateikė tokią lentelę:

NFTIou – Perleidimas

Finansinė padėtis 2002 m.

(Mln. EUR)

	2001 (*)	2002
APYVARTA		
EBT		
Bendras balansas (12 31)		
Nuosavi ištekliai (12 31)		
(*) nuo 2001 5 1 iki 2001 12 31		

Alternatyvių sprendimų kaina

(Mln. EUR)

	Tęsti veiklą	Parduoti dalį verslo
Kapitalo didinimas plus kredito grąžinimas ING		
Veiklos atkūrimo planas		
Aktualizuotas gryntųjų pinigų panaudojimas (cash drain) (turimas CH – 3,7 mln. EUR) (100 % patikinimo laiško vertės)		
Akcijų nuostoliai		
Paskolų nuostoliai 2002 12 31		
Pardavimo nuostolis (1 EUR) – 30 % akcijų		
Iš viso	– 36,2	– 18,5

Pastabos

- Pagal patikinimo raštą IFB privalėjo papildyti einamąją sąskaitą.
- IFB garantavo NFTI-ou banko paskolą, kurią ING pareikalavo grąžinti.
- Šiomis aplinkybėmis IFB derėjosi su kitu akcininku, Dunkerko autonominiu uostu (DAU) dėl:
 - NFTI-ou kapitalo didinimo, kurio dalį išsipareigojo sumokėti IFB;
 - IFB aleidimo nuo su patikinimo raštu susijusių išsipareigojimų ir DAU išsipareigojimo ieškoti pirkėjo IFB priklausančiam NFTI-ou akcijų likučiui, už simbolinį mokestį perleidus DAU tiek IFB priklausančių NFTI-ou akcijų, kad jų likutis sudarytų 30 % (įskaitant per DPD valdomas akcijas).
- Likusios 30 % akcijų šiuo metu yra parduodamos.

(119) Belgija informavo Komisiją, kad niekada nebuvo planuojama leisti bankrutuoti bendrovei NFTI-ou, kadangi tęsiama NFTI-ou veikla žadėjo būti pelninga. Pagal Belgiją IFB valdomų 30 % akcijų pardavimas CMA-CGM 2006 m. lapkričio 2 d. [...] ir einamosios sąskaitos avanso forma suteiktų paskolų susigrąžinimas įrodo šios bendrovės gyvybingumą.

(120) Dėl IFB *France*, vėliau tapusios AGEF, Belgija pateikė šią lentelę:

IFB France (AGEF) – Perleidimas NFTI-ou

Finansinė padėtis 2002 m.

(Mln. EUR)

	2001	2002
Apyvarta		
EBT		
Bendras balansas (12 31)		
Nuosavi ištekliai (12 31)		

Alternatyvių sprendimų kaina

(Mln. EUR)

	Likvidavimas	Perleidimas NFTIou
Paskolų atsisakymas		
Akcijų dalies nuvertėjimas		
Pelnas iš akcijų perleidimo operacijos		
Bendrovės pasyvas (14 ETP)		
Iš viso	- 1,7	- 0,8

Pastabos

- Kilus priverstinio likvidavimo ar veiklos sustabdymo pavojui, IFB derėjosi su DAU dėl IFB France akcijų perleidimo NFTI-ou mainais siūlydama nereikalauti grąžinti paskolos.
- Bendrovės likvidavimas būtų kainavęs daug daugiau (akcijų dalies nuvertėjimas, kaip steigėjui ir (arba) vieninteliam faktiniam valdytojui kylanti rizika privalėti padengti pasyvą).

(121) Dėl Dry Port *Dunkerque* Belgija pateikė šią lentelę:

Dry Port Dunkerque (DPD) – Likvidavimas ir dalinis pardavimas

Finansinė padėtis 2002 m.

(Mln. EUR)

	2001	2002
Apyvarta		
EBT		
Bendras balansas (12 31)		
Nuosavi ištekliai (12 31)		

Alternatyvių sprendimų kaina

(Mln. EUR)

	Tęsiama veikla	Likvidavimas ir dalies aktyvo pardavimas
Diskontuotas <i>cash drain</i> (turimas CH – 0,5 mln. EUR) (100 % patikinimo rašto vertės)		
Paskolų nuostoliai		
Akcijų nuvertėjimas		
Iš viso	- 10,4	- 7,9

Pastabos:

- Pagal patikinimo raštą IFB privalėjo pildyti einamąjį sąskaitą, kad padengtų DPD veiklos nuostolius.
- Pardavus investiciją NFTI-ou, buvo ieškoma bet nerasta DPD akcijų pirkėjo.
- IFB derėjosi dėl DPD likvidavimo šalių susitarimu, mainais siūlydama už simbolinę kainą perleisti 8,6 % NFTI-ou akcijų.

(122) Dėl SSTD Belgija pateikė šią lentelę:

SSTD: Perleidimas

Aplinkybės

- IFB valdė 50 % akcijų
 - SSTD veikla buvo pelninga ir buvo vykdoma iki 2005 m. pradžios
 - 2004 m. pab. SSTD prarado pagrindinį klientą (40 % apyvartos).
 - Dėl šio praradimo buvo priimtas sprendimas parduoti SSTD akcijas.
 - Akcijos buvo parduotos 2005 m. pradžioje ir buvo gautas nemažas pelnas (teigiamas, tačiau nepakankamas poveikis finansavimo poreikių prasme).
- (123) Belgijos valdžios institucijos daro išvadą, kad dėl Prancūzijos filialų IFB priėmė mažiausiai nuostolingą sprendimą.

3.2.3.2. IFB veiklos Belgijoje restruktūrizavimas ir tęsimas

- (124) Dėl IFB veiklos Belgijoje restruktūrizavimo ir veiklos pratęsimo finansavimo Belgija pažymi, kad SNCB taip pat veikė taip, kaip būtų elgęsis atsargus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis kreditorius (investuotojas), kadangi alternatyvaus sprendimo – veiklos Belgijoje sustabdymo – finansinis rezultatas SNCB būtų buvęs ne toks patrauklus, nes brangesnis.
- (125) Prognozuojamai IFB veiklos Belgijoje likvidavimo kainai ir veiklos tęsimo padidinus kapitalą kainai paaiškinti Belgija pateikė šiuos skaičius.

a) Grynosios SNCB sąnaudos dėl IFB bankroto 2003 m.

- (126) Grynąją diskontuotą IFB vertę Belgija skaičiavo pagal 2002 m. gruodžio 31 d. balansą. Belgijos valdžios institucijos pažymi, kad ilgalaikio turto, kuris galėtų būti realizuotas IFB veiklos sustabdymo 2003 m. sausio mėn. atveju, vertę sudarytų ilgalaikis materialusis turtas ir ilgalaikis finansinis turtas (investicijos).
- (127) Dėl ilgalaikio materialiojo turto Belgija nurodo 6,9 mln. EUR sumą. Aiškindama šį skaičių, Belgija remiasi tyrimu „*Bankruptcy auctions: costs, debt recovery, and firm survival*“⁽¹⁵⁾, kuriame teigiama, kad bankroto atveju visų rūšių paskolų susigrąžinama vidutiniškai 33 %. Skaičiuojant atgautą turtą, Belgija pritaikė šį dydį IFB balanse nurodytam materialiam ilgalaikiam turtui, kurio bendra vertė 20,9 mln. EUR (išskyrus 1,9 mln. EUR nebaigto statyti ilgalaikio turto, kuriam buvo pritaikytas nulinis susigrąžinimo koeficientas).
- (128) Dėl ilgalaikio finansinio turto (investicijų), Belgija nurodė 1,9 mln. EUR sumą, kuri atitinka visą jų apskaitinę vertę, nurodytą 2002 m. gruodžio 31 d. IFB balanse.

⁽¹⁵⁾ Karin S. Thorburn, *Tuck School of Business Administration of Dartmouth College*, paskelbtas *Journal of Financial Economics* (#58, 2000), ir atliktas remiantis 263 Švedijos įmonių tyrimu.

(129) Dėl trumpalaikio turto Belgija siūlo tokį skaičiavimą:

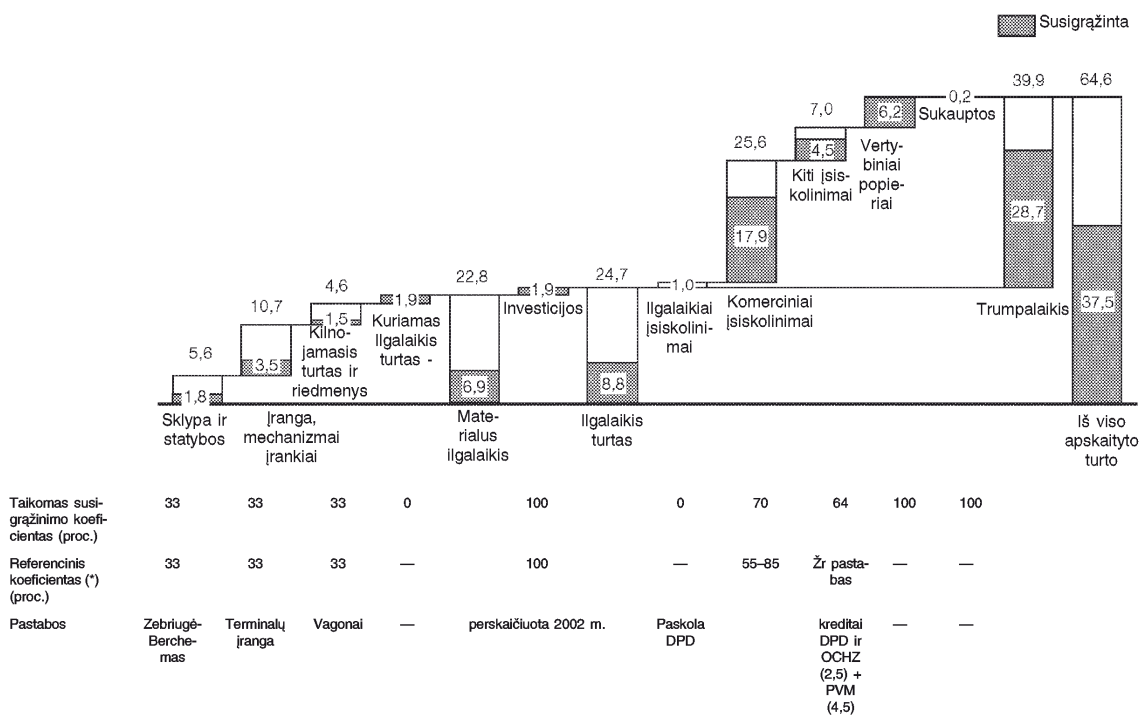
- Komerčiniai IFB kreditai: iš viso yra 25,6 mln. EUR, iš kurių 18 mln. turėtų būti susigrąžinti, t. y. trumpalaikių paskolų būtų susigrąžinta 70 %. Šis koeficientas apskaičiuotas pagal tyrime „Liquidation of Ormet Corporation“⁽¹⁶⁾ apibrėžtą vidutinį dydį,
- Kiti IFB kreditai: iš viso yra 7 mln. EUR, iš kurių 4,5 mln. EUR turėtų būti susigrąžinti. 7 mln. EUR sumą galima padalyti į 2,5 mln. paskolų filialuose DPD ir OCHZ, ir 4,5 mln. PVM. PVM įsiskolinimui planuojamas 100 % susigrąžinimo koeficientas, o filialų įsiskolinimams – 0 %,
- Vertybiniai popieriai ir sukauptos pajamos: iš viso 6,4 mln. EUR, kurie visi turėtų būti susigrąžinti.

(130) Pritaikius visus šiuos susigrąžinimo koeficientus, IFB bankroto (likvidavimo) atveju skaičiuojama susigrąžintina suma lygi 37,5 mln. EUR, kaip nurodyta 2 grafike.

2 schema

Susigrąžinamas turtas

(Mln. EUR)

(*) Remiamasi paskolų susigrąžinimo koeficientu, garantuojamu tam tikroms garantijų rūšims ir K. Thorburn straipsniu

Šaltinis: JAV teismų sprendimai; K. Thorburn (2000), „Bankruptc auction: cost, debt recovery, and fir survival“, Journal of Financial Economics

⁽¹⁶⁾ (Ormet Corporation sustabdė veiklą 2004 m. sausio 30 d. ir 2004 m. rugsėjį atitinkamoms teismo institucijoms pateikė veiklos perorganizavimo planą). Belgijos vyriausybė pažymi, kad šis koeficientas yra daug didesnis nei 33 % koeficientas, kurį profesorė Thorburn nurodo savo tyrime.

(131) Toliau Belgija atima IFB pasyvų sumą iš tikėtinos susigrąžinamos sumos. Šie pasyvai sudaro iš viso 76,9 mln. EUR, neskaičiuojant 63 mln. EUR įsiskolinimo SNCB už neapmokėtas sąskaitas per 2000–2002 m. laikotarpį. Išsamiai jie atrodo taip:

- a) socialinis pasyvas: skaičiuojama iš viso 2,9 mln. EUR visiems SNCB darbuotojams, dirbantiems IFB;
- b) mokesčiai, atlyginimai ir socialinės apsaugos įmokos: iš viso 1,4 mln. EUR neapmokėtų įsiskolinimų, kurių terminas pasibaigęs (pagal 2003 m. sausio 1 d. balanso ataskaitą);
- c) atidėjimai ir atidėti mokesčiai: 34,7 mln. EUR suma iš bendros 40,8 mln. EUR sumos, nurodytos 2002 m. gruodžio 31 d. balanso ataskaitos pasyvo eilutėje. Skirtumas susidaro dėl šių punktų, kuriems neturėtų įtakos IFB likvidavimas:
 - terminalų priežiūra: 3,3 mln. EUR,
 - priežiūra, susijusi su logistikos veikla: 0,9 mln. EUR,
 - atidėjimai, susiję su personalo restruktūrizavimu: 1,9 mln. EUR;
- d) 15 mln. EUR finansinis IFB įsiskolinimas. Finansinis 15 mln. EUR įsiskolinimas kredito institucijoms [...] buvo garantuotas komercinėmis IFB paskolomis. Dėl šios priežasties ir atsižvelgiant į išlikusį SNCB kreditą bankų rinkoje, akivaizdu, kad ir ši skola būtų grąžinta kredito institucijoms prieš grąžinant SNCB paskolas;
- e) komercinis įsiskolinimas kitoms bendrovėms (ne SNCB) – iš viso 22,9 mln. EUR.

Pagal čia pateiktus skaičiavimus aišku, kad SNCB atžvilgiu IFB grynoji turto vertė, neskaičiuojant įsiskolinimų SNCB, yra -39,4 mln. EUR, t. y. susigrąžinto turto vertė (37,5 mln. EUR) atėmus visų mokėtinų įsiskolinimų (pasyvo) sumą (76,9 mln. EUR), neskaičiuojant įsiskolinimų SNCB.

(132) Belgijos valdžios institucijų nuomone likvidacijos atveju siekdama išvengti didelės žalos savo komercinei reputacijai, SNCB būtų padengusi grynojo neigiamo IFB aktyvo vertę. Belgija pabrėžia, kad didžioji IFB kreditorių dalis taip pat yra ir SNCB klientai, tiekėjai, kreditoriai, skolininkai ar partneriai.

(133) Be to, IFB veiklos sustabdymas, anot Belgijos valdžios institucijų, sukurtų SNCB didelį socialinį pasyvą, galintį siekti 530 ETP (visos darbo dienos ekvivalentų)⁽¹⁷⁾. Šie 530 ETP pasiskirsto taip:

- iš vienos pusės, apie 50 SNCB darbuotojų, paskirtų į IFB, kuriuos bankroto atveju tektų vėl sugrąžinti į SNCB,

⁽¹⁷⁾ Skaičiuojant socialinį pasyvą neatsižvelgta į IFB bankroto galimą poveikį EIG (ekonominių interesų grupei) OCHZ, susijusį su socialiniu IFB pasyvu. Iš tikrųjų dėl vieno EIG nario bankroto teisiškai suyra atitinkamas EIG.

- iš kitos pusės, apie 480 SNCB darbuotojų, kurių veikla priklauso nuo IFB veiklos. Šis skaičius gautas taip: IFB dalis bendroje SNCB Prekių padalinio apyvartoje yra 8,1 %. Šį santykinį dydį padauginus iš viso SNCB personalo, tiesiogiai ir netiesiogiai dirbusio Prekių padalinyje 2002 12 31, skaičiaus, gaunama, kad maždaug 609 ETP priklauso nuo IFB veiklos. Manyta, kad iš šių 609 ETP 129, arba 21 %, galėtų išsaugoti darbo vietą nepaisant IFB bankroto, SNCB specialiai ėmusi iniciatyvos susigrąžinti dalį anksčiau IFB turėto krovinių srauto. Šis 21 % santykinis dydis atitinka darbo vietų, išsaugotų paleidus SN *Brussels Airlines* bendrovės *Sabena* žlugimo laikotarpiu, proporcinį dydį.
- (134) Belgijos vyriausybė pažymi, kad tuo laikotarpiu SNCB buvo bebaigianti rengti įmonės planą „MOVE 2007“, pagal kurį buvo planuojama 2003–2007 m. panaikinti 10 000 darbo vietų, t. y. atleisti beveik ketvirtadalį personalo, todėl galimybės perkelti IFB nutraukus veiklą darbo netekusius darbuotojus beveik nebuvo, nesvarbu, ar tai būtų komandiruotieji ir į SNCB sugrąžinti darbuotojai, ar su SNCB Prekių padaliniu susiję darbuotojai.
- (135) Dėl to Belgijos vyriausybė siūlo prie tiesioginės neigiamo grynojo IFB aktyvo vertės pridėti darbo vietų pertekliaus sąnaudas, kurias tokiu būdu patiria SNCB per ne trumpesnę nei penkerių metų laikotarpį nuo 2003 m. iki 2007 m. Kadangi bendra vidutinė atlyginimų paketo vertė yra 46 200 EUR už vieną ETP per metus [...], bendra šio socialinio pasyvo vertė būtų 122,4 mln. EUR.
- (136) Pagrįsdama tokį skaičiavimo metodą, Belgija visų pirma aiškina, kad SNCB darbuotojų, kurie neteko darbo IFB nutraukus veiklą, nebuvo galima atleisti, nes jie turėjo „statutinių tarnautojų“ statusą. ⁽¹⁸⁾
- (137) Po 2006 m. birželio 1 d. susitikimo Belgijos vyriausybė pateikė Komisijai ne tokį pesimistišką grynojo aktyvo ir socialinio pasyvo, kurį IFB likvidavimo atveju būtų tekę padengti SNCB, skaičiavimo scenarijų. Šiame scenarijuje siūlomi šie du pakeitimai:
- SNCB būtų turėjusi apmokėti ne visus įsiskolinimus, o tik tuos, kurių kreditoriai buvo SNCB klientai [...], tiekėjai [...] arba partneriai [...]; šiuo atveju IFB pasyvo suma, kurią būtų tekę apmokėti SNCB, yra 13 mln. EUR [...],
- IFB veiklą perimanti bendrovė būtų toliau naudojusi daugiausia SNCB paslaugomis; tokiu atveju 79 % iš 609 ETP, kuriuos SNCB samdo ir skiria netiesiogiai dalyvauti IFB veikloje, išsaugotų darbo vietas; tuomet SNCB tenkanti socialinių nuostolių dalis būtų 41,1 mln. EUR (ši suma atitinka atlyginimus, mokėtinus 50 ETP, kuriuos SNCB perkėlė į IFB, ir 21 % iš minėtų 609 ETP).

⁽¹⁸⁾ Iš tikrųjų SNCB darbo tvarkos taisyklės nenumato galimybės atleisti statutinių darbuotojų, išskyrus bandomąjį laikotarpį ir atleidimą pagal drausmės procedūrą.

- (138) Bendra Belgijos vyriausybės apskaičiuota SNCB mokėtina IFB likvidavimo kaina pagal šiuos du scenarijus nurodoma šioje lentelėje:

	Grynoji vertė – atsakyme nurodytos sumos	Skirtumas pagal „optimistines“ prognozes	Grynoji kaina – pritaikytos sumos
Visas apskaitinis aktyvas	64,6		64,6
Nesusigrąžintas aktyvas	- 27,1		- 27,1
Socialinės išlaidos	- 2,9		- 2,9
Mokesčiai, atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	- 1,4		- 1,4
Atidėjimai ir atidėti mokesčiai	- 34,7		- 34,7
Prioritetiniai įsiskolinimai ir kitos finansinės skolos	- 15		- 15
Komercinis įsiskolinimas ne SNCB	- 22,9	9,9	- 13
Susigrąžinama suma	- 39,4		- 29,5
Socialinis SNCB pasyvas	- 122,4	81,3	- 41,1
Bendroji IFB veiklos sustabdymo kaina, tenkanti SNCB	- 161,8		- 70,6

b) IFB įvertinimas pagal veiklos pratęsimo scenarijų

- (139) Belgija siūlo skaičiuoti IFB vertę pagal veiklos pratęsimo scenarijų taikant laisvų diskontuotų pinigų srautų metodą (*discounted cash flows* arba DCF). Toks pasirinkimas grindžiamas šiais kriterijais:
- (140) 10 metų DCF analizė grindžiama 2002 m. gruodžio 31 d. balanso ataskaita, taip pat 2003 m. vasario–kovo mėn. parengtu restruktūrizavimo planu, kuriame numatomi veiksmai iki 2005 m. pabaigos. 2006 metais – kai dėl restruktūrizavimo IFB veikla taps stabili – planuojamas 3,2 % apyvartos dydžio veiklos pelnas. Daroma prielaida, kad nuo 2006 m. metinis augimas bus 3 % apyvartos, t. y., esant nekintamai maržai, pelnas iki mokesčių augs 3 %. Tokiu būdu gauti laisvieji pinigų srautai diskontuojami 8 % vidutine svertine kapitalo verte (WACC). Terminalų vertė apskaičiuota remiantis nuolatinio 3 % augimo prognoze.
- (141) Pagal šiuos skaičiavimus įmonės vertė yra apie 29,1 mln. EUR (be investicijų ir atidėjimų), kaip parodyta 4 schemeje.

4 schema

IFB vertė pagal diskontuorų pinigų srautų metodą – Hipotezės ir Rezultatai

(Tūkst. EUR)

Prielaidos
— Pinigų srautai skaičiuojami pagal 2003 m. restruktūrizavimo planuose urodytą pelną iki mokesčių, prognozuojamą iki 2005 m. pab.
— Rezultatai pakito taip:
— 2006 m., grynoji planuojama marža 3,2% (*) (arba 1 800 000 EUR pelno iki mokesčių)
— Nuo 2006 m. planuojamas 3 % pelno iki mokesčių augimas*
— Nėra mokesčių
— 527 000 EUR prognozuojamų stabilių palūkanų, įtrauktų į rezultatą
— Pagal 2002 m. duomenis planuojama pastovi amortizacija; įtraukiama į rezultatą
— Pagal amortizaciją planuojamos fiksuotos kapitalo išlaidos; išskaičiuotos atsveriant amortizaciją
— Pagal nuo 2004 m. planuojamą 3 % augimą apskaičiuotas apyvartinių lėšų kitimas
— Grynujų pinigų srautai apskaičiuoti 10 metų laikotarpiui - Ir diskontuoti pritaikius 8 % WACC (*)

Pinigų	2003	2004	2005	2006	2012
— Pelnas iki mokesčių	(5 100)	200	1 000	1 800	2 149
— Mokesčiai	—	—	—	—	—
— Palūkanos	527	527	527	527	527
— Pelnas iki palūkanų ir mokesčių	(4 573)	727	1 527	2 327	2 676
— Amortizacija	6 286	6 286	6 286	6 286	6 286
— Eksploatacinis perteklius	1 713	7 013	7 813	8 613	8 962
— Investicijos					
— Kapitalo išlaidos	(6 286)	(6 286)	(6 286)	(6 286)	(6 286)
— Apyvartinės lėšos	996	(281)	(290)	(299)	(357)
— Laisvi pinigų srautai	(3 577)	446	1 237	2 028	2 320
— Pinigų srautų GDV (**)	6 962				
— Galutinė diskontuota vertė	22 135				
— Įmonės vertė	29 096				

(*) Įprastas sektoriuje

(**) EBITDA

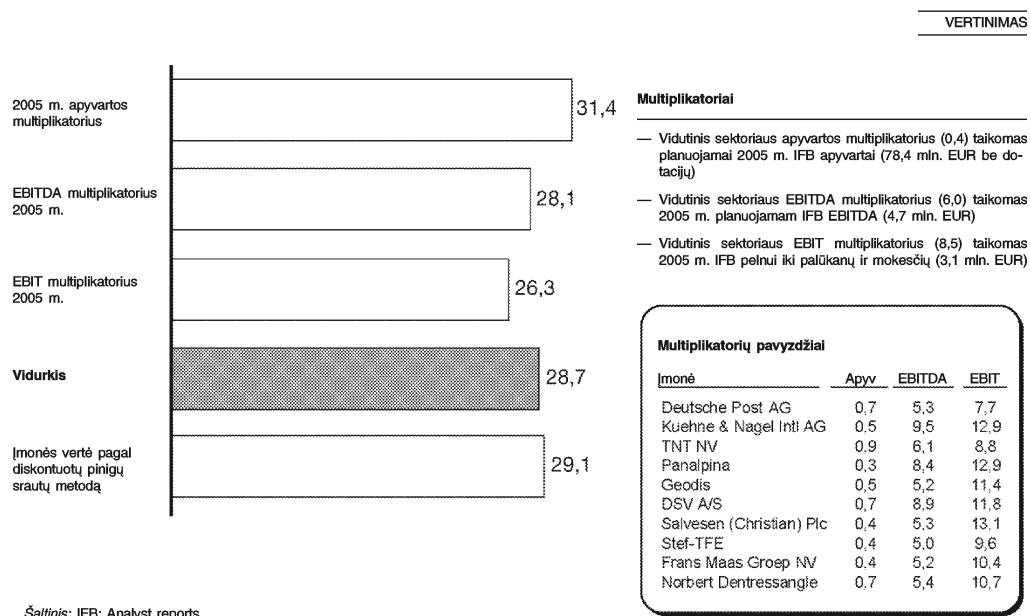
(***) Grynoji diskontuota vertė

- (142) Belgijos vyriausybės nuomone, atlikus kartotinius (dauginiais) pagrįstą analizę (pagal 2005 m. gautą rezultatą), patvirtinta pagal DCF metodą apskaičiuota vertė. Iš tikrųjų, skaičiuojant pagal kartotinius (pasirinkus mažesnius nei sektoriuje įprastus vidutinius dydžius), gaunama įmonės vertė siekia 28,7 mln. EUR, kaip matyti 5 schemoje.

5 schema

Bendrovės IFB vertė

(Mln. EUR)

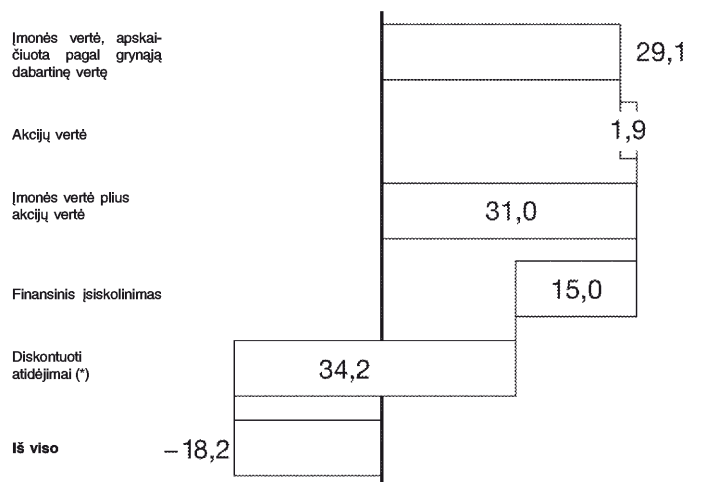
- (143) Belgijos vyriausybės nuomone faktiniai IFB rezultatai 2003, 2004 ir 2005 m. patvirtina, kad vertinimas pagal DCF ir prielaidos, kuriomis jis buvo grindžiamas, buvo realistinis.
- (144) Belgijos vyriausybės nuomone prie be investicijų ir atidėjimų apskaičiuotos IFB vertės reikėtų pridėti IFB turimas akcijas, t. y. 1,9 mln. EUR, nurodytų 2002 m. gruodžio 31 d. IFB balanso ataskaitos aktyvo eilutėje.
- (145) Taigi bendra IFB bendrovės vertė 2002 m. gruodžio 31 d., įskaitant investicijas, buvo 31 mln. EUR.
- (146) Iš šios vertės, pagal Belgijos vyriausybę, reikėtų atimti atidėjimus, siekiančius 34,2 mln. EUR ⁽¹⁹⁾, taip pat 15 mln. EUR finansinių išskolinimų.
- (147) Pagal veiklos tęsimą scenarijų gaunama grynoji SNCB akcijų bendrovėje IFB vertė lygi – 18,2 mln. EUR. Skaičiavimas paaiškintas 6 schemeje.
- (148) Kaip ir skaičiuojant SNCB sąnaudas IFB likvidavimo atveju, atliekant šiuos skaičiavimus neatsižvelgiama į 63 mln. EUR išskolinimų už per 2000–2002 m. laikotarpį neapmokėtas sąskaitas.

⁽¹⁹⁾ Ši vertė gaunama diskontavus grynujų pinigų srautus, susijusius su 2002 12 31 balanso ataskaitoje nurodytais 40,8 mln. EUR atidėjimais.

6 schema

Investicijų varianto įvertinimas, 2003 m. sausis

(Mln. EUR)

(*) Visų 2002 m. balanso ataskaitoje numatytų ir 2003–2006 m. išmokėtų atidėjimų grynoji dabartinė vertė
Šaltinis: IFB

c) Abiejų scenarijų palyginimas ir išvada

(149) Remiantis Belgijos vyriausybės aiškinimu, abiejų scenarijų rezultatai būtų tokie:

- SNCB patiriama grynoji IFB bankroto ir likvidavimo kaina būtų grynas 161,8 mln. EUR nuostolis (sumažintas iki 70,6 mln. EUR patikslinus skaičiavimus),
- Sprendimas investuoti 15 mln. EUR, siekiant suteikti IFB galimybę tęsti veiklą gerokai pristabdė SNCB akcijų vertės, kuri tuo metu siekė tik 18,2 mln. EUR, mažėjimą, todėl palyginti su bankroto ir likvidavimo scenarijumi (52,4 mln. EUR pagal patikslintus skaičiavimus) buvo naudingesnis 143,6 mln. EUR.

(150) Todėl Belgijos vyriausybė pažymi, kad SNCB, skirdama svarstomas priemones, pasielgė kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas.

3.2.4. Konkurencijos neiškraipymas

(151) Galiausiai, dėl priemonių, skirtų finansuoti Prancūzijos filialų pardavimą, Belgija pažymi kad pagalba, kurios dydis apsiriboja griežtai reikalingu minimumu, sustabdžius veiklą negali būti vertinama kaip iškreipianti konkurenciją. Taigi ir dėl šios priežasties ši finansavimo dalis nepatenka į Sutarties 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

3.3. Sanavimo priemonių suderinamumas su gairių nuostatomis

3.3.1. IFB nėra naujai sukurta įmonė

(152) Belgijos nuomone, kadangi IFB buvo sukurta 1923 m. ir 1998 m. įmonių sujungimo būdu išigijo bendrovę ir veiklos sektorių, (žr. aprašymą šio sprendimo 2 dalyje), yra neginčijama, kad IFB kaip juridinis asmuo gyvuoja daugiau nei 80 metų ir negali būti laikoma „naujai sukurta įmone“.

3.3.2. Sanavimo priemonės suderinamos su 1999 m. gairėmis

- (153) Pagal Belgijos vyriausybę dėl to, kad sanavimo priemonės trunka ilgiau nei 12 mėn., negalima teigti, kad jos prieštarauja bendrajai rinkai pagal 1999 m. gaires. Belgijos nuomone, SNCB tęsė sanavimo priemonių įgyvendinimą siekdama vienintelio tikslo – išsilaikyti per laikotarpį, kuris Komisijai buvo reikalingas, kad priimtų galutinį sprendimą šiuo klausimu.
- (154) Kadangi 1999 m. gairių 24 dalyje numatyta, kad leidimas dėl sanavimo priemonių galioja tol, kol Komisija priima sprendimą dėl restruktūrizavimo plano, Belgijos vyriausybė prašo Komisiją prieštaraujant dėl priemonių įgyvendinimo pratęsimo nesiremti savo pačios sanavimo priemonių tvirtinimo procedūros trukme, ir pagal 1999 m. gairių 24 dalies nuostatas patvirtinti sanavimo priemones.
- (155) Belgijos vyriausybės nuomone sustabdžius kapitalo didinimo operaciją kol Komisija vykdė tyrimą, būtinai reikėjo laikinai pratęsti IFB pagal sanavimo priemones skirtą finansavimą, nes priešingu atveju būtų reikėję sustabdyti veiklą. Galiausiai, Belgijos nuomone, atlikdama tyrimą Komisija nė karto nepareišė abejonių dėl laikino sanavimo priemonių įgyvendinimo pratęsimo.

3.3.3. Restruktūrizavimo priemonės suderinamos su 1999 m. gairėmis

3.3.3.1. 1999 m. gairių galiojimas.

- (156) Belgijos nuomone SNCB išipareigojimas didinti IFB kapitalą turi būti nagrinėjamas pagal 1999 m., o ne pagal 2004 m. gaires.
- (157) Pagrįsdama tokį požiūrį, Belgija teigia, kad rašto, kuriuo pradėta procedūra, 240 punkte nurodytos dvi sąlygos dėl 1999 m. gairių galiojimo yra įvykdytos. Priminsime, kad rašto, kuriuo pradėta procedūra, 240 punkte Komisija dėl 2004 m. gairių 102–104 punktų taikymo šios bylos atveju daro išvadą, kad „jei SNCB nuspręs nesuteikti IFB naujo pranašumo, ir jei bus pateikta įrodymų, kad SNCB išipareigojo konvertuoti savo paskolas į kapitalą prieš paskelbiant 2004 m. gaires, Komisija savo galutiniame sprendime turėtų nagrinėti SNCB bendrovei IFB suteiktas pagalbos priemones pagal 1999 m. gaires“.
- (158) Dėl pirmosios sąlygos Belgija pažymi, kad atsakydama į procedūros pradžios pranešimą ji atšaukė papildomą kapitalo didinimą, apie kurį buvo pranešta 2005 m. sausio 28 d., todėl pirmoji sąlyga yra įvykdyta.
- (159) Dėl antrosios sąlygos Belgija laikosi nuomonės, kad yra neginčytina, jog dabar siūlomas IFB kapitalo didinimas bus atliktas, kaip šalys susitarė 2003 m. balandžio 7 d. pagrindų sutartimi, galiojant sąlygai dėl Komisijos pritarimo.

- (160) Pabrėždama šį dalyką, Belgijos vyriausybė atkreipia Komisijos dėmesį į šiuos aspektus:
- 2003 m. balandžio 7 d. pagrindų sutarties preambulės 4 dalį, kurioje patvirtinama, kad SNCB valdyba yra pritarusi IFB kapitalo didinimui,
 - Tos pačios sutarties 4 straipsnį, kuriame nurodomas abipusis šalių siekis padidinti IFB kapitalą.
- (161) Dėl antrojo punkto Belgija primena, kad pagal Belgijos teisę (galiojančią pagrindų sutarties atveju) sutartis sudaroma remiantis tik susitariančių šalių valia, ir kad šiuo atveju 4 pagrindų sutarties straipsnis aiškiai ir nedviprasmiškai patvirtina SNCB ir IFB valią didinti IFB kapitalą atliekant SNCB paskolų IFB iki 2003 m. balandžio 7 d. konvertavimą į kapitalą.
- (162) Belgijos vyriausybė primena, kad prievolės, kurioms taikoma jų vykdymą galinti sustabdyti sąlyga, lieka privalomos, ir sutartyje, kuri įsigalioja nuo pasirašymo dienos, privalomos sąlygos vykdymas yra atgalinio galiojimo.

3.3.3.2. Priemonės, mažinančios konkurencijos iškraipymus

- (163) Belgijos vyriausybė bendrai pažymi, kad IFB rinkos dalis šiuo atveju nagrinėjamuose sektoriuose yra daug mažesnė nei 10 %. Todėl ji mano, kad svarstomos valstybės pagalbos priemonių konkurenciją iškraipantis poveikis negali būti laikomas reikšmingu. Belgija visų pirma primena, kad pagal 1999 m. gairių 36 punktą, „jei įmonės [pagalbos gavėjos] dalis atitinkamoje rinkoje yra menka, turi būti manoma, kad nederamo konkurencijos iškraipymo nėra“⁽²⁰⁾, ir kad taikydama Sutarties 81 straipsnio 1 dalies nuostatas Komisija įmonių, kurių rinkos dalys mažesnės nei 10 %, sudarytų susitarimų konkurenciją iškraipantį poveikį laiko nereikšmingu⁽²¹⁾.
- (164) Dėl IFB *Logistics* ir IFB *Terminal* veiklos Belgijos vyriausybė pateikė šias pastabas:
- (165) *Konkurencijos iškraipymą mažinančios priemonės krovinių perkrovimo rinkoje*. Belgijos vyriausybė pažymi, kad IFB dalis Antverpeno regiono terminalų rinkoje mažesnė nei 7 %, ir kad terminalų rinka šiame regione per 2002–2005 m. laikotarpį augo vidutiniškai po 10,7 % per metus, o IFB pervežamų krovinių apimtys padidėjo vidutiniškai tik 4,1 %.
- (166) Belgijos vyriausybė taip pat pažymi, kad įgyvendinus restruktūrizavimo planą IFB stipriai sumažino perkrovimo pajėgumus, kaip aprašyta rašto, kuriuo pradėta procedūra, 2 dalyje (25–29 punktuose). Turint galvoje, kad išskyrus DPD terminalą, visas parduotas turtas iki šiol yra eksploatuojamas, Belgijos vyriausybė mano, kad pardavimus reikėtų laikyti realiomis ir esminėmis kompensavimo priemonėmis. Belgijos vyriausybės nuomone dėl visų pardavimų IFB pajėgumai sumažėjo nuo 1,5 mln. TEU 2002 m. iki 1,1 mln. TEU 2005 m. pabaigoje, t. y. 27 %.

⁽²⁰⁾ Žr. 1999 m. gairių 36 punktą.

⁽²¹⁾ Žr. Gaires dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo. OL C 101, 2004 4 27, p. 97, visų pirma 24 punktą.

- (167) Belgijos vyriausybė priduria, kad įgyvendindama restruktūrizavimo planą IFB nesiėmė priemonių dėl kainų, kuriomis siekiama arba kurių poveikis būtų padidinti IFB rinkos dalį. Ji pažymi, kad IFB padidino kainas vidutiniškai 4,2 % ⁽²²⁾, tuo tarpu vidutinis metinis sektoriaus infliacijos koeficientas buvo 1,9 %.
- (168) *Konkurencijos iškraipymą mažinančios priemonės logistikos rinkoje.* Procedūros pradžios pranešime teigiama (258–260 dalyse), kad siūlomos priemonės nebuvo susijusios su logistikos rinka, ir kad IFB galėjo padidinti savo dalį šioje rinkoje. Belgijos vyriausybė pateikia penkis argumentus, siekdama įrodyti, kad logistikos rinkoje buvo imtasi pakankamų konkurencijos iškraipymą mažinančių priemonių.
- (169) Visų pirma, IFB ėmėsi priemonių, dėl kurių sumažėjo jos pajėgumai logistikos rinkoje. Iš tikrųjų, visų IFB priklausančių arba naudojamų pagal ilgalaikės nuomos sutartis vagonų skaičius sumažėjo nuo 744 vienetų 2002 m. ⁽²³⁾ iki 377 vienetų 2006 m. pradžioje ⁽²⁴⁾. Taigi jų sumažėjo 49 %.
- (170) IFB logistikos pajėgumų sumažėjimas taip pat susijęs su tuo, kad IFB priklausanti bendrovės CNC (dabar *Naviland Cargo*) dalis sumažėjo nuo 10 % 2002 m. iki 2 % šiuo metu.
- (171) Antra, Belgijos vyriausybė pažymi, kad IFB dalis logistikos rinkoje yra daug mažesnė nei 5 %, geografiškai apribojusi rinką tik Belgijos teritorija. Todėl pagal gairių 36 punktą reikėtų išsiaiškinti, ar svarstomų valstybės pagalbos priemonių konkurenciją iškraipantis poveikis gali būti laikomas reikšmingu. Pasak Belgijos valdžios institucijų, IFB negali būti laikoma pajėgia daryti svarbų poveikį konkurencijai logistikos rinkoje. Dėl tos pačios priežasties konkurencijos iškraipymas, susijęs su IFB gaunama pagalba, Belgijos vyriausybės nuomone, sunkiai galėtų būti laikomas svarbiu, nes norint sumažinti nepalankų poveikį IFB konkurentams pakaktų labai ribotų priemonių.
- (172) Trečia, Belgijos vyriausybė siūlo pažvelgti į IFB logistikos veiklos perspektyvą ir visiškai pakeisti Komisijos teiginį, kad IFB tariamai „pavyko smarkiai padidinti savo dalį šioje rinkoje“ per svarstomą laikotarpį. Iš tikrųjų, Belgijos vyriausybės nuomone, reikia atsižvelgti į šiuos faktus:
- Mišriojo (įvairiarūšio) transporto sektoriuje IFB vežamų krovinių dalis per 2002–2005 m. laikotarpį kasmet augo po 9,9 %, t. y. mažiau nei ARA regiono metinis vidutinis 12 % augimas per tą patį laikotarpį;
 - Tradicinių krovinių segmente IFB yra visiškai nereikšmingas operatorius, net vertinant tik Belgijos rinką. Iš tikrųjų, IFB dalis tiek kiekiu, tiek vertės požiūriu yra mažesnė nei 1 %.
- (173) Be to, dalį IFB logistikos veiklos apyvartos, Belgijos vyriausybės nuomone, sudaro vadinamasis „bulk“ sektorius (nepakuotų krovinių vežimas). 2003 m. IFB nepakuotų krovinių vežimo apyvarta sudarė 3,3 mln. EUR. O 2004 m. IFB pasirašė dvi didelio masto nepakuotų krovinių vežimo sutartis. Visų pirma – anglies vežimo sutartį [...], kurios apyvarta 2004 m. buvo [...], o 2005 m. [...]. Antra – nepakuotų granuliuotų pašarų vežimo sutartį, padidinusią apyvartą [...] 2004 m. ir [...] 2005 m. Tikėtina, kad IFB iš šių dviejų sutarčių turėjo gauti pelno, tai patvirtina, jog IFB praktikoje nebūta konkurenciją iškraipančios veiklos.

⁽²²⁾ Kainų didinimo vidurkis buvo apskaičiuotas pasirinkus terminalus pagal jų apyvartos rodiklius.

⁽²³⁾ IFB turėjo 368 vagonus ir sudarė ilgalaikės nuomos sutartis dėl kitų 376 vagonų.

⁽²⁴⁾ 2006 m. pradžioje IFB valdė 204 vagonus ir buvo sudariusi ilgalaikės nuomos sutartis kitiems 173 vagonams.

- (174) Ketvirta, Belgijos vyriausybės nuomone, tai, jog IFB atvėrė savo terminalus konkurentams logistikos rinkoje, turi taip pat būti laikoma svarbia konkurencijos iškraipymą mažinančia priemone.
- (175) Penkta, Belgijos vyriausybė mano, kad nedideli konkurencijos iškraipymai, kuriuos galima būtų laikyti susijusiais su IFB restruktūrizavimu, dar labiau sumažėjo dėl šių veiksnių:
- Belgijos krovinių vežimo geležinkeliu sektoriaus liberalizavimo. Belgijos vyriausybė, pagal galiojančias Europos Sąjungos taisykles, atvėrė šią rinką konkurencijai (2003 m. kovo 1 d. – tarptautiniams vežimams, o 2007 m. sausio 1 d. – visiems vežimams).⁽²⁵⁾ Šis rinkos atvėrimas turėjo neabejotiną poveikį, kurį įrodo bendrovės DLC, o neseniai – ir Fret SNCF veikla. Sprendime Nr. 386/2004, Fret SNCF, Komisija tokį liberalizavimą yra įvertinusi kaip kompensavimo priemonę konkurentų atžvilgiu,
 - Daug kitų SNCB/IFB konkurentų (pavyzdžiui, *Rail4Chem*, *Railion Nederland*, *TrainSport*, DFG, EWS, *Connex* ir ACTS) jau yra gavę arba turi didelę tikimybę gauti veiklos licencijas,
 - SNCB (B-Cargo) jau dabar teikia lokomotyvų paslaugas IFB konkurentams – tiek mišriojo (įvairiarūšio) transporto paslaugų teikėjams HUPAC, CNC (*Naviland Cargo*), *Conliner*, *Danzas* / DHL *Express Cargo* ir ICF, tiek ekspedicijos paslaugų teikėjams *Transfesa*, K+N, *Nauta*, NTR, *Panalpina*, *Rail&Sea*, *Railog*, *Chemfreight*, *Rhenania*, TMF, *Gondrand*, RME *Chem*, RME *fret* ir *East Rail Expedition*,
 - Kaip Komisija pažymi savo sprendime, byloje N 386/2004, *Fret SNCF*, vežimo geležinkelių sąlygos yra mažiau palankios nei vežimo kelių sąlygos.
- (176) Belgijos vyriausybės nuomone, liberalizavimo priemonės iš esmės padidino logistikos rinkos pajėgumus, kaip tai matyti iš IFB konkurentų veiklos per 2003–2005 m. laikotarpį. Belgijos vyriausybės nuomone, konkurencija stipriausia įvairiarūšio transporto sektoriuje, kuriame per minimą laikotarpį penki IFB konkurentai iš viso atidarė 12 naujų maršrutų.

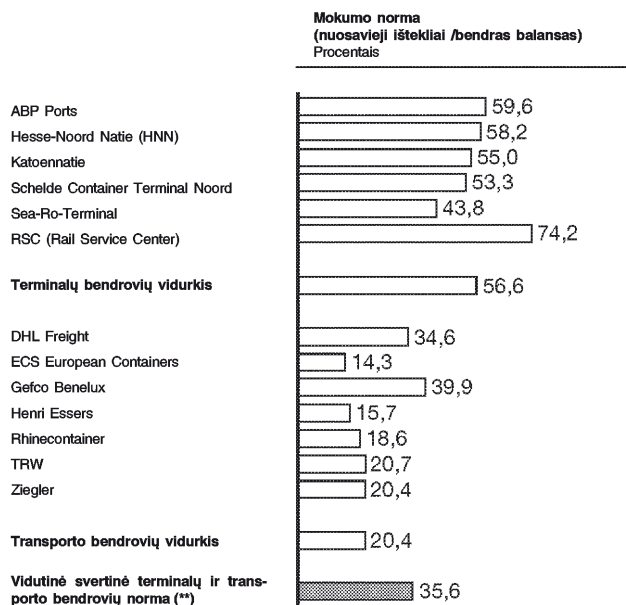
3.3.3.3. Kapitalo didinimo operacijos apribojimas būtinu minimumu

- (177) Belgijos vyriausybės teigimu, SNCB ir IFB atliko išsamią IFB kapitalo poreikių analizę pagal 2005 m. gruodžio 31 d. balanso rezultatus ir 2006 m. prognozes. Buvo siekiama IFB sudaryti galimybę tęsti veiklą krovinių perkrovimo ir logistikos sektoriuose taikant panašią į šiose rinkose veikiančių konkurentų mokumo normą.
- (178) Palyginti su iki sprendimo pradėti procedūrą perduotais duomenimis (žr. 265–269 punktus), SNCB ir IFB sukaupe papildomų duomenų apie vidutinius mokumo rodiklius, pirma, tų IFB konkurentų, kurie eksploatuoja terminalus, antra – su IFB konkuruojančių transporto bendrovių. Atitinkamų bendrovių mokumo normos (t. y. kaip nuosavųjų išteklių ir bendro balanso santykis) pateikiamos 16 schemeje.

⁽²⁵⁾ Visiškas rinkos atvėrimas, numatytas pagal Direktyvą 91/440/EB, buvo įgyvendintas 2005 m. gruodžio 13 d. Karaliaus dekretu.

16 schema

Mokumo norma – Palyginimas su panašiomis bendrovėmis, 2004 m. (*)

(*) ABP, HNN ir Sea-Ro terminalo atveju panaudoti 2003 m. duomenys, nes jų metinės 2004 m. ataskaitos nebuvo paskelbtos.

(**) Paskirstyta pagal IFB išteklių panaudojimą (42 % terminalams, 58 % transportui).

Šaltinis Belfirst; Amadeus; IFB

- (179) Iš 16 schemos matoma, kad terminalų operatorių mokumo normos vidurkis yra 56,6 %, o transporto bendrovių mokumo normos vidurkis yra 20,4 %. Kadangi IFB veikia abiejuose sektoriuose, jos mokumo norma, atsižvelgiant į nurodytus dydžius, turėtų būti ne mažesnė nei 35,6 %. Šis dydis apskaičiuotas paskirstant IFB ilgalaikius veiklos aktyvus tokiu būdu:

— 42 % ilgalaikių IFB veiklos aktyvų (vertinant pagal jų grynąją apskaitinę vertę, t. y. išskaičius amortizaciją ir vertės sumažėjimą) skiriami terminalų veiklai,

— 58 % ilgalaikių IFB veiklos aktyvų – transporto veiklai (logistikai).

- (180) Belgijos vyriausybė pažymi, kad siekiama IFB mokumo norma taip pat atitinka bendrovių *Gosselin* (38,9 %) ir *Hupac* (34,9 %) mokumo normas; šios bendrovės, kaip ir IFB, derina terminalų eksploatavimo ir logistikos veiklą.

- (181) Remiantis tiksline IFB mokumo norma (35,6 %) ir bendru 128,1 mln. EUR įsiskolinimu (pagal 2006 m. birželio 30 d. skaičiavimus), IFB kapitalo padidinimas, Belgijos vyriausybės skaičiavimu, turėtų leisti į kapitalą perskaičiuoti ne mažiau nei 95,3 mln. EUR įsiskolinimų.

3.3.3.4. IFB indėlis

- (182) Belgijos vyriausybė pažymi, kad bendras SNCB indėlis į IFB restruktūrizavimą siekia 95,3 mln. EUR, t. y. atitinką numatytą kapitalo didinimo sumą. Iš šios sumos reikėtų atimti grupės Prancūzijos filialams skirtus pinigus, t. y. 39,1 mln. EUR. Likusi dalis, 56,2 mln. EUR, ir būtų SNCB indėlis į grupės veiklos ne Prancūzijoje restruktūrizavimą.

(183) Be to, Belgijos vyriausybė pažymi, kad su Prancūzija nesusijusios IFB veiklos finansavimo poreikiai per restruktūrizavimo laikotarpį (nuo 2003 m. sausio 1 d. iki 2006 m. birželio 30 d.) buvo 106,3 mln. EUR. Iš šių poreikių 56,2 mln. padengs SNCB, o 50,1 mln. EUR bus finansuojami iš IFB nuosavųjų išteklių. IFB indėlis į bendras veiklos Belgijoje restruktūrizavimo sąnaudas būtų 47,1 %.

(184) Šioje lentelėje pateikiamos finansavimo detalės.

Finansavimo Poreikiai ir Šaltiniai

(laikantis hipotezės, kad 63 mln. EUR įsiskolinimo konvertavimas įsiskaitomas į restruktūrizavimo sąnaudas)

(EUR'000)

	Restruktūrizuota dalis	Investicijų atsisakymas Prancūzijoje	Iš viso
Laikotarpis: 2003 1 1–2006 6 30			
A FINANSAVIMO POREIKIAI			
A.1 Restruktūrizavimo sąnaudos			
A.1.1 Bendrasis veiklos nuostolis (cash drain) be produktyvumo padidėjimo (atitinka 2002 m. bendrąjį veiklos nuostolį; 2006 m. atitinkamai 6 mėn.)	– 27 916		– 27 916
A.1.2 Specialūs mokesčiai	– 32		– 32
A.2 Kapitalo poreikiai restruktūrizavimo laikotarpiu			
A.2.1 Apyvartinių lėšų pokyčiai (didėjimas)	– 7 685	– 8 000	– 16 559
A.2.2 Pakaitinės investicijos į ilgalaikį nefinansinį turtą	– 6 611		– 8 611
A.2.3 Investicijos į ilgalaikį finansinį turtą (akcijas)	– 782	– 1 700	– 2 482
A.3 Skolų grąžinimas ir palūkanų mokėjimai			
A.3.1 Kitiems kreditoriams (ne SNCB)			
A.3.1.1 Palūkanų mokėjimai	– 2 351		– 2 351
A.3.1.2 Finansinių skolų grąžinimas	– 16 559		– 16 559
A.3.2 Mokėjimai SNCB			
A.3.2.1 Skolų iki 2003 m. mokėjimai	– 33 200	– 29 900	– 53 000
A.3.2.2 Palūkanų iki 2006 6 30 mokėjimas už skolas iki 2003 m.	– 5 800	– 5 200	– 11 000
A.3.2.3 Palūkanų iki 2006 6 30 mokėjimas už lengvatinį kreditą	– 2 200	– 300	– 2 500
A.3.2.4 Palūkanos už 2006 m. antrą pusmetį ir 2006 m. pirmą pusmetį	– 3 100	– 2 100	– 6 200
A.4 Mokestiniai įsiskolinimai (už 1999 m. ataskaitinius metus nesumokėti mokesčiai)	– 77		– 77
Iš viso poreikių (A.1 + A.2 + A.3 + A.4)	– 106 313	– 47 100	– 153 413

(EUR'000)

	Restruktūrizuota dalis	Investicijų atsisakymas Prancūzijoje	Iš viso
B FINANSAVIMO ŠALTINIAI			
B.1. SNCB finansavimas			
B.1.1 Lengvatinis kreditas (vėliau perskaičiuotas į kapitalą)	13 300	1 700	15 000
B.1.2 Kapitalo didinimas (papildomai prie lengvatinio kredito perskaičiavimo į kapitalą)	42 920	37 380	90 300
Iš viso SNCB indėlių (B.1)	56 220	39 080	95 300
B.2 Finansavimas iš nuosavų IFB išteklių			
B.2.1 Produktyvumo padidėjimas			
B.2.1.1 Dalies ar viso bendro veiklos nuostolio (A.1.1) padengimas	26 167		26 167
B.2.1.2 Bendras veiklos pelnas 2004, 2005 ir 2006 m.	10 429		10 429
B.2.2 Finansinės pajamos	1 368		1 368
B.2.3 Apyvartinių lėšų poreikio kaita (mažėjimas)	2 687		2 687
B.2.4 Ilgalaikio nefinansinio turto pardavimas (iš esmės OCHZ terminale 2004 m.)	4 771		4 771
B.2.5 Ilgalaikio finansinio turto pardavimas (akcijų)	1 267	8 020	9 287
B.2.6 Finansinis įsiskolinimas kredito įstaigoms	3 300		3 300
B.2.7 Specialiosios pajamos	1 105		1 105
Visas IFB indėlis (B.2)	50 093	8 020	58 113
Visi finansavimo šaltiniai (B.1 + B.2)	106 313	47 100	153 413
SNCB finansavimas, % nuo visos sumos	52,9 %		
IFB finansavimas, % nuo visos sumos	47,1 %		

NUOSAVAS INDĖLIS

PRIVATUS
INVESTUOTOJAS

(185) Belgija pateikė šios lentelės aiškinimą.

(186) Finansavimo poreikiai suskirstyti į šias kategorijas:

- Tiesioginės restruktūrizavimo sąnaudos (A.1 dalis): šias sąnaudas daugiausia sudaro susikaupęs bendras veiklos nuostolis (*cash drain*), neatsižvelgiant į padidėjusį produktyvumą. Jei neatsižvelgiama į padidėjusį IFB produktyvumą per restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpį, bendras veiklos nuostolis 2003, 2004 ir 2005 m. lieka toks pat kaip 2002 m., t. y. reikia padengti 8 mln. EUR kasmet, kaip nurodoma toliau pateikiamoje lentelėje. 2006 m. finansavimo poreikis buvo sumažintas per pusę, planuojant padidinti kapitalą 2006 m. birželio 30 d. Susumavus bendrąjį veiklos nuostolį per visą restruktūrizavimo laikotarpį, gaunama suma, kurią IFB būtų reikėję padengti, jei nebūtų didėjęs jos produktyvumas, siekia 27,9 mln. EUR.

(Tūkst. EUR)

	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2005 m prognozė	2006 m. biudžetas (iki 6 30)	Laikotarpis nuo 2003 m. iki 2006 6 30
Veiklos rezultatas	(47 357)	(2 960)	5 740	3 007	1 213	
+ Amortizacija ir ilgalaikio turto nuvertėjimas	6 286	5 139	2 585	1 605	802	
+ Trumpalaikio turto nuvertėjimas	6 433	(258)	(1 851)	(554)	0	
+ Atidėjimai	26 662	(4 670)	(1 599)	(980)	460	
Bendras veiklos pelnas	(7 976)	(2 749)	4 875	3 079	2 475	7 680
Bendras veiklos nuostolis (<i>cash drain</i>) be padidėjusio produktyvumo poveikio		(7 976)	(7 976)	(7 976)	(3 988)	(27 916)

- Kapitalo poreikis restruktūrizavimo laikotarpiu (apyvartinių lėšų ir investicijų poreikio kaita per restruktūrizaciją, A.2 dalis): šios sąnaudos – tai būtinos investicijos restruktūrizavimo laikotarpiu. Reikėjo daugiau apyvartinių lėšų vykdomiems darbams finansuoti, komercinių išsiskolinimų ir paskolų skirtumui amortizuoti ir pakankamam grynųjų pinigų kiekiui išlaikyti. Būtinai reikėjo pakaitinių investicijų į ilgalaikį materialųjį turtą, kad IFB galėtų toliau vykdyti savo veiklą restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu. Jomis buvo siekiama ne išplėsti IFB pajėgumus, o greičiau pakeisti beveik nusidėvėjusį turtą, kuris buvo visiškai amortizuotas, taip pat atlikti kitas investicijas, pavyzdžiui, pirkti automobilių, kompiuterių, atlikti smulkų pastatų remontą ir pan. 0,6 mln. EUR investicija 2004 m. į finansinį ilgalaikį turtą buvo susijusi su filialu IFB *Maritime Germany*: IFB *Maritime Germany* buvo sujungta su *Haeger & Schmidt International*, o *Haeger & Schmidt International* valdoma RKE akcijų dalis buvo perkelta į IFB.
- Skolų grąžinimas ir palūkanų mokėjimas (A.3 dalis): be palūkanų ir finansinių išsiskolinimų kredito įstaigoms, šioje kategorijoje nurodomos bendrovei SNCB grąžinamos palūkanos ir skolos. 33,2 mln. EUR išsiskolinimas yra dalis 63 mln. EUR skolų, nesusijusių su Prancūzijos filialais. 2006 m. mokėtina 1,4 mln. EUR palūkanų suma – tai palūkanos, kurios nebus įtrauktos į kapitalo didinimo operaciją (siekiant apriboti kapitalo didinimą iki būtinausio minimumo). Kita palūkanų dalis (iš viso 9,7 mln. EUR) bus kapitalo didinimo dalis. Visos šios palūkanos yra dėl išsiskolinimų, susijusių su IFB veikla ne Prancūzijoje.
- mokesčiai (A.4 dalis): 2004 m. sumokant mokesčius, buvo padegtas 1999 m. mokesčio laikotarpio mokesčių išsiskolinimas.

(187) Belgijos nuomone, šiuos finansavimo poreikius iš dalies finansavo IFB, iš dalies – SNCB. Dėl IFB indėlio (B.2 dalis) Belgija pateikia papildomos informacijos:

— Per restruktūrizavimą IFB labai padidino produktyvumą (žr. B.2.1 dalį). Tai pagerino bendrą veiklos pelningumą ir 2002 m. nuostolių faktiškai neliko 2003 m., o 2004, 2005 ir 2006 m. jo nebebuvo visai. Be to, 2004 ir 2005 m. buvo sukurtas perteklius, taip turėtų būti ir 2006 m. Šie rezultatai patvirtina prognozes, padarytas remiantis informacija, kuria IFB disponavo rengiant restruktūrizavimo planą (žr. šio sprendimo 74 ir 75 dalis),

— Įvairios finansinės pajamos (B.2.2): jos sudaro 1,4 mln. EUR. Šios finansinės pajamos yra gautos iš palūkanų, kurias IFB sukaupe už banko sąskaitose turimas lėšas. Šios pajamos buvo planuojamos kuriant restruktūrizavimo planą, nes jos atitinka EURIBOR palūkanų normą ir IFB galėjo pagrįstai tikėtis jas gauti iš savo sąskaitų dar kurdama restruktūrizavimo planą,

— Specialios pajamos (B.2.8): 1,1 mln. EUR. Šias specialias pajamas sudaro pelnas, kurį IFB gavo pardavusi 263 EAOS vagonus [...]. 2003 m., kai buvo rengiamas restruktūrizavimo planas, šį pelną galima buvo numatyti, nes rinkoje EAOS vagonai buvo labai paklausūs dėl padidėjusio šios rūšies vagonų poreikio Rytų Europoje,

— 2004 ir 2005 m. sumažinusi apyvartinių lėšų poreikį (B.2.3) IFB papildomai gavo 2,7 mln. EUR,

— IFB dalį restruktūrizavimo sąnaudų padengė parduodama savo aktyvus (B.2.4 ir B.2.5). Be pajamų iš įvairaus santykinai nedidelės svarbos turto pardavimo, ši indėlių daugiausia sudarė pajamos, gautos pardavus OCHZ terminalo akijas 2004 m. Bendros nuosavybės teisės (50 %) į OCHZ naudojamą turtą buvo perleistos [...] (žr. B.2.4 eilutę 2004 m.), ir IFB susigrąžino papildomai 0,9 mln. EUR OCHZ apyvartinio kapitalo (žr. B.2.5 eilutę 2004 m.),

— 2003 m. IFB gavo 2 mln. EUR banko paskolą iš ING Bank (eilutė B.2.6). 2006 m. IFB finansavo *reach stackers* pirkimą pasiskolinusi 1,3 mln. EUR.

(188) Belgijos nuomone, restruktūrizavimo planas buvo finansuojamas iš nuosavų išteklių, kaip to reikalaujama 1999 m. gairėse.

4. VERTINIMAS

4.1. Sanavimo ir restruktūrizavimo priemonių vertinimas valstybės pagalbos požiūriu

(189) Pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.

4.1.1. Valstybės skirta arba valstybės lėšomis suteikta pagalba

(190) Visų pirma reikia išsiaiškinti, ar finansinė SNCB parama IFB buvo „suteikta valstybės ar valstybės lėšomis“. Pagal Europos Bendrijų Teisingumo Teismo (Teismo) sprendimą *Stardust Marine* byloje ⁽²⁶⁾, šis kriterijus laikomas įvykdytu, jei, viena, yra panaudota valstybės lėšų ir, kita, jų už jų paskyrimą atsakingu galima laikyti valstybę, t. y. Belgiją.

4.1.1.1. Valstybės lėšos

(191) Komisija konstatuoja, kad SNCB yra valstybinė įmonė pagal Direktyvos 80/723/EEB 2 straipsnio nuostatas: Belgijos valstybei priklauso 100 % SNCB deklaruoto kapitalo, o valdyba bei deleguotasis administratorius Ministrų tarybai apsvačius, skiriami Karalius nutarimu. Taigi šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose nurodyti kriterijai yra įvykdyti.

(192) Esant šioms aplinkybėms „pažymėtina, kad pagal teismo sprendimų praktiką EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatos apima visus piniginius išteklius, kuriuos valstybės institucijos gali realiai panaudoti įmonėms paremti [...]. Todėl, net jei sumos, skirtos atitinkamai pagalbos priemonei, ne visuomet priklausė valstybės išdui, tai, jog jos buvo nuolatos valstybės kontroliuojamos, taigi atitinkamų valstybės institucijų dispozicijoje, yra pakankama priežastis jas laikyti valstybės lėšomis.“ ⁽²⁷⁾

(193) Dėl šios priežasties Komisija rašte, kuriuo pradėta procedūra (136–138 punktuose) pažymėjo, kad IFB skirtos lėšos laikytinos valstybės pagalba.

⁽²⁶⁾ 13 išnašoje nurodytas 2002 m. gegužės 16 d. Teismo sprendimas (Prancūzija prieš Komisiją), 37 punktą.

⁽²⁷⁾ 13 išnašoje nurodytas 2002 m. gegužės 16 d. Teismo sprendimas (Prancūzija prieš Komisiją), 37 punktą.

(194) Belgija nesutinka su tuo, kad visos SNCB turimos lėšos yra valstybės lėšos. Komisijos atsakymas į tris Belgijos pateiktus argumentus yra toks:

(195) Atsižvelgiant į Teismo sprendimą *Stardust Marine* byloje, siūlymas atskirti SNCB išteklius, naudojamus viešosios paslaugos užduotims atlikti, ir komercinei veiklai skirtus išteklius, nėra tinkamas. Iš tikrųjų šis Teismo sprendimas susijęs su valstybinio banko lėšomis, ir puikiai įrodo, kad valstybinės įmonės lėšos, naudojamos komercinei veiklai, gali taip pat būti laikomos valstybinėmis lėšomis.

(196) Argumentas, kad Belgija nedisponuoja SNCB turtu, nes jis yra skirtas SNCB bendrovės pagrindinei veiklai vykdyti, taip pat nepriimtinas. Iš tikrųjų tai, jog Belgija valdo 100 % SNCB kapitalo, kuris yra nuolatos valstybės kontroliuojamas, ir kad valstybė gali bet kuriuo metu nuspręsti privatizuoti SNCB įrodo, kad Belgijos valstybė bendrovės turtu disponuoja. Be to, Komisija pažymi, kad Belgija skiria priežiūros tarybos administratorius, taip pat deleguotąjį administratorių, tad turi tam tikrą įmonės kontrolės galią.

(197) Argumentas, kad bendrovei IFB SNCB skirtos priemonės nesumažina Belgijos valstybės turto, faktų požiūriu yra klaidingas: kadangi Belgija yra SNCB savininkė, bet kuri netinkama, SNCB turtą mažinanti investicija taip pat mažina Belgijos valstybės turtą.

(198) Todėl Komisija daro išvadą, kad nagrinėjamos priemonės buvo finansuotos valstybės lėšomis.

4.1.1.2. Pagalbos priemonių priskyrimas valstybei

(199) Dėl būtinybės priskirti pagalbos teikimą atitinkamai valstybei, *Stardust Marine* sprendime nurodoma: „vien tai, kad valstybės įmonė yra kontroliuojama valstybės, nėra pakankama priežastis priskirti įmonės vykdomų priemonių, pavyzdžiui, nagrinėjamos finansinės paramos priemonės, autorystę valstybei. Dar reikia išnagrinėti, ar valdžios institucijos turi būti laikomos vienaip ar kitaip dalyvavusios tvirtinančias priemones. ...“⁽²⁸⁾

(200) Taigi pagal Teisingumo Teismo sprendimų praktiką reikėtų laikyti, kad Komisija kiekvienu atveju turi atskirai nagrinėti, ar valstybės autorystės kriterijus yra įvykdytas. Teisingumo Teismas bendrai pripažįsta, kad „trečiajai

šaliai bus labai sudėtinga, visų pirma dėl valstybės ir valstybės įmonės privilegijuotų santykių, konkrečiu atveju įrodyti, kad tokios įmonės pagalbos priemonės iš tikrųjų buvo patvirtintos valdžios institucijų nurodymu.“ Pagal tą patį sprendimą: „pažymėtina, kad įmonės patvirtintos pagalbos priemonės priskirtinumas valstybei gali būti konstatuojamas pagal visumą požymių, susijusių su nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis ir aplinkybėmis, kuriomis ši priemonė buvo paskirta.“⁽²⁹⁾

(201) Teisingumo Teismas toliau aiškina, kokiais kriterijais remiantis galima įrodyti autorystę:

„Valstybės įmonės patvirtintos pagalbos priemonės priskirtinumas valstybei gali būti konstatuojamas pagal visumą požymių, susijusių su nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis ir aplinkybėmis, kuriomis ši priemonė buvo paskirta. Šiuo požiūriu Teismas jau yra atsižvelgęs į tai, jog atitinkama organizacija negalėjo priimti ginčijamo sprendimo neatsižvelgdama į valstybinės valdžios reikalavimus (žr. būtent sprendimą *Van der Kooy* /Komisija, 37 punktą) arba kad, šalia organiško valstybės įmonių ryšio su valstybe, tos įmonės, per kurias buvo skirtos pagalbos priemonės, turėjo atsižvelgti į Comitato interministeriale per la programmazione economica (CIPE) nurodymus (1991 m. kovo 21 d. sprendimai, Italija/Komisija, C-303/88, 11 ir 12 punktai, taip pat Italija/Komisija, C-305/89, 13 ir 14 punktai).

Kiti požymiai prirėikus taip pat gali būti reikšmingi priimant sprendimą dėl valstybės įmonės vykdomos pagalbos priemonės priskirtinumo valstybei, pavyzdžiui įmonės integravimas į valstybės valdžios struktūras, jos veiklos pobūdis ir tos veiklos vykdymas rinkoje įprastomis konkurencijos sąlygomis kartu su privačiais operatoriais, teisinis įmonės statusas (pavaldumas viešajai teisei ar bendrajai įmonių teisei), valstybinės valdžios vykdomos įmonės valdymo kontrolės mastas ar bet kuris kitas požymis, konkrečiu atveju leidžiantis spėti apie valstybinių institucijų dalyvavimą arba tai, jog yra neįmanoma, jog jos nedalyvautų priimant sprendimą dėl pagalbos priemonės, tuo pačiu atsižvelgiant į šios priemonės apimtį, turinį ir su ja susijusias sąlygas.“⁽³⁰⁾

(202) Rašte, kuriuo pradėta procedūra (140–150 punktuose) Komisija, turėdama galvoje pagalbos priemonės autorystę, išskiria laikotarpį iki 2003 m. balandžio 7 d. pagrindų sutarties pasirašymo ir laikotarpį po šios sutarties. Atsižvelgiant į Belgijos pastabas, būtų geriau išskirti tris laikotarpius:

⁽²⁸⁾ 13 išnašoje nurodytas 2002 m. gegužės 16 d. Teismo sprendimas (Prancūzija prieš Komisiją), 52 ir 55 punktai.

⁽²⁹⁾ 13 išnašoje nurodytas 2002 m. gegužės 16 d. Teismo sprendimas (Prancūzija prieš Komisiją), 53 ir 54 punktai.

⁽³⁰⁾ 2002 m. gegužės 16 d. sprendimas byloje Prancūzija prieš Komisiją, nurodytas 13 išnašoje, 55–57 punktas.

— Laikotarpį iki 2002 m. liepos 19 d. (SNCB valdybos sprendimo skirti grynųjų pinigų avansą ir sutikti, kad IFB kapitalo didinimo operacija yra „galima“, priėmimo diena),

— Laikotarpis nuo 2002 m. liepos 19 d. iki 2002 m. gruodžio 20 d. (SNCB valdybos sprendimo iš principo pritarti IFB kapitalo didinimui ir įgalioti direktorių tarybą derėtis dėl 2003 m. balandžio 7 d. sutarties priėmimo diena),

— Laikotarpis po 2002 m. gruodžio 20 d.

Laikotarpis iki 2002 m. liepos 19 d. valdybos sprendimo

(203) Dėl laikotarpio iki šio valdybos sprendimo, svarbu išsiaiškinti, ar SNCB vadovybės (direktorių tarybos) parodyta tolerancija nereikalaujant, kad IFB sumokėtų už nuo 2000 m. gautas transporto paslaugas, yra priskirtina Belgijos valstybei. Rašte, kuriuo pradėta procedūra, (141–142 punktai) Komisija pareiškė abejojanti, ar sprendimas taikstytis su sistemingu sąskaitų neapmokėjimu per laikotarpį nuo 2000 m. pabaigos iki 2003 m. pradžios nebuvo priimtas įsikišus Belgijos vyriausybei.

(204) Belgijos vyriausybės atsakyme nurodoma, kad SNCB valdyba apie nemokėjimo faktą buvo informuota tik 2002 m. liepos 19 d.; vyriausybės atstovas informuotas tuo pačiu metu. Komisija negavo pastabų iš trečiųjų šalių.

(205) 2002 m. kovo 6 d., 2002 m. sausio 24 d. ir 2002 m. vasario 28 d. Senato ir Atstovų rūmų posėdžių protokoluose Komisija aptiko pastabų apie IFB, pareiktų platesnėje deputatų ir senatorių diskusijoje dėl geležinkelių rinkos atvėrimo ir ABX atvejo. Todėl ji paprašė Belgijos vyriausybės pateikti jai *Boston Consulting Group* ir *Team Consult* tyrimus, minėtus tose diskusijose, taip pat Belgijos vyriausybės 2002 m. vasario 22 d. sprendimą, apie kurį taip pat buvo diskutuojama.

(206) Išanalizavus šiuos dokumentus nerasta Belgijos vyriausybės įtakos SNCB sprendimams dėl IFB perspektyvos požymių.

(207) Tuomet kyla klausimas, ar valstybės įmonės vadovybės taikstymasis, aprašytas šio sprendimo 203 punkte, gali būti priskirtas Belgijos valstybei, jei nėra požymių, rodančių specialų valdžios kišimąsi į besiklostančią padėtį.

(208) Pagal 1993 m. įstatymą, kuriuo įsteigiama SNCB kaip pagal viešąją teisę veikianti akcinė bendrovė, SNCB vadovybė, t. y. deleguotasis administratorius ir direktorių tarybos nariai, valdo įmonę savarankiškai, be valstybinių institucijų kišimosi. Todėl, nesant konkrečių požymių dėl valstybės kišimosi į IFB reikalų sprendimą, Komisija daro išvadą, kad SNCB vadovybės sprendimas taikstytis su IFB sąskaitų neapmokėjimu per laikotarpį nuo 2000 m. pabaigos iki 2002 m. liepos mėn. nėra priskirtinas Belgijos valstybei.

Laikotarpis nuo 2002 m. liepos 19 d. valdybos sprendimo iki 2002 m. gruodžio 20 d. valdybos sprendimo

(209) 2002 m. liepos 19 d. SNCB valdyba ir joje dalyvaujantis vyriausybės atstovas, atstovaujantis Belgijos interesams SNCB valdyboje, sužinojo, kad IFB neapmokėjo sąskaitų nuo 2000 m. pabaigos, ir patvirtino 2,5 mln. EUR avanso IFB mokėjimą antrajame 2002 m. pusmetyje.

(210) Komisija šiuo atveju privalo patikrinti, ar kriterijai, nustatyti *Stardust Marine* sprendime, leidžia priskirti šį SNCB valdybos sprendimą Belgijai. Kitaip tariant, reikia patikrinti, ar vyriausybės atstovo dalyvavimas valdybos darbe, net jei jis konkrečiai į svarstomas priemones nesikišo, leidžia vis dėlto priskirti šį sprendimą Belgijos valstybei. Pagal Komisijos turimą informaciją nei klausimo nagrinėjimas, nei trečiųjų šalių pastabos neatskleidė požymių, leidžiančių spėti, kad Belgijos vyriausybė siekė paveikti 2002 m. liepos 19 d. sprendimą. Kadangi SNCB yra savarankiška valstybės įmonė, turinti pagal viešąją teisę veikiančios akcinės bendrovės statusą, Belgijos valstybės atžvilgiu jai suteikta valdymo autonomija. Dėl vyriausybės atstovo dalyvavimo SNCB valdybos darbe Komisija pažymi, kad atstovo vaidmuo buvo ribotas (žr. taip pat Audito rūmų pranešimą šiuo klausimu⁽³¹⁾): vyriausybės atstovas būtų galėjęs įsikišti į 2002 m. liepos 19 d. sprendimo tik tuo atveju, jei dėl sprendimo kiltų pavojus SNCB teikiamoms viešosioms paslaugoms. Turint galvoje pagalbos dydį (2,5 mln. EUR) ir formą (grynųjų pinigų avansas su palūkanomis), darytina išvada, kad sprendimas negalėjo kelti pavojaus SNCB teikiamoms viešosioms paslaugoms.

⁽³¹⁾ Teisingumo Teismas: Tinkamas valstybės lėšų naudojimas SNCB; auditas, atliktas vykstant 2000 m. gegužės 11 d. Atstovų rūmų rezoliucijai; Briuselis, 2001 m. gegužės mėn.

(211) Komisija daro išvadą, kad, atsižvelgiant į šiuos faktus, 2,5 mln. EUR avansas, kurį SNCB skyrė IFB siekdama išsaugoti komercinę jokio ryšio su viešosiomis paslaugomis neturincią veiklą, nėra priskirtinas Belgijos valstybei.

(212) Komisija daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju nėra požymių, susijusių su integravimu į valstybės valdžios struktūras, veiklos pobūdžiu ir statusu, dėl kurių galima būtų 2002 m. liepos 19 d. valdybos sprendimą IFB suteikti 2,5 mln. EUR avansą priskirti Belgijos valstybei.

Laikotarpis po 2002 m. gruodžio 20 d. valdybos sprendimo

(213) 2002 m. gruodžio 20 d. valdyba nutarė sudaryti su IFB pagrindų sutartį, kurioje turėjo būti numatytos sanavimo ir restruktūrizavimo priemonės, ir susitarta dėl IFB kapitalo didinimo.

(214) Rašte, kuriuo pradėta procedūra (143–150 punktuose), Komisijos pateikiamame padėties aiškinime nurodomi trys konkretūs požymiai, leidžiantys priskirti Belgijos valstybei šias IFB suteiktas sanavimo ir restruktūrizavimo priemones. Šie požymiai yra tokie:

— restruktūrizavimo planas Belgijos valstybei buvo pateiktas patvirtinti,

— spaudos straipsniai atspindi didelę Belgijos vyriausybės įtaką SNCB 2003 m.,

— 2003 m. balandžio 7 d. pagrindų sutarties mastas, turinys ir sąlygos.

(215) Atsakydamos į raštą, kuriuo pradėdama procedūra, Belgijos valdžios institucijos nesutinka, kad šių trijų požymių pakanka konstatuoti pagalbos priemonių priskirtinumą *Stardust Marine* sprendimo prasme. Komi-

sija toliau dar kartą nurodo požymių turinį ir paaiškina, kodėl Belgijos vyriausybės argumentai yra nepriimtini.

a) Valdžios institucijų pritarimas (*Stardust Marine* sprendimo 56 punktas)

(216) Sprendimuose *Van der Kooy*,⁽³²⁾ *Italija prieš Komisiją*⁽³³⁾ ir *Komisija prieš Prancūziją*⁽³⁴⁾ Teisingumo Teismas pagalbos priskyrimą valstybei nustatė pagal tai, kad pagalbos skyrimas priklausė nuo valdžios institucijų pritarimo. Byloje *Van der Kooy* priskyrimui pakako šio vieno fakto; bylose *Italija prieš Komisiją* ir *Komisija prieš Prancūziją* patvirtinimo sąlyga derinama kartu su kitais valdžios institucijų įtaką rodančiais elementais.⁽³⁵⁾ Sprendime dėl *Space Park Development GmbH*, pirmajame, kurį priimdama Komisija rėmėsi *Stardust Marine* sprendimu, pagalba buvo priskirta valstybei pagal tai, kad nagrinėjama paskola turėjo būti suteikta gavus Brėmeno žemės valdžios institucijų leidimą.⁽³⁶⁾ Todėl pagalbos priemonės pateikimas valstybei narei patvirtinti yra tos pagalbos priskirtinumo valstybei požymis.

(217) Aptariamam atveju pagal pagrindų sutarties 2 straipsnį SNCB ir IFB valdybos privalo pateikti restruktūrizavimo planą patvirtinti Belgijos valstybei.⁽³⁷⁾ Tai yra pirmasis SNCB sprendimo restruktūrizuoti IFB priskyrimo valstybei požymis.

(218) Belgijos vyriausybė pažymi, kad skirtingai nei buvo numatyta pagrindų sutartyje, SNCB ir IFB galiausiai nepateikė restruktūrizavimo plano Belgijos vyriausybei patvirtinti, nes tai būtų SNCB komercinės autonomijos pažeidimas.

⁽³²⁾ 1988 m. vasario 2 d. Teismo sprendimas, *Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV* prieš Komisiją (C-67/85, C-68/85 ir 70/85, Rink. 1988, p. 219).

⁽³³⁾ 1991 m. kovo 21 d. Teismo sprendimai, *Italija prieš Komisiją* (C-303/88, Rink. 1991, p. I-1433, ir C-305/89, Rink. 1991, p. I-1603).

⁽³⁴⁾ 1985 m. sausio 30 d. Teismo sprendimas, *Komisija prieš Prancūziją* (290/83, Rink. 1985, p. 439).

⁽³⁵⁾ Pavyzdžiui: valstybės skiriama įmonės vadovybė – sprendimai *Komisija prieš Italiją*; valstybės įmonės skirtas finansavimas; skyrimo sąlygos, atitinkančios įprastos valstybės pagalbos skyrimo sąlygas; vyriausybė pateikia pagalbą kaip sudedamąją valstybės priemonių dalį – sprendimas *Komisija prieš Prancūziją*.

⁽³⁶⁾ 2003 m. rugsėjo 17 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos, kurią Vokietija suteikė *Space Park Development GmbH*, OL L 61, 2004 2 27, p. 66, 30 konstatuojamoji dalis.

⁽³⁷⁾ 4 straipsnis yra toks: *Sąlygos patvirtina norinčios įgyvendinti šias priemones, jei jos neprieštarauja jų abiejų valdybų, Belgijos valstybės ir, prireikus, Europos Komisijos patvirtintam restruktūrizavimo planu, taip pat jei šioms priemonėms pritarą IFB akcininkai.*

- (219) Kaip jau buvo aiškinta rašte, kuriuo pradėta procedūra (146 ir 147 punktuose), dėl tokios faktinės padėties šis pagalbos priskyrimo valstybei požymis neišnyksta: neįmanoma, kad abi susitariančiosios šalys – SNCB ir IFB – būtų įtraukusios tokią sąlygą į sutartį, jei šiuo klausimu nebūtų buvę Belgijos vyriausybės įtakos.
- (220) Tai, jog Belgijos vyriausybė teigia, kad formaliai dėl restruktūrizavimo į ją nebuvo kreiptasi, nėra pakankamas pagrindas manyti, kad rengiant 2003 m. balandžio 7 d. pagrindų sutartį Belgijos vyriausybė nedarė netiesioginės įtakos, nei kad ji nedavė savo pritarimo. Iš tikrųjų, kaip Teisingumo Teismas konstatavo *Stardust Marine* sprendime, „...trečiajai šaliai bus labai sudėtinga, visų pirma dėl valstybės ir valstybės įmonės privilegijuotų santykių, konkrečiu atveju įrodyti, kad tokios įmonės pagalbos priemonės iš tikrųjų buvo patvirtintos valdžios institucijų nurodymu.“ Todėl vien tai, kad šalių pasirašytoje sutartyje yra numatoma prašyti Belgijos valstybės patvirtinimo, yra tvirtas požymis, rodantis Belgijos vyriausybės dalyvavimą.
- (221) Komisijos nuomone, šis aiškinimas nėra įtikinantis: jei pagrindų sutarties šalys būtų turėjusios galvoje tik Belgijos pranešimą Komisijai, jos taip būtų ir parašiusios Sutarties 2 straipsnyje. Belgijos vyriausybės siūlomas aiškinimas su sutarties tekstu nesutampa.
- (222) Komisijos nuomone, šis aiškinimas nėra įtikinantis: jei pagrindų sutarties šalys būtų turėjusios galvoje tik Belgijos pranešimą Komisijai, jos taip būtų ir parašiusios Sutarties 2 straipsnyje. Belgijos vyriausybės siūlomas aiškinimas su sutarties tekstu nesutampa.
- (223) Todėl Komisija daro išvadą, kad sutarties 2 straipsnis nustato, jog pagalbos priemonės turi patvirtinti Belgijos valdžios institucijos, ir tai yra šių priemonių priskyrimo Belgijos valstybei požymis.
- b) Spaudos straipsniai
- (224) Papildomi požymiai, rodantys Belgijos vyriausybės dalyvavimą šioje byloje, taip pat randami spaudos straipsniuose.⁽³⁸⁾ Pavyzdžiui, 2003 m. gegužės 19 d. *La libre Belgique*⁽³⁹⁾ straipsnyje cituojama SNCB spaudos tarnyba,
- kuri aiškina, kad nors pagrindų sutartis buvo pasirašyta 2003 m. balandžio 7 d., Belgija 2003 m. gegužės 19 d. dar nėra pranešusi Komisijai apie sanavimo priemones, nes „dar turi tarti žodį federalinė valdžia“. 2003 m. kovo mėn. tinklalapyje www.cheminots.be paskelbtame straipsnyje cituojamas Karel Vinck, tuometinis SNCB deleguotasis administratorius, pasisakantis apie ABX ir IFB: „Jis reikalauja pakankamos bendrovės valdymo veiksmų laisvės“. Tai leidžia spėti, kad, SNCB vadovybės nuomone, valstybė per daug kišosi į jos reikalus.
- (225) Belgija šio požymio nepripažįsta. Dėl straipsnio *La libre Belgique*, ji pabrėžia, kaip ir dėl pagrindų sutarties 2 straipsnio, kad federalinė valdžia turėjo pasisakyti tik dėl Belgijos vyriausybės pranešimo Komisijai apie pagrindų sutartį. Tačiau spaudos straipsnio ir SNCB spaudos pranešimo tekstai yra aiškūs. Jei SNCB spaudos tarnyba būtų norėjusi pasakyti, kad Belgijos vyriausybė turėjo tik patvirtinti pranešimo Komisijai tekstą, ji būtų nurodžiusi, kad problema kyla dėl formos, o ne dėl reikalo esmės.
- (226) Dėl Karel Vinck pasisakymo Belgijos vyriausybė mano, kad jo žodžiai buvo skirti viešosios paslaugos užduočių valdymui nusakyti. Tai mažai tikėtina, nes jis buvo klausinėjamas kaip tik apie ABX ir IFB, kurios, kaip pripažįsta ir Belgijos vyriausybė, yra susijusios su komercine SNCB veikla, o nes su viešosiomis paslaugomis.
- c) Pagrindų sutarties mastas, turinys ir sąlygos
- (227) Komisija bendra tvarka primena, kad pagal *Stardust Marine* sprendimo 56 straipsnį, kuriame sakoma, kad nustatant pagalbos priemonės priskirtinumą valstybei gali būti svarbus „bet kuris kitas požymis, konkrečiu atveju leidžiantis spėti apie valstybinių institucijų dalyvavimą arba tai, jog yra neįmanoma, jog jos nedalyvautų priimant sprendimą dėl pagalbos priemonės, tuo pačiu atsižvelgiant į šios priemonės mastą, turinį ir su ja susijusias sąlygas“, reiškia, kad pagrindų sutarties mastas, turinys ir sąlygos yra papildomi jos priskirtinumo valstybei požymiai.
- (228) Belgija nesutinka su šiuo trečiuoju požymiu, pakartodama, kad SNCB yra visiškai savarankiška priimdama visus sprendimus, išskyrus susijusius su viešosiomis paslaugomis.

⁽³⁸⁾ Spaudos straipsniai gali būti priskirtinumo požymis – žr. šiuos sprendimus: *ABX Logistics*, OL C 9, 2004 1 14, p. 12; *Sniace SA*, OL L 108, 2003 4 30, p. 35.

⁽³⁹⁾ „*Inter Ferry Boats* padalyta į dvi dalis“, paskelbtas 2003 m. gegužės 19 d. tinklalapyje www.lalibre.be.

- (229) Komisijos manymu 1993 m. įstatymas, kuriuo SNCB gauna akcinės pagal viešąją teisę veikiančios bendrovės statusą, be abejonės suteikia SNCB autonomiją spręsti komercinės veiklos klausimus. Tačiau Komisija primena, kad vyriausybės atstovas dalyvauja kiekviename valdybos posėdyje ir gali kreiptis į Belgijos vyriausybę, kad ši panaikintų valdybos sprendimą, susijusį su viešosios paslaugos sričiai nepriklausančiu klausimu, jei tas sprendimas „gali trukdyti vykdyti viešosios paslaugos užduotis“.
- (230) Kaip jau buvo aiškinta, Komisija mano, kad sprendimo skirti 2,5 mln. EUR grynųjų pinigų avansą vyriausybės atstovas negalėjo apskusti, nes skiriama suma ir avanso forma buvo tokia, kad negalėjo kelti pavojaus viešųjų paslaugų užduočių vykdymui.
- (231) Tačiau visiškai kitaip reiktų vertinti sprendimą beveik 100 mln. EUR investuoti į bebankrutuojančią bendrovę. Šis sprendimas turėjo paskatinti vyriausybės atstovą įsikišti, arba bent jau informuoti Belgijos vyriausybę, kad ši oficialiai ar neoficialiai įsikištų, kaip tai buvo padaryta 2000 m. dėl investicijos į ABX Italijos padalinį.
- (232) Todėl Komisija mano, kad pagrindų sutarties mastas, turinys ir sąlygos, vertinant kartu su vyriausybės atstovo dalyvavimu ir galiomis, taip pat yra pagalbos priskirtinumo valstybei požymis.
- d) Išvada
- (233) Komisija daro išvadą, kad kalbant apie laikotarpį po 2002 m. gruodžio 20 d. SNCB valdybos sprendimo, svarstomos priemonės yra priskirtinos Belgijos valstybei.
- (234) Todėl reikia išnagrinėti, ar SNCB priemonės, kurių ji ėmėsi dėl IFB po 2002 m. gruodžio 20 d., suteikė pranašumą pagalbos gavėjui ar, priešingai, SNCB veikė kaip privatus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis investuotojas.
- 4.1.2. Pranašumo suteikimas pagalbos gavėjui pagal rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principą
- (235) Reikia išnagrinėti, ar 2002 m. gruodžio 20 d. SNCB valdybos sprendimas didinti IFB kapitalą grąžintiną paskolos dalį perskaičiuojant į kapitalą, bei skirti sanavimo priemonės, kurią vykdydama SNCB 2003 m. balandžio 7 d. pasirašė su IFB pagrindų sutartį, suteikė ekonominį pranašumą IFB, ar buvo priimtas pagal rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principą.
- (236) Kadangi SNCB sprendimas nebereikalauti, kad IFB apmokėtų sąskaitas nuo 2002 m. pabaigos iki 2002 m. gruodžio mėn., taip pat SNCB sprendimas skirti 2,5 mln. EUR avansą nėra priskirtini Belgijos valstybei, šių sprendimų išsamiai nagrinėti nebereikia.
- (237) Primenama, kad sanavimo priemonės buvo šios:
- atidėtas 63 mln. EUR išskolinimų mokėjimo terminas,
 - suteiktas 15 mln. EUR lengvatinis kreditas,
 - skirtas 5 mln. EUR grąžinamasis avansas.
- (238) Restruktūrizavimo priemonės buvo akcijų Prancūzijos filialuose pardavimas ir veiklos Belgijoje restruktūrizavimas bei tęsimas. Šios priemonės visų pirma buvo finansuojamos iš sanavimo pagalbos, o restruktūrizavimo plane buvo numatyta, kad šis finansavimas bus tęsiamas į kapitalą perskaičius šiuos išskolinimus:
- 63 mln. EUR išskolinimų, kurių mokėjimo terminas atidėtas, perskaičavimas į įmonės kapitalą,
 - 15 mln. EUR lengvatinio kredito perskaičavimas į įmonės kapitalą,
 - palūkanų nuo atidėtų išskolinimų ir lengvatinio kredito perskaičavimas į įmonės kapitalą.
- (239) Siekiant nustatyti, ar SNCB veikė kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas, reikia įvertinti, ar panašiomis aplinkybėmis panašaus dydžio ir panašioje padėtyje kaip SNCB atsidūręs privatus investuotojas būtų buvęs priverstas pasielgti taip pat.⁽⁴⁰⁾

⁽⁴⁰⁾ 1991 m. kovo 21 d. sprendimas, *Italija prieš Komisiją*, C-305/89, 19 ir 20 punktai.

(240) Teisingumo Teismas pažymi, kad nors privataus investuotojo elgesys ne visai atitinka įprastinį investuotojo, siekiančio gauti pelno iš įdedamo kapitalo per daugiau ar mažiau trumpą laikotarpį, elgesį, jis visgi turi atitikti bent privataus holdingo ar privačios įmonių grupės, vykdančios bendrą ar sektorinę struktūrinę politiką ir siekiančią ilgalaikiškesnio rentabilumo ⁽⁴¹⁾ elgesį. Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad Komisija privalo „išsamiai išnagrinėti visus svarbius ginčytinos operacijos elementus ir jos kontekstą“, kad išsiaiškintų, ar valstybė veikė taip, kaip rinkos ekonomikos sąlygomis būtų veikęs atsargus privatus investuotojas. ⁽⁴²⁾

(241) Atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgija pažymi, kad SNCB sprendimas pareikalauti, kad IFB parduotų grupei priklausančius filialus Prancūzijoje, taip pat SNCB sprendimas reikalauti IFB restruktūrizuoti ir tęsti veiklą Belgijoje atitinka sprendimus, kuriuos būtų priėmus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas.

(242) Tačiau Komisija mano, kad svarbu išsiaiškinti ne tai, ar IFB, parduodama filialus Prancūzijoje ir restruktūrizuodama bei pratęsusi savo veiklą Belgijoje, pasielgė kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas, bet ar SNCB sprendimas finansuoti šias dvi priemones yra toks, kokį būtų priėmus privatus investuotojas.

(243) 2002–2003 m. SNCB turėjo nuspręsti, ar apskritai būtų pigiau finansuoti IFB restruktūrizavimą (filialų Prancūzijoje pardavimą ir veiklos tęsimą Belgijoje), ar pigiau paskelbti IFB bankrotą. Komisija pagal nusistovėjusią praktiką paprastai laikosi nuomonės, kad privatus investuotojas būtų tęsęs filialo veiklą, jei palyginus filialo likvidavimo kainą su filialo restruktūrizavimo kaina paaiškėtų, kad likvidacijos sąnaudos didesnės nei restruktūrizavimo. ⁽⁴³⁾

(244) Taigi visų pirma reikia apskaičiuoti, kiek SNCB kainuotų abu – IFB restruktūrizavimo ir likvidavimo – scenarijai.

⁽⁴¹⁾ 1991 m. kovo 21 d. sprendimas, *Italija prieš Komisiją*, C-305/89, 19 ir 20 punktai.

⁽⁴²⁾ 2003 m. kovo 6 d. sprendimas, *WestLB Girozentrale prieš Komisiją* (T-228/99 ir T-233/99, Rink. 2003, p. II-435). 2251 punktas.

⁽⁴³⁾ 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimas, byla C 53/2003, Belgija, Bendrovės ABX Logistics restruktūrizavimas, 196 ir kiti punktai.

4.1.2.1. IFB restruktūrizavimo kaina

(245) Pagal pirmąjį scenarijų SNCB skiria 95,3 mln. EUR IFB restruktūrizavimui finansuoti, atsisakydama susigrąžinti išsiskolinimus, kuriuos perskaičiuoja į kapitalą. Po restruktūrizavimo jai priklauso 100 % bendrovės, kurios vertė lygi 31 mln. EUR, tačiau kuri turi 34,2 mln. EUR atidėjimų ir 15 mln. EUR finansinių išsiskolinimų (be išsiskolinimų SNCB), taigi kurios grynoji vertė yra -18 mln. EUR. Komisija mano, kad šie pagal pripažintus metodus atlikti skaičiavimai atitinka tikrovę.

(246) Taigi Komisija konstatuoja, kad parduodama IFB SNCB būtų pasiekusi neigiamą rezultatą.

4.1.2.2. Tikėtina IFB likvidavimo kaina

(247) Pagal antrąjį scenarijų SNCB taip pat atsisako susigrąžinti savo 95 mln. išsiskolinimų. Belgija be to pažymi, kad pagal pasirašant 2003 m. balandžio 7 d. sutartį turėtą informaciją IFB veiklos Belgijoje pardavimas būtų SNCB kainavęs papildomai nuo 70,6 iki 161,8 mln. EUR. Šią sumą sudaro sumos, kurios paprastai būtų susigrąžintos likvidavus aktyvus (37,5 mln. EUR), iš kurių reikėtų atimti IFB pasyvo likvidavimo sąnaudas (67–76,9 mln. EUR) ir išlaidas pertekliniam SNCB personalui (41,1–122,4 mln. EUR), atsiradusiam sustabdžius IFB veiklą.

(248) Komisija su tokiu aiškinimu nesutinka. Visų pirma, ji nesutinka, kad SNCB būtų tekę padengti visus IFB pasyvus. Be to, ji nesutinka su Belgijos apskaičiuota socialinių nuostolių suma.

SNCB atsakomybė už IFB pasyvą

(249) Priešingai nei pažymi Belgija, tai, jog IFB grynasis aktyvas (aktyvo pardavimo vertė minus mokėtinų pasyvų suma) yra neigiamas, nereiškia, kad bankroto atveju SNCB būtų tekę padengti atitinkamą pasyvo likutį. Iš tikrųjų, Komisija primena, kad iš principo tokia bendrovė kaip IFB atsako už savo išsipareigojimus savo bendrovės turtu. Akcininkų atsakomybė dėl bendrovės išsipareigojimų paprastai neviršija bendrovės įstatinio kapitalo ir todėl neturi įtakos įvairiems akcininkams priklausančiam turtui. Tik išimtiniais atvejais ir labai griežtai ribotomis sąlygomis kai kurių šalių įstatymuose numatoma galimybė trečiosioms šalims pareikalauti akcininkų turto. ⁽⁴⁴⁾

⁽⁴⁴⁾ Žr. sprendimą išplėsti procedūrą C 53/03, Belgija, ABX Logistics, 61 punktas.

(250) Taigi IFB bankrutavus, SNCB būtų praradusi jos įstatinį kapitalą, tačiau jai nebūtų reikėtų atlyginti kitiems IFB kreditoriams. *A priori*, IFB bankroto kaina SNCB, kaip akcininkei, būtų lygi nuliui, o ne nuo 29,5 iki 39,4 mln. EUR, kaip teigia Belgijos valdžios institucijos.

(251) Remdamasi savo sprendimų praktika Komisija vis dėlto pripažįsta, kad įmonei, atsidūrusiai SNCB padėtyje, būtų galėję tekti padengti sąnaudas ne tik kaip akcininkei. ⁽⁴⁵⁾ Tokiu atveju, tai būtų šios sąnaudos:

— Kaip kreditorė, SNCB prarastų savo paskolas IFB, bent jau proporcingai pagal savo aktyvais nepadengtų IFB pasyvų dalį; Komisija gali sutikti su tuo, kad turint galvoje SNCB vaidmenį likviduojant IFB, ši rizika galėjo atitekti visų bendrovės IFB įsiskolinimų SNCB sumą, t. y. 95 mln. EUR,

— Komisija galėtų pripažinti, kad kaip pagrindinei bendrovei, SNCB būtų buvę racionalu perimti dalį IFB nesumokėtų skolų tiekėjams, kurie taip pat yra ir SNCB tiekėjai.

(252) Taigi lieka apskaičiuoti didžiausią sumą, kurią tokiu atveju būtų tekę sumokėti SNCB. Čia Belgija nurodo, kad šiuo atveju SNCB tenkanti suma neturėtų būti didesnė nei 13 mln. EUR. Realiai kaina galėtų būti dar mažesnė, nes IFB kreditoriai visų pirma dalį įsiskolinimų būtų susigrąžinę likvidavus IFB, ir SNCB būtų pareikalavę padengti tik jų likutį. Taigi 13 mln. suma reikia laikyti didžiausia galima riba.

SNCB socialinių nuostolių suma

(253) Komisija mano, kad iš principo privatus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis investuotojas, turintis apsispręsti, ar finansuoti filialo restruktūrizavimą, ar jo bankrotą, gali būti priverstas atsivėlgti į personalo mažinimo sąnaudas, jei toks mažinimas būtų tiesioginis ir neišvengiama filialo bankroto padarinys.

(254) Belgija daro išvadą, kad bankrutavus IFB, SNCB darbo neliktų 530 darbuotojų, iš kurių 50 buvo komandiruoti

į IFB, o 480 dirbo SNCB tose veiklos srityse, kurios buvo tiesiogiai priklausomos nuo IFB. SNCB personalo mažinimas 530 darbo vietų būtų kainavęs 122,4 mln. EUR, arba 230 000 EUR už darbo vietą. Skaičiavimas išsamiai paaiškintas šio sprendimo 3 dalyje.

(255) Komisija mano, kad nerealistiška manyti, kad SNCB sugebėtų perimti tik 21 % anksčiau IFB priklausiusių krovinių srautų. Visų pirma, kaip Belgija pripažįsta atsakydama į procedūros pradžios pranešimą, rinkos, kuriose veikė IFB, sparčiai plečiasi (11 % augimas krovinių perkrovimo sektoriuje, 12 % augimas mišriojo transporto sektoriuje). Taigi tikėtina, kad IFB konkurentai būtų nusipirkę IFB turtą savo veiklai tęsti.

(256) Pagal šią hipotezę IFB pirkėjui taip pat būtų reikalingos krovinių vežimo geležinkeliu paslaugos. Kadangi SNCB padėtis tarptautinių krovinių vežimo iš Belgijos rinkoje yra labai tvirta, ir kad ji (iki 2007 m. sausio 1 d.) turėjo nacionalinių krovinių vežimo Belgijoje monopolį, Komisija mano, kad IFB pirkėjas bent jau daliai savo poreikių patenkinti kaip geležinkelių transporto vežėją būtų pasirinkęs SNCB. Taigi net bankrutavus IFB, SNCB būtų galėjusi perimti didelę dalį IFB turėtų krovinių vežimo geležinkeliais srautų.

(257) Be to, Komisija pažymi, kad geležinkelių transporto rinkos auga. Todėl būtų pagrįsta manyti, kad SNCB būtų augusi taip pat sparčiai kaip ir rinka, dėl to pamažu būtų galėjusi palaipsniui integruoto 50 į IFB komandiruotų darbuotojų.

(258) Išvadoje Komisija pažymi, kad Belgija nesugebėjo įtikinamai įrodyti, kad IFB bankroto atveju SNCB būtų likęs 480 darbuotojų perteklius ir kad nebūtų sugebėjusi integruoti 50 į IFB komandiruotų darbuotojų.

(259) Remdamasi Belgijos pateikta informacija, Komisija priėjo prie nuomonės, kad pagal antrąjį scenarijų SNCB taip pat atsikako (kaip ir pagal pirmąjį scenarijų) susigrąžinti ne daugiau nei 95,3 mln. EUR įsiskolinimų ir finansuoja daugiau nei didžiausia 13 mln. EUR suma.

4.1.2.3. Išvada

(260) Kadangi SNCB pagal abu scenarijus atsikako susigrąžinti 95,3 mln. EUR IFB nesumokėtų įsiskolinimų, Belgija

⁽⁴⁵⁾ Žr. 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimas, byla C 53/03, Belgija, bendrovės ABX Logistics restruktūrizavimas, 204 ir tolesni punktai.

neįrodė, kad pasirinkdama pirmąjį scenarijų (finansuoti restruktūrizavimą), pagal kurį SNCB privalėjo išlaikyti įmonę, kurios vertė yra neigiama ir siekia -18 mln. EUR, SNCB priėmė ekonomiškai pagrįstą sprendimą palyginti su antruoju, likvidavimo, scenarijumi, pagal kurį vieninteliai pagal šią procedūrą įrodyti nuostoliai būtų ne didesni nei 13 mln. EUR.

- (261) Komisija daro išvadą, kad Belgija neįrodė, jog SNCB veikė kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas, priimdama Belgijos valstybei priskirtiną sprendimą finansuoti IFB veiklos Belgijoje restruktūrizavimą ir tęsimą bei IFB Prancūzijos filialų pardavimą.

4.1.3. Konkurencijos iškreipimas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

- (262) Komisija turi išnagrinėti padėtį atitinkamoje rinkoje ir pagalbos gavėjų dalis šioje rinkoje, taip pat finansinės paramos poveikį konkurencijai. ⁽⁴⁶⁾

- (263) Aptariamu atveju finansinė parama buvo suteikta įmonei, veikiančiai konkurencijai atvirose rinkose, kuri konkuruoja su kitais kelių valstybių narių operatoriais, kaip nurodyta šio sprendimo 2 dalyje. Taigi finansinė parama iškreipia konkurenciją ir gali paveikti arba veikia valstybių narių tarpusavio prekybą.

- (264) Atsakydama į procedūros pradžios pranešimą Belgija nesutinka, kad šie du Sutarties 87 straipsnio 1 dalies kriterijai yra įvykdyti, nes Komisija nepateikė jokių konkurencijos iškreipimo įrodymų.

- (265) Komisija atkreipia Belgijos vyriausybės dėmesį į tai, kad 87 straipsnio 1 dalyje kalbama apie pavojų, kad gali būti iškreipta konkurencija. Todėl Komisija neturi pateikti konkurencijos iškreipimo įrodymų, o tik įtikinamai paaiškinti tokio iškreipimo pavojų, kaip ir buvo padaryta pranešime apie pradedamą procedūrą (212 ir 213 punktuose) bei šiame sprendime.

4.1.4. Išvada: valstybės pagalba

- (266) Komisija daro išvadą, kad IFB restruktūrizuoti (Belgijoje) ir veiklai nutraukti Prancūzijoje skirtas SNCB finansavimas, suteiktas 95,3 mln. EUR išskolinimų kapitalizavimo forma, yra valstybės pagalba.

4.2. Pagalbos dydis

- (267) Pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą „Bendrajai rinkai neprieštaraujanti gali būti laikoma pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų regionų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.“

- (268) Belgijos per SNCB skirta pagalba gali būti suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, Komisijos išaiškintą 1999 m. ir 2004 m. gairėse.

4.2.1. Sanavimo pagalbos suderinamumas

- (269) Tik priemonės, skirtos kaip pagalba gali būti suderinamos kaip pagalba sanavimui. Šiuo atveju pagalba apyvartinėmis lėšomis – tai suteiktas mokėjimo laikotarpio atidėjimas, lengvatinis kreditas ir grąžinamasis avansas.

- (270) Visų pirma kyla klausimas, kuris gairių variantas čia taikytinas. Naujausioji gairių redakcija įsigaliojo 2004 m. spalio 10 d. Jos 7 punkte „įsigaliojimo data ir trukmė“ skelbiama:

„(102) Šias gaires Komisija taikys nuo 2004 m. spalio 10 d. iki 2009 m. spalio 9 d.“

- (103) Iki 2004 m. spalio 10 d. Komisijos užregistruoti pranešimai bus išnagrinėti atsižvelgiant į pranešimo metu galiojančius kriterijus.

- (104) Komisija, remdamasi šiomis gairėmis, išnagrinės bet kokios sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos, suteiktos be jos leidimo ir dėl to pažeidžiančios Sutarties 88 straipsnio 3 dalį, suderinamumą su bendrąja rinka, jei po šių gairių paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje bus suteikta dalis pagalbos arba visa pagalba.“

- (271) Pagalbos apyvartinėmis lėšomis priemonės buvo skirtos 2003 m. balandžio 7 d., SNCB ir IFB pasirašius pagrindų sutartį. Jos buvo paskirtos iš anksto nepranešus Komisijai, taigi pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatas. Taigi jų suderinamumas pagalbos sanavimui požiūriu turi būti nagrinėjamas pagal 1999 m. gaires.

⁽⁴⁶⁾ 1985 m. kovo 13 d. Teismo sprendimas, *Nyderlandų Karalystė ir Leeuwarder Papierwarenfabrik prieš Komisiją*, (sujungta byla 296/82 ir 318/82, Rink. 1985, p. 809), 24 punktas.

(272) 1999 m. gairių 23 punkte apibrėžiamos šios 5 sąlygos, reikalingos, kad pagalba sanavimui būtų suderinama su bendrąja rinka:

„Sanavimo pagalba:

- a) turi būti apyvartinių lėšų parama, teikiama paskolų garantijų arba paskolų forma. Abiem atvejais paskola turi būti suteikta taikant palūkanų normą, kuri bent prilygsta sunkumų nepatiriančioms įmonėms teikiamų paskolų palūkanų normoms, ypač Komisijos patvirtintoms oficialiosiomis normoms;
 - b) turi būti susieta su paskolomis, grąžintinomis per ne ilgesnį kaip dvylikos mėnesių laikotarpį nuo tos dienos, kai įmonei buvo išmokėta paskutinė dalis; su sanavimo pagalba susieta paskola prareikus gali būti grąžinta iš vėliau Komisijos patvirtintos restruktūrizavimo pagalbos.
 - c) turi būti pagrįsta rimtais socialiniais sunkumais ir nedaryti nepagrįstai neigiamo poveikio kitoms valstybėms narėms;
 - d) apie ją turi būti pranešta Komisijai kartu su atitinkamos valstybės narės vardu duotu įsipareigojimu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai pagalba sanavimui bus patvirtinta, Komisijai taip pat pateikti restruktūrizavimo planą arba likvidavimo planą, arba įrodymus, kad paskola visiškai grąžinta ir (arba) kad garantija nutraukta;
 - e) turi apsiriboti tokia suma, būtina, kad įmonė galėtų plėtoti verslą tuo laikotarpiu, kuriam pagalba skirta (pavyzdžiui, algoms ar einamosioms išlaidoms).“
- (273) Pagrindų sutartyje numatytas grąžinimo terminas yra 12 mėnesių. Tačiau Belgijos vyriausybė pranešė Komisijai, kad šis terminas buvo automatiškai pratęstas šalių susitarimu iki kapitalo didinimo datos.
- (274) Atsižvelgdama į šį faktą Komisija sprendime pradėti procedūrą (232 ir 233 punktuose) pažymėjo, kad 23 punkto b papunkčio kriterijus nėra įvykdytas, ir kad

pagalba apyvartinėmis lėšomis negali būti teikiama kaip sanavimo pagalba.

- (275) Belgija nesutinka su tokiu teisiniu aiškinimu ir pateikia tris argumentus. Visų pirma ji pažymi, kad SNCB pratęsę sanavimo pagalbos priemones tik dėl to, kad Komisija galėtų baigti tyrimą byloje NN 9/2004. Ji rėmėsi gairių 24 punktu, pagal kurį leidimas vykdyti sanavimo priemones galioja tol, kol Komisija priima sprendimą dėl restruktūrizavimo plano. Todėl Belgijos vyriausybė prašo Komisiją prieštaraujant dėl priemonių įgyvendinimo pratęsimo nesiremti savo pačios sanavimo priemonių tvirtinimo procedūros trukme, ir pagal 1999 m. gairių 24 dalies nuostatas patvirtinti sanavimo priemones, kol ji priims sprendimą dėl restruktūrizavimo plano.
- (276) Komisijos nuomone šis argumentas nėra pagrįstas. Iš tikrųjų 1999 m. gairių 24 punkte sakoma, kad „Pagalba sanavimui iš pradžių leidžiama ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui arba, kai atitinkama valstybė narė per tą laikotarpį pateikia restruktūrizavimo planą, – kol Komisija priims dėl to plano sprendimą. Deramai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis atitinkamos valstybės narės prašymu Komisija gali pradinių šešių mėnesių laikotarpį pratęsti.“
- (277) Komisija pažymi, kad Belgija skyrė pagalbos priemones 2003 m. balandžio 7 d., taigi 6 mėnesių terminas, skirtas restruktūrizavimo planui pateikti, baigėsi 2003 m. spalio 6 d. Kadangi Belgijos vyriausybė restruktūrizavimo planą Komisijai pateikė 2003 m. gruodžio 12 d. susitikime, ji pažeidė gairių 24 punkte nurodytą terminą.
- (278) Antrasis Belgijos vyriausybės argumentas, kad visą informaciją, reikalingą priimant sprendimą dėl sanavimo pagalbos ji Komisijai pateikė 2003 m. rugpjūčio 12 d. pranešime, taip pat nepriimtinas. Iš tikrųjų Komisijai teko ne vieną kartą prašyti papildomos informacijos, taigi Belgijos pateikta informacija nebuvo išsami.

- (279) Dėl Belgijos vyriausybės argumento, kad Komisija nė karto nėra pareiškusi abejonės dėl laikino pagalbos priemonių pratęsimo, užtenka priminti, kad Komisijos 2003 m. spalio 13 d. ir 2005 m. sausio 26 d. raštuose buvo toks išpėjimas: Komisija atkreipia „Belgijos vyriausybės dėmesį į EB sutarties 88 straipsnio 3 dalies sąlygą, numatytą Tarybos reglamento (EB) 659/99 3 straipsnyje,

pagal kurią yra draudžiama skirti bet kurią naują pagalbą priemone, kol Komisija nepriima tokią pagalbą patvirtinančio sprendimo, arba kol nelaikoma, kad Komisija tokią sprendimą priėmė. Be to, leiskite priminti Belgijos vyriausybei, kad pagal minėto reglamento 14 straipsnį iš pagalbos gavėjo gali būti pareikalauta grąžinti pagalbą, suteiktą pažeidžiant šią sąlygą“.

- (280) Taigi Komisija daro išvadą, kad SNCB bendrovei IFB skirta pagalba apyvartinėmis lėšomis buvo teikiama ilgiau nei 1999 m. gairių 23 punkto b papunktyje numatytas 12 mėnesių laikotarpis, ir kad Belgijos vyriausybė per 6 mėnesių laikotarpį, numatytą 1999 m. gairių 24 punkte, Komisijai restruktūrizavimo plano nepateikė. Todėl SNCB vykdomos pagalbos priemonės negali būti leidžiamos kaip sanavimo pagalba. Tačiau jos gali būti suderinamos su bendrąja rinka kaip restruktūrizavimo pagalba.

4.2.2. Pagalbos restruktūrizavimui suderinamumas

- (281) Kyla klausimas, kuri gairių redakcija turi būti taikoma. Pranešdama apie procedūrą (240 punkte) Komisija pažymėjo, kad jeigu SNCB nuspręs daugiau pagalbos IFB neteikti ir jei bus įrodyta, kad SNCB įsipareigojo į kapitalą perskaičiuoti įsiskolinimus iki 2004 m. gairių paskelbimo, Komisija SNCB bendrovei IFB suteiktos pagalbos priemonės nagrinės pagal 1999 m. gairių nuostatas.
- (282) Belgijos vyriausybė, atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, informavo Komisiją, kad SNCB atsisakė natūra į bendrovės IFB kapitalą įnešti turimas TRW akcijas, ir atsiima 2005 m. vasario 28 d. pranešimą. Dėl to Komisija konstatuoja, kad SNCB nusprendė daugiau pagalbos IFB neteikti, ir apsiriboti įsiskolinimų perskaičiavimu į kapitalą.

- (283) Reikėtų nustatyti, ar SNCB įsipareigojo į kapitalą įsiskolinimus perskaičiuoti iki 2004 m. gairių paskelbimo. Belgijos vyriausybė, atsakydama į raštą, kuriuo pradėta pradėti procedūra, nurodė, kad pagal Belgijos įstatymus SNCB įsipareigojimas įsiskolinimus perskaičiuoti į kapitalą laikomas duotu nuo 2003 m. balandžio 7 d., kai buvo pasirašyta pa sutartis, ir tai, jog šiam įsipareigojimui buvo taikoma suspenduojanti sąlyga, t. y. reikalavimas pranešti Komisijai ir gauti Komisijos patvirtinimą, neturėjo įtakos šio įsipareigojimo tvirtumui ir galutiniam

pobūdžiui. Iš tikrųjų, kaip nurodė Belgijos vyriausybė, jei suspenduojanti sąlyga įgyvendinama, ji galioja atgaline data. Taigi SNCB įsipareigojimas įsiskolinimus perskaičiuoti į kapitalą galutinai duotas 2003 m. balandžio 7 d.

- (284) Kadangi abi sąlygos yra įvykdytos, Komisija daro išvadą, kad šiuo atveju galioja 1999 m. gairės. Ši išvada taip pat atitinka pranešime apie pradedamą procedūrą pateiktą aiškinimą (240 punkte), kuriame Komisija daro tokią išvadą:

„[...] jei SNCB nutars pagalbos IFB daugiau neteikti ir jei bus įrodyta, kad SNCB įsipareigojo savo paskolas kapitalą perskaičiuoti iki 2004 m. gairių paskelbimo, Komisija SNCB bendrovei IFB suteiktos pagalbos priemonės nagrinės pagal 1999 m. gairių nuostatas.“⁽⁴⁷⁾

- (285) Kad bendrovė galėtų gauti restruktūrizavimo pagalbą, ji turi visų pirma atitikti gairėse nurodytas sąlygas. Kad įmonei būtų taikomos gairių nuostatos, ji turi būti sunkumus patirianti įmonė. Šiuo klausimu 1999 m. gairėse skelbiama (4 ir 5 punktuose):

„(4) [...] šiose gairėse Komisija laiko, kad įmonė patiria sunkumus, kai savo pačios ištekliais arba iš savo savininkų/akcininkų ar kreditorių gautomis lėšomis negali padengti nuostolių, kurie be išorinio valdžios institucijų įsikišimo per trumpą ar vidutinės trukmės laikotarpį beveik garantuotai pasmerktų ją žlugti.

- (5) Šiose gairėse bet kuriuo atveju ir neatsižvelgiant į įmonės dydį įmonė laikoma patirianti sunkumus:

- a) kai netekta daugiau kaip pusės ribotos turtinės atsakomybės bendrovės įstatinio kapitalo ir daugiau nei ketvirčio to kapitalo netekta per pastaruosius 12 mėnesių.“

⁽⁴⁷⁾ Sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą – Valstybės pagalba C 46/05, 240 punktas.

- (286) Kaip išaiškinta pranešime apie pradedamą procedūrą (255 punkte), 2002 m. IFB metinėje ataskaitoje deklaruotas 48 mln. EUR kapitalas ir 50 mln. EUR veiklos nuostolis iki mokesčių. Todėl kai 2003 m. balandžio mėn. SNCB nusprendė skirti pagalbą, bendrovė kapitalo nebeturėjo. Kadangi tuomet jau buvo netekta daugiau nei pusės deklaruoto kapitalo, iš jo daugiau nei ketvirtadalis netekta per 12 paskutinių mėnesių, IFB yra sunkumų patirianti įmonė pagal Gairių 4 ir 5 punktų nuostatas.
- (287) Be to, tai negali būti naujai įsteigta įmonė. Šiuo klausimu 1999 m. gairėse nurodoma (7 punktas).
- „(7) Šiose gairėse naujai įsteigta įmonė neturi teisės gauti pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui net jei jos pradinė finansinė padėtis yra nesaugi. Taip būna, pavyzdžiui, kai nauja įmonė atsiranda likvidavus ankstesnę įmonę, arba ji tiesiog perima tokios įmonės turtą“
- (288) Kaip nurodyta šio sprendimo 2 dalyje, IFB įsteigta 1998 m. balandžio 1 d., sujungus bendrovę FerryBoats SA su bendrove InterFerry SA, ir prie jau sukurtos bendrovės prijungus Edmond Depaire SA geležinkelio padalinį. Pranešime apie pradedamą procedūrą (218–223 punktuose) Komisija išreiškė abejones dėl to, ar naujoji įmonė IFB perėmė vienos iš šių trijų bendrovių juridinį asmenį, ar buvo naujai įsteigta 1998 m.
- (289) Atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgijos vyriausybė nurodė, kad IFB perėmė 1923 m. įsteigtos bendrovės FerryBoats SA juridinį asmenį. Todėl komisija daro išvadą, kad IFB nėra naujai įsteigta įmonė pagal 1999 m. gairių 7 punkto nuostatas.
- (290) 1999 m. gairių 3.2.2 punkte nustatomos sąlygos restruktūrizavimo pagalbos patvirtinimui gauti. Šios sąlygos yra tokios:
- Restruktūrizavimo planas turi padėti per protingai pagrįstą terminą atkurti ilgalaikį įmonės gyvybingumą,
 - Turi būti imtasi priemonių kiek įmanoma sumažinti neigiamus pagalbos padarinius konkurentams,
 - Pagalba turi būti ne didesnė nei būtinai reikia restruktūrizavimui įgyvendinti,
- Komisijai turi būti sudaryta galimybė įsitikinti tinkamu restruktūrizavimo plano įgyvendinimu, t. y. gauti reguliarias ir išsamias ataskaitas,
- Restruktūrizavimo pagalba gali būti suteikta tik vieną kartą.
- 4.2.2.1. Įmonės ekonominį gyvybingumą atkuriantis restruktūrizavimo planas
- (291) Dėl ekonominį įmonės gyvybingumą atkuriančio restruktūrizavimo plano 1999 m. gairėse yra nurodyta:
- „(31) Pagalbos suteikimas priklauso nuo restruktūrizavimo plano, kuriam turi pritarti Komisija visais atskiros pagalbos priemonių atvejais, įgyvendinimo.
- (32) Restruktūrizavimo planas, kuris turi būti sudaromas kuo trumpesniai laikotarpiui, per pagrįstai nustatytos trukmės laiką, remiantis realiomis prielaidomis apie būsimas veiklos sąlygas, turi atkurti ilgalaikį įmonės gyvybingumą. Todėl pagalba restruktūrizavimui turi būti siejama su gyvybingu restruktūrizavimo planu, kuriuo atitinkama valstybė narė pareiškia savo išpareigojimus. Planas ir visa išsami informacija turi būti pateikti Komisijai, ir svarbiausia jame turi būti rinkos tyrimas. Gyvybingumo pagerėjimo turi būti iš esmės siekiama restruktūrizavimo plane nurodytomis vidaus priemonėmis, taip pat galima remtis išoriniais veiksniais, tokiais kaip kainų ir paklausos svyravimai, kuriems įmonė neturi didelės įtakos, jei apie rinką daromoms prielaidoms iš esmės pritarta. Įmonę restruktūrizuojant turi būti atsisakyta veiklos, kuri struktūriškai liktų nuostolinga net ir po restruktūrizavimo.
- (33) Restruktūrizavimo plane turėtų būti apibūdintos įmonės sunkumus sąlygojusios aplinkybės, nes tik tada galima spręsti, ar siūlomos priemonės yra tikslingos. Jame turėtų būti atsizvelgta, inter alia, į atitinkamo produkto rinkoje esamą ir būsimą pasiūlą bei paklausą ir turėtų būti pateikti geriausių, blogiausių ir vidutinių prielaidų scenarijai bei įmonei būdingos stipriosios ir silpnosios pusės. Restruktūrizavimo planas turėtų padėti įmonei žengti link naujos struktūros, kuri įmonei gali teikti ilgalaikio gyvybingumo galimybių ir padėti jai pasiekti stabilumo.

- (34) Planas turėtų numatyti radikalius pokyčius, kurie, užbaigus restruktūrizavimą, bendrovei suteiktų galimybę padengti visas savo sąnaudas, įskaitant nusidėvėjimą ir finansines išlaidas. Tikėtinas kapitalo pajamingumas turėtų būti pakankamas, kad restruktūrizuota įmonė galėtų konkuruoti rinkoje savo pačios jėgomis.“
- (292) Komisija sprendime pradėti procedūrą (242–247 punktuose) konstatavo, kad Belgijos pateiktas restruktūrizavimo planas atitinka gairėse nustatytus kriterijus, ir dėl šio kriterijaus abejonių nepareiškė. Pradėjusi procedūrą, Komisija negavo suinteresuotų šalių pastabų, prieštaraujančių šiai išvadai.
- (293) Komisija pažymi, kad bendrovė IFB sugebėjo įrodyti savo ekonominį gyvybingumą ir 2003 m. pateiktame restruktūrizavimo plane, ir vėliau pasiektais rezultatais. Todėl Komisija, kaip ir sprendime pradėti procedūrą (271 punkte) daro išvadą, kad ekonominį įmonės gyvybingumą atkuriančio restruktūrizavimo plano kriterijus yra įvykdytas.
- (294) Tačiau, kaip matyti šio sprendimo 290 punkte, ekonominį įmonės gyvybingumą atkuriantis restruktūrizavimo planas nėra pakankama sąlyga; reikia taip pat įrodyti, kad pagalba nederamai neiškraipo konkurencijos.
- 4.2.2.2. Nederamo konkurencijos iškraipymo prevencija
- (295) Dėl nederamo konkurencijos iškraipymo prevencijos 1999 m. gairėse (35–39 punktuose) nustatyta:
- „(35) Turi būti imtasi priemonių kuo labiau švelninti neigiamą pagalbos poveikį konkurentams. Kitu atveju pagalba turėtų būti laikoma „prieštaraujanti bendram interesui“ ir todėl nesuderinama su bendrąja rinka.
- (36) Ši sąlyga paprastai išreiškiama tam tikru įmonės dalyvavimo rinkoje ar rinkose apribojimu pasibaigus restruktūrizavimo laikotarpiui. Jei atitinkamos rinkos (rinkų) dydis Bendrijos ar EEE lygiu yra menkas arba jei įmonės dalis atitinkamoje rinkoje (rinkose) yra menka, turėtų būti manoma, kad nederamo konkurencijos iškraipymo nėra. Ši sąlyga paprastai neturėtų būti taikoma mažosioms ar vidutinėms įmonėms, išskyrus atvejus, kai tam tikro sektoriaus taisyklės dėl valstybės pagalbos numato kitaip.
- (37) Priverstinis įmonės dalyvavimo atitinkamoje rinkoje (rinkose) apribojimas ar sumažinimas yra tam tikra kompensacijos priemonė jos konkurentų naudai. Ji turėtų būti proporcinga iškraipiančiam pagalbos poveikiui, ypač įmonės santykinėi svarbai rinkoje ar rinkose. Komisija nustato apribojimo ar sumažinimo mastą remdamasi rinkos tyrimu, pridėdamu prie restruktūrizavimo plano, o jei pradėta taikyti atitinkama procedūra, remdamasi suinteresuotų šalių pateikta informacija. Įmonės dalyvavimo rinkoje sumažinimas įgyvendinamas pagal restruktūrizavimo planą ir jame nustatytas sąlygas.
- (38) Jei tikėtina, kad toks sumažinimas ar apribojimas gali ryškiai pabloginti rinkos struktūrą, pavyzdžiui, netiesiogiai sukurti monopoliją arba įtemptą oligopolinę padėtį, galima svarstyti, ar nevertėtų kompensacines priemones sušvelninti.
- (39) Kompensacinės priemonės gali būti įvairių formų, priklausomai nuo to, ar įmonė veikia rinkoje, kurioje yra pajėgumų perteklius, ar kurioje tokio pertekliaus nėra. [...]“
- (296) Iki rašto, kuriuo pradėta procedūra, Belgijos vyriausybė aiškino, kad siekdama sumažinti kiek įmanoma nepalankų pagalbos poveikį konkurentams, IFB ėmėsi dviejų priemonių:
- pasitraukė iš krovinių perkrovimo sektoriaus Prancūzijoje,
- uždarė Bressoux terminalą Belgijoje ir pardavė Belgijos Briuselio ir Zebriugės terminalų akcijas.
- (297) Sprendime pradėti procedūrą (252–265 punktuose) Komisija pareiškė abejojanti, ar šios priemonės pakankamai sumažino nepalankius pagalbos padarinius konkurentams. Abejonės buvo susijusios su dviem sektoriais, kuriuose IFB tęsė veiklą, t. y. krovinių perkrovimo rinka Belgijoje ir Belgijos logistikos rinka.
- a) **Belgijos krovinių perkrovimo rinka**
- (298) Dvi rašte, kuriuo pradėta procedūra (260 punkte), nurodytos priemonės susijusios su Belgijos krovinių perkrovimo rinka. Rašte, kuriuo pradėta procedūra (262–264 punktuose), Komisija pareiškė abejojanti, ar šios priemonės yra pakankamos, visų pirma turint omenyje, kad bendrovei TRW, dėl kurios buvo numatyta, kad SNCB investuos į IFB, priklausė dideli akcijų paketai Briuselyje ir Zebriugėje, ir kad IFB priklausė nedideli akcijų paketai daugumoje Belgijos terminalų.

- (299) Atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgijos vyriausybė pateikia keletą argumentų, siekdama išsklaidyti Komisijos abejones. Visų pirma ji pažymi, kad IFB augimas buvo mažesnis nei rinkos (IFB augimas 4,1 %, Antverpeno uosto terminalų augimas 10,7 %, ARA regiono terminalų augimas 12 %). Komisijos nuomone, ši papildoma informacija leidžia daryti išvadą, kad IFB pozicija rinkoje susilpnėjo igyvendinus restruktūrizavimo planą.
- (300) Be to, Belgija nurodė, kad IFB sumažino savo pajėgumus krovinių perkrovimo rinkoje nuo 1,5 mln. TEU 2002 m. iki 1,1 mln. TEU 2005 m. pabaigoje. Komisijos nuomone šis pajėgumų sumažinimas yra svarbi kompensavimo priemonė.
- (301) Galiausiai, Belgija pranešė Komisijai, kad TRW indėlis į IFB nebus idėtas. Komisija mano, kad šis pokytis yra svarbus, nes dėl jo, po to, kai buvo uždarytas Bressout ir parduotos Briuselio ir Zebriugės terminalų akcijos, IFB dalis Belgijos krovinių perkrovimo rinkoje labai sumažėjo.
- (302) Atsižvelgdama į šiuos argumentus ir į tai, kad IFB rinkos dalis buvo sumažinta, Komisija daro išvadą, kad Belgija įrodė, jog buvo imtasi pakankamai priemonių, kad kiek įmanoma būtų sumažintas nepalankus pagalbos priemonių poveikis konkurentams Belgijos krovinių perkrovimo rinkoje.
- b) Belgijos logistikos rinka**
- (303) Rašte, kuriuo pradėta procedūra (257–259 punktuose), Komisija pažymėjo, kad siūlomos priemonės nesusijusios su logistikos rinka. Komisijos nuomone, dėl to, kad logistikos rinkai priemonių nepasiūlyta, ši rinka smarkiai plečiasi, o IFB galėjo labai padidinti savo dalį joje, kyla abejonių, ar Belgija kiek įmanoma sumažino nepalankius IFB logistikos veiklos padarinius konkurencijai.
- (304) Belgijos vyriausybė, atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, pateikė penkis argumentus, kuriais siekiama įrodyti, kad priešingai nei sprendime pradėti procedūrą teigia Komisija, IFB ėmėsi pakankamų priemonių, kad sumažintų konkurencijos iškreipimus (išsamesnis aprašymas pateikiamas šio sprendimo 3 dalies 177–187 punktuose). Šie argumentai trumpai atrodo taip:
- 49 % sumažėjo IFB naudojamų vagonų skaičius,
 - IFB rinkos dalis mažesnė nei 5 %,
 - Lėtesnis nei rinkos augimas (9,9 % IFB augimas palyginti su 12 % vidutiniu rinkos augimu),
 - Augimą daugiausia lemia nepakuotų krovinių pervežimo veikla – rinkos segmentas, kuriame IFB rinkos dalis iki 2002 m. buvo labai maža,
 - Krovinių vežimo geležinkeliais rinkos liberalizavimas nuo 2007 m. dar labiau padidins konkurencinį spaudimą.
- (305) Komisija konstatuoja, kad penki Belgijos vyriausybės pateikti argumentai yra įtikinantys. Dėl pirmojo argumento, Komisijos nuomone Belgijos vyriausybė įrodė, kad IFB sumažino logistikos pajėgumus 49 % sumažinusi eksploatuojamų vagonų skaičių, todėl buvo sušvelnintas dėl svarstomų priemonių atsiradęs konkurencijos iškreipimas. Dėl antrojo argumento Komisija sutinka su Belgijos vyriausybe, kad IFB logistikos rinkos dalis sumažėjo, kaip reikalaujama 1999 m. gairių 36 punkte. Dėl trečiojo argumento Komisija mano, kad pagal Belgijos pateiktą aiškinimą dėl IFB apyvartos augimo, IFB Logistics augo lėčiau nei jos konkurentai, o didžiausias augimas susijęs su sektoriaus segmentu, kuriame IFB veikla mažai įtakinga. Dėl ketvirto argumento, Komisijos nuomone, net jei sprendimas įsileisti į terminalus konkurentus taip pat buvo priimtas dėl ekonominių paskatų, tačiau jis sustiprino rinkų, kuriose veikia IFB, atvėrimą, ir tokiu būdu gali riboti neigiamus pagalbos priemonių padarinius. Dėl penktojo argumento Komisija pripažįsta, kad IFB padėtis panaši į SNCF krovinių padalinio (SNCF fret) padėtį, kadangi IFB, kaip ir SNCB fret veikia geležinkelių transporto ir kombinuoto transporto sektoriuose, kurie nuo 2007 m. sausio 1 d. yra visiškai liberalizuoti. ⁽⁴⁸⁾
- (306) Komisija daro išvadą, kad Belgija pateikė pakankamų įrodymų, kad buvo imtasi priemonių siekiant kiek įmanoma sumažinti nepalankius pagalbos priemonių padarinius logistikos rinkos konkurentams.

⁽⁴⁸⁾ Pagal Direktyvą 91/440/EB numatytas rinkos atvėrimas buvo įteisintas 2005 m. gruodžio 13 d. Karaliaus dekretu.

c) **Išvada**

- (307) Komisija daro išvadą, kad Belgijos vyriausybė įrodė, jog buvo imtasi pakankamų priemonių, kad kiek įmanoma būtų sumažintos neigiamos pagalbos priemonių pasekmės konkurencijai abiejose svarstomose rinkose.

4.2.2.3. Iki minimumo apribota pagalba

- (308) Dėl pagalbos apribojimo iki minimumo 1999 m. gairėse (40 ir 41 punktuose) nurodoma:

„40) Pagalbos suma ir intensyvumas turi būti apribotas iki visiško minimumo, kurio reikia, kad būtų galima imtis restruktūrizavimo atsižvelgiant į bendrovės, jos akcininkų ar verslo grupės, kuriai ji priklauso, finansinius išteklius. Tikimasi, kad pagalbos gavėjai žymiai prisidės prie restruktūrizavimo plano iš savo išteklių, įskaitant lėšas, gautas pardavus įmonės išlikimui reikšmės neturintį turtą, arba lėšas, gautas rinkos sąlygomis iš išorinių finansavimo šaltinių. Siekiant sumažinti konkurenciją iškraipantį poveikį, reikia vengti, kad pagalbos suma arba forma, kuria ji teikiama, neleistų įmonei turėti grynųjų pinigų pertekliaus, kurį ji galėtų panaudoti rinką iškraipiančiai agresyviai veiklai, nesusijusiai su restruktūrizavimo procesu. Komisija atitinkamai išnagrinėja įmonės išsipareigojimų dydį po restruktūrizavimo, įskaitant padėtį po to, kai atidedamos arba sumažinamos jos skolos, ypač tais atvejais, kai įmonei pradėta bankroto procedūra pagal nacionalinius teisės aktus, o ji ir toliau vykdo veiklą. Jokia pagalbos dalis negali būti panaudota naujoms investicijoms, kurios nėra svarbios įmonės gyvybingumui atkurti.

41) Bet kuriuo atveju būtina Komisijai įrodyti, kad pagalba bus panaudota tik įmonės gyvybingumui atkurti ir kad restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu pagalbos gavėjas negalės didinti gamybos pajėgumų, išskyrus atvejus, kai tai būtina įmonės gyvybingumui atkurti per daug neiškraipant konkurencijos.“

- (309) Todėl visų pirma reikia ištirti, ar pagalba yra apribota iki minimumo, o po to, ar IFB indėlis buvo pakankamas.

a) **Iki minimumo apribota pagalba**

- (310) Siekdama įrodyti, kad pagalba buvo apribota iki griežtai reikalingo minimumo, Belgijos vyriausybė aiškina, kad kapitalas didinamas tik tiek, kad IFB įstatinis kapitalas, kuris tapo neigiamas dėl 2001 m. ir 2002 m. patirtų nuostolių, būtų atkurtas tiek, kad užtikrintų ekonominį įmonės gyvybingumą. Kaip aiškinama šio sprendimo 2 dalyje, IFB mokumo norma, t. y. nuosavų išteklių ir įsiskolinimų santykis po kapitalo didinimo bus 35,6 %.

- (311) Sprendime pradėti procedūrą (268 punkte) Komisija pažymėjo, kad kapitalas didinamas 20 mln. EUR mažesne suma, nei restruktūrizavimo plane siūlė konsultacinė bendrovė McKinsey; be to, Komisija pažymėjo (268 punkte), kad prognozuojama IFB mokumo norma buvo mažesnė nei terminalų bendrovių ir, nors ir ne tiek daug, mažesnė nei mišrią veiklą vykdančių bendrovių.

- (312) Tačiau Komisija konstatavo, kad ši norma didesnė nei vidutinė transporto bendrovių norma. Atsižvelgdama į tai, ji daro išvadą, kad neturi pakankamai duomenų, leidžiančių galutinai nuspręsti, kad pagalba buvo apribota griežtai reikalingu minimumu.

- (313) Komisijos nuomone, siekiant įrodyti, kad pagalba apribota iki minimumo, reikia patikrinti, ar išsaugojusios veiklą Belgijoje IFB mokumo norma neviršija vidutinės konkurentų normos, o tada, ar IFB pardavė Prancūzijoje turėtas akcijas mažiausiomis įmanomomis sąnaudomis.

i) *Vidutinės konkurentų mokumo normos neviršijanti norma*

- (314) Atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgija pateikė papildomos informacijos. Visų pirma ji apskaičiavo šešių labiausiai į IFB panašių terminalų bendrovių mokumo normas ir šešių labiausiai į IFB panašių logistikos bendrovių mokumo normas. Tada ji apskaičiavo vidutinę normą, paskirsčiusi terminalų ir logistikos bendrovių vidutines mokumo normas pagal santykinį kiekvienos iš šių veiklų svarbą IFB. Tokiu būdu gauta 35,6 % vidutinė mokumo norma, kuri atitinka IFB mokumo normą po planuojamo kapitalo didinimo.

- (315) Be to, Belgija įrodė, kad dviejų labiausiai tiesioginių IFB konkurentų – bendrovės Gosselin ir Hupac, mokumo normos labai panašios (atitinkamai 38,9 % ir 34,9 %).

(316) Atsižvelgdama į Belgijos papildomai pateiktą informaciją, ir į tai, kad, palyginti su 2003 m. gruodžio mėn. McKinsey restruktūrizavimo plane iš pradžių rekomenduota 120 mln. EUR suma, kapitalo didinimo suma buvo sumažinta iki 95,3 mln. EUR, Komisija pažymi, kad kapitalo didinimas apribotas iki būtinai reikalingos sumos.

ii) *Prancūzijoje turėtų akcijų pardavimas mažiausiomis sąnaudomis*

(317) Dėl IFB filialų Prancūzijoje pardavimo Komisija papildomai patikrino, ar parduodama IFB rinkosi mažiausiai kainuojantį variantą, kad akcijų pardavimo, taigi ir pagalbos, sąnaudas apribotų iki minimumo.

a) *Acimar*

(318) Acimar akcijų atsisakymas bankroto procedūros būdu kainavo 3,9 mln. EUR (žr. šio sprendimo 2 dalį). Komisija konstatuoja, kad Belgija įrodė, jog pasirinkus alternatyvų sprendimą, t. y. tęsti veiklą, IFB būtų turėjusi kasmet iki 2005 m. pabaigos finansuoti cash-drain, t. y. turėtų iš viso 10,8 mln. EUR nuostolio, ir vis tiek neturėtų garantijų, kad pavyks susigrąžinti 3,9 mln. EUR išskolinimą, kurio teko atsisakyti vykstant bankroto procedūrai.

(319) Todėl Komisija daro išvadą, kad dėl Acimar IFB pasirinko mažiausiai kainuojantį sprendimą.

b) *NFTI-ou*

(320) Dėl NFTI-ou, bendrovės, kurią IFB valdė kartu su Dunkerko autonominiu uostu, eksploatuojančiu terminalus Dunkerko uoste, IFB išnagrinėjo dvi galimybes: tęsti veiklą arba atsisakyti akcijų ir jas parduoti. Akcijų pardavimo sąnaudos buvo 18,5 mln. EUR (išsamiai aprašyta šio sprendimo 2 dalyje).

(321) Dėl alternatyvaus sprendimo, t. y. veiklos tęsimo, Belgija savo atsakyme įrodė, kad jo sukelti nuostoliai būtų siekę 36,2 mln. EUR (išsamiai aprašyta šio sprendimo 3 dalyje).

(322) Atsižvelgdama į abiejų variantų sąnaudas, Komisija mano, kad IFB pasirinko mažiausiai kainuojantį sprendimą.

c) *IFB France*

(323) IFB France, tapusios AGEP, perleidimas bendrovei NFTI-ou kainavo 0,9 mln. EUR (išsamiai aprašyta šio sprendimo 2 dalyje). Reikia išsiaiškinti, ar IFB France bankrotas IFB nebūtų kainavęs mažiau.

(324) Kaip ir pardavimo atveju, IFB būtų turėjusi atsisakyti 0,8 mln. EUR IFB France išskolinimų susigrąžinimo. Tačiau Belgija teigia, kad dėl bankroto būtų atsiradę papildomų sąnaudų: IFB nebūtų gavusi 0,1 mln. EUR pardavimo kainos, dėl to jos akcijų vertė būtų mažesnė, ir pagal Prancūzijos socialinę teisę IFB iš viso būtų turėjusi išmokėti 0,8 mln. EUR išmokų 14 darbuotojų, kurie būtų praradę darbo vietas dėl įmonės bankroto.

(325) Komisijos nuomone, Belgija nepateikė įrodymo dėl pasyvo finansavimo rizikos. Todėl Komisija nepripažįsta šio argumento.⁽⁴⁹⁾ Komisija daro išvadą, kad IFB France perleidimo sąnaudos buvo ne mažesnės nei veiklos pratęsimo sąnaudos.

(326) Todėl Komisija daro išvadą, kad IFB pasirinko vieną iš dviejų mažiausiai kainuojančių sprendimų.

d) *Dry Port Dunkerque*

(327) Dry Port de Dunkerque atveju buvo nuspręsta likviduoti bendrovę, iš pradžių pardavus dalį jos turto, t. y. 8,6 % NFTI-ou akcijų. Tai kainavo 7,9 mln. EUR (išsamiai aprašyta šio sprendimo 2 dalyje).

(328) Pagal alternatyvų scenarijų, t. y. tęsiant įmonės veiklą, IFB būtų tekę kasmet finansuoti cash drain, atsirandantį dėl nuostolingos įmonės veiklos, t. y. tai papildomai būtų kainavę 2,6 mln. EUR.

(329) Todėl likvidavimas buvo mažiausiai kainuojantis sprendimas.

e) *SSTD*

(330) Priėmus strateginį sprendimą pasitraukti iš Prancūzijos rinkos, sprendimas parduoti SSTD už 0,2 mln. EUR (išsamiai aprašyta šio sprendimo 2 dalyje) buvo palankiausias IFB sprendimas.

⁽⁴⁹⁾ 1994 m. rugsėjo 14 d. Teismo sprendimas, Ispanija prieš Komisiją, vadinamasis Hytasa sprendimas (C-278/92, C-279/92 ir C 208/92, Rink. 1999, p. I-4103), 22 punktą, ir 1998 m. liepos 22 d. Komisijos sprendimas byloje SDBO.

f) **Išvada**

- (331) Komisija daro išvadą, kad IFB pardavė Prancūzijoje turėtas akcijas patirdama kiek įmanoma mažiausiai sąnaudų, todėl SNCB skirtas finansavimas šiai likusios IFB dalies gyvybingumą užtikrinančiai operacijai buvo apribotas iki minimumo.

b) **Pagalbos gavėjo indėlis**

- (332) 1999 m. gairių 40 punkte nustatyta:

„Tikimasi, kad pagalbos gavėjai žymiai prisidės prie restruktūrizavimo plano iš savo išteklių, įskaitant lėšas, gautas pardavus įmonės išlikimui reikšmės neturintį turtą, arba lėšas, gautas rinkos sąlygomis iš išorinių finansavimo šaltinių.“

- (333) Rašte, kuriuo pradėta procedūra (270 punkte) Komisija pažymi, kad pagal restruktūrizavimo planą nebuvo numatytas didelis IFB indėlis į restruktūrizavimą, ir todėl Komisijai buvo kilę abejonių dėl to, ar IFB pakankamai prisidėjo prie savo pačios restruktūrizavimo.

- (334) Atsakydama į raštą, kuriuo pradėta procedūra, Belgija išsamiai paaiškino, koks jos manymu yra IFB indėlis į restruktūrizavimą (žr. šios sprendimo 3 dalies 194–201 punktus).

- (335) Komisija pateikia tokį Belgijos paaiškinimų vertinimą:

i) **Restruktūrizavimo sąnaudos**

- (336) Komisija ėmėsi įvertinti bendrą restruktūrizavimo kainą, grynąjį produktyvumo augimą ir apyvartinių lėšų poreikio sumažėjimą.

Grynosios restruktūrizavimo sąnaudos	
Grynasis veiklos nuostolis	2,749
Specialūs mokesčiai	0,032
Apyvartinių lėšų poreikio padidėjimas	12,998
Pakaitinės investicijos į ilgalaikį nefinansinį turtą	6,611
Investicijos į ilgalaikį finansinį turtą	1,882
Palūkanos, mokamos ne SNCB	2,351
Finansinių skolų grąžinimas	16,599
Dalies skolos grąžinimas ir palūkanų mokėjimas SNCB	81,7
Mokestiniai įsiskolinimai	0,077
Iš viso	125,56

- (337) Komisijos nuomone, remiantis sprendimų praktika, ⁽⁵⁰⁾ labiau derėtų atsižvelgti į šioje lentelėje nurodytas sąnaudas, o ne į Belgijos pateiktąsias (žr. lentelę 184 punkte), būtent dėl šių priežasčių:

— Veiklos nuostolis (cash drain). Belgija į restruktūrizavimo sąnaudas buvo įtraukusi 27,916 mln. EUR bendrojo veiklos nuostolio. Komisijos nuomone, pagal nusistovėjusią sprendimų praktiką, ⁽⁵¹⁾ į restruktūrizavimo sąnaudas reikia įtraukti tik grynąjį veiklos nuostolį. Šias sąnaudas galima apskaičiuoti iš bendro veiklos nuostolio per restruktūrizavimo laikotarpį (27,916 mln. EUR) atėmus produktyvumo padidėjimą per restruktūrizavimo laikotarpį (25,167 mln. EUR). Todėl grynasis veiklos nuostolis yra 2,749 mln. EUR;

— Apyvartinių lėšų pokyčiai. Belgija sąnaudų dalyje ir nuosavo indėlio dalyje nurodo apyvartinių lėšų pokyčius. ⁽⁵²⁾ Pagal nusistovėjusią Komisijos sprendimų praktiką ⁽⁵³⁾ į restruktūrizavimo sąnaudas reikia įtraukti tik grynąjį apyvartinių lėšų poreikio padidėjimą, t. y. 12,998 mln. EUR ⁽⁵⁴⁾;

— Transakcijos grupės viduje. Belgija į restruktūrizavimo sąnaudų investicijų į ilgalaikį finansinį turtą kategorijoje įtraukė grupės viduje įvykusias transakcijas, susijusias su įmonės veiklos Belgijoje centralizavimu. Šios transakcijos buvo tokios: RKE (Belgijos įmonė, išsamiai aprašyta rašto, kuriuo pradėta procedūra, 2 dalies 47 punkte) akcijos, priklausiusios Haeger & Schmidt International (100 % IFB valomas filialas

⁽⁵⁰⁾ 2005 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimas, ABX Logistics, byla C 53/03, 247 punktą.

⁽⁵¹⁾ 2005 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimas, ABX Logistics, byla C 53/03, 247 punktą.

⁽⁵²⁾ Poreikio didėjimas reiškia būtinybę finansuoti vykdomus darbus ir padengti skolų ir komercinių įsiskolinimų skirtumą bei turėti pakankamai grynųjų pinigų restruktūrizavimo laikotarpio pradžioje. Poreikis sumažėjo restruktūrizavimo viduryje ir pabaigoje. Pavyzdžiui, 2004 m. ir 2005 m. IFB atlaisvino beveik 2,7 mln. EUR sumažinusi apyvartinių lėšų poreikį. Tai tapo įmanoma susigrąžinus 0,9 mln. EUR apyvartinių lėšų iš 'OCHZ pardavus 50 % šios bendrovės akcijų paketą, taip pat 2004 m. palyginti su 2003 m. sutrumpinus klientams nustatytą mokėjimo terminą, kartu tęsiant nepakitusią tiekėjams taikomą politiką.

⁽⁵³⁾ 2005 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimas, ABX Logistics, byla C 53/03, 247 punktą.

⁽⁵⁴⁾ Šis rezultatas gautas tokiu būdu: 7,685 mln. EUR (padidėjimas Belgijoje) + 8 000 (padidėjimas Prancūzijoje) – 2,687 mln. EUR (sumažėjimas), žr. lentelę 3 dalies 184 punkte.

Vokietijoje, išsamiai aprašytas rašto, kuriuo pradėta procedūra, 2 dalies 47 punkte), buvo perleistas IFB, kuri nuo šiol jas valdo tiesiogiai, o ne netiesiogiai per Haeger & Schmidt International. Šios transakcijos kaina buvo 1,6 mln. EUR, sumokėta 0,6 mln. EUR grynaisiais ir 1 mln. EUR sumažinus IFB kreditų (einamosios sąskaitos) Haeger & Schmidt International.

Komisijos nuomone, ši transakcija, IFB grupės vidaus operacija, negali būti įtraukta skaičiuojant restruktūrizavimo sąnaudas, nes grupės požiūriu tai neutralus finansavimas. Iš tikrųjų IFB sumokėta 0,6 mln. kaina atitinka 0,6 mln. EUR padidėjusį Haeger & Schmidt International pelną, kuris konsoliduotoje grupės ataskaitoje atsispindi kaip pelno padidėjimas.

ii) SNCB finansavimas ir IFB indėlis

(338) SNCB finansuoja restruktūrizavimą 95,3 mln. EUR suma. Kaip paaiškinta 199–237 punktuose, šis finansavimas priskirtinas Belgijai. Jis įvykdytas į kapitalą perskaičiuojant lengvatinių kreditų ir išskolinimus, kurių mokėjimas buvo atidėtas, bei su jais susijusias palūkanas.

(339) Priešingai nei 2004 m. gairių 43 punkte, 1999 m. gairėse nepripažįstama, kad įmonės indėlis yra jos būsimas pelnas. Komisija mano, kad pagal 1999 m. gairių nuostatas būsimas pelnas gali būti laikomas įmonės indėliu, jei būsimą pelną galima buvo numatyti rengiant restruktūrizavimo planą.

(340) IFB indėlis į restruktūrizavimą visų pirma yra 2004, 2005 ir 2006 m. planuojamas pelnas, kuris iš viso turėtų būti 10,5 mln. EUR. Kaip buvo aiškinta, pelno prognozė buvo grindžiama faktiniais duomenimis, kuriuos IFB žinojo rengiant restruktūrizavimo planą, pavyzdžiui, pasirašytomis naujomis svarbiomis sutartimis, sumažėjusia atlyginimų našta sumažėjus darbo vietų, ir planuojant sinergiją pagal restruktūrizavimo planą. Todėl Komisija daro išvadą, kad ši būsimą pelną galima buvo numatyti rengiant restruktūrizavimo planą.

(341) Be to, IFB prisideda savo finansinėmis pajamomis, gautomis iš IFB banko sąskaitų palūkanų, siekiančiomis 1,4 mln. EUR. Kaip nurodyta 187 punkte, šios būsimos pajamos buvo numatytos rengiant restruktūrizavimo planą.

(342) Pardavusi ilgalaikį nefinansinį turtą privačioms bendrovėms, IFB prisideda 4,771 mln. EUR. Be įvairaus nedidelės vertės turto pardavimo pajamų, iš viso 0,271 mln.

EUR, šią indėlio dalį daugiausia sudaro 2004 m. parduotos OCHZ terminalo akcijos. Šio OCHZ naudojamo turto bendros nuosavybės teisės (50 %) buvo perleistos už 4,5 mln. EUR sumą.

(343) Pardavusi ilgalaikį finansinį turtą, t. y. nedidelius privačių įmonių akcijų paketus, IFB sukaupe 9,287 mln. EUR. Šios pajamos buvo gautos atsisakius tokių akcijų:

— Autocare Europe ir IFB France, 2003 m.,

— GIE OCHZ, Brussels Port Invest SA ir Brussels Terminal Intermodal SA 2004 m., ir

— CNC Ferry Boats Intermodal, 2005 m.

Kaip nurodyta 187 punkte, šias pajamas galima buvo numatyti rengiant restruktūrizavimo planą.

(344) Komisijos nuomone, Belgija įrodė, kad IFB, pardavusi čia nurodytoms privačioms bendrovėms, sutelkė verslą į pagrindines veiklos sritis (core business).

(345) Iš privačių kredito įstaigų gavusi kreditų IFB 2003 m. ir 2006 m. sukaupe 3,3 mln. EUR. Šie kreditai išsamiai buvo aprašyti sprendimo pradėti procedūrą 75–79 punktuose. Jie buvo gauti rinkos sąlygomis, be SNCB ar Belgijos valstybės garantijos bankams.

(346) Galiausiai, IFB prisideda 1,105 mln. EUR suma, gauta iš specialių pajamų. Šios specialios pajamos – tai pelnas, gautas pardavus ilgalaikį nefinansinį turtą (daugiausia EAOS vagonus ir terminalų riedmenis).

(347) Komisija daro išvadą, kad nuosavas IFB indėlis į restruktūrizavimo finansavimą sudaro 24,927 mln. EUR. Šioje lentelėje pateikiami visi IFB indėliai:

Pelnas 2004–2006 m.	10,429
Finansinės pajamos	1,368
Ilgalaikio nefinansinio turto pardavimas	4,771
Ilgalaikio finansinio turto pardavimas	9,287
Privačių bankų kreditai	3,300
Specialiosios pajamos	1,105
Iš viso	30,26

Išvados dėl nuosavo indėlio

- (348) Taigi bendros IFB restruktūrizavimo sąnaudos siekia 125,56 mln. EUR, iš kurių 95,3 mln. EUR, t. y. 76 %, finansavo SNCB. Šis finansavimas priskiriamas Belgijos valstybei. IFB pati finansuoja 30,26 mln. EUR, t. y. 24 % šių sąnaudų.
- (349) Šiuo atveju Komisija primena, kad 1999 m. gairės nenustatė mažiausio nuosavo indėlio dydžio, jose minimas tik žymus indėlis. Tačiau kadangi 2004 m. gairėse, kurios šiuo atveju negalioja, reikalaujama didesnio nei 50 % indėlio nuosavomis lėšomis, Komisijai atrodo esant tinkama priminti ypatingus sunkumus, susijusius su restruktūrizavimu (nuo kurio priklauso 250 darbo vietų likimas), pajėgumų sumažinimo svarbą (49 % sumažėjo geležinkelio vagonų skaičius; parduoti keli terminalai) ir mišriojo transporto – rinkos, kurioje IFB veikia daugiausia – svarbą Europos Sąjungos transporto politikai.
- (350) Komisija daro išvadą, kad 24 % dydžio indėlis šiomis aplinkybėmis yra didelis, taip pat atsižvelgiant į bendrovės IFB dydį ir katastrofišką finansinę jos padėtį iki restruktūrizavimo.

4.2.2.4. Metinė ataskaita ir principas „pirmą ir paskutinį kartą“

- (351) 1999 m. 45 ir 48 punktai yra tokie:
- „(45) Valstybių narių reguliarios ir išsamios ataskaitos Komisiją turi įtikinti, kad restruktūrizavimo planas įgyvendinamas tinkamai.
- (48) Kad įmonėms nebūtų nepelnytai padedama, pagalba restruktūrizavimui turėtų būti suteikiama tik vieną kartą. Pranešdama Komisijai apie planuojamą pagalbą restruktūrizavimui, valstybė narė privalo nurodyti, ar atitinkama įmonė praeityje yra gavusi pagalbą restruktūrizavimui, įskaitant pagalbą, suteiktą prieš įsigaliojant šioms gairėms, ir bet kurią pagalbą, apie kurią nepranešta. Jei taip yra ir jei nuo restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos yra praėję mažiau nei 10 metų arba jei plano įgyvendinimas nutrauktas, Komisija paprastai leidžia tolesnę pagalbą restruktūrizavimui tik išim-

tinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis, už kurias įmonė neatsako. Nenumatyta aplinkybė – tai aplinkybė, kurios nebuvo tikėtasi rengiant restruktūrizavimo planą.“

- (352) Kaip išdėstyta sprendime pradėti procedūrą (271 punkte), Belgijos vyriausybė sutiko teikti Komisijai metines ataskaitas, kad Komisija galėtų įvertinti, ar restruktūrizavimo planas įgyvendinamas laikantis Belgijos vyriausybės įsipareigojimų.
- (353) Taip pat, kaip pažymėta pranešime apie pradedamą procedūrą (271 punkte), principas „pirmą ir paskutinį kartą“ buvo įvykdytas.

5. IŠVADOS

- (354) Komisija konstatuoja, kad Belgija dalį svarstomų priemonių įgyvendino neteisėtai, pažeisdama Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatas. Tačiau, išnagrinėjus priemones, nustatyta, kad dalis jų nėra pagalbos priemonės, o likusios yra suderinamos su bendrąja rinka,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Belgijai priskiriamas ir jos patvirtintas 95,3 mln. EUR dydžio finansavimas, kurį Belgijos nacionalinė geležinkelių bendrovė skyrė InterFerryBoats SA veiklos Belgijoje restruktūrizavimui ir Prancūzijoje turėtų InterFerryBoats SA akcijų pardavimui, yra su bendrąja rinka suderinama valstybės pagalba restruktūrizavimui.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Belgijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2007 m. balandžio 24 d.

Komisijos vardu

Jacques BARROT

Pirmininko pavaduotojas

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. birželio 4 d.

dėl valstybės pagalbos C 41/05, kurią Vengrija skyrė pagal elektros energijos pirkimo sutartis

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 2223)

(Tekstas autentiškas tik vengrų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/609/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

elektros energijos pirkimo sutartis (toliau – EEPS). Remdamasi tuo metu turima informacija Komisija įtarė, kad EEPS buvo neteisėtą valstybės pagalbos elementų.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas pagal pirmiau minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į tas pastabas,

kadangi

1. PROCEDŪRA

- (1) 2004 m. kovo 31 d. raštu, kuris užregistruotas tą pačią dieną, Vengrijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie Vyriausybės dekretą 183/2002 (VIII.23.) ⁽²⁾ Sutarties dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą IV priedo 3 dalies 1 punkto c papunktyje nustatyta tvarka („laikinoji procedūra“). Dekrete, apie kurį pranešta, nustatyta išlaidų, kurias patyrė valstybinio elektros tinklo operatorius (*közüzemi nagykereskedelmi engedélyes*), įmonė *Magyar Villamos Művek Zrt.* (toliau – MVM), kompensavimo tvarka. Komisija užregistravo šį pranešimą valstybės pagalbos bylos numeriu HU 1/2004.
- (2) Vengrijos valdžios institucijos ir Komisija dėl priemonės pasikeitė keliais oficialiais raštais ⁽³⁾. Komisija taip pat gavo pastabų iš trečiųjų šalių ⁽⁴⁾. Taikydama laikinąją procedūrą, Komisija nustatė, kad Vengrijos elektros energijos didmeninė rinka buvo iš esmės suformuota pagal MVM ir tam tikrų elektros energijos gamintojų ilgalaikės

- (3) 2005 m. balandžio 13 d. raštu, užregistruotu 2005 m. balandžio 15 d., Vengrijos valdžios institucijos atšaukė pranešimą apie Vyriausybės dekretą 183/2002. 2005 m. gegužės 4 d. pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (toliau – Procedūrinis reglamentas) ⁽⁵⁾, Komisija savo iniciatyva užregistravo valstybės pagalbos bylą (bylos numeris NN 49/05) dėl EEPS.

- (4) 2005 m. gegužės 24 d. raštu (D/54013) Komisija paprašė Vengrijos valdžios institucijų papildomos informacijos. 2005 m. liepos 20 d. atsakymą Komisija užregistravo 2005 m. liepos 25 d. Daugiau informacijos Vengrijos valdžios institucijos pateikė 2005 m. rugsėjo 28 d. raštu, kuris užregistruotas 2005 m. rugsėjo 30 d.

- (5) 2005 m. lapkričio 9 d. raštu Komisija informavo Vengriją, kad nusprendė pradėti procedūrą pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį dėl EEPS (toliau – Sprendimas pradėti procedūrą). Sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁶⁾.

- (6) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pareiškė abejones dėl EEPS suderinamumo su bendrąja rinka ir pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas.

- (7) Paprašiusi pratęsti pastabų pateikimo terminą ir Komisijai su tuo sutikus ⁽⁷⁾, Vengrija pastabas dėl Sprendimo pradėti procedūrą pateikė 2006 m. sausio 31 d., o Komisija jas užregistravo 2006 m. vasario 1 d.

⁽¹⁾ OL C 324, 2005 12 21, p. 12.

⁽²⁾ Vyriausybės dekretas 183/2002 (VIII.23.) dėl per didelių sąnaudų apibrėžties ir valdymo išsamių taisyklių.

⁽³⁾ Vengrijos valdžios institucijų 2004 m. birželio 4 d. raštai, užregistruoti tą pačią dieną, ir 2004 m. spalio 20 d. raštai, užregistruoti 2004 m. spalio 21 d.

⁽⁴⁾ 2004 m. gruodžio 21 d. elektros energijos gamintojo AES-Tisza Erőmű Kft. raštas.

⁽⁵⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 324, 2005 12 21, p. 12.

⁽⁷⁾ 2005 m. gruodžio 14 d. prašymas, su kuriuo Komisija sutiko 2005 m. gruodžio 20 d.

- (8) Komisija, po kelių prašymų sutikusi pratęsti pastabų pateikimo terminą⁽⁸⁾, trečiųjų šalių pastabas užregistravo taip: 2006 m. sausio 11 d. MVM; 2006 m. sausio 20 d. trečiosios šalies, kuri pageidavo, kad jos tapatybė nebūtų atskleista; 2006 m. sausio 20 d. ir kovo 6 d. *Marta* įėgainės; 2006 m. vasario 10 d. banko [...]; 2006 m. vasario 13 ir 14 d. *AES-Tisza* įėgainės, 2006 m. vasario 13 d. banko [...]; 2006 m. vasario 14 d. *Electrabel S.A.* ir jos patronuojamosios *Dunament* įėgainės; 2006 m. vasario 21 d. Budapešto įėgainės; ir 2006 m. vasario 21 d. *Csepel* įėgainės pateiktas pastabas.
- (9) Gavusi Vengrijos valdžios institucijų patvirtinimą, kad taikant šią procedūrą trečiųjų šalių pateikta informacija bus laikoma konfidencialia⁽⁹⁾, Komisija 2006 m. balandžio 25 d. nusiuntė Vengrijai minėtas pastabas.
- (10) Vengrijos valdžios institucijos pateikė pirmąją pastabų dėl trečiųjų šalių pastabų dalį 2006 m. birželio 28 d. raštu, kuris užregistruotas 2006 m. birželio 29 d., antrąją dalį – 2006 m. liepos 24 d. raštu, kuris užregistruotas 2006 m. liepos 25 d.
- (11) Komisijos narė N. Kroes, žinodama, kad Vengrijos energetikos sektoriuje planuojami teisės aktų pakeitimai, 2006 m. spalio 17 d. nusiuntė raštą Ministrui J. Kóka, kuriame Vengrijos Vyriausybė raginama naujuose teisės aktuose išspręsti EEPS ir galimų kompensuojamųjų priemonių pagal ES teisę klausimą.
- (12) 2006 m. gruodžio 19 d. įmonė *AES-Tisza* pateikė daugiau pastabų ir pareiškė nepasitenkinimą keliais Komisijos procedūros aspektais.
- (13) 2006 m. lapkričio 21 d. (užregistruotas 2006 m. lapkričio 23 d.) ir 2007 m. sausio 15 d. (užregistruotas tą pačią dieną) raštuose ir 2006 m. gruodžio 18 d. ir 2007 m. kovo 8 d. susitikimuose su Komisija Vengrijos valdžios institucijos patvirtino ketinimą padaryti teisės aktų pakeitimus, susijusius su energetikos sektoriaus liberalizavimu, ir taip kartu pakeisti esamą padėtį didmeninėje elektros rinkoje.
- (14) 2007 m. balandžio 23 d. Komisija nusiuntė prašymą suteikti daugiau informacijos. Vengrija atsakė 2007 m. birželio 5 d., o 2007 m. rugpjūčio 6 d. atsiuntė papildomos informacijos.
- (15) 2007 m. gegužės 4 d. raštu Vengrijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad sudarė darbo komitetą derėtis su visais susijusiais gamintojais dėl EEPS nutraukimo ar esminių pakeitimų. Atitinkamai 2007 m. gegužės 11 d. Vyriausybė priėmė Sprendimą Nr. 2080/2007 (V.11.) dėl ilgalaikių elektros energijos pirkimo sutarčių energetikos sektoriuje⁽¹⁰⁾, kuriuo sudarytas minėtas darbo komitetas (vadovaujamas Vyriausybės kanceliarijos), siekiant nedelsiant išspręsti EEPS klausimą pagal ES valstybės pagalbos taisykles ir nurodyti dėl to pradėti oficialias derybas su susijusiais elektros energijos gamintojais. 2007 m. liepos 3 d. raštu Vengrijos Vyriausybė informavo Komisiją apie pirmųjų derybų, kurios vyko 2007 m. birželio mėn., rezultatus.
- (16) Vykstant liberalizacijos procesui naujasis Elektros energijos aktas⁽¹¹⁾ paskelbtas 2007 m. liepos 2 d., o iš dalies įsigaliojo 2007 m. spalio 15 d. ir 2008 m. sausio 1 d. Vengrijos Vyriausybė 2007 m. liepos 25 d. raštu informavo Komisiją apie naujuoju elektros energijos aktu pasiektus laimėjimus, susijusius su Vengrijos elektros rinkos atvėrimu. Tačiau naujuoju aktu nepakeistos ir toliau liko galioti MVM ir Sprendime pradėti procedūrą išvardytą elektros energijos gamintojų EEPS.
- (17) 2007 m. liepos 26 d. raštu Komisija pateikė daugiau klausimų Vengrijos valdžios institucijoms.
- (18) 2007 m. rugsėjo 7 d. Komisija užregistravo Vengrijos Vyriausybės raštą, kuriuo prašoma daugiau laiko, kad būtų galima sėkmingai užbaigti derybas su gamintojais.
- (19) 2007 m. rugsėjo 24 d. ir spalio 31 d. Komisija užregistravo Vengrijos atsakymus į 2007 m. liepos 26 d. klausimus.
- (20) 2007 m. gruodžio 14 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 (toliau – Procedūrinis reglamentas) 5 straipsnio 2 dalį Komisija nusiuntė Vengrijos valdžios institucijoms priminimą, išvardydama klausimus, į kuriuos atsakant pateikta informacija dar neišsami. Vengrijos valdžios institucijos atsakė 2008 m. sausio 16 d. raštu.
- (21) Kadangi įmonės *Dunament* ir *AES-Tisza* nepateikė prašomų duomenų, Vengrijos valdžios institucijos teigė, kad negalėjo pateikti išsamaus atsakymo į Komisijos klausimus.

⁽⁸⁾ Prašymai, užregistruoti 2006 m. sausio 9 d. (*Budapesti Erőmű*), 2006 m. sausio 16 d. (*AES-Tisza*, [...](^{*})), 2006 m. sausio 17 d. (*Electrabel*), 2006 m. sausio 19 d. [...] ir 2006 m. sausio 20 d. (*Csepeli Erőmű*), su kuriais Komisija sutiko savo 2006 m. sausio 13, 18, 20, 24 d. ir vasario 27 d. raštuose.

^{*} Duomenys, kurie laikomi profesine paslaptimi, Sprendimo tekste pažymėti [...] ženklu.

⁽⁹⁾ Raštas, užregistruotas 2006 m. balandžio 3 d.

⁽¹⁰⁾ 2080/2007 (V.11.) Korm. Határozat a villamos energia iparban kötött hosszú távú szerződéssek rendezéséről.

⁽¹¹⁾ 2007 m. aktas LXXXVI.

- (22) Atitinkamai, 2008 m. vasario 15 d. Komisija priėmė nurodymą pateikti informaciją, kuriuo reikalaujama, kad Vengrija per penkiolika dienų pateiktų sprendime išvardytus duomenis.
- (23) Vasario 27 d. *Dunament* jėgainė nusiuntė Komisijai atsakymų į Vengrijos valdžios institucijos klausimus kopiją ir paaiškino priežastis, dėl kurių ji negalėjo atsakyti į jai pateiktus klausimus. Vengrijos valdžios institucijos atsakė 2008 m. kovo 4 ir 13 d. Atsakydamos į aiškų *Dunament* jėgainės prašymą Vengrijos valdžios institucijos prie atsakymo pridėjo *Dunament* raštus, siųstus Finansų ministerijai ir Vengrijos energetikos tarnybai 2007 m. gegužės 14 d., 2007 m. rugpjūčio 21 d., 2007 m. rugsėjo 13 d., 2007 m. gruodžio 7 d., 2008 m. sausio 14 d. ir 2008 m. vasario 20 d. Vengrijos valdžios institucijos nepersiuntė šių raštų kopijų Komisijai anksčiau⁽¹²⁾; tačiau atsakymuose į Komisijos klausimus per visą procedūrą jos įtraukdavo tą informaciją, kuri joms atrodė svarbi.
- (24) Iš Vengrijos valdžios institucijų atsakymų matyti, kad *AES-Tisza* nepateikė Vengrijai jokio atsakymo. 2008 m. kovo 10 d. faksograma *AES-Tisza* nusiuntė raštą Komisijos narei N. Kroes ir pareiškė nuomonę, kad Vengrijos valdžios institucijoms jau pateikti visi duomenys, kurių prašė Komisija.
- (25) 2008 m. kovo 13 d. atsakyme, remdamosi turima informacija, Vengrijos valdžios institucijos, atsakydamos į nurodymo pateikti informaciją III skyriaus 1 klausimo a–d punktus, pateikė Komisijai atitinkamus duomenis. Tačiau jos nesuteikė jokių papildomų duomenų, susijusių su klausimu, užduotu pagal nurodymo pateikti informaciją III skyriaus 1 klausimo e punktą dėl dviejų minėtų elektros energijos gamintojų investicijų.
- (26) Didžioji dalis informacijos, kuria pasikeista nuo HU1/2004 bylos užregistravimo, buvo susijusi su Komisijos komunikato dėl valstybės pagalbos, susijusios su per didelėmis sąnaudomis, tyrimo metodikos (Per didelių sąnaudų metodika) aiškinimu ir konkrečiu taikymu⁽¹³⁾. Remiantis taikant šią procedūrą pateiktais dokumentais, atrodė, kad Vengrijos valdžios institucijos planavo įdiegti per didelių sąnaudų kompensavimo sistemą, kurios vertinimą būtų buvę galima įtraukti į šį sprendimą. Todėl per visą šią procedūrą vyko esminės Komisijos ir Vengrijos valdžios institucijų derybos dėl kompensacijų sistemos, kurią Vengrija galėtų įdiegti, detalių, kad tokia sistema atitiktų metodikos kriterijus.
- (27) Nepaisant techninių diskusijų dėl galimo būsimo kompensavimo mechanizmo, Vengrijos valdžios institucijos iki šio sprendimo dienos nepateikė Komisijai išsamaus kompensavimo mechanizmo, kurį oficialiai patvirtino Vengrijos Vyriausybė. 2008 m. kovo 13 d. rašte Vengrijos valdžios institucijos aiškiai patvirtino, kad dabar jos nenori suteikti per didelių sąnaudų kompensacijos; tačiau jos pasiliko teisę vėliau tam tikriems elektros energijos gamintojams suteikti tokią kompensaciją.
- (28) Komisija 2008 m. balandžio 7 d. rašte paprašė patvirtinti tam tikrus Vengrijos Vyriausybės duomenis. Vengrijos valdžios institucijos pateikė prašomą informaciją 2008 m. balandžio 22 d. užregistruotu raštu.
- (29) 2008 m. gegužės 20 d. raštu Vengrijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad šalyje 2008 m. kovo 31 d. nutraukė *Paks* jėgainės EEPs. Nors *Csepel* ir *Pannon* jėgainės pasirašė nutraukimo sutartis 2008 m. balandžio mėn., šio sprendimo dieną sutarčių įsigaliojimas vis dar priklauso nuo akcininkų ir banko institucijų patvirtinimo.
- Kitos dar neužbaigtos susijusios bylos**
- (30) Budapešto jėgainė užginčijo sprendimą pradėti procedūrą Pirmosios instancijos teisme 2006 m. kovo 3 d. pateikdama ieškinį, kuriam buvo suteiktas T-80/06 bylos numeris. 2006 m. birželio 6 d. *Csepel* jėgainė paprašė leisti įstoti į bylą ir palaikyti Budapešto jėgainę, Teismas tokį leidimą suteikė 2008 m. kovo 11 d.
- (31) Be to, Tarptautiniame investicinių ginčų nagrinėjimo centre Vašingtone, Kolumbijos apygardoje, dar nebaigtos dvi tarptautinio arbitražo bylos, kurias Vengrijos Respublikai iškėlė elektros energijos gamybos įmonės [...] ir [...], abi pagal EEPs Vengrijos jėgainių akcininkės. Procesai yra pagrįsti investicijų apsaugos nuostatomis, įtrauktomis į Energetikos chartijos sutartį.

2. PRIEMONĖS APRAŠYMAS

Istorinės EEPs aplinkybės

- (32) Nuo 1991 m. gruodžio 31 d. iki 2002 m. gruodžio 31 d. Vengrijos elektros rinka buvo suformuota aplink „vieną pirkėją“, t. y. įmonę *Magyar Villamos Művek (MVM)*. MVM – tai 99,9 % valstybei priklausanti įmonė,

⁽¹²⁾ Išskyrus 2007 m. gruodžio 7 d. ir 2008 m. sausio 14 d. raštus.

⁽¹³⁾ Priimta Komisijos 2001 m. liepos 26 d. Metodiką galima rasti Komisijos tinklalapyje http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

kurios veikla apima elektros energijos gamybą, didmeninę prekybą, perdavimą ir mažmeninę prekybą. Pagal „vieno pirkėjo“ modelį, elektros energijos gamintojai galėjo tiekti energiją tik tiesiogiai MVM (jei MVM nenutrukė regioninių skirstymo įmonių sutarčių) ir MVM buvo vienintelė įmonė, igaliota tiekti elektros energiją regioninėms skirstymo įmonėms. Pagal 1994 m. Elektros energijos aktą XLVIII (Elektros energijos aktas I), MVM turėjo užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą Vengrijoje kuo mažesnėmis sąnaudomis.

- (33) 2003 m. sausio 1 d. įsigaliojo 2001 m. Elektros energijos aktas CX (Elektros energijos aktas II, kuriuo pakeistas Elektros energijos aktas I). Akte nustatytas dvejopas Vengrijos elektros rinkos modelis, kuris galiojo iki 2008 m. sausio 1 d., kai įsigaliojo 2007 m. Elektros energijos aktas LXXXVI (Elektros energijos aktas III, kuriuo pakeistas Elektros energijos aktas II). Tokį dvejopą modelį sudarė komunalinių paslaugų segmentas ir konkurencingas segmentas, todėl reikalavimus atitinkantiems klientams (kurių skaičius laipsniškai didėjo) buvo leidžiama pereiti į konkurencingą segmentą. Komunalinių paslaugų segmente MVM ir toliau buvo vienintelė didmeninė įmonė, o laisvosios rinkos segmente atsirado ir kitų pardavėjų. Elektros energijos aktu III nutrauktas komunalinių paslaugų segmento egzistavimas, bet, nepaisant to, privatiems klientams ir kai kuriems komerciniams klientams (kiek tai leista antrosios Elektros energijos direktyvos⁽¹⁴⁾ taikytas universalųjų paslaugų įpareigojimas.
- (34) Elektros energijos akte I reikalauja, kad MVM įvertintų bendrą valstybės elektros energijos poreikį ir kas dvejus metus rengtų Nacionalinį jėgainių statymo planą (*Országos Erőműépítési Terv*). Toks planas turėjo būti teikiamas tvirtinti Vengrijos Vyriausybei ir Parlamentui.
- (35) Iš Elektros energijos akto I ir Vengrijos Vyriausybės pateiktos medžiagos matyti⁽¹⁵⁾, kad svarbiausi Vengrijos energijos rinkos tikslai praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio viduryje buvo užtikrinti tiekimo saugumą kuo mažesnėmis sąnaudomis, modernizuoti infrastruktūrą, ypatingą dėmesį skiriant galiojantiems aplinkos apsaugos standartams, ir atlikti būtiną elektros energijos sektoriaus restruktūrizavimą. Siekiant šių bendrųjų tikslų, užsienio investuotojams, kurie įsipareigoję investuoti į jėgainių statybą ir modernizavimą Vengrijoje, pasiūlytos ilgalaiškės elektros energijos pirkimo sutartys. EEPS pasirašė elektros energijos gamintojai ir MVM.

⁽¹⁴⁾ 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 96/92/EB (OL L 176, 2003 7 15, p. 37).

⁽¹⁵⁾ 2005 m. liepos 20 d. pateikti dokumentai, kurie užregistruoti 2005 m. liepos 25 d.

EEPS

- (36) MVM ir atskirų jėgainių pasirašytose EEPS⁽¹⁶⁾ nustatytas subalansuotas gamybos portfelis, leidžiantis MVM laikytis įsipareigojimo užtikrinti tiekimo saugumą. EEPS leidžiama MVM patenkinti ir bazinės apkrovos poreikį (lignitu kūrenamos jėgainės ir branduolinės jėgainės), ir didžiausios apkrovos poreikį (dujomis kūrenamos jėgainės).
- (37) EEPS reikalaujama, kad elektros energijos gamintojai tinkamai prižiūrėtų ir eksploatuotų gamybos įrenginius. Jie atideda visus elektros energijos gamybos pajėgumus (MW) ar didžiąją jų dalį MVM. Toks pajėgumų paskirstymas nepriklauso nuo faktinio jėgainės naudojimo. Be atidėtų pajėgumų, pagal EEPS reikalaujama, kad MVM iš kiekvienos jėgainės nupirktų tam tikrą mažiausią elektros energijos (MWh) kiekį.
- (38) Į kai kurias EEPS įtrauktos vadinamosios „sisteminės paslaugos“⁽¹⁷⁾ (tuo atveju, jei jėgainės turi techninių galimybių jas teikti), kurias MVM teikia sistemos operatoriumi MAVIR.
- (39) 1995–1996 m. EEPS (septynios iš dešimties vertinamų EEPS) pasirašytos numatant privatizuoti jėgaines. Šios EEPS parengtos pagal pavyzdinę sutartį, kurią Vengrijos Vyriausybės prašymu parengė tarptautinė teisės firma. Dėl šių EEPS pasirašymo nesurengtas konkursas. Tačiau dėl jėgainių privatizavimo konkursas vyko. EEPS (pasirašytos prieš privatizaciją) buvo dalis privatizacijos paketo. Po privatizacijos šalys kai kurias tokias sutartis (visų pirma *Mátra*, *Tisza* ir *Dunament* sutartys) iš dalies pakeitė.
- (40) *Csepel* jėgainės EEPS pasirašyta 1997 m. ir ji parengta pagal kitokį pavyzdį. Tačiau šiuo atveju taip pat nebuvo surengtas konkursas, o EEPS pasirašymas buvo susijęs su jėgainės privatizavimu.
- (41) *Ujpest* jėgainės (vienos iš trijų Budapešto jėgainių) ir Budapešto jėgainės EEPS pasirašyta 1997 m., ir vėl nebuvo surengtas konkursas.
- (42) Tik *Kispest* jėgainės EEPS (dar vienos Budapešto jėgainės, kuri buvo pasenusi ir kuri tuo metu buvo rekonstruota) pasirašyta 2001 m., surengus atvirą konkursą.

⁽¹⁶⁾ Kai kuriais atvejais buvo atskiros EEPS skirtingiems jėgainių gamybos blokams, pvz., *Mátra* ir *Dunament*.

⁽¹⁷⁾ Kaip antai balansavimo energija, tretiniai rezervai, paleidimo po visuotinės avarijos galimybės ir kt.

- (43) 2000–2004 m. pagal EEPS atidėti pajėgumai sudarė maždaug 80 % viso Vengrijos elektros energijos poreikio (MW). Nuo 2005 m. iki šio sprendimo dienos ta dalis buvo maždaug 60–70 %. Manoma, kad ji laipsniškai mažės 2011–2024 m. laikotarpiu ⁽¹⁸⁾.
- (44) Iš beveik dvidešimties 1995–2001 m. pasirašytų EEPS dešimt dar galiojo tuo metu, kai Vengrija stojo į ES (2004 m. gegužės 1 d.).
- (45) Šis sprendimas susijęs tik su EEPS, kurios galiojo 2004 m. gegužės 1 d. Jis netaikomas EEPS, kurios neteko galios iki tos dienos. Nors šalis nutraukė kai kurių EEPS

(žr. 29 konstatuojamąją dalį) galiojimą 2008 m. balandžio mėn., šis sprendimas joms taikomas ir vertinamas jų valstybės pagalbos pobūdis bei suderinamumas su bendrąja rinka per laikotarpį nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki jų galiojimo nutraukimo dienos (2008 m. balandžio mėn.).

Jėgainės, kurioms taikomos EEPS ir EEPS trukmė

- (46) EEPS pasirašiusios jėgainės, kurioms taikomas šis sprendimas, išvardytos toliau lentelėje. Nurodyta trukmė – tai iš pradžių suplanuota EEPS galiojimo pabaigos data, kaip nustatyta pačiose EEPS.

1 lentelė

Gamybos įmonių, kurioms taikomos EEPS, pagrindinių akcininkų ir EEPS trukmės apžvalga

Gamybos įmonės pavadinimas	Daugumos akcininkų grupė	Jėgainės, kurioms taikoma EEPS	EEPS trukmė
Budapesti Erőmű Rt.	EDF	Kelenföldi Erőmű	1996–2011 m.
		Újpesti Erőmű	1997–2021 m.
		Kispesti Erőmű	2001–2024 m.
Dunamenti Erőmű Rt.	Electrabel	Dunament F blokai	1995–2010 m. (pasirašyta 1995 m., įsigaliojo 1996 m.)
		Dunament G2 blokas	1995–2015 m. (pasirašyta 1995 m., įsigaliojo 1996 m.)
Mátrai Erőmű Rt.	RWE	Mátrai Erőmű	1995–2022 m. (iš pradžių nustatyta trukmė iki 2015 m., 2005 m. pratęsta iki 2022 m.)
AES-Tisza Erőmű Kft.	AES	Tisza II Erőmű	1995–2016 m. (pasirašyta 1995 m., įsigaliojo 1996 m.) (...)
Csepeli Áramtermelő Kft.	ATEL	Csepel II Erőmű	1997–2020 m. (pasirašyta 1997 m., įsigaliojo 2000 m.)
Paksi Atomerőmű Rt.	MVM	Paksi Atomerőmű	1995–2017 m. (*) (pasirašyta 1995 m., įsigaliojo 1996 m.)
Pannonpower Holding Rt.	Dalkia	Pécsi Erőmű	1995–2010 m. (pasirašyta 1995 m., įsigaliojo 1996 m.)

(*) Nutraukta abipuse sutartimi 2008 m. kovo mėn.

⁽¹⁸⁾ Šie dydžiai yra pagrįsti gamybos pajėgumų rezervo (MW) apskaičiavimu, bet ne parduodamos elektros (MWh) kiekiu. Juos Komisijai Vengrijos valdžios institucijos pateikė 2004 m. birželio 4 d. raštu. Tie patys skaičiai įtraukti ir į Vengrijos elektros rinkos tyrimo, kurį atliko Vengrijos konkurencijos tarnyba (2006 m. gegužės 15 d.), ataskaitą.

Kainos

- (47) Vyriausybės dekretu 1074/1995 (VIII.4) dėl elektros energijos kainų reguliavimo Vyriausybė įsipareigojo, kad nuo 1997 m. sausio 1 d. (vadinamojo pirmojo kainų reguliavimo ciklo pradžios), kad „be pagrįstų veiklos sąnaudų, didmeninėmis ir mažmeninėmis kainomis bus užtikrinta 8 % nuosavo kapitalo grąža“. Taip Vyriausybė EEPS pasirašiusiems jėgainėms garantavo 8 % kapitalo grąžą.
- (48) Nuo 2001 m. sausio 1 d. (antrojo kainų reguliavimo ciklo pradžios) į oficialias kainas įskaičiuotas 9,8 % jėgainių turto pelnas (*eszközarányos megtérülés*). Didesnis procentas nebūtinai reiškė, kad keičiasi faktinės sumos, nes skyrėsi dviejų grąžos dydžių pagrindas (pirmasis buvo skaičiuojamas pagal nuosavą kapitalą, antrasis – turta). Kainos atitiko infliacijos pokyčius.
- (49) Kainos jėgainėms buvo reguliuojamos iki 2003 m. gruodžio 31 d.
- (50) Per šį kainų reguliavimo laikotarpį Vengrijos energetikos tarnyba išanalizavo kiekvienos jėgainės kainų struktūrą ir nustatė tokią MVM elektros energijos pirkimo kainą, kuri užtikrintų garantuotą pelningumą.
- (51) Į sąnaudų, kurioms taikomas toks kainos nustatymo būdas, sąrašą įtraukti tokie pagrindiniai sąnaudų punktai ⁽¹⁹⁾:
- pastoviosios sąnaudos: nusidėvėjimas, draudimas, tam tikros pastoviosios eksploatacijos ir veiklos sąnaudos, paskolų palūkanos [*„hitelkamatok“*], uždarymas [*„rekultivációs költségek“*], fiskalinės sąnaudos (mokesčiai), personalo išlaidos [*„személyi jellegtű költségek“*], aplinkos apsaugos sąnaudos, išlaidos Centriniam branduolinės energijos fondui [*„Központi Nukleáris Alap befizetések“*], skirtos branduolinėms jėgainėms, ir nenumatytos išlaidos [*„rendkívüli ráfordítások“*],
 - kintamosios sąnaudos: kuro sąnaudos.
- (52) Vengrijos energetikos tarnybai teko užduotis užtikrinti, kad dengiamos sąnaudos būtų pagrįstos ir būtinos.
- (53) Oficialiaina pakeitė EEPS nustatytą kainą.
- (54) Nuo 2004 m. sausio 1 d. kainos nustatomos taikant EEPS kainų formules. Tiksliai formulėms reikšmė išsiaiškinta vedant kasmetines derybas dėl kainų tarp MVM ir elektros energijos gamintojų.
- (55) EEPS taikomos kainų formulės labai sudėtingos; tačiau jos atitinka tą patį principą, kaip ir Vengrijos energetikos tarnybos iki 2004 m. sausio mėn. taikyta metodika. Pagal Vengrijos valdžios institucijų pateiktą medžiagą ⁽²⁰⁾ EEPS priedas, susijęs su kainų apibrėžimu, sudarytas taikant formules ir apibrėžtis iš minėto Vyriausybės dekretu 1074/1995 dėl elektros energijos kainų reguliavimo. (Pagal pateiktą medžiagą „sutartyse nukopijuotos dekretu formulės ir apibrėžtys“.) Taigi EEPS kainų nustatymo principai paremti pagrįstų išlaidų kategorijomis, panašiai kaip ir reguliuojamų kainų nustatymo mechanizmas.
- (56) Kiekvienoje EEPS yra dviejų tipų mokesčių komponentai: pajėgumų mokestis (arba mokestis už siūlomus pajėgumus) už atidėtus pajėgumus (MW), kuriuo padengiamos pastoviosios sąnaudos, taip pat pelnas (kapitalo sąnaudos) ir elektros mokestis, kuriuo padengiamos kintamosios sąnaudos. Skirtingose EEPS nustatyti skirtingi papildomi mokesčiai. Priklausomai nuo EEPS, tokie papildomi mokesčiai gali būti *bonus* arba *malus* mokesčiai, kurie yra paskata elektros energijos gamintojams veikti pagal mažiausių sąnaudų principą, ir pridėtiniai mokesčiai už gamybos atsargų palaikymą, palaikymo perplanavimą MVM prašymu, apkrovos didinimą didžiausio poreikio laikotarpiais ir apkrovos mažinimą daugiau negu sutartyse numatyta apkrova mažiausio poreikio laikotarpiu ir kt. Periodiniai (metiniai, ketvirčio, mėnesio) pajėgumų mokesčių pokyčiai priklauso nuo keleto veiksnių: įgyvendintų modifikavimo projektų aktyvinimo, įvairių palūkanų kategorijų, užsienio valiutų kurso, infliacijos rodiklių ir kt. Pajėgumų mokestis ir pridėtiniai mokesčiai taip pat apima ir sisteminės paslaugas (įtrauktas į EEPS). Iš esmės, elektros mokesčiai yra susiję su kuro sąnaudomis ir specialiu kuro šilumos panaudojimu (*fajlagos tüzelőhő felhasználása*). Jie apskaičiuojami remiantis kintamųjų sąnaudų *patvirtinimo* principu.
- (57) Reikia pabrėžti, kad įtrauktų sąnaudų kategorijų apibrėžtis kainų reguliavimo dokumente iki 2004 m. sausio 1 d. ir EEPS nebūtinai turi būti vienoda. Iš Vengrijos pateiktos medžiagos ⁽²¹⁾ matyti, kad, pavyzdžiui, [...] ir *Dunament* jėgainių pajėgumų mokestis buvo didesnis jų EEPS nei reguliuojant kainas. Taip yra todėl, kad EEPS atsižvelgta į modifikavimą, todėl pastoviosios sąnaudos buvo didesnės. Tokios didesnės pastoviosios sąnaudos laipsniškai buvo įtrauktos (po laipsniško modifikavimo) į EEPS nustatytus pajėgumų mokesčius, kurie didesni nei reguliuojant kainas. Buvo galima pastebėti ir kitų dėl dvišalių MVM ir gamintojų derybų atsiradusių reguliuojamų ir EEPS kainų skirtumų.

⁽¹⁹⁾ Išvardyta remiantis 2004 m. spalio 20 d. Vengrijos valdžios institucijų pateikta informacija ir Vengrijos energetikos tarnybos gairėmis dėl kainų peržiūros įgyvendinimo siekiant nustatyti kainas 2001 m. sausio mėn. (*A Magyar Energia Hivatal irányelve a 2001. januári ármegállapítás előkészítését célzó költségek-felülvizsgálat végzéséhez*).

⁽²⁰⁾ 2005 m. liepos 20 d. raštas, užregistruotas 2005 m. liepos 25 d.

⁽²¹⁾ 2006 m. birželio 28 d. raštas, užregistruotas 2006 m. birželio 29 d.

- (58) Nepaisant tokių skirtumų, Vengrijos 2004 m. spalio 20 d. ir 2005 m. liepos 20 d. pateiktoje medžiagoje kiekviena jėgainė, su kuria pasirašyta EEPS, patvirtino, kad kainos skaičiavimo metodas ir sąnaudų kategorijos, taikyti pasibaigus kainų reguliavimui, buvo labai panašūs į iki tos dienos taikytus Vengrijos energetikos tarnybos.
- (59) Kainos pagal EEPS, taikytos po 2004 m. sausio 1 d., ir toliau buvo grindžiamos pagrįstų (pastoviųjų ir kintamųjų) sąnaudų ir pelno apskaičiavimu.
- (60) Remiantis tuo, kas išdėstyta, galima teigti, kad nors kainų reguliavimas baigtas 2003 m. gruodžio 31 d., kainos nebuvo iš tikrųjų liberalizuotos, nes elektros energijos didmeninė kaina ir toliau buvo nustatoma taikant investicijų grąžos principą, nustatytą EEPS ⁽²²⁾.
- (61) 2006 m. vasario 6 d. Vengrijos Parlamentas priėmė 2006 m. Aktą XXXV ⁽²³⁾, kuriuo grąžintas MVM pagal EEPS parduodamos elektros energijos kainų Vyriausybės reguliavimas. Pirmasis naujų kainų dekretas įsigaliojo 2006 m. gruodžio 9 d. Nuo tos dienos EEPS kainų reguliavimą maždaug vienu metų laikotarpiui (iki 2007 m. gruodžio 31 d.) vėl pakeitė Vyriausybės kainų formulės.
- (62) Nuo 2008 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į rinkos liberalizavimą, Energetikos aktu III nutrauktas reguliuojamų gamybos kainų taikymas ir dviejų komunalinių paslaugų ir laisvosios rinkos segmentų egzistavimas.
- (63) Taigi nuo 2008 m. sausio 1 d. elektros energijos, kurią gamintojai parduoda MVM pagal EEPS, kaina vėl nustatoma taikant EEPS kainų formules. Pagrindiniai tokių formulų principai nepakito nuo jų paskutinio taikymo: taigi jie atitinka tuos pačius principus, kaip ir laikotarpiu nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 8 d. (žr. 54–59 konstatuojamąsias dalis).
- (64) Atitinkamai kainodarai pagal EEPS ir toliau taikomas investicijų grąžos principas.

Atidėti pajėgumai

- (65) Elektros energijos pirkimo sutartimis MVM atidėti visi gamybos vienetų pagal EEPS pajėgumai arba didžioji jų dalis.

2 lentelė

Vengrijos vidaus gamybos pajėgumai ⁽²⁴⁾

Pajėgumai (MW)	(MW)			
	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.
Bendrieji įdiegti gamybos pajėgumai ⁽¹⁾	8 777	8 595	8 691	8 986
Bendrieji turimi pajėgumai ⁽²⁾	8 117	8 189	8 097	8 391
Grynieji turimi pajėgumai ⁽³⁾	7 252	7 792	7 186	7 945
Didžiausia Vengrijos elektros energijos sistemos apkrova	6 356	6 409	6 432	6 605

⁽¹⁾ Bendrieji įdiegti gamybos pajėgumai (*Beépített teljesítőképesség*) – nominalusis Vengrijos jėgainių įrenginių gamybos pajėgumai, išreikšti MW. Gali keistis tik plėtimo ar pašalinimo atveju.

⁽²⁾ Bendrieji turimi pajėgumai (*Rendelkezésre álló állandó teljesítőképesség*) – jėgainių faktiniai turimi pajėgumai, atsižvelgiant į nuolatinę leistiną perkrovą ir nuolatinį trūkumą. Įdiegti pajėgumai, atėmus pajėgumus, kurių reikia dėl nuolatinų priežasčių, ir pridėjus leistiną perkrovą.

⁽³⁾ Grynieji turimi pajėgumai (*Igénybe vehető teljesítőképesség*) – faktiniai turimi pajėgumai, atėmus planuotus eksploatacijos darbus.

⁽²²⁾ Taip pat žr. Vengrijos elektros sektoriaus tyrimo, kurį atliko Vengrijos konkurencijos tarnyba (2006 m. gegužės 15 d.), ataskaitą.

⁽²³⁾ 2006 m. Aktas XXXV dėl elektros kainos reguliavimo pakeitimų.

⁽²⁴⁾ Lentelėje pateikti skaičiai pagrįsti Elektros energijos statistinių duomenų metraštyje paskelbtais statistiniais duomenimis (*Villamosenergia Statisztikai Évkönyv*). Taip pat žr. 2008 m. balandžio 21 d. Vengrijos valdžios institucijų pateiktą raštą.

3 lentelė

Jėginių gamybos pajėgumai pagal EEPS ⁽²⁵⁾

		(MW)			
Jėgainė	Pajėgumai	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.
Kelenföld	Grynieji turimi pajėgumai	90,1	97,6	97,2	78,0
	Sutartyse nustatyti pajėgumai ⁽¹⁾	83,3	89,8	89,4	71,9
Ujpest	Grynieji turimi pajėgumai	106,3	106,1	106,2	106,0
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	99	98,8	98,9	98,7
Kispest	Grynieji turimi pajėgumai	46,1	110,2	110,2	109,6
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	43	102,6	102,6	102,3
Dunament F	Grynieji turimi pajėgumai	1 020	1 020	1 020	1 020
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	928,2	923,1	923,1	923,1
Dunament G2	Grynieji turimi pajėgumai	187,6	223,1	223,1	223,7
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	178,4	212,4	212,4	213
AES-Tisza	Grynieji turimi pajėgumai	638,0	824,7	824,7	824,7
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	[...] ^(a)	[...] ^(b)	[...] ^(b)	[...] ^(b)
Csepel	Grynieji turimi pajėgumai	348,9	331	355	349,5
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	323	307	329	324
Pannon	Grynieji turimi pajėgumai	25,9	25,9	25,9	25,9
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	20,1	20,1	20,1	20,1
Mátra	Grynieji turimi pajėgumai	593	552	552	552
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	496	460	460	460
Paks	Grynieji turimi pajėgumai	1 597	1 596	1 596	1 596
	Sutartyse nustatyti pajėgumai	1 486	1 486	1 485	1 485
Iš viso jėginių turimų grynųjų pajėgumų pagal EEPS		4 652,0	4 886,6	4 910,3	4 885,4
Iš viso pajėgumų, nustatytų sutartyse		[...] ^(c)	[...] ^(d)	[...] ^(e)	[...] ^(f)

⁽¹⁾ Vidutiniai turimi sutartyje nustatyti pajėgumai (*Rendelkezésre álló átlag teljesítőképesség szerződött értéke*).

^(a) 400–700 MW (mažosiomis raidėmis pažymėtų išnašų autentiškoje sprendimo redakcijoje nėra, bet nuspręsta jas įtraukti į viešąją redakciją, siekiant parodyti tam tikrų duomenų, kuriems taikomas profesinės paslapties išpareigojimas, dydžių ribas).

^(b) 600–900 MW.

^(c) 4 057–4 357 MW.

^(d) 4 725,9–5 025,9 MW.

^(e) 4 749,6–5 049,6 MW.

^(f) 4 724,7–5 024,7 MW.

(66) Pateikti skaičiai rodo, kad per vertinamą laikotarpį MVM sudaro EEPS dėl maždaug 60 % Vengrijos turimų grynųjų gamybos pajėgumų. Atsižvelgus į faktinius turimus jėginių pajėgumus („*Ténylegesen igénybevehető teljesítőképesség*“), atėmus tai, ką jos pačios sunaudoja („*Önfogyasztás*“), santykis didesnis nei nurodytas.

(67) Iš pirmiau pateiktų lentelių taip pat matyti, kad pajėgumai, pagal EEPS atidėti MVM, apima visus turimus atitinkamos jėgainės pajėgumus arba didžiąją jų dalį.

⁽²⁵⁾ Lentelėje nurodyti skaičiai yra pagrįsti EEPS, kurias Komisijai pateikė Vengrijos valdžios institucijos. Taip pat žr. Vengrijos valdžios institucijų pateiktą raštą, užregistruotą 2008 m. balandžio 21 d.

- (68) MVM moka pajėgumų mokestį už tokių pajėgumų atidėjimą (56 konstatuojamoji dalis), nepaisant to, kiek jėgainė faktiškai sunaudoja.
- (69) Vengrijoje importo pajėgumai siekia maždaug 1 000–1 300 MW. Maždaug 600 MW tokių importuojamų pajėgumų pagal ilgalaikes sutartis atidedama MVM.

Parduodami kiekiai

- (70) Kai MVM faktiškai pasinaudoja jai atidėtais pajėgumais ir perka elektrą iš jėgainės, ji už gautą elektrą moka energijos mokestį (žr. 56 konstatuojamąją dalį).
- (71) EEPS kiekvienai elektrinei nustatytas tam tikras mažiausias garantuotas pirkimo kiekis.
- (72) Bendra Vengrijos vidaus elektros energijos gamyba yra 32–36 TWh (= 32–36 000 000 GWh) per metus.

4 lentelė

Pagal EEPS gaminama elektra ⁽²⁶⁾

		(GWh)			
Jėgainė	Pagaminta elektros	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.
Budapešto (įskaitant Kelenföld, Újpest ir Kispest)	Iš viso pagaminta elektros	1 228	1 510	1 643	1 742
	Sunaudota pačios jėgainės	87	89	91	84
	Mažiausias garantuotas pirkimas	Kelenfold: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]	Kelenfold: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]	Kelenfold: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]	Kelenfold: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]
	Faktinis pardavimas	939	1 302	1 451	1 538
Dunament (*) (F + G2)	Iš viso pagaminta elektros	4 622	3 842	3 450	4 300
	Sunaudota pačios jėgainės	174	148	147	188
	Mažiausias garantuotas pirkimas	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]
	Faktinis pardavimas	4 232	2 888	2 495	3 296
AES-Tisza	Iš viso pagaminta elektros	1 621	1 504	1 913	2 100
	Sunaudota pačios jėgainės	96	97	117	116
	Mažiausias garantuotas pirkimas	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktinis pardavimas	1 525	1 407	1 796	1 984
Csepel	Iš viso pagaminta elektros	1 711	1 764	1 710	2 220
	Sunaudota pačios jėgainės	48	49	48	53
	Mažiausias garantuotas pirkimas	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktinis pardavimas	1 662	1 715	1 661	2 166
Pannon (*)	Iš viso pagaminta elektros	673	266	237	232
	Sunaudota pačios jėgainės	116	52	34	29
	Mažiausias garantuotas pirkimas	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktinis pardavimas	361	206	203	203

⁽²⁶⁾ Lentelėje nurodyti skaičiai yra pagrįsti EEPS, kurias Komisijai pateikė Vengrijos valdžios institucijos, Vengrijos energetikos tarnybos tinklalapyje skelbiamais statistiniais duomenimis www.eh.gov.hu ir 2008 m. balandžio 21 d. Vengrijos valdžios institucijų raštu. Garantuoto pirkimo kiekiai, nustatyti metinėse prekybos sutartyse, gali kažkiek skirtis nuo pačios EEPS nustatytų kiekių. Į faktinio pirkimo skaičius įtraukti visi tam tikrų jėgainių pardavimai MVM.

(GWh)

Jėgainė	Pagaminta elektros	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.
Máttra (*)	Iš viso pagaminta elektros	5 688	5 698	5 621	6 170
	Sunaudota pačios jėgainės	675	670	667	710
	Mažiausias garantuotas pirkimas	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktinis pardavimas	3 730	3 762	3 587	4 082
Paks	Iš viso pagaminta elektros	11 915	13 833	13 460	14 677
	Sunaudota pačios jėgainės	750	821	800	848
	Mažiausias garantuotas pirkimas	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktinis pardavimas	11 112	13 012	12 661	13 828

(*) Į duomenis apie visą pagamintą elektrą ir pačios jėgainės sunaudotą elektrą įeina ir tie tų jėgainių blokai, kuriems netaikomos EEPS.

(73) Mažiausias garantuotas pirkimas – tai kiekis, kurį MVM privalo pirkti, nepaisant to, koks yra rinkos poreikis. Jei MVM nepirktų nustatytų mažiausių kiekių, ji vis tiek turėtų sumokėti už patirtas kuro sąnaudas (*Dunament, Kelenfold, Pécs* ir [...]), visas gamintojo sąnaudas ar kompensaciją pagal jo kuro tiekimo sutartį (*Csepel*) ir visas pagrįstas sąnaudas (*Kispest* ir *Ujpest*).

3. PRIEŽASTYS PRADĖTI PROCEDŪRĄ

3.1. EEPS

(74) Sprendime pradėti procedūrą Komisija priėjo prie preliminarios išvados, kad EEPS yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį elektros energijos gamintojams, kurie su MVM yra sudarę EEPS.

(75) Komisija pareiškė nuomonę, kad EEPS buvo taikomos po įstojimo pagal Stojimo akto⁽²⁷⁾ IV priedo 3 dalies 1 punkto c papunktį ir kad jos nėra esama pagalba, nes nepatenka į pagalbos, kuri stojimo metu buvo laikoma esama pagalba pagal EB sutarties 88 straipsnio 1 dalį, kategorijas.

(76) Pirma, nė viena EEPS neįsigaliojo iki 1994 m. gruodžio 10 d. Antra, nė viena EEPS nebuvo įtraukta į esamos pagalbos sąrašą, pridėtą prie Stojimo akto IV priedo. Trečia, Komisijai nepranešta apie EEPS pagal vadinamąją „laikinąją procedūrą“.

Valstybės pagalbos buvimas

(77) Komisija pareiškė nuomonę, kad garantuota investicijų grąža ir didelė EEPS užtikrinta pirkimo kaina suteikė elektros energijos gamintojams, veikiantiems pagal

EEPS, palankesnes ekonomines sąlygas, palyginti su kitais elektros energijos gamintojais, kurie nėra sudarę EEPS sutarčių, įskaitant galimus naujus rinkos dalyvius ir įmones, veikiančias kituose panašiuose sektoriuose, kuriuose rinkos dalyviams net nebuvo pasiūlytos tokios ilgalaikės sutartys. Todėl preliminariai nustatyta, kad priemonė tiems elektros energijos gamintojams suteikė atrankinį pranašumą.

(78) Komisija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad elektros rinkos tapo konkurencingos ir kad elektros energija tarp valstybių narių buvo prekiaujama bent jau nuo 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁽²⁸⁾ įsigaliojimo. Todėl priemonės, kuriomis teikiamas pranašumas konkrečioms energetikos sektoriaus įmonėms vienoje valstybėje narėje, buvo laikomos galinčiomis apriboti įmonių iš kitų valstybių narių galimybes eksportuoti elektros energiją į tą valstybę narę arba skatinančiomis elektros energijos eksportą iš tos valstybės narės į kitas valstybes nares.

(79) Komisija taip pat pareiškė nuomonę, kad šis pranašumas buvo suteiktas naudojant valstybės išteklius, nes sprendimas pasirašyti EEPS buvo priimtas pagal valstybės politiką, kuri buvo vykdoma per valstybei priklausanti komunalinių paslaugų didmenininką MVM. Atsižvelgiant į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) praktiką, kai valstybei priklausanti įmonė naudoja lėšas taip, jog toks naudojimas priskirtinas valstybei, šios lėšos turėtų būti laikomos valstybės ištekliais, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje⁽²⁹⁾.

⁽²⁷⁾ Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų; OL L 236, 2003 9 23.

⁽²⁸⁾ OL L 27, 1997 1 30, p. 20.

⁽²⁹⁾ 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Prancūzijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, C-482/99, Rink. I-04397.

(80) Todėl Komisija priėjo prie preliminarios išvados, kad EEPS yra valstybės pagalba elektros energijos gamintojams pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, ir tokia pagalba yra „toliau teikiama po įstojimo“ pagal Stojimo akto IV priedo 3 dalies 1 punkto c papunktį.

EEPS suderinamumas su EB sutartimi

(81) Komisija toliau teigė, kad elektros energijos gamintojų gautai valstybės pagalbai analizuoti turėtų būti taikoma per didelių sąnaudų metodika. Remdamasi Sprendimo pradėti procedūrą metu turėtais dokumentais, Komisija suabejojo, ar EEPS atitinka metodikoje nustatytus kriterijus.

(82) Pirma, Komisijai kilo abejonių dėl pačių EEPS reglamentavimo principų, kurie apriboja laisvą konkurenciją rinkoje, suderinamumo su pagrindiniais metodikos tikslais, t. y. valstybės pagalbos priemonėmis skatinti sektoriaus liberalizavimą teikiant tinkamas kompensacijas rinkos senbuvėms, kurioms taikomos naujos konkurencijos sąlygos.

(83) Antra, Komisijai kilo abejonių dėl to, ar į EEPS įtrauktas valstybės pagalbos elementas atitinka metodikoje numatytus išsamius kriterijus, susijusius su reikalavimus atitinkančių per didelių sąnaudų apskaičiavimu ir tinkamos kompensacijos nustatymu.

3.2. Vyriausybės dekretas Nr. 183/2002 (VIII.23) dėl per didelių sąnaudų

(84) Kad MVM galėtų laikytis EEPS ir kartu išlaikytų perpardavimo kainas komunalinių paslaugų segmentui maždaug laisvosios rinkos kainos ribose, Vyriausybės dekretu 183/2002 (VIII.23) nustatyta, kad tam tikromis aplinkybėmis valstybė MVM moka kompensaciją.

(85) Pirminiame pranešime apie bylą HU 1/2004 (kurį atsiėmė 2005 m. balandžio 13 d.) Vengrijos valdžios institucijos manė, kad tokia kompensacija yra valstybės pagalba MVM.

(86) Tačiau Sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė išvadą, kad kompensacijos mokėjimas nėra valstybės pagalba MVM, o pagal Vyriausybės dekretą 183/2002 (VIII.23) gauta suma sudaro dalį pirkimo kainos, kurią MVM moka jėgainėms pagal EEPS, taigi tai ir yra dalis pranašumo, kurį gamintojai gavo pagal EEPS.

(87) Taigi Sprendimu pradėti procedūrą pradedama oficiali tyrimo procedūra tik dėl EEPS, bet ne dėl Vyriausybės dekretu 183/2002 (VIII.23).

4. VENGRIJOS PASTABOS DĖL SPRENDIMO PRADĖTI PROCEDŪRĄ

(88) Vengrija pareiškia nuomonę, jog atskiras EEPS vertinimas atrodytų pagrįstas atsižvelgiant į tai, kad skiriasi jų konkrečios sąlygos.

(89) Vengrija laikosi nuomonės, kad Vengrijos elektros rinkos atvėrimas buvo sėkmingas (t. y. atsižvelgiant į Europos vidurki) atsižvelgiant į vartotojų, kurie perėjo į laisvąją rinką, skaičių. Vengrija daro išvadą, kad EEPS nesudarė kliūčių vartotojams pereiti į laisvąją rinką. Tokia kliūtis greičiausiai atsirastų dėl ribotų Vengrijos tarpvalstybinių pajėgumų ir to nulemtų didelių kainų.

(90) Be to, Vengrija mano, kad dėl ilgalaikio pobūdžio EEPS negali būti laikoma konkurenciniu pranašumu gamintojams, nes tokios ilgalaikės sutartys plačiai paplitusios ir Europos, ir kitų žemynų elektros sektoriuose.

(91) Dėl Sprendime pradėti procedūrą minimos orientacinės kainos Vengrijos valdžios institucijos siūlo, kad Komisija, nustatydamą orientacinę kainą, atsižvelgtų į Vengrijos regioninius ypatumus ir neseniai padidėjusias kuro kainas.

(92) Dėl naujų elektros rinkos dalyvių Vengrija informuoja Komisiją, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. (kai Vengrija įstojo į ES ir kai buvo liberalizuota energijos rinka) tokių nebuvo. Vengrijos valdžios institucijos nurodo, kad bet kuri tokia investicija užima daug laiko ir, todėl, nepanašu, kad bet kuri investicija pradėtų veikti iki 2011 m.

(93) Galiausiai, atsakydama į Komisijos abejones dėl EEPS suderinamumo su metodikos 4.6 punktu, Vengrija patvirtina, kad ji nesuteiks valstybės pagalbos įmonėms, kurios yra pasirašiusios vertinamas EEPS, gelbėti ir restruktūrizuoti.

5. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

(94) Paskelbusi Sprendimą pradėti procedūrą (2005 m. gruodžio 21 d.) ir iki tam tikro termino (daugeliu atvejų suinteresuotosios šalys prašė pratęsti terminą ir Komisija su tuo sutiko) Komisija gavo pastabas iš:

— šių elektros gamybos įmonių: AES-Tisza Erőmű Rt., Budapesti Erőmű Zrt., Csepeli Áramtermelő Rt., Dunamenti Erőmű Zrt. ir jos pagrindinio akcininko Electrabel S.A., taip pat iš Mátrai Erőmű Rt.,

- šių bankų, suteikusių finansavimą elektros energijos gamintojams: [...] bankas, veikiantis kaip paskolų tarpininkas dvylikos bankų, kurie yra *Csepeli Áramtermelő Kft.* kreditoriai, vardu ir [...] bankas, veikiantis kaip paskolų tarpininkas devynių bankų, kurie yra *AES-Tisza Erőmű Kft.* kreditoriai, vardu, ir
- MVM, ir
- trečiosios šalies, kuri paprašė neatskleisti jos tapatybės.

- (95) Daugumoje Komisijai trečiųjų šalių pateiktų pastabų nurodyti argumentai labai panašūs. Todėl užuot aprašiusi kiekvienos suinteresuotosios šalies pastabas atskirai, Komisija sugrupavo suinteresuotųjų šalių pastabas pagal bendras kategorijas (žr. 5.1–5.7 punktus).

5.1. Pastabos dėl EEPS vertinimo atskirai

- (96) *Mátra* jėgainė ir dar viena suinteresuotoji šalis, kuri paprašė neatskleisti jos tapatybės, pareiškė nuomonę, kad dėl konkretaus EEPS turinio skirtumų Komisija turėtų jas vertinti atskirai. Kiti elektros energijos gamintojai netiesiogiai paprašė vertinti jų EEPS atskirai ir suteikė Komisijai informacijos apie konkrečias jų EEPS sąlygas.

5.2. Pastabos apie valstybės pagalbos buvimą

Tinkamas vertinimo laikas

- (97) *AES-Tisza Erőmű, Budapesti Erőmű, Csepeli Áramtermelő* ir *Dunamenti Erőmű* teigia, kad valstybės pagalbos buvimo EEPS sudarymo metu kriterijai turėtų būti vertinami atsižvelgiant į to meto rinkos sąlygas. Kai kuriose pastabose toks reikalavimas nurodytas aiškiai, o kitose tai padaryta netiesiogiai, valstybės pagalbos buvimo vertinime nurodant EEPS sudarymo aplinkybes. Daroma nuoroda į Teismo praktiką šiuo atžvilgiu⁽³⁰⁾.

Nėra ekonominio pranašumo

i) *Neteisinga orientacinė kaina ir (arba) nėra palankios kainos*

- (98) Visi elektros energijos gamintojai teigia, kad EEPS nesuteikiamas joks ekonominis pranašumas.
- (99) Jie kritikuoja Komisijos preliminarią išvadą, kad EEPS nustatytos kainos yra aukštesnės už gamintojų rinkos kainas.
- (100) Jie teigia, kad kituose sprendimuose naudojama ir Sprendime pradėti procedūrą minima orientacinė 36

EUR/MWh kaina yra netinkama šioje procedūroje, nes ji atsirado visiškai kitomis geografinėmis ir laiko aplinkybėmis. Jie teigia, kad kainos vertinime turėtų būti atsižvelgta į aplinkybes, kurios vyravo EEPS sudarymo metu. Jie taip pat pabrėžia, kad kainos pagal bet kurią ilgalaikę sutartį visada bus mažesnės už neatidėliotinių atsiskaitymų rinkos kainas. Be to, gamintojai, kurie tiekia MVM beveik vien elektros energiją didžiausios apkrovos metu, teigia, kad jų kainos negali būti lyginamos su kainomis bazinės apkrovos metu. Dauguma jų siūlo, kad Komisija turėtų atsižvelgti į pastarųjų metų nemažą kuro kainų padidėjimą.

- (101) Dauguma gamintojų teigia, kad jų faktinė grąžos norma buvo mažesnė už Sprendime pradėti procedūrą nurodytas normas.

- (102) Gamintojai taip pat pabrėžia, kad jie patiria didelę riziką (priešingai, negu teigiama Sprendime pradėti procedūrą), visų pirma statybos, reguliavimo, aplinkos apsaugos, eksploatacijos, fiskalinę ir (arba) finansinę riziką. Kainų reguliavimas minėtas kaip viena iš pagrindinių reguliavimo rizikos kategorijų. Gamintojai taip pat mano, kad didelės dalies jų gamybos pajėgumų atidėjimas MVM yra nenaudingas, nes neleidžia jiems panaudoti tų pajėgumų energijai kitiems galimiems klientams tiekti. Be to, EEPS numatyti aiškūs įpareigojimai gamintojams ir, jei gamintojai jų nesilaiko, jiems mažiau mokama arba reikalaujama, kad jie kompensuotų žalą.

- (103) [...] teigė, kad vienas iš pranašumų, kuriuos įgijo Vengrija dėl EEPS, buvo patikimos balansavimo paslaugos, kurias galėjo pasiūlyti tik ji ir *Dunamenti Erőmű*. Šis gamintojas teigė, kad be EEPS jis nebūtų patekęs į rinką ir siūlęs šių paslaugų.

- (104) *Mátra* jėgainės teigimu, jos gamybos sąnaudos nedidelės, nes ji turi nuosavą anglių kasyklą ir tai jai leidžia pasiūlyti labai konkurencingas kainas. Ji teigia, kad jos kainos, kitaip nei kainos pagal kitas EEPS, net mažesnės už MVM pardavimo kainas.

ii) *Privatizacijos kaina*

- (105) *Dunament* jėgainė teigia, kad EEPS jai nesuteikė pranašumo, nes ji mokėjo rinkos kainą už jėgainės privatizavimą ir nustatant pirkimo kainą buvo atsižvelgta į jos teises ir pareigas pagal EEPS. Vadinas, mokėdama privatizacijos kainą ji sumokėjo už EEPS (ir už bet kurią pranašumą, kurį galėjo suteikti EEPS).

⁽³⁰⁾ Daroma nuoroda į sprendimą *Scott S.A.*, T-366/00.

iii) Rinkos investuotojo principas

(106) Budapešto, AES-Tisza, Mátra ir Csepel jėgainės teigia, kad EEPS atitinka jų sudarymo metu vyravusias rinkos sąlygas ir MVM, ir gavėjų atžvilgiu. Dėl MVM jėgainės teigia, kad bet kuris privatus tiekėjas, būdamas MVM vietoje (teisinė vienintelio pirkėjo prievolė užtikrinti tiekimo saugumą ir kt.), būtų pasirinkęs sudaryti EEPS. Dėl gamintojų jos teigia, kad jų „pranašumas“ dėl EEPS nėra daugiau nei tai, kas laikoma įprastu komerciniu bet kurios prekybos sutarties šalies pranašumu. EEPS sudarymo tame sektoriuje metu jos atitiko įprastas rinkos sąlygas. Be to, EEPS naudojami įprasti prekybinės veiklos metodai ir standartinė rizikos paskirstymo ir valdymo forma.

(107) EEPS buvo vienintelis būdas investicijoms, atitinkančioms Vengrijos elektros energijos sektoriaus reikalavimus, užtikrinti (visų pirma visai sistemai modernizuoti, aplinkos apsaugai gerinti ir energijos tiekimo saugumui užtikrinti). Taikant privataus investuotojo principą būtų atsižvelgta į šiuos reikalavimus, o vienintelis būdas juos įvykdyti buvo EEPS. Suinteresuotosios šalys atkreipia dėmesį į tai, kad pagal EEPS elektros energijos gamintojams priskiriami investicijų ir pajėgumų prieinamumo išpareigojimai.

iv) Visuotinės ekonominės svarbos paslaugas

(108) Budapešto ir Csepel jėgainės teigia, kad gamintojai, kurie yra EEPS šalys, teikia visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (toliau – VESP). Jų nuomone, EEPS yra priemonė MVM vykdyti išpareigojimą užtikrinti energijos tiekimo saugumą, todėl ir su viešąja paslauga susijusių išpareigojimą. Budapešto jėgainė teigia, kad taip pat gali būti laikoma, kad iš tikrųjų pati Budapešto jėgainė turi vykdyti su viešąja paslauga susijusių išpareigojimą, kuris nustatytas EEPS. Abi suinteresuotosios šalys nurodo 2003 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimą valstybės pagalbos byloje N475/03 (Airija) ⁽³¹⁾, kuriame Komisija sutiko, kad naujų gamybos pajėgumų kūrimas, siekiant užtikrinti tiekimo saugumą, galėtų būti laikomas visuotinės ekonominės svarbos paslauga.

(109) Suinteresuotosios šalys laikosi nuomonės, kad, kaip ir Airijos byloje, valstybės pagalba pagal EEPS, jei teikiama, atitinka keturis suvestinius kriterijus, kuriuos Teismas

nustatė sprendime, kuris priimtas byloje C-280/00 (*Altmark* sprendimas) ⁽³²⁾. Jos teigia taip:

(110) Pirma, iš Vengrijos energetikos aktų matyti, kad MVM turėjo keletą su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų, kaip antai išpareigojimas užtikrinti tiekimo saugumą kuo mažesniais sąnaudomis, aplinkos apsaugos ir efektyvumo išpareigojimas. Taigi MVM su viešąja paslauga susiję išpareigojimai aiškiai apibrėžti įstatyme, o elektros energijos gamintojams, kurie yra EEPS šalys, patikėta teikti VESP.

(111) Antra, kompensacijos iš anksto nustatomos Vyriausybės kainų dekretais ir taikant EEPS nustatytas kainų formules. Taigi kompensacijos galėtų būti apskaičiuotos remiantis objektyviais ir skaidriais parametrais.

(112) Trečia, kompensacija, mokama pagal EEPS, neviršija teikiamų VESP sąnaudų. EEPS yra pagrįstos tik sąnaudomis ir pelno maržos neviršija įprastų rinkos pelno maržų. Tai užtikrinama faktų, jog Budapešto jėgainė teigia, kad jos EEPS buvo pasirašomos rengiant atvirus ir skaidrius konkursus (žr. toliau). Jėgainės buvo parduotos didžiausią kainą ir geriausią verslo planą pasiūliusiam konkurso dalyviui. Iš konkurso sąlygų matyti, kad kompensacija pagal EEPS negali viršyti to, kas yra būtina visoms sąnaudoms, kurios patiriamos vykdant su viešąja paslauga susijusių išpareigojimą, ir protingai pelno maržai padengti.

(113) Ketvirta, Budapešto jėgainė teigia, kad visos EEPS pasirašytos skaidrių ir atvirų konkursų būdu – kaip esminė privatizacijos paketo dalis arba atskirai. Csepel jėgainė teigia, kad nors jėgainė nebuvo pasirinkta viešo konkurso būdu, ji vis tiek gauna kompensaciją, kuria padengiamos tik sąnaudos ir protinga pelno marža. Kainodaros mechanizmais užtikrinama, kad būtų išvengta per didelio kompensavimo.

(114) Atsižvelgdamos į tai, kas minėta, suinteresuotosios šalys daro išvadą, kad EEPS atitinka keturis suvestinius kriterijus, minimus *Altmark* sprendime, ir todėl jose nenumatyta pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

⁽³¹⁾ OL C 34, 2004 2 7, p. 8.

⁽³²⁾ 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark Trans GmbH ir Regierungspräsidentium Magdeburg prieš Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ir Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht*, C-280/00, Rink. I-07747.

(115) Budapešto jėgainė taip pat teigia, kad netgi jei EEPS būtų laikomos neatitinkančiomis keturių suvestinių *Altmark* sprendime išdėstytų kriterijų, vis vien galėtų būti laikoma, kad jos atitinka bendrosios rinkos sąlygas pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį. Suinteresuotoji šalis mano, kad jos EEPS poveikis tariamam Vengrijos elektros rinkos protekcionizmui yra nereikšmingas, nes ji sudaro tik 3 % visos Vengrijos sunaudojamos elektros energijos. Be to, dėl techninių priežasčių elektros importo padidėjimas buvo neįmanomas tuo metu, kai buvo sudarytos EEPS. Taigi jos EESP nebūtų turėjusios neigiamo poveikio prekybai. Suinteresuotoji šalis pastabose taip pat pabrėžia termofikacijos technologijos svarbą centriniam šildymui, o tai atitinka ES energetikos ir aplinkos apsaugos politiką.

(116) *Mátra* jėgainė teigia, kad ji turėjo MVM atidėti tam tikrus minimalius pajėgumus, kad būtų užtikrintas saugus energijos tiekimas Vengrijos rinkoje naudojant vietinius anglies išteklius. Ji teigia, kad pagal Elektros energijos direktyvos⁽³⁾ 11 straipsnio 4 dalį valstybės pagalba turėtų būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, kai dėl tiekimo saugumo priežasčių ja finansuojama elektros gamyba naudojant vietinę anglį.

v) Nėra ilgalaikio pranašumo

(117) *Csepel*, *Mátra* ir Budapešto jėgainės teigė, kad ilga sutarties galiojimo trukmė neturėtų būti laikoma pranašumu *per se*. *Csepel* jėgainė teigia, kad pagal ilgalaikę sutartį abi šalys moka kainą už ilgalaikį tikrumą. Elektros energijos gamintojai sutinka siūlyti mažesnę už neatidėliotinų atsiskaitymų rinkos kainą ir būti susaistyti susitartos kainos, kad ir kokia būtų neatidėliotinų atsiskaitymų rinkos kaina. Jie taip pat sutinka atidėti pajėgumus vienai įmonei visą sutarties galiojimo laiką. Todėl teigiama, kad ilgalaikėmis sutartimis subalansuojama ekonominė rizika ir abiejų šalių galimybės ir jos negali būti vertinamos vien tik kaip pranašumas.

(118) Remdamiesi pirmiau minėtais argumentais, visi elektros energijos gamintojai daro išvadą, kad EEPS nesuteikia jiems ekonominio pranašumo ir todėl jos nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

Atrankumas

(119) *AES-Tisza* teigia, kad EEPS nesuteikia atrankinio pranašumo. Suinteresuotoji šalis nurodo, kad ilgalaikių sutarčių yra visame elektros energijos sektoriuje, ne tik tarp gamintojų ir MVM, bet ir tarp MVM ir skirstymo įmonių,

tarp kuro tiekėjų ir elektros gamintojų, taip pat tokių sutarčių yra ir dėl elektros importo. Energetikos akte I (nuo 1994) ir Vyriausybės dekretu 34/1995 aiškiai reikalaujama, kad gamintojai, norėdami gauti statybos ir veiklos licenciją, sudarytų elektros energijos pirkimo sutartį su MVM. Taigi visi gamintojai pasirašė sutartis su MVM ir tik atsinaujinančių išteklių ir termofikacinės elektrinės galėtų pasirašyti trumpesnio termino sutartis, nes šie gamintojai turi kitokių teisinių garantijų (pvz., privalomas pardavimas).

Valstybės išteklių perdavimas

(120) *Mátra* jėgainė sutinka, kad elektros energijos pirkimo sutartyse valstybės pagalba gali būti laikoma tik kaina. EEPS trukmė ir garantuoti pirkimo kiekiai negali būti laikomi valstybės pagalba, nes, net jei jie teikia pranašumo, dėl jų nereikia pervesti valstybės išteklių. Trečioji šalis daro išvadą, kad, atsižvelgiant į *Mátra* jėgainės labai konkurencingas kainas (žr. i papunktį pirmiau), EEPS nėra jokio valstybės pagalbos elemento.

Priskyrimas valstybei

(121) Įmonė *AES-Tisza* teigia, kad EEPS kainos priskirtinos ne valstybei, o EEPS šalims. *AES-Tisza* kritikuoja priskyrimo vertinimą Sprendime pradėti procedūrą, nes dėmesys sutelkiamas tik į faktinio EEPS sudarymo, bet ne kainos nustatymo priskyrimą valstybei, tačiau kartu Komisija teigia, kad nesąžiningas pranašumas užtikrinamas pranašumą teikiančiomis kainomis. Pasibaigus laikotarpiui, kai buvo bendrai nustatoma kaina (t. y. po 2004 m. sausio mėn. ir išskyrus 2007 m.), dėl kainų derėjosi MVM ir elektros energijos gamintojai ir tai negali būti priskirta valstybei.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

(122) *AES-Tisza*, Budapešto ir *Csepel* jėgainės užginčijo iškreipiantį EEPS poveikį ir EEPS galimybę daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

(123) Pirmą, šios jėgainės sutinka, kad šis kriterijus taip pat turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į laikotarpį, kai buvo sudaromos EEPS. Tuo metu Vengrija nebuvo ES dalis ir jos elektros rinka nebuvo liberalizuota. Taigi teigiama, kad EEPS negalėjo iš esmės iškreipti konkurencijos bendroje rinkoje.

⁽³⁾ Direktyva 2003/54/EB.

(124) Antra, jos teigia, kad valstybių narių tarpusavio konkurencijai ir prekybai įtakos turi ne EEPS, bet kiti veiksniai. Konkrečiai, jos tvirtina, kad Vengrijos tarpvalstybiniai pajėgumai yra pagrindinis veiksnys, darantis poveikį Vengrijos ir kitų valstybių tarpusavio prekybai. Tokie tarpvalstybiniai pajėgumai kiek įmanoma išnaudojami. Taigi akivaizdu, kad prekyba elektros energija yra ribojama dėl Vengrijos ribotų tarpvalstybinių pajėgumų, bet ne dėl EEPS. Teigiama, kad dar vienas poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai darantis veiksnys yra teisės aktai. Pagal Vengrijos teisės aktus elektros energijos gamintojams bet kokiu atveju nebuvo leista parduoti elektros energijos tiesiogiai užsienio valstybėms.

(125) *Csepel* jėgainė teigia, kad bet kokiu atveju ji parduoda elektros energiją tik Vengrijai, taigi jos EEPS negali turėti jokio *de facto* poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

(126) Taip pat teigiama, kad Vengrijos elektros rinka laikantis ES išsipareigojimų laipsniškai atveriamą konkurencijai. Didelis procentas vartotojų per trumpą laiką perėjo į laisvosios rinkos segmentą. Naujus dalyvius nuo atėjimo į Vengrijos elektros rinką ar nuo plėtimosi toje rinkoje stabdytų grąžos nuspėjamumas, bet ne EEPS. *Csepel* jėgainė teigia, kad pastaraisiais metais jėgainės Vengrijoje buvo statomos tik tada, kai valstybė pasiūlydavo kokią nors projekto grąžos stabilumo ir nuspėjamumo formą sudarant ilgalaikę sutartį arba nustatant privalomą pardavimą, arba kai naudojimas naujais pajėgumais buvo garantuojamas dėl vertikalios integracijos skirstymo veiklos poreikio. Bet kuriuo atveju esamos EEPS nebuvo veiksnys, stabdantis naujų dalyvių atėjimą.

(127) Toliau teigiama, kad Vengrijoje nėra rinkos poreikio papildomiems pajėgumams. Tai įrodo faktas, kad MVM rengiamuose elektros aukcionuose labai daug parduoti siūlomų pajėgumų lieka neparduoti.

5.3. Taikymas po įstojimo

(128) Šią pastabą pateikė Budapešto jėgainė.

(129) Budapešto jėgainė teigia, kad EEPS neturėtų būti laikomos „vis dar taikomomis po įstojimo“, kaip apibrėžta Stojimo akto IV priedo 3 dalies 1 punkto c papunktyje.

(130) Suinteresuotoji šalis teigia, jog laikantis bendrojo principo, susijusio su netaikymu atgaline data, Komisija po įstojimo neturėtų nagrinėti priemonių, nustatytų pagal įstatymus iki įstojimo. Kadangi Bendrijos valstybės

pagalbos taisyklės taikomos tik nuo įstojimo dienos, taikomomis po įstojimo gali būti laikomos tik tos pagalbos priemonės, kuriomis po įstojimo suteikiama papildomos naudos. Jos teigia, kad EEPS nesuteikiama jokios papildomos naudos po įstojimo, nes jų kainų formulės nustatytos prieš stojimą, todėl valstybės finansiniai išsipareigojimai buvo visiškai žinomi iki įstojimo.

5.4. Esama pagalba

(131) Šį argumentą pateikė Budapešto, *Csepel*, AES-Tisza ir *Mátra* jėgainės ir [...] bankas.

(132) Suinteresuotosios šalys teigia, kad net jei būtų sutikta, kad EEPS yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, tokia valstybės pagalba turėtų būti laikoma esama pagalba pagal Stojimo akto IV priedo 3 dalies 1 punkto c papunktį. Jos laikosi nuomonės, kad Komisija neprieštaravo priemonei per 3 mėnesių laikotarpį, kuris nustatytas Stojimo akte. Vengrijos valdžios institucijos pranešė apie priemonę 2004 m. kovo 31 d. Pasikeitus informacija, Komisija, kaip teigia suinteresuotosios šalys, nesureagavo į Vengrijos 2004 m. spalio 19 d. raštą per 3 mėnesius, taigi priemonė nebuvo klasifikuota kaip „nauja pagalba“.

(133) Budapešto jėgainė mano, kad sprendimą, kuriuo nustatoma, ar prieš stojimą suteikta pagalba, kuri ir toliau teikiama po įstojimo, turėtų būti laikoma „nauja pagalba“ ar „esama pagalba“, reikėtų priimti tik remiantis Stojimo akto IV priedu. Budapešto jėgainės nuomone, jeigu tokia pagalba negali būti laikoma esama pagalba pagal Stojimo akto IV priedą, ji turėtų būti nagrinėjama atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto ii–v papunkčius.

(134) Budapešto jėgainė teigia, kad Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktis taikomas EEPS ir todėl pagal EEPS teikiama „esama pagalba“. Jos nuomone, Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio paskutinis sakinytis, kuriame minima nauja pagalba, netaikomas EEPS dėl trijų priežasčių.

(135) Pirma, *Alzetta Mauro* sprendime⁽³⁴⁾ Teismas konstatavo, kad pagalba, teikiama tam tikroje rinkoje, kuri iš pradžių, iki jos liberalizavimo, buvo uždara konkurencijai, turi būti laikoma esama pagalba nuo rinkos liberalizavimo datos. Suinteresuotosios šalies nuomone, šis sprendimas tiesiogiai pagrįstas EB sutarties 88 straipsnio 1 dalies aiškinimu ir todėl yra viršesnis už Reglamentą (EB) Nr. 659/1999.

⁽³⁴⁾ 2000 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo jungtinis sprendimas, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ir T-23/98.

(136) Antra, bet koku atveju, atsižvelgiant į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 659/1999 dar nebuvo įsigaliojęs, kai elektros rinka buvo liberalizuota pagal Direktyvą 96/92/EB arba kai buvo pasirašytos EEPS, taikytos *Alzetta Mauro* sprendime išdėstytos taisyklės, o ne Tarybos reglamente (EB) Nr. 659/1999.

(137) Trečia, palyginus skirtingų kategorijų formuluotes Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkte, galima daryti išvadą, kad 1 straipsnio b punkto v papunktis taikomas tik valstybės pagalbos schemoms, nes individuali pagalba nebuvo aiškiai minėta.

(138) Atvirkščiai, *AES-Tisza* teigia, kad, jei EEPS turi būti klasifikuojamos kaip nauja pagalba, tokia klasifikacija turėtų būti pagrįsta Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčiu.

5.5. Komisija negali nutraukti tinkamai sudarytų privačių sutarčių („pacta sunt servanda“). Teisinis netikrumas

(139) Šiuos argumentus pateikė Budapešto ir *AES-Tisza* jėgainės ir [...] bankas.

(140) Šalys pabrėžia, kad jos sąžiningai sudarė EEPS tuo metu vyravusiomis rinkos sąlygomis. Jos sutiko su stambių investicijų įsipareigojimais, kuriuos finansavimo sutartyse prisiėmė kreditavimo institucijos. Jų nuomone, Komisijos tyrimai sukėlė didelį teisinį netikrumą, kurio reikėtų vengti. *AES-Tisza* abejoja Komisijos teise nutraukti tinkamai sudarytas prekybos sutartis vadovaujantis valstybės pagalbos taisyklėmis ir, iš esmės, EB sutarties konkurencijos taisyklėmis⁽³⁵⁾.

5.6. Proporcingumas

(141) *AES-Tisza* jėgainė reiškia susirūpinimą dėl Komisijos prašymo nutraukti EEPS proporcingumo ir nurodo, kad šalys galėtų iš naujo derėtis dėl sutarčių.

5.7. Pastabos dėl EEPS suderinamumo su bendrąja rinka

(142) *Csepel* ir *AES-Tisza* įmonės sutinka, kad EEPS pagal paskirtį nebuvo kompensacinės schemos, todėl netinkama jas lyginti su per didelių sąnaudų metodika. Jų sudarymo metu EEPS negalėjo būti aiškinamos, kaip per didelių sąnaudų kompensacija, nes metodikos tuo metu dar nebuvo. Jų nuomone, taikyti metodiką tinka tik tomis aplinkybėmis, kai EEPS buvo anksčiau nutrauktos.

(143) Atvirkščiai, [...] bankas dėl *Csepel* EEPS teigia, kad pagal EEPS sumokėta kompensacija apsiriboja tik sąnaudoms, kurios faktiškai atitinka reikalavimus pagal metodiką (t. y. pastoviosioms sąnaudoms, kintamosioms sąnaudoms ir protingai pelno maržai), padengti. Bankas tvirtina, kad *Csepel* EEPS nenumatyta kompensacija, kuri viršytų reikalavimus atitinkančias per dideles sąnaudas.

(144) *Csepel* toliau teigia, kad EEPS atitinka EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies kriterijus tuo, kad labai prisideda prie elektros tiekimo saugumo Vengrijoje ir, iš esmės, prie bendro Vengrijos ekonomikos vystymosi.

(145) Įmonė *AES-Tisza* siūlo (nenurodydama išsamių priežasčių), kad EEPS turėtų būti laikomos užtikrinančiąja investicija 87 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytame regione.

(146) Be to, *AES-Tisza* teigia, kad Sprendime pradėti procedūrą trūksta aiškumo dėl naudotinos „lyginamosios“ rinkos kainos, „neveiksmingos investicijos“ reikšmės ir ekonomikos scenarijų, taip pat laikotarpių, kurie taikomi Komisijos atliktame suderinamumo su bendrąja rinka vertinime.

6. VENGRIJOS ATSAKYMAS Į SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABAS

(147) Atsakydama į *Csepel* jėgainės pastabas, Vengrija teigia, kad, priešingai nei gali būti numanoma iš *Csepel* pastabų, jos EEPS taip pat nustatyti mažiausi garantuoti pirkimo kiekiai.

(148) Dėl *Dunament* argumento, kad ji negali atsakyti gaminti MVM diktuojamomis sąlygomis, net jei tai kenkia *Dunament* elektros pardavimui laisvojoje rinkoje, Vengrijos valdžios institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad 2006 m. MVM pradėjo EEPS nutraukimą dėl 4 F blokų, kurie dėl to būtų galėję tiesiogiai konkuruoti laisvojoje sisteminių paslaugų rinkoje. Tačiau *Dunament* atsisakė pasinaudoti šia galimybe.

(149) Dėl *AES-Tisza* pastabų, kad EEPS nepasirašę gamintojai daugiausia investavo tik jei jiems buvo garantuotas privalomas pirkimas, Vengrijos valdžios institucijos sutinka, kad svarbios jėgainės ir jėgainių blokai parduoda elektrą laisvojoje rinkoje be EEPS ir privalomo pirkimo užtikrinimo (pavyzdžiui, *Dunament* G1 blokas, *Vėrtės* jėgainė ir *Mátra* I ir II blokai).

(150) Vengrija taip pat pabrėžia, kad, priešingai nei pastabose teigia *AES-Tisza*, MVM derybinę poziciją riboja ir pačios EEPS (kainų formulės ir garantuoto pirkimo kiekiai).

⁽³⁵⁾ 2006 m. gruodžio 19 d. užregistruotas raštas.

7. KOMISIJOS VERTINIMAS

7.1. Neteisėta pagalba

- (151) Apie EEPS teikiamą pagalbą Komisijai nepranešta pagal valstybės pagalbos procedūros taisykles. Todėl pagalba yra neteisėta pagalba.

7.2. Bendroji pastaba dėl EEPS vertinimo atskirai

- (152) Pastabose tam tikros suinteresuotosios šalys ir Vengrijos valdžios institucijos siūlo EEPS vertinti atskirai, nes skiriasi jų konkrečios sąlygos.

- (153) Šis sprendimas taikomas visoms MVM ir elektros energijos gamintojų EEPS, kurios galiojo tuo metu, kai Vengrija įstojo į ES (žr. 44 ir 45 konstatuojamąsias dalis). Komisija mano, kad EEPS pagrindiniai principai yra panašūs, todėl tai pateisina jų bendrą vertinimą taikant valstybės pagalbos procedūrą. Kaip matyti toliau, Komisija laikosi nuomonės, kad pagrindinis pranašumas, kylantis iš EEPS, yra bendras visiems ir sprendimas dėl jų sudarymo 1995–2001 m. buvo pagrįstas tais pačiais strateginiais tikslais ir tokio paties pobūdžio sprendimu. Tiksliau visose sutartyse MVM nustatytas išsipareigojimas pirkti atidėtus pajėgumus ir garantuotą kiekį (trukmė apima nemažą dalį įrenginių gyvavimo trukmės), o kainodaros mechanizmas leidžia gavėjams padengti pastoviąsias ir kintamąsias sąnaudas. Be to, kiti valstybės pagalbos buvimo kriterijai taip pat panašūs ir tai pateisina jų bendrą vertinimą. Jų atrankumas pagrįstas tuo pačiu principu; klausimas, ar dėl EEPS buvo pervesti valstybės išteklių, iš esmės turi būti vertinamas taip pat kiekvienos sutarties atveju; dėl jų poveikio konkurencijai ir prekybai taip pat reikalaujama tokio pat ekonominio vertinimo ir jame turi būti atsižvelgta į EEPS veikimą Vengrijos rinkoje vienu metu. Taigi Komisija laikosi nuomonės, kad, siekiant, jog šiuo sprendimu dėl valstybės pagalbos būtų tiksliai apibūdinta Vengrijos elektros energijos gamybos rinka, EEPS turi būti vertinamos kartu ir visa procedūra turi būti užbaigta vienu sprendimu.

- (154) Šis išsamus požiūris netrukdo Komisijai atsižvelgti į skirtumus, kurių iš tikrųjų yra vertinamose EEPS. Taigi šiame sprendime nustatyti tokie EEPS skirtumai, kurie yra svarbūs šiam sprendimui.

7.3. Valstybės pagalbos buvimas, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje

- (155) Toliau Komisija analizuoja kiekvieną iš keturių suvestinių kriterijų, kurie sudaro valstybės pagalbos apibrėžtį, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje: valstybės

išteklių naudojimas, ekonominio pranašumo buvimas, pranašumo atrankumas ir poveikis prekybai.

Tinkamas vertinimo laikas

- (156) Suinteresuotosios šalys pastabose teigė (nurodydamos keletą vertinimo kriterijų), kad Komisija turėtų svarstyti tik EEPS pasirašymo metu buvusią padėtį. Šio tyrimo duomenys turėtų būti taikomi visą EEPS galiojimo laikotarpį. Šiuo klausimu Budapešto jėgainė nurodo Komisijos pranešimą dėl taikomų taisyklių vertinant neteisėtą valstybės pagalbą nustatymo ⁽³⁶⁾.

- (157) Nustatydama tinkamą vertinimo laiką Komisija turi pirmiausia atsižvelgti į Vengrijos įstojimo į ES aktą, Procedūrinį reglamentą ir Teismo praktiką.

- (158) Susijusioje Stojimo akto IV priedo dalyje sakoma:

„IV PRIEDAS

Stojimo akto 22 straipsnyje nurodytas sąrašas

[...]

3. Konkurencijos politika

1. Šios pagalbos schemos ir individuali pagalba, taikyta naujosiose valstybėse narėse iki įstojimo dienos ir toliau taikoma po tos dienos, nuo įstojimo dienos laikoma esama pagalba pagal EB sutarties 88 straipsnio 1 dalį:

a) pagalbos priemonės, taikytos iki 1994 m. gruodžio 10 d.;

b) pagalbos priemonės, išvardytos šio priedo priedėlyje;

c) pagalbos priemonės, kurias naujosios valstybės narės valstybės pagalbos kontrolės institucija įvertino ir pripažino atitinkančiomis *acquis* iki įstojimo dienos, ir dėl kurių Komisija pagal 2 punkte nustatytą procedūrą nepareišė prieštaravimo rimtai abejodama priemonės suderinamumu su bendrąja rinka.

Visos po įstojimo dienos toliau taikomos priemonės, kurios yra valstybės pagalba ir kurios neatitinka pirmiau išdėstytų sąlygų, taikant EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, nuo įstojimo dienos laikomos nauja pagalba.

⁽³⁶⁾ OL C 119, 2002 5 22, p. 22.

Pirmiau išdėstytos nuostatos netaikomos pagalbai transporto sektoriuje, taip pat veiklai, susijusiai su EB sutarties I priede išvardytų produktų gamyba, perdirbimu ar prekyba, išskyrus žuvininkystės produktus ir iš jų gaunamus produktus.

Pirmiau išdėstytos nuostatos taip pat nepažeidžia šiame Akte išdėstytų pereinamojo laikotarpio priemonių dėl konkurencijos politikos.“

(159) Susijusioje Procedūrinio reglamento 1 straipsnio dalyje sakoma:

„b) „esama pagalba“ – tai:

i)–iv) [...]

v) pagalba, kuri laikoma esama pagalba, nes galima nustatyti, kad jos įgyvendinimo metu tai nebuvo pagalba, o tokia ji tapo vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi ir nebuvo atitinkamos valstybės narės pakeista. Jeigu pagal Bendrijos teisės aktus liberalizavus veiklą tam tikros priemonės tampa pagalba, po nustatytos liberalizavimo datos esama pagalba jos nebelaikomos;

c) „nauja pagalba“ – tai bet kokia pagalba, t. y. pagalbos sistemos ir individuali pagalba, kuri nėra esama pagalba, įskaitant esamos pagalbos pakeitimus.“

(160) Pirmiau minėtos nuostatos rodo, kad priemonės, kurios nėra valstybės pagalba tuo metu, kai jos buvo suteiktos, tam tikromis aplinkybėmis gali tapti valstybės pagalbos priemonėmis pagal EB sutarties 87 straipsnį. Tai netrukdo nustatyti, kad priemonė tampa nauja arba esama valstybės pagalba.

(161) Nors iš tikrųjų analizuodama valstybės pagalbos buvimą tam tikrais atvejais Komisija turi įvertinti priemonės įsigaliojimo metu buvusią padėtį, tai nereiškia, kad keturių kriterijų vertinimas apibrėžiant valstybės pagalbą turėtų visomis aplinkybėmis būti apribotas tik tuo laiku, kai buvo suteikta pagalba.

(162) Iš Procedūrinio reglamento 1 straipsnio b punkto v papunkčio aiškiai matyti, kad yra išskirtinių aplinkybių, kaip antai bendrosios rinkos raida ar sektoriaus liberali-

zavimas, kai viename ar keliuose ekonomikos sektoriuose vyksta esminiai ekonominiai ir teisiniai pokyčiai ir kai dėl tokių pokyčių priemonė, kuri pradžioje nepateko į Sutarties 87 straipsnio taikymo sritį, gali tapti kontroliuojama kaip valstybės pagalba. Jei liberalizuojant ekonomikos sektorių būtų paliktos visos priemonės, kurios nebuvo laikomos valstybės pagalba dėl iš esmės skirtingų rinkos sąlygų tuo metu, kai jos buvo suteiktos, bet kurios po liberalizacijos atitinka visus valstybės pagalbos kriterijus, tai *de facto* visam laikui įtvirtintų didžiąją dalį iki konkurencijos atsiradimo vyravusių rinkos sąlygų. Tai prieštarautų aiškiam ketinimui panaikinti nekonkurencingą padėtį rinkoje, t. y. valstybių narių sprendimui liberalizuoti tam tikrą sektorių. Specialių nuostatų, pagal kurias priemonė gali tapti valstybės pagalba, tikslas – vengti pratęsti priemones, kurios, nors ir nebuvo pagalba buvusiomis ekonominėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, gali pažeisti dalyvių interesus naujomis rinkos sąlygomis⁽³⁷⁾.

(163) Klausimas, ar valstybės pagalba turėtų būti klasifikuojama kaip nauja ar esama pagalba, turėtų būti vertinamas atskirai, kai Komisija nustatys, ar valstybės pagalba yra, ar jos nėra.

(164) Vengrijos ekonomika iš esmės pasikeitė praėjusio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje. Valstybė priėmė sprendimą stoti į Europos Sąjungą ir 2004 m. gegužės 1 d. tapo visaverte nare. Ji gerai žinojo prievolę suderinti visas esamas priemones su vidaus rinkos, prie kurios pageidavo prisijungti, konkurencijos taisyklėmis, nes ta prievolė aiškiai nurodyta Europos susitarime⁽³⁸⁾, kurią Vengrija pasirašė 1991 m.

(165) Įstodama į Europos Sąjungą Vengrija taip pat prisijungė prie liberalizuotos vidaus energetikos rinkos. Stojimo akto konkurencijos taisyklėse nenumatyta jokių išimčių dėl Vengrijos energetikos rinkos. Atsižvelgdama į tai (kitaip nei suinteresuotųjų šalių pastabose) Komisija mano, kad EEPS, sudarytos iš esmės kitokiais ekonomikos sąlygomis (kaip pripažįsta suinteresuotosios šalys) prieš prisijungiant prie liberalizuotos vidaus energetikos rinkos, tikrai gali tapti valstybės pagalba naujomis teisinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis. Siekiant nustatyti, ar yra tokia pagalba, reikėtų vertinti, ar priemonė atitinka keturis valstybės pagalbos buvimo kriterijus naujomis ekonominėmis ir teisinėmis aplinkybėmis.

⁽³⁷⁾ 2000 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendime *Alzetta Mauro*, kuriuo remiasi Budapešto jėgainė, taip pat patvirtinama, kad priemonė turi būti vertinama atsižvelgiant į naujas rinkos aplinkybes po liberalizavimo, kai pripažįstama, kad priemonė, kuri galėjo ir nebūti valstybės pagalba prieš liberalizavimą, tampa (esama arba nauja) pagalba.

⁽³⁸⁾ Europos sutartis, kuria įsteigiama Europos Bendrijų ir jos valstybių narių ir Vengrijos Respublikos asociacija, pasirašytas 1991 m. gruodžio 16 d.

- (166) Tinkamo vertinimo laiko klausimas turėtų būti toliau vertinamas atsižvelgiant į Stojimo aktą. Skirtingai nei pirmesniais stojimo atvejais, valstybės narės sutiko į Stojimo aktą įtraukti specialias nuostatas, pagal kurias apie visas pagalbos priemones, kurios taikomos po įstojimo ir sudarytos po 1994 m. gruodžio 10 d., reikėjo pranešti Komisijai iki įstojimo, o Komisija jas turėjo apžvelgti vadovaudamasi *acquis communautaire*.
- (167) Daugumoje valstybių, kurios įstojo į ES 2004 m. gegužės 1 d., dėl istorinių priežasčių buvo stipri valstybės intervencionizmo tradicija. Tačiau gali būti priemonių, kurios prieš stojimą negalėjo atitikti keturių valstybės pagalbos kriterijų dėl labai skirtingų tuo metu buvusių rinkos sąlygų. Tačiau naujomis teisinėmis ir ekonomikos sąlygomis po įstojimo, tokios sąlygos gali būti išpildytos.
- (168) Tiesiogiai susijusiuose Stojimo akto straipsniuose siekiama vidaus rinkoje užtikrinti neiškreiptą konkurenciją per laikotarpį po Sutarties įsigaliojimo dienos. Taigi tiesiogiai susijusių Stojimo akto straipsnių tikslas – išvengti rinkos iškraipymo bendrojoje rinkoje dėl nesuderinamų valstybės pagalbos priemonių po įstojimo. Šiuo atžvilgiu nesvarbu, ar praėjusio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje, kai priemonė buvo suteikta, ji faktiškai atitiko visus valstybės pagalbos kriterijus, ar ne. Taigi svarbus valstybės pagalbos buvimo kriterijų vertinimo laikas yra laikotarpis po to, kai Vengrija įstojo į ES ir prisijungė prie liberalizuotos vidaus energetikos rinkos.
- (169) Taikant kitokią požiūrį susidarytų padėtis, kai iki įstojimo ir iki liberalizavimo buvusios ekonominės sąlygos (beveik visų naujų valstybių narių atveju atitinkantios pereinamąjį laikotarpį po komunistinio režimo) įtvirtinamos ilgam po to, kai valstybė jau įstojo į Europos Sąjungą. Priemonės, kurios galėjo nebūti valstybės pagalba iki įstojimo, galėjo būti paliktos ir net pratęstos, jei valstybės narės to pageidavo, net jei jos ir yra valstybės pagalba po įstojimo atsiradusiomis sąlygomis, nes Komisija tokios valstybės pagalbos nekontroliuotų.
- (170) Būtent to šiuo klausimu ir siekiama suinteresuotųjų šalių pastabose. Visais suinteresuotųjų šalių argumentais dėl tinkamo vertinimo laiko siekiama parodyti, kad ekonominis ir teisinis EEPS vertinimas taikant dabartinę valstybės pagalbos procedūrą turėtų būti pagrįstas tik aplinkybėmis, kurios buvo EEPS pasirašymo metu (t. y. 1995–2001 m.) ir priėti prie išvados, kad dėl tų teisiniu
- ir ekonominių aplinkybių EEPS nėra valstybės pagalba. Suinteresuotosios šalys teigia, kad rinkos ekonomikos subjekto testas ir konkurencijos iškreipimo kriterijai bei poveikis prekybai turėtų būti analizuojami atsižvelgiant į praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio vidurio aplinkybes, kad Komisija turėtų atsižvelgti į MVM išpareigojimus tuo metu (tiekiimo saugumas) ir tuo metu buvusį energetikos sektoriaus modelį („vieno pirkėjo“ modelis ir kt.). Jų nuomone, vertinimo tokiomis aplinkybėmis rezultatas turėtų išlikti iki EEPS galiojimo pabaigos (ilgiausia sutartis galios iki 2024 m.), neatsižvelgiant į tokius pokyčius kaip Vengrijos įstojimas į ES ir vėlesnis privalomas energetikos rinkos liberalizavimas.
- (171) Komisija negali sutikti su šiais argumentais. Komisija mano, kad susijusiais Stojimo akto straipsniais siekiama vengti tokių aplinkybių ir reikalaujama, kad ekonomikos subjektai iš karto taikytų valstybės pagalbos taisykles. Stojimo akte nustatytos išimtys tam tikriems ekonomikos sektoriams (pvz., su transportu susijusios nuostatos), bet nėra jokių išimčių elektros rinkos subjektams. Taigi visoms sutartinėms sąlygoms Vengrijos elektros rinkoje iškart po įstojimo taikoma *acquis communautaire*, įskaitant Direktyvą 96/92/EB.
- (172) Taigi vertindama EEPS Komisija laikosi nuomonės, kad prisijungdama prie liberalizuotos vidaus energetikos rinkos Vengrija sutiko taikyti tos rinkos ekonomikos principus visiems esamos rinkos dalyviams, įskaitant esamus prekybos ryšius.
- (173) Todėl Komisija turi vertinti, ar nuo Vengrijos įstojimo į Europos Sąjungą dienos priemonė atitinka valstybės pagalbos buvimo kriterijus.

Pranašumas

- (174) Kaip įvadą vertinant, ar yra pranašumas, būtų naudinga paminėti, kad dauguma elektros energijos gamintojų pastabose pripažino, kad jie nebūtų galėję investuoti į tas jėgaines be EEPS pasiūlytų garantijų. [...] jėgainė pastabose teigia, kad „EEPS yra svarbus elementas, kad bankai sutiktų finansuoti investicijas ir iš anksto nuolat finansuoti veiklos sąnaudas. [...], [...], [...] pasiteiravo, kokia konsorciumo [t. y. finansinių institucijų] nuomonė dėl galimybės iš dalies keisti EEPS. Tačiau bankai atsakė ir atidėtų pajėgumų, ir garantuoto pirkimo sumažinimo“⁽³⁹⁾.

⁽³⁹⁾ Citata iš gamintojo pastabų 3 punkto.

- (175) Šiuo atžvilgiu [...] (kaip dvylikos bankų, paskolinusių beveik [...] Csepel jėgainei, paskolos agentas) teigia, jog „bankai laikosi nuomonės, kad EEPS yra dalis paketo, glaudžiai susijusio su prekybos sutartimis, kuriomis garantavo ir vis dar garantuoja paskolos sutartį, kurioje numatytas projekto finansavimas rinkos sąlygomis. Taigi bet koks EEPS pasikeitimas automatiškai paveiktų bankus ir, dėl sutartinių mechanizmų, kuriais bankai gali naudotis, kad apsaugotų finansinius interesus, keltų grėsmę visam Csepel II projektui.“
- (176) [...] (kaip devynių bankų, paskolinusių AES-Tisza beveik [...], paskolos agentas) teigia, kad „Esminis tokio finansavimo pagrindas buvo EEPS ir kitų susijusių projekto dokumentų (pvz., Kuro tiekimo sutarties) buvimas. [...] EEPS suteikia stabilumo poreikio rizikai (parduodamos elektros kiekis ir kainodara).“ „Poreikio stabilumo ypatybė [...] labai svarbi suteikiant bankams būtiną garantiją, kad jie teiktų ilgalaikį finansavimą ne visiškai susiformavusioje rinkoje.“
- (177) Vertindama, ar EEPS suteikiamas pranašumas, Komisija pirmiausia atliko preliminarią analizę, kad nustatytų, kokio požiūrio laikytis atliekant vertinimą. Atlikusi preliminarią analizę, minimą 180–190 konstatuojamosiose dalyse, Komisija padarė išvadą, kad siekiant nustatyti, ar yra pranašumas, turėtų būti išsiaiškinta, ar Vengrijai stojant į Europos Sąjungą vyravusiomis sąlygomis rinkos subjektas būtų suteikęs gamintojams panašią garantiją, kaip EEPS nustatyta garantija, būtent MVM išipareigojimas pirkti pagal EEPS atidėtus pajėgumus (sudarancius didelę dalį, o daugeliu atvejų ir visus jėgainės turimus pajėgumus), mažiausias garantuotas pagaminamos elektros energijos kiekis 15–27 metų laikotarpiui, kuris atitinka įprastą numatomą susijusių įrenginių eksploataavimo laikotarpį ar jo nusidėvėjimo laikotarpį, už kainą, kuria padengiamos jėgainės pastoviosios ir kintamosios sąnaudos (įskaitant kuro sąnaudas) ⁽⁴⁰⁾.
- (178) Tada Komisija išanalizavo atsakymą į šį klausimą atsižvelgdama į standartinę komercinę praktiką Europos elektros rinkoje.
- (179) Galiausiai, Komisija trumpai įvertino EEPS poveikį rinkai per laikotarpį nuo Vengrijos įstojimo į Europos Sąjungą. Nors tokia analizė nėra būtina siekiant nustatyti, ar EEPS suteiktas ar nesuteiktas ekonominis pranašumas, tokia analizė yra naudinga siekiant tinkamai įvertinti kai kurias suinteresuotųjų šalių pateiktas pastabas.
1. *Preliminari analizė: požiūris, kurio reikėtų laikytis siekiant įvertinti, ar suteiktas ar nesuteiktas pranašumas*
- (180) Pastabose, kurios pateiktos vykstant procedūrai, trečiosios šalys atsižvelgdamos į sąlygas, kuriomis praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio viduryje pasirašytos EEPS, analizavo, ar suteiktas ar nesuteiktas pranašumas. Iš esmės jos padarė išvadą, kad per tą laikotarpį ir atsižvelgiant į tai, kad vyko gamybos įmonių privatizacija, vidutinis rinkos subjektas gamintojams būtų suteikęs panašias garantijas į tas, kurios nustatytos EEPS, kad pritrauktų investuotojų ir taip Vengrijoje užtikrintų tiekimo saugumą.
- (181) Komisija išanalizavo tokio požiūrio esmę ir priėjo prie išvados, kad tai buvo netinkama dėl dviejų priežasčių. Pirma, neatsižvelgiama į faktinius vertinamos priemonės gavėjus. Antra, laikantis tokio požiūrio svarstomas laikotarpis nėra tinkamas vertinant, ar suteiktas pranašumas.

Galimo pranašumo gavėjai

- (182) *Dunament* jėgainė teigia, kad EEPS jai nesuteikė pranašumo, nes ji mokėjo rinkos kainą už jėgainių privatizavimą ir nustatant pirkimo kainą atsižvelgta į jos teises ir pareigas pagal EEPS. Taigi mokėdama privatizacijos kainą ji sumokėjo už bet kokią pranašumą, kuris galėjo būti suteiktas pagal EEPS.
- (183) Komisija mano, kad toks samprotavimas šiuo atveju nepagrįstas. Svarstomu atveju pagalbos gavėjai – privatizuotos jėgainės (tos, kurios iš tikrųjų privatizuotos), bet ne tų jėgainių akcininkai. Jėgainių privatizacija vyko sudarant akcijų sandorius.
- (184) Teisingumo Teismas analizavo, kokį poveikį įmonės nuosavybės pasikeitimas sudarant akcijų sandorius turi neteisėtos pagalbos, suteiktos įmonei, buvimui ir jos gavėjui. Jis konstatavo, kad neteisėta pagalba ir toliau skiriama įmonei, kuri pasinaudojo ta pagalba, nepaisant įmonės savininko pasikeitimo ⁽⁴¹⁾. Akcijų perleidimas rinkos kaina tik užtikrina, kad pats pirkėjas nesinaudoja valstybės pagalba. Tačiau pagalbą gaunančios jėgainės veiklos atžvilgiu tai nedaro poveikio pranašumo buvimui.
- (185) Vertinamu atveju pagalbos gavėjai yra Vengrijos įmonės, kurios eksploatuoja jėgaines ir pasirašė EEPS, bet ne jėgainių akcininkai. Be to, jėgainių šeimininkai

⁽⁴⁰⁾ Nesvarbu, ar kaina yra pagrįsta EEPS nustatyta kainų formule, ar kainodaros dekretais, nes ir viena, ir kita yra pagrįsta principais, kurie panašūs į kainodaros reguliavimą.

⁽⁴¹⁾ 2003 m. sprendimo *Italy and SIM 2 Multimedia* prieš Komisiją, jungtinės bylos C-328/99 ir C-399/00, Rink. I-4035, 83 punktas.

pasikeitė dar prieš tą dieną, nuo kurios turėtų būti vertinamas valstybės pagalbos buvimas ir tai nėra svarbu vertinant, ar jėgainę eksploatuojančioms įmonėms suteikta valstybės pagalba. Taigi EEPS pasirašiusios įmonės, kad ir kokia buvo jų nuosavybės struktūra, pasinaudojo EEPS nustatytais pranašumais.

Laikotarpis, į kurį turėtų būti atsižvelgta vertinant, ar suteiktas pranašumas

- (186) Komisija supranta, kad praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio pabaigoje Vengrijoje buvusiomis rinkos aplinkybėmis pagrindinis EEPS principas, kuris yra investicijų gražos garantija, buvo esminė sąlyga, kuriai esant galėjo būti daromos būtinos investicijos.
- (187) Tai, kad dėl gamybos sektoriaus savybių ir politinių bei ekonominių to laikotarpio Vengrijos aplinkybių paisant intereso reikėjo valstybės intervencijos ir geriausias sprendimas buvo pasirašyti EEPS su keliais gavėjais, niekaip nepaneigia fakto, kad EEPS gamintojams suteiktas pranašumas.
- (188) Daugelis gamintojų teigia, kad EEPS nesuteikia jokio pranašumo gamintojams, nes jos atitinka įprastą bet kurio rinkos ekonomikos subjekto (ir MVM, ir gavėjų pozicija) rinkos elgesį. Jie teigia, kad bet kuris privatus dalyvis, užimantis tokią padėtį, kaip MVM (būdamas vieninteliu pirkėju ir turėdamas teisinį įsipareigojimą užtikrinti tiekimo saugumą) būtų pasirinkęs sudaryti EEPS ir kad ekonominė nauda, kurią teikia EEPS, nėra didesnė už šalims įprastą ekonominį pranašumą ne iki galo susiformavusioje praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio vidurio Vengrijos energetikos rinkoje. Be to, gamintojai turėjo teisinį įsipareigojimą sudaryti sutartį su MVM, kad gautų veiklos licencijas. Gamintojai teigia, kad taikydama privataus investuotojo principą Komisija turėtų atsižvelgti į to meto, kai buvo sudaromos EEPS, teisinius reikalavimus ir ekonominę tikrovę.
- (189) Dėl suinteresuotųjų šalių argumentų, susijusių su privataus investuotojo principu, Komisija, siekdama nustatyti laikotarpį, kuris yra svarbus vertinant, ar pagal EEPS suteikta ar nesuteikta valstybės pagalba, remiasi šio sprendimo konstatuojamosiomis dalimis. Komisija dar kartą teigia, jog ji neketina abejoti tuo, kad buvo būtina sudaryti EEPS aplinkybėmis, kurios buvo šių sutarčių sudarymo metu. Tačiau, kaip paaiškinta pirmiau, tai jokiū būdu nereiškia, kad EEPS nesuteikė pranašumo gamintojams. Iš tikrųjų, suinteresuotosios šalys teigia tik tai, kad šios sutartys atitinka jų sudarymo metu vyravusias rinkos sąlygas. Nė viena suinteresuotoji šalis neteigia, kad jos atitinka dabartines vidaus rinkos sąlygas.

Preliminarios analizės išvada

- (190) Komisija daro išvadą, kad siekiant įvertinti, ar pagal EEPS teikiamas pranašumas, reikėtų išsiaiškinti, ar tuo metu, kai Vengrija stojo į Europos Sąjungą, vyravusiomis sąlygomis vidutinis rinkos subjektas būtų suteikęs gamybos įmonėms panašią į EEPS nustatytą garantiją, kaip aprašyta 177 konstatuojamojoje dalyje.
2. Vertinimas, ar buvo pranašumas elektros energijos gamintojams tuo metu, kai Vengrija stojo į Europos Sąjungą
- (191) Siekdama atsakyti į pirmesnėje konstatuojamojoje dalyje pateiktą klausimą, Komisija nustatė pagrindinę komercinių subjektų Europos elektros rinkoje praktiką, kuri svarbi atliekant šią analizę, ir įvertino, ar EEPS atitinka tokią praktiką ir ar gamintojams teikiamos garantijos, su kuriomis pirkėjas nesutiktų, jei veiktų tik dėl komercinių priežasčių.
- (192) Pirmiausia būtų naudinga paminėti, kad tradiciškai elektros rinkos padalytos į keturias rinkas: i) gamyba ir (arba) importas ir didmeninis tiekimas, ii) perdavimas ir (arba) skirstymas, iii) mažmeninis tiekimas ir iv) balansavimo paslaugos. Vertinant EEPS svarbios pirmos ir ketvirtos kategorijos rinkos, nes MVM perka elektrą iš vietos gamintojų, ją importuoja ir parduoda regioninėms skirstymo įmonėms ir komerciniams tiekėjams (mažmeninės rinkos tiekėjams). MVM taip pat teikia atidėtus pajėgumus perdavimo sistemos operatoriui, kad būtų užtikrintas sistemos subalansavimas.
- (193) Vengrijos mažmeninė rinka vertinamu laikotarpiu padalyta į du segmentus: i) komunalinių paslaugų segmentas, kuriame regioninės skirstymo įmonės tiekia elektros energiją reguliuojamomis kainomis reikalavimų neatitinkantiems vartotojams ir vartotojams, kurie nesinaudoja tuo, kad atitinka reikalavimus; ii) laisvosios rinkos segmentas, kuriame komerciniai tiekėjai tiekia elektros energiją reikalavimus atitinkantiems vartotojams kainomis, kurios gaunamos taikant rinkos mechanizmus. Laikantis Energetikos akte III nustatytos tvarkos, komunalinių paslaugų segmentas apsiriboja privačiais ir komerciniais vartotojais, kuriems netaikomas įsipareigojimas teikti universaliąsias paslaugas.
- (194) Vertinamu laikotarpiu MVM tiekė elektros energiją ir regioninėms skirstymo įmonėms (komunalinių paslaugų segmento tiekėjams), ir laisvosios rinkos segmento tiekėjams. Tačiau, kaip nurodyta 221–231 konstatuojamosiose dalyse, parduodama elektros energiją laisvosios rinkos segmento tiekėjams MVM siekė tik parduoti perteklinį pagal EEPS nupirktą kiekį, kurio nereikėjo komunalinių paslaugų segmentui. Taip yra dėl EEPS,

o ne dėl savarankiškos komercinės veiklos. Todėl ir pranašumą reikėtų analizuoti atsižvelgiant į pirminį MVM nustatytą tikslą, t. y. tiekti elektros energiją regioninėms skirstymo įmonėms komunalinių paslaugų segmento poreikiams patenkinti. Taigi reikia įsitikinti, ar nesant EEPS rinkos subjektui, kuriam patikėta aprūpinti regionines skirstymo įmones pakankamu kiekiu elektros ir kuris veikia tik dėl komercinių priežasčių, būtų pasiūlyta tokia pati garantija, kaip nustatyta EEPS. Toks vertinimas turi būti atliekamas atsižvelgiant į konkurencingų didmeninių rinkų veikimą. Pirmesnėse konstatuojamosiose dalyse pateikta, pirma, tipinės komercinės praktikos apžvalga, svarbi šiai analizei, ir, antra, EEPS lyginamos su ta praktika. Galiausiai, atsižvelgdama į tokį lyginimą Komisija išanalizavo EEPS pasekmes, kurių valdžios institucijos galėjo tikėtis Vengrijai įstojus į Europos Sąjungą, taip pat išnagrino, ar jos galėjo tikėtis geriau suderinti kitokio tipo sutarčių teigiamas ir neigiamas pasekmes.

2.a) Trumpas komercinės praktikos Europos elektros rinkose aprašymas, susijęs su vertinimu, ar EEPS suteiktas pranašumas.

- (195) Komisija atliko sektorių tyrimą dėl elektros rinkų Europoje⁽⁴²⁾ ir jame išsamiai išnagrino sąlygas, kurios daro įtaką elektros energijos prekybai Europos didmeninėse rinkose.
- (196) Atsižvelgiant į pristatymo laikotarpį, didelį kiekį elektros galima parduoti neatidėliotųjų atsiskaitymų ir išankstinių sandorių rinkose. Neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkos daugiausia yra „kitos dienos“ rinkos, kuriose elektra parduodama prieš dieną iki fizinio jos pristatymo. Prekyba elektra neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkoje visada grindžiama ribinių kainų nustatymu, kuris garantuoja tik tai, kad padengiamos trumpojo laikotarpio ribinės sąnaudos⁽⁴³⁾.
- (197) Išankstinių sandorių rinkose elektros energija parduodama vėlesniam pristatymui. Išankstinių sandorių produktai – tai savaitinių, mėnesinių, ketvirtinių ir metinių sandorių produktai. Ir neatidėliotųjų atsiskaitymų
- ir išankstinių sandorių produktai gali būti parduodami elektros energijos biržose ir ne biržų rinkose. Dėl nuolatinių arbitražų tų pačių produktų kainos elektros energijos biržose ir ne biržų rinkose dažnai supanašėja. Todėl elektros energijos biržoms būdinga tendencija nustatyti orientacines kainas visiems neatidėliotųjų atsiskaitymų ir išankstinių sandorių produktams.
- (198) Be to, išankstinių sandorių produktų kaina priklauso nuo rinkos dalyvių lūkesčių dėl būsimų kainų raidos neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkose. Kadangi rinkos dalyviai sudaro išankstinių sandorių sutartis, nes jie daugiau renkasi užtikrintą kainą nei nežinomas neatidėliotino atsiskaitymo kainas ateityje, išankstinių sandorių kainose taip pat yra rizikos elementas. Išankstinių sandorių produktų kainas praktiškai sudaro pagrindinis elementas, kuris atitinka rinkos dalyvių lūkesčius dėl neatidėliotino atsiskaitymo kainų raidos ir priklausomai nuo to, ar jie labai vertina kainos stabilumą, rizikos premija arba diskontas, nors praktiškai dažnai taikoma premija. Taigi neatidėliotino atsiskaitymo kainos yra orientacinės kainos nustatant visas elektros kainas. Jei yra neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkos birža, kainos toje biržoje yra orientacinės visai rinkai. Daugelyje didmeninių rinkų pirkėjai dažnai bando dėl didelės dalies laukiamo poreikio sudaryti išankstinių sandorių sutartis, kad matytų sąnaudas. Poreikis, kuris yra papildomas tam, dėl kurio sudarytos išankstinių sandorių sutartys, patenkinamas perkant neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkose.
- (199) Energetikos sektoriaus tyrime nurodyta, kad be standartizuotos biržos prekybos ir prekybos ne biržose, taip pat yra ir „užsakyti dvišaliai sandoriai“. Šios sutartys gali labai skirtis tiekiamais produktais ar teikiamomis paslaugomis, o tokių sandorių kainos paprastai neskelbiamos. Tačiau konkurencingos rinkos sąlygomis standartizuotų elektros energijos biržų ir prekybos ne biržose buvimas neišvengiamai turi įtakos tokiems sandoriams, nes gamintojas arba importuotojas nesutiktų sudaryti užsakytos dvišalės sutarties, kurioje būtų nustatytos aiškiai blogesnės sąlygos už nustatytą standartizuotoje neatidėliotųjų atsiskaitymų ar išankstinių sandorių sutartyje. Todėl standartizuotos neatidėliotųjų atsiskaitymų ir išankstinių sandorių sutartys Europos didmeninėse rinkose yra svarbus lyginamasis pagrindas vertinant, ar EEPS gamintojams suteiktas pranašumas.
- (200) Išankstinių sandorių rinkose ilgiausias pristatymo laikotarpis yra vieneri metai. Ilgiausia trukmė tarp sutarties sudarymo ir faktinio pristatymo laikotarpio yra ketveri metai *NordPool* atveju (Skandinavijos šalyse), treji metai *Powernext* atveju (Prancūzijoje), penkeri metai UKPX (Jungtinėje Karalystėje) ir šešeri metai EEX atveju (Vokietijoje). Kai kuriose biržose, pavyzdžiui, OMEL Ispanijoje,

⁽⁴²⁾ 2005 m. birželio mėn. Komisija pradėjo Europos dujų ir elektros rinkų veikimo tyrimą. Galutinė šio energetikos sektoriaus tyrimo ataskaita, kuri paskelbta 2007 m. sausio 10 d., naudojama šiame sprendime kaip informacijos apie pagrindines komercines tendencijas ir praktiką Europos elektros rinkose, kurios jau vyravo, kai Vengrija įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d., šaltiniu. Ataskaitą galima rasti http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/.

⁽⁴³⁾ Trumpojo laikotarpio ribinės sąnaudos – tai sąnaudos, kurių elektros energijos gamintojai gali išvengti sustabdydami elektros energijos gamybą trumpam laikotarpiui. Šios sąnaudos yra maždaug lygios kintamosioms sąnaudoms, nes abiejų rūšių sąnaudos visų pirma priklauso nuo kuro sąnaudų.

išankstinių sandorių sutartys nesudarėnamos. Standartizuotoje išankstinių sandorių sutartyje nustatoma tiekėjų prievolė suteikti tam tikrą kiekį energijos už iš anksto susitartą kainą per ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį, kuris prasideda ne vėliau kaip praėjus 6 metams nuo sutarties sudarymo. Toks ilgas laikotarpis gerokai mažesnis už įprastą bet kurios elektros energiją gaminančios jėgainės nusidėvėjimą ir gyvavimo trukmę. Taigi įprastomis rinkos sąlygomis ir net parduodami didžiąją dalį pagaminamo kiekio pagal išankstinių sandorių sutartis, gamintojai nežino kainų ar pardavimo masto per visą elektros energijos gamybos įrenginių nusidėvėjimo ar gyvavimo trukmę. Be to, kadangi kainos nustatomos iš anksto, gamintojai rizikuoja, kad jų sąnaudos bus didesnės už susitartas kainas. Tokia rizika nėra nereikšminga labiausiai dėl kuro kainų nepastovumo, o kuras taikant beveik visas gamybos technologijas yra pagrindinė sudedamoji kintamųjų sąnaudų dalis. Be to, gamintojai patiria konkurencingą spaudimą, nes turi atnaujinti išankstinių sandorių sutartis daugybę kartų per jų gamybos įrenginių gyvavimo laikotarpį, taigi jie turi derinti savo pasiūlymus atsižvelgdami į susidarantį konkurencingas sąlygas.

(201) Didmeninėse rinkose galima rasti ir sutarčių, pagal kurias atidedami gamybos pajėgumai „skolinimosi teisių“ pavidalu, todėl jas vertėtų palyginti su EEPS. Gauti skolinimosi teises reiškia atidėti konkrečios jėgainės gamybos pajėgumų dalį (paprastai numatomu jėgainės eksploataavimo laikotarpiu) ir mokėti jėgainės operatoriui „pajėgumų mokestį“, kuris atitinka kapitalo ir pastoviąsias sąnaudas, susijusias su atidėtais pajėgumais. Techninę riziką prisiima jėgainės operatorius. Skolinimosi teisių turėtojas gali nuspręsti, kiek naudosis atidėtais pajėgumais ir moka jėgainės operatoriui kainą, kuri atitinka kintamąsias sąnaudas, patiriamas energijai gaminti naudojant atidėtus pajėgumus.

(202) Siekiant toliau vertinti, ar pagal EEPS suteiktas pranašumas, ar ne, taip pat naudinga svarstyti stambaus verslo ar pramonės galutinių vartotojų padėtį, net jei jie veikia ne didmeninėse, o mažmeninėse (vartotojų) rinkose. Kadangi gamintojai kartais tiesiogiai tiekia elektros energiją stambaus verslo ar pramonės vartotojams, lyginimas su EEPS yra tinkamas.

(203) Energetikos sektoriaus tyrimas parodė, kad elektros tiekėjams buvo įprasta pasirašyti pastovios kainos sutartis su stambiais verslo ar pramonės vartotojais. Tokių sutarčių trukmė paprastai yra nuo vienerių iki dviejų metų. Jose paprastai nustatytas tiekimo grafikas remiantis pirmesniu naudojimu. Kaina nustatoma remiantis didmeninėmis kainomis išankstinių sandorių rinkose ir turi kitų sąnaudų komponentų, kaip antai laukiama balansavimo sąnaudos ar tiekėjo marža. Nukrypus nuo tiekimo grafiko taikomas straiptas „imk arba mokėk“, pagal kurį pirkėjas turi

sumokėti už energiją, kurios jam nereikia, arba mokėti papildomą mokestį. Šiuo atveju tokios sutartys gali būti laikomos pagrįstomis mažiausiu garantuotu pirkimu ir pajėgumų atidėjimu⁽⁴⁴⁾.

(204) Vertinant EEPS suteiktą pranašumą reikėtų apsvarstyti dar vieno tipo sutartį, t. y. sutartis, sudarytas dėl balansavimo paslaugų teikimo perdavimo sistemos operatoriams. Kadangi elektra negali būti sandėliuojama, kaskart reikia suderinti poreikį ir pasiūlą. Jei poreikis ir pasiūla nukrypsta nuo prognozių ir dėl to reikia papildomos gamybos, perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už kreipimąsi į tam tikrus gamintojus, kad jie padidintų gamybą be išankstinio išpėjimo. Siekiant užtikrinti, kad susidarius tokiai padėčiai būtų prieinami gamybos pajėgumai, perdavimo sistemos operatoriai užsako pajėgumus gamybos vienetuose, kurie gali modifikuoti gamybos lygį be išankstinio išpėjimo. Kadangi Vengrijoje nėra hidroakumuliacinių jėgainių, gamtinėmis dujomis kūrenamos jėgainės turi turėti tinkamiausias technines charakteristikas, kad būtų galima teikti tokias paslaugas.

(205) Energetikos sektoriaus tyrime apžvelgiama Europos perdavimo sistemų operatorių praktika sutarčių dėl pajėgumų atidėjimo balansavimo paslaugoms teikti atžvilgiu. Iš šios apžvalgos matyti, kad pajėgumai užsakomi konkursų būdu. Vieneri metai yra standartinė trukmė, dėl kurios perdavimo sistemų operatoriai turi daugiau lankstumo ir gali suderinti atidėtų pajėgumų kiekį ir faktinį poreikį. Sutartyse paprastai nurodytos reikalingos techninės paslaugos charakteristikos, atidėti pajėgumai ir kaina arba už suteiktą energiją, arba ir už energiją, ir už pajėgumus.

2.b) EEPS ir standartinės komercinės praktikos lyginimas

(206) Komisija palygino EEPS nustatytą išpareigojimą pirkti ir pagrindines standartinių išankstinių ir neatidėliotųjų atsiskaitymų sutarčių, „skolinimosi teisių“ sutarčių, stambių galutinių vartotojų sudarytų ilgalaikių sutarčių, taip pat gamintojų ir perdavimo sistemų operatorių sutarčių dėl balansavimo paslaugų teikimo savybes.

Standartinės neatidėliotųjų atsiskaitymų ir išankstinių sandorių sutartys

(207) Iš 195–200 konstatuojamosiose dalyse pateikto aprašymo matyti, kad ilgalaikis pajėgumų atidėjimas, mažiausias garantuotas pirkimas ir kainos nustatymo mechanizmai, kuriais dengiamos kintamosios, pastoviosios ir kapitalo sąnaudos, neatitinka įprastų sutarčių Europos didmeninėse rinkose ir apsaugo gamintojus nuo didesnės rizikos nei standartinės išankstinių sandorių ir neatidėliotųjų atsiskaitymų sutartys.

⁽⁴⁴⁾ Tai, kad tiekėjas išpareigoja tiekti sutartyje nustatytą kiekį, gali būti prilyginama pajėgumų atidėjimui.

(208) Prekyba elektra neatidėliotinių atsiskaitymų rinkoje visada grindžiama ribinių kainų nustatymu, garantuojant tik tai, kad padengiamos trumpojo laikotarpio ribinės sąnaudos, bet ne visos pastoviosios ir kapitalo sąnaudos. Be to, neatidėliotinių atsiskaitymų rinkose įmonė gamintoja neturi jokių garantijų dėl gamybos pajėgumų panaudojimo. Tokia rizika daug didesnė nei daugelyje gamybos sektorių ir taip yra dėl to, kad elektros neįmanoma ekonomiškai sandėliuoti – tai labai savita tos pramonės šakos savybė. Jei tam tikru metu pasiūlomas pakankamas elektros energijos kiekis poreikiui patenkinti už žemesnes kainas nei konkretaus gamintojo siūlomos kainos už vieną iš jo elektros energijos gamybos vienetų, tas vienetas nebus panaudotas ir tai reiškia, kad gamintojas tam tikrą laikotarpį praras gamybos pajėgumus.

(209) Todėl pardavimas neatidėliotinių atsiskaitymų rinkose susijęs su gerokai didesniu netikrumu dėl pastoviųjų ir kapitalo sąnaudų kompensavimo ir gamybos pajėgumų panaudojimo.

(210) Ir išankstinių sandorių rinkose, kuriose kainos nustatomos remiantis neatidėliotino atsiskaitymo kainomis, gamintojams nesuteikiamos garantijos, kad pardavimu bus padengtos visos pastoviosios ir kapitalo sąnaudos, nes kainos nustatomos iš anksto. Jei per pristatymo laikotarpį netikėtai padidėja kuro kainos, elektros energijos gamybos sąnaudos gali būti didesnės už iš anksto nustatytą kainą. Išankstinių sandorių rinkose su gamybos pajėgumais susijusi rizika yra mažesnė nei neatidėliotinių atsiskaitymų sandorių produktų atveju, nes išankstinių sandorių sutartys yra ilgesnės. Tačiau, net jei gamintojas gali parduoti beveik visą pagamintą elektros energiją pagal išankstinių sandorių sutartis, jis žino, kiek per tam tikrą laikotarpį, palyginti su jų gyvavimo trukme, bus panaudota jo elektros energijos gamybos vienetų.

(211) Suinteresuotosios šalys pabrėžia, kad gamintojai patiria didelę riziką dėl EEPS, visų pirma statybų, reguliavimo, aplinkos apsaugos, eksploatavimo ir finansinę ir (arba) fiskalinę riziką. Komisija pripažįsta, kad EEPS nepašalinta visa rizika, susijusi su jėgainės veikimu. Iš tikrųjų, patys gamintojai prisiima šiuos rizikos elementus, kuriuos pastabose jie išvardijo. Tačiau tai atitinka įprastą riziką, kurią turėtų prisiimti bet kuris rinkos dalyvis, veikiantis elektros energijos gamybos rinkoje, įskaitant tuos atvejus, kai parduodama standartinėse neatidėliotinių atsiskaitymų ir išankstinių sandorių rinkose. Tačiau komercinė rizika, susijusi su elektros energijos gamybos sąnaudų, visų pirma kuro sąnaudų, svyravimais, rizika, susijusi su galutinių vartotojų elektros kainų svyravimais, ir rizika, susijusi su galutinių vartotojų elektros poreikio svyravimu, beveik visą (arba visą) turto gyvavimo trukmę pagal EEPS tenka MVM.

(212) Suinteresuotosios šalys taip pat pastabose teigia, kad pajėgumų atidėjimas MVM joms yra nenaudingas, nes jos negali panaudoti tų pajėgumų kitais tikslais, išskyrus pardavimą MVM. Tačiau mažiausio garantuoto pirkimo sistema labai sušvelninamas tas apribojimas. Mažiausio

garantuoto pirkimo sistema turėtų būti laikoma garantija gamintojams, kad jiems nebus trukdoma gaminti pasinaudoti pajėgumais gaminant ir parduodant energiją, jei MVM nepasinaudos atidėtais pajėgumais. Iš tikrųjų, kaip matyti iš toliau pateiktos lentelės, mažiausio garantuoto pirkimo lygis atitiko atidėtų pajėgumų panaudojimo lygį, viršijantį visų Vengrijos turimų pajėgumų panaudojimo vidurkį.

5 lentelė

Mažiausias garantuotas pirkimas ir atidėti pajėgumai

	2004 m.	2005 m.	2006 m.
Garantuotas pirkimas (GWh)	23 234	23 528	23 516
Atidėti pajėgumai (MW)	4 242	4 460	4 481
Mažiausio garantuoto pirkimo ir atidėtų pajėgumų santykis (valandų skaičius per metus)	5 477	5 275	5 248
Grynojo pagaminto elektros kiekio ir grynujų turimų pajėgumų visose Vengrijos elektros energijos gamybos jėgainėse santykis (valandų per metus)	4 272	4 225	4 601

(213) Todėl neatidėliotinių atsiskaitymų ir išankstinių sandorių sutartys yra susijusios su daug didesne rizika gamintojams nei EEPS, kuriomis suteikiamas tikrumas ir dėl pastoviųjų bei kapitalo sąnaudų kompensavimo, ir gamybos pajėgumų panaudojimo.

Skolinimosi teisės

(214) Pagrindinis skolinimosi teisių sutarties ir EEPS skirtumas – skolinimosi teisės paprastai nėra susijusios su mažiausiu garantuotu pirkimu. Skolinimosi teisių turėtojas prisiima komercinę riziką, susijusią su energijos, pagamintos naudojant atidėtus pajėgumus, pardavimu. Tačiau jis turi garantijų, kad galės parduoti visą tą energiją už kainas, kuriomis padengiamos bent kintamosios sąnaudos, nes jis gali nuspręsti negaminti energijos, jei kainos nukrenta žemiau kintamųjų sąnaudų. MVM tokių garantijų EEPS nenumatyta, nes MVM prisiėmė mažiausio pirkimo įsipareigojimą gamintojų naudai.

Stambių vartotojų sudarytos ilgalaikės pirkimo sutartys

(215) Akivaizdu, kad stambių vartotojų sudarytos standartinės ilgalaikės pirkimo sutartys yra gerokai palankesnės pirkėjui, nei EEPS įmonei MVM, nes kaina, kuri paprastai nustatoma visai sutarties trukmei, paprastai neindeksuojama pagal tokius parametrus kaip kuro sąnaudos, kurių pokyčiai visą sutarties trukmę nenuspėjami, ir nenumatyta, kad ja turi būti padengiamos pastoviosios ir kapitalo sąnaudos, nes ji priklauso nuo didmeninės

rinkose kotiruojamų kainų. Iš tikrųjų, pirkėjai suinteresuoti sudaryti ilgalaikes sutartis tik tada, kai šios sutartys juos bent kiek apdraudžia nuo svyravimų elektros rinkoje, o labiausiai nuo svyravimų, susijusių su kuro sąnaudų svyravimais. Todėl pirkėjas būtų ekonomiškai suinteresuotas sudaryti tokią sutartį, tik jei pardavėjas pasiūlytų padengti rizikos, susijusios su kuro sąnaudų svyravimais, dalį arba jei gamybos technologija užtikrintų stabilias kuro sąnaudas, kaip yra hidroelektrinių, o kartais – atominių jėgainių atveju. Be to, šios sutartys paprastai sudaromos gerokai trumpesniems laikotarpiams nei EEPS, todėl pirkėjai turi galimybę keisti tiekėjus, jei konkurentai pasiūlo geresnes kainas. Siekdami kuo mažesnių kainų pirkėjai dažnai skelbia konkursus.

Balansavimo paslaugų sutartys

(216) Balansavimo paslaugų sutartys svarbios vertinant, ar yra pranašumas tarp EEPS, nes nedidelę dalį pagal EEPS atidėtų pajėgumų MVM skiria perdavimo sistemos operatoriui⁽⁴⁵⁾ balansavimo paslaugoms teikti. MVM praktiškai kasmet parduoda pajėgumus perdavimo sistemos operatoriui kaip paketą ir tuo tikslu panaudoja dalį atsargų pagal EEPS. Tai iš esmės reiškia, kad gamintojai nepriima rizikos, susijusios su metiniais konkursais⁽⁴⁶⁾ ir su netikrumu dėl energijos kiekio, kurį jie tiekia. Jų nuomone, sutartinės sąlygos, kuriomis reguliuojamas balansavimo sutarčių nuostatos, yra tokios pat kaip ir EEPS. Tačiau pagal 204 konstatuojamąją dalį EEPS specifikacijos, visų pirma jų ilga trukmė ir mažiausias garantuotas pirkimas, negali būti komerciškai pateisintos, net jei jos skirtos balansavimo paslaugoms teikti. Komisija pripažįsta, kad Vengrijoje, kaip teigia suinteresuotosios šalys, perdavimo sistemos operatoriui būtinas balansavimo paslaugas gali teikti tik keli gamybos vienetai, bet daro išvadą, kad net tokiomis aplinkybėmis EEPS siūlomos sąlygos yra gerokai platesnės už bet kokias sąlygas, kurios perdavimo sistemos operatoriui galėtų būti komerciškai priimtinos.

Išvada dėl EEPS ir standartinės komercinės praktikos lyginimo

(217) Šis lyginimas rodo, kad EEPS struktūriškai numatyta daugiau garantijų gavėjams nei standartinėse komercinėse

sutartyse. Gamintojų padėtis yra palankesnė už tą, į kurią jie patektų laisvojoje rinkoje, neturėdami EEPS. Siekiant užbaigti vertinimą, ar yra pranašumas, būtina įvertinti teigiamą ir neigiamą poveikį, kurio galėjo tikėtis valdžios institucijos iš EEPS Vengrijai įstojus į Europos Sąjungą, ir įsitikinti, ar buvo galima tikėtis geresnės teigiamo ir neigiamo poveikio pusiausvyros taikant kitus standartizuota komercine praktika pagrįstus metodus.

2.c) Numatomos EEPS pasekmės valdžios institucijoms atsižvelgiant į lyginimą su pirkėjų standartinė komercine praktika Europos elektros rinkose

(218) Valdžios institucijos galėjo tikėtis iš EEPS, jog MVM galės gauti pakankamai energijos, kad ilgą laiką patenkintų komunalinių paslaugų rinkos poreikius.

(219) Tačiau jos neturėjo garantijų dėl kainos, kurią MVM turės mokėti per tą patį laikotarpį, lygio, nes EEPS nenustatytas kainų svyravimų, kurie labiausiai atsiranda dėl kuro kainų svyravimo, rizikos draudimas.

(220) Be to, ilgalaikiu pajėgumų atidėjimu ir susijusiu mažiausiu garantuotu pirkimu nesuteikiama valdžios institucijoms galimybė gauti naudos iš kitų gamintojų ir importuotojų siūlomų patrauklesnių kainų. Pajėgumai ir mažiausias garantuotas pirkimas pagal EEPS, MVM sudarytos ilgalaikės importo sutartys ir jos perkami kiekiai pagal privalomo pirkimo sistemą⁽⁴⁷⁾ buvo pakankami jos poreikiams patenkinti. Taigi MVM negalėjo diversifikuoti energijos tiekimo portfelio, nors alternatyvių gamybos pajėgumų buvo. 2004 m. keli elektros energijos gamintojai nebuvo sudarę ilgalaikių elektros energijos pirkimo sutarčių. Dviejų elektros energijos jėgainių, kurios turėjo 470 MW įdiegtų pajėgumų, EEPS baigėsi 2003 m. pabaigoje ir tai gerokai padidino tiekimo pajėgumus be EEPS. Maždaug 700 MV importo pajėgumų netaikomos ilgalaikės importo sutartys ir MVM nebūtų galėjusi jais pasinaudoti importuodama elektrą, jei jos nebūtų saisisi atidėtų pajėgumų ir mažiausio garantuoto pirkimo sistema.

⁽⁴⁵⁾ 2005 m. skirta 15 % susitartų pajėgumų.

⁽⁴⁶⁾ Dėl metinių konkursų, pajėgumai, kuriuos galima pasiūlyti perdavimo sistemos operatoriui, ir gaunama kaina kasmet skiriasi ir gali mažėti, jei perdavimo sistemos operatoriui reikia mažesnio kiekio ir (arba) jei kiti tiekėjai pasiūlo mažesnes kainas arba didesnius kiekius.

⁽⁴⁷⁾ Vengrijos teisės aktuose reikalaujama, kad MVM ir regioninės skirstymo bendrovės pirktų elektrą, gaminamą termofikacinėse jėgainėse ar iš atliekų ar atsinaujinančių energijos šaltinių reguliuojamomis kainomis.

(221) Kaip matyti iš tolesnių konstatuojamųjų dalių, Vengrijai stojant į Europos Sąjungą 2003 ir 2004 m. buvo aišku, kad atidėtų pajėgumų sistema ir mažiausias garantuotas pirkimas pagal vieno pirkėjo modelį (visa Vengrijos naudojama elektra perduodama per MVM) kėlė didelę riziką, jog EEPS bus reikalaujama, kad MVM pirktų daugiau nei reikia energijos.

(222) Svarbus elementas, į kurį reikėtų atsižvelgti šiuo atžvilgiu, yra dalinis elektros rinkos atvėrimas 2003 m. 2001 m. gruodžio 18 d. Vengrijos Parlamentas priėmė Energetikos aktą II, kuriuo leidžiama stambiems vartotojams (tiems, kurie sunaudoja daugiau kaip 6,5 GW per metus) tapti „reikalavimus atitinkančiais vartotojais“, taigi jiems leista rinktis elektros tiekėją. Šia teisėkūros priemone, įsigaliojusia 2003 m. sausio 1 d., paskatinta be jau buvusio komunalinių paslaugų segmento kurti laisvą rinką, kurioje kainos priklausė nuo pasiūlos ir poreikio. Akivaizdus tokios priemonės poveikis – sumažėjo kiekiai, kuriuos MVM turėjo tiekti regioninėms skirstymo bendrovėms, kad šios galėtų patenkinti komunalinių paslaugų segmento poreikius. Toliau lentelėje matyti nuolat didėjantys laisvojoje rinkoje faktiškai parduoti kiekiai 2003–2006 m. ir atitinkamai mažėjantys komunalinių paslaugų segmente per regionines skirstymo bendroves faktiškai parduoti kiekiai.

6 lentelė

Pardavimas mažmeninėje rinkoje (reguliuojamas segmentas ir laisvosios rinkos segmentas)

	(GWh)			
	2003 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.
Bendras suvartojimas	33 584	33 836	34 596	35 223
Pardavimas laisvosios rinkos segmente	3 883	7 212	11 685	13 057
Pardavimas reguliuojamame segmente	29 701	26 624	22 911	22 166

Šaltinis. Statistiniai Vengrijos elektros energijos sistemos duomenys, 2006 m. (1).

(1) Žr. ir tinklalapį <http://www.mvm.hu>

(223) 2003–2006 m. komunalinių paslaugų segmente parduoti kiekiai, kurie atitinka faktinius MVM pirkimo poreikius, sumažėjo 25 %. MVM poreikių sumažėjimas didžiąja dalimi buvo numatytas jau tuo metu, kai Vengrija įstojo į Europos Sąjungą, visų pirma atsižvelgiant į didelį komunalinių paslaugų segmento oficialių kainų (kurias vartotojai mokėjo regioninėms skirstymo bendrovėms) ir 2003–2004 m. laisvosios rinkose segmente buvusių kainų skirtumą.

7 lentelė

Reguliuojamo segmento ir laisvosios rinkos segmento kainų skirtumai mažmeninėje rinkoje 2003 ir 2004 m.

	(HUF/kWh)	
	2003 m.	2004 m.
Vidutinė kaina laisvojoje rinkoje	11,1	12,7
Vidutinės kainos komunalinių paslaugų sektoriuje (1)	19	21,1

Šaltinis. Statistiniai Vengrijos elektros energijos sistemos duomenys, 2006 m.

(1) Dėl reguliuojamųjų tarifų, kurie priklauso nuo vartojimo lygio.

(224) Kainos laisvojoje rinkoje iš tikrųjų buvo aiški paskata reikalavimus atitinkantiems vartotojams pasinaudoti savo teisėmis. Taip pat 2003 ir 2004 m. buvo gerai žinoma, kad dėl artėjančio Vengrijos įstojimo į Europos Sąjungą turės įsigaliooti Antroji elektros energijos direktyva (48) ir todėl visiems vartotojams bus suteiktos reikalavimus atitinkančių vartotojų teisės nuo 2007 m. liepos 1 d., o dėlto dar labiau sumažės MVM poreikiai per gerokai trumpesnę laikotarpį nei galios likusios EEPS.

(225) Taigi jau 2003 ir 2004 m. buvo aišku, kad EEPS, parengtos tada, kai veikė vieno pirkėjo modelis, t. y. visa Vengrijos rinkai reikalinga elektra perduodama per MVM, ne tik neleistų MVM diversifikuoti energijos tiekimo portfelio ir gauti palankesnes kainas, skatinant konkurenciją tarp tiekėjų, bet taip pat greičiausiai dėl jų MVM privalėtų pirkti daugiau energijos nei jai iš tikrųjų reikia.

(226) Faktiškai, valdžios institucijos nustatė riziką. 2002 m. Vengrijos Vyriausybė išleido Dekretą (49), kuriuo reikalaujama, kad MVM pradėtų naujas derybas dėl EEPS su visais gamintojais, siekiant pakoreguoti užsakomų pajėgumų kiekį. Nors tame dekrete nereikalaujama nutraukti EEPS, pats dekretas aiškiai rodo, kad pagal EEPS atidėtų pajėgumų kiekiai (ir mažiausias garantuotas pirkimas) yra per dideli, atsižvelgiant į mažmeninės rinkos laipsnišką liberalizavimą. Tame dekrate taip pat nustatyta galimybė MVM, jei nepavyktų derybos su gamintojais, parduoti pajėgumus ir energiją, kurie pasirodo besą didesni už kiekius, kurių faktiškai reikia reguliuojamam segmentui aprūpinti, taikant tris „perpardavimo mechanizmus“: pajėgumų aukcionus, pajėgumų konkursus ir prekybą virtualioje interneto platformoje, kuri vadinama „Turgus“ („Piactér“). Nors šių trijų mechanizmų forma skiriasi, visus tris iš esmės sudaro tai, kad MVM siūlo

(48) Direktyva 2003/54/EB.

(49) Vyriausybės dekretas 182/2002.

laisvojoje rinkoje įvairiomis išankstinio pristatymo produktų formomis parduoti perteklinę energiją, kurios jai nereikia komunalinių paslaugų sektoriui aprūpinti, bet kuriuos ji turi pirkti laikydamasi EEPS sąlygų.

- (227) Toliau lentelėje pateikiami duomenys apie pirmus tris MVM vykdytus aukcionus. Iš jos matyti, kad MVM už per pardavimo mechanizmus parduotą energiją gautos kainos buvo gerokai mažesnės už kainas, kurias ji už tą pačią energiją mokėjo pagal EEPS.

8 lentelė

Trys pirmieji MVM aukcionai

	Pirmasis aukcionas 2003 m. birželio mėn.	Antrasis aukcionas 2003 m. gruodžio mėn.	Trečiasis aukcionas 2004 m. birželio mėn.
Bazinės apkrovos produktai			
Parduotos elektros kiekiai (GWh)	375	240	133
Pardavimo kainos aukcionuose (HUF/kWh)	8,02	9,5	8,4
Mažiausios apkrovos produktai			
Parduotos elektros kiekiai (GWh)		259	421
Pardavimo kaina aukcionuose		5,6	3,5
Vidutinės metinės EEPS kainos			
	2003	2004	
	11,3	11,7	

- (228) Vengrijos teisės aktuose faktiškai numatytas toks poveikis ir nustatyta, kad Vengrijos valstybė turėtų mokėti kompensaciją MVM už nuostolius, kurių patiriama dėl už pajėgumų aukcionuose parduodamų kiekių kainos ir rinkos pardavimo kainų skirtumo. 2003 m. MVM mokėtina kompensacija siekė 3,8 mlrd. HUF⁽⁵⁰⁾. Pagal 2004 m. MVM metinę ataskaitą, 2004 m. kompensacija padidėjo 2,4 mlrd. HUF.
- (229) Valdžios institucijų nuomone, aišku, kad jokia sistema negali būti komerciškai pateisinama, nes subsidijuojamas gamintojų energijos, kuria siekiama aprūpinti laisvosios rinkos segmentą, pardavimas.
- (230) Toliau lentelėje pateikti bendri MVM parduotos energijos kiekiai per pardavimo kanalus 2003–2004 m.; remiamasi 2007 m. rugsėjo 24 d. ir 2008 m. balandžio 21 d. Vengrijos pateikta informacija.

⁽⁵⁰⁾ Žr. Vengrijos valdžios institucijų pateiktą raštą, užregistruotą 2004 m. birželio 4 d.

9 lentelė

MVM per perpardavimo mechanizmus parduoti kiekiai

(TWh)

Metai	2003	2004	2005	2006
Bendras MVM pardavimas per pardavimo mechanizmus ⁽¹⁾	0,6	1,9	6,5	6,5

⁽¹⁾ Pajėgumų aukcioną, pajėgumų konkursus ir MVM turgų.

- (231) Akivaizdu, kad įprastomis rinkos aplinkybėmis pirkėjai nesudaro sutarčių ir neprisiima didelės rizikos, kuri verstų pirkti daugiau elektros nei reikia ir perduodant tokią elektrą patirti didelių nuostolių. Teoriškai tokia rizika yra taip pat išankstinių sandorių sutartyse ir ilgalaikėse sutartyse, kurias sudaro stambūs galutiniai vartotojai, bet ta rizika gerokai mažesnė.
- (232) Išankstinių sandorių sutarčių trukmė gerokai trumpesnė už EEPS trukmę. Pirkėjas gerokai aiškiau mato, kokie bus jo poreikiai per tokį laikotarpį, nei per 15–27 m. laikotarpį. Be to, pirkėjai pagal išankstinių sandorių sutartis yra linkę padengti tik dalį tikėtino poreikio, o bet kokius reikiamus papildomus kiekius perka neatidėliotinų atsiskaitymų rinkose.
- (233) Stambių galutinių vartotojų sudarytos ilgalaikės sutartys taip pat yra susijusios tik su ribota rizika, kad teks pirkti per didelius kiekius, nes jų trukmė ribota, taip pat dėl to, kad tokias sutartis sudarančių stambių pramonės ir verslo vartotojų naudojimas paprastai yra stabilus ir nuspėjamas, tačiau dėl pirmiau nurodytų priežasčių taip nėra MVM atveju.
- (234) Be to, naudinga prisiminti, kad pagal išankstinių sandorių sutartis arba ilgalaikės pirkimo sutartis, kurias sudaro galutiniai vartotojai, pirkėjai įsipareigoja pirkti tam tikrą kiekį energijos prieš kelis mėnesius ar metus iki faktinio pristatymo, nes į jų pirkimo sutartį įtrauktas kainų svyravimo rizikos draudimas. To nėra EEPS, nes kainos padengia kintamąsias sąnaudas, kurios dėl kuro kainų svyravimo gali padidėti nenuspėjamomis dalimis.

Išvada dėl pranašumo buvimo

- (235) Komisija daro išvadą, kad nauda, kurią valdžios institucijos gavo iš EEPS, nesuteikia rizikos draudimo energijos kainoms, kurio vidutinis rinkos operatorius tikėtusi iš ilgalaikės sutarties ir kyla didelė rizika, kad reikės pirkti daugiau energijos nei faktiškai reikia ir taip patirti nuostolių perparduodant perteklinį kiekį. Vengrijos

valdžios institucijos tikrai žinojo apie tokią riziką tuo metu, kai Vengrija stojo į Europos Sąjungą. EEPS ir standartinės prekybinės veiklos Europos elektros rinkose lyginimas rodo, kad pirkėjas, veikiantis komerciniais sumetimais, nebūtų sutikęs su tokiu nuostolingumu poveikiu ir būtų rinkęsis kitokias pirkimo strategijas ir sudaręs kitokias sutartis, vadovaudamasis standartinė komercine praktika.

- (236) Atsižvelgdama į tai, kas minėta, Komisija daro išvadą, kad pagrindiniai EEPS principai suteikia pranašumą elektros energijos gamintojams ir tas pranašumas yra didesnis už įprastą komercinį pranašumą. Šiuo atžvilgiu svarbu pabrėžti, kad pagrindiniai EEPS principai, t. y. ilgalaikis pajėgumų atidėjimas, mažiausias garantuotas pirkimas ir kainodaros mechanizmai, pagrįsti pajėgumų mokesčiu ir energijos mokesčiu pastoviosioms, kintamosioms ir kapitalo sąnaudoms padengti, negali būti atskirti ir atskirai vertinami. Pranašumas yra dėl šių elementų derinio. Kaip minėta pirmiau, ilga EEPS trukmė gerokai prisideda prie pranašumo buvimo.

3. EEPS poveikis rinkai per laikotarpį nuo Vengrijos įstojimo į Europos Sąjungą.

- (237) Suinteresuotosios šalys pastabose teigia, kad pagal EEPS taikomos kainos nėra didesnės už didmeninės rinkos kainas. *Mátra* jėgainė ypač pabrėžia, kad jos kainos yra konkurencingos, nes ji turi savo anglių kasyklą, taigi jos kasybos sąnaudos nedidelės. Taigi suinteresuotosios šalys daro išvadą, kad jos neturi naudos iš pranašumo.

- (238) Komisija negali sutikti su tokiais argumentais.

- (239) Pirma, kaip jau aptarta, pagal EEPS faktiškai sumokėta kaina yra viena EEPS pasekmė, tačiau ji nėra EEPS teikiamo pranašumo esmė. Pirmiau minėtų (175 ir 176 konstatuojamųjų dalių) bankininkystės institucijų pastabose taip pat patvirtinta, kad visi EEPS elementai, kuriais gamybos vienetams užtikrinama investicijų grąža ir gamintojai saugomi nuo jų veiklos komercinės rizikos, sudaro tomis sutartimis teikiamą pranašumą.

- (240) Antra, kainų skirtumas, palyginti su rinkos kainomis, priklauso nuo daugelio veiksnių, susijusių su rinkos raida, ir tie veiksniai nepriklauso nuo EEPS ir gali būti vertinami tik *a posteriori*. EEPS kainos nėra vieneto kainos tam tikru metu; jas nustatant neatsižvelgiama į pranašumą, kurį suteikia kiti EEPS elementai, kaip antai pajėgumai ir kiekiai, kuriuos gamintojai būtų galėję parduoti,

jei jų pardavimas priklausytų nuo rinkos poreikio. Kaip jau aptarta, Komisija laikosi nuomonės, kad visose vertinamose EEPS gamintojams suteikiamas ekonominis pranašumas, neatsižvelgiant į tai, ar bet kuriuo konkrečiu metu jų kainos faktiškai buvo didesnės už rinkos kainas, ar ne.

- (241) Siekdama, kad jos atsakymai į pastabas būtų išsamūs ir kad geriau būtų suvoktos EEPS pasekmės šiuo atžvilgiu, Komisija vis dėlto palygino faktiškai taikytas EEPS kainas ir kainas didmeninės rinkos dalyje, kuriai netaikomos EEPS.

- (242) Atlikdama tokį palyginimą, Komisija neatsižvelgia į 2007 m. kainas, nes tais metais (tiksliau nuo 2006 m. gruodžio 9 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d.) EEPS kainas pakeitė oficialios kainos. Atitinkamai, taikytos kainos nebūtinai atspindi tiksliai kainas, kurios būtų gautos taikant EEPS kainų formulę.

- (243) Taigi Komisija palygino taikytas EEPS kainas su laisvosios rinkos kainomis 2004–2006 m.

10 lentelė

Vidutinė MVM pagal EEPS parduotos elektros kaina⁽⁵¹⁾

	HUF/kWh		
Jėgainės, kurioms taikoma EEPS	2004	2005	2006
Dunament F blokai	[...]	[...]	[...]
Dunament G2 blokas	[...]	[...]	[...]
Tisza II	[...]	[...]	[...]
Pécs	[...]	[...]	[...]
Csepel II	[...]	[...]	[...]
Kelenföld	[...]	[...]	[...]
Újpest	[...]	[...]	[...]
Kispest	[...]	[...]	[...]
Mátra	[...]	[...]	[...]
Paks	[...]	[...]	[...]

⁽⁵¹⁾ Lentelėje pateikti skaičiai yra pagrįsti Vengrijos institucijų raštais, užregistruotais 2007 m. gruodžio 24 d. ir 2008 m. sausio 16 d. Dviejuose informaciniuose raštuose pateikti skaičiai šiek tiek skiriasi (mažiau kaip 5 %), palyginti su 2006 m. kainomis. Šis sprendimas pagrįstas naujausia informacija (2008 m. sausio 16 d. raštu).

11 lentelė

Vidaus gavėjams laisvojoje rinkoje be EEPS parduotas elektros kiekis ir vidutinė kaina ⁽⁵²⁾

Jėgainė	2004		2005		2006	
	Kiekis (MWh)	Kaina (HUF/kWh)	Kiekis (MWh)	Kaina (HUF/kWh)	Kiekis (MWh)	Kaina (HUF/kWh)
Mátra ([...] blokai)	989 097	8,15	972 813	8,33	1 082 699	9,26
Vértes	157 701	8,02	942 999	8,79	1 213 622	10,51
Dunamenti [...] blokas	215 647	8,57	805 381	9,85	814 702	13,29
EMA	133 439	11,07	129 252	11,83	101 607	12,92
AES Borsod	[...]	[...]	18 301	11,25	n.a. (*)	
AES Tiszapalkonya	364 869	12,76	86 673	9,87	119 218	14,27

(*) Parduodami kiekiai yra mažesni kaip 1 000 MWh. Komisija mano, kad lyginti kainas už tokius ribotus kiekius ir EEPS kainas nėra tinkama.

12 lentelė

MVM pirktos importuotos elektros kiekis ir vidutinė kaina ⁽⁵³⁾

Importas	2004		2005		2006	
	Kiekis (MWh)	Kaina (HUF/kWh)	Kiekis (MWh)	Kaina (HUF/kWh)	Kiekis (MWh)	Kaina (HUF/kWh)
Ukrainaper Slovakiją ([...] (**))	1 715 200	[...] (**)	1 525 600	[...] (**)	1 311 400	[...] (**)
Šveicarija per Slovakiją ([...] (**))	1 768 100	[...] (**)	1 761 700	[...] (**)	1 709 200	[...] (**)
Šveicarija ([...] (**))	631 700	[...] (**)	629 500	[...] (**)	626 200	[...] (**)

(*) Vidutinė svertinė visos importuotos elektros, duomenys apie kurią įtraukti į šią lentelę, kaina 2004 m. buvo 9,14 HUF/kWh, 2005 m. – 10,41 HUF/kWh, o 2006 m. – 11,49 HUF/kWh.

(**) Importo partnerės pavadinimas.

(244) Nuo 2003 m., vadovaudamasi Energetikos aktu II ⁽⁵⁴⁾, MVM perparduodavo perteklinę elektros energiją (t. y. komunalinių paslaugų segmentui skirtos elektros energijos perteklių) konkurencingoje rinkoje per tris perdavimo kanalus: i) viešus gamybos pajėgumų aukcionus, ii) pajėgumų konkursus ir iii) prekybą savo virtualioje interneto platformoje „Piacér“. Toliau lentelėje pateikiamos vidutinės iš tokio pardavimo gautos kainos.

⁽⁵²⁾ Informacija pagrįsta Vengrijos institucijų raštu, užregistruotu 2007 m. rugsėjo 24 d. Įmonė E.ON DKCE taip pat pardavinėjo elektrą laisvojoje rinkoje 2005 ir 2006 m. Tačiau remiantis Vengrijos institucijų 2008 m. balandžio 22 d. užregistruotame rašte pateikta informacija, parduoti kiekiai buvo maži, taigi Vengrijos institucijos neturėjo atitinkamų duomenų apie kainą.

⁽⁵³⁾ Informacija pagrįsta Vengrijos institucijų raštais, užregistruotais 2007 m. rugsėjo 24 d. ir 2008 m. sausio 16 d. Abiejuose raštuose pateikti skaičiai truputį skiriasi (mažiau kaip 2 %). Šis sprendimas pagrįstas naujausia informacija (2008 m. sausio 16 d.). MVM energiją importuoja taip pat pagal ilgalaikes sutartis; tačiau toms sutartims ši procedūra netaikoma.

⁽⁵⁴⁾ Žr. šio sprendimo 32 konstatuojamąją dalį.

13 lentelė

Vidutinė kaina, gauta MVM pajėgumų aukcionuose, konkursuose ir „Turguje“ ⁽⁵⁵⁾

Aukcione parduodamo produkto pristatymo metai (*)	Vidutinė svartinė kaina pajėgumų aukcionuose (HUF/kWh)	Pardavimo konkursuose ir „Turguje“ metai	Vidutinė kaina konkursuose ir „Turguje“ (HUF/kWh)
2004 m.	4,7	2004	6,5
2004 06 17 aukcionas	Mažiausia apkrova: 3,48 Bazinė apkrova: 8,4		
2005 m.	5,4	2005	8,1
2004 12 09 aukcionas	Mažiausia apkrova: 4,54 Bazinė apkrova: 8,32		
2005 06 10 aukcionas	Mažiausia apkrova: 4,6 Bazinė apkrova: 8,5		
2005 7 21 aukcionas	Bazinė apkrova: 9,3 Didžiausia apkrova: 10,42		
2006 m.	9,9	2006	9,1
2005 11 09 aukcionas	Mažiausia apkrova: 6,02 Bazinė apkrova: 9,74 Didžiausia apkrova: 11,76		
2006 05 31 aukcionas	Bazinė apkrova: 11,33		

(*) Kiekvieno tipo produkto (mažiausia/bazinė/didžiausia apkrova) parduoti kiekiai svyruoja nuo 25 000 iki 2 000 000 MWh.

(245) Iš pateiktų skaičių matyti, kad Vengrijos konkurencingoje didmeninėje rinkoje 2004 m. parduotos elektros kainos svyravo nuo 4,7 iki 12,76 HUF/kWh. Iš visų gamintojų, pasirašiusių EEPS, *Paks* ir *Mátra* jėgainės, MVM elektrą pardavė už ne didesnes, negu nustatytos sutartyse, kainas. *Dunament* [...] elektrą pagal EEPS pardavė už [...], didžiausią kainą ([...]), gautą už nesudarius EEPS nupirktą elektrą. Visi kiti gamintojai taikė MVM vidutinę kainą nuo 13,86 iki 25,46 HUF/kWh. Tokios kainos yra nuo 10 % iki 100 % didesnės už *didžiausias* laisvosios rinkos kainas.

(246) 2005 m. pardavimo nesudarius vertinamų EEPS kainos svyravo nuo 5,4 iki 12,91 HUF/kWh. Iš visų gamintojų, pasirašiusių EEPS, *Paks* ir *Mátra* jėgainės, pardavė elektros energiją pagal EEPS už ne didesnes, nei jose nustatytos, kainas. Visi kiti gamintojai už elektrą taikė vidutinę kainą nuo 13,99 iki 25,64 HUF/kWh. Tokios kainos yra nuo 10 % iki 100 % didesnės už *didžiausias* laisvosios rinkos kainas.

(247) 2006 m. pardavimo nesudarius vertinamų EEPS kainos svyravo nuo 9,1 iki 14,27 HUF/kWh. Iš visų gamintojų, pasirašiusių EEPS, tik *Paks* ir *Mátra* jėgainės, elektros energiją pardavė už jų EEPS nustatytas kainas (*Paks* atveju, faktiškai mažesnėmis nei mažiausios laisvosios rinkos kainos). Visi kiti gamintojai už elektrą taikė vidutinę kainą nuo 16,67 iki 33,49 HUF/kWh. Tokios kainos yra nuo 15 % iki 135 % didesnės už *didžiausias* laisvosios rinkos kainas.

(248) Pateikti skaičiavimai pagrįsti *vidutinėmis* kainomis, t. y. atskirai neskaičiuotos mažiausios, bazinės ir didžiausios apkrovos kainos. Gamintojai, kurie nepasirašė EEPS ⁽⁵⁶⁾ būtų daugiausia pardavinėję didžiausios apkrovos produktus, teigia, kad jų kainos neturėtų būti lyginamos su bazinės apkrovos kainomis. Iš tikrųjų, Komisija pripažįsta, kad didžiausios apkrovos elektros kainos paprastai yra didesnės už bazinės apkrovos elektros kainas. Lyginant tas kainas su laisvosios rinkos pardavimu (pavyzdžiui, MVM elektros aukcionuose), vidutinės didžiausios apkrovos produktų kainos lygis yra maždaug 10–30 % aukštesnis už bazinės apkrovos kainas.

⁽⁵⁵⁾ Pasak Vengrijos institucijų, nepasirašę EEPS įvairūs gamintojai, kurie dabar yra pasirašę EEPS, didžiausią pelną būtų pasiekę taip: *Paks* ir *Pécs* jėgainės parduotų 100 % savo produkcijos, kaip bazinės apkrovos produktus, *Mátra*, *Dunament G2*, *Kelenfold*, *Ujpest* ir *Kispest* jėgainės parduotų maždaug 50 % savo didžiausios apkrovos produktų, o *Csepel*, *Dunament F* blokas ir *Tisza II* jėgainės parduotų beveik vien didžiausios apkrovos elektrą (maždaug 70 %).

⁽⁵⁵⁾ Vidutinės kainos yra orientacinės svartinės kainos.

- (249) Tačiau lyginant *Csepel*, *Dunament F* ir [...] kainas su didžiausios apkrovos kainomis, gautomis pajėgumų aukcionuose, matyti, kad jų kainos yra didesnės už bet kurios didžiausios galios produkto kainą, tais metais gautą aukcionuose. Be to, tarp gamintojų, kurie be EEPS parduoda elektrą laisvojoje rinkoje ir yra išvardyti 11 lentelėje, yra keletas (pvz., EMA jėgainė), kuri taip pat pardavinėjo daugiausia didžiausios apkrovos produktus.
- (250) Iš minėto palyginimo matyti, kad 2004–2006 m. EEPS pasirašiusių gamintojų, išskyrus *Paks* ir *Mátra* jėgaines, EEPS nustatytos kainos buvo faktiškai didesnės už didžiausias laisvosios rinkos kainas.
- (251) Atitinkamai, Komisija nesutinka su suinteresuotųjų šalių teiginiais, kad jų EEPS kainos nebuvo didesnės už laisvosios rinkos kainas.
- (252) Dėl *Paks* ir *Mátra* jėgainių, iš pirmiau pateiktų lentelių matyti, kad jų kainos buvo mažesnės už didžiausias laisvojoje rinkoje gautas kainas. *Mátra* jėgainės kainos neviršijo didžiausių laisvosios rinkos kainų. Nors jos kainos iš tikrųjų turėtų būti konkurencingesnės nei daugumos EEPS kainos, Komisija negali paneigti, kad be EEPS ji nebūtų galėjusi pasiekti bent jau tokių pačių kainų. Komisija pastebėjo, kad kainos, kurias *Mátra* gavo iš savo blokų pardavimo be EEPS, buvo gerokai mažesnės už kainas pagal EEPS.
- (253) Komisija supranta, kad laisvosios rinkos sektoriuje gautos kainos (nesudarius EEPS) negali būti laikomos atitinkančiomis tikslių rinkos kainą, kurią gamintojai būtų gavę be EEPS, jei EEPS tuo metu nebūtų buvę. EEPS, apimančios beveik 60 % gamybos rinkos, neabejotinai turi poveikio kainoms likusioje rinkoje. Tačiau toks palyginimas rodo EEPS ir faktinių „ne EEPS“ kainų skirtumo didėjimą.
- Visuotinės ekonominės svarbos paslaugos (VESP)**
- (254) Budapešto ir *Csepel* jėgainės teigė, kad EEPS turėtų būti laikomos įgyvendinančiomis VESP siekiant užtikrinti patikimą elektros tiekimą. Sakoma, kad jos atitinka kriterijus, nustatytus *Altmark* sprendime, o tai reiškia, kad jų EEPS nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.
- (255) Komisija išanalizavo šiuos teiginius ir negali sutikti su jais dėl tokių priežasčių.
- (256) Pagal Bendrijos teisės aktus valstybėms narėms suteikta tam tikra laisvė VESP taikymo sričiai nustatyti. VESP taikymo srities apibrėžimas valstybėje narėje – pačios valstybės teisė (tiek, kiek tai leidžiama pagal tam tikrus Bendrijos teisės aktus) ir ne pagalbos priemonių gavėjai vertina, ar jų paslauga yra viešoji paslauga.
- (257) Tačiau vykstant šiaip procedūrai, Vengrijos valdžios institucijos nepateikė jokie teiginio, kad kurie nors gavėjai teikė VESP, jos taip pat nepagrindė tokių gavėjų teiginių.
- (258) Komisija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad EEPS neatitinka visų kriterijų, nustatytų *Altmark* sprendime.
- (259) Pirmą, pagal *Altmark* sprendimą, reikalaujama, kad įmonė gavėja įvykdytų su viešąja paslauga susijusius išsipareigojimus, o su tomis paslaugomis susiję išsipareigojimai turi būti valstybės narės aiškiai apibrėžti.
- (260) MVM neturėjo išsipareigojimo užtikrinti tiekimo saugumą pagal vertinamu laikotarpiu galiojusius Vengrijos teisės aktus, bet toks išsipareigojimas buvo bendrasis išsipareigojimas, kurį vykdydamas tuo metu buvęs vienintelis pirkėjas turėjo užtikrinti būtiną energijos tiekimą, kad patenkintų bendrąjį poreikį; tačiau joks konkretus gamintojas dėl to neturi teikti VESP.
- (261) Tikslas užtikrinti tiekimo saugumą yra labai bendras. Tam tikru mastu galima laikytis nuomonės, kad bet kuris elektros sektoriaus gamintojas prisideda prie tokio tikslo siekimo. Suinteresuotosios šalys nepateikė jokių oficialių Vengrijos valstybės dokumentų, kuriuose būtų aiškiai apibrėžtos VESP ir konkrečiam gamintojui (ar gamintojams) patikėta teikti tas specialias paslaugas.
- (262) Pačios EEPS panašios šiuo atžvilgiu: jose nustatomi šalių išsipareigojimai, bet neapibrėžiamas jų su specialia viešąja paslauga susijęs išsipareigojimas. Tai, kad visos iš dešimties EEPS pasirašiusių jėgainių turi atidėti pajėgumus MVM, savaime nereiškia, kad joms konkrečiai nustatytas su viešąja paslauga susijęs išsipareigojimas. Antra vertus, laikantis tokio požiūrio būtų galima daryti išvadą, kad visas elektros energijos gamybos sektorius teikia VESP, o tai tikrai neatitiktų esmės, kuri sąvokai suteikta Bendrijos teisės aktų ir praktikos.

- (263) Šiuo atveju tariami su viešąja paslauga susiję išpareigojimai aiškiai neapibrėžti ir nėra iš vieno konkretaus gamintojo nereikalaujama vykdyti kokią nors konkrečiai apibrėžtą su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą.
- (264) Suinteresuotosios šalys teigia, kad EEPS yra dokumentai, kuriais gamintojams patikima teikti VESP. Tačiau EEPS nepateikiama jokia konkrečiai VESP apibrėžtis, jose netgi neminimi šie išpareigojimai ar teisinės nuostatos, kuriomis remdamasi valstybė galėtų patikėti teikti VESP kitiems subjektams.
- (265) Remdamasi sprendimų praktika⁽⁵⁷⁾ Komisija laikosi nuomonės, kad tiekimo saugumo užtikrinimas galėtų būti laikomas VESP, jei būtų taikomi apribojimai, numatyti Direktyvos 96/92/EB 8 straipsnio 4 dalyje (kuri atitinka Direktyvos 2003/54/EB 11 straipsnio 4 dalį), t. y. jei susiję gamintojai naudotų vietinius pirminės energijos šaltinius ir kad bendras energijos kiekis bet kuriais kalendoriniais metais neviršys 15 % bendros pirminės energijos, reikalingos elektros energijai, suvartojamai atitinkamoje valstybėje narėje, pagaminti.
- (266) Vienintelis gamintojas, kuris nurodė, kad naudojo vietinius pirminės energijos šaltinius, buvo *Mátra* jėgainė. Tačiau *Mátra* jėgainė nepateikė jokių oficialių dokumentų, iš kurių būtų matyti, kad Vengrijos valstybė konkrečiai patikėjo jai teikti aiškiai apibrėžtas VESP.
- (267) Atsižvelgdama į tai, kas minėta, Komisija turi atmesti teiginį, kad pagal EEPS vykdomas su viešąja paslauga susijęs išpareigojimas tiekimo saugumui užtikrinti.
- (268) Antra, kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turėjo būti suformuluoti iš anksto objektyviu ir skaidriu būdu, o kompensacija neturėtų viršyti sumos, būtinos padengti visoms ar daliai sąnaudų, patirtų vykdomant su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, atsižvelgiant į atitinkamas įplaukas ir pagrįstą pelną, gautą įvykdžius šiuos išpareigojimus⁽⁵⁸⁾.
- (269) Kadangi nėra pateikta aiški VESP apibrėžtis, kurioje visų pirma būtų aiškiai atskirtos teiktinos paslaugos ir įprastos jėgainės verslo operacijos, neįmanoma suformuluoti kompensacijos kriterijų ir (arba) nustatyti, ar kompensacija viršija sumą, būtiną padengti išlaidas, patirtas vykdomant šiuos išpareigojimus. Netgi neįmanoma tiksliai apibrėžti, kas yra kompensacija.
- (270) Tam tikri kriterijai, naudojami EEPS kainoms nustatyti, nėra tas pats, kas tikslūs kriterijai kompensacijai už VESP apskaičiuoti, nes kaina nėra tas pats, kas kompensacija. Be to, tai, jog kaina padengia tik elektros energijos gamybos sąnaudas pridėjus pelną, nereiškia, kad ji neapima papildomos kompensacijos, nes dauguma elektros energijos gamybos sąnaudų gali būti įprastos sąnaudos, kurias padengia bet kuris elektros energijos gamintojas, priešingai nei perviršinės sąnaudos, susijusios su VESP.
- (271) Trečia, jeigu įmonė, kuri turi vykdyti su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, nebuvo atrinkta taikant viešųjų pirkimų procedūrą, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatomas remiantis sąnaudų, kurias būtų patyrusi tipiška tinkamai veikianti ir tinkamomis gamybos priemonėmis aprūpinta, kad galėtų įvykdyti viešųjų paslaugų reikalavimus, įmonė, vykdydama tuos išpareigojimus, atsižvelgiant į susijusias įplaukas ir pagrįstą pelną, gautą įvykdžius išpareigojimus.
- (272) Devynios iš dešimties EEPS pasirašytos nerengiant konkurso. Ir net vieninteliame konkurse dėl *Kispest* jėgainės neapibrėžtas joks konkretus išpareigojimas teikti VESP. Dėl to sunku apskaičiuoti, kokia tiksli dalis jėgainės veiklos atitiktų VESP ir kokio lygio būtų kompensacija, kad nebūtų viršyta tai, kas būtina padengti sąnaudoms, kurių patiriama vykdomant su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą.
- (273) Be to, nei Vengrijos institucijos, nei suinteresuotosios šalys nepateikė minimų gamintojų sąnaudų analizės, kad pagrįstą teiginį, jog jos sutampa su tipiškos įmonės patiriamomis sąnaudomis.
- (274) Galiausiai, Komisija pastebi, kad, išskyrus *Kispest* EEPS, visos kitos vertinamos EEPS pasirašytos nerengiant konkurso.
- (275) Taigi EEPS neatitinka *Altmark* sprendimo kriterijų.
- (276) Suinteresuotosios šalys teigė, kad EB sutarties 86 straipsnio 2 dalis gali būti taikoma EEPS, net jeigu jos neatitinka *Altmark* sprendimo kriterijų. Priemonės suderinamumas su EB sutarties 86 straipsnio 2 dalimi vertinama šio sprendimo 7.7 punkte.

⁽⁵⁷⁾ Žr. Komisijos sprendimus bylose N 34/99 (OL C 5, 2002 1 8, p. 2), NN 49/99 (OL C 268, 2001 9 22, p. 7), N 6/A/2001 (OL C 77, 2002 3 28, p. 25) ir C 7/2005 (dar nepaskelbtas OL).

⁽⁵⁸⁾ Iš esmės tai yra antrasis ir trečiasis *Altmark* sprendimo kriterijai.

Atrankumas

- (277) EEPS buvo sudarytos su nemažai įmonių tam tikrame ekonomikos sektoriuje. Įmonės, kurioms EEPS buvo naudingos, išvardytos 1 lentelėje.
- (278) AES-Tisza teigia, kad EEPS nėra atrankinės, nes ilgalaikių sutarčių yra visame elektros energijos sektoriuje: tarp MVM ir gamintojų, MVM ir skirstymo įmonių, taip pat dėl elektros importo. Ji teigia, kad dėl tuo metu Vengrijoje galiojusių teisinių priemonių, visi gamintojai turėjo sutartis su MVM ir tik atsinaujinančių išteklių ir termofikacinės jėgainės turėjo trumpesnio laikotarpio sutartis.
- (279) Vengrijos valdžios institucijos pateiktoje medžiagoje, kuri susijusi su suinteresuotųjų šalių pastabomis, pastebi, kad svarbios jėgainės ir jėgainių blokai parduoda elektrą laisvojoje rinkoje be EEPS ir privalomo pirkimo garantijos (pvz., *Dunament G1* blokas, *Vértés* jėgainė ir *Mátra I-II* blokai).
- (280) Iš tikrųjų yra svarbių jėgainių ir blokų, kurie veikia be EEPS (žr. Vengrijos valdžios institucijų pateiktus pavyzdžius). Pati AES įmonė turi dvi jėgaines, kurios veikia be EEPS.
- (281) Komisija pabrėžia, kad tai, jog pagalbos priemonė nėra skirta vienam ar keliems konkrečioms iš anksto nustatytiems gavėjams, bet gavėjai identifikuojami taikant objektyvius kriterijus, nereiškia, kad ši priemonė nesuteikia jos gavėjams atrankinio pranašumo. Gavėjų identifikavimo procedūra nepaveikia priemonės valstybės pagalbos pobūdžio ⁽⁵⁹⁾.
- (282) Be to, Teismo praktika patvirtina, kad net priemonė, kuri būtų palanki visam sektoriui, palyginti su kitais ekonomikos sektoriais panašiomis aplinkybėmis, laikoma suteikianti tam sektoriui atrankinio pranašumo ⁽⁶⁰⁾.
- (283) Atsižvelgdama į pirmesnius svarstymus, Komisija daro išvadą, kad EEPS yra atrankinė priemonė.

Valstybės ištekliai ir priskyrimas valstybei

- (284) Komisija turi įvertinti, ar pagal EEPS pervedami valstybės ištekliai.
- (285) Esminis visų vertinamų EEPS principas – MVM išsipareigojimas pirkti nustatytus gamybos pajėgumus ir nustatyta

mažiausią kiekį pagamintos elektros energijos už kainą, kuria padengiamos pastoviosios ir kintamosios jėgainės sąnaudos per 15–27 metų laikotarpį. Ekonominiu požiūriu tokiu išsipareigojimu pirkti sukuriama MVM išsipareigojimas elektros energijos gamintojams visą sutarties galiojimo laiką mokėti tam tikrą kainą už tam tikrus pajėgumus (pajėgumų mokestis) ir tam tikrą kiekį energijos (energijos mokestis). Kiti finansiniai MVM išsipareigojimai nustatyti atskirose EEPS, kaip aprašyta 2 skyriuje. Toks tebevykstantis finansinių išteklių perdavimas gamintojams ir minėtų mokesčių mokėjimas nustatytas visose EEPS ir visą sutarčių galiojimo laiką. Suprantama, kuo ilgesnė EEPS trukmė, tuo didesnis perduodamų išteklių kiekis.

- (286) Siekdama nustatyti, ar MVM gamintojams perduoti ištekliai yra valstybės ištekliai, Komisija įvertino priemonę remdamasi tokiais svarstymais, visų pirma:

Valstybės išteklių buvimas – PreussenElektra sprendimas ⁽⁶¹⁾

- (287) *PreussenElektra* sprendime Teisingumo Teismas nagrinėjo mechanizmą, kuriuo privataus kapitalo įmonės valstybės buvo verčiamos pirkti elektros energiją iš konkrečių elektros gamintojų valstybės nustatyta kaina, kuri buvo aukštesnė už rinkos kainą. Teismas konstatavo, kad tuo atveju viešųjų išteklių nebuvo suteikta, todėl nebuvo teikiama ir valstybės pagalba.
- (288) Komisija mano, kad Vengrijos schema gerokai skiriasi nuo Teismo nagrinėtos sistemos minėtame sprendime, visų pirma dėl įmonių, kurios turi išsipareigojimą pirkti, nuosavybės struktūros skirtumo.
- (289) *PreussenElektra* atveju įmonė, kuriai buvo taikomas valstybės reikalavimas pirkti elektros energiją, priklausė privatiems asmenims, o MVM visiškai priklausė valstybei. Todėl naudojami ištekliai yra ištekliai, visiškai priklausantys arba kontroliuojami valstybei priklausančios įmonės.
- (290) *PreussenElektra* atveju peržiūrėjus lėšų srautus iš gavėjo šaltiniui, paaiškėja, kad jos niekada nebuvo tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamos valstybės. Tačiau šiuo atveju jos yra kontroliuojamos valstybės, nes, peržiūrėjus lėšų srautus iš gavėjo šaltiniui, akivaizdu, kad jos patenka valstybės įmonei.

⁽⁵⁹⁾ 2000 m. rugsėjo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo CETM prieš Komisiją, T-55/99, 40 ir 52 punktai.

⁽⁶⁰⁾ 1983 m. liepos 14 d. Teismo sprendimo Komisija prieš Italijos Respubliką, 203/82, 4 punktas.
1973 m. liepos 2 d. Teismo sprendimo Italijos Respublika prieš Komisiją, 173/73, 18 punktas.

⁽⁶¹⁾ 2001 m. kovo 31 d. Teisingumo Teismo sprendimas, C-379/98.

Priskyrimas valstybei – Stardust sprendimas ⁽⁶²⁾

- (291) Komisija taip pat mano, kad MVM elgesys priskirtinas Vengrijos valstybei. Reikia pridurti, kad Vengrijos institucijos vykstant šiai procedūrai niekada neteigė, kad EEPS nepriskirtinos valstybei ir kad nebuvo valstybės išteklių perdavimo.
- (292) Pagrindinis MVM išsipareigojimo pirkti principas, kuriuo siekiama garantuoti konkrečių jėgainių gyvybingumą, priskirtinas Vengrijos valstybei. Kadangi toks pagrindinis EEPS reguliavimo principas visą jų galiojimo laiką nustatytas tada, kai sudarytos EEPS, Komisija turi nagrinėti EEPS pasirašymo sąlygas (t. y. tokio pagrindinio principo sukūrimo aplinkybes), kad išsiaiškintų, ar tai priskirtina Vengrijos valstybei.
- (293) Vertindama priskirtinumo klausimą Komisija visų pirma atsižvelgė į tokias aplinkybes:
- (294) EEPS sudarymo metu pagal Energetikos aktą I MVM turėjo teisinį išsipareigojimą užtikrinti Vengrijoje tiekimo saugumą kuo mažesnėmis kainomis.
- (295) Tame pat Energetikos akte I reikalauta, kad MVM įvertintų elektros energijos poreikius ir pradėtų gamybos pajėgumų išplėtimą, remdamasi vertinimo metu gautomis prognozėmis. MVM turėjo parengti Nacionalinį jėgainių statymo planą (*Országos Erőműépítési Terv*), kuris tada turėjo būti pateiktas tvirtinti Vyriausybei ir Parlamentui.
- (296) Vengrijos Vyriausybė IR visos suinteresuotosios šalys pastabose sutiko, kad sudarymo metu EEPS buvo priemonė, kuria, kaip nustatyta Vengrijos Vyriausybės, turėjo būti užtikrintas tiekimo saugumas ir siekiama kitų Vyriausybės tikslų, kaip antai modernizuoti energetikos sektorių ypatingą dėmesį skiriant galiojantiems aplinkos apsaugos standartams ir būtinam sektoriaus restruktūrizavimui ⁽⁶³⁾. *Csepel* jėgainė pastabose teigia: „Taigi EEPS turi būti vertinamos kaip neatskiriama dalis Vengrijos valstybės pastangų per MVM suformuoti diversifikuotą gamybos portfelį tuo metu, kai valstybė neturėjo finansinių priemonių to pasiekti pati“ ⁽⁶⁴⁾.
- (297) Vengrijos institucijos informavo Komisiją ⁽⁶⁵⁾, kad pasirengimas pasirašyti EEPS pradėtas vykstant jėgainių privatizacijos procedūrai pagal Vyriausybės dekretą 1114/1994 (XII.7.). Visai EEPS sudarymo ir privatizacijos procedūrai buvo būdingas glaudus Vengrijos energetikos tarnybos (reguliuotojo), Pramonės ir prekybos ministerijos, Finansų ministerijos, *Allami Vagyonügynökség Rt*, t. y. už privatizaciją atsakingos Vyriausybės institucijos, MVM ir kelių tarptautinių konsultantų bendradarbiavimas.
- (298) Tokiomis aplinkybėmis buvo sudarytas darbo komitetas, į kurį įėjo minėtų institucijų, kurios patvirtino, *inter alia*, EEPS rengimo gaires ir kainodaros metodus, atstovai.
- (299) Vengrijos Vyriausybės prašymu standartinę EEPS parengė tarptautinė teisės firma. Vengrijos valdžios institucijos patvirtino, kad EEPS pagrįstos tokiu standartiniu modeliu. Jos taip pat patvirtino, kad EEPS kainų nustatymo mechanizmas parengtas remiantis Vyriausybės sprendimu 1074/1995 (III.4.) dėl elektros energijos kainų reguliavimo, į kurį įtrauktos išsamios reguliuojamų elektros kainų apskaičiavimo taisyklės. Sudarant EEPS perimtos Vyriausybės dekretu nustatytos formulės ir apibrėžtys ⁽⁶⁶⁾.
- (300) Sprendimą dėl EEPS pasirašymo priėmė MVM direktorių valdyba, atsižvelgdama į privatizaciją ir laikotarpį po jos. Direktorių valdybos nariai renkami visuotiniame susirinkime. Remiantis iš Vengrijos institucijų gauta informacija ⁽⁶⁷⁾, „kadangi MVM daugiau kaip 99 % priklauso valstybei, direktorių valdybos nariai skiriami, renkami ir atšaukiami taip, kaip valstybei atrodo tinkama“.
- (301) Pagal Vyriausybės dekretą 34/1995 (IV.5.) dėl Energetikos akto I įgyvendinimo reikalauta, kad MVM pakviestų teikti pasiūlymus per devyniasdešimt dienų nuo Nacionalinio jėgainių statymo plano patvirtinimo.
- (302) *Kispest* jėgainės EEPS pasirašyta įvykus konkursui pagal toliau aprašytą teisinę procedūrą.
- (303) 1997 m. paskelbtos jungtinės atsakingos ministerijos ir Vengrijos energetikos tarnybos gairės dėl leidimo statyti jėgainę išdavimo procedūros ir bendrosios konkurso taisyklės.

⁽⁶²⁾ 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas, C-482/99.

⁽⁶³⁾ Žr., pvz., Vengrijos institucijų pateiktą raštą, užregistruotą 2005 m. liepos 25 d.

⁽⁶⁴⁾ Pastabų 5 puslapis.

⁽⁶⁵⁾ Raštas, užregistruotas 2005 m. liepos 25 d.

⁽⁶⁶⁾ „A szerződés mintegy áttemelte a Kormányhatározatban szereplő képleteket, meghatározásokat.“ Vengrijos institucijų raštas, užregistruotas 2005 m. liepos 25 d.

⁽⁶⁷⁾ 2005 m. liepos 20 d. raštas, užregistruotas 2005 m. liepos 25 d.

- (304) Bendrosiose gairėse nustatytos pagrindinės priežastys, dėl kurių reikia keisti nuosavybės struktūrą ir sukurti naujus elektros energijos gamybos pajėgumus. Jose aiškiai nustatyti tokie uždaviniai: tiekimo saugumo užtikrinimas kuo mažesnėmis sąnaudomis, modernizavimas siekiant laikytis aplinkos apsaugos standartų, pirminės energijos šaltinių diversifikacija, lankstesnis jėgainių parkas, turintis būtinas atsargas ir galintis bendradarbiauti su Vakarų Europos elektros sistema. Taip pat pabrėžiama, kad būsimos jėgainės parkas „turi sudaryti sąlygas pelningai veiklai ir eksploatacijai, o kainų raida turėtų atitikti įstatymų nuostatas“⁽⁶⁸⁾.
- (305) Pagal 2 punktą ministerijos ir Vengrijos energetikos biuro jungtinėse gairėse taip pat pridurta, kad pirmiau minėtų uždavinių įgyvendinimo rezultatas turėtų būti „šiuolaikiška elektros energijos sistema, kurią įdiegus būtų laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų, garantuojamas europinis bendradarbiavimas, pagrįstų investicijų grąža, sąnaudų padengimas, prisiimamas veiksmingai veikiančių licencijų turėtojų, taip pat pelno, būtino ilgalaikiam veikimui užtikrinti įtraukimas į kainas. Visi minėti tikslai pasiekiami garantuojant...pirminės energijos tiekimo saugumą, kad ketinantys investuoti šioje srityje būtų tikri dėl savo investicijų ir būtų užtikrinta jų investicijų grąža,..., įvykdomi deklaruoti Vyriausybės ketinimai, susiję su saugumu.“
- (306) Jungtinėse gairėse reglamentuojami konkursai, susiję su jėgainių pajėgumų sukūrimu.
- (307) Pagrindinis vertinimo komitetas („Értékelő Főbizottság“) konkurso laimėtoji pateikė galutinį pasiūlymą. Šio komiteto nariai buvo Ekonomikos ministerijos, Aplinkos ministerijos, Vengrijos energetikos tarnybos, MVM ir ERSTE banko atstovai. Galutinį sprendimą priėmė MVM direktorių valdyba. Pagal jungtines gaires oficialus konkurso rezultatas turėjo būti skelbiamas (išskirtinai) oficialiajame ministerijos biuletenyje.
- (308) Energetikos aktas II parengtas taip, kad EEPS egzistavimas būtų iš anksto numanytas. Šiame parlamentiniame akte, kuris yra Vengrijos energetikos rinkos pagrindinis teisės aktas vertinamu laikotarpiu, daug kartu minimas MVM ilgalaikis išsipareigojimas pirkti.
- (309) Vyriausybės dekreto 183/2002 (VIII.23.) dėl per didelių sąnaudų 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas MVM išsipareigojimas pradėti naujas derybas dėl EEPS, siekiant sumažinti perkamus pajėgumus. Taigi MVM dekretu išsipareigojama siūlyti EEPS pakeitimus.
- (310) AES-Tisza pastabose teigė, kad kainos pagal EEPS nepriskirtinos valstybei pasibaigus kainų reguliavimo laikotarpiui (t. y. po 2004 m. sausio 1 d., išskyrus naują kainų reguliavimą 2007 m.) ir kad jos yra tik jėgainės ir MVM derybų rezultatas.
- (311) Komisija pripažįsta, kad tikslus gavėjams perduotų išteklių kiekis priklauso ne vien tik nuo EEPS, kurios priskirtinos valstybei, straipsniui, bet ir nuo periodiškai vykdomų dvišalių MVM ir gamintojų derybų. Iš tikrųjų EEPS suteikiama tam tikra veiksmų laisvė derėtis dėl MVM faktiškai perkamų elektros kiekių, taip pat dėl tam tikrų kainos sudedamųjų dalių, visų pirma dėl pajėgumų mokesčio apskaičiavimo, kuris, kaip nurodyta 356 konstatuojamojoje dalyje, priklauso nuo įvairių veiksmų ir periodiškai turi būti patikslinamas. Tačiau derybų dėl perkamų kiekių rezultatas negali būti kiekiai, mažesni už EEPS nustatytą mažiausio garantuoto pirkimo lygį. Panašiai, derybos dėl kainų gali vykti tik laikantis EEPS, kurios priskirtinos valstybei, įtvirtintų kainų nustatymo mechanizmų. Taigi derybos dėl kainos nekėlė abejonių dėl principo, susijusio su išsipareigojimu pirkti, padengiant pagrįstas sąnaudas ir jėgainei veikti būtiną pelną.
- (312) Be to, akivaizdu, kad EEPS numatyta atidėti didžiąją dalį jėgainių pajėgumų, o mokėjimas už tuos pajėgumus yra valstybės išteklių perdavimas gavėjams, neatsižvelgiant į tai, ar vyksta periodinės MVM ir gamintojų derybos.
- (313) Pastabose⁽⁶⁹⁾ visos suinteresuotosios šalys sutiko, kad pagrindinėms formulėms ir apibrėžtims, galiojančioms pagal EEPS po 2004 m. sausio 1 d., taikomos kainų reguliavimo taisyklės. [...] ⁽⁷⁰⁾ pirmiau minėtose pastabose ir pastabose dėl Sprendimo pradėti procedūrą nurodo, kad derybos dėl kainų „išaiškino“ kainodaros formulių taikymą ir „paaiškino“ jų turinį (*). Ji pripažįsta, kad EEPS kainos visada buvo pagrįstos sąnaudomis ir kad nuo pat pradžių nustatant kainas atsakingai atsižvelgta į kainų dekretuose taikomą kainų skaičiavimo metodą.
- (314) [...] toliau aiškina, kad [...] EEPS pakeitimuose kainų formulės taip pat pagrįstos Vyriausybės dekretais: „[...] pakeitimuose [...] papildomo dokumento [...] priedas) pajėgumų mokesčio apskaičiavimo formulė yra tokia

⁽⁶⁸⁾ Komisijai pateiktas tik angliškas jungtinių gairių tekstas.

⁽⁶⁹⁾ Vengrijos institucijų Komisijai nusiųstų 2004 m. spalio 20 d., o dėl *Dunament* – 2005 m. liepos 25 d.

⁽⁷⁰⁾ [...] medžiagos 3 priedas.

(*) Elektros energijos gamintojas.

pat, kaip ir įtraukta į galiojančius dekretus (nuoroda išnašoje į Pramonės, prekybos ir turizmo ministro dekretą 55/1996, Ekonomikos reikalų ministro dekretą 46/2000 ir paskutinį (regeneratoriai) galiojusį iki 2004 m. sausio 1 d. Ekonomikos reikalų ir susisiekimo ministro dekretą 60/2002) ir taikoma nustatant didžiausių pajėgumų ir energijos mokesčius išvardytiems gamintojams.“

- (315) Tai, kas minėta, rodo, kad nei derybos dėl kainų, nei EEPS pakeitimai neturėjo poveikio pagrindiniam EEPS principui aprašytomis aplinkybėmis, kai buvo pasirašomos EEPS. Siekiant užtikrinti investicijų grąžą, šiandien EEPS reguliuojamos laikantis to paties principo, susijusio su išpareigojimu pirkti.
- (316) Iš pirmiau aprašytų aplinkybių aišku, kad MVM išpareigojimo pirkti buvimas elektros gamintojų atžvilgiu (taip pat pagal pagrįstų pastoviųjų ir kintamųjų sąnaudų padengimo principą) priskirtinas Vengrijos valstybei.
- (317) Be to, nusistovėjusi teismo praktika yra tokia, kad priemonė nėra valstybės pagalba tik kai pranašumas įmonėms suteikiamas tiesiogiai ir aiškiai sutelkiant valstybės išteklius, taip pat kai suteikiant pranašumą, jei atei-tyje įvykdomos tam tikros sąlygos, valdžios institucijoms gali būti užkrauta papildoma finansinė našta, kurios nebūtų, jei nebūtų suteiktas pranašumas⁽⁷¹⁾. 2004 m. buvo aišku, kad MVM teks tokia papildoma našta tuo tikėtiniu atveju, jei EEPS nepasirašę elektros energijos gamintojai ir importuotojai siūlytų mažesnes nei pagal EEPS kainas, nes tokių pasiūlymų atsiradimas paskatintų MVM keisti tiekimo portfelį ir todėl galiausiai sumažinti kiekius, perkamus iš EEPS faktiškai pasirašiusių elektros energijos gamintojų ir gauti iš jų kainų nuolaidas. Tačiau dėl išpareigojimų, kylančių iš EEPS, MVM negali priimti tokių sprendimų, nes, kaip minėta pirmiau, MVM negali sumažinti iš pagal EEPS veikiančių gamintojų perkamų kiekių iki jų žemiausio lygio (garantuoto pirkimo kiekio) ir negali derėtis dėl kainų remdamasi alternatyviais konkuruojančių gamintojų pasiūlymais, nes ji gali remtis tik sąnaudomis pagrįstos kainos skaičiavimo mecha-nizmu, kuris nustatytas EEPS. Dėl šio fakto ir dėl 315–316 konstatuojamosiose dalyse daromos išvados Komisija prieina prie išvados, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. EEPS buvo valstybės išteklių perdavimo sąlyga ir ta sąlyga bus tol, kol sutartys galios, nepaisant to, kokios bus faktinės rinkos sąlygos, nes MVM jomis neleidžiama vykdyti arbitražų, kurie galbūt pasirodytų tinkami siekiant sumažinti išteklių, išleidžiamų jos poreikiams reikalingai elektrai pirkti, sumas.
- (318) Iš minėtų svarstymų galima spręsti, kad dėl EEPS perve-dami valstybės ištekliai.

⁽⁷¹⁾ Visų pirma žr. 2000 m. birželio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą EPAC prieš Komisiją, T-204/97 ir T-270/97, Rink. II-02267.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

- (319) Elektros rinkos tapo konkurencingos ir elektra tarp vals-tybių narių buvo prekiaujama nuo 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių įsigaliojimo⁽⁷²⁾.
- (320) Todėl priemonės, kurios yra palankios energetikos sekto-riaus įmonėms vienoje valstybėje narėje, gali trukdyti įmonėms iš kitų valstybių narių eksportuoti elektros energiją į tą valstybę narę arba sudaryti palankias sąlygas elektros energijos eksportui iš tos valstybės narės į kitą valstybę narę. Būtent toks atvejis yra Vengrijoje, kuri dėl centrinės padėties Europoje yra prisijungusi ar gali lengvai prisijungti prie daugybės esamų ar būsimų tinklų valstybėse narėse.
- (321) Taigi būtent toks atvejis yra Vengrijoje, kuri yra Europos centre ir apsupta septynių valstybių, iš kurių keturios priklauso ES. Iš ES valstybių narių ji turi jungtis su Slova-kija, Austrija ir Rumunija. 2004 m. ji importavo beveik 14 000 GWh, eksportavo 6 300 GWh. Nuo 2005 m. importuojami kiekiai padidėjo iki 15 000 GWh, ekspor-tuojami kiekiai – 8 000–10 000 GWh.
- (322) Po Vengrijos įstojimo į ES MVM buvo sudariusi EEPS dėl maždaug 60 % Vengrijos gamybos pajėgumų. EEPS baigs galioti nuo 2010 m. pabaigos iki 2024 m. pabaigos. Pirmiau minėtas MVM išpareigojimas pirkti liks nepa-keistas iki sutarčių galiojimo pabaigos.
- (323) Pirmasis rinkos atvėrimo Vengrijoje žingsnis žengtas 2004 m. liepos 1 d., kai visi neprivatūs vartotojai tapo atitinkantys reikalavimus, kad galėtų pereiti į laisvąją rinką. 2008 m. sausio 1 d. komunalinių paslaugų segmentas nustojo egzistuoti ir atitinkamai visi vartotojai tapo „atitinkantys reikalavimus“.
- (324) Nepaisant rinkos atvėrimo 2004 m., didelė dalis reikala-vimus atitinkančių klientų nepasirinko laisvosios rinkos segmento. Ekonominės konkurencijos tarnybos ataskai-toje dėl Vengrijos energetikos rinkos sektorinio tyrimo⁽⁷³⁾ aiškiai daroma išvada, kad didelė kliūtis, nelei-džianti rinktis laisvosios rinkos, yra laisvojoje rinkoje turimų pajėgumų stygius, nes dideli pajėgumų kiekiai yra atidėti pagal EEPS. Pagal EEPS maždaug 60 % Veng-rijos gamybos pajėgumų buvo susieti su komunalinių paslaugų sektoriumi, t. y. tik su MVM, ir tik su likusiais pajėgumais buvo galima iš tikrųjų konkuruoti dėl naujų klientų.

⁽⁷²⁾ OL L 27, 1997 1 30, p. 20.

⁽⁷³⁾ Paskelbta 2006 m. gegužės 15 d.

- (325) Atidėti pajėgumai, t. y. ilgam laikui garantuoti kiekiai taip pat yra kliūtis naujiems gamintojams patekti į didmeninę rinką, nes 60 % visų pajėgumų dėl pirkimo garantijos yra susiję su viena (valstybei priklausančia) įmone.
- (326) Šiuo atžvilgiu Komisija taip pat atsižvelgė į Vengrijos ekonomikos konkurencingumo tarnybos atlikto sektoringo tyrimo, kuriame aiškiai daroma išvada, kad dėl EEPS konkurencingoje rinkoje atsirado protekcionizmo ir apribota *de facto* galimybė reikalavimus atitinkantiems vartotojams pereiti į tą laisvąją rinką, o potencialūs didmenininkai atbaidyti nuo patekimo į rinką, rezultatus⁽⁷⁴⁾.
- (327) Dėl turimų pajėgumų stygiaus ten, kur netaikoma EEPS, kainos konkurencingoje rinkoje dar labiau padidėjo. Kainas laisvojoje rinkoje veikia ir pagal EEPS atidėti dideli pajėgumų ir energijos kiekiai.
- (328) Remiantis Regioninio energetikos politikos tyrimų centro atliktu kiekybiniu EEPS poveikio didmeninėms elektros kainoms Vengrijoje tyrimu⁽⁷⁵⁾, kainos didmeninėje rinkoje tapo didesnės nei būtų buvusios, jei nebūtų EEPS. Apskritai, šiame tyrime teigiama, kad EEPS yra vienas pagrindinių veiksnių, dėl kurio susidarė „*nesuderinama su laisvosios konkurencingos rinkos principais*“⁽⁷⁶⁾ rinkos struktūra. Šiame tyrime faktiškai siūloma nutraukti EEPS siekiant laisvos konkurencijos Vengrijos elektros energijos didmeninėje rinkoje.
- (329) Komisija Energetikos sektoriaus tyrime⁽⁷⁷⁾ taip pat vertina EEPS poveikį konkurencijai ir prekybai. 467–473 konstatuojamosiose dalyse teigiama, kad „ilgalaikės elektros energijos pirkimo sutartys (EEPS) yra dar vienas veiksnys, galintis paveikti didmeninėje rinkoje reguliariai parduodamus kiekius“. Dėl EEPS Lenkijoje tyrime teigiama, kad „jos gali būti didelė kliūtis Lenkijos didmeninės rinkos plėtrai“. Toliau sakoma, kad „panaši padėtis yra Vengrijoje, kur Magyar Villamos Művek (MVM) yra didmenininkas komunalinių paslaugų segmente ir perka elektros energiją pagal ilgalaikes EEPS ir vėliau tą energiją parduoda vietos mažmenininkams. Vengrijos EEPS apima didžiąją dalį tos valstybės narės elektros poreikio ir tai gali turėti poveikio didmeninei prekybai, kuris būtų panašus į aprašytą pirmiau dėl Lenkijos didmeninės rinkos arba net didesnis.“
- (330) Įvairiuose minėtuose tyrimuose taip pat daroma išvada, kad EEPS iškraipo konkurenciją ir gali turėti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (331) Suinteresuotosios šalys toliau neigia, kad dėl turimų laisvosios rinkos pajėgumų trūkumo iškraipoma konkurencija, nes MVM pajėgumų aukcionuose matyti, kad MVM net negali parduoti visų siūlomų elektros energijos produktų.
- (332) Tačiau lyginant siūlomus kiekius ir sėkmingai aukcionuose parduotus produktus matyti⁽⁷⁸⁾, kad MVM beveik kiekviename aukcione pardavė visus siūlytus produktus. Iš tikrųjų, daugeliu atvejų MVM reikėjo panaudoti 10 % papildomų produktų maksimumą, kurį jai leidžiama siūlyti.
- (333) Suinteresuotosios šalys taip pat pateikė pastabas siekiamos pabrėžti, kad daugelis kitų veiksnių turėjo poveikio prekybai ir įtakos sėkmingai laisvos konkurencijos raidai Vengrijos didmeninėje energetikos rinkoje. Akivaizdu, kad Komisija teigia, jog EEPS nėra vienintelis veiksnys, turintis įtakos konkurencijai ir prekybai. Visuose minėtuose tyrimuose taip pat pripažįstama, kad bendrosios rinkos atvėrimo sėkmei ir faktinių kainų lygiui tokį pat didelį poveikį taip pat turi ir kiti elementai (teisės aktai, ribotos galimybės naudotis tarpvalstybiniais pajėgumais, didelė kainų raidos tarptautinėse energetikos rinkose įtaka ir kt.). Tačiau visuose tyrimuose, kurių medžiaga pateikta ir kitaip prieinama Komisijai vykstant šiai procedūrai, išskyrus AES-Tisza pateiktą jos užsakymo tyrimo medžiagą⁽⁷⁹⁾, aiškiai pripažįstama, kad EEPS turi didelį poveikį konkurencijai ir prekybai.
- (334) Atidėtais pajėgumais, garantuotu pirkimu ir kainodaros mechanizmu, nustatytais pagal EEPS, apsaugomi EEPS pasirašę elektros energijos gamintojai visą EEPS galiojimo laiką nuo su jėgainių eksploatavimu susijusios komercinės rizikos. Kaip nurodyta 211 konstatuojamojoje dalyje, tai yra rizika, susijusi su elektros energijos gamybos sąnaudų, visų pirma kuro sąnaudų, svyravimais, galutinių vartotojų elektros kainų svyravimais ir rizika, susijusia su galutinių vartotojų poreikio svyravimais. Kadangi tokia rizika yra įprasta rizika, su kuria susidurtų EEPS nepasirašę elektros energijos gamintojai, EEPS yra kliūtis, neleidžianti elektros energijos gamybos sektoriuje sudaryti vienodų sąlygų, ir iškraipo konkurenciją, nes atsižvelgiama į nuopelnus.

⁽⁷⁴⁾ Ataskaitos išvadų (Összefoglalás) 24 punktus.

⁽⁷⁵⁾ Paskelbta 2006 m. lapkričio mėn. Originalus pavadinimas „A hosszú távú áramvásárlási szerződésnek megszüntetésének hatása a villamos energia nagykereskedelmi árára“.

⁽⁷⁶⁾ Citata iš tyrimo 2 punkto: „összegegyeztetetetlen a versenypiaci működés elveivel“.

⁽⁷⁷⁾ 2007 m. sausio 10 d.; http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

⁽⁷⁸⁾ Informacijos galima rasti Vengrijos energetikos tarnybos tinklalapyje www.eh.gov.hu

⁽⁷⁹⁾ Dr. Theon van Dijk tyrimas, 2006 m. kovo mėn.

(335) Komisija taip pat pastebi, kad daugelis EEPS pasirašiusių gamintojų priklauso stambioms tarptautinėms grupėms, kurios veikia keliose valstybėse narėse. Konkurencingumo pranašumo suteikimas toms grupėms neabejotinai turi poveikio prekybai ir galimam konkurencijos iškreipimui bendrojoje rinkoje.

(336) Didžiojoje dalyje suinteresuotųjų šalių vertinimu, kuriuose nagrinėjami poveikio prekybai ir rinkos iškreipimo kriterijai, kalbama apie rinkos sąlygas EEPS sudarymo metu ir, bet kuriuo atveju, apie rinkos sąlygas prieš Vengrijai įstojant į ES. Komisija negali sutikti su tokiu požiūriu ir šiuo atžvilgiu primena 156–172 konstatuojamąsias dalis.

(337) Kai kurios suinteresuotosios šalys taip pat teigia, kad jų EEPS, atskirai vertinamos, neturi poveikio prekybai, nes jų jėgainių gamybos pajėgumai yra labai maži, palyginti su valstybės bendrais gamybos pajėgumais. Kadangi pagrindinis visų EEPS principas yra toks pats (įsipareigojimas pirkti tam tikrą mažiausią kiekį pagamintos elektros energijos, gamybos pajėgumų atidėjimas, kaina, kuria padengiamos pagrįstos pastoviosios ir kintamosios sąnaudos per 15–27 metų laikotarpį), visos EEPS turi poveikio rinkai. Tačiau iš esmės poveikio mastas padidėja dėl to, kad Vengrijos rinkoje yra dešimt EEPS. Kuo daugiau pajėgumų apima EEPS, tuo didesnis minėtas poveikis.

(338) Atsižvelgdama į tai, kas minėta, Komisija daro išvadą, kad pirmiau aprašytos EEPS sąlygos daro poveikį prekybai ir gali iškreipti konkurenciją.

(339) Sprendimo pradėti tyrimą 3.1 punkte Komisija pareiškia abejones dėl valstybės pagalbos *Paks* jėgainei dėl skirtumų, kurių gali būti šios jėgainės EEPS ir kitose EEPS dėl EEPS valdymo principų. Tačiau atlikusi tyrimus Komisija daro išvadą, kad pirmiau minėtas valstybės pagalbos kriterijų vertinimas taip pat taikomas ir *Paks* EEPS, nes joje yra tie patys pagrindiniai principai ir tos pačios savybės, nustatytos taikant susijusius kriterijus.

(340) Remdamasi minėtu vertinimu Komisija laikosi nuomonės, kad pagrindinės įsipareigojimo pirkti, nustatytos EEPS, sąlygos, t. y. MVM atidėti pajėgumai ir garantuotas pirkimas tokiomis sąlygomis, kad būtų užtikrinta jėgainių investicijų grąža apsaugant jas nuo jėgainių eksploatavimo komercinės rizikos, yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Tokią valstybės pagalbą sudaro pajėgumų atidėjimai, mažiausias garantuotas pirkimas ir pajėgumų mokesčiu bei energijos

mokesčiu pagrįsti kainodaros mechanizmai, siekiant padengti pastoviąsias, kintamąsias ir kapitalo sąnaudas ilgą laiką ir peržengiant įprastos komercinės praktikos ribas.

7.4. EEPS taikymas po įstojimo

(341) Suinteresuotosios šalys teigia, jog laikantis bendrojo principo, susijusio su netaikymu atgaline data, Komisija po įstojimo neturėtų nagrinėti priemonių, nustatytų pagal įstatymus iki įstojimo.

(342) Komisija negali sutikti su tokiu teiginiu. Visoms priemonėms, nepaisant jų teisėtumo pagal iki įstojimo galiojusias nacionalines taisykles, stojimo dieną turi būti taikomos *acquis communautaire* taisyklės. Valstybės pagalbos priemonėms, nustatytoms Stojimo akto IV priede, taikomos specialiosios taisyklės, kurios taikomos ir pagalbos priemonėms, net jei jos kitais būdais nustatytos pagal nacionalines taisykles iki įstojimo.

(343) Stojimo akto IV priedo 3 dalies 1 punkte tik trijų kategorijų priemonės apibrėžiamos kaip esama pagalba: i) priemonės, įsigaliojusios iki 1994 m. gruodžio 10 d.; ii) priemonės, ištrauktos į Stojimo sutarties IV priedą po to, kai jas išnagrinėjo Komisija; ir iii) priemonės, patvirtintos Komisijos pagal vadinamąjį laikinąjį mechanizmą. Visos po įstojimo dienos toliau galiojančios priemonės, kurios yra valstybės pagalba ir kurioms netaikoma nė viena iš šių trijų kategorijų, įstojus laikomos nauja pagalba; todėl Komisija turi visus įgaliojimus drausti tokias priemones, jei jos nesuderinamos su bendrąja rinka. Toks valstybės pagalbos taisyklių taikymas būsimam priemonių, kurios ir toliau taikomos po įstojimo dienos, galiojimui nesujęs su EB valstybės pagalbos taisyklių galiojimu atgaline data ir bet kuriuo atveju atitinka Stojimo akto nuostatas.

(344) Stojimo akto IV priedo 3 dalies 2 punkte apibrėžiamas „laikinis mechanizmas“. Tai yra pagalbos schemų ir pavienių pagalbos priemonių, kurias naujoji valstybė narė įgyvendina iki įstojimo dienos ir kurios toliau taikomos po įstojimo, vertinimo teisinė sistema.

(345) Suinteresuotosios šalys teigia, kad kadangi Bendrijos valstybės pagalbos taisyklės taikomos tik nuo stojimo dienos, taikomomis po įstojimo gali būti laikomos tik tos pagalbos priemonės, kuriomis po įstojimo suteikiama papildoma nauda. Jos teigia, kad EEPS nesuteikiama jokia papildoma nauda po įstojimo, nes jų kainų formulės nustatytos prieš stojimą, todėl valstybės finansiniai įsipareigojimai buvo visiškai žinomi iki stojimo.

(346) Komisija pateikia tokias pastabas. EEPS galiojimo terminas baigiasi 2010–2024 m. t. y. po įstojimo. Tik išskirtinėmis aplinkybėmis Komisija yra laikiusi, kad po įstojimo toliau galiojanti pagalbos priemonė nėra po įstojimo taikoma pagalba pagal Stojimo aktą. Tačiau tokia išskirtinė praktika, kaip ir visos įstatymų išimty, turėtų būti aiškinama *stricto sensu*, kad taikant Komisijos valstybės pagalbos kontrolės priemones nebūtų pamiršta, kad Stojimo aktą pasirašiusios valstybės ketino būti griežtai kontroliuojamos.

(347) Tokiomis aplinkybėmis Komisija tikrai visada manė⁽⁸⁰⁾, kad pagalbos priemonės, kurių atžvilgiu konkretūs finansiniai valstybės išpareigojimai buvo tiksliai žinomi prieš stojimą, yra netaikytinos po stojimo pagal Stojimo akto IV priedą.

„Tiksliai žinomi valstybės ekonominiai išpareigojimai“

(348) EEPS nenustatyta didžiausia valstybės finansinių išpareigojimų suma, taip pat ir prieš stojimą nebuvo galima jos tiksliai apskaičiuoti visą EEPS galiojimo laikotarpį.

(349) Priešingai, valstybės finansiniai išpareigojimai pagal EEPS priklauso nuo kriterijų, apie kurių būsimą raidą stojimo metu nebuvo žinoma. Be to, EEPS gamintojams garantuota apsauga nuo kainų svyravimų, kurie buvo nesusiję su prieš stojimą vykdomais sandoriais ar įvykiais, tačiau buvo susiję su būsimais pokyčiais ir dėl to buvo nežinomi stojimo dieną.

(350) Visų pirma, toliau pateikiamos aplinkybės rodo tai, jog valstybės išpareigojimai pagal EEPS nebuvo žinomi stojimo dieną, ir tai, kad po stojimo EEPS valstybei nustatyti išpareigojimai.

(351) Pirma, energijos kainos, kuriomis elektros energijos gamintojai parduoda elektros energiją MVM, nebuvo nustatytos tam tikrose EEPS. Kainas nulėmė skaičiavimai, atlikti pagal formulę, kurią sudaro įvairūs kriterijai, kurių svyravimo numatyti negalima.

(352) EEPS kainų formulės taikomos pajėgumų mokesčiui ir elektros mokesčiui, kartu su kitais įvairiais papildomais mokesčiais, kurie priklauso nuo gamintojų.

(353) Taikant formules nustatomos tik leistinos sąnaudos ir išlaidos pagal kiekvieną mokesčių kategoriją ir tos kategorijos mokesčių svarbą kainos atžvilgiu.

(354) Patys gamintojai, kaip ir MVM, pastabose pripažįsta, kad dėl tikslios kai kurių mokesčių kategorijų prasmės turėjo būti toliau aiškinamasi per derybas su MVM.

(355) Daugelio kategorijų sąnaudos, pripažįstamos EEPS, yra kintamosios sąnaudos ir negalėjo būti tiksliai žinomos iki stojimo. Pavyzdžiui:

(356) *Pajėgumų mokestis*

Nustatant šios kategorijos sąnaudas atsižvelgiama ir į garantuotus pajėgumus, ir į MVM faktiškai naudojamus pajėgumus. Be visa kita, šios kategorijos sąnaudos priklauso nuo metinio, mėnesinio ir savaitinio planavimo. Kiekvienoje EEPS minimos periodinio planavimo taisyklės, o tiksli galutinė kaina kiekvienoje EEPS priklauso nuo metinių, mėnesinių ir savaitinių planų. Iš esmės, šių kategorijų sąnaudos negali būti iš anksto tiksliai apibrėžiamos. Šalys gali, pavyzdžiui, numatyti „perteklinius pajėgumus“ savo jėgainėse tam tikrą laikotarpį. Bendra kaina, kurią turėtų mokėti MVM, būtinai priklausys nuo kitų parametrų, pvz., oro, kuris turi įtakos elektros poreikiui.

Šios kategorijos sąnaudos taip pat priklauso nuo HUF valiutos kurso.

(357) *Energijos mokestis*

Šios kategorijos sąnaudos pirmiausia priklauso nuo kuro sąnaudų. Šios sąnaudos svyruoja pagal rinkos taisyklės ir šalys to kontroliuoti negali. Sąnaudos, susijusios su būsimais kuro kainų pokyčiais, negali būti niekaip konkrečiai apribotos EEPS.

Be to, tiksliai per tam tikrą laikotarpį mokėtinų energijos mokesčių suma priklauso nuo tikslaus pardavimo MVM kiekio, o toks kiekis gali būti apskaičiuojamas tik *a posteriori*.

(358) *Papildomi mokesčiai (kai taikytina)*

Kai kuriose EEPS nustatytas papildomas mokestis už pajėgumus, kurie atidėti, bet galiausiai nepanaudojami. Tiksliai suma, iš esmės, negali būti iš anksto nurodyta.

(359) Daugelyje EEPS nustatyta *bonus* ir (arba) *malus* sistema, pagal kurią gamintojai turi teisę į *bonus*, jei didžiausios apkrovos laikotarpiais jie naudoja didesnius pajėgumus nei nustatyta EEPS arba pagamina daugiau elektros. *Malus* numatyta, jei gamintojas pateikia mažesnius pajėgumus nei numatyta EEPS ir metiniuose ar mėnesiniuose planuose.

(360) Tokie skaičiavimai, kaip ir kiti, minimi pirmiau, pagrįsti periodiniais veiklos planais ir taip pat priklauso nuo paties gamintojo elgesio. Jokiomis aplinkybėmis jie negali būti nustatyti iš anksto.

⁽⁸⁰⁾ Pvz., žr. 2004 m. sausio 28 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos, CZ 14/2003 – Čekijos Respublika „Česka spořitelna, a.s.“

- (361) Visa tai, kas išdėstyta, rodo, kad techniškai neįmanoma nustatyti tikslios galutinės elektros pirkimo kainos sutartyse, kurios galioja 15–27 metus. Nustatant tikslią kainą atsižvelgiama į periodinius gamybos planus, tiksli kaina taip pat priklauso nuo elektros poreikio, sutarties šalių elgesio, kuro kainų ir kt.
- (362) NET jei ne visi šie teiginiai tinka visoms EEPS (nes leistinų sąnaudų kategorijos tam tikru mastu skiriasi atsižvelgiant į EEPS), visose EEPS yra kainos elementų, kurių iš anksto tiksliai nustatyti neįmanoma.
- (363) Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad kainos nustatymo formulė nepakankamai apriboja valstybės finansinius išsipareigojimus. Jau vien dėl įvairių besikeičiančių kriterijų buvimo formulėje neįmanoma pakankamai tiksliai nustatyti būsimo valstybės išsipareigojimų lygmens.
- (364) Be to, MVM finansiniai išsipareigojimai pagal EEPS labai priklauso nuo paklausos. Jie yra lygūs skirtumui tarp pirkimo kainos pagal EEPS ir pelno, kurį MVM gali gauti parduodama elektros energiją. Tačiau kaina, už kurią MVM parduoda elektrą, negali būti numatyta. Ji priklauso nuo tikslų pajamų, kurias MVM gauna iš pardavimo pagal sutartis su regioniniais platintojais, MVM aukcionų rezultato, konkursų ir pardavimo „Turguje“ („Piactér“). Šioms kainoms įtakos turi ir periodinis oficialių kainų reguliavimas bei rinkos poreikio svyravimas. Tai padidina valstybės išsipareigojimų pagal EEPS nenuspėjamumą. Gali būti, kad EEPS nustatytas garantuotas pirkimas viršys EEPS poreikius, visų pirma liberalizavus energetikos rinką 2008 m. sausio mėn. Elektros perteklius gali lemti netgi didesnes nežinomas sąnaudas, o taip tik dar labiau padidės valstybės išsipareigojimų pagal EEPS nenuspėjamumas.
- (365) Todėl sumos, kurias MVM moka elektros energijos gamintojams po stojimo, nėra vien tik išmokos pagal bendrą nekintamą ribą, nustatytą prieš stojimą.
- (366) Taigi šiame sprendime vertinamos EEPS yra taikomos po įstojimo pagal Stojimo akto IV priedo 3 punktą.
- (367) Pagal Stojimo akto IV priedo 3 punktą, „jei Komisija nepareiškia prieštaravimo dėl esamos pagalbos priemonės, rimtai abejodama priemonės suderinamumu su bendrąja rinka, per tris mėnesius nuo tos dienos, kai gaunama išsami informacija apie tą priemonę arba naujosios valstybės narės pareiškimas, kuriuo ji informuoja Komisiją, kad, jos manymu, pateikta informacija yra išsami, nes prašomos papildomos informacijos neturima arba ji jau buvo pateikta, laikoma, kad Komisija nepateikė prieštaravimo“.
- (368) Remdamosi šiuo straipsniu kai kurios suinteresuotosios šalys teigia, kad Komisija praleido trijų mėnesių terminą nuo 2004 m. kovo 31 d. pateikto Vengrijos pranešimo ir taip netiesiogiai patvirtino priemonę pagal laikinąją procedūrą.
- (369) Šiuo atžvilgiu Komisija nurodo, kad 2004 m. kovo 31 d. pranešimo pagal laikinąją procedūrą tema buvo dekretas dėl MVM suteiktų kompensacijų, ne dėl EEPS. Vengrija atsiėmė pranešimą ir vėliau Komisija pradėjo nepranešimo (NN) bylą dėl pačių EEPS (žr. 1 skyrių).
- (370) Taip pat reiktų atkreipti dėmesį į tai, kad, kaip matyti toliau pateiktoje lentelėje, Komisija iš tikrųjų nepraleido trijų mėnesių termino, kurį nurodo suinteresuotosios šalys:

Įvykis	Data	Terminas nuo informacijos priėmimo
Vengrijos pranešimas	2004 3 31	
Komisijos klausimai	2004 4 29	29 dienos
Vengrijos atsakymai	2004 4 6	
Komisijos klausimai	2004 8 10	2 mėnesiai ir 6 dienos
Vengrijos atsakymai	2004 10 21	
Komisijos klausimai	2005 1 17	2 mėnesiai ir 27 dienos
Vengrijos atsakymai	2005 4 7	
Vengrijos atsiimtas pranešimas	2005 4 15	8 dienos

7.5. EEPS kaip nauja, o ne esama pagalba

- (367) Pagal Stojimo akto IV priedo 3 punktą, „jei Komisija nepareiškia prieštaravimo dėl esamos pagalbos priemonės, rimtai abejodama priemonės suderinamumu su bendrąja rinka, per tris mėnesius nuo tos dienos, kai Be minėto susirašinėjimo, 2004 m. liepos 15 d., 2004 m. lapkričio 30 d. ir 2005 m. sausio 12 d. vyko asmeniniai Komisijos ir Vengrijos institucijų susitikimai.

- (372) Vykdydama šią procedūrą, Komisija vertina, ar EEPS yra esama arba nauja pagalba pagal Stojimo akto ir Procedūrinio reglamento nuostatas.
- (373) Atsižvelgiant į Stojimo akto 3 skyrių, visos valstybės pagalbos priemonės, kurios įsigaliojo iki stojimo ir vis dar yra taikomos po tos datos ir kurios nepriskiriamos vienai iš toliau išvardytų esamos pagalbos kategorijų, nuo įstojimo turėtų būti laikomos nauja pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 88 straipsnio 3 dalyje.
- (374) EEPS, kurioms taikomas šis sprendimas, įsigaliojo 1995–2001 m., t. y. prieš Vengrijai įstojant į ES 2004 m. gegužės 1 d. Šis sprendimas susijęs tik su EEPS, kurios galiojo stojimo dieną. Jis netaikomas jokioms EEPS, kurios buvo nutrauktos iki tos dienos. Dėl visų papildomų 7.4 punkte minimų priešasčių priemonė taikoma po įstojimo, kaip apibrėžta Stojimo akte.
- (375) Trys Stojimo akte minimos esamos pagalbos kategorijos apima:
1. Pagalbos priemonės, taikytas iki 1994 m. gruodžio 10 d.;

Visos EEPS pasirašytos ir įsigaliojo po 1994 m. gruodžio 10 d.
 2. Pagalbos priemonės, kurios buvo ištrauktos iš esamos valstybės pagalbos priemonių sąrašą, pridėtą prie Stojimo akto.

Nei EEPS apskritai, nei bet kuri pavienė EEPS nebuvo ištrauktos iš Stojimo akto IV priedo priedėlių, minimą IV priedo 3 skyriaus 1 punkto b papunktyje, kur pateikiamas esamos pagalbos priemonių sąrašas.
 3. Pagalbos priemonės, kurias prieš stojimą įvertino valstybės narės valstybės pagalbos institucija ir nustatė, kad jos dera su Bendrijos teise, ir kurioms Komisija neprieštaravo dėl abejonių, ar jos dera su bendrąja rinka pagal procedūrą, nustatytą Stojimo sutartyje, vadinamąją „laikinąją procedūrą“ (plg. Stojimo akto IV priedo 3 skyriaus antra pastraipą).

Komisijai pagal vadinamąją laikinąją procedūrą nepateikta nė viena EEPS.
- (376) Kadangi EEPS nepriklauso nė vienai Stojimo akte išvardyti esamos pagalbos kategorijai, jos yra nauja pagalba nuo įstojimo dienos.
- (377) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad toks skirstymas į kategorijas atitinka paskutinį Procedūrinio reglamento 1 straipsnio b punkto v papunkčio sakinį. Šiame straipsnyje teigiama, kad jei priemonės tampa pagalba po veiklos liberalizavimo pagal Bendrijos teisę (šiuo atveju energetikos rinkos liberalizavimo pagal Direktyvą 96/92/EB, kuri Vengrijoje įsigaliojo Vengrijai įstojus į Europos Sąjungą), tokios priemonės po nustatytos liberalizavimo datos nebelaikomos esama pagalba, t. y. jos laikomos nauja pagalba.
- (378) Budapešto jėgainė teigia, kad tas paskutinis Procedūrinio reglamento 1 straipsnio b punkto v papunkčio sakinys neturėtų būti taikomas. Jėgainė remiasi *Alzetta Mauro* sprendimu⁽⁸¹⁾, teigdama, kad pagalba, suteikta rinkoje, kuri iki jos liberalizavimo buvo nekonkurencinga, nuo liberalizavimo dienos turi būti laikoma esama pagalba.
- (379) Komisija negali sutikti su tokiu teiginiu. Kaip jau aptarta, Komisija mano, kad Stojimo akte pateiktų su valstybės pagalba susijusių nuostatų tikslas buvo būtent užtikrinti, kad būtų persvarstytos priemonės, kurios nuo stojimo datos gali iškraipyti konkurenciją tarp valstybių narių. Priešingai negu stojimo sutartys, pasirašytos iki 2004 m. gegužės 1 d., Stojimo aktas, įsigaliojęs 2004 m. kovo 1 d., yra skirtas apriboti priemones, pripažintas numatančiomis esamą pagalbą trimis konkrečiais pirmiau apibūdintais atvejais. *Alzetta Mauro* sprendimas nėra susijęs su priemone, patenkančia į Stojimo akto taikymo sritį, ir todėl šiuo atveju negali būti laikomas taikytinu vertinamoms EEPS. Be to, *Alzetta Mauro* sprendimas susijęs su padėtimi prieš įsigaliojant Reglamentui (EB) Nr. 659/1999.
- (380) Budapešto jėgainė taip pat teigia, kad 1 straipsnio b punkto v papunktis netaikytinas individualios pagalbos schemoms, „nes individuali pagalba nebuvo aiškiai paminėta“. Komisija negali sutikti su tokiu teiginiu. Nėra pagrindo manyti, kad nuoroda į „pagalbą“ ir į „tam tikras priemones“ negalėtų būti nuoroda ir į individualios pagalbos, ir į pagalbos schemas. Reglamentas (EB) Nr. 659/1999 4 straipsnyje nuosekliai minimos pranešime nurodytos „priemonės“, bet Komisija daro prielaidą, jog suinteresuotoji šalis neprieštarautų, kad 4 straipsnyje reglamentuojamas tik pranešime nurodytų pagalbos schemų pirminis tikrinimas.
- (381) Todėl remdamasi Stojimo akto ir Procedūrinio reglamentu, Komisija daro išvadą, kad EEPS yra nauja pagalba.

(81) Žr. 32 išnašą.

7.6. Komisija negali nutraukti tinkamai sudarytų privačių sutarčių („pacta sunt servanda“). Teisinis netikrumas. Proporcingumas

- (382) Komisija norėtų atsakyti į suinteresuotųjų šalių pateiktas pastabas, kad Komisija negali nutraukti privatinės teisės sutarčių, nes tai, suinteresuotųjų šalių nuomone, pažeistų EB sutartyje nustatytas valstybės pagalbos taisykles, teisinio tikrumo principą ir proporcingumo reikalavimą.
- (383) Komisija su šiais teiginiais nesutinka. Valstybės pagalbos forma (privatinės teisės sutartis, kaip EEPS atveju) nėra aktuali nagrinėjant valstybės pagalbą; Komisijos analizei aktualus tik priemonės poveikis. Jei dėl privatinės teisės sutarties nuostatų vienai iš šalių suteikiama neteisėta ir nesuderinama valstybės pagalba, valstybė narė turi nutraukti tokių sąlygų galiojimą. Komisija turi nurodyti nutraukti neteisėtą ir nesuderinamą valstybės pagalbos priemonę, net jei valstybės pagalba yra esminė sutarties dalis, kad jos nutraukimas faktiškai paveiktų pačios sutarties galiojimą.
- (384) Dėl teisinio tikrumo Komisija pateikia šias pastabas. Europos sutartis, kuria įsteigiama Europos Bendrijų ir jos valstybių narių ir Vengrijos Respublikos asociacija ir kuri sudarė sąlygas pasirengti stojimui, buvo pasirašyta 1991 m. gruodžio 16 d. ir įsigaliojo 1994 m. vasario 1 d., t. y. prieš sudarant EEPS. Vengrija oficialiai pateikė stojimo prašymą 1994 m. kovo 31 d. Tuo metu, kai šalys sudarė EEPS (1995–2001 m.), pagal Europos sutarties 62 straipsnį jau reikalauta, kad Vengrija suderintų konkurencijos taisykles su EB sutartimi. Taip pat buvo aišku, kad EEPS pasirašytos tokiam ilgam laikotarpiui, kad jų galiojimas nebūtų pasibaigęs iki Vengrijos stojimo į ES.
- (385) Vengrijos Respublika pasirašė Stojimo sutartį 2003 m. balandžio 16 d.⁽⁸²⁾ Stojimo sutartis įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d. Nuo įstojimo dienos pirminių sutarčių ir antrinės teisės aktų nuostatos tapo privalomai taikomos Vengrijoje, atsižvelgiant į Stojimo akto 2 straipsnį. Taigi vadinamasis *acquis communautaire* principas taikomas visiems sutartiniais santykiams naujose valstybėse narėse, o bet kokios šio principo taikymo išimtys gali būti daromos tik remiantis pačiu Stojimo aktu. Stojimo akte, pridėdamame prie Sutarties, ir jo prieduose nenumatoma jokia išimtis pagal valstybės pagalbos taisykles, pagal kurias EEPS ar visas energetikos sektorius būtų

atleistas nuo tiesioginio ES galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių valstybės pagalbą, taikymo.

- (386) Taigi Komisija privalo taikyti Vengrijai ES konkurencijos teisę taip, kaip taiko ją energetikos sektoriuje kitoms valstybėms narėms. Priešingai suinteresuotųjų šalių teiginiais, Komisija laikosi nuomonės, kad tai faktiškai yra valstybės pagalbos taisyklių netaikymas EEPS, o tai sukeltų teisinį netikrumą bendrojoje energetikos rinkoje. Dėl valstybės narės įstojimo gali iš tikrųjų susiklostyti aplinkybės, kai priemonė, kuria iki stojimo nepažeidžiami jokie vidaus teisės aktai, nuo įstojimo dienos tampa valstybės pagalba ir, kaip tokia pagalba, patenka į Komisijos valstybės pagalbos kontrolės sritį.
- (387) Taigi suinteresuotųjų šalių pastabose Komisija nerado pagrįstų teiginių, kuriais būtų paaiškinta, kodėl ši procedūra nesuderinama su teisinio tikrumo principu.

7.7. Suderinamumo vertinimas

- (388) EB steigimo sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatytas bendras draudimas teikti valstybės pagalbą Bendrijoje.
- (389) EB sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytos bendrosios taisyklės išimtys, kad tokia pagalba nesuderinama su bendrąja rinka, kaip nustatyta 87 straipsnio 1 dalyje.
- (390) EB steigimo sutarties 87 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimtys šiuo atveju netaikomos, nes ši priemonė nėra socialinė, nebuvo teikiama individualiems vartotojams, nėra taikoma gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti ir nėra teikiama tam tikrų Vokietijos Federacinės Respublikos regionų, patyrusių žalą dėl Vokietijos padalijimo, ūkiui.
- (391) EB steigimo sutarties 87 straipsnio 3 dalyje nustatytos kitos išimtys.
- (392) 87 straipsnio 3 dalies a punkte teigiama, kad „pagalba, skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas pragyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti“ gali būti pripažįstama suderinama su bendrąja rinka. Visa Vengrijos teritorija galėjo būti laikoma tokia zona stojimo metu ir beveik visi jos regionai vis dar gali pasinaudoti tokia pagalba⁽⁸³⁾.

⁽⁸²⁾ OL L 236, 2003 9 23.

⁽⁸³⁾ Vengrijos regioninės pagalbos žemėlapis, patvirtintas Komisijos 2006 m. rugsėjo 13 d. ir paskelbtas OL C 256, 2006 10 24, p. 7.

- (393) Komisija priėmė tokiai pagalbai vertinti skirtas gaires. Vengrijai įstojus į ES galiojo nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairės⁽⁸⁴⁾ („buvusios regioninės pagalbos gairės“). Šios gairės taip pat buvo taikomos regioninei pagalbai vertinti atsižvelgiant į EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Laikotarpiui nuo 2007 m. sausio 1 d. Komisija patvirtinto naujas regioninės pagalbos gaires⁽⁸⁵⁾ („naujosios regioninės pagalbos gairės“).
- (394) Remiantis abejomis regioninėmis gairėmis, valstybės pagalbą iš esmės galėjo būti leidžiama teikti tik investicijų išlaidoms padengti⁽⁸⁶⁾. Abejose gairėse sakoma:
- (395) „Regioninė pagalba, skirta įmonės einamosioms išlaidoms apmokėti (pagalba veikalai), paprastai yra draudžiama. Tačiau išimtiniais atvejais tokia pagalba gali būti suteikiama regionams, kurie turi į ją teisę pagal 87 straipsnio 3 dalies a punkto leidžiančią nukrypti nuostatą, su sąlyga, kad: i) tai pagrįsta jos nauda regioninei plėtrai bei pobūdžiui; ir ii) jos lygis proporcingas tiems sunkumams, kuriuos siekiama palengvinti. Pati valstybė narė turi parodyti visus esamus sunkumus ir jų svarbą“⁽⁸⁷⁾.
- (396) Ši pagalba negali būti laikoma pagalba investicijoms. Pagalba investicijoms apibrėžiama naudojantis galimų reikalavimus atitinkančių sąnaudų, kurios nurodytos abejose regioninės pagalbos gairėse, sąrašu. Mokėjimai, atliekami pagal EEPS, aiškiai padengia ir kitas išlaidas. Ryškiausias pavyzdys yra faktas, kad EEPS užtikrinamas kuro sąnaudų, susijusių su jėgainių eksploatavimu, kompensavimas. Pagal EEPS padengiamos ir išlaidos personalui. Aišku, kad šios išlaidos neatitinka reikalavimų pagalbai investicijoms gauti. Priešingai, jos sutampa su operatoriaus einamosiomis išlaidomis ir todėl turi būti priskiriamos veiklos išlaidoms, kaip apibrėžta abejose regioninėse gairėse.
- (397) Pagalbos veiklai atveju vykstant procedūrai nei Vengrijos valdžios institucijos, nei suinteresuotosios šalys nenurodė jokių regioninių sunkumų, susijusių su konkrečiais regionais, kuriems taikomos EEPS, taip pat nebuvo nurodytas pagalbos lygio proporcingumas tokiems sunkumams.
- (398) Be to, abejose regioninės pagalbos gairėse nustatyta, kad pagalba veikalai bet kuriuo atveju turėtų būti laipsniškai mažinama ir terminuota. Per EEPS suteikta pagalba nemažinama laipsniškai, o 15–27 metų trukmė yra gerokai ilgesnė už tai, kas gali būti leidžiama pagal ir vienas, ir kitas gaires. Be to, EEPS netaikoma jokia konkrečiai regioninės pagalbos gairėse nustatyta išimtis ir nei Vengrijos institucijos, nei suinteresuotosios šalys niekada to neteigė.
- (399) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad ši pagalba neatitinka EB steigimo sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkte numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos sąlygų.
- (400) EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies b punkte teigiama, kad „pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų įgyvendinimui skatinti arba kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti“, gali būti pripažįstama suderinama su bendrąja rinka.
- (401) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad nagrinėjama pagalba nėra skirta bendriems Europos interesams svarbaus projekto įgyvendinimui skatinti.
- (402) Komisija taip pat nerado įrodymų, kad ji yra skirta Vengrijos ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti. Komisija pripažįsta, kad elektros energija yra svarbus produktas bet kurios valstybės narės ekonomikai ir kad praėjusio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje Vengrijoje buvo būtina modernizuoti šį sektorių.
- (403) Tačiau Komisija mano, kad vartojant sąvoką „valstybės narės ekonomikos dideli sutrikimai“ omenyje turimi daug sudėtingesni atvejai ir tai negali būti taikoma sutartims, kuriomis numatytas įprastas elektros tiekimas. Be to, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad ši sąvoka apima skubumo aspektą, kuris yra nesuderinamas EEPS.
- (404) Nei Vengrijos valdžios institucijos, nei suinteresuotosios šalys neteigė, kad EEPS yra suderinamos su EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies b punktu.
- (405) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad ši pagalba neatitinka EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies b punkte numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos sąlygų.
- (406) EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies d punkte teigiama, kad pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, gali būti pripažįstama suderinama su EB sutartimi, jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos Bendrijoje nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui. Akivaizdu, kad šis straipsnis EEPS netaikomas.
- (407) EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkte numatyta leisti teikti valstybės pagalbą, skirtą tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui. Komisija parengė keletą gairių ir komunikatų, kuriuose aiškinama, kaip ji taikys šiame straipsnyje numatytas leidžiančias nukrypti nuostatas.

⁽⁸⁴⁾ OL C 74, 1998 3 10, p. 9.

⁽⁸⁵⁾ OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

⁽⁸⁶⁾ Senųjų regioninės pagalbos gairių 4.15 punktas ir naujųjų regioninės pagalbos gairių 5 punktas.

⁽⁸⁷⁾ Citata iš naujųjų regioninės pagalbos gairių 5 punkto.

- (408) EEPS nesuderinamumas su senosiomis ir naujosiomis regioninės pagalbos gairėmis nurodytas 393–398 konstatuojamosiose dalyse.
- (409) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad aplinkos apsaugos gairėse, kurios galiojo Vengrijai stojant į ES ⁽⁸⁸⁾, kaip ir regioninės pagalbos gairėse, visų pirma leidžiama teikti pagalbą investicijoms. Pagalba veiklai apribojama konkrečiais tikslais. Pirmasis – pagalba atliekoms tvarkyti ir energijai taupyti (E.3.1 dalis), kuriam taikomas daugiausia 5 metų trukmės apribojimas. Antrasis – pagalba, teikiama kaip mokesčių sumažinimas ar lengvatos (E.3.2 dalis). Trečiasis – pagalba atsinaujinantiems energijos šaltiniams (E.3.3 dalis). Aišku, nė viena iš šių nuostatų nagrinėjamu atveju netaikoma.
- (410) Ketvirtasis ir paskutinis pagalbos veiklai, kurią leidžiama teikti, tipas yra pagalba elektros energijos ir šilumos gamybai derinti, toliau – termofikacija (E.3.4 dalis). Kai kurie susiję gamintojai gamina ir šilumą, ir elektros energiją. Tačiau EEPS neatitiko nei 66 punkto sąlygų, nei aplinkos apsaugos gairių 58–65 punktuose nustatytų variantų sąlygų. Viena iš 66 punkte nustatytų sąlygų – paramos priemonė turi būti naudinga aplinkos apsaugai, nes labai didelis konversijos efektyvumas, nes priemonė leis sumažinti energijos naudojimą arba nes gamybos procesai bus mažiau žalingi aplinkai. Jokia Komisijos turima informacija nerodo, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (411) Trys variantai, kuriais valstybės narės gali pasinaudoti teikdamos pagalbą termofikacinei veiklai, yra tokie:
- 1 variantas: pagalba, skirta termofikacinės jėgainės gamybos sąnaudų ir pagamintos energijos rinkos kainos skirtumui padengti,
 - 2 variantas: rinkos mechanizmų, kaip antai ekologinių sertifikatų ar konkursų, diegimas,
 - 3 variantas: pagalba, skirta kompensuoti nepatirtoms išorinėms sąnaudoms, kurios yra aplinkos apsaugos sąnaudos ir kurias visuomenė būtų turėjusi padengti, jei termofikacijos būdu nebūtų pagamintas tas pats energijos kiekis,
 - 4 variantas: ne ilgesnė kaip 5 metų pagalba, proporcingai mažėjanti arba kuria padengiama tik 50 % reikalavimus atitinkančių sąnaudų.
- (412) Akivaizdu, kad EEPS neatitinka 2 ir 3 varianto sąlygų. 1 varianto sąlygos taip pat neįvykdytos, nes skaičiuojant pagalbos sumą nesiremiama pagamintos energijos rinkos kaina. Pagal konkrečią EEPS pervestos pagalbos sumos priklausau ne nuo bet kurio kito gamintojo siūlomų kainų, o tik nuo investicijų ir veiklos sąnaudų, kurias patiria pats gamintojas.
- (413) Be to, nei Vengrija, nei jokie kiti susiję gamintojai faktiškai neteigė, kad yra suderinamumas pagal šiuos straipsnius ir nenurodė, kad jėgainės atitinka aplinkos apsaugos gairių kriterijus, taikomus pagalbai termofikacinei veiklai.
- (414) 2008 m. sausio 23 d. Komisija patvirtino naują Valsybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gaires ⁽⁸⁹⁾. Naujosiose gairėse pagalba veiklai taip pat leidžiama tik energijos taupymo, termofikacijos, atsinaujinančių energijos šaltinių ir mokesčių sumažinimo bei lengvatų atvejais. Kaip minėta, tai netaikoma EEPS.
- (415) Termofikacijos atveju teikdamos pagalbą valstybės narės gali rinktis iš trijų variantų:
- 1 variantas: pagalba, skirta termofikacinės jėgainės gamybos sąnaudų ir pagamintos energijos rinkos kainos skirtumui padengti,
 - 2 variantas: rinkos mechanizmų, kaip antai ekologinių sertifikatų ar konkursų, diegimas,
 - 3 variantas: ne ilgesnė kaip 5 metų pagalba, proporcingai mažėjanti arba kuria padengiama tik 50 % reikalavimus atitinkančių sąnaudų.
- EEPS neįvykdomos nė vieno iš šių variantų sąlygos. Nei Vengrijos institucijos, nei elektros energijos gamintojai nepateikė jokių įrodymų, kad įvykdyti šie naujųjų aplinkos apsaugos gairių kriterijai.
- (416) Iš visų gairių ir komunikatų, kuriuos Komisija parengė siekdama paaiškinti, kaip tiksliai ji taikys leidžiančias nukrypti 87 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatas, vienintelis dokumentas, kurį šiuo atveju būtų galima taikyti yra per didelių sąnaudų metodika (žr. 26 konstatuojamąją dalį).

⁽⁸⁸⁾ Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai, OL C 37, 2001 2 3, p. 3.

⁽⁸⁹⁾ OL C 82, 2008 4 1, p. 1.

- (417) Per didelių sąnaudų metodika taikoma pagalbai, suteiktai rinkoje esančioms bendrovėms, kurios investavo į jėgaines prieš elektros sektoriaus liberalizavimą ir kurios gali patirti sunkumų susigrąžindamos investicijų sąnaudas liberalizuotoje rinkoje. Kadangi svarbiausia EEPS savybė – leisti tam tikroms bendrovėms, kurios investavo į elektros energijos gamybos įrenginius prieš elektros sektoriaus liberalizavimą, toliau naudotis pajamų garantija, kuria užtikrinama investicijų grąža, metodika turi būti laikoma tinkamu pagrindu vertinant EEPS suderinamumą.
- (418) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad nei Vengrijos institucijos, nei kuris nors susijęs elektros energijos gamintojas pastabose neteigė, kad pačios EEPS suderinamos su metodikos kriterijais. Iš tikrųjų beveik visi gamintojai daro išvadą, kad EESP yra komercinės sutartys, sudarytos gerokai prieš patvirtinant metodiką ir kompensacinio mechanizmo kriterijų vertinant EEPS paprasčiausiai nepakanka.
- (419) Pagrindinis per didelių sąnaudų metodikos tikslas – palengvinti elektros energijos sektoriaus perėjimą į liberalizuotą rinką ir leisti rinkoje esančioms elektros įmonėms prisitaikyti prie konkurencijos atsiradimo⁽⁹⁰⁾.
- (420) Metodikoje nustatyti principai, kuriuos Komisija taiko vertindama pagalbos priemones, skirtas kompensuoti išpareigojimų ar garantijų sąnaudas, kurios tampa nebeperkamos dėl elektros rinkos liberalizacijos. Tokie išpareigojimai ar garantijos vadinami „per didelėmis sąnaudomis“, jie gali būti įvairių formų, pvz., investicijos, atliktos esant tiesioginei ar netiesioginei pardavimo garantijai.
- (421) Kadangi pačios EEPS yra tiesioginė pardavimo garantija prieš liberalizaciją, EEPS pasirašiusios jėgaines gali būti pripažįstamos patenkančios į metodikos taikymo sritį.
- (422) Tačiau Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad keli pagrindinių principų, kurie sudaro EEPS, elementai neatitinka metodikos 4 skyriuje nustatytų sąlygų. Pirmiausia, EEPS neatitinka metodikos 4.2 punkte nustatytų sąlygų, kuriomis reikalaujama, kad rengiantis mokėti pagalbą turi būti atsižvelgiama į būsimus konkurencijos pokyčius. EEPS kainų nustatymo mechanizmai sukurti taip, kad nustatant kainą būtų atsižvelgta tik į specialius konkrečios jėgaines parametrus. Būtina atsižvelgti į konkuruojančių gamintojų siūlomas kainas ir jų gamybos pajėgumus.
- (423) Remdamasi metodikos 4.9 punktu Komisija nuogaustauja, kad pagalbos suma greičiausiai nebūtų koreguojama siekiant deramai atsižvelgti į prielaidų apie ekonomiką ir rinką, kurios iš pradžių buvo padarytos apskaičiuojant per dideles sąnaudas ir jų realius pokyčius per tam tikrą laikotarpį, skirtumus. EEPS patenka į šią kategoriją, nes rengiant pagalbos priemonę nesinaudota jokiomis rinkos prielaidomis. Be to, tai, kad pagrindinis EEPS principas liko nepakitęs nepaisant laipsniško elektros rinkos atvėrimo ir todėl MVM atsiranda prievolė pirkti energijos daugiau nei reikia pagal jos poreikius bei perparduoti tą energiją laisvojoje rinkoje, aiškiai rodo, kad EEPS neatsižvelgta į faktinius rinkos pokyčius.
- (424) Be to, kaip matyti iš 3 skyriaus, vienas iš EEPS pagrindinių pranašumų, kuriuos elektros energijos gamintojams suteikia EEPS, yra MVM išpareigojimas pirkti nustatytus pajėgumus ir garantuotus kiekius už kainą, kuria padengiamos pastoviosios, kintamosios ir kapitalo sąnaudos per laikotarpį, kuris daugmaž atitinka įrenginių gyvavimo ar nusidėvėjimo trukmę. Todėl dėl EEPS viena iš šalių išpareigojama pirkti elektrą iš kitos šalies, neatsižvelgiant į faktinę konkurencijų pasiūlymų raidą.
- (425) Kelios valstybės narės įgyvendino kompensacijos mechanizmus, kuriais iš anksto nustatoma didžiausia pagalbos suma, remiantis būsimos konkurencingos rinkos analize ir visų pirma būsimomis rinkos kainomis, kurios atsiranda dėl pasiūlos ir paklausos. Jei faktinės pajamos, kurias gauna susiję gamintojai, pasirodo esančios didesnės už prognozuotąsias, faktinės subsidijos perskaičiuojamos ir nustatomas žemesnės už didžiausią sumą. Todėl kompensacijos poveikis rinkai yra minimalus, visų pirma dėl to, kad jis neužtikrina gavėjams mažiausio produkcijos ir pardavimo lygio.
- (426) Šiuo atžvilgiu, užuot padėdamos pereiti į konkurencingą rinką, EEPS iš tikrųjų sukuria kliūtį realios konkurencijos raidai didelėje dalyje elektros energijos gamybos rinkos. Todėl rengiantis mokėti pagalbą neleidžiama atsižvelgti į būsimus konkurencijos pokyčius, o pagalbos suma nepriklauso nuo tikros konkurencijos raidos.
- (427) Taigi tai taip pat prieštarauja metodikos 5 skyriuje nustatytiems principams, pagal kuriuos finansavimo priemonės neturi pažeisti Bendrijos interesų, visų pirma – konkurencijos. Pagal 5 skyrių finansavimo metodas neturi apskinti išorės įmonėms ar naujiems dalyviams patekti į tam tikras nacionalines ar regionines rinkas. Tačiau, kaip pabrėžta, *inter alia*, 220 konstatuojamojoje dalyje, pajėgumų atidėjimo sistema ir pajėgumų mokestis turi tendenciją sulaukyti MVM (kuri yra didžiausia pirkeja

⁽⁹⁰⁾ Žr. įvadinės metodikos nuostatas.

didmeninėje rinkoje) nuo kitų gamintojų, išskyrus EEPS pasirašiusius gamintojus, pasirinkimo. Be to, rinkos atvėrimas ir EEPS nustatytos sąlygos verčia MVM pirkti daugiau elektros nei jai reikia ir perparduoti tą elektrą laisvojoje rinkoje pasinaudojant perpardavimo mechanizmais. Tai savaime trukdo į didmeninę rinką patekti naujiems dalyviams. Galiausiai, Komisija mano, kad EEPS sukelia konkurencijos iškreipimą Vengrijos didmeninėje elektros rinkoje laikotarpį, kuris gerokai viršija laiką, kurio reikia protingam perėjimui į konkurencingą rinką.

(428) EEPS sudarančios taisyklės neatitinka metodikos 4.5 punkte nustatytų kriterijų, nes didžiausia pagalbos suma, mokėtina gamintojams nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki EEPS galiojimo pabaigos, iš anksto nenurodoma.

(429) Be to, metodikos 4.8 punkte teigiama, kad Komisija turi rimčiausių nuogąstavimų, susijusių su pagalba, kuria ketinama apsaugoti visą arba dalį prieš įsigaliojant Direktyvai 96/92/EB⁽⁹¹⁾ gauto pelno, griežtai neatsižvelgiant į reikalavimus atitinkančias per dideles sąnaudas, kurias galėtų nulemti atsiradusi konkurencija.

(430) Tai, kad EEPS išliko Vengrijai įstojus į Europos Sąjungą, kaip tik buvo skirta susijusių elektros energijos gamintojų ir jėgainių pelno, gauto prieš įsigaliojant Direktyvai 96/92/EB, didžiąjai daliai apsaugoti. Be to, EEPS pasirašiusios jėgainės užima labai svarbią rinkos dalį ir labai ilgą laikotarpį, kuris smarkiai viršija laiką, reikalingą tinkamam perėjimui į rinką.

(431) Be to, pagal pagrindines EEPS sudarančias nuostatas, Komisija negali atskirti elementų, kurie jai gali atrodyti nesuderinami su bendrąja rinką pagal metodiką, rinkinio. Visų pirma, sutrumpinti EEPS galiojimą nepakaktų, kad EEPS taptų suderinamos, nes finansavimo metodas, pagrįstas atidėtais pajėgumais ir garantuotais pirkimo kiekiais, vis tiek trukdytų tikros konkurencijos raidai. Kainų nustatymo mechanizmai taip pat toliau prieštarautų tikslui skatinti tikrai konkurencingos rinkos, kurioje kainos priklausytų nuo pasiūlos ir paklausos, atsiradimą.

(432) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad EEPS yra nesuderinamos su metodikoje nustatytais kriterijais.

⁽⁹¹⁾ Elektros rinkos liberalizacijos diena, kuri Vengrijai yra 2004 m. gegužės 1 d.

(433) Kai kurios suinteresuotosios šalys teigė, kad EB sutarties 86 straipsnio 2 dalis gali būti taikoma EEPS, net jeigu jos neatitinka *Altmark* sprendimo kriterijų.

(434) Komisija mano, kad 255–275 konstatuojamosiose dalyse išdėstyti argumentai dėl *Altmark* sprendimo taip pat leidžia daryti išvadą, kad 86 straipsnio 2 dalis negali būti taikoma EEPS.

(435) Taigi 86 straipsnio 2 dalis gali būti taikoma tik įmonėms, kurios teikia konkrečiai apibrėžtas visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, o taip nėra šiuo konkrečiu atveju, kaip teigiama 256–267 konstatuojamosiose dalyse. Be to, kompensacija už VESP teikimą turi būti proporcinga papildomai patiriamoms sąnaudoms; kitaip tariant, turi būti įmanoma apibrėžti VESP taikymo sritį, kad būtų galima apskaičiuoti susijusias sąnaudas. Atsižvelgiant į 268–270 konstatuojamąsias dalis, šis atvejis toks nėra.

(436) Taigi vertinama pagalba yra nesuderinama valstybės pagalba.

7.8. Susigrąžinimas

(437) Remiantis EB sutartimi ir Teisingumo Teismo praktika, Komisija yra įgaliota, jei ji nustato pagalbos nesuderinamumą su bendrąja rinką, nuspręsti, kad atitinkama valstybė privalo pagalbą panaikinti arba pakeisti⁽⁹²⁾. Valstybės įpareigojimas panaikinti Komisijos nesuderinama su bendrąja rinką laikomą pagalbą, pagal Teismo nuolatinę praktiką, yra skirtas atkurti iki pagalbos buvusių padėtį⁽⁹³⁾. Teismo nuomone, šis tikslas yra pasiektas, jei gavėjas grąžina neteisėtą pagalbą ir taip praranda rinkoje turėtą palankesnę padėtį konkurentų atžvilgiu, ir atkuriamą iki pagalbos suteikimo buvusią padėtį⁽⁹⁴⁾.

(438) Vadovaujantis tokia Teismo praktika, Reglamento (EB) Nr. 659/99 14 straipsnyje nustatyta, kad „jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo. Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui.“

⁽⁹²⁾ 1973 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-70/72, Rink. 00813, 13 punktas.

⁽⁹³⁾ 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, Rink. I-4103, 75 punktas.

⁽⁹⁴⁾ 1999 m. liepos 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. I-03671, 64–65 punktai.

(439) Kai kurios suinteresuotosios šalys teigė, kad privatinės teisės sutarčių nutraukimas Komisijos sprendimu prieštarautų teisinio tikrumo principams, nes EEPS yra privatinės teisės sutartys, kurias gamintojai sąžiningai sudarė tuo metu vyravusiomis rinkos sąlygomis. Jos taip pat teigia, kad toks sprendimas prieštarautų proporcingumo principui. Komisija atmeta tokius teiginius dėl 382–387 konstatuojamosiose dalyse nurodytų priežasčių.

(440) Dėl proporcingumo Teismas yra nusprendęs, kad neteisėtai suteiktos valstybės pagalbos susigrąžinimas siekiant atkurti buvusią padėtį, negali iš esmės būti laikomas neproporcingu Sutarties nuostatų dėl valstybės pagalbos tikslams⁽⁹⁵⁾.

(441) Todėl Komisija mano, kad yra pakankamai priežasčių susigrąžinti pagalbą, suteiktą per EEPS, siekiant atkurti konkurencijos sąlygas.

Susigrąžintinos pagalbos sumos nustatymas

(442) Iš 176–236 konstatuojamųjų dalių matyti, kad EEPS suteiktas pranašumas yra gerokai didesnis už bet kokią teigiamą EEPS kainų ir kainų, kurios būtų galėjusios būti rinkoje, jei nebūtų EEPS, skirtumą.

(443) Tačiau Komisija laikosi nuomonės, kad bendra visų MVM ilgalaikių įsipareigojimų pirkti, kaip nustatyta 174–236 konstatuojamosiose dalyse, sąlygų vertė laikotarpį nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki EEPS nutraukimo, negali būti tiksliai apskaičiuota. Taigi nurodydama susigrąžinti neteisėtą pagalbą, Komisija apsiribos tik skirtumu, kuris galėjo būti tarp elektros energijos gamintojų pajamų pagal EEPS ir pajamų, kurias jie būtų galėję gauti rinkoje per tą laiką, jei nebūtų buvę EEPS.

(444) Nustatydama iš gamintojų susigrąžintiną sumą Komisija pripažįsta, kad tiksliai apskaičiuoti valstybės pagalbos, kurią faktiškai pasinaudojo gavėjai, sumą yra gana sudėtinga, nes tai priklauso nuo to, kokie būtų buvę pagamintos ir parduotos energijos kiekiai ir kainos Vengrijos didmeninėje rinkoje nuo 2004 m. kovo 1 d. iki EEPS

nutraukimo dienos, jei tuo metu nebūtų galiojusi nė viena EEPS. Kadangi EEPS apima didžiąją dalį Vengrijos gamybos pajėgumų, rinka būtų buvusi labai skirtinga „priešingos padėties scenarijaus“⁽⁹⁶⁾ atveju, nei buvo iš tikrųjų.

(445) Išskirtinė elektros savybė yra ta, kad pagaminta ji negali būti ekonomiškai laikoma. Siekiant užtikrinti tinklo stabilumą, elektros pasiūla ir paklausa turi būti visą laiką subalansuota. Taigi energijos kiekis, kurį elektros energijos gamintojai ir Importasuotojai gali parduoti didmeninėje rinkoje per tam tikrą laikotarpį, ir kaina, kurią jie gali gauti už tą energiją, priklauso ne nuo bendro energijos kiekio, kurio prašo pirkėjai per tą laikotarpį, bet nuo to, kokio kiekio elektros energijos jie prašo kiekvienu atskiru momentu⁽⁹⁷⁾. Be to, labai svyruoja paros ir sezono elektros poreikis, o tai reiškia, kad gamybos ir importo pajėgumai, kurių reikia poreikiui patenkinti kiekvienu atskiru momentu, taip pat svyruoja ir kad tam tikri elektros energijos gamybos vienetai tiekia energiją tik tais laikotarpiais, kuriais poreikis yra didelis⁽⁹⁸⁾. Taigi negalima visiškai tiksliai įvertinti rinkos veikimo remiantis Komisijos turimais faktiniais suvartojimo, gamybos ir kainų duomenimis.

(446) Tačiau pagal Teismo praktiką jokia Bendrijos teisės nuostata iš Komisijos nereikalaujama nustatyti tikslios grąžintinos pagalbos sumos nurodant grąžinti pagalbą, kuri paskelbta nesuderinama su bendrąja rinka. Pakanka, kad Komisijos sprendime būtų informacija, kuria remdamasis gavėjas be didelių sunkumų galėtų pats nustatyti sumą⁽⁹⁹⁾.

(447) Atitinkamai, Komisija teikia gaires, kaip nustatyti susigrąžintiną sumą. Kaip minėta, EEPS apima tokią svarbią Vengrijos gamybos rinkos dalį, kad kainos be EEPS būtų buvusios ne tokios, kokios faktiškai yra rinkos dalyje be EEPS. Vadinasi, kainos, kurias būtų gavę gamintojai, jei nebūtų buvę EEPS, gali būti apskaičiuotos

⁽⁹⁵⁾ 1999 m. birželio 7 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. I-030671, 68 punktą, 1990 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-142/87, Rink. I-00959, 66 punktą, ir 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją*, C-278/92–C-280/92, Rink. I-04103, 75 punktą.

⁽⁹⁶⁾ Apibrėžtas, kaip išgalvotas scenarijus, pagal kurį nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki EEPS nutraukimo dienos negaliojo nė viena EEPS. „Faktinis scenarijus“ yra tai, kas faktiškai nutiko dėl to, kad galiojo EEPS.

⁽⁹⁷⁾ Šis parametras išreikštas MW ir paprastai vadinamas „sistemos apkrova“.

⁽⁹⁸⁾ Didelio poreikio laikotarpiai paprastai vadinami „didžiausios apkrovos“ laikotarpiais, palyginant su „bazinės apkrovos“ laikotarpiais.

⁽⁹⁹⁾ Visų pirma žr. 2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-480/98, Rink. I-8717, 25 punktą ir 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-415/03, Rink. I-3875, 39 punktą.

remiantis rinkos modeliavimu, kurį sudaro didmeninės elektros rinkos veikimo analizavimas esant „priešingos padėties scenarijui“. Kadangi modeliavimo tikslas – įvertinti, koks būtų buvęs pardavimas ir kainos esant priešingos padėties scenarijui, siekiant patikimai apskaičiuoti sumas, kurias MVM būtų sumokėjusi susijusiems gamintojams už energiją, pirktą iš jų pagal tą scenarijų. Modeliuojant turi būti laikomasi toliau konstatuojamosiose dalyse nustatytų sąlygų.

- (448) Pirmiausia, atsižvelgiant į tai, kad elektros energijos paklausa yra labai nelanksti kainų atžvilgiu, modeliavimas turėtų būti atliekamas darant prielaidą, kad kiekvienu momentu sistemos apkrova priešingos padėties scenarijuje yra lygus tuo metu faktiškai esančiai apkrovai.
- (449) Antra, kaip nurodyta 196 konstatuojamojoje dalyje, didelė dalis elektros parduodama konkurencingoje didmeninėje rinkoje pagal neatidėliotųjų atsiskaitymų ir išankstinių sandorių sutartis. Iš energetikos sektoriaus tyrimo matyti, kad išankstinių sandorių kainų lygis priklauso nuo atskirų lūkesčių dėl neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkos kainų raidos. Kitaip nei neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkų, kurių atžvilgiu teorijoje teigiama, kad tobulai konkurencingomis sąlygomis kaina kiekvienu momentu yra visų gamybos vienetų, kurių reikia poreikiui patenkinti, didžiausios ribinės trumpojo laikotarpio išlaidos⁽¹⁰⁰⁾, išankstinių sandorių rinkų atveju nėra aiškaus kainų etalono, kurį būtų galima apskaičiuoti pasitelkiant ekonomikos teoriją. Be to, neįmanoma modeliuoti strategijų, kurias pardavėjai ir pirkėjai sukurtų neatidėliotųjų atsiskaitymų ir išankstinių sandorių sutarčių arbitražo atžvilgiu, poveikio. Šį faktą iliustruoja labai įvairios aplinkybės, pastebimos didmeninėse rinkose visoje Europoje. Energetikos sektoriaus tyrimas parodė, kad parduodamų neatidėliotųjų atsiskaitymų sandorių produktų kiekio ir nacionalinio elektros suvartojimo kiekis valstybėse narėse labai skiriasi⁽¹⁰¹⁾.
- (450) Kaip apibrėžta 198 konstatuojamojoje dalyje, neatidėliotino atsiskaitymo kainomis, visų pirma neatidėliotųjų atsiskaitymų elektros energijos biržose, paprastai nustatomi etalonai visai didmeninei rinkai, įskaitant išankstinių sandorių produktus. Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad siekiant nustatyti susigrąžintinas pagalbos sumas, didmeninė rinka turi būti modeliuojama darant prielaidą, kad visa elektra būtų buvusi parduota pagal neatidėliotųjų atsiskaitymų sutartis, išskyrus tam tikrus 453–456 konstatuojamosiose dalyse minimus elementus.
- (451) Modeliavimas turėtų būti pagrįstas susijusių gamybos vienetų ribinėmis trumpojo laikotarpio sąnaudomis. Vadinasi, modeliuojant turėtų būti atsižvelgiama į svarbius

⁽¹⁰⁰⁾ Tobulai konkurencingomis sąlygomis visi gamybos vienetai, kurių reikia poreikiui kiekvienu momentu patenkinti, yra tie, kurių trumpojo laikotarpio ribinės sąnaudos yra mažiausios ir kurie gali tiekti tinklai visą elektros energiją, kurios reikia poreikiui patenkinti. Elektros gamybos vienetai gali būti rikiuojami pagal jų trumpojo laikotarpio ribines sąnaudas. Jų pateikimas į rinką kiekvienu momentu priklauso nuo jų vietos šioje „nuopelnų eilėje“, nuo sistemos apkrovos ir nuo elektros energijos, kurią tiekia gamybos vienetai, užimantys aukščiausias vietas nuopelnų eilėje.

⁽¹⁰¹⁾ Pvz., 5 % Prancūzijoje, 11 % Jungtinėje Karalystėje, 44 % Italijoje ir 84 % Ispanijoje.

duomenis, būdingus kiekvienam Vengrijoje⁽¹⁰²⁾ nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki faktinės EEPS nutraukimo dienos veikusiam elektros energijos gamybos vienetui, atsižvelgiant visų pirma į įdiegtus pajėgumus, šiluminį efektyvumą, kuro sąnaudas ir kitus pagrindinius kintamųjų sąnaudų elementus, taip pat planuotų ir neplanuotų prastovų laikotarpius. Be to, modeliavimas turėtų būti atliekamas darant esminę prielaidą, kad kiekvienu momentu modeliuojamoje neatidėliotųjų atsiskaitymų rinkoje yra viena vienintelė kaina, susiformavusi dėl pasiūlos ir paklausos mechanizmų. Ši vienintelė kaina keičiasi dėl paklausos ir kintamųjų sąnaudų kitimo.

- (452) Modeliuojant turėtų būti atsižvelgta į tai, kad pagal priešingos padėties scenarijų MVM neturėtų pirkti elektros energijos daugiau nei jai reikia komunalinių paslaugų segmento poreikiams patenkinti⁽¹⁰³⁾. Taigi 226 konstatuojamojoje dalyje minimų perpardavimo mechanizmų nebūtų esant priešingos padėties scenarijui, o MVM poreikiai apsiribotų sumomis, kurių reikia komunalinių paslaugų poreikiams patenkinti.
- (453) Modeliuojant taip pat reikėtų atsižvelgti į specialias, tinkamai pagrįstas aplinkybes, kuriomis gali pririekti nukrypti nuo ribinių sąnaudų principo, kuriuo grindžiamas visas modeliavimas. Su tokiomis specialiomis aplinkybėmis gali susidurti termofikaciniai vienetai. Priklausomai nuo jų sutarčių ar įstatymais numatytų prievolių šilumos tiekimo atžvilgiu, šie vienetai gali turėti parduoti energiją mažesne kaina nei jų ribinės trumpojo laikotarpio sąnaudos.
- (454) Tokios aplinkybės gali būti būdingos ir tiems gamybos vienetams, kurie naudojami viešosios paramos schema dėl to, kad jie naudoja aplinkai nekenksmingas technologijas. Toks atvejis yra Vengrijoje, kurios teisės aktuose nustatyta, kad MVM ir regioninės skirstymo įmonės privalo pirkti elektrą, pagamintą termofikacijos būdu ar iš atliekų ar atsinaujinančių šaltinių energijos oficialiai reguliuojamomis kainomis, kurios paprastai yra didesnės už kainas, esančias konkurencinguose didmeninės rinkos sektoriuose. Modeliuojant turi būti atsižvelgiama į tai, kad tokio privalomo pirkimo schema būtų buvusi ir pagal priešingos padėties scenarijų. Todėl MVM nupirkti kiekiai pagal privalomo pirkimo sistemą ir už tą energiją sumokėtos kainos būtų tokios pačios, kaip nustatyta pagal faktinį scenarijų⁽¹⁰⁴⁾.

⁽¹⁰²⁾ Nesvarbu, ar pagal EEPS, ar ne.

⁽¹⁰³⁾ Deramai atsižvelgiant į nuostolius perdavimo ir skirstymo tinkluose.

⁽¹⁰⁴⁾ Faktiniame scenarijuje rinka yra tokia, kokia ji buvo nuo 2004 m. gegužės 1 d., kai galiojo EEPS.

- (455) Modeliuojant taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad tam tikrų fiziškai prieinamų gamybos pajėgumų nėra tiekiant elektros didmeninėje rinkoje, nes jie atidėti balansavimo paslaugoms teikti perdavimo sistemos operatoriui. Pagal faktinį scenarijų balansavimo paslaugas teikė ir EEPS sudarę gamintojai, ir kiti gamintojai. Modeliuoti reikėtų darant prielaidą, kad pagal „priešingos padėties scenarijų“ pajėgumai, atidėti balansavimo paslaugų teikimui perdavimo sistemos operatoriui, pagal tokius pajėgumus tiekiamą energiją ir už tai gaunama kaina yra tokie patys kaip ir pagal faktinį scenarijų.
- (456) Pagal priešingos padėties scenarijų importuojamo ir eksportuojamos elektros kiekiai ir už juos gaunamos kainos gali skirtis nuo kiekių ir kainų pagal faktinį scenarijų. Tačiau būtų neįmanoma tiksliai įvertinti to poveikio neišplėtus modeliavimo apimties ir neįtraukus eksportuojančių ir importuojančių valstybių rinkų, nes rinkos dalyvių sprendimams dėl eksporto ar importo iš vienos valstybės į kitą įtakos turi rinkos sąlygos, vyraujančios ir eksportuojančioje, ir importuojančioje valstybėje. Atsižvelgdama į tai, kad į Vengriją importuojami ir iš jos eksportuojami kiekiai yra riboti, palyginti su viduje pagaminamais ir suvartojamais kiekiais, ir atsižvelgdama į tai, kad trečdaliui viso importuojamo kiekio taikomos ilgalaikės sutartys⁽¹⁰⁵⁾, Komisija mano, kad tokiam modeliavimo apimties išplėtimui reikia neproporcingų pastangų. Tačiau Vengrija gali manyti, kad, pagal priešingos padėties scenarijų, importuojami ir eksportuojami kiekiai bei atitinkamos kainos buvo tokios pačios pagal faktinį scenarijų.
- (457) Komisija informuota, kad tam tikri gamintojai, nesudarę EEPS su MVM, sudarė ilgalaikes ar vidutinės trukmės elektros energijos tiekimo sutartis su kitais klientais. Tačiau Komisija laikosi nuomonės, kad į tokias sutartis modeliuojant nereikėtų atsižvelgti, nes dėl EEPS nutraukimo 2004 m. gegužės 1 d, ar anksčiau (o tai pagrindinė priešingos padėties scenarijaus prielaida) būtų būtina pasikeitusios visų gamintojų komercinės strategijos, nes pagal EEPS atidėta didelė dalis įdiegtų pajėgumų. Kaip teigiama 449 konstatuojamojoje dalyje, neįmanoma apskaičiuoti elektros, kuri parduota kaip neatidėliotinių atsiskaitymų ir išankstinių sandorių produktai, dalies. Todėl nėra pagrindo manyti, kad visi gamintojai parduotų visą produkciją kaip neatidėliotinių atsiskaitymų sandorių produktus, jei nepatektų į vieną iš padėčių, aprašytų 453–456 konstatuojamosiose dalyse.
- (458) Tiksliausias būdas modeliuoti didmeninę elektros rinką – daryti tai valandiniu pagrindu, atsižvelgiant į visus parametrus, būdingus kiekvienai atskirai valandai. Tačiau
- Komisija sutiks, kad modeliavimas būtų apribotas tik tipinėmis laiko imtimis ir kad atlikto modeliavimo, naudojant kiekvieną tipinę imtį, rezultatai būtų ekstrapoliuojami visam vertinamam laikotarpiui.
- (459) Modeliuojant turėtų būti gauti patikimi kiekvieno gamybos vieneto tiekta elektros energijos kiekio ir pagal priešingos padėties scenarijų gautos jos kainos įverčiai. Elektros energijos, kurios reikia MVM reguliuojamo segmento⁽¹⁰⁶⁾ poreikiams patenkinti, ir bendro didmeninėje rinkoje tiekiamo elektros energijos kiekio kiekvienu atskiru momentu santykis turėtų būti apskaičiuojamas remiantis pirmesnių laikotarpių duomenimis, susijusiais su bendru galutinių vartotojų suvartojamu kiekiu reguliuojamame segmente ir bendru galutinių vartotojų suvartojamu kiekiu pagal faktinį scenarijų.
- (460) Tokia dalis turėtų būti naudojama apskaičiuojant elektros energijos kiekį, kurį kiekvienas gamintojas būtų pardavęs MVM kiekvienu momentu pagal priešingos padėties scenarijų. Remiantis tokiais įverčiais, bendros sumos, kurias MVM būtų turėjusi sumokėti kiekvienam gamintojui už nupirktą energiją, kad patenkintų reguliuojamo segmento poreikius pagal priešingos padėties scenarijų, turėtų būti apskaičiuojamos per visą vertinamą laikotarpį⁽¹⁰⁷⁾.
- (461) Atliekant paskutinį veiksmažį skaičiuojant susigrąžintinas sumas, reikėtų atsižvelgti į tai, kad pagal faktinį scenarijų gamintojai nepardavė MVM visos gamybos blokų, kuriems taikomos EEPS, pajėgumų, bet panaudojo neatidėtus pajėgumus parduodami juos ne MVM, bet kitiems klientams. Kiekvieno susijusio gamybos bloko susigrąžintina pagalbos suma turėtų būti apskaičiuota metiniu pagrindu remiantis skirtumu tarp pajamų, gautų iš energijos pardavimo MVM pagal EEPS⁽¹⁰⁸⁾ pagal faktinį scenarijų, ir sumų, kurias MVM būtų sumokėjusi pagal priešingos padėties scenarijų, kaip apskaičiuota pagal pirmiau išvardytus principus.
- (462) Tačiau Komisija pripažįsta, kad pagal priešingos padėties scenarijų susiję gamintojai būtų galėję gauti didesnių pajamų iš kitų klientų, ne iš MVM, nei pajamos, gautos iš kitų klientų pagal faktinį scenarijų. Taip yra visų pirma dėl to, kad pagal priešingos padėties scenarijų nėra MVM

⁽¹⁰⁵⁾ Kurios būtų toliau galiojusios pagal priešingos padėties scenarijų.

⁽¹⁰⁶⁾ Šis kiekis atitinka elektros energiją, kurią faktiškai suvartoja vartotojai reguliuojamame segmente, ir papildomą kiekį, kurio reikia dėl nuostolių perdavimo ir skirstymo tinkluose.

⁽¹⁰⁷⁾ Nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki faktinio EEPS nutraukimo.

⁽¹⁰⁸⁾ Šios pajamos turi būti apskaičiuojamos pagal kainas, kurias faktiškai mokėjo MVM. Laikotarpį, kai reguliuojamos kainos buvo viršesnės už EEPS kainų formules (nuo 2006 m. gruodžio 9 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d.), skaičiuojant turi būti atsižvelgiama į reguliuojamas kainas.

atidėtų pajėgumų ir dėl to gamintojai turi daugiau gali- mybių parduoti produkciją ne MVM, bet kitiems klien- tams. Taigi Vengrija gali atskaityti iš pagal 416 konsta- tuojamąją dalį apskaičiuotų sumų skirtumą tarp pajamų, kurias gamintojai būtų gavę ne iš MVM, bet iš kitų klientų pagal priešingos padėties scenarijų, ir pajamų, kurias jie gavo ne iš MVM, bet iš kitų klientų pagal faktinį scenarijų, jei tas skirtumas yra teigiamas.

(463) Pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalį susigrąžintinos palūkanos turėtų būti apskaičiuojamos taip pat metiniu pagrindu.

(464) Kad Komisija galėtų įvertinti Vengrijos atlikto modelia- vimo tikslumą ir patikimumą, Vengrija turi pateikti išsamų naudotos metodikos aprašymą ir modeliuojant naudotus duomenis.

(465) Komisija žino, kad yra tinkamų priemonių, kuriomis būtų galima atlikti būtiną modeliavimą. Tokią priemonę Komisija faktiškai panaudojo atlikdama energetikos sektoriaus tyrimą šešių Europos didmeninių rinkų struk- tūrai ir veikimui įvertinti⁽¹⁰⁹⁾. Tokias priemones taip pat naudoja nemažai elektros energijos gamintojų ir prekyau- tojų ilgalaikėms elektros prognozėms, taip pat išteklių planavimo tyrimams atlikti ir gamybos pajėgumų valdymui optimizuoti. Be to, kaip minėta, Komisija yra pasirengusi sutikti su kai kuriuo supaprastinimu, visų pirma su tipinių laiko imčių naudojimu, o ne modelia- vimu valandiniu pagrindu. Todėl remdamasi lojalaus bendradarbiavimo principu, nustatytu Sutarties 10 straipsnyje, Vengrija per protingą laikotarpį turi atlikti modeliavimą taikydama pirmiau aprašytus principus ir remdamasi tokiu modeliavimu apskaičiuoti susigrąžintąją pagalbą sumą.

Sprendimo įgyvendinimas

(466) Europos Bendrijų Teisingumo Teismas mano, kad vals- tybė narė, patirianti netikėtų ar nenumatytų sunkumų arba pastebėjusi pasekmes, į kurias Komisija neatsižvelgė, gali pateikti tokias problemas vertinti pačiai Komisijai, pasiūlydama su tuo susijusius pakeitimus. Tokiu atveju Komisija ir valstybė narė turi dirbti išvien tam, kad sunkumai būtų išspręsti visapusiškai laikantis EB sutarties nuostatų⁽¹¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁹⁾ Tokios valstybės narės buvo Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Nyderlandai, Ispanija ir Jungtinė Karalystė, kurios yra tarp didžiausių didmeninių rinkų Europoje.

⁽¹¹⁰⁾ Žr. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-94/87, Rink. 175, 9 punktą, ir 1995 m. balandžio 4 d. sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-348/93, Rink. I-673, 17 punktą.

(467) Todėl Komisija ragina Vengriją pateikti Komisijai vertinti bet kokias problemas, su kuriomis susidūrė įgyvendin- dama šį sprendimą.

8. IŠVADA

(468) Komisija daro išvadą, kad EEPS suteikiama neteisėta vals- tybės pagalba elektros energijos gamintojams pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį ir kad tokia valstybės pagalba nesuderinama su bendrąja rinka.

(469) Kaip paaiškinta 7.3 punkte, EEPS nustatytą valstybės pagalbą sudaro MVM išsipareigojimas pirkti tam tikrus pajėgumus ir mažiausią garantuotą elektros kiekį už kainą, kuria didžiąją dalį gamybos vienetų gyva- vimo trukmės dengiamos kapitalo, pastoviosios ir kinta- mosios sąnaudos, kartu garantuojant investicijų grąžą.

(470) Kadangi valstybės pagalba nesuderinama su EB sutartimi, ji turi būti nutraukta.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Įsipareigojimai pirkti, nustatyti *Magyar Villamos Művek Rt.* ir *Budapesti Erőmű Rt.*, *Dunamenti Erőmű Rt.*, *Mátrai Erőmű Rt.*, *AES-Tisza Erőmű Kft.*, *Csepeli Áramtermelő Kft.*, *Paksi Atomerőmű Rt.* ir *Pécsi Erőmű Rt.* (kuri pasirašė pirminę EEPS ir kuri yra *Pannon Hőerőmű Rt.* pirmtakė)⁽¹¹¹⁾ elektros energijos pirkimo sutartyse yra valstybės pagalba elektros energijos gamintojams pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

2. Valstybės pagalba, minima 1 straipsnio 1 dalyje, yra nesu- derinama su bendrąja rinka.

3. Vengrija nutraukia valstybės pagalbos, minimos 1 dalyje, teikimą per šešis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

2 straipsnis

1. Vengrija susigrąžina iš gavėjų 1 straipsnyje minimą pagalbą.

2. Į grąžintiną sumą įtraukiamos palūkanos nuo to laiko- tarpio, kai neteisėta pagalba suteikta gavėjui, iki faktinio pagalbos grąžinimo.

⁽¹¹¹⁾ Įmonių pavadinimai nurodyti tie, kurie galiojo EEPS pasirašymo metu.

3. Palūkanos apskaičiuojamos pagrindinei sumai ir susikauptosioms palūkanoms pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 ⁽¹¹²⁾ su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 271/2008 ⁽¹¹³⁾, V skyrių.

3 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Vengrija pateikia Komisijai informaciją apie priemones, kurių jau imtasi, ir priemones, kurių planuojama imtis pagal šį sprendimą, visų pirma apie veiksmus, kurių imtasi siekiant atlikti tinkamą didmeninės rinkos modeliavimą, kad būtų nustatytos susigrąžintinos sumos, išsamią metodiką, kurią ketinama taikyti, ir išsamų duomenų, kuriuos ketinama naudoti tuo tikslu, aprašymą.

2. Vengrija nuolat informuoja Komisiją apie nacionalinių priemonių, kurių imtasi įgyvendinant šį sprendimą, pažangą, kol grąžinama 1 straipsnyje minima pagalba. Komisijos prašymu Vengrija nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių imtasi arba kurių ketinama imtis, kad būtų įvykdytas šis sprendimas. Be to, Vengrija pateikia Komisijai išsamius duomenis apie pagalbos sumas ir palūkanas, kurias pagalbos gavėjai jau grąžino.

4 straipsnis

1. Vengrija turėtų apskaičiuoti tikslią susigrąžintiną sumą remdamasi tinkamu didmeninės elektros rinkos, kokia ji būtų, jei nuo 2004 m. gegužės 1 d. nebūtų galiojusi nė viena elektros

energijos pirkimo sutartis, minima 1 straipsnio 1 dalyje, modeliavimu.

2. Per šešis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Vengrija apskaičiuoja susigrąžintinas sumas, taikydama 1 dalyje minimą metodą, ir pateikia Komisijai visą svarbią informaciją apie modeliavimą, visų pirma jo rezultatus, išsamų taikytos metodikos aprašymą ir duomenų, naudotų atliekant modeliavimą.

5 straipsnis

Vengrija užtikrina, kad 1 straipsnyje minimos pagalbos susigrąžinimas būtų įvykdytas per dešimt mėnesių nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

6 straipsnis

Šis sprendimas yra skirtas Vengrijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2008 m. birželio 4 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė

⁽¹¹²⁾ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

⁽¹¹³⁾ OL L 82, 2008 3 25, p. 1.

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. liepos 2 d.

dėl priemonių C 16/04 (ex NN 29/04, CP 71/02 ir CP 133/05), kurias Graikija įgyvendino *Hellenic Shipyards* naudai

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 3118)

(Tekstas autentiškas tik graikų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/610/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprąšiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtąsias nuostatas ⁽¹⁾, ir atsižvelgdama į šias pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2003 m. rugsėjo 9 d. raštu Graikijos valdžios institucijos pateikė Komisijai *Hellenic Shipyards S.A.* (toliau – HSY) prašymą pakeisti įmonės restruktūrizavimo investicijų planą, kuriam įgyvendinti 1997 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimu byloje Nr. 401/97 ⁽²⁾ (toliau – Sprendimas N 401/97) leista suteikti pagalbą. Remdamasi pakeistu 2002 m. lapkričio mėn. planu, HSY prašė Graikijos valdžios institucijų leidimo užbaigti investicijų plano įgyvendinimą iki 2004 m. birželio 30 d. ir galiausiai jį gavo. Be to, pagal pakeistą planą 1997 m. Komisijos patvirtinta pagalba dar nebuvo sumokėta HSY.
- (2) 2003 m. spalio 31 d. raštu Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad pakeistas planas pateiktas Komisijai „susi pažinti“, ir tai neturėjo būti laikoma pranešimu.
- (3) 2003 m. lapkričio 18 d. raštu Komisija paprašė Graikijos valdžios institucijų paaiškinti, ar jos ketino suteikti arba išmokėti HSY pagalbą, skirtą pakeistam investicijų planui įgyvendinti. Tame pačiame rašte Komisija priminė Graikijos valdžios institucijoms, kad tokiu atveju pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles ⁽³⁾ (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 659/1999), Komisijai turėtų būti pranešta apie šią pagalbą ir ji neturėtų būti įgyvendinama, kol Komisija priims oficialų sprendimą tuo klausimu.

(4) 2004 m. sausio 16 d. rašte Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad pagalba, kurią jos ketina suteikti, yra „esama pagalba“, kuriai taikomos 1997 m. Komisijos sprendimo dėl patvirtinimo sąlygos, ir kad Graikijos valdžios institucijos kompetentingos patvirtinti restruktūrizavimo plano pakeitimus, įskaitant plano įgyvendinimo tvarkaraščio pratęsimą.

(5) 2004 m. vasario 20 d. raštu Komisija pranešė Graikijos valdžios institucijoms apie savo abejones dėl minėtųjų pareiškimų pagrįstumo.

(6) 2004 m. vasario 27 d. rašte Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad iki tos datos HSY nebuvo suteikta jokios pagalbos.

(7) 2004 m. balandžio 20 d. sprendimu C(2004) 1359 ⁽⁴⁾ (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisija pradėjo Sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl padarytų pakeitimų investicijų plane, kuris iš dalies finansuojamas investicine pagalba, kurią buvo leista suteikti pagal Sprendimą N 401/1997. Sprendime pradėti procedūrą taip pat nurodyta, kad valstybinis Graikijos pramonės plėtros bankas (toliau – ETVA) suteikė HSY kelias paskolas ir garantijas, o Graikijos valdžios institucijos nepateikė metinių ataskaitų, nors turėjo pateikti.

(8) Graikija, jos prašymu pratęsus pastabų pateikimo terminą, 2004 m. spalio 20 d. raštu pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą.

(9) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁵⁾. Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas dėl priemonių.

(10) HSY, jos prašymu pratęsus pastabų pateikimo terminą, 2004 m. spalio 18 d. raštu pateikė pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą. Šios pastabos yra tokios pat, kaip ir tos, kurias 2004 m. spalio 20 d. pateikė Graikija. 2004 m. rugsėjo 10 d. raštu pastabas pateikė *Elefsis*, HSY konkurentė iš Graikijos. Šios pastabos persiųstos Graikijai 2004 m. gruodžio 16 ir 23 d. raštais; Graikija

- atsakė atitinkamai 2005 m. sausio 20 ir 26 d. raštais. 2005 m. kovo 29 d. raštu Komisija persiuntė papildomas *Elefsis* pastabas Graikijai, o ši atsakė 2005 m. gegužės 23 d. raštu.
- (11) 2002 m. Komisija pradėjo gauti oficialius *Elefsis* skundus, kuriuose tvirtinama, kad HSY pasinaudojo keliomis neteisėtomis ir nesuderinamomis pagalbos priemonėmis ir netinkamai naudojosi pagalba, kurią Komisija leido suteikti. Šių raštų datos šios: 2002 m. gegužės 23 d., 2002 m. gegužės 28 d., 2002 m. rugpjūčio 14 d., 2003 m. balandžio 24 d., 2004 m. vasario 3 d., 2004 m. kovo 4 d., 2004 m. birželio 30 d., 2005 m. balandžio 8 d., 2005 m. balandžio 27 d., 2005 m. gegužės 24 d., 2005 m. birželio 10 d., 2005 m. liepos 15 d., 2005 m. liepos 28 d., 2005 m. rugsėjo 13 d., 2005 m. rugsėjo 16 d., 2005 m. spalio 21 d., 2005 m. gruodžio 12 d., 2005 m. gruodžio 23 d., 2006 m. sausio 6 d., 2006 m. sausio 10 d., 2006 m. sausio 12 d., 2006 m. sausio 18 d., 2006 m. sausio 23 d., 2006 m. vasario 3 d., 2006 m. vasario 9 d., 2006 m. kovo 23 d., 2006 m. kovo 28 d., 2006 m. balandžio 6 d., 2006 m. balandžio 20 d., 2006 m. gegužės 24 d. ir 2006 m. birželio 2 d. Komisija nusiuntė skundų pateikėjui raštus 2002 m. birželio 27 d., 2004 m. liepos 22 d. ir 2005 m. rugpjūčio 12 d.
- (12) Šie skundai užregistruoti ir jiems suteikti numeriai CP 71/02 ir CP 133/05.
- (13) 2003 m. sausio 30 d., 2004 m. liepos 30 d., 2005 m. gegužės 2 d., 2005 m. gegužės 24 d., 2006 m. kovo 24 d., 2006 m. gegužės 24 d. ir 2006 m. gegužės 29 d. raštais Komisija paprašė Graikijos suteikti informacijos. Graikija atsakė 2003 m. kovo 31 d., 2004 m. spalio 21 d., 2004 m. gruodžio 17 d., 2005 m. birželio 20 d., 2006 m. balandžio 25 d., 2006 m. gegužės 30 d. ir 2006 m. birželio 1 d. raštais.
- (14) 2006 m. kovo 22 d. Komisija susitiko su Graikijos valdžios institucijų atstovais (ta proga Graikijos valdžios institucijų atstovus, kurie pateikė Komisijai tam tikrų papildomų dokumentų, lydėjo HSY ir *Piraeus Bank* atstovai), 2003 m. sausio 10 d., 2005 m. sausio 14 d., 2005 m. kovo 10 d., 2005 m. gegužės 20 d., 2005 m. spalio 19 d., 2005 m. lapkričio 8 d. ir 2006 m. kovo 23 d. – su skundų pateikėjo atstovais, o 2006 m. kovo 21 d. – su *Thyssen Krupp Marine Systems AG* (toliau – TKMS) atstovais.
- (15) 2006 m. liepos 4 d. sprendimu C(2006) 2983 ⁽⁶⁾ (toliau – sprendimas pratęsti procedūrą) Komisija pratęsė Sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą, į kurią įtraukė kelias papildomas HSY palankias priemones. Šiame sprendime pratęsti procedūrą taip pat padaryta išvada, kad keletas priemonių, apie kurias nebuvo pranešta, patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį arba jos nėra pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.
- (16) Ši bylos Nr. C 16/04 procedūra pratęsta nepažeidžiant jokių kitų su HSY susijusių esamų arba būsimų procedūrų dėl valstybės pagalbos, visų pirma procedūros Nr. C 40/02.
- (17) Graikija, jos prašymu pratęsus atsakymo pateikimo terminą, 2006 m. spalio 5 d. raštu pateikė atsakymą dėl sprendimo pratęsti procedūrą.
- (18) Komisijos sprendimas pratęsti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁷⁾. Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas dėl priemonių.
- (19) Komisija gavo pastabas iš toliau nurodytų suinteresuotųjų šalių. HSY pateikė pastabas 2006 m. spalio 30 d. raštu. *Greek Naval Shipyard Holding* (toliau – GNSH) ir TKMS bendrai pateikė pastabas 2006 m. spalio 30 d. raštu. *Piraeus Bank* pateikė pastabas 2006 m. spalio 27 d. raštu ir, po 2007 m. lapkričio 15 d. susitikimo su Komisija, 2006 m. gruodžio 27 d. raštu. *Elefsis*, jos prašymu pratęsus atsakymo pateikimo terminą, pateikė pastabas 2006 m. lapkričio 17 d. raštu.
- (20) 2007 m. vasario 22 d. raštu Komisija persiuntė šias pastabas Graikijai, kuri 2007 m. kovo 7 ir 19 d. raštais pareiškė savo nuomonę. 2007 m. balandžio 27 d. raštu Komisija persiuntė Graikijai trečiųjų šalių pastabų priedus, kurių ji neįtraukė į vasario 22 d. raštą. 2007 m. balandžio 27 d. raštu Komisija taip pat pateikė kelis klausimus Graikijai, kuri atsakė 2007 m. birželio 29 d. raštu. 2007 m. rugpjūčio 23 d. raštu Komisija pateikė klausimus HSY, kuri atsakė 2007 m. spalio 9 d. raštu. 2007 m. lapkričio 13 d. raštu Komisija paprašė Graikijos pateikti papildomos informacijos ir persiuntė 2007 m. spalio 9 d. HSY atsakymus. Graikija atsakė 2007 m. gruodžio 4 ir 14 d. raštais. 2007 m. spalio 16 d. ir 2008 m. sausio 21 d. Komisija susitiko su Graikijos valdžios institucijų atstovais. 2008 m. vasario 12 d. Komisija nusiuntė Graikijai papildomų klausimų; Graikija atsakė 2008 m. kovo 3 d. raštu.
- (21) 2007 m. gegužės 8 d. įvyko Komisijos, TKMS/GNSH atstovų ir HSY teisininko susitikimas. 2007 m. birželio 21 d. raštu TKMS/GNSH pateikė papildomų pastabų. 2007 m. rugsėjo 11 d. Komisija persiuntė šį raštą Graikijai, ji pateikė pastabas 2007 m. spalio 11 d. raštu. Po antrojo Komisijos ir tų pačių asmenų susitikimo, kuris vyko 2008 m. sausio 9 d., 2008 m. sausio 18 d. raštu TKMS/GNSH pateikė papildomų pastabų, kurios 2008 m. vasario 12 d. raštu persiūtos Graikijos valdžios institucijoms.

- (22) Komisija susitiko su *Elefsis* atstovais 2007 m. kovo 15 d. ir 2007 m. rugpjūčio 7 d. Po pastarojo susitikimo 2007 m. lapkričio 8 d. raštu *Elefsis* pateikė papildomų pastabų, jos 2008 m. sausio 17 d. raštu pateiktos Graikijai. Graikija pateikė savo pastabas 2008 m. vasario 15 d. raštu.
- (23) 2007 m. spalio 22 d. raštu *Piraeus Bank* pateikė papildomų pastabų, jos 2007 m. lapkričio 13 d. raštu persiųstos Graikijai. 2008 m. vasario 12 d. *Piraeus Bank* paprašė dar vieno susitikimo su Komisija. Susitikimas įvyko 2008 m. kovo 5 d.
- (24) Reglamento (EB) Nr. 659/1999 6 straipsnyje nurodyta, kad valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys turėtų pateikti pastabas per vieno mėnesio laikotarpį ir kad „deramai pateisintais atvejais Komisija gali pratęsti nustatytą laikotarpį“. Šiuo atveju šalys tebetėikė pastabas (ir prašė surengti susitikimus su Komisija) pasibaigus šiam laikotarpiui. Iš pradžių Komisija persiūsdavo šias pateiktas pastabas Graikijai, kad ši pareikštų savo nuomonę, taip parodydama Graikijai, kad Komisija priėmė šias pasibaigus vieno mėnesio terminui pateiktas pastabas. Iš pradžių Komisija priimdavo suinteresuotųjų šalių prašymus dėl susitikimų ir per šiuos susitikimus priimdavo suinteresuotųjų šalių prašymus leisti pateikti papildomos informacijos apie susitikime aptartus klausimus. Tačiau Komisija niekada nenurodė suinteresuotosioms šalims, kad bus priimti bet kokie kiti pasibaigus vieno mėnesio terminui jų pateikti raštai. Visų pirma Komisija niekada nenurodė suinteresuotosioms šalims, kad jos gali teikti pastabas neribotą laiką arba kad Komisija praneš joms, kada ji nustos priimti raštus.
- (25) Komisija mano, kad nustatyto vieno mėnesio termino pratęsimas šiuo atveju pagrįstas, nes sprendimas pratęsti procedūrą apima daug priemonių. Be to, kelioms iš šių priemonių įvertinti reikia atlikti sudėtingą teisinę analizę ir išaiškinti iki dešimties metų senumo faktus.
- (26) Tačiau kai kurios suinteresuotosios šalys tebetėikė Komisijai raštus praėjus ir daugiau kaip metams nuo sprendimo pratęsti procedūrą paskelbimo. Jeigu Komisija nebūtų nusprendusi ignoruoti po tam tikros datos pateiktų pastabų, dėl nuolatinio pastabų teikimo ji nebūtų galėjusi priimti galutinio sprendimo per pagrįstą laikotarpį⁽⁸⁾. Be to, tam tikruose raštuose tam tikros šalys vėl reikė savo nuomonę tais pačiais klausimais, kuriais jos pareiškė nuomonę savo ankstesniuose raštuose, nepateikdamos naujų faktinių detalių. Tai negali būti pastabų teikimo termino pratęsimo priežastis.
- (27) Todėl Komisija nusprendė laikyti, kad visi nuo 2008 m. kovo 5 d. (t. y. tą dieną, kai Komisija gavo 2008 m. kovo 3 d. keturių puslapių raštą, kuriuo Graikija atsakė į

2008 m. vasario 12 d. Komisijos raštą) gauti raštai buvo gauti pasibaigus pastabų teikimo terminui. Tai taikoma 2008 m. kovo 7 d.⁽⁹⁾, 2008 m. balandžio 24 d. ir 2008 m. birželio 2 d. *Elefsis* raštams ir 2008 m. balandžio 2 d. GNSH/TKMS raštui. Tai reiškia, kad šie raštai nebuvo persiųsti Graikijai, kad ši pareikštų savo nuomonę, ir šiame sprendime į juos neatsižvelgta.

2. ANKSTESNI KOMISIJOS IR TARYBOS SPRENDIMAI

- (28) HSY įrenginiai – vieni iš didžiausių rytinėje Viduržemio jūros pakrantėje. Laivų statykla įsikūrusi Skaramangoje, į vakarus nuo Atėnų, Atikos regione. 1939 m. HSY įsteigė Graikijos karinis jūrų laivynas, o 1957 m. ją įsigijo *Niarchos* grupė. Po pirmosios naftos krizės kilusi užsitęsusi laivybos sektoriaus krizė pakenkė HSY veiklai. 1985 m. balandžio mėn. padėtis tapo kritinė, tad įmonei teko nutraukti veiklą ir pradėti likvidavimo procesą. 1985 m. rugsėjo mėn. valstybinis bankas ETVA įsigijo įmonę. Po šio pardavimo veikla atnaujinta. Tačiau atsižvelgiant į didelius turimus įrenginius ir didelį darbuotojų skaičių įmonės veiklos mastas buvo nepakankamas⁽¹⁰⁾.
- (29) 1990 m. Graikija pasiekė, kad Taryba 1990 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvoje 90/684/EEB dėl pagalbos laivų statybai (toliau – Direktyva 90/684/EEB)⁽¹¹⁾ numatytų specialią nuostatą, pagal kurią leidžiama suteikti veiklos pagalbą restruktūrizavimui privatizuojant kelias laivų statyklas.
- (30) 1992 m., atsižvelgus į HSY finansinius išpareigojimus ir susikaupusius nuostolius, įmonę nuspręsta likviduoti. 1993 m. lapkričio mėn., po dviejų nesėkmingų bandymų parduoti HSY, likvidavimo procesas atšauktas. Remdamasi Graikijos Vyriausybės išpareigojimais iki 1993 m. kovo 31 d. privatizuoti valstybines laivų statyklas, 1992 m. gruodžio 23 d. Komisija leido⁽¹²⁾ nurašyti skolą HSY naudai. Graikijos Vyriausybei nepaisius 1993 m. kovo mėn. termino, 1994 m. kovo 10 d. Komisija pradėjo procedūrą (C 10/94) dėl netinkamo patvirtintos pagalbos naudojimo⁽¹³⁾. 1995 m. liepos 26 d. Komisija nusprendė⁽¹⁴⁾ nutraukti procedūrą, priimdama neigiamą sprendimą dėl HSY suteiktos pagalbos. Tačiau Graikijos Vyriausybei, kuri tvirtino, kad laivų statykla netrukus bus parduota, paprašius, Komisija nusprendė atidėti pranešimą apie tą sprendimą. Galiausiai Graikijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad 49 % HSY akcijų parduota įmonės darbuotojams, o Graikija pasinaudojo galimybe išsaugoti kontrolinį vienos iš savo laivų statyklos akcijų paketą, pagrįsdama tai gynybos sumetimais, kaip numatyta Direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnio 3 dalyje. 1995 m. spalio 31 d. Komisija

atsaukė galutinį neigiamą sprendimą dėl HSY⁽¹⁵⁾. Taigi skolos suma didėjo, o restruktūrizavimas nebuvo įgyvendintas. Todėl 1997 m. sausio 8 d. Komisija pratęsė byloje Nr. C 10/94 pradėtą procedūrą⁽¹⁶⁾. Tuomet priimtas 1997 m. birželio 2 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/97 dėl pagalbos tam tikroms restruktūrizuojamoms laivų statykloms⁽¹⁷⁾ (toliau – Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/97), įskaitant HSY.

- (31) 1997 m. liepos 15 d. Komisija patvirtino pagalbos skyrimą HSY dviem atskirais sprendimais:

— pirmuoju sprendimu⁽¹⁸⁾ (toliau – Sprendimas C 10/94) Komisija nutraukė 1994 m. pradėtą procedūrą Nr. C 10/94, patvirtindama 54,5 mlrd. GRD (160 mln. EUR) skolos nurašymą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1013/97,

— Sprendimu N 401/97 Komisija, remdamasi 1997 m. birželio 20 d. Graikijos valdžios institucijų pranešimu, patvirtino 7,8 mlrd. GRD (22,9 mln. EUR) subsidiją 15,6 mlrd. GRD (45,9 mln. EUR) vertės investicijų programai, kurios tikslas – laivų statyklos restruktūrizavimas.

- (32) 2001 m. Vyriausybė nusprendė visiškai privatizuoti HSY. Graikijos valstybė paskelbė atvirą konkursą, kuriam nustatytas konkurso dokumentas. 2002 m. gegužės 31 d. ETVA ir HSY darbuotojai pardavė turėtas HSY akcijas HDW ir *Ferrostaal* konsorciumui⁽¹⁹⁾ (toliau – HDW/*Ferrostaal*). Šis konsorciumas įsteigė įmonę GNSH turimoms HSY akcijoms valdyti. HDW ir *Ferrostaal* valdė GNSH lygiomis dalimis. 2005 m. sausio mėn. *ThyssenKrupp* perėmė HDW⁽²⁰⁾, o 2005 m. lapkričio mėn. įsigijo *Ferrostaal* turėtas GNSH akcijas⁽²¹⁾. Taigi nuo 2005 m. pabaigos *ThyssenKrupp* valdo 100 % HSY akcijų ir kontroliuoja įmonę. GNSH ir ENAE įtrauktos į TKMS, *ThyssenKrupp* padalinį, kurio specializacija – karo laivų ir specializuotų komercinių laivų sistemos.

- (33) 2001 m. rugpjūčio mėn., vykstant konkursui dėl HSY pardavimo, Graikijos valstybė priėmė Įstatymą Nr. 2941/2001, kuriame numatyta keletas priemonių siekiant palengvinti HSY pardavimą. Pirmą, Įstatyme numatytą paskatos darbininkams savo noru išeiti iš

darbo. Antra, Graikijos valstybė padengs tam tikras HSY sąnaudas vienkartinę pensijų išmokai. Trečia, pagal Įstatymą HSY gali pasinaudoti kai kuriais neapmokestinamais rezervais, jeigu jie naudojami ankstesnių metų nuostoliams padengti. Ketvirta, Įstatyme numatyta nuostata dėl kompensacijos darbininkams, kurie buvo HSY akcininkai prieš privatizuojant įmonę. Tiksliau, Graikijos valstybė atlygins darbininkams sumas, kurias jie investavo į HSY ankstesniais metais didinant kapitalą. 2002 m. birželio 5 d. Komisija priėmė dvejopą sprendimą (toliau – Sprendimas N 513/01)⁽²²⁾ dėl kelių Įstatyme Nr. 2941/01, apie kurį Graikija pranešė 2001 m. (pranešimas užregistruotas numeriu N 513/01) numatytų priemonių. Komisija nusprendė patvirtinti 29,5 mln. EUR pagalbos uždarymui skyrimą HSY ir (pagal bylą Nr. C 40/02) pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl: 1) dalies HSY vienkartinės pensijų išmokos darbuotojams sąnaudų padengimo valstybės lėšomis; 2) tam tikrų balanso rezervų perkėlimo nemokant Įstatymų nustatyto 10 % mokesčio. 2004 m. spalio 20 d. priimtame galutiniame sprendime⁽²³⁾ (toliau – Sprendimas C 40/02) padaryta išvada, kad šios dvi priemonės yra nesuderinama valstybės pagalba, todėl sumos turi būti susigrąžintos.

3. HORIZONTALIŲ KLAUSIMŲ VERTINIMAS

- (34) Šis sprendimas susijęs su šešiolika priemonių. Prieš įvertindama jas paėliui, Komisija turi išaiškinti tam tikrus pagrindinius klausimus, kurie yra svarbūs kelių iš šių priemonių vertinimui.

3.1. 1 horizontalusis klausimas. Kreditinumas ir galimybė gauti lėšų finansų rinkoje 1997–2002 m.

- (35) Norint įvertinti daugumą šiame sprendime aptariamų priemonių, būtina nustatyti, kokia buvo HSY ekonominė ir finansinė padėtis 1997–2002 m. ir ar buvo galima pagrįstai manyti, kad įmonė atkurs ilgalaikį gyvybingumą. Be to, reikia nustatyti, ar tomis aplinkybėmis rinkos ekonomikos investuotojas būtų sutikęs suteikti HSY paskolų ir garantijų, panašių į skirtąsias valstybės ir valstybinio banko ETVA. Šis bankas buvo vienintelė institucija, teikusi HSY lėšų tuo laikotarpiu.
- (36) Komisija pradės nuo padėties 1997 m. analizės, o paskui išnagrinės pokyčius iki 2002 m.

3.1.1. Padėtis 1997 m.

- (37) Šiai analizei pradėti būtina patikrinti, ar Komisija jau pareiškė savo nuomonę šiuo klausimu ankstesniuose

sprendimuose. Pirma, Komisija primena, kad sprendimuose N 401/1997 ir C 10/1994, kuriuos abu Komisija priėmė 1997 m. liepos 15 d., Komisija nereiškė abejonių dėl Graikijos pateikto verslo plano pagrįstumo. Taigi Komisija netiesiogiai pripažino, kad, įgyvendinus šį planą, buvo įmanoma atkurti HSY gyvybingumą. Antra, aprašomojoje Sprendimo N 401/1997 dalyje nurodyta, kad laivų statykla dalį restruktūrizavimo plano finansuos 4,67 mlrd. GRD banko paskolomis, kurios buvo gautos rinkos sąlygomis be valstybės garantijų. Neišreiškusi abejonių dėl šio finansavimo tinkamumo, Komisija pripažino, kad įmonė turėtų turėti galimybę pasiskolinti paskolų rinkoje, bent jau aptariamą sumą. Iš tiesų, jeigu Komisija būtų laikiusi nuomonės, kad laivų statykla negalėtų gauti paskolų, kurių suma siektų bent 4,67 mlrd. GRD, ji būtų nurodžiusi, kad restruktūrizavimo planas neįvykdomas, ir būtų turėjusi uždrausti skirti dideles restruktūrizavimo pagalbos sumas (įskaitant investicinę pagalbą). Taigi Komisija šiame sprendime negali prieštarauti šiems dviem ankstesniems vertinimams.

- (38) Neprieštaraudama minėtiesiems vertinimams, Komisija vis dėlto primena, kokia prasta buvo laivų statyklos padėtis 1996–1997 m.
- (39) Pirma, kalbant apie fizinę infrastruktūrą, Sprendime N 401/97 nurodyta, kad laivų statykloje naudojami įrenginiai yra seni ir atgyvenę, o investicijų planas buvo pirmasis nuo laivų statyklos statybos⁽²⁴⁾. Sprendime C 10/94 taip pat nurodyta, kad būtina modernizuoti šią infrastruktūrą siekiant atkurti konkurencingumą ir gyvybingumą. Taigi galima daryti išvadą, kad gyvybingumo atkūrimas priklausė nuo skubaus investicijų plano įgyvendinimo.
- (40) Antra, kalbant apie komercinę HSY veiklą ir įmonės užsakymų portfelio dydį, Graikijos valdžios institucijos

pačios pripažįsta, kad „tuo metu, kai buvo pateiktas investicijų planas, įmonė nebuvo pasirašiusi laivų statybos sutarčių, o laivų statyklos veiklos ateitis buvo labai neaiški, nebuvo aiškios komercinės strategijos ir trūko investicijų. Vienintelė rimta veikla buvo MEKO tipo fregatų Graikijos kariniam jūrų laivynui statybos užbaigimas“⁽²⁵⁾. Laivų statybos užsakymų portfelis buvo tuščias, o laivų statyklai reikėjo užsitikrinti pakankamo lygio laivų statybos veiklą, kad įmonė būtų gyvybinga ateityje, taigi Komisija mano, kad gyvybingumo atkūrimas priklausė nuo skubaus pelningų civilinių arba karo laivų statybos sutarčių pasirašymo (t. y. sudarymo).

- (41) Trečia, kalbant apie finansinę HSY padėtį, 1 lentelėje pateikti pagrindiniai apskaitos duomenys. Vertinant įmonės mokumą 1997 m., matyti, kad įmonė turėjo didelį nuosavą kapitalą⁽²⁶⁾. Tačiau šią palankią padėtį lėmė vien tik atleidimas nuo milžiniškų skolų, kurias valstybė nurašė 1996 m. Valstybė nurašė 54,52 mlrd. GRD (160 mln. EUR) skolų, susijusių su veikla civiliniame sektoriuje (atleidimas nuo šių skolų patvirtintas Sprendimu C 10/94), ir 46,35 mlrd. GRD (136 mln. EUR) skolų, susijusių su veikla kariniame sektoriuje. Tariamai geras balansas 1996 m. gruodžio 31 d. buvo iš dalies „dirbtinis“ ir visų pirma jis visiškai neįrodė, kad laivų statykla susigrąžino konkurencingumą, o problemos, dėl kurių per pastaruosius dvidešimt metų kilo didelių sunkumų, išspręstos. Neužbaigus restruktūrizavimo plano įgyvendinimo, laivų statykla tikriausiai būtų patyrusi nuostolių, dėl kurių šie nuosavi ištekliai (t. y. grynasis nuosavas kapitalas) būtų greitai išsekę. Būtina atminti, kad per ankstesnius dvidešimt metų HSY likvidavimo procesas buvo pradėtas du kartus. Galiausiai šio teigiamo nuosavo kapitalo nepakaktų įtikinti banką suteikti HSY paskolą taikant įprastą palūkanų normą, t. y. palūkanų normą, taikomą teikiant paskolas klestinčioms įmonėms.

1 lentelė

HSY apyvarta, pelnas ir grynasis nuosavas kapitalas 1997–2005 m.

(mln. EUR)

	1997 m.	1998 m.	1999 m.	2000 m.	2001 m.	2002 m.	2003 m. (1)	2004 m.	2005 m.
Akcinis kapitalas	86	91	92	95	65	106	106	121	121
Grynasis nuosavas kapitalas	82	88	54	17	-4	-78	-83	-111	-182
Apyvarta	74	83	30	59	55	89	112	130	198
Pelnas	7	1	-36	-42	-21	-115	-1	-45	-71

(1) 2003 finansiniai metai truko nuo 2003 m. sausio 1 d. iki 2003 m. rugsėjo 30 d.

- (42) Apibendrinant, Komisija mano, kad 1997 m. laivų statykla tebeapatyrė sunkumų ir dar nebuvo konkurencinga, tačiau buvo galima tikėtis gyvybingumo atkūrimo, jeigu visas investicijų planas būtų įgyvendintas laiku ir jeigu laivų statyklos būtų pasisekę skubiai sudaryti pelningų laivų statybos sutarčių. Gyvybingumo atkūrimas priklausė nuo šių dviejų neišvengiamų aplinkybių, todėl skolinimas HSY 1997 m. ir paskesniais metais kėlė „ypatingą riziką“. Privatus bankas būtų sutikęs suteikti HSY paskolų arba garantijų, tačiau nustatant skolinimosi kainą būtų atsizvelgta į didelę riziką. Kai esama „ypatingos rizikos“, Komisijos pranešime dėl orientacinių ir nuolaidų normų metodo nustatymo (27) nurodyta, kad tinkamas atskaitos taškas norint nustatyti valstybės pagalbos buvimą ir jos sumą, būtų Graikijai nustatyta orientacinė norma (t. y. iki 2000 m. gruodžio 31 d. – ATHIBOR pridėjus 300 bazinių punktų, o nuo 2001 m. sausio 1 d. – penkerių metų apskaitos sandorių eurais norma pridėjus 75 bazinius punktus), padidinta ne mažiau kaip 400 bazinių punktų priemoka už riziką (t. y. iki 2000 m. gruodžio 31 d. tai reiškia ATHIBOR pridėjus ne mažiau kaip 700 bazinių punktų, o nuo 2001 m. sausio 1 d. – penkerių metų apskaitos sandorių eurais norma pridėjus ne mažiau kaip 475 bazinius punktus). Kalbant apie paskolų garantijas, Komisija vertins, ar esama pagalbos, remdamasi tokiu pat metodu, t. y. lygins bendrąją garantuotos paskolos kainą (t. y. HSY bankui sumokėtų palūkanų normą ir HSY garantui sumokėtą garantijos priemoką) su kaina, kurią HSY būtų pajėgi mokėti, jeigu būtų gavusi šią paskolą rinkoje (t. y. Graikijai nustatyta orientacinė norma pridėjus ne mažiau kaip 400 bazinių punktų).
- 3.1.2. Pokyčiai nuo 1997 m.
- (43) Kaip bus paaiškinta toliau, Komisija negali atmesti galimybės, kad iki 1999 m. birželio 30 d. HSY vis dar galėjo skolintis rinkoje taikant tokias palūkanų normas, kaip apibrėžta ankstesniame skirsnyje (28).
- (44) 1997 m. ir 1998 m. HSY gavo nedidelio grynojo pelno (29). Tačiau per tuos dvejus metus įmonei nepavyko sudaryti jokių – nei karinių, nei civilinių – laivų statybos sutarčių (30); tai būtų buvę reikalinga siekiant užtikrinti tinkamą veiklos lygį paskesniais metais ir išvengti nuostolių. Pirmoji laivų statybos sutartis, kurią laivų statyklos pavyko sudaryti, buvo susijusi su dviejų keltų statyba įmonei *Strintzis*. Sutartis pasirašyta tik 1999 m. pradžioje (31). Be to, nuo pat pradžios buvo žinoma, kad pardavimo kaina pernelyg maža išlaidoms padengti, todėl dėl šios sutarties bus patirta nuostolių (32). 1999 m. liepos mėn. Graikijos karinis jūrų laivynas užsakė HSY ir HDW pastatyti tris povandeninius laivus. Tris povandeninius laivus planuota pastatyti per beveik dešimtmetį, ir bendra sutarties suma siekė apie 350 mlrd. GRD (1 mlrd. EUR), iš kurių maždaug trys ketvirtadaliai būtų tekę HDW, kuri turėjo tiekti mechanizmus, slėginius komponentus ir jautrias elektrines sistemas. Be to, pirmasis povandeninis laivas turėjo būti pastatytas HDW laivų statykloje Kylyje (33). Taigi per pirmuosius kelerius metus su šiuo projektu susijusios HSY veiklos ir pajamų mastas nebūtų didelis (34).
- (45) Atsizvelgdama į nesėkmę sukaupti didelį ir pelningą užsąskymų portfelį 1997 m., 1998 m. ir pirmaisiais 1999 m. mėnesiais, vadovybė ir kiekvienas laivų statyklos padėję išnagrinėjęs investuotojas turėjo vėliausiai pirmaisiais 1999 m. mėnesiais suvokti, kad 1999 m. ir 2000 m. laivų statyklos veiklos mastas bus nepakankamas jos sąnaudoms padengti, ir kad tais metais laivų statykla patirs didžiulių nuostolių, dėl kurių jos grynasis nuosavas kapitalas sumažės iki nedidelės sumos (35). Tokiomis aplinkybėmis nebebuvo galima tikėtis gyvybingumo atkūrimo (36). Papildomai Komisija pažymi, kad pirmojoje Graikijos valdžios institucijų parengtoje ataskaitoje apie investicijų plano įgyvendinimą parodyta, kad iki 1999 m. birželio 30 d. įgyvendinta tik maža plano dalis. Todėl, be komercinių nesėkmių, įrenginių modernizavimas buvo lėtas (37). Galiausiai Komisija pažymi, kad gresiantys finansiniai sunkumai sukėlė nepriklausomos laivų statyklos vadovybės komandos (t. y. *Brown & Root*, kuri paskirta 1996 m. rugsėjo mėn.) ir darbuotojų (akcininkų) ginčą. Vadovybė atkakliai tvirtino, jog dėl žemo veiklos lygio būtina papildomai mažinti darbo jėgą. Profsąjungų vadovai priešinosi tokiais reformai ir jiems pavyko pasiekti, kad vadovybės komanda būtų pašalinta (38). Toks įvykis, dėl kurio atsirado vadovavimo netolydumas ir kuris parodė, kaip sudėtinga įgyvendinti laivų statykloje reikiamas reformas, buvo dar vienas veiksnys, kuris būtų atgrasęs rinkos ekonomikos investuotoją skolinti HSY lėšas.
- (46) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad nuo 1999 m. birželio 30 d. nebebuvo pagrįsta tikėtis gyvybingumo atkūrimo. Todėl Komisija mano, kad nuo tos datos nė vienas bankas nebūtų sutikęs skolinti laivų statyklos, net ir taikant dideles palūkanų normas, ir nė vienas bankas nebūtų sutikęs suteikti garantijos, net ir mainais už didelį garantijos mokestį. Nuo 1999 m. birželio 30 d. HSY nebūtų galėjusi gauti paskolos ar garantijos rinkoje, todėl visos po 1999 m. birželio 30 d. suteiktos paskolos ar garantijos automatiškai yra pagalba. Visos garantijos ir paskolos, nustatytos, kad jos yra nesuderinamos ir tebegalioja, turi būti nedelsiant atitinkamai nutrauktos ir grąžintos. Tačiau po 1999 m. birželio 30 d. suteiktos bet kokios paskolos grąžinimo – pagal įprastą paskolos sutartyje nustatytą tvarkaraštį ir pagal šį sprendimą – nepakanka pradinei padėčiai atkurti, nes HSY iki grąžinimo datos naudojo finansavimą, kurio ji paprastai nebūtų gavusi iš rinkos. Taigi, pradinei

padėčiai atkurti šis pranašumas, kurio dydis gali būti apytikriai apskaičiuotas tik naudojant labai rizikingai paskolai taikomą palūkanų normą, taip pat turėtų būti kompensuotas. Todėl Komisija turi nurodyti susigrąžinti HSY faktiškai mokėtos palūkanų normos ir palūkanų normos, kuri teoriškai būtų tinkama labai didelę riziką sudarančiai paskolai, skirtumą už laikotarpį nuo paskolos išmokėjimo HSY iki tos datos, kai HSY ją gražino. Kalbant apie pastarosios palūkanų normos nustatymą, Komisija pažymi, kad Komisijos pranešime dėl orientacinių ir nuolaidų normų metodo nustatymo nurodyta, kad rizikos priemoka prie orientacinės normos gali sudaryti daugiau kaip 400 bazinių punktų, „jei nė vienas privatus bankas nėra sutikęs skirti reikiamą paskolą“, o šiuo atveju taip ir yra. Keliuose sprendimuose Komisija laikėsi nuomonės, kad tinkamas minimumas norint atsižvelgti į padėtį, susijusią su didele rizika, yra 600 bazinių punktų priemoka prie orientacinės normos⁽³⁹⁾. Komisija mano, kad šiuo atveju tai yra minimalus paskoloms taikytinas dydis. Kalbant apie valstybės garantijas, suteiktas po 1999 m. birželio 30 d., Komisija taikys tokį pat požiūrį: Komisija nurodys susigrąžinti garantuotos paskolos kainos (prie bankui mokėtos palūkanų normos pridėjus mokėtą garantijos priemoką) ir Graikijai nustatytos orientacinės normos, padidintos 600 bazinių punktų, skirtumą už laikotarpį nuo garantuotos paskolos išmokėjimo iki garantijos nutraukimo – arba pagal garantijos sutartyje nustatytą įprastą tvarkaraštį, arba pagal šį sprendimą.

— Pirma, patronuojančiajai įmonei yra įprasta skolinti lėšų patronuojamajai įmonei palankiomis sąlygomis. Patronuojamajai įmonei suteiktas pranašumas padidina patronuojančiosios įmonės turimų akcijų vertę. Taigi, net jei Komisija manytų, kad ETVA ir valstybė suteikė paskolų ir garantijų mažesne nei rinkos kaina, panašiu atveju rinkos ekonomikos investuotojui tai būtų buvę priimtina. Taigi šios paskolos ir garantijos nebūtų pagalba.

— Antra, patronuojančiajai įmonei yra įprasta skolinti lėšų sunkumų patiriančiai patronuojamajai įmonei. Tokio skolinimo tikslas – išaugoti patronuojančiosios įmonės turimo akcijų paketo vertę. Taigi, net jei Komisija manytų, kad tam tikru laikotarpiu nė vienas privatus bankas nebūtų skolinęs HSY, nes laivų statyklos padėtis buvo pernelyg prasta, ETVA ir valstybės suteiktos paskolos ir garantijos vis dėlto turėtų būti laikomos priimtinais privačiam investuotojui panašiomis aplinkybėmis. Taigi šios paskolos ir garantijos nebūtų pagalba.

(47) Siekdama paremti tvirtinimą, kad valstybės ir ETVA suteiktas paskolas ir garantijas tokiomis pat sąlygomis būtų suteikęs ir privatus bankas, HSY pateikė pirmąją *Deloitte* ataskaitą⁽⁴⁰⁾. Šios ataskaitos 5 skirsnyje *Deloitte* nagrinėja HSY kreditingumą 1999 m. ir paskesniais metais. Ji daro išvadą, kad „įmonė nagrinėjamu laikotarpiu taip pat galėjusi gauti paskolų ar garantinių raštų iš kitos nesusijusios finansinės institucijos (t. y. su kuria neturėta jokių kitokių santykių, išskyrus įprastą komercinį bendradarbiavimą)“⁽⁴¹⁾. Komisija pastebi, kad ataskaitoje nepaaiškinama, kaip šią išvadą galima suderinti su faktu, kad HSY bandymai gauti lėšų iš kitų finansinių institucijų žlugo⁽⁴²⁾. Be to, Komisija pažymi, kad analizėje yra daug klaidų⁽⁴³⁾, kurios daro didelę įtaką išvadai.

(49) Komisija mano, kad Graikijos išvados neteisingos.

(50) Komisija atkreipia dėmesį į toliau nurodytas dvi aplinkybes. Pirma, nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų leidęs sau atsidurti ETVA padėtyje. Primenama, kad, pvz., kai 1985 m. bankas ETVA įsigijo HSY, jis buvo plėtos bankas, veikęs Vyriausybės nurodymu, kad būtų išvengta labai svarbios Graikijos ekonomikai įmonės uždarymo⁽⁴⁴⁾. HSY palaikyti 1986 m. ETVA skyrė kapitalo injekciją, kurią Komisija pripažino pagalba⁽⁴⁵⁾. 1995 m. ETVA išaugojo „kontrolinį 51 % HSY akcijų paketą“, nes Graikija tvirtino, jog tai pagal Direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnį „pateisino gynybos interesus“. Antra, Komisija pastebi, kad atsižvelgus į visas valstybės HSY naudai įgyvendintas priemones (įskaitant ETVA įgyvendintas priemones, nes, kaip bus įrodyta toliau šiame sprendime, jos yra priskirtinos valstybei), ir ypač laikotarpiu iki 2002 m. valstybės HSY pakartotinai teiktas dideles pagalbos sumas, aiškiai matyti, kad laikotarpiu iki 2002 m. valstybė neveikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas. Ji nuolat teikė didelę finansinę paramą, kuri buvo reikalinga HSY palaikyti, ir tai itin daug kainavo. Galiausiai valstybė

3.1.3. Grupės vidaus analizė

(48) Visas paskolas ir garantijas, kurioms taikoma ši procedūra, suteikė ETVA arba valstybė. Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad ETVA ir Graikijos valstybė (per ETVA) buvo HSY akcininkai, todėl paskolos ir garantijos galėtų būti laikomos grupės vidaus sandoriais. Šiuo atžvilgiu Graikija pareiškia du dalykus:

(per ETVA) tapo HSY akcininke tik dėl to, kad veikė kaip viešosios valdžios institucija, siekianti bet kokia kaina išsaugoti HSY veiklą – ji niekada neveikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas, norintis užsidirbti iš turimo HSY akcijų paketo, todėl tvirtinimas, kad ETVA ir valstybė veikė rinkos ekonomikos investuotojui priimtiniu būdu, nes nepakankamai didelės palūkanų normos (ar garantijos mokėstį), nustatytas finansavimui (paskoloms ir garantijoms), kurį jie suteikė HSY, kompensavo HSY akcijos vertės padidėjimas, stokoja įtikimumo. Valstybė (įskaitant ETVA) niekada neveikė kaip investuotojas, bandantis gauti pelno; priešingai, ji sutiko palaikyti HSY veiklą už tokią didelę kainą, todėl Graikija ir HSY turėjo bent paremti savo tvirtinimą išsamia analize, rodančia, kad valstybė ir ETVA, kaip HSY akcininkai, iš tiesų galėjo tikėtis kapitalo prieaugio (t. y. akcijų vertės padidėjimo), kuris būtų didesnis už „prarastas pajamas“ (t. y. dėl nepakankamai didelės palūkanų normos arba nepakankamai didelės garantijos priemonės). Tokia analizė nebuvo pateikta, o HSY ir Graikija pareiškė abejotiną ir hipotetinį tvirtinimą be jokių patvirtinamųjų įrodymų, todėl Komisija be tolesnės analizės atmeta jų tvirtinimą, kad valstybė (įskaitant ETVA) veikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas, nes palankiomis sąlygomis suteiktas finansavimas paskatino HSY akcijų vertės didėjimą, o tai buvo pakankamai svarbu siekiant kompensuoti „prarastas pajamas“.

(51) Antra, net jei pirmiau išdėstyta argumentacija būtų atmeta ir reikėtų išnagrinėti grupės vidaus aspektus (t. y. galimą HSY akcijų vertės padidėjimą), esama daug įrodymų, kad ETVA atlikti sandoriai nebūtų buvę priimtini rinkos ekonomikos investuotojui, kuris būtų turėjęs 51 % HSY akcijų.

(52) 1995 m. pabaigoje 49 % HSY nuosavybės perduota HSY darbuotojams. Tuo metu nuspręsta, kokią kainą darbuotojai sumokės šiam 49 % akcijų paketui įsigyti. Taigi paskesniais metais, kai ETVA ir valstybė teikė HSY finansavimą mažesne kaina, nei būtų taikęs (nesusijęs) privatus bankas, 49 % HSY vertės padidėjimo, atsirandančio dėl šio taupymo (t. y. HSY mokėjo mažesnių normų palūkanas) davė naudos kitiems HSY akcininkams. Tik 51 % pranašumo (taikytų palūkanų normų ir garantijų priemonių sumažinimo), kurį HSY teikė ETVA ir valstybė, grįždavo jiems HSY vertės padidėjimo forma. Nė vienas

rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų sutikęs padovanoti tokios dovanos kitiems HSY akcininkams. Siekdamas neprarasti pinigų šių kitų akcininkų naudai, rinkos ekonomikos investuotojas būtų taikęs palūkanų normą, panašią į taikomą (nesusijusių) privačių bankų. Taigi pirmasis Graikijos valdžios institucijų tvirtinimas yra nepagrįstas.

(53) Kalbant apie laikotarpį po 1999 m. birželio 30 d., t. y. tuo metu, kai nė vienas privatus bankas nebūtų suteikęs HSY finansavimo, nes bankroto rizika buvo pernelyg didelė, taikoma tokia pat argumentacija. Visų pirma, racionalus investuotojas, valdantis tik 51 % įmonės, bent jau būtų paprašęs kitų akcininkų suteikti jų turimam HSY akcijų paketui proporcingą finansavimą. Jeigu šie kiti akcininkai neturėtų išteklių šiam finansavimui suteikti, racionalus investuotojas bent jau išsiderėtų finansavimo teikimą HSY mainais už didesnę HSY akcijų paketą. Didelio finansavimo teikimas HSY be bendrojo finansavimo ar be kitų akcininkų nuolaidų buvo panašus į didelės rizikos savo lėšoms kėlimą siekiant išsaugoti kažkieno kito turimų akcijų vertę. Nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas panašiomis aplinkybėmis nebūtų sutikęs padovanoti tokios dovanos kitiems akcininkams⁽⁴⁶⁾. Taigi antrąjį Graikijos valdžios institucijų tvirtinimą reikia atmesti.

3.2. 2 horizontalusis klausimas. ETVA elgsenos sietinumas su valstybe

(54) Kelios iš šiame sprendime nagrinėjamų šešiolikos priemonių nebuvo tiesiogiai suteiktos valstybės. Jas suteikė valstybinis bankas ETVA. Graikija, HSY ir TKMS/GNSH ginčija valstybės sietinumą su šiomis priemonėmis, o *Elefsis* ir *Piraeus Bank* jį patvirtina, todėl reikia išnagrinėti šį klausimą.

(55) ETVA suteikė šias priemones 1996–2002 m. Remiantis teismo praktika, tokios priemonės gali būti vertinamos kaip valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį tik tada, jeigu valstybė turėjo galimybę kontroliuoti ETVA ir jeigu „tvirtinant tas priemones vienokiu ar kitokiu būdu dalyvavo“ viešosios valdžios institucijos⁽⁴⁷⁾.

- (56) ETVA, kurio sutrumpinto pavadinimo raidės reiškia *Elliniki Trapeza Viomichanikis Anaptixeos* (Graikijos pramonės plėtros bankas), įsteigtas 1964 m. susijungus trims organizacijoms (Pramonės plėtros organizacijai, Ekonominės plėtros finansavimo organizacijai ir Turizmo kreditavimo organizacijai). Įstatymu Nr. 1369/1973 jis pertvarkytas į korporaciją. Taigi nuo 1973 m. jis veikė kaip valstybinis bankas. Graikijos teigimu⁽⁴⁸⁾, „ETVA, kaip plėtros banko, statute nustatytas pagrindinis tikslas buvo skatinti šalies plėtrą finansuojant gamybinę Graikijos ekonomikos veiklą (turizmą, pramoninę gamybą ir kt.)“. ETVA buvo vienintelis Graikijos plėtros bankas. Taigi ETVA stengėsi atlikti lemiamą vaidmenį ekonominėje ir regioninėje šalies plėtroje, finansuodamas įmones, plėtodamas regioninę šalies infrastruktūrą, teikdamas rizikos kapitalą ir dalyvaudamas strategiškai svarbių Graikijos ekonomikai įmonių veikloje. 1995 m., dėl šios veiklos kilus finansinių sunkumų, pagrindiniu Graikijos Vyriausybės prioritetu tapo banko rekapitalizavimas, restruktūrizavimas ir modernizavimas. Tai buvo atlikta remiantis penkerių metų programa pagal Įstatymą Nr. 2359/95. Vyriausybė suteikė 427 mlrd. GRD kapitalą, be to, restruktūrizavimo tikslas buvo veiklą pakreipti nauja strategine kryptimi, pakeisti organizacinę struktūrą ir parengti šiuolaikiškas verslo procedūras, kurios atitiktų nūdienos konkurencijos sąlygas. Todėl, „be plėtros veiklos, ETVA plėtojo ir komercinės bankininkystės paslaugas, ypač nuo 1997 m.“⁽⁴⁹⁾.
- (57) 1999 m. valstybė, valdžiusi 100 % ETVA akcijų, nusprendė įtraukti banką į Atėnų vertybinių popierių biržos sąrašus, per biržą pasiūlius 24 % banko akcinio kapitalo. Valstybė nusprendė žengti dar toliau – privatizuoti banką ir sumažinti valstybės dalyvavimą iki mažiau nei 50 %. Buvo paskelbtas kvietimas dalyvauti konkurse ir pasirinktas *Piraeus Bank*. 2002 m. kovo 20 d. *Piraeus Bank* perduotos akcijos, sudarančios 57,7 % ETVA kapitalo⁽⁵⁰⁾.
- (58) Kalbant apie valstybės galimybę kontroliuoti ETVA, Komisija pastebi, kad Graikijos valstybė valdė visą ETVA iki 1999 m. pabaigos. Valstybė išsaugojo kontrolinį akcijų paketą iki daugumos akcijų perdavimo *Piraeus Bank* 2002 m. kovo 20 d. Taigi valstybė turėjo galimybę kontroliuoti ETVA bent iki 2002 m. kovo 20 d. Tai taip pat rodo, kad valstybės išteklių buvo naudojami įgyvendinant ETVA priemones.
- (59) Kalbant apie valstybės dalyvavimą tvirtinant įvairias priemones, Komisija pastebi šiuos dalykus:
- Pirma, Komisija pažymi, kad trys svarbiausi sprendimai dėl banko ETVA HSY akcijų turėjimo nebuvo nepriklausomai priimti ETVA vadovybės: šiuos sprendimus priėmė Vyriausybė ir įgyvendino ETVA. Kai 1985 m. ETVA įsigijo bankrutavusią HSY, tai buvo Vyriausybės sprendimas⁽⁵¹⁾. ETVA paprasčiausiai įgyvendino šį valstybės sprendimą ir skubiai skyrė HSY didelę kapitalo injekciją, kurią Komisija laikė valstybės pagalba⁽⁵²⁾. Tai rodo, kad ETVA ir HSY santykius nuo pat pradžių galima laikyti valstybės parama įmonei, kuri buvo svarbi Graikijos Vyriausybei užimtumo ir veiklos atžvilgiu. Antras svarbus sprendimas buvo ETVA įgyvendintas 49 % HSY kapitalo pardavimas darbuotojams, dėl kurio nuspręsta Įstatymu Nr. 2367/1995⁽⁵³⁾. Be to, šiame įstatyme HSY nustatytos svarbios restruktūrizavimo priemonės⁽⁵⁴⁾ (ir laivų statyklai suteikiamos labai didelės pagalbos sumos). Trečias svarbus įvykis buvo HSY privatizavimas 2001–2002 m. (t. y. ETVA turėjo parduoti likusį turėtą 51 % HSY akcijų). Dėl šio privatizavimo nuspręsta atitinkamo Tarpministerinio privatizavimo komiteto sprendimu Nr. 14/3–1–2001, ir jis įgyvendintas pagal Graikijos privatizavimo įstatymą Nr. 2000/91. Tai buvo nuolat kartojama konkurso dokumentuose, kuriuos suinteresuotiesiems investuotojams (konkurso dalyviams) pateikė *Alpha Finance* bankas, valstybės ir pardavėjų (ETVA ir darbuotojų) vardu organizavęs HSY pardavimą. 2001 m. balandžio 2 d. konkurso dokumentuose taip pat nurodyta, kad pageidaujama konkurso dalyvį kartu su pardavėjais išrinktą valstybę. Apibendrinant, tris lemiamus sprendimus dėl ETVA valdomo HSY akcijų paketo priėmė valstybė.
 - Be tiesioginio dalyvavimo šiuose trijuose įvykiuose, valstybė 1995–2002 m. skyrė labai dideles pagalbos sumas. Valstybė nurašė 54,52 mlrd. GRD (160 mln. EUR) skolų, susijusių su veikla civiliniame sektoriuje (šiam atleidimui pritarta Sprendimu C 10/94), ir 46,35 mlrd. GRD (136 mln. EUR) skolų, susijusių su veikla kariniame sektoriuje. Kaip nurodyta Sprendime N 401/97, valstybė taip pat ketino suteikti 7,8 mlrd. GRD (22,9 mln. EUR) investicinę pagalbą. 2001 m. vykstant pasiūlymų teikimo procesui, Graikijos valstybė priėmė Įstatymą Nr. 2941/2001, kuriame numatyta didelė finansinės paramos suma HSY privatizavimui palengvinti (žr. šio sprendimo

33 konstatuojamąją dalį). Kaip Komisija nurodė Sprendime N 513/01, valstybė, pvz., išpareigojo sumokėti 118 mln. EUR, siekdama paskatinti darbuotojus savo noru išeiti iš darbo įmonėje. Pakartotinai teikdama dideles pagalbos sumas, Vyriausybė aiškiai parodė mananti, kad HSY išlikimas yra politiškai labai svarbus⁽⁵⁵⁾.

— Galiausiai Komisija pastebi, kad per tuos metus valstybė sudarė su HSY strateginių gynybos sutarčių, pvz., dėl povandeninių laivų statybos. Todėl valstybė buvo tiesiogiai suinteresuota stebėti HSY veiklą ir užtikrinti laivų statyklos veiklos tęstinumą.

(60) Priimdama sprendimus dėl ETVA turimo HSY akcijų paketo dydžio, nuolat teikdama HSY didelę finansinę paramą ir sudariusi Graikijos saugumui itin svarbias karines sutartis, Graikijos Vyriausybė labai aiškiai leido suprasti, kad HSY veiklą laiko ypač svarbia ir atidžiai stebi laivų statyklos padėtį. Atsižvelgdama į šias bendras aplinkybes Komisija mano, kad iki ETVA privatizavimo 2002 m. kovo mėn. ETVA elgsenos sietinumu su valstybe negalima abejoti. Tokiomis aplinkybėmis ETVA vadovybei buvo neįmanoma parengti skolinimo HSY politikos, kuri nebūtų atitikusi Vyriausybės patvirtintos nuolatinės paramos politikos. Visų pirma, ETVA būtų buvę neįmanoma priimti sprendimo, dėl kurio HSY kiltų finansinių problemų. Pavyzdžiui, ETVA nebūtų galėjęs nustatyti HSY suteiktoms paskoloms didelės palūkanų normos (t. y. kuri daug viršytų tarpbankinę normą), nes tai būtų pabloginę HSY finansinę padėtį, o tai būtų buvę politiškai nepriimtina Vyriausybei. ETVA taip pat nebūtų galėjęs atsisakyti suteikti paskolą, kurios HSY reikalavo savo veiklai finansuoti⁽⁵⁶⁾. Kitaip tariant, ETVA neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik laikytis valstybės pasirinktos stiprios ir nuolatinės paramos HSY politikos. Taigi Komisija daro išvadą, kad visos priemonės, kurias ETVA įgyvendino HSY atžvilgiu (paskolos, garantijos, kapitalo injekcijos ir kt.), buvo automatiškai susijusios su valstybe, ir nebūtina pateikti papildomų valstybės dalyvavimo, kai ETVA tvirtino kiekvieną iš šių priemonių, įrodymų. Apibendrinant, Komisija mano, kad ETVA įgyvendintos įvairios priemonės priskirtinos valstybei.

(61) Be to, Komisija pažymi toliau nurodytus veiksnius, kurie patvirtina ETVA elgsenos sietinumą su valstybe.

(62) Pirma, 1995 m. ETVA pardavė tik 49 % – taigi ne 100 % – HSY akcijų darbuotojams. „Graikija rėmėsi savo karo laivų statybos poreikiais, kad pagrįstų 51 % laivų statyklos akcijų išsaugojimą, kaip leidžiama pagal Direktyvos 10 straipsnį“. Tarybos direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnio 3 dalyje iš tiesų numatyta, kad „neatsižvelgiant į įpareigojimą atsisakyti laivų statyklų jas parduodant, kaip nurodyta 2 dalyje, Graikijos Vyriausybei leidžiama išsaugoti vienos iš laivų statyklos 51 % kontrolinių akcijų paketą, jeigu tai pateisinta gynybos interesais“⁽⁵⁷⁾. Tai rodo, kad ETVA valdomo 51 % HSY akcijų paketo tikslas buvo leisti valstybei kontroliuoti HSY siekiant apsaugoti Graikijos gynybos interesus. Akivaizdu, kad šiomis aplinkybėmis ETVA vadovybė nebūtų galėjusi plėtoti su HSY komercinėmis sąlygomis pagrįstų santykių. Bet koks sprendimas dėl finansavimo teikimo HSY ir tokio finansavimo sąlygos negalėjo prieštarauti Graikijos gynybos interesams. Visų pirma, Komisija nemato, kaip ETVA vadovybė būtų galėjusi atsisakyti suteikti HSY finansavimą ar galėjusi nustatyti šiam finansavimui didelę palūkanų normą. Be to, jeigu Graikijos tikslas buvo apsaugoti gynybos interesus, galima manyti, kad Vyriausybė iš esmės tiesiogiai prižiūrėjo bet kokią svarbų HSY vadovybės sprendimą ir bet kokią ETVA sprendimą dėl HSY suteikto finansavimo.

(63) Antra, ETVA, kaip „plėtos banko“, įgaliojimus apibrėžė valstybė, taigi galima daryti išvadą, kad visa pagal tuos įgaliojimus vykdyta ETVA veikla sietina su valstybe. Be to, teismo praktika rodo, kad, norint išnagrinėti, su kuo sietinos įmonės patvirtintos priemonės, gali būti svarbus „jos veiklos pobūdis ir tos veiklos vykdymas rinkoje įprastomis konkurencijos su privačiais subjektais sąlygomis“⁽⁵⁸⁾. Šiuo atžvilgiu Graikijos valdžios institucijos pripažįsta, kad „ETVA nuo pat sukūrimo veikė ne kaip įprastas komercinis bankas, o kaip specialioji plėtos kreditavimo institucija, daugiausia veikusi ilgalaikių paskolų, atliekančių lemiamą vaidmenį šalies ekonomijoje ir regioninėje plėtoje, srityje“⁽⁵⁹⁾. Šiuo atžvilgiu Komisija primena, kad ETVA įsigijo HSY 1985 m. Taigi ETVA dalyvavimas HSY buvo plėtojamas pagal šiuos „plėtos banko“ įgaliojimus, o ne pagal jo komercinę veiklą, kuri pradėta ne anksčiau kaip 1997 m. Iki to laiko ETVA turėjo remti HSY pagal savo, kaip „plėtos banko“, įgaliojimus, todėl nuo 1997 m. ETVA negalėjo staiga liautis teikęs HSY reikalaujamų paskolų ir garantijų ir leisti laivų statyklai bankrutuoti. Šiuo atžvilgiu Komisija primena, kad antrąją 10-ojo dešimtmečio pusę ETVA buvo įgaliojimas plėtoti komercinę veiklą šalia savo plėtos veiklos, o ne vietoje plėtos veiklos, kuri turėjo būti tęsiama.

- (64) Trečia, pagal teismo praktiką sietinumui parodyti gali būti svarbus „juridinis įmonės statusas (ar jai taikoma viešosios teisės nuostatos, ar įprastos bendrovių teisės nuostatos)“⁽⁶⁰⁾. Šiuo atžvilgiu bankininkystės direktyvos ETVA nebuvo taikytos, nes pagrindinis jo, kaip valstybinio plėtos banko, tikslas yra skatinti šalies plėtrą finansuojant Graikijos ekonomiką⁽⁶¹⁾. Komerčiniams bankams taikytinas standartines priežiūros taisykles ETVA imta taikyti tik 2000 m. sausio 12 d., kai ETVA akcijos įtrauktos į Atėnų vertybinių popierių biržos sąrašus.
- (65) Ketvirta, Komisija pastebi, kad 1996–2002 m. valstybės dėmesys ETVA veiklai buvo ypač didelis. Valstybė priėmė Įstatymą Nr. 2359/95, kad galėtų restruktūrizuoti ETVA ir tuo pagrindu skirti bankui šimtus milijardų drachmų. 1999 m. ji nusprendė įtraukti dalį kapitalo į Atėnų vertybinių popierių biržos sąrašus. Po metų ji nusprendė privatizuoti didžiąją ETVA kapitalo dalį. Šis privatizavimas užbaigtas 2002 m. Tai rodo, kad 1996–2002 m. valstybė buvo ypač suinteresuota ETVA veikla. HSY suteiktos paskolos ir garantijos buvo pakankamai didelės⁽⁶²⁾, taigi ETVA vadovybė nebūtų galėjusi priimti sprendimų jas suteikti be vienintelio ETVA akcininko pritarimo arba jo tiesioginio nurodymo.
- (66) Pirmesnėse dalyse Komisija įrodė, kad laikotarpiu iki ETVA pardavimo *Bank Piraeus* 2002 m. kovo mėn. visos ETVA įgyvendintos priemonės buvo susijusios su valstybės ištekliais ir visos priemonės, kurias ETVA įgyvendino HSY atžvilgiu, sietinos su valstybe. Taigi atskiruose kiekvienos iš ETVA įgyvendintų priemonių vertiniuose Komisija šių dviejų dalykų nebeįrodinė.
- (67) Komisija vėl svarstys šiuos du klausimus tik vertindama E18c priemonę, nes kai kurios šalys tvirtina, kad ETVA suteikė šią priemonę 2002 m. gegužės mėn., t. y. po to, kai banką ETVA įsigijo *Piraeus Bank*.
- (69) Todėl Komisija turi įvertinti, ar kai kurios priemonės galėtų iš dalies arba visos patekti į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį.
- (70) Nė viena iš šios procedūros šalių neginčija, kad HSY plėtoja veiklą civiliniame ir kariniame sektoriuose. Per pastaruosius penkiolika metų pagrindinė veikla civiliniame sektoriuje buvo civilinės paskirties laivų remontas. HSY taip pat gamino geležinkelio riedmenų medžiagas ir civilinės paskirties laivų korpusus. HSY veikla kariniame sektoriuje apėmė Graikijos karinio jūrų laivyno karo laivų ir povandeninių laivų statybą ir remontą.
- (71) Komisija primena, kad sprendime pratęsti procedūrą jau buvo nustatytos priemonės, išimtinai skirtos laivų statyklos veiklai kariniame sektoriuje remti. Sprendime pratęsti procedūrą daroma išvada, kad visos šios priemonės patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį ir valstybės pagalbos taisyklės joms netaikomos. Sprendimas pratęsti procedūrą nebuvo užginčytas Teisme.
- (72) Tam tikra valstybės parama, kuriai taikomas šis sprendimas, nebuvo skirta konkrečiai veiklai, t. y. ji nebuvo skirta konkrečiam projektui finansuoti. Todėl Komisija turi nustatyti, koku mastu ši valstybės parama buvo naudinga veiklai kariniame, ir koku – veiklai civiliniame sektoriuose. Šį skaičiavimą apsunkina tai, kad HSY netvarkė atskiros veiklos civiliniame ir kariniame sektoriuose apskaitos. Tokiomis aplinkybėmis Komisija pagrįs savo analizę santykiniais šių dviejų veiklų dydžiu. Todėl ji turi įvertinti kiekvienos veiklos lyginamąjį svorį. Komisija pastebi, kad bet kokia HSY suteikta (ir neskirta konkrečiai veiklai finansuoti) valstybės parama (pvz., finansavimas, kapitalo injekcija) padengė ankstesnių laikotarpių nuostolius (t. y. nuostolius, susijusius su ankstesnių laikotarpių sutartimis) ir kartu leido laivų statyklai finansuoti būsimą veiklą. Taigi, siekiant nustatyti, koku mastu konkreti valstybės parama buvo naudinga veiklai civiliniame ir kariniame sektoriuose, Komisija mano, kad analizė neturi apsiriboti veiklos civiliniame ir kariniame sektoriuose pasiskirstymu (t. y. veiklos kiekviename sektoriuje lyginamuoju svoriu) paramos suteikimo metais, o būtina apskaičiuoti vidutinį šių dviejų veiklų pasiskirstymą per pakankamai ilgą laikotarpį. Tai, kad lyginamasis dviejų veiklų svoris įvairiais metais gerokai skiriasi, taip pat pagrindžia kelerių metų vidurkio taikymą. Vienerių metų duomenys gali neparodyti vidutinio dviejų veiklų pasiskirstymo vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu.

3.3. 3 horizontalusis klausimas. Pagalbos priemonės, pagal kurias iš dalies finansuojama HSY veikla kariniame sektoriuje

- (68) Atsakyme dėl sprendimo pratęsti procedūrą Graikija tvirtina, kad keletas iš Komisijos nagrinėjamų priemonių buvo skirtos laivų statyklos veiklai kariniame sektoriuje remti. Todėl Graikija tvirtina, kad jos patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį ir negali būti vertinamos bei juo labiau susigrąžintos pagal valstybės pagalbos taisykles.

(73) Vykdamas procedūrą dėl Sprendimo C 40/2002 neteisėta ir nesuderinama pripažintos pagalbos susigrąžinimo Graikija tvirtino, kad veikla civiliniame sektoriuje sudarė 25 %, kariniame sektoriuje – 75 % HSY veiklos. Šiam tvirtinimui paremti Graikija pateikė duomenis apie dviejų veiklų darbo valandas ir apyvartą (t. y. pardavimų vertę) 1997–2005 m. ⁽⁶³⁾. Vykdamas šią procedūrą Graikija minėtųjų duomenų neginčijo. Be to, Komisija jau Sprendime N 513/2001, kuris nebuvo užginčytas Teisme, sutiko, kad 25 % veiklos priskirtina civiliniam ir 75 % – kariniam sektoriui. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija laikys, kad veikla civiliniame sektoriuje sudarė 25 %, kariniame sektoriuje – 75 % HSY veiklos.

(74) Kalbant apie HSY veiklą kariniame sektoriuje, ankstesniuose sprendimuose Komisija nuosekliai sutikdavo, kad šiai veiklai suteikta parama nepatenka į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį ⁽⁶⁴⁾. Komisija pakartotinai nurodė tą įvertinimą sprendimo pratęsti procedūrą 86–90 dalyse. Priemonės, kurioms taikomas šis sprendimas, suteiktos HSY (t. y. visai HSY) tuo pat laikotarpiu, kuris buvo nagrinėtas šiuose ankstesniuose sprendimuose, todėl būtina daryti išvadą, kad šių priemonių dalis, kuri skirta HSY veiklai kariniame sektoriuje remti, taip pat patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį ir valstybės pagalbos taisyklės jai netaikomos.

(75) Atskirai vertindama kiekvieną priemonę, Komisija nustatys, ar pagal ją suteikta parama skirta išimtinai HSY veiklai civiliniame sektoriuje, ar ji suteikta HSY nenurodant konkrečios paskirties ⁽⁶⁵⁾:

— Jeigu parama suteikta tik veiklai civiliniame sektoriuje, Komisija mano, kad Sutarties 296 straipsnis netaikomas ir visa priemonė gali būti vertinama pagal Sutarties 87 straipsnį.

— Jeigu parama skirta visai HSY, Komisija mano, kad 75 % valstybės paramos suteikta veiklai kariniame sektoriuje ir jai taikomas Sutarties 296 straipsnis, nes 75 % laivų statyklos veiklos susiję su karine gamyba. Likusius 25 % valstybės paramos galima vertinti pagal valstybės pagalbos taisyklės.

4. PRIEMONĖS: APRAŠYMAS, PRIEŽASTYS PRADĖTI PROCEDŪRĄ, GAUTOS PASTABOS, VERTINIMAS IR IŠVADA

(76) Kalbant apie Graikijos ir trečiųjų šalių pastabas, Komisija pastebi, kad jose apžvelgiama daug argumentų. Pavyzdžiui, skundų pateikėja *Elefsis* daugybėje Komisijai

pateiktų pastabų tvirtino esant daugybės priežasčių, kuriomis remiantis priemonės turėtų būti laikomos nesuderinama pagalba. O Graikija, HSY ir TKMS/GNSH vėliau Komisijai pateiktose pastabose tvirtino esant daugybės priežasčių, kuriomis remiantis priemonės galėtų būti pripažintos suderinamomis su bendrąja rinka.

(77) Pagal Sutarties 253 straipsnį Komisijos sprendime turi būti nurodytos priežastys, kuriomis jis pagrįstas. Tačiau Komisija neprivalo atsakyti į kiekvieną šalių pareiktą argumentą. Todėl šiame sprendime bus išsamiai nagrinėjami tik svarbiausi šalių iškelti klausimai. Visų pirma sprendime nebus nagrinėjamos tam tikros šalių nurodytos priežastys, kurios aiškiai nesuderinamos su faktais, prieštarauja tos pačios šalies kitose jos pateiktose pastabose nurodytiems teiginiams arba kurias galima aiškiai atmesti remiantis šiame sprendime pateiktais faktais ir vertinimu.

(78) Kadangi tiriami daug priemonių, svarbu jas sunumeruoti, kad būtų lengviau skaityti tekstą ir išvengti painiavos. Taigi keturioms priemonėms, kurios nurodytos sprendime pradėti procedūrą, bus suteikti numeriai nuo P1 iki P4. Dvylikai priemonių, kurios nurodytos sprendime pratęsti procedūrą, tebebus taikomas tame sprendime joms priskirtas numeris, tačiau prieš jį bus įrašyta raidė „E“.

4.1. Netinkamas 1997 m. patvirtintos investicinės pagalbos panaudojimas (P1 priemonė)

4.1.1. Priemonės aprašymas

(79) Sprendimu N 401/97 Komisija leido suteikti 7,8 mlrd. GRD (22,9 mln. EUR) investicinę pagalbą, apie kurią Graikija pranešė 1997 m. birželio 20 d. Tame sprendime pagalba įvertinta remiantis Tarybos direktyvos 90/684/EEB III skyriaus „Restruktūrizavimo pagalba“ 6 straipsniu „Investicinė pagalba“, kuriame nurodyta, kad „investicinė pagalba <...> negali būti suteikta <...>, nebent ji būtų susijusi su restruktūrizavimo planu, kuriame nenumatomas joks laivų statyklos laivų statybos pajėgumo padidėjimas <...>. Tokia pagalba negali būti teikiama laivų remonto įmonėms, nebent ji būtų susijusi su restruktūrizavimo planu, kurį įgyvendinus sumažėja bendras laivų remonto pajėgumas“. Sprendime N 401/97 nurodyta, kad parengtas verslo planas, kurio tikslas – atkurti laivų statyklos konkurencingumą didinant našumą ir ją modernizuojant. Pirmasis šio plano ramstis – didelio masto reorganizacija ir darbo jėgos sumažinimas. Visų pirma iki 1997 m. pabaigos

darbuotojų skaičius bus sumažintas iki 2 000 ir bus idiegti lankstesni darbo metodai. Sprendime N 401/97 nurodyta, kad priimant sprendimą didžioji darbo jėgos mažinimo plano dalis jau įgyvendinta, o tai prisidės prie našumo didinimo. Antrasis restruktūrizavimo plano ramstis – investicinė programa, kurios tikslas – pakeisti senus ir atgyvenusius įrenginius naujomis naujausiomis technologijomis. Sprendime nurodyta, kad pagal planą laivų statykla susigrąžins gyvybingumą iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, t. y. 2000 m. Bendra investicinės programos išlaidų suma įvertinta 15,62 mlrd. GRD (45,9 mln. EUR). Sprendimo aprašomojoje dalyje nurodyta, kad ši programa bus finansuojama taip: 7,81 mlrd. GRD (22,9 mln. EUR) valstybės pagalbos, 3,13 mlrd. GRD (9,2 mln. EUR) didinant akcinį kapitalą ir 4,67 mlrd. GRD (13,7 mln. EUR) banko paskolų. Kapitalas bus didinamas tokiais pat dalimis, kokiomis jis pasiskirstęs, t. y. 51 % sumos skirs ETVA, o 49 % – HSY darbuotojai. Be to, sprendime nurodyta, kad banko paskolos bus gautos įprastomis rinkos sąlygomis be valstybės garantijų. Savo vertinime Komisija pažymi, kad pagal restruktūrizavimo planą laivų statybos pajėgumas nepadidėja, o laivų remonto pajėgumas sumažėja. Komisija taip pat pažymi, kad pagalbos intensyvumas (50 %) neviršija Graikijai leistino regioninės pagalbos intensyvumo dydžio. Intensyvumą taip pat pateisina susijusio restruktūrizavimo mastas.

4.1.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (80) Graikijos ir Komisijos keitimasis raštais prieš pradėdant procedūrą aprašytas šio sprendimo 1 skyriuje „Procedūra“.

- (81) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pareiškė abejonių, kad pagal Sprendimą N 401/97 patvirtinta investicinė pagalba galėjo būti netinkamai panaudota. Pirma, Komisija pastebi, kad investicijų planas įgyvendintas tik iš dalies ir būta svarbių vėlavimų atvejų. Graikijos valdžios institucijos nepasitarusios su Komisija kelis kartus leido pratęsti investicijų plano įgyvendinimo terminą po 1999 m. gruodžio 31 d. Antra, nors Sprendime N 401/97 nurodyta, kad investicinei programai finansuoti bus panaudotos įprastomis rinkos sąlygomis be valstybės garantijų gautos banko paskolos, atrodo, kad įmonė gavo paskolų iš valstybės valdomo banko taikant rinkos verčių neatitinkančias palūkanų normas, taip pat atrodo, kad vienai iš paskolų suteikta valstybės garantija. Trečia, Graikijos valdžios institucijos neteikė metinių plano įgyvendinimo ataskaitų, kaip buvo reikalaujama pagal Sprendimą N 401/97. Atsižvelgiant į šiuos tris Sprendimo N 401/97 pažeidimus panašu, kad investicinė pagalba buvo naudojama netinkamai.

4.1.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (82) *Elefsis* pabrėžia, kad žemės drebėjimas, kuriuo remiamasi siekiant pateisinti vėlavimą, įvyko tik 1999 m. rugsėjo mėn., t. y. likus keturiems mėnesiams iki investicijų plano įgyvendinimo termino pabaigos, t. y. 1999 m. gruodžio 31 d. Iki 1999 m. pabaigos HSY įgyvendino tik mažą investicijų plano dalį. Tai rodo, kad HSY gerokai vėlavo įgyvendinti planą dar prieš žemės drebėjimą ir nebūtų galėjusi laiku užbaigti investicinės programos, net jei žemės drebėjimas nebūtų įvykęs. HSY privatizavimas, kuriuo remiamasi siekiant pateisinti vėlavimą, taip pat įgyvendintas ne 1999 m. pabaigoje, o gerokai vėliau, todėl juo negalima remtis norint pagrįsti, kodėl HSY nesilaikė Sprendimo N 401/97. Galiausiai *Elefsis* tvirtina, kad HSY gavo valstybės garantuotą paskolą ir paskolų nesilaikant sandorio šalių nepriklausomumo principo (angl. *arm's-length conditions*), taigi pažeidė Sprendime N 401/97 nustatytas sąlygas. Todėl ši papildoma pagalba, taip pat ir investicinė pagalba, turėtų būti susigrąžinta.
- (83) HSY pateikė tokias pat pastabas, kaip ir Graikija; šios pastabos apibendrintos kitame skirsnyje.

4.1.4. Graikijos pastabos

- (84) 2004 m. spalio 20 d. rašte Graikijos valdžios institucijos patvirtina, kad iš pradžių investicijų planui užbaigti jos nustatė 1999 m. gruodžio 31 d. datą. 1999 m. gruodžio mėn. jos atliko pirmąsias plano įgyvendinimo patikras, kurios buvo susijusios su HSY iki 1999 m. birželio 30 d. patirtomis išlaidomis. Paaiškėjo, kad šios išlaidos siekė 2,7 mlrd. GRD (8,1 mln. EUR), t. y. 17,7 % visų investicinės programos išlaidų. 2001 m. birželio 27 d. Graikijos valdžios institucijos leido pratęsti terminą iki 2001 m. gruodžio 31 d. investicijoms užbaigti, nes per 1999 m. rugsėjo 7 d. įvykusį žemės drebėjimą buvo apgadinti laivų statyklos įrenginiai ir dėl to vėluota vykdyti investicijų planą. 2001 m. gruodžio 28 d. sprendimu Graikijos valdžios institucijos leido pratęsti terminą antrą kartą – iki 2002 m. birželio 30 d., nes dėl privatizavimo proceso, kuris buvo pradėtas 2001 m. sausio mėn. (ir galiausiai užbaigtas 2002 m. gegužės 31 d.), reikėjo išaldyti investicijų planą. 2002 m. gegužės mėn. atlikusios antrąjį patikrinimą, Graikijos valdžios institucijos nustatė, kad iki 2001 m. gruodžio 31 d. HSY patirtos išlaidos siekė 9,8 mlrd. GRD (28,9 mln. EUR), t. y. 63 % visų investicinių sąnaudų. 2002 m. birželio 14 d. sprendimu terminas vėl pratęstas – iki 2004 m. birželio 30 d. 2003 m. liepos 23 d. sprendimu valdžios institucijos leido pakeisti investicijų planą. Ta proga

įmonė paprašė panaikinti kai kurias per antrąjį patikrinimą patvirtintas investicijų išlaidas. Šios išlaidos buvo išankstiniai mokėjimai, susiję su investicijomis, kurias įmonė nusprendė išbraukti iš investicijų plano. Taigi po antrojo patikrinimo patvirtinta bendra suma sumažinta iki 23,3 mln. EUR, t. y. 50,75 % visos sumos. 2004 m. birželio 30 d. raštu laivų statykla paprašė vėl pratęsti terminą iki 2004 m. gruodžio 31 d. Iki šios dienos investicinė pagalba laivų statyklai dar nebuvo išmokėta.

- (85) Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad, pratęsdamos terminą, jos tikėjo, kad veikia nepažeisdamos Komisijos sprendimo dėl patvirtinimo ir kad tai buvo susiję su esama pagalba, apie kurią nebuvo būtina iš naujo pranešti. Jų nuomone, būtų buvę nerealu nesuteikti galimybės pratęsti tokio dydžio ir masto investicijų plano termino, ypač atsižvelgiant į tai, kad laivų statykla neturėjo tokio plano įgyvendinimo, kaip Komisija pati pripažino savo sprendime dėl patvirtinimo. Valdžios institucijos taip pat tvirtina 2002 m. lapkričio mėn. pranešusios Komisijai apie termino pratęsimą. Investicijų plano pakeitimu, kurį jos leido padaryti 2003 m., nepakeistas patvirtintos pagalbos pobūdis, esmė ar paskirtis. Jo tikslas buvo paprasčiausiai pritaikyti plano turinį prie naujų aplinkybių: laivų statyklos privatizavimo, naujų nenumatyto pobūdžio sutarčių (dėl povandeninių laivų), 1999 m. žemės drebinimo ir technologijų pažangos. Graikijos valdžios institucijos taip pat nemano, kad termino pratęsimai galėjo paveikti pagalbos esmę ir jos suderinamumą. Galiausiai jos tvirtina, kad Komisija turėtų vertinti investicijų plano termino pratęsimo suderinamumą remdamasi Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽⁶⁶⁾ (toliau – 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairės) 52 dalimi. Šiuo atveju pagalba turėtų būti pripažinta suderinama, nes peržiūretame plane numatyta atkurti gyvybingumą per pagrįstą laikotarpį, t. y. iki 2004 m. birželio 30 d. Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad vėlavimą lėmė ne įmonė, o nenumatytos aplinkybės (1999 m. žemės drebinimas ir įmonės privatizavimas). Galiausiai vienintelį kartą teikiamos pagalbos principas nebūtų pažeistas, nes pagalba būtų suteikta pritaikant esamą restruktūrizavimo planą.

- (86) Kalbant apie metinių investicijų plano įgyvendinimo ataskaitų nepateikimą, Graikija mano, kad šis faktas nėra pakankamai svarbus, kad užkirstų kelią plano pakeitimui.

4.1.5. Vertinimas

4.1.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (87) Prieš vertinant suderinamumą pagal Sutarties 87 ir 88 straipsnius, reikia apsvarstyti, ar turėtų būti taikomas Sutarties 296 straipsnis. Šiuo atžvilgiu Komisija pastebi toliau nurodytus dalykus. Pirma, 1997 m. Graikija pranešė apie investicinę pagalbą Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka. Pranešdama apie pagalbą, Graikija pripažino, kad investicijų planas buvo daugiausia susijęs su HSY veikla civiliniame sektoriuje (t. y. laivų remontu ir laivų statyba), nes jeigu planas būtų susijęs su veikla kariniame sektoriuje ir būtų svarbus nacionaliniam saugumui, Graikija būtų galėjusi pasitelkti EB sutarties 296 straipsnį ir nebūtų turėjusi pranešti apie šią investicinę pagalbą⁽⁶⁷⁾. Be to, Graikija neginčijo sprendimo dėl patvirtinimo, kuriame Komisija įvertino pagalbą, apie kurią pranešta, pagal valstybės pagalbos taisykles. Galiausiai Graikija nesirėmė 296 straipsniu savo atsakyme dėl sprendimo pradėti procedūrą. Pirmiau išvardytų argumentų pakanka padaryti išvadą, kad investicijų planas nedarė įtakos Graikijos saugumo interesams ir bet kokia pagalba, skiriama investicijų planui finansuoti, gali būti vertinama pagal Sutarties 87 ir 88 straipsniuose nustatytas valstybės pagalbos taisykles.

4.1.5.2. Netinkamo pagalbos naudojimo buvimas

- (88) Sprendime pradėti procedūrą nurodyti trys abejonių keliantys klausimai bus išnagrinėti paėiliui.
- (89) Kalbant apie sąlygos, kad paskolos turi būti gautos taikant rinkos palūkanų normas ir be valstybės garantijų, pažeidimą, Komisija mano, kad šis pažeidimas daro įtaką paskesnių priemonių, o ne investicinės pagalbos suderinamumui. Tokios sąlygos paskirtis – išvengti papildomos pagalbos teikimo investicinei programai (t. y. neleisti, kad pagalbos suma viršytų Sprendime N 401/97 nustatytą intensyvumo dydį). Bet kuriuo atveju, kaip bus paaiškinta toliau šiame sprendime, remdamasi kitais teisiniais pagrindais Komisija mano, kad HSY suteikta valstybės garantija yra nesuderinama pagalba, kuri turi būti susigrąžinta. Kalbant apie paskolas, Komisija taip pat mano, kad pagalbos elementas turi būti susigrąžintas. Pagalbos

elementai bus susigrąžinti, todėl bus atkurta pradinė padėtis ir HSY finansavimo išlaidos nebus mažesnės, palyginti su rinkos palūkanų norma. Kitaip tariant, susigrąžinant šias sumas bus pasiektas Sprendime N 401/97 nustatytos sąlygos tikslas, t. y. bus išvengta papildomos pagalbos teikimo skiriant HSY finansavimą mažesne nei rinkos kaina. Todėl Komisija atmeta minėtąjį *Elefsis* tvirtinimą, kad būtina susigrąžinti ir paskolų bei garantijos pagalbos elementą, ir pagal Sprendimą N 401/97 patvirtintą investicinę pagalbą.

- (90) Kalbant apie metinių ataskaitų neteikimą (šis klausimas iškeltas sprendime pradėti procedūrą), Komisija mano, kad metinių ataskaitų neteikimas pats savaime nėra netinkamas pagalbos naudojimas. Tai nekeičia pagalbos savybių, jos poveikio ar investicinės programos savybių. Tačiau Graikija laiku nepateikė šios informacijos, taigi nepranešė Komisijai apie vėlavimą, kai šis atsirado, todėl Komisija negalėjo tinkamu metu priimti sprendimo šiais klausimais. Taigi dėl tokio ataskaitų neteikimo įrodinėjimo pareiga tenka Graikijai – Graikija turi įrodyti, kad Komisija būtų pritarusi keliems investicinės programos įgyvendinimo termino pratęsimams.
- (91) Kalbant apie vėlavimą įgyvendinti investicijų planą, kuris buvo pagrindinis sprendime pradėti procedūrą nurodytas abejonių keliantis klausimas, Komisija padarė toliau nurodytas išvadas. Sprendimu N 401/97 Komisija leido suteikti pagalbą investicijoms, kurios buvo „susijusios su restruktūrizavimo planu“, kaip reikalaujama Direktyvos 90/684/EEB III skyriuje „Restruktūrizavimo pagalba“, remti. Kaip nurodyta Sprendime N 401/97 pateiktame verslo plano aprašyme, investicijų planas iš esmės nebuvo vien tik susijęs su restruktūrizavimu; šis planas buvo vienas iš dviejų restruktūrizavimo ramsčių, nes ankstesniais metais laivų statykla neatliko jokių investicijų ir jai reikėjo pakeisti „senus ir atgyvenusius įrenginius naujomis technologijomis“ savo konkurencingumui atkurti. 2004 m. spalio 20 d. rašto 2.1 skirsnyje Graikijos valdžios institucijos patvirtina, kad investicinės programos tikslas buvo atkurti HSY konkurencingumą didinant laivų statyklos našumą ir ją modernizuojant, kad įmonė taptų konkurencinga nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. Graikija taip pat patvirtina, kad buvo siekiama pakeisti pasenusius ir nenaudojamus įrenginius naujais įrenginiais, kuriuose naudojamos šiuolaikiškos technologijos. Apibendrinant, iš Sprendimo N 401/97 ir Graikijos raštų atrodo, kad investicijų programai restruktūrizavimo plane ir siekiant atkurti gyvybingumą teko lemiamas vaidmuo⁽⁶⁸⁾. Programa buvo „susijusi su restruktūrizavimo planu“ ir buvo itin svarbi siekiant atkurti gyvybingumą, todėl akivaizdu, kad nebuvo galima smarkiai vėluoti įgyvendinti investicinę programą. Iš esmės programa turėjo būti įgyvendinta skubiai, kad būtų įmanoma atkurti įmonės gyvybingumą. Galiausiai Komisija leido suteikti pagalbą investicinei programai, kuri turėjo būti įgyvendinta per apibrėžtą laikotarpį, remti; ji neleido teikti pagalbos, kuri būtų skirta kokiam nors ateityje įgyvendinamam investiciniam projektui remti.
- (92) Kalbant apie šios investicijų programos įgyvendinimą nustatytu laiku, Sprendime N 401/97 nenumatytas suplanuotas tvarkaraštis. Sprendime N 401/97 tenurodyta, kad „laivų statyklos gyvybingumas bus atkurtas įgyvendinus verslo planą, 2000 m.“ 2004 m. spalio 20 d. rašte Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad pagal 1997 m. gruodžio mėn. ministro sprendimą suteikti subsidiją investicinė programa turėjo būti užbaigta iki 1999 m. gruodžio 31 d.⁽⁶⁹⁾ Tačiau Sprendime N 401/97 ši data nenurodyta. Komisija daro išvadą, kad, remiantis Sprendimu N 401/97, investicinė programa turėjo būti užbaigta vėliausiai iki 2000 m. pabaigos.
- (93) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad siekiant užtikrinti restruktūrizavimo plano sėkmę buvo svarbu laikytis 2000 m. gruodžio 31 d. termino. Be to, bet kokia gerokai po 2000 m. įgyvendinta investicija negalėtų būti laikoma susijusia su restruktūrizavimo planu, kuris apibūdintas Sprendime N 401/1997, kaip reikalaujama pagal Direktyvą 90/684/EEB.
- (94) Atlikusi šią Sprendimo N 401/1997 analizę, Komisija turi nustatyti, ar ji būtų sutikusi pratęsti investicijų įgyvendinimo laikotarpį, jeigu Graikija būtų to prašiusi ir tinkamai pranešusi Komisijai apie vėlavimą. Per 1999 m. rugsėjo mėn. įvykusį žemės drebėjimą iš dalies apgadinta ši laivų statyklos infrastruktūra: sienos, stogai, langai, trijų pastatų konstrukcijos, vamzdžiai, elektros tinklai, pirsai ir kranų bėgiai. Graikija tvirtina, kad dėl žemės drebėjimo laivų statykla buvo priversta sustabdyti investicijų plano įgyvendinimą ir sutelkti dėmesį į šių apgadinimų šalinimą.
- (95) Pagrįsdama vėlavimą žemės drebėjimu, 2000 m. lapkričio mėn. laivų statykla pirmą kartą paprašė atidėti investicijų programos užbaigimo datą iki 2001 m. gruodžio 31 d. Kyla klausimas, ar Komisija būtų pritarusi tokiam

- prašymui, jei būtų jį gavusi. Komisija pastebi, kad jei ji būtų taikiusi 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 52 dalį, ji nebūtų pritarusi pirmajam prašimui, nes, atsižvelgiant į 2000 m. lapkričio mėn. vyravusią padėtį, tapo aišku, kad 1997 m. patvirtintas restruktūrizavimo planas buvo nepakankamas gyvybingumui atkurti, ir tuo metu nebuvo jokio kito restruktūrizavimo plano, kuris leistų atkurti gyvybingumą. Tačiau Komisija abejoja, ar ji būtų taikiusi 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 52 dalį, nes pagalba nebuvo patvirtinta remiantis tomis gairėmis – plano turinys nebuvo „pakeistas“, tik buvo vėluojama užbaigti investicijas; be to, Sprendime N 401/1997 ir Direktyvoje 90/684/EEB nebuvo aiškių nuostatų dėl investicijų užbaigimo datos pakeitimo. Be to, stiprus žemės drebinimas – tai įvykis, už kurį laivų statykla ir Graikijos valdžios institucijos neatsako, kuris yra išimtinis ir nesusijęs su ekonomika ir verslu, todėl Komisija tikriausiai būtų maniusi, kad juo galima pagrįsti kelis vėlavimo mėnesius. Be to, investicijų plano įgyvendinimas yra sunki užduotis, kuriai gali prireikti kelių papildomų mėnesių. Galiausiai net jei vieneri metai yra didelis vėlavimas, pagrįsta manyti, kad Komisija būtų galėjusi sutikti su prašimu.
- (96) Graikija ir HSY pagrindė antrąjį Graikijos valdžios institucijų suteiktą prašimą laivų statyklos privatizavimu, per kurį investicijų plano įgyvendinimas buvo įšaldytas⁽⁷⁰⁾. Kitaip tariant, įgyvendinti investicinę programą vėluota dėl sąmoningo sprendimo sustabdyti įgyvendinimą. Komisija, be jokios abejonės, negali leisti pratęsti investicinės programos įgyvendinimo termino, kai sąmoningai nuspręsta sustabdyti įgyvendinimą kelis metus ketvirčius. Kaip nuspręsta pirmiau, laikytis restruktūrizavimo planui įgyvendinti nustatyto tvarkaraščio buvo ypač svarbu. Komisija leido suteikti pagalbą, siekdama paremti tikslų nustatytu laiku įgyvendinamą restruktūrizavimo planą. Be to, Komisija pažymi, kad, jeigu būtų sutikta su prašimais po 2001 m. gruodžio 31 d., restruktūrizavimo laikotarpis būtų toks ilgas, kad po tos datos atliktų investicijų nebūtų galima laikyti „susijusiomis“, kaip apibrėžta Direktyvoje 90/684/EEB, su restruktūrizavimu, kuris pradėtas dar 1996 m. 1997 m. patvirtintas restruktūrizavimo planas netiko sudėtingoms finansinėms laivų statyklos problemoms spręsti po 2001 m. Be to, 2001–2002 m. įgyvendintos svarbios restruktūrizavimo priemonės, kurios buvo naujos ir nenumatytos Sprendime N 401/97 apibūdintame restruktūrizavimo plane (pvz., papildomas darbo jėgos sumažinimas). Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Komisija mano, kad ji nebūtų patvirtinusi investicijų laikotarpio pratęsimo po 2001 m. gruodžio 31 d.
- (97) Apibendrinant, Komisija mano, kad bet kokia pagalba, suteikta po 2001 m. gruodžio 31 d. patirtoms investicijų išlaidoms, nepatenka į Sprendimo N 401/1997 taikymo sritį.
- (98) Graikija tvirtina, kad, net jei Komisija nuspręstų, kad pagalba tam tikroms investicijų išlaidoms nepatenka į Sprendimo N 401/97 taikymo sritį, ši pagalba vis tiek turėtų būti laikoma suderinama kaip restruktūrizavimo pagalba remiantis 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairėmis. Todėl Komisija turi išnagrinėti, ar pagalba investicijų išlaidoms, kurių HSY patyrė po 2001 m. gruodžio 31 d., gali būti pripažinta suderinama. Komisija pažymi neabejojanti, kad po 2001 m. gruodžio 31 d. HSY patyrė sunkumų. Pavyzdžiui, per ankstesnius metus sukaupti nuostoliai buvo tokie dideli, kad grynasis nuosavas turtas buvo neigiamas. Todėl bet kokia įmonei suteikta pagalba, ypač pagalba, suteikta siekiant paremti pasenusių įrenginių modernizavimą, turėjo būti laikoma restruktūrizavimo pagalba. Tačiau Komisija mano, kad įmonė nesilaikė sąlygų, kad galėtų gauti pagalbą pagal 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Pavyzdžiui, buvo pažeistas tų gairių 48 dalyje nustatytas vienintelį kartą teikiamos pagalbos principas, nes Graikija 1997 m. gruodžio mėn. ministro sprendimu jau buvo suteikusi HSY restruktūrizavimo pagalbą. Pagal Direktyvą 90/684/EEB ir Sprendimą N 401/97 tuo sprendimu patvirtinta investicinė pagalba buvo restruktūrizavimo pagalba. 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 48 dalyje leidžiama „išimtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis“ netaikyti vienintelį kartą teikiamos pagalbos principo. Komisija negali nustatyti, kokios išimtinės ir nenumatytos aplinkybės galėtų pateisinti restruktūrizavimo pagalbos skyrimą po 2001 m. gruodžio 31 d. patirtoms investicijų išlaidoms padengti. Visų pirma, kaip nuspręsta pirmiau, 1999 m. rugsėjo mėn. žemės drebinimas gali pateisinti ribotą vėlavimą įgyvendinti investicijų planą. Tačiau jis nėra vėlavimo įgyvendinti investicijų planą po 2001 m. gruodžio 31 d. priežastis. Plano įgyvendinimo įšaldymas per privatizavimo procesą neatitinka „išimtinių ir nenumatytų aplinkybių“ apibrėžties. Graikija tvirtina, kad principas vienintelį kartą teikiamos pagalbos principas nebūtų pažeistas, nes pagalba būtų suteikta pritaikant esamą restruktūrizavimo planą. Kaip jau išsamiai paaiškinta, Komisija mano, kad po 2001 m. gruodžio 31 d. atliktos investicijos nėra Sprendime N 401/97 apibūdintos investicinės programos dalis. Be to, 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 52 dalyje nurodyta, kad „ir pakeistame plane turi matyti įmonės gyvybingumo sugrįžimas per pagrįstą laikotarpį“. Pagal pradinį planą laivų statyklos gyvybingumas turėjo būti atkurtas iki 2000 m. Taigi Komisija mano, kad planuojamas gyvybingumo atkūrimas 2004 m. birželio mėn. buvo pernelyg

pavėluotas, palyginti su pradiniu planu, ir tokio laikotarpio nebebūtų galima laikyti pagrįstu. Galiausiai Komisija pastebi, kad sutikimas su tokiu dideliu restruktūrizavimo laikotarpio pratęsimu prilygtų vienintelį kartą teikiamos pagalbos principo pažeidimui.

- (99) Apibendrinant, Komisija mano, kad galima laikyti, jog pagalba investicijų išlaidoms, patirtoms iki 2001 m. gruodžio 31 d., susijusi su Sprendime N 401/97 apibūdinta investicine programa, patenka į Sprendimo N 401/97 taikymo sritį. Visa kita pagalba į Sprendimo N 401/97 taikymo sritį nepatenka. Be to, visa kita pagalba kitoms HSY patirtoms investicijų išlaidoms nesuderinama su bendrąja rinka. Graikija nurodė, kad investicinė pagalba HSY dar nesumokėta, taigi iš HSY neturi būti susigrąžinta jokios pagalbos.

4.2. 1999 m. suteikta 4,67 mlrd. GRD (13,72 mln. EUR) paskola, kuriai taikoma valstybės garantija (P2 priemonė)

4.2.1. Priemonės aprašymas

- (100) Graikija nurodė, kad šią aštuonerių metų trukmės 4,67 mlrd. GRD (13,72 mln. EUR) paskolą ETVA suteikė investicinei programai finansuoti⁽⁷¹⁾. 1999 m. gruodžio 9 d. sprendimu Vyriausybė suteikė garantiją ir nustatė 100 bazinių punktų metinį garantijos mokestį. Paskola sutartis sudaryta 1999 m. gruodžio 29 d., paskola išmokėta HSY keliomis dalimis nuo tos datos iki 2000 m. spalio 26 d., iš viso 12,76 mln. EUR⁽⁷²⁾. Palūkanų norma buvo tokia: ATHIBOR (nuo 2001 m. sausio 1 d. EURIBOR) pridėjus 25 bazinius punktus. 2002 m. gegužės 31 d. valstybės garantijos ir paskolos terminas pratęstas iki 2009 m. birželio 30 d., o palūkanų norma padidinta 100 bazinių punktų. Paskolą pradėta grąžinti 2003 m. gruodžio mėn., kai sumokėta pirmoji įmoka.

4.2.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (101) Sprendime pradėti procedūrą nurodyta, kad valstybės garantija gali būti valstybės pagalba, kurios suderinamumas kelia abejonių. Be to, neatsižvelgiant į tai, ar tai gali būti vadinama pagalba, ar ne, Sprendime N 401/97 nurodyta, kad investicinei programai finansuoti banko paskolos turėtų būti gautos įprastomis rinkos sąlygomis be valstybės garantijų. Todėl atrodo, kad valstybės garantijos pagal Sprendimą N 401/97 *per se* uždraustos.

4.2.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (102) Elefsis pateikė toliau nurodytas pastabas dėl P2, P3 ir P4 priemonių. Įmonė primena, kad pagal Sprendimą N 401/97 reikalaujama, kad HSY finansuoti skirtos banko paskolos būtų gautos įprastomis rinkos sąlygomis be valstybės garantijų. Galima įrodyti, kad visos trys paskolos suteiktos nesilaikant sandorio šalių nepriklausomumo principo. Pirma, šios paskolos suteiktos pradėdant 1999 m. pabaigą, kai HSY finansinė padėtis buvo katastrofiška ir kėlė įmonei pavojų netekti veiklos licencijos. Antra, paskolos suteiktos tuo metu, kai buvo aišku, kad HSY nesugebėjo įgyvendinti savo restruktūrizavimo (investicijų) plano ir nesugebėjo laikytis Sprendimo N 401/97 sąlygų. Trečia, atsižvelgiant į katastrofišką finansinę padėtį ir sandorio šalių nepriklausomumo principą atitinkančio užstato nebuvimą, HSY nebūtų galėjusi gauti šių paskolų iš privačiojo sektoriaus.

4.2.4. Graikijos pastabos

- (103) Graikijos valdžios institucijos (taip pat HSY) tvirtina, kad valstybės garantija nėra valstybės pagalba ir buvo pasiūlyta įprastomis rinkos sąlygomis. Savo analizę jos grindžia šiais veiksniais:

— Laidų statykla būtų galėjusi gauti panašią paskolą iš bet kurio kito banko, siūlydama kitokių nei valstybės garantija rūšių užstatą. Visų pirma įmonė būtų galėjusi kaip užstatą pasiūlyti kai kuriuos su didelėmis sutartimis susijusius reikalavimus arba įkeisti kai kurį savo turtą.

— 1 % metinis garantijos mokestis – tai rinkos norma. Be to, garantija nėra selektyvi, nes tuo laikotarpiu Graikijos valstybė suteikė kelias garantijas, ir kai kuriais atvejais valstybės nustatytas mokestis buvo gerokai mažesnis.

— NET jei Komisija manytų, kad garantijos mokestis buvo mažesnis už rinkos normą, valstybė vis tiek veikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas, nes buvo HSY akcininkė (per ETVA) ir būtų gavusi naudos iš pelningumo atkūrimo įgyvendinus investicijų planą.

— Tai, kad paskola buvo skirta investicijų planui, kurį patvirtino Komisija, finansuoti, turėjo sudaryti paskolą teikiančiam bankui ir garantui pakankamai tvirtą pagrindą tikėtis, kad HSY galės grąžinti paskolą.

— Paskola tvarkingai grąžinama ir mokamas garantijos mokeskis.

4.2.5. Vertinimas

4.2.5.1. Sutarties 296 straipsnis

(104) Prieš vertinant suderinamumą pagal Sutarties 87 straipsnį, reikia apsvarstyti, ar turėtų būti taikomas Sutarties 296 straipsnis. Komisija pažymi, kad remiantis sprendimu suteikti pagalbą, HSY privalėjo panaudoti garantuotą paskolą ir dvi kitas paskolas, kurioms taikomas sprendimas pradėti procedūrą (t. y. P3 ir P4 priemonės) investicijų programai finansuoti⁽⁷³⁾. Kaip nuspręsta P1 priemonės vertinime, investicijų programa nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį. Todėl Komisija mano, kad šioms trims investicinei programai finansuoti skirtoms paskoloms taikomos valstybės pagalbos taisyklės, o Sutarties 296 straipsnis – netaikomas.

4.2.5.2. Pagalbos buvimas

(105) Pirmiausia reikia patikrinti, ar valstybės garantija atitinka sąlygas, kad ją būtų galima laikyti valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

(106) Siekdama įvertinti, ar įvairiose šiame sprendime nagrinėjamosse garantijose esama pagalbos, Komisija pasitelkė Komisijos pranešimą dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai⁽⁷⁴⁾ (toliau – pranešimas dėl garantijų), kuris paskelbtas 2000 m. kovo mėn. Tačiau, kaip nurodyta jo 1.4 skirsnyje, politika juo nekeičiama, jame išsamiau paaiškinamas metodas, kurį Komisija iki tol taikė garantijoms vertinti. Taigi pranešime dėl garantijų nustatyti principai taip pat gali būti naudojami iki 2000 m. kovo mėn. suteiktoms garantijoms vertinti. Remdamasi šia išvada, Komisija sprendime pradėti procedūrą P2 priemonę vertino taikydama pranešimą dėl garantijų. Graikija tokio taikymo neginčijo. Priešingai, Graikija taip pat jį taikė P2 priemonei vertinti⁽⁷⁵⁾.

(107) Pirmą priemonę turi būti susijusi su valstybės ištekliais, kad jai būtų taikoma 87 straipsnio 1 dalis. P2 priemonei tai galioja, nes suteikdama šią garantiją valstybė rizikavo valstybės ištekliais.

(108) Antra, reikia nustatyti, ar priemonė selektyvi. Graikija tvirtina, kad valstybė suteikė kelias garantijas kitoms įmonėms ir taip pat taikė 1 % priemonę. Graikija pateiktų tų įmonių sąrašą. Komisija mano, kad šis faktas nepatvirtina, jog priemonė prilygo bendrajai priemonei. Priemonė turi būti prieinama visiems valstybėje narėse veikiantiems ūkio subjektams, kad ji būtų laikoma bendrąja priemone. Ji turi būti iš tikrųjų vienodai prieinama visoms įmonėms, tokios priemonės apimtis negali būti *de facto* sumažinama, pasitelkiant, pvz., valstybės įgaliojimus skirti jas savo nuožiūra arba kitus veiksnius, kurie riboja praktinį jų poveikį. Taigi aptariama priemonė negali būti laikoma bendrąja priemone. Visų pirma, vien tai, kad tam tikros įmonės gavo valstybės garantiją, nereiškia, kad ją galėtų gauti visos įmonės. Graikija neįrodė, kad valstybės garantijos gavimas vienodai prieinamas visiems ūkio subjektams. Be to, visos Graikijos pateiktame sąraše nurodytos įmonės yra valstybės valdomos įmonės arba įmonės, besiverčiančios tam tikra veikla kariniame sektoriuje. Taigi atrodo, kad privačios įmonės nebūtų galėjusios gauti tokios garantijos savo įprastai veiklai finansuoti. Graikija nenurodo teisinio pagrindo, kuriuo remdamasi 1999 m. gruodžio 8 d. Finansų ministerija nusprendė suteikti garantiją. Tai tikriausiai įstatymas Nr. 2322/1995, kuris yra selektyvi priemonė, kaip bus paaiškinta vertinant E12b priemonę.

(109) Trečia, būtina įrodyti, kad esama pranašumo. Remiantis pranešimo dėl garantijų 2.2.2 punktu, kadangi garantija suteikta prieš suteikiant paskolą, o ne *ex post*, nemanoma, kad skolintojui suteikta pagalba. Taigi reikia išnagrinėti pagalbą paskolos gavėjui, kaip apibrėžta pranešimo dėl garantijų 2.1.1 punkte. Graikija tvirtina, kad pranašumo nėra, nes HSY būtų galėjusi gauti panašią paskolą vietoje valstybės garantijos siūlydama bankui kitokių užstatų. Komisija mano neturinti tirti, ar, siūlydama kitokių užstatų, HSY būtų galėjusi gauti šią paskolą. Komisija turi įvertinti, ar faktiškas valstybės įgyvendintas sandoris, t. y. garantijos paskolai suteikimas negaunant naudos iš jokio užstato, būtų buvęs priimtinas rinkos ekonomikos investuotojui. Garantija paskolai, garantuotai tam tikro turto suvaržymu arba reikalavimų perleidimu, yra kitoks sandoris. Kaip nurodyta pranešimo dėl garantijų 2.1.1 skirsnyje, vienas iš galimų valstybės garantijos pranašumų – galimybė paskolos gavėjui „pasiūlyti mažesnę užstatą“. Be to, net jei ir būtų reikėję įvertinti galimybę gauti finansavimą siūlant daugiau užstatų, Komisija šio sprendimo 3.1 skirsnyje jau padarė išvadą, kad po 1999 m. birželio 30 d. HSY nebūtų galėjusi gauti paskolų ar

garantijų iš privačių bankų, net jei siūlytų bankui užstatą. Komisija daro išvadą, kad valstybės garantija suteikta 1999 m. gruodžio mėn., todėl ji suteikė HSY pranašumo, nes užtikrino finansavimą, kurio HSY nebūtų galėjusi gauti rinkoje.

- (110) Graikija taip pat tvirtina, kad 1 % garantijos mokestis buvo rinkos kaina, todėl nesuteikė jokio pranašumo. Komisija pažymi, kad Graikija nepateikė jokių rinkos duomenų, kurie rodytų, kad bankai buvo pasirengę suteikti garantiją tokia kaina. Graikija tepateikė valstybės tuo pat laikotarpiu ir už tokią pat kainą suteiktų garantijų sąrašą. Komisija nesupranta, kaip šis valstybės garantijų sąrašas galėtų įrodyti, kad iš HSY reikalaujamas garantijos mokestis atitinka rinkos sąlygas ir nėra pagalba. Visų pirma, šis sąrašas negali būti laikomas „valstybės garantijų schema, [kuri] nėra valstybės pagalba pagal 87 straipsnio 1 dalį“, nes, kaip rodo HSY naudai suteikta garantija, ji neatitinka daugybės pranešimo dėl garantijų 4.3 skirsnyje nustatytų sąlygų. Be to, net jei 1 % garantijos mokestis ir galėjo atitikti rinkos sąlygas kitoms (klestinčioms) įmonėms, tai dar automatiškai nereikštų, kad tai galiojo ir sunkumų patiriančiai įmonei, kaip antai HSY.
- (111) Kalbant apie tvirtinimą, kad mažesnis už rinkos kainą garantijos mokestis panašiomis aplinkybėmis būtų galėjęs būti priimtinas privačiam investuotojui, nes Graikija buvo HSY akcininkė, Komisija jį jau atmetė šio sprendimo 3.1 skirsnyje.
- (112) 3.1 skirsnyje taip pat paaiškinta, kad nuo 1999 m. birželio 30 d. būta pakankamai informacijos padaryti išvadą, kad HSY nebuvo pavykę sudaryti pakankamai laivų statybos sutarčių savo gyvybingumui atkurti, o 1999 ir 2000 m. įmonei grės dideli nuostoliai. Taigi faktas, kad paskola buvo skirta 1997 m. Komisijos patvirtintam investicijų planui finansuoti, būtų galėjęs nuraminti galimą skolintoją 1997 ir 1998 m., bet nebūtų nuraminęs banko 1999 m. gruodžio mėn., nes buvo aišku, kad verslo planas žlugo. Taigi atitinkamą Graikijos pareikštą nuomonę būtina atmesti.
- (113) Galiausiai, kalbant apie Graikijos pateiktą faktą, kad paskola grąžinama pagal sutarties sąlygas, Komisija nesupranta, kaip tai galėtų įrodyti, kad privatus bankas būtų suteikęs aptariamą paskolą. Svarbi yra įmonės padėtis ir turėta informacija tuo metu, kai garantija buvo suteikta⁽⁷⁶⁾. Be to, Komisija pastebi, kad remiantis garantijos suteikimo metu turėta informacija, kurios pagrindu buvo galima numatyti, kad laivų statykla paskesniais metais patirs didelių nuostolių, laivų statykla paskesniais metais tikrai patyrė didžiulių nuostolių, o jos grynasis nuosavas kapitalas tapo tikrai labai neigiamas. Be to,

HSY išgyveno (todėl gali grąžinti paskolą) tik dėl nuolatinės paramos iš valstybės pagalbos.

- (114) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad priemonė suteikia HSY pranašumo.
- (115) Šis selektyvus pranašumas iškraipo konkurenciją, nes finansavimas suteikiamas tuo metu, kai HSY nebūtų gavusi finansavimo iš rinkos ir patyrė sunkumų. Taigi priemonė padėjo HSY išlikti ir finansuoti savo veiklą. Kai kurie HSY konkurentai yra kitose valstybėse narėse⁽⁷⁷⁾, todėl šis konkurencijos iškraipymas daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai⁽⁷⁸⁾.
- (116) Garantija yra valstybės pagalba, nes atitinka visas Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas. Ji yra neteisėta pagalba, nes, priešingai nei reikalaujama EB sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, suteikta iš anksto apie ją nepranešus.
- (117) Komisija ką tik įrodė, kad HSY suteiktas selektyvus pranašumas iškreipia konkurenciją ir prekybą, todėl likusių priemonių vertinime Komisija nekartos analizės dėl konkurencijos ir prekybos iškreipimo buvimo.

4.2.5.3. Pagalbos suderinamumas

- (118) Kalbant apie suderinamumą pagal Sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalis, Komisija pažymi, kad netaikoma nė viena iš 87 straipsnio 2 dalies ir 3 dalies b ir d punktų nuostatų. Kalbant apie suderinamumą pagal 87 straipsnio 3 dalies a, c ir e punktus, nuo 1999 m. sausio 1 d. pagalba laivų statybai buvo reglamentuojama 1998 m. birželio 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1540/98, nustatančiu naujas pagalbos laivų statybai taisykles⁽⁷⁹⁾ (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1540/98). Garantuota paskola buvo skirta investicijų planui, kuris buvo restruktūrizavimo plano dalis, finansuoti, be to, HSY patyrė sunkumų, todėl valstybės garantiją reikėtų vertinti remiantis Reglamento (EB) Nr. 1540/98 5 straipsniu. Aišku, kad priemonė neatitinka tame straipsnyje nustatytų sąlygų. Visų pirma, 5 straipsnyje nurodyta, kad restruktūrizavimo pagalba „išimtiniais atvejais gali būti laikoma suderinama su bendrosios rinkos reikalavimais, jeigu tokia pagalba atitinka Bendrijos rekomendacijas dėl valstybės pagalbos patekusioms

į sunkią padėtį įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti“. Suteikiant garantiją taikytos 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairės, kurios paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* 1999 m. spalio 9 d. ⁽⁸⁰⁾, tą pačią dieną ir įsigaliojo. Keletas iš šių gairių 3.2.2 skirsnyje nustatytų sąlygų, pagal kurias leidžiama suteikti pagalbą, netenkinama. Pavyzdžiui, dėl sąlygos b) „Gyvybingumo atkūrimas“ Komisija pažymi, kad valstybės garantija suteikta finansuojant investicijų planą, įtrauktą į restruktūrizavimo planą, kuris 1999 m. gruodžio mėn. tapo visiškai nepatenkinamu siekiant atkurti ilgalaikį HSY gyvybingumą. Kalbant apie sąlygą d) „Mažiausia pagalba“, Komisija jau Sprendime N 401/97 nustatė, kad valstybės pagalba gali sudaryti ne daugiau kaip 50 % investicijų išlaidų, o likę 50 % turėtų būti finansuojami akcininkų lėšomis ir rinkos sąlygomis gautomis banko paskolomis. Taigi investicijų planui negalėjo būti suteikta jokios papildomos pagalbos, priešingu atveju būtų pažeista didžiausio pagalbos intensyvumo riba, t. y. 50 %. Valstybės garantija taip pat pažeidė 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 3.2.3 skirsnyje nustatytą vienintelį kartą teikiamos pagalbos principą, nes Sprendimu N 401/97 Komisija leido suteikti investicinę pagalbą, kuri pagal Direktyvą 90/684/EEB buvo restruktūrizavimo pagalbos rūšis. Ši pagalba suteikta HSY 1997 m. gruodžio mėn. ministro sprendimu (bet, kaip nurodyta šio sprendimo 84 konstatuojamoje dalyje, Graikija pažymi, kad ji HSY dar nesumokėta).

(119) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad valstybės garantija yra neteisėta ir nesuderinama pagalba ir ji turi būti susigrąžinta. Jeigu priimant šį sprendimą valstybės garantija dar taikoma, ji turi būti nedelsiant sustabdyta. Tačiau to nepakanka siekiant atkurti padėtį, kuri būtų vyravusi nesant pagalbos, nes HSY kelerius metus gavo naudos iš paskolos, kurios ji nebūtų gavusi be valstybės įsikišimo. Šiam pranašumui kompensuoti Komisija, remdamasi šio sprendimo 3.1 skirsnyje padaryta išvada, mano, kad reikia susigrąžinti visos garantuotos paskolos kainos (palūkanų normos ir garantijos priemokos) ir Graikijai nustatytos orientacinės normos, padidintos 600 bazinių punktų, skirtumą už tuos metus, kuriais buvo taikyta garantija.

(120) Komisija mano, kad tai atkurs padėtį, kuri būtų buvusi nesant valstybės garantijos. Taigi Sprendime N 401/97 nustatytas valstybės garantijų ir finansavimo taikant mažesnę nei rinkos normą uždraudimo pažeidimas pašalinamas.

4.3. 1999 m. suteikta 1,56 mlrd. GRD (4,58 mln. EUR) paskola (P3 priemonė)

4.3.1. Priemonės aprašymas

(121) 1999 m. HSY gavo iš ETVA 1,56 mlrd. GRD (4,58 mln. EUR) paskolą, kuriai įmonės skirtas užstatas buvo teisė į pirmosios investicinės pagalbos, kurią leista suteikti Sprendimu N 401/97, dalies mokėjimą. Paskolos sutartis sudaryta 1999 m. liepos 28 d., visa suma HSY sumokėta kitą dieną. Pradinis paskolos terminas baigėsi 2001 m. kovo 31 d. Po kelių termino pratęsimų paskola grąžinta 2004 m. rugpjūčio 2 d. Palūkanų norma buvo ATHIBOR (nuo 2001 m. sausio 1 d. – EURIBOR) pridėjus 100 bazinių punktų ⁽⁸¹⁾.

4.3.2. Priežastys pradėti procedūrą

(122) Sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodo, kad paskola galėjo būti pagalba, kurios suderinamumas gali kelti abejonių. Be to, jeigu paaiškėtų, kad šiai paskolai suteikta valstybės garantija, tai būtų Sprendimo N 401/97, kuriame nurodyta, kad investicinei programai finansuoti banko paskolos būtų gautos įprastomis rinkos sąlygomis be valstybės garantijų, pažeidimas

4.3.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

(123) Be nurodytų pastabų dėl P2 priemonės, *Elefsis* taip pat tvirtina, kad P3 ir P4 priemonės suteiktos tuo metu, kai buvo aišku, kad HSY nepavyko įgyvendinti savo restruktūrizavimo (investicijų) plano ir nepavyko laikytis Sprendimo N 401/97 sąlygų, taigi būta didelės rizikos, kad šioms paskoloms skirtas užstatas, t. y. patvirtintos investicinės pagalbos mokėjimas, buvo neteisėtas, taigi niekinis ir neįvykdomas.

4.3.4. Graikijos pastabos

(124) Graikijos valdžios institucijos (ir HSY) tvirtina, kad ši paskola suteikta rinkos sąlygomis. Visų pirma, palūkanų norma panaši į normą, taikytą kai kurioms paskoloms, kurias ETVA tuo laikotarpiu suteikė kitoms įmonėms. HSY būtų galėjusi pasiskolinti iš bet kurio kito banko, bet logiškai teikė pirmenybę ETVA, kuris buvo įmonės akcininkas. Be to, užstatas – reikalavimų į pirmąją investicinės pagalbos dalį perleidimas – buvo bet kuriam bankui priimtinas užstatas. Galiausiai Graikija pažymi, kad visa paskola grąžinta bankui.

4.3.5. Vertinimas

4.3.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (125) Vertindama P2 priemonę Komisija jau padarė išvadą, kad P3 priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį. Todėl ji turi būti vertinama pagal valstybės pagalbos taisykles.

lavęs taikyti HSY skiriamoms paskoloms didesnę palūkanų normą nei paskoloms klestinčioms įmonėms. Antra, net jei kitų paskolų gavėjų išipareigojimų neįvykdymo rizika buvo tokia pat didelė, kaip ir HSY, Graikijos pateikto sąrašo vis vien nepakaktų padaryti išvadą, kad ši palūkanų norma atitiko rinkos kainą. Graikijos pateiktame sąrašė nurodytos tik paskolos, kurias suteikė ETVA, kuris buvo valstybinis bankas (be to, plėtros bankas), todėl įmanoma, kad kitose paskolose taip pat yra pagalbos elemento. Taigi tai neįrodo, kad jos būtų priimtinos privačiam bankui.

4.3.5.2. Pagalbos buvimas

- (126) Pirma, Komisija pažymi, kad paskolą suteikė ETVA, ir valstybės garantija jai nebuvo taikyta.

- (127) Kalbant apie priemonės selektyvumą, Graikija pastebi, kad ETVA suteikė paskolų kitoms įmonėms, taikydamas panašias palūkanų normas. Tačiau, kaip jau paaiškinta vertinant P2 priemonę, priemonė laikoma bendrąja, tik jei atitinka griežtas sąlygas, kurios šiuo atveju aiškiai netenkinamos. Pavyzdžiui, priemonė nėra vienodai priinama visoms įmonėms, nes paskolų gavėjams taikomos skirtingos palūkanų normos, o tai, ar suteikti paskolą ir kokiomis sąlygomis, priklauso nuo ETVA sprendimo. Todėl priemonė yra selektyvi.

- (128) Kalbant apie pranašumo buvimą, Komisija pažymi, kad ši paskola suteikta po 1999 m. birželio 30 d., t. y. tuo metu, kai įmonė jau nebeturėjo galimybių pasiskolinti rinkoje, kaip paaiškinta šio sprendimo 3.1 skirsnyje. Tai, kad ETVA tuo laikotarpiu taikė panašią palūkanų normą kai kurioms kitoms įmonėms suteiktoms paskoloms, neįrodo, kad ši palūkanų norma panašiomis aplinkybėmis būtų priimtina privačiam bankui. Pirma, palūkanų norma, kurios privatus bankas reikalauja konkrečiai paskolai, priklauso nuo paskolos gavėjo kreditingumo. Graikija neįrodė, kad kitų sąrašė nurodytų paskolų gavėjų išipareigojimų neįvykdymo rizika buvo panaši į HSY išipareigojimų neįvykdymo riziką. Komisija primena, kad HSY padėtis tuo metu buvo labai prasta. Todėl tikėtina, kad rinkos ekonomikos investuotojas būtų reika-

- (129) Graikijos valdžios institucijos taip pat tvirtina, kad užstatas – reikalavimų į pirmąją investicinės pagalbos dalį perleidimas – užtikrintų, kad suteikti paskolą būtų priimtina bet kuriam privačiam bankui. Komisija pažymi, kad pagal Vyriausybės sprendimą, kuriuo patvirtinta investicinė pagalba, pirmoji pagalbos dalis būtų sumokėta, kai tik kompetentinga kontrolės įstaiga pastebėtų, kad investicijų išlaidos jau siekia 2,73 mlrd. GRD. Be to, mokėjimas turėjo būti atliktas iki 1999 m. gruodžio 31 d. Kaip atskleidė 1999 m. gruodžio mėn. Graikijos valdžios institucijų atliktos patikros (žr. Graikijos pastabas dėl P1 priemonės), 2,73 mlrd. GRD suma kaip tik pasiekta iki 1999 m. birželio 30 d. Taigi, tikimybė gauti pirmąją pagalbos dalį iš pirmo žvilgsnio galėtų atrodyti gana didelė, nes paskola suteikta 1999 m. liepos mėn. ir tuo metu jau tikriausiai galėjo būti apskaičiuota, kad 2,73 mlrd. GRD riba jau pasiekta arba bus pasiekta netrukus. Tačiau vis dar galėjo atsirasti įvairių problemų, kurios užkirstų kelią pagalbos mokėjimui. Pirma, jeigu HSY bankrutuotų, nebuvo garantijų, kad Graikijos valdžios institucijos sutiktų mokėti investicinę pagalbą veiklą nutraukusiai įmonei⁽⁸²⁾. Bankui būtų tekę imtis brangiai kainuojančių ir ilgai trunkančių teisinių veiksmų pinigams susigrąžinti. Antra, negarantuota, kad kompetentingos kontrolės įstaigos būtų sutikusios patvirtinti patirtas investicijų išlaidas, taigi riba nebūtų pasiekta laiku. Trečia, galėjo atsirasti kitokių administracinių problemų. Taip ir įvyko⁽⁸³⁾, taigi Graikijos valdžios institucijos kelerius metus nemokėjo pirmosios dalies. Kaip nurodyta šio sprendimo 1 skyriuje „Procedūra“, vėliau sužinojusi apie vėlavimą įgyvendinti investicijų planą, Komisija paprašė sustabdyti HSY dar nesumokėtos pagalbos mokėjimą. Komisija daro išvadą, kad buvo tikėtina, kad valstybė sumokės pirmąją investicinės pagalbos dalį, bet tai nebuvo užtikrinta. Atsižvelgiant į sudėtingą HSY padėtį, privatus bankas būtų reikalavęs užstatų, kuriuos būtų įmanoma skubiai ir užtikrintai realizuoti, ir jo būtų netenkinęs užstatas, kurio vertė tam tikromis aplinkybėmis galėtų būti nulinė. Taigi Komisija daro išvadą, kad privatus bankas nebūtų sutikęs suteikti šios paskolos. Kaip nurodyta pirmiau, tai patvirtino nesėkmingi HSY bandymai pasiskolinti lėšų iš rinkos ekonomikos investuotojų.

(130) Graikija taip pat tvirtina, kad bankas ETVA buvo HSY akcininkas, todėl šios paskolos suteikimas HSY atitiko banko interesus. Šio sprendimo 3.1.3 skirsnyje Komisija jau atmetė šį tvirtinimą.

(131) Galiausiai, kalbant apie tai, kad paskola gražinta, Komisija vertindama P2 priemonę jau paaiškino, kodėl toks faktas neįrodo, kad privatus bankas tuo metu būtų sutikęs suteikti HSY šį finansavimą.

(132) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad paskola suteikia HSY pranašumo, nes įmonė nebūtų galėjusi gauti šios paskolos rinkoje.

(133) Komisija daro išvadą, kad P3 priemonė yra pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, ji suteikta iš anksto nepranešus, todėl yra neteisėta.

kaip 50 % investicijų išlaidų, o likę 50 % turėjo būti finansuojami akcininkų lėšomis ir rinkos sąlygomis gautomis banko paskolomis. Taigi investicijų planui negalėjo būti suteikta jokios papildomos pagalbos, priešingu atveju būtų buvusi pažeista minėtoji 50 % riba, ir Komisija negalėtų manyti, kad pagalba proporcinga „restruktūrizavimo sąnaudoms ir naudai“.

(135) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad paskola yra neteisėta ir nesuderinama pagalba, kuri turi būti susigrąžinta. Po 1999 m. birželio 30 d. HSY nebegalėjo gauti rinkoje jokių paskolų, todėl turi būti gražinta visa paskola. Tačiau to nepakanka, siekiant atkurti padėtį, kuri vyrautų nesant pagalbos, nes HSY kelerius metus gavo naudos iš paskolos, kurios nebūtų gavusi be valstybės įsikišimo. Šiam pranašumui kompensuoti Komisija, remdamasi šio sprendimo 3.1 skirsnyje padaryta išvada, mano, kad reikia susigrąžinti paskolos palūkanų normos ir Graikijai nustatytos orientacinės normos, padidintos 600 bazinių punktų, skirtumą⁽⁸⁵⁾ už kiekvienus metus nuo paskolos išmokėjimo HSY iki jos gražinimo.

4.3.5.3. Pagalbos suderinamumas

(134) Kaip ir P2 priemonės atveju, šios priemonės suderinamumas turi būti vertinamas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1540/98. Kaip ir P2 priemonės atveju, šios paskolos tikslas – finansuoti investicijų planą, kuris buvo restruktūrizavimo plano dalis; paskola suteikta sunkumų patiriančiai įmonei, todėl ją taip pat reikėtų laikyti restruktūrizavimo pagalba, kuriai taikomas Reglamento (EB) Nr. 1540/98 5 straipsnis. Aišku, kad priemonė neatitinka tame straipsnyje nustatytų sąlygų. Visų pirma, 5 straipsnyje nurodyta, kad restruktūrizavimo pagalba „išimtiniais atvejais gali būti laikoma suderinama su bendrosios rinkos reikalavimais, jeigu tokia pagalba atitinka Bendrijos rekomendacijas dėl valstybės pagalbos patekusioms į sunkią padėtį įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti“. Suteikiant paskolą taikytos gairės, paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* 1994 m. gruodžio 23 d.⁽⁸⁴⁾ ir įsigaliojusios tą pačią dieną (toliau – 1994 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairės). Neatitinkama keletu iš šių gairių 3.2.2 skirsnyje nustatytų sąlygų pagalbai patvirtinti. Pavyzdžiui, dėl sąlygos i) „Gyvybingumo atkūrimas“ Komisija pažymi, kad valstybės garantija suteikta siekiant finansuoti investicijų planą, įtrauktą į restruktūrizavimo planą, kurio 1999 m. liepos mėn. jau nebepakako ilgalaikiam HSY gyvybingumui atkurti. Dėl sąlygos iii) „Pagalbos proporcingumas restruktūrizavimo sąnaudoms ir naudai“ Komisija jau Sprendime N 401/97 nustatė, kad valstybės pagalba galėjo sudaryti ne daugiau

(136) Komisija pažymi, kad 2002 m. kovo mėn. valstybė pardavė daugumą ETVA akcijų *Piraeus Bank*. Taigi per paskutinius dvejus paskolos, kuri gražinta 2004 m., termino metus valstybė nebevaldė ETVA banko. Tuomet galėjo būti iškeltas klausimas (ir dėl šios paskolos, ir dėl kitų paskolų ir garantijų, kurias ETVA suteikė iki 2002 m. kovo mėn. ir kurių terminas 2002 m. kovo mėn. dar nesibaigė), ar su laikotarpiu po 2002 m. kovo mėn. susijusi pagalbos dalis turėtų būti gražinta ETVA, o ne valstybei. Siekdama atsakyti į šį klausimą, Komisija primena, kad kai valstybė suteikia paskolą, kurios palūkanų norma yra mažesnė nei rinkos, pagalba suteikiama sudarant paskolos sutartį, net jei pranašumas pasireiškia tik kiekvieną palūkanų mokėjimo dieną, kai paskolos gavėjas moka palūkanas taikant mažesnę normą⁽⁸⁶⁾. Taip pat paskolos, kuriai taikomoje palūkanų normoje tinkamai neatsižvelgiama į paskolos gavėjo sunkumus, rinkos vertė nedelsiant⁽⁸⁷⁾ po paskolos sutarties pasirašymo (t. y. ne tomis būsimomis dienomis, kuriomis paskolų gavėjas moka palūkanas taikant mažesnę už rinkos palūkanų normą) sumažėja. O banko vertė priklauso nuo jo turto, ypač jo turimų paskolų portfelio, vertės. Taigi paskolų suteikimas rinkos neatitinkančiomis sąlygomis sumažina ETVA vertę suma, kurią valstybė vėliau gavo pardavusi ETVA akcijas⁽⁸⁸⁾. Tai rodo, kad valstybė prisiėmė šių pagalbos priemonių išlaidas net ir po 2002 m. kovo mėn.

4.4. 2002 m. suteikta 13,75 mln. EUR paskola (P4 priemonė)

4.4.1. Priemonės aprašymas

- (137) ETVA ir HSY paskolos sutartis sudaryta 2002 m. gegužės 31 d. Paskolos suma – 13,75 mln. EUR, terminas – dveji metai, o palūkanų norma – EURIBOR pridėjus 125 bazinius punktus. Paskola būtų buvusi naudojama kaip išankstinis antrosios ir trečiosios investicinės pagalbos dalių mokėjimas. Paskolos užstatas buvo antrosios ir trečiosios investicinės pagalbos dalių mokėjimo perleidimas⁽⁸⁹⁾.

4.4.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (138) Sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodo, kad paskola galėtų būti pagalba, kurios suderinamumas kelia abejonių. Be to, jeigu paaiškėtų, kad šiai paskolai suteikta valstybės garantija, tai būtų Sprendimo N 401/1997, kuriame nurodyta, kad investicijų programai finansuoti banko paskolos turi būti gautos įprastomis rinkos sąlygomis be valstybės garantijų, pažeidimas.

4.4.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (139) Elefsis pastabos dėl šios priemonės panašios į pastabas dėl P3 priemonės.

4.4.4. Graikijos pastabos

- (140) Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad ši paskola suteikta rinkos sąlygomis. Visų pirma, palūkanų norma panaši į normą, taikytą kai kurioms paskoloms, kurias ETVA tuo laikotarpiu suteikė kitoms įmonėms. HSY būtų galėjusi pasiskolinti iš bet kurio kito banko, bet logiškai teikė pirmenybę ETVA, kuris buvo įmonės akcininkas. Be to, užstatas – reikalavimų į antrąją ir trečiąją investicinės pagalbos dalis perleidimas – buvo bet kuriam bankui priimtinas užstatas. Galiausiai paskola taip ir nebuvo sumokėta HSY, todėl negali būti pagalba HSY. Be to, tai, kad ETVA, supratęs, jog investicinės pagalbos mokėjimas dėl procedūrinių priežasčių „išaldytas“ ir buvo neaišku, ar pagalba bus išmokėta, atsisakė išmokėti paskolą, rodo, kad ETVA elgėsi taip pat, kaip būtų elgęsis bet kuris kitas bankas.

4.4.5. Vertinimas

4.4.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (141) Vertindama P2 priemonę Komisija padarė išvadą, kad P4 priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo

sritį. Todėl ji turi būti vertinama pagal valstybės pagalbos taisykles.

4.4.5.2. Pagalbos buvimas

- (142) Pirma, Komisija pažymi, kad paskolą suteikė ETVA, ir valstybės garantija jai nebuvo taikoma.
- (143) Komisija pastebi, kad HSY taip ir negavo jokių lėšų pagal paskolos sutartį, nes ETVA atsisakė išmokėti paskolą HSY. Todėl HSY neįgijo jokio pranašumo, ir Komisija gali nedelsdama daryti išvadą, kad priemonė nėra pagalba.
- (144) Toliau nurodyti du su P4 priemone susiję veiksniai, kurie, nors ir nesvarbūs jos vertinimui, gali sukelti abejonių dėl kitų priemonių vertinimo pagrįstumo. Todėl Komisija juos išnagrinės.
- (145) Pirma, Graikija tvirtina, kad ETVA sprendimas neišmokėti HSY paskolos, nes būta rizikos, kad investicinė pagalba nebus išmokėta, rodo, kad ETVA elgėsi kaip įprastas privatus skolintojas ir netaikė HSY lengvatų. Komisija pažymi, kad Graikija savo teiginyje neatsižvelgia į tai, kad tuo metu, kai ETVA atsisakė išmokėti paskolą, banką jau valdė *Piraeus Bank*, o ne valstybė. Todėl atsisakymas išmokėti paskolą negali būti laikomas ETVA elgesio, kai banką valdė valstybė, pavyzdžiu. Priešingai, tai patvirtina, kad privatus bankas būtų vengęs skolinti HSY.
- (146) Antra, Komisija pažymi, kad P4 priemonei skirtas užstatas buvo toks pat, kaip ir P3 priemonei. Susitarimas dėl P4 priemonės pasirašytas jau po to, kai *Piraeus Bank* perėmė ETVA kontrolę. Tačiau tai neįrodo, kad P3 priemonė iš esmės buvo priimtina privačiam bankui. Iš tiesų, šių dviejų padėčių dėl kelių priežasčių negalima lyginti. Komisija, pvz., pažymi, kad 2002 m. gegužės 31 d. pasirašius paskolos sutartį ETVA, kuris iki tos datos buvo HSY akcininkas, be jokios abejonės jau buvo žinoma, kad investicinės pagalbos mokėjimas dėl administracinių priežasčių „išaldytas“⁽⁹⁰⁾. Todėl 2002 m. gegužės 31 d. pasirašęs sutartį ETVA jau turėjo galimybę atsisakyti išmokėti paskolą⁽⁹¹⁾. Bankas žinojo turįs galimybę atsisakyti išmokėti paskolą. Tai skiriasi nuo ETVA padėties, kai bankas pasirašė paskolos sutartį 1999 m. liepos mėn. Kitas skirtumas, palyginti su P3 priemone, yra tai, kad 2002 m. gegužės 31 d. pasirašius paskolos sutartį, dvi tarptautinės įmonės jau užbaigė HSY įsigijimą ir ketino investuoti į įmonę. Įsigijimas padidino įmonės galimybes išgyventi. 1999 m. liepos mėn. tokio įsigijimo nebuvo galima numatyti.

4.5. Netinkamas 1997 m. patvirtintos 54 mlrd. GRD (160 mln. EUR) pagalbos naudojimas (E7 priemonė)

4.5.1. Priemonės aprašymas

- (147) 1997 m. liepos 15 d., be Sprendimo N 401/97, kuriuo patvirtinta investicinė pagalba, Komisija priėmė Sprendimą C 10/94. Šiuo sprendimu užbaigiama pagal 88 straipsnio 2 dalį pradėta procedūra, pagal Reglamentą (EB) Nr. 1013/97 pritariant 54 mlrd. GRD (160 mln. EUR) skolų, t. y. skolų, susijusių su laivų statyklos veikla civiliniame sektoriuje, nurašymui. Tuo pat metu atliktas su laivų statyklos veikla kariniame sektoriuje susijusių skolų nurašymas nebuvo įvertintas pagal valstybės pagalbos taisykles.

4.5.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (148) Sprendime pratęsti procedūrą Komisija pareiškė abejonų, kad galėjo būti pažeistos dvi Sprendime C 10/94 nustatytos sąlygos. Pirmą, nurašyti skolą leista su sąlyga, kad būtų įgyvendinamas restruktūrizavimo planas, kurio vienas iš dviejų ramsčių buvo investicijų planas. Kaip Komisija paaiškino sprendime pradėti procedūrą (žr. P1 priemonės aprašymą), ji abejoja, ar šis investicijų planas teisingai įgyvendintas. Antra, pagal Sprendimą C 10/94 draudžiama suteikti papildomą veiklos pagalbą restruktūrizavimo tikslais. Komisijos pastebėjimu, atrodo, kad į sprendimą pratęsti procedūrą įtrauktos įvairios priemonės yra papildoma restruktūrizavimo pagalba. Todėl atrodo, kad ši sąlyga pažeista.

4.5.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (149) *Elefsis* tvirtina, kad sprendime pradėti procedūrą nustatytų dviejų sąlygų pažeidimas yra pagrįstas pagrindas nuspręsti, kad pagalba buvo netinkamai naudojama. Be to, *Elefsis* tvirtina, kad 1995 m. privatizavimas nebuvo tikras privatizavimas. Visų pirma, darbuotojai kaip akcininkai taip ir neprisiėmė jokios finansinės rizikos, nes sumokėjo tik nedidelę dalį to, ką turėję sumokėti, be to, per 2001–2002 m. privatizavimą valstybė kompensavo visas jų iš tikrųjų sumokėtas sumas. Komisija turėtų manyti, kad tikro privatizavimo, kuris buvo viena iš atleidimo nuo skolų sąlygų, nebuvimas yra papildomas Sprendimo C 10/94 pažeidimas.

4.5.4. Graikijos pastabos

- (150) Savo pastabose dėl sprendimo pratęsti procedūrą Graikija ir HSY⁽⁹²⁾ tvirtina, kad remiantis papildomos restruktū-

rizavimo pagalbos draudimu neteisėta yra tik visa nauja pagalba. Šio draudimo pažeidimas nereiškia, kad pagalba, kurią leista suteikti pagal Sprendimą C 10/1994, tampa nesuderinama. Be to, Graikija pabrėžia, kad sprendime draudžiama skirti restruktūrizavimui papildomą „veiklos pagalbą“ (kaip apibrėžta Tarybos direktyvos 90/684/EEB 5 straipsnyje). Todėl ji ginčija, kad po 1997 m. jai nebuvo leista suteikti HSY restruktūrizavimo pagalbos.

- (151) Kalbėdamos apie investicijų planą, Graikija ir HSY tvirtina, kad Sprendime C 10/94 nenustatyta sąlyga dėl investicijų plano įgyvendinimo. Be to, jame negalėjo būti tokios sąlygos, nes tokios sąlygos nebuvo Direktyvoje 90/684/EEB ir Reglamente (EB) Nr. 1013/97, kurie sudarė teisinį sprendimo pagrindą. Vienintelė sąlyga buvo dalinis HSY privatizavimas ir investicijų plano pateikimas (t. y. ne įgyvendinimas).

4.5.5. Vertinimas

4.5.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (152) 296 straipsnis šiai priemonei netaikomas, nes ji susijusi su skolų, kurios išimtinai susijusios su laivų statyklos veikla civiliniame sektoriuje, nurašymu. Be to, Sprendimas C 10/94 pagrįstas valstybės pagalbos taisyklėmis, o ne Sutarties 296 straipsniu.

4.5.5.2. Investicijų plano įgyvendinimas

- (153) Kalbant apie investicijų plano įgyvendinimą, Komisija mano, kad tai buvo sąlyga, nustatyta Sprendime C 10/94. Trečioje nuo galo dalyje nurodyta: „Investicijų plano įgyvendinimas dar nepradėtas <...>. Jį įvykdžius, restruktūrizavimas turėtų būti užbaigtas ir laivų statykla turėtų tapti gyvybinga.“ Priešpaskutinėje dalyje Komisija primena apie draudimą teikti tolesnę restruktūrizavimo pagalbą. Galiausiai paskutinėje dalyje nurodyta: „Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija nusprendė nutraukti procedūrą pagal 93 straipsnio 2 dalį, leisdama suteikti pagalbą laikantis šiame rašte apibūdintų sąlygų. Jeigu Komisija manytų, kad kurios nors iš šių sąlygų nesilaikoma, ji gali pareikalauti sustabdyti pagalbos teikimą ir (arba) susigrąžinti pagalbą.“ Tai, kad Komisija

pavartojimo žodžio „sąlygos“ daugiskaitą, reiškia, kad be papildomos restruktūrizavimo pagalbos draudimo buvo bent dar viena sąlyga. Remiantis sprendimo struktūra ir turiniu, galima daryti išvadą, kad investicijų plano įgyvendinimas buvo sąlyga. Nagrinėjama P1 priemonė, Komisija jau išsamiai įvertino investicinės pagalbos įgyvendinimą. Komisija daro išvadą, kad HSY neįgyvendino investicijų plano per pagrįstą laikotarpį. Iki 2001 m. gruodžio 31 d. – po vieno termino investicijų plano įgyvendinimui užbaigti pratęsimo – HSY įgyvendino tik 63 % plano. Todėl Komisija daro išvadą, kad šios sąlygos nesilaikyta.

- (154) Graikija tvirtina, kad investicijų plano įgyvendinimas nėra viena iš sąlygų, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 1013/97, kuris sudaro teisinį Sprendimo C 10/94 pagrindą. Komisija primena, kad leidimas suteikti pagalbą duotas Sprendimu C 10/94. Taigi reikia laikytis pastarajame sprendime nustatytų sąlygų. Jeigu Graikija manė, kad Sprendime C 10/94 nustatytos sąlygos neatitinka Reglamente (EB) Nr. 1013/97 nustatytų sąlygų, ji turėjo užginčyti Sprendimą C 10/94. Tačiau per Sutarties 230 straipsnyje nustatytą terminą ji to nepadarė. Be to, Komisija primena, kad Reglamentas (EB) Nr. 1013/97 yra tiesiog Tarybos direktyvos 90/684/EEB pakeitimas ir jo tikslas – padidinti pagalbos, kuri gali būti suteikta trims laivų statyklų grupėms, sumą. Kalbant apie HSY, Reglamente (EB) Nr. 1013/97 nurodyta, kad „šiai laivų statyklai taikomos visos kitos Direktyvos 90/684/EEB nuostatos“. Komisija primena, kad pagal Direktyvą 90/684/EEB suteikti pagalbą Graikijos laivų statykloms leidžiama, jeigu ji „suteikiama finansiniam laivų statyklų restruktūrizavimui, susijusiam su sisteminga ir specifine restruktūrizavimo programa, susijusia su laivų statyklų perdavimu jas parduodant“. Tai reiškia, kad vien restruktūrizavimo plano pateikimas Tarybai nebūtų tikęs – reikėtų, kad planas būtų iš tikrųjų įgyvendintas. Iš tiesų, kaip būtų galima suteikti pagalbą „sistemingai ir specifinei restruktūrizavimo programai“, jeigu ši programa neįgyvendinama?

- (155) Sąlygos nesilaikyta, taigi pagalba buvo naudojama netinkamai ir, remiantis Sprendimo C 10/94 paskutine pastraipa, ji turi būti susigrąžinta.

4.5.5.3. „Tolesnės veiklos pagalbos teikimo restruktūrizavimo tikslais“ draudimas

- (156) Priešpaskutinėje Sprendimo C 10/94 dalyje nurodyta, kad „Komisija pažymi, kad Taryba priėmė Reglamentą (EB)

Nr. 1013/97 su sąlyga, kad laivų statykloms, kurioms taikomas reglamentas, nebus suteikta jokios tolesnės restruktūrizavimui skirtos veiklos pagalbos. Todėl šiai laivų statyklai ateityje negali būti suteikta jokios minėtosios restruktūrizavimo pagalbos.“ Šios procedūros šalys nesutaria dėl šios sąlygos aiškinimo. Graikijos ir HSY teigimu, tai reiškia, kad bet kokia restruktūrizavimui skirta veiklos pagalba, kuri būtų suteikta priėmus sprendimą, automatiškai būtų nesuderinama ir turėtų būti susigrąžinta. Elefsis teigimu, ši sąlyga reiškia, kad bet kokios restruktūrizavimui skirtos veiklos pagalbos suteikimas priėmus sprendimą būtų netinkamas pagalbos, kurią leista suteikti Sprendimu C 10/1994, naudojimas, todėl be restruktūrizavimui skirtos papildomos veiklos pagalbos reikėtų susigrąžinti ir pagalbą, kurią leista suteikti Sprendimu C 10/1994.

- (157) Komisija pastebi, kad draudimo teikti tolesnę veiklos pagalbą restruktūrizavimui tikslas – neleisti, kad susikaupusi pagalbos suma viršytų sprendime nustatytą lygį. Komisija mano, kad šis tikslas pasiekiamas, jeigu susigrąžinama bet kokia papildoma pagalba veiklai, suteikta priėmus Sprendimą C 10/94. Susigrąžinant papildomą pagalbą, atkuriamą pradinė padėtis ir išvengiama pagalbos susikaupimo viršijant Sprendime C 10/94 nustatytą lygį. Todėl Komisija daro išvadą, kad restruktūrizavimui skirtos papildomos veiklos pagalbos suteikimas priėmus Sprendimą C 10/94 nesudaro pagrindo atsirasti prievolei susigrąžinti Sprendimu C 10/94 patvirtintą pagalbą, kol papildoma pagalba faktiškai yra susigrąžinama.

- (158) Komisija pastebi, kad, norint nustatyti, ar pagalbą, kurią leista suteikti Sprendimu C 10/94, reikėtų susigrąžinti, nebūtina nustatyti, kuri iš pagalbos priemonių, kurios neteisėtai įgyvendintos priėmus Sprendimą C 10/94, yra „restruktūrizavimui skirta veiklos pagalba“. Šiame sprendime Komisija padarys išvadą, kad reikėtų susigrąžinti pagalbą, suteiktą pagal visas pagalbos priemones, kurios neteisėtai įgyvendintos priėmus Sprendimą C 10/94. Taigi reikės susigrąžinti pagalbą pagal bet kokią priemonę, kuri galėtų būti vertinama kaip tolesnė restruktūrizavimui skirta veiklos pagalba. Atlikus susigrąžinimą bus atkurta pradinė padėtis, todėl bus išvengta bet kokio galimo restruktūrizavimo pagalbos susikaupimo. Taigi bus laikomasi Sprendime C 10/94 nustatytos sąlygos tikslo.

4.5.5.4. Pirkimo kainos nemokėjimas

- (159) Tyrimo procedūros eigoje atlikdama išsamesnę bylos analizę, Komisija išaiškino papildomą Sprendimo C 10/94 pažeidimą: per visą laikotarpį, kuriuo darbuotojai, kaip 49 % HSY akcijų paketo valdytojai, dalyvavo HSY valdyme, jie taip ir nesumokėjo pirkimo kainos, kurią jie privalėjo sumokėti pagal 1995 m. rugsėjo mėn. dalinio privatizavimo sutartį.
- (160) Norint suprasti šį Sprendimo C 10/94 pažeidimą, pirmiausia būtina išnagrinėti šio sprendimo ir teisės aktų, kuriais jis pagrįstas, tekstą.
- (161) Direktyvos 90/684/EEB preambulėje nurodyta: „Kadangi būtina atlikti trumpalaikį finansinį laivų statybos pramonės Graikijoje restruktūrizavimą, siekiant suteikti jos valstybiniam savininkams galimybę atkurti jos konkurencingumą parduodant ją naujiems savininkams“. Tuo pagrindu direktyvos 10 straipsnyje nustatyta: „2. 1991 m. veiklos pagalba laivų statybai, laivų perstatymui ir laivų remontui, nesusijusiam su naujomis sutartimis, gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, jeigu suteikta finansiniam laivų statyklų restruktūrizavimui, susijusiam su sisteminga ir specifine restruktūrizavimo programa, susijusia su laivų statyklų perdavimu parduodant. 3. Neatsižvelgiant į įpareigojimą perduoti laivų statyklas parduodant, kaip nurodyta 2 dalyje, Graikijos Vyriausybei leidžiama išsaugoti vienos iš laivų statyklos 51 % kontrolinį akcijų paketą, jeigu tai pateisinta gynybos interesais.“ Komisija pastebi, kad direktyvoje vartojami žodžiai „parduodant <...> naujiems savininkams“, o ne „atiduodant“ naujiems savininkams. Taigi naujieji savininkai mainais už laivų statyklų nuosavybę privalėjo sumokėti kainą. Nuosavybė negali būti suteikta nemokamai. Sakinys „atkurti jos konkurencingumą parduodant ją naujiems savininkams“ paaiškina šios sąlygos tikslą. Būdamos valstybės nuosavybe, laivų statyklos nesiėmė būtinų priemonių savo konkurencingumui atkurti. Taigi joms nuolat reikėjo valstybės pagalbos. Siekdama ištaisyti šią padėtį, kuri buvo nepriimtina remiantis Sutarties 87 straipsniu, Taryba paskutinį kartą leido suteikti pagalbą (t. y. pagalba gali būti suteikta 1991 m.), bet pareikalavo parduoti laivų statyklas naujiems savininkams. Taigi pagal šią logiką naujieji savininkai imsis būtinų priemonių konkurencingumui atkurti ir laivų statykloms neberekės veiklos pagalbos restruktūrizavimui⁽⁹³⁾.
- (162) Kaip nurodyta šio sprendimo 2 skirsnyje „Ankstesni Komisijos ir Tarybos sprendimai“, 1995 m. liepos mėn. Komisija priėmė neigiamą sprendimą byloje C 10/1994, nes HSY nebuvo parduota, kaip reikalauta Direktyvoje 90/684/EEB. Graikija paprašė laikinai sustabdyti to sprendimo vykdymą, tvirtindama, kad pardavimas netrukus bus įvykdytas. Po to Graikija pati pateikė 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį kaip laivų statyklos pardavimą. Tuo pagrindu Komisija atšaukė savo neigiamą sprendimą.
- (163) Reglamento (EB) Nr. 1013/97 preambulėje nurodyta: „kadangi, nepaisant Graikijos Vyriausybės pastangų privatizuoti visas savo valstybines laivų statyklas iki 1993 m. kovo mėn., *Hellenic Shipyards* parduota tik 1995 m. rugsėjo mėn. jos darbuotojų kooperatyvui, o valstybė išsaugojo 51 % kontrolinį akcijų paketą gynybos interesais; kadangi siekiant finansinio *Hellenic Shipyards* gyvybingumo ir restruktūrizavimo būtina suteikti pagalbą, kuri leistų įmonei nurašyti prieš pavėluotą privatizavimą susikaupusią skolą.“ Reglamento (EB) Nr. 1013/97 1 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „Pagalba drachmomis atleidžiant *Hellenic Shipyards* nuo ne didesnių kaip GRD 54 525 mln. skolų, kurias sudaro 1991 m. gruodžio 31 d. buvusios su civiliniu laivų statyklos darbu susijusios skolos, kartu su palūkanomis ir baudomis, susikaupusiomis iki 1996 m. sausio 31 d., gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka. Šiai laivų statyklai taikomos visos kitos Direktyvos 90/684/EEB nuostatos.“ Taigi Reglamentas (EB) Nr. 1013/97 priimtas nes, kad HSY taptų gyvybinga, jai reikėjo daugiau pagalbos, negu leista suteikti pagal Direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnį. Tiksliau, pagal pastarąjį reglamentą leista atleisti nuo palūkanų ir baudų, kurios buvo susijusios su 1991 m. gruodžio 31 d. buvusiomis skolomis ir kurios susikaupė nuo tos dienos. Reglamentas (EB) Nr. 1013/97 buvo taikomas iki 1998 m. gruodžio 31 d. Komisija pastebi, kad Taryba HSY atžvilgiu ir vėl pavartojo žodžius „parduota“ ir „privatizavimas“. Taryba leido suteikti pagalbą, nes manė, kad 1995 m. rugsėjo mėn. sudaryta galiojanti pardavimo sutartis, laikantis Direktyvoje 90/684/EEB nustatytos sąlygos. Kitaip tariant, nurodyti laivų statyklos pardavimą kaip sąlygą nebuvo būtina, nes jau buvo sudaryta galiojanti pardavimo sutartis.
- (164) Sprendimo C 10/94 pradžioje primenama, kad pagal Direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnį reikalauta parduoti laivų statyklą. Po to Sprendime C 10/94 nurodyta, kad ši sąlyga įvykdyta, nes „1995 m. rugsėjo 18 d. 49 % laivų statyklos akcijų parduota laivų statyklos darbuotojų kooperatyvui“. Tačiau pagalbos suma didesnė, negu leista pagal Direktyvą 90/684/EEB, todėl „Komisija negalėtų duoti patvirtinimo remiantis 7-osios direktyvos nuostatomis“, taigi ta direktyva pakeista Reglamentu (EB) Nr. 1013/97, siekiant padidinti pagalbos, kurią galima

suteikti HSY, sumą. Pastarajame reglamente nustatytos sąlygos ir sąlygos, nustatytos Direktyvoje 90/684/EEB, įvykdytos, todėl Sprendimu C 10/94 leista suteikti pagalbą. Komisija pastebi, kad Sprendime C 10/1994 vėl vartojamas žodis „parduota“ ir manoma, kad ETVA ir darbuotojų sutartis dėl 49 % HSY akcijų pardavimo buvo galiojanti. Komisija pabrėžia, kad prieš priimdama Sprendimą C 10/94 ji gavo pardavimo sutarties kopiją, taigi žinojo jos turinį. Komisija daro išvadą, kad, priimdama Sprendimą C 10/94, ji neturėjo pagrindo reikalauti parduoti HSY (t. y. nustatyti tai kaip aiškia sąlyga, kurios būtų laikomasi ateityje), nes galiojanti pardavimo sutartis jau buvo pasirašyta 1995 m. rugsėjo mėn.

(165) Tačiau Komisija primena, kad 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje būta neįprastų nuostatų dėl pirkimo kainos mokėjimo: darbuotojai nemokėtų 8,1 mlrd. GRD (24 mln. EUR) pirkimo kainos nedelsiant, ji būtų sumokėta trylika metinių įmokų po dvejų metų atidėjimo laikotarpio, taigi nuo 1998 iki 2010 m. Vis dėlto akcijų nuosavybė būtų nedelsiant perduota darbuotojams. ETVA akcijas turės kaip užstatą iki darbuotojai sumokės pirkimo kainą. Metinių įmokų mokėjimui ETVA finansuoti HSY išskaitys dalį darbuotojų mėnesinės algos ir išmokų. Paskesniais mėnesiais po 1995 m. rugsėjo mėn. ETVA, HSY, darbuotojų asociacija ir kiekvienas HSY darbuotojas atskirai pasirašė sutartį (1995 m. rugsėjo mėn. sutartį sudarė ETVA ir darbuotojų asociacija). Pagal šią sutartį kiekvienas darbuotojas sutiko įsigyti tam tikrą akcijų skaičių vadovaudamasis 1995 m. rugsėjo mėn. sutarties sąlygomis. Šiose sutartyse taip pat pakartota, kad HSY išskaitys dalį mėnesinio darbo užmokesčio ir velykinių bei kalėdinių išmokų metinėms įmokoms finansuoti. Komisija dabar nustatė, kad darbuotojai niekada nemokėjo metinių įmokų.

(166) Tai reiškia, kad jie nemokėjo jokių įmokų, nors dalyvavo valdant laivų statyklą kaip 49 % akcijų savininkai. 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje apibrėžtos pirmosios trys įmokos – tos, kurios turėjo būti sumokėtos 1998, 1999 ir 2000 m. – nebuvo sumokėtos. 2001 m., vykstant HSY privatizavimui, darbuotojai ir ETVA sudarė sutartį, pagal kurią darbuotojai atsisakė savo reikalavimo į 49 % įplaukų iš HSY akcijų pardavimo HDW/Ferrostaal. Mainais ETVA atsisakė savo reikalavimo darbuotojams dėl 49 % HSY akcijų pirkimo kainos mokėjimo, kurį darbuotojai turėjo vykdyti pagal 1995 m. rugsėjo mėn.

sutartį. Tai reiškia, kad darbuotojai, kaip savininkai, niekada nepatyrė restruktūrizavimo sėkmės ar nesėkmės finansinio poveikio.

(167) Komisija nurodė Graikijai ir HSY, kad iš to, jog darbuotojai nesumokėjo pirkimo kainos, atrodo, kad Sprendimas C 10/94 netinkamai taikytas, nes toks nemokėjimas reiškia, kad dalinis privatizavimas, kurio tikslas – atkurti laivų statyklos konkurencingumą, taip ir neįvyko.

(168) Graikija ir HSY ginčija šias išvadas. Jos, be kita ko, pasitelkia tris toliau nurodytus argumentus Komisijos abejonoms išsklaidyti.

(169) Kaip pirmąjį argumentą Graikija nurodo tai, kad privatizavimas yra „realus“ ir „tikras“. Visų pirma, Graikijos Vyriausybė pabrėžia, kad: „Darbuotojai įgijo akcininko statusą pagal Graikijos teisės nuostatas. Jie užregistruoti įmonės akcininkų registracijos knygoje ir įgijo visas atitinkamas akcininkų teises, įskaitant teisę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose susirinkimuose ir taip kontroliuoti kasdienį laivų statyklų administravimą bei daryti jam įtaką. Be to, akcijų įsigijimas buvo susijęs su rizika, kad akcijos gali prarasti savo vertę.“ „Darbuotojai naudojo savo pirmumo teises, nustatytomis atitinkamuose teisės aktuose, ir dalyvavo didinant akcinį kapitalą proporcingai turimai akcinio kapitalo daliai; taigi, į laivų statyklas buvo investuotas privatus kapitalas.“⁽⁹⁴⁾

(170) Kaip antrąjį pagrindą Graikija nurodo tai, kad pirkimo kainos mokėjimas nebuvo viena iš Sprendime C 10/94 nustatytų sąlygų, o net jei taip ir būtų, Komisija manė, kad ši sąlyga jau įvykdyta. Visų pirma, Graikija primena, kad „1995 m. spalio 31 d. sprendime Komisija paminėjo, kad, prieš priimdama galutinį sprendimą dėl skolos nurašymo patvirtinimo, pagal pradėtą procedūrą toliau nagrinės visus Graikijos Vyriausybės veiksmus dėl susitarimo perduoti 49 % akcijų darbuotojų sąjungai taikymo, taip pat jo turinį. Imdamasi atitinkamų veiksmų, 1997 m. ji priėmė galutinį teigiamą sprendimą, kuriuo patvirtintas nurašymas nenustatant privatizavimo sąlygos. Kitaip tariant, 1997 m. Komisija jau išnagrinėjo susitarimo turinį ir, prieš leisdamą nurašyti skolą, padarė išvadą, jog tai privatizavimo dalykas.“⁽⁹⁵⁾

(171) Kaip trečiąjį pagrindą Graikija nurodo tai, kad ETVA teisingai taikė pardavimo sutartį. Darbuotojams, kadangi jie jau turėjo dalyvauti trijose kapitalo didinimo operacijose, kurių tikslas buvo finansuoti investicijų plano įgyvendinimą⁽⁹⁶⁾, „buvo sunku vykdyti savo išpareigojimą sumokėti akcijų kainą. ETVA nesiėmė teismo draudimų, kad išieškotų sumą, kurią buvo skolingas kiekvienas iš 2 000 darbuotojų, nes, tiesą sakant, nebuvo jokių galimybių sėkmingai užbaigti bet kokią tokio pobūdžio bylą <...>. Užtuot imdamasis sudėtingo, reikalaujančio daug laiko, brangaus ir galiausiai bergėdžio teismo proceso savo reikalavimams patenkinti <...>, ETVA pasinaudojo neapmokėtomis akcijomis kaip užstatu ir įvykdė savo reikalavimą iš įplaukų iš darbuotojams priklausančių akcijų pardavimo, taigi, minėtos įplaukos padengė aptariamą skolą.“⁽⁹⁷⁾ Kitaip tariant, Graikija tvirtina, kad, vykstant 2001–2002 m. HSY privatizavimui, ETVA gavo iš HDW/Ferrostaal visus 100 % pardavimo kainos vietoj 51 %, taigi „galima matyti, kad kaina buvo sumokėta. Akivaizdu, kad darbuotojų akcijų kainos padengimas jas parduodant patenkino ETVA reikalavimą, kad ši kaina būtų sumokėta <...>. <...> nėra jokio išpirkimo kainos nemokėjimo klausimo.“⁽⁹⁸⁾ Be to, negalima ginčyti, kad pardavimas HDW/Ferrostaal konsorciui yra tikras privatizavimas.

(172) Komisija padarė toliau nurodytas išvadas. Kaip nurodyta pirmiau, Sprendime C 10/94 ir Reglamente (EB) Nr.

1013/97 padaryta išvada, kad pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį HSY akcijos parduotos darbuotojams, todėl Direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnyje nustatyta laivų statyklos pardavimo sąlyga įvykdyta. Kaip nurodyta pirmiau, šios sąlygos tikslas buvo perduoti nuosavybę akcininkams, kurie imtųsi laivų statyklos konkurencingumui atkurti būtinų priemonių, nes siektų kuo labiau padidinti savo investicijos vertę. Šiomis aplinkybėmis Komisija pritarė 1995 m. rugsėjo mėn. sutarčiai kaip galiojančiam pardavimui, nes pagal ją darbuotojai buvo įpareigoti sumokėti 24 mln. EUR už 49 % HSY akcijų. Ši mokėtina kaina reiškė, kad, dalyvaudami laivų statyklos valdyje, darbuotojai stengsis apsaugoti ir didinti savo investicijos vertę⁽⁹⁹⁾. Dabar atrodo, kad ETVA, kuri kontroliavo valstybę, niekada rimtai nebandė gauti pirkimo kainos dalių, kurias pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį darbuotojai turėjo sumokėti 1998, 1999 ir 2000 m. ETVA galėjo gauti pirkimo kainos mokėjimą keliais būdais. ETVA kontroliavo HSY, kuri juridškai turėjo teisę išskaičiuoti sumas iš darbuotojų darbo užmokesčio ir išmokų⁽¹⁰⁰⁾. Be to, HSY ir darbuotojų asociacija taip pat buvo išpareigojusios ETVA pagal atskiras sutartis, kurios pasirašytos su kiekvienu darbuotoju per kelis mėnesius po 1995 m. rugsėjo mėn. Taigi ETVA galėjo pateikti ieškinį HSY ir darbuotojų asociacijai, jam nereikėjo teikti ieškinių atskiriems darbuotojams, kaip kad tvirtina Graikijos valdžios institucijos. Todėl Komisija daro išvadą, kad Graikijos valdžios institucijos sąmoningai nereikalavo, kad darbuotojai mokėtų metines įmokas. Taip elgdamasi, Graikija parodė, kad ji neketina gauti iš darbuotojų pirkimo kainos. Tai iš esmės pakeitė padėtį, kurioje atsidūrė darbuotojai. Užtuot mokėjus pirkimo kainą, darbuotojams nereikėjo rizikuoti šia savo nuosavų pinigų suma. Tai reiškia, kad dalyvaujant laivų statyklos valdyje akcijų vertės išsaugojimas ir didinimas bei finansinio gyvybingumo atkūrimas jiems buvo mažiau svarbus (svarbiau buvo išsaugoti užimtumą ir darbo sąlygas). Be to, kadangi jie nemokėjo pirkimo kainos, buvo galima tikėtis, kad vidutinės trukmės arba ilgalaikėje perspektyvoje ETVA pasinaudos turimu akcijų užstatu, taigi darbuotojai paprasčiausiai nebeturės jokių laivų statyklos akcijų. Esant šioms aplinkybėms, Komisija nesupranta, kaip darbuotojai galėjo būti suinteresuoti išsaugoti ir didinti HSY vertę bei imtis būtinų priemonių jos konkurencingumui atkurti. Todėl Komisija mano, kad tai, jog valstybė nesiekė gauti iš darbuotojų pirkimo kainos pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sąlygas, iš esmės pakeitė darbuotojų padėtį jiems dalyvaujant laivų statyklos valdyje. Taigi, kadangi ETVA nesiekė gauti iš darbuotojų pirkimo kainos, 1995 m. rugsėjo mėn. įvykęs nuosavybės pokytis nebuvo tikras „pardavimas“, kurio tikslas būtų atkurti laivų statyklos konkurencingumą, kaip reikalaujama Direktyvoje 90/684/EEB. Apibendrinant, nesiekdama gauti iš darbuotojų pirkimo kainos, Graikija netinkamai taikė Sprendimą C 10/94. Komisija priėmė šį sprendimą remdamasi pagrįsta prielaida, kad valstybinis bankas ETVA įgyvendins 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį, visų pirma, kad ETVA gaus iš HSY darbuotojų pirkimo kainą pagal sutartyje nustatytas tikslas nuostatas, taip užtikrindamas, kad šie naujieji savininkai būtų finansiskai suinteresuoti remti konkurencingumui ir gyvybingumui atkurti būtinas priemones. Komisija negalėjo tikėtis, kad Graikija, pati pateikusi 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį kaip HSY pardavimą, sąmoningai nesieks gauti iš pirkėjo pardavimo kainos, nors ir būta keleto sutartinių ir teisinių nuostatų, pagal kurias tą mokėjimą būtų galima

gauti. Komisija mano, kad tokia elgsena prilygsta neteisingos informacijos teikimui Komisijai ir netinkamam pagalbos naudojimui. Taigi pagalba, kurią leista suteikti Sprendimu C 10/94, turėtų būti susigrąžinta iš HSY.

(173) Komisija padarė išvadą, kad trys Graikijos ir HSY nurodyti argumentai, kurie apibendrinti pirmiau, turėtų būti atmesti.

(174) Kalbant apie pirmąjį pagrindą (t. y. kad privatizavimas buvo tikras ir realus, nes darbuotojai tapo akcijų savininkais ir įgijo atitinkamą HSY kontrolę), Komisija pastebi, kad nuosavybės perdavimas buvo būtina, bet nepakankama sąlyga. Sprendimas C 10/94 ir Reglamentas (EB) Nr. 1013/97 pagrįsti faktu, kad 1995 m. rugsėjo mėn. akcijos „parduotos“ darbuotojams. Kitaip tariant, jie pagrįsti hipoteze, kad darbuotojai moka pirkimo kainą pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje nustatytas sąlygas. Jie nėra pagrįsti faktu, kad akcijos „perduotos“ arba „duotos“ darbuotojams. Kaip paaiškinta pirmiau, logiška, kad Komisija ir Taryba turėtų laikyti pirkimo kainos mokėjimą lemiamu veiksmu, nes tai privertė darbuotojus laikyti akcijų vertę svarbia ir atitinkamai valdyti laivų statyklą. Kaip nurodyta pirmiau, jie neturėjo mokėti tos kainos, todėl jų padėtis buvo kitokia, nei rinkos ekonomikos savininko. Kalbant apie Graikijos tvirtinimą, kad „akcijų įsigijimas buvo susijęs su rizika, kad akcijos gali prarasti savo vertę“, Komisija pažymi, kad, nors ir neginčijama, kad darbuotojai formaliai tapo akcijų savininkais, akcijų vertės didėjimas jiems rūpėjo kur kas mažiau, nes jie neturėjo mokėti didelės kainos (t. y. darbo užmokesčio ir išmokų sumažėjimo dvylikos metų laikotarpiu), kad jas įsigytų. Be to, kadangi darbuotojai nemokėjo pirkimo kainos, jie turėjo numanyti, kad ETVA pasinaudos turimu akcijų užstatu, taigi darbuotojai neliks šių akcijų savininkais. Galiausiai, kalbant apie Graikijos tvirtinimus, kad „darbuotojai <...> dalyvavo didinant akcinį kapitalą proporcingai turimai acninio kapitalo daliai; taigi, į laivų statyklą buvo investuotas privatus kapitalas“, Komisija neginčija, kad darbuotojai dalyvavo didinant kapitalą (tai bus aprašyta apibūdinant ir vertinant E10 priemonę). Tačiau Komisija primena, kad pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį dalyvavimas didinant kapitalą nesuteikė darbuotojams teisės į jokiais naujas HSY akcijas. Todėl

Komisija nesupranta, kaip vien šis dalyvavimas galėtų paskatinti darbuotojus valdyti laivų statyklą taip, kad akcijų vertė būtų išsaugota ar padidėtų, nes dėl šio dalyvavimo jie neįgijo jokių naujų akcijų⁽¹⁰¹⁾. Komisija taip pat nesupranta, kaip šis dalyvavimas galėtų būti HSY „pardavimas“, nes darbuotojai mainais už savo investicijas negavo papildomų akcijų. Be to, Komisija primena, kad bendra suma, kurią darbuotojai investavo per tris kapitalo didinimo operacijas, buvo gerokai mažesnė, negu jie būtų investavę tuo atveju, jeigu būtų dalyvavę tose kapitalo didinimo operacijose ir mokėję pirkimo kainą pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutarties sąlygas. Primenama, kad Sprendimas C 10/94 ir Reglamentas (EB) Nr. 1013/97 pagrįsti hipoteze, kad 1995 m. rugsėjo mėn. sutartis bus įgyvendinta, t. y. kad darbuotojai sumokės pirkimo kainą ir įnašus didinant kapitalą. Pinigų suma, kurią darbuotojai turėjo investuoti, buvo gerokai mažesnė, negu Komisija teisėtai tikėjosi priimdama Sprendimą C 10/94 (o Taryba – priimdama Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1013/97), todėl Komisija mano, kad ši suma nepakankama, kad paskatintų juos laikyti akcijų vertę ir HSY konkurencingumo atkūrimą pakankamai svarbiais.

(175) Kalbant apie antrąjį Graikijos pasitelktą pagrindą (t. y. kad pirkimo kainos mokėjimas nebuvo viena iš Sprendime C 10/94 nustatytų sąlygų, o net jei taip ir būtų buvę, Komisija, išnagrinėjusi 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį, manė, kad ši sąlyga jau įvykdyta), Komisija anksčiau priminė, kad laivų statyklos pardavimas buvo viena iš Direktyvoje 90/684/EEB nustatytų sąlygų, ir paaiškino šios sąlygos priežastį. Komisija taip pat jau paaiškino, kad 1995 m. liepos mėn. ji priėmė neigiamą sprendimą, nes laivų statykla nebuvo parduota. Taigi Graikijai buvo aišku, kad paprasčiausias nuosavybės perdavimas darbuotojams Komisijos netenkina, ir ji galiausiai pritarė 1995 m. rugsėjo mėn. sutarčiai tik todėl, kad tai buvo tikras pardavimas, t. y. darbuotojai būtų mokėję didelę pirkimo kainą, todėl būtų iš tikrųjų finansiškai suinteresuoti atkurti konkurencingumą. Komisija taip pat primena, kad Direktyva 90/684/EEB pakeista Reglamentu (EB) Nr. 1013/97 tik restruktūrizavimui skirtos veiklos pagalbos, kuri gali būti suteikta HSY, sumos atžvilgiu. Priimtą Reglamentą (EB) Nr. 1013/97 ir Sprendimą C 10/94, 1995 m. rugsėjo mėn. sutartis jau buvo pateikta Komisijai ir Tarybai, todėl šiuose teisės aktuose nereikėjo pakartotinai nurodyti laivų statyklos pardavimo sąlygos. Juose tiesiog primenama, kad HSY akcijos „parduotos“. Tuo pagrindu Sprendime C 10/94 daroma išvada, kad „Direktyvos <...> 10 straipsnyje nustatytos sąlygos įvykdytos“. Kitaip tariant, vertinime, kurį Komisija atliko Sprendime C 10/94 (ir vertinime, kurį Taryba atliko

Tarybos reglamente (EB) Nr. 1013/97), atsižvelgiama į tai, jog sudaryta 1995 m. rugsėjo mėn. sutartis, kurią Graikija pateikė kaip pardavimą, ir kuri, kas svarbiausia, įpareigoja darbuotojus sumokėti ETVA 24 mln. EUR už 49 % HSY įsigijimą bei kurioje tiksliai nustatyta, kaip ši pirkimo kaina bus gauta iš darbuotojų ir sumokėta bankui ETVA. Šalių pareigos ir teisės tiksliai nustatytos sutartyje, Graikija pati pateikė sutartį kaip HSY pardavimą ir Graikijos Vyriausybė pati priėmė įstatymą, įpareigojantį darbuotojus sumokėti ETVA pirkimo kainą (žr. 100 išnašą), todėl Komisija neturėjo pagrindo abejoti, kad valstybė teisingai įgyvendins sutartį. Visų pirma, Komisija negalėjo tikėtis, kad valstybė pati sąmoningai nesieks gauti iš pirkėjo pirkimo kainos. Komisija turėjo teisę manyti, kad HSY parduota, ir neturėjo pakartotinai nurodyti, kad HSY turi būti parduota.

reikėtų susigrąžinti pagalbą, kurią leista suteikti Sprendimu C 10/94. Jeigu šis tvirtinimas teisingas, tai reiškia, kad Graikija pranešė Komisijai apie pardavimo susitarimą, kurio nuo pat pradžių nebuvo galima įgyvendinti (t. y. valstybė negali gauti iš pirkėjo pirkimo kainos)⁽¹⁰³⁾. Tokiu atveju Komisija turėtų manyti, kad Sprendimas C 10/1994 pagrįstas Graikijos pateikta klaidinga informacija ir todėl turėtų jį panaikinti.

(176) Kalbant apie trečiąją pagrindą, kurią Graikija pasitelkė siekdama išsklaidyti Komisijos abejones (t. y. kad 1995 m. rugsėjo mėn. sutartis teisingai įgyvendinta), Komisija pastebi, kad 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje aiškiai nurodyta, kaip turėtų būti mokama pirkimo kaina. Metinės įmokos būtų mokamos nuo 1998 m., jos būtų finansuojamos išskaitant dalį kalėdinių ir velykinių išmokų, taip pat dalį mėnesinio darbo užmokesčio. Darbuotojai buvo sutikę su savo būsimos algos ir išmokų sumažinimu, todėl ETVA nereikėjo gauti pirkimo kainos iš kiekvieno konkretaus darbuotojo: HSY galėjo tiesiogiai išskaityti jų mėnesinės algos dalį. Esant šioms aplinkybėms, Komisija nesupranta, kaip galima pateisinti metinių įmokų nemokėjimą tuo, kad „darbuotojams buvo sunku vykdyti savo įsipareigojimą sumokėti akcijų kainą“. ETVA paprasčiausiai turėjo užtikrinti, kad HSY išskaitytų atitinkamas sumas iš išmokų ir darbo užmokesčio. ETVA, valdantis kontrolinį akcijų paketą, kontroliavo HSY. Be to, HSY privalėjo išskaityti šias sumas pagal ETVA, HSY, darbuotojų asociacijos ir kiekvieno konkretaus darbuotojo sudarytų susitarimų sąlygas. Taigi ETVA galėjo tiesiogiai pareikšti ieškinį HSY, jeigu įmonė neveiktų pagal sutarties sąlygas⁽¹⁰²⁾. Todėl Komisija daro išvadą, kad ETVA, kuri kontroliavo valstybė, negalėjo gauti pirkimo kainos, nors privalėjo tai daryti pagal 1995 m. rugsėjo mėn. pardavimo sutarties nuostatas. Kaip paaiškinta pirmiau, tai yra netinkamas Sprendimo C 10/1994 taikymas, nes tame sprendime teisėtai manyta, kad sutartis bus teisingai įgyvendinta. Be to, Komisija pažymi, kad, net jei Graikijos tvirtinimas, kad ETVA bankui buvo neįmanoma gauti iš darbuotojų pirkimo kainos, yra teisingas, dėl to taip pat

(177) Kalbant apie trečiąją Graikijos pasitelktą pagrindą, Komisija taip pat atmeta tvirtinimą, kad neapmokėtų akcijų užstato panaudojimas ir akcijų pardavimas vykstant 2001–2002 m. privatizavimui prilygsta darbuotojų mokėjimo, mokėtino pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį, gavimui. Pirma, ETVA nesiekė gauti iš darbuotojų pirkimo kainos, todėl jie nemanė, kad jiems iš tikrųjų reikės investuoti atitinkamą pinigų sumą, taigi jie nerizikavo prarasti šiuos pinigus, jeigu akcijų vertė sumažėtų. Kaip paaiškinta pirmiau, tai prieštarauja Sprendimui C 10/94, kuriame manyta, kad HSY „parduota“, t. y. kad privatus investuotojas surizikavo konkrečia ir didele savo pinigų suma, įsigydamas HSY akcijų, todėl jis bus suinteresuotas valdyti laivų statyklą taip, kad jo akcijų paketo vertė kuo labiau padidėtų. Antra, pinigai, kuriuos gavo ETVA – taigi, ir valstybė – yra visiškai kitokie. Pasinaudojęs akcijų užstatu, ETVA prisiėmė 100 % su HSY verte susijusios rizikos (kartu sugrąžindamas padėtį, buvusią prieš dalinį privatizavimą). Be to, pardavęs 100 % HSY akcijų HDW/Ferrostaal, ETVA gavo tik 6,1 mln. EUR. Tai reiškia, kad iš 49 % akcijų paketo pardavimo ETVA gavo tik 3 mln. EUR. Tai gerokai mažiau už sumą, kurią ETVA būtų turėjęs gauti iš darbuotojų pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutarties sąlygas, būtent – 24 mln. EUR, kurie būtų sumokėti metinėmis įmokomis nuo 1998 m. gruodžio mėn. iki 2010 m. gruodžio mėn.

(178) Galiausiai Komisija neginčija tvirtinimo, kad tikras privatizavimas įvyko, kai HDW/Ferrostaal įsigijo 100 % HSY. Tačiau ji primena, kad pagal Direktyvos 90/684/EEB 10 straipsnį suteikti pagalbą leista tik tuo atveju, jei tai susiję su laivų statyklos pardavimu. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1013/97 ir Sprendimą C 10/94 suteikti pagalbą taip pat leista, nes laivų statykla buvo ką tik „parduota“. Taigi pagalba turėjo būti suteikta laivų statyklos pardavimo sąlygomis. Ji negalėjo būti suteikta pardavimui, kuris

vyktų po kelerių metų. Todėl tai, kad HSY iš tikrųjų privatizuota pardavus ją HDW/*Ferrostaal*, nekeičia išvados, kad Sprendimas C 10/1994 taikytas netinkamai. Taip pat primenama, kad parduodant laivų statyklą HDW/*Ferrostaal* ir Direktyva 90/684/EEB, ir Reglamentas (EB) Nr. 1013/97 buvo nustoję galioti jau prieš kelerius metus. Todėl HSY nebūtų galėjusi gauti pagalbos, patvirtintos Sprendimu C 10/94, vykstant 2001–2002 m. privatizavimui.

- (179) Komisija daro išvadą, kad nė vienas iš Graikijos nurodytų pagrindų negali paneigti ankstesnės išvados, kad, nesiekdamas gauti iš darbuotojų pirkimo kainos, valstybės kontroliuojamas bankas ETVA netinkamai taikė Sprendimą C 10/94. Todėl tai yra antrasis Sprendimo C 10/94 netinkamo taikymo atvejis (kartu su investicijų plano neįgyvendinimu) ir antroji priežastis susigrąžinti šiuo sprendimu patvirtintą pagalbą.

4.5.5. Komisijos procedūros pasirinkimo pagrindimas

- (180) Sprendime pratęsti procedūrą Komisija pareiškė abejonių, kad darbuotojai nesumokėjo jų 49 % HSY akcijų paketo pirkimo kainos. Tačiau šios abejonės pareikštos vertinant E10 priemonę (sprendime pratęsti procedūrą pavadintą 10 priemone). Šios abejonės nebuvo pareikštos vertinant E7 priemonę (sprendime pratęsti procedūrą pavadintą 7 priemone). Taigi sprendime pratęsti procedūrą nenurodyta, kad pirkimo kainos nemokėjimas galėtų būti netinkamas Sprendimo C 10/1994 taikymas. Todėl galėtų būti užduotas klausimas, ar, remiantis Reglamento (EB) Nr. 659/1999 6 straipsniu, Komisijai reikėjo priimti naują sprendimą, pagal kurį oficiali tyrimo procedūra būtų pratęsta antrą kartą, kad būtų pareikštos abejonės dėl šio klausimo. Graikija tvirtina, kad reikėjo ⁽¹⁰⁴⁾.

- (181) Komisija nemano, kad šiuo konkrečiu atveju ji privalėjo antrą kartą pratęsti tyrimo procedūrą. Pirma, kaip nurodyta, abejonės dėl konkretaus fakto (t. y. ar darbuotojai sumokėjo pirkimo kainą) pareikštos sprendime pratęsti procedūrą, taip suteikiant šalims galimybę pareikšti savo pastabas šiuo klausimu. Antra, kalbant apie teisinius argumentus, kad šis faktas galėtų reikšti netinkamą E7 priemonės taikymą, Komisija padarė šią išvadą tik atlikdama išsamią visų faktų ir teisės aktų analizę, kuri buvo

atlikta vykstant oficialiai tyrimo procedūrai. Tokioje dideleje ir sudėtingoje byloje, kuri susijusi su net dešimties metų senumo priemonėmis, tyrimo procedūra beveik automatiškai suteikia Komisijai galimybę patobulinti savo analizę, nes duoda daugiau žinių apie faktus ir teisinius klausimus. Trečia, Graikija ilgą laiką teikė painią informaciją apie tai, ar darbuotojai sumokėjo pirkimo kainą. Dar savo atsakyme dėl sprendimo pratęsti procedūrą Graikija ir HSY tvirtino, kad darbuotojai pradėjo mokėti pirkimo kainą 1998 m., kaip planuota 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje ⁽¹⁰⁵⁾. Tačiau atlikdama tyrimo procedūrą Komisija surinko įrodymų, kad taip nebuvo. Todėl ji pareikalavo, kad Graikija ir HSY pateiktų tvirtų savo tvirtinimų įrodymų ⁽¹⁰⁶⁾. Galiausiai HSY ir Graikija pripažino, kad darbuotojai nesumokėjo metinių įmokų pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį. Komisija, galiausiai išaiškinusi svarbius bylos faktus, tuo metu galėjo vertinti, ar būta netinkamo ankstesnių sprendimų taikymo atveju.

- (182) Komisija taip pat pabrėžia, kad, siekdama leisti Graikijai ir HSY veiksmingai dalyvauti procedūroje ir siekdama užtikrinti, kad būtų gerbiamos teisės į gynybą, ji sudarė Graikijai ir HSY (t. y. vienintelėms šalims, kurios pateikė pastabas dėl E10 priemonės, neįskaitant *Elefsis*, kuri savo pastabose jau nurodė mananti, kad Komisija turėtų nurodyti susigrąžinti Sprendimu C 10/94 patvirtintą pagalbą, nes pirkimo kaina nebuvo sumokėta) galimybę pateikti pastabas dėl Komisijos vertinimo, kad nemokėjimas galėtų būti laikomas netinkamu Sprendimo C 10/94 taikymu ⁽¹⁰⁷⁾. Išsamias pastabas pateikė ir Graikija, ir HSY ⁽¹⁰⁸⁾.

4.6. Netinkamas 2002 m. patvirtintos 29,5 mln. EUR pagalbos uždarymui naudojimas (E8 priemonė)

4.6.1. Priemonės aprašymas

- (183) 2002 m. birželio 5 d. Sprendimu N 513/01 leista suteikti 29,5 mln. EUR pagalbą, siekiant paskatinti dalį HSY darbuotojų savo noru išeiti iš darbo laivų statykloje. Komisija nustatė, kad 29,5 mln. EUR pagalba buvo suderinama pagalba uždarymui, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1540/98 4 straipsnyje, ir sutiko, kad metinio laivų statyklos laivų remonto pajėgumo apribojimas iki 420 000 žmogaus tiesioginio darbo valandų, įskaitant subrangovus, yra pagrįstas pajėgumo sumažinimas.

4.6.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (184) Sprendime pratęsti procedūrą Komisija pareiškė abejonių, ar šio apribojimo laikomasi. Įpareigojimo du kartus per metus teikti ataskaitas nesilaikyta. Be to, paprašytos pateikti tinkamą informaciją, Graikijos valdžios institucijos pateikė painius duomenis.

4.6.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (185) Elefsis teigimu, HSY apyvarta ir kasmet laivų statykloje remontuojamų laivų skaičius toks didelis, kad tai nesuderinama su 420 000 valandų apribojimo laikymusi.

4.6.4. Graikijos pastabos

- (186) Graikijos ir HSY teigimu, laivų statykla intensyviai naudojasi subrangovų paslaugomis; subrangovus reikia suskirstyti į dvi kategorijas. Pirma, tai „HSY pasamdyti subran-

govai“. Juos pasirenka ir atlygi jiems moka HSY. Antra, tai „trečiųjų šalių subrangovai“. Juos pasirenka laivo savininkas. Laivo savininkas pasirenka juos ir tiesiogiai aptaria su jais kainą. Trečiųjų šalių rangovai moka HSY mokesť už naudojimąsi laivų statyklos įrenginiais. Graikijos teigimu, atitiktį Sprendime N 513/01 nustatytą apribojimą turi tik pirmoji kategorija. Tačiau HSY nežino, kiek valandų šie „HSY pasamdyti subrangovai“ dirba, nes jiems mokama taikant nustatyto dydžio kainą. Todėl Graikija siūlo metodą, kaip apytikriai apskaičiuoti jų darbo valandų skaičių: pirma, jiems pagal sutartį sumokėtų kainų suma sumažinama 15 % (tiek sudaro pelno maržą) ir dar 20 %⁽¹⁰⁹⁾ (tiek sudaro žmogaus netiesioginio darbo valandos). Gauta suma padalijama iš „metinio žmogaus darbo valandos kainos tarifo, nustatyto pagal oficialias HSY apskaitos knygas“⁽¹¹⁰⁾. Taikydama šį metodą, Graikija nustato, kad bendras valandų skaičius kiekvienais metais nuo 2002 iki 2006 m. yra mažesnis nei 420 000 valandų. Taigi Graikija daro išvadą, kad apribojimo laikomasi. Metodas apibendrintas toliau pateiktoje lentelėje.

	2002 1 1 –2002 12 31	2003 1 1 –2003 9 30	2003 10 1 –2004 9 30	2004 10 1 –2005 9 30	2005 10 1 –2006 8 31
A. HSY darbininkų atlikto tiesioginio darbo valandos	51 995	42 155	[...] (*)	(...)	(...)
B. Kaina, sumokėta HSY pasamdytiems subrangovams (EUR)	3 798 728	16 471 322	(...)	(...)	[...] (iki 2006 6 30)
C. = B atėmus pelno maržą (15 %) ir netiesioginį darbą (20 %)	2 469 173	10 179 134	(...)	(...)	(...)
D. HSY tiesioginių darbininkų valandos kaina (EUR)	25,97	27,49	(...)	(...)	(...)
E. HSY pasamdytų subrangovų darbininkų atlikto tiesioginio darbo valandų apskaičiavimas (= C padalyta iš D)	95 077	370 284	(...)	(...)	(...)
F. Bendras tiesioginio darbo valandų skaičius, kuriam taikomas Sprendimas N 513/2001 (= A + E)	147 073	412 440	(...)	(...)	(...)

(*) informacijai taikomas profesinės paslapties reikalavimas

4.6.5. Vertinimas

4.6.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (187) Kalbant apie galimą 296 straipsnio taikymą šiai priemonei, Komisija primena, kad veikla civiliniame ir kari-

niame sektoriuose jau buvo atskirta Sprendime N 513/01, kuriame manyta, kad valstybės paramos dalis, kuriai taikomos valstybės pagalbos taisyklės, sudaro 25 %. Taigi visa 29,5 mln. EUR pagalba buvo susijusi su HSY veikla civiliniame sektoriuje ir gali būti vertinama pagal valstybės pagalbos taisykles.

4.6.5.2. Netinkamo pagalbos naudojimo buvimas

- (188) Komisija padarė išvadą, kad pakanka vieno iš toliau nurodytų veiksmų nuspręsti, kad sprendime, pagal kurį leista suteikti pagalbą, nustatyto apribojimo nebuvo laikomasi ir todėl pagalba naudotasi netinkamai.
- (189) Pirma, HSY nustatytas žmogaus darbo valandų apribojimas, todėl įmonė turėjo įdiegti mechanizmą, kuris leistų tiksliai apskaičiuoti šias valandas. Neįdiegdama mechanizmo, kuris leistų tiksliai apskaičiuoti subrangovų dirbtų žmogaus darbo valandų skaičiaus, taigi trukdydama tiksliai apskaičiuoti laivų statykloje dirbtų žmogaus darbo valandų skaičių, HSY netinkamai taikė Sprendimą N 513/01. Tai ypač taikytina, nes būtent Graikija pasiūlė naudoti „žmogaus darbo valandų skaičiaus“ rodiklį, kad įrodytų, jog HSY mažina savo gamybos pajėgumą.
- (190) Antra, Komisija ginčija Graikijos pareiškimą, kad valandų apribojimas „trečiųjų šalių rangovams“ netaikomas. Graikija tvirtina neturinti su jais jokių sutartinių santykių, išskyrus įrenginių nuomą. Pirma, Komisija mano, kad sutikus su tokia argumentacija, būtų galima apeiti apribojimą: užuot pasirašydama sutartis su subrangovais, HSY prašytų, kad juos pasirašytų laivų savininkai, taigi HSY ir subrangovai nebūtų sudarę jokios sutarties. Antra, apribojimo tikslas – sumažinti veiklos laivų statykloje apimtį. Todėl logiška, kad, kai Sprendime N 513/01 nurodyta, jog „subrangovo darbo jėga“ įtraukta į apribojimą, tai taikoma ir HSY subrangovams, ir laivų statykloje dirbantiems laivo savininko subrangovams. Trečia, Komisijai pateikus išsamius klausimus⁽¹¹⁾, Graikija pripažino, kad HSY tvarko mokėjimus kai kuriems iš šių „trečiųjų šalių rangovų“ tokiu būdu: toks subrangovas sudaro susitarimą su laivo savininku dėl atliktinų užduočių ir kainos, bet po to laivo savininkas moka HSY, kuri savo ruožtu perduoda pinigus subrangovui. Tokiais atvejais HSY ir rangovus sieja sutartinis ryšys, ir sumos, kurias laivo savininkas sumoka už rangovo darbą, pateikiamas HSY pelno ir nuostolių ataskaitoje kaip pajamos (t. y. jos įtraukiamos į HSY pardavimus (apyvartą)). Todėl neabejojama, kad bent šios sutartys su „trečiųjų šalių rangovais“ patenka į apribojimo taikymo sritį. Graikija nei apskaičiavo šių „trečiųjų šalių subrangovų“ dirbtų žmogaus darbo valandų skaičių, nei nurodė tokių skaičių Komisijai. Tai yra papildomas Sprendimo N 513/2001 pažeidimas. Be to, Komisija pastebi, kad HSY remonto veiklos apyvarta nuo 2002 m. sparčiai padidėjo. Tačiau šios tendencijos visiškai neatspindi bendras žmogaus darbo valandų skaičius, kurį pateikė Graikija. Todėl tikėtina, kad gerokai padidėjo žmogaus darbo valandų, kurias dirbo HSY apmokami trečiųjų šalių rangovai, skaičius. Remiantis Graikijos pateiktais skaičiais, 2003 m. HSY beveik siekė 420 000 valandų ribą, todėl Komisija daro išvadą, kad, į bendrą HSY dirbtų žmogaus darbo valandų skaičių įskaičiavus trečiųjų šalių rangovus, kuriems mokėjo HSY, pagrįsta manyti, kad paskesniais metais ši riba buvo peržengta.
- (191) Trečia, net jei ir būtų sutikta (o taip nėra), kad Sprendime N 513/01 nustatytas valandų apribojimas „trečiųjų šalių rangovams“ netaikomas, o „HSY pasamdytų subrangovų“ dirbtų žmogaus darbo valandų skaičių galima apytikriai apskaičiuoti dalijant jiems sumokėtas sumas iš darbo valandos kainos, apribojimo vis tiek nesilaikoma. „Metinis žmogaus darbo valandos kainos tarifas, nustatytas pagal oficialias HSY apskaitos knygas“, kurį taiko Graikija, yra netinkamas būdas apytikriai apskaičiuoti subrangovui dirbančio darbininko darbo valandos kainą. Dideli tarifo svyravimai (pvz., jis pakinta nuo 27 EUR iki [...] EUR kitais metais) įrodo, kad pagal oficialias HSY apskaitos knygas nustatytas metinis žmogaus darbo valandos kainos tarifas neparodo, kiek kainuoja darbuotojo darbo valanda⁽¹²⁾. Priskaičiuotas valandinis darbo užmokestis pramonėje niekada nekinta tokiu būdu: jis nuosekliai didėja laikui bėgant, bet niekada nepadidėja du kartus nuo vieno metų iki kitų. Be to, laivų statyklos pasitelkia subrangovus būtent dėl to, kad tai pigiau, negu pačioms samdyti daugiau darbo jėgos. Taigi, naudojant pagal oficialias HSY apskaitos knygas nustatytą metinį žmogaus darbo valandos kainos tarifą, subrangovų įdarbintų darbuotojų žmogaus darbo valandos kaina pervertinama. Komisijos pasamdytas konsultantas patvirtino šį faktą. Taikant labiau pagrįstus valandos kainos įverčius, subrangovų dirbtų žmogaus darbo valandų skaičius gerokai padidėja⁽¹³⁾, taigi 420 000 valandų apribojimas pažeidžiamas 2003 ir 2005 m.
- (192) Ketvirta, pagal Graikijos pasiūlytą metodą 2003 m. yra tik devyni mėnesiai, t. y. iki 2003 m. rugsėjo mėn. Graikija tvirtina, kad nuo to momento apskaitos metus pradėta skaičiuoti nuo spalio mėn. iki spalio mėn. Nėgalima sutikti, kad aukščiausia metinė riba būtų taikoma tik devynių mėnesių veiklai. Komisija paprašė Graikijos pateikti išsamios informacijos apie veiklą per paskutinius tris 2003 m. mėnesius, bet Graikija prašomų duomenų nepateikė⁽¹⁴⁾. Jeigu paskutinių trijų 2003 kalendorinių metų mėnesių veikla apytikriai būtų įvertinta kaip 2004 finansinių metų veiklos ketvirtis, aišku, kad žmogaus darbo valandų apribojimas pažeistas.

(193) Išvadą, kad priemonė netinkamai taikyta, galima padaryti remiantis keliais nesusijusiais pagrindais, todėl Komisija mano, kad pagalba turi būti susigražinta.

laikytų, kad ši priemonė yra pagalba, Graikija mano, kad tai suderinama pagalba uždarymui pagal Direktyvos 90/684/EEB 7 straipsnį.

4.7. 1996–1997 m. Graikijos valstybės arba ETVA skirta 8,72 mlrd. GRD (25,6 mln. EUR) kapitalo injekcija (E9 priemonė)

4.7.1. Priemonės aprašymas

(194) 1996–1997 m. ETVA skyrė HSY 8,72 mlrd. GRD (25,6 mln. EUR) kapitalo injekciją.

4.7.5. Vertinimas

4.7.5.1. Sutarties 296 straipsnis

(199) Šios priemonės lėšomis finansuota visa laivų statyklos veikla, ji nebuvo skirta tik veiklai civiliniame sektoriuje remti. Kaip nuspręsta šio sprendimo 3.3 skirsnyje, 75 % laivų statyklos veiklos yra karinio pobūdžio ir Graikija pasitelkia Sutarties 296 straipsnį, todėl pagal valstybės pagalbos taisykles galima vertinti tik 25 % priemonės (2,18 mlrd. GRD (6,4 mln. EUR)).

4.7.2. Priežastys pradėti procedūrą

(195) Sprendime pratęsti procedūrą pareikšta abejonų, ar ši kapitalo injekcija atitinka rinkos ekonomikos investuotojo elgseną. Pirma, Komisija pažymi, kad Graikija pateikė prieštaringų pastabų, pirmiausia nurodydama, kad šią sumą suteikė valstybė darbo jėgos sumažinimo 1 000 darbuotojų išlaidoms kompensuoti, o paskui paneigusi šį paaiškinimą, pareikšdama, kad šią kapitalo injekciją atliko ETVA. Antra, Komisija pastebi, kad darbuotojai, valdę 49 % akcijų, nedalyvavo šiame kapitalo didinime. Be to, nuostabą kelia tai, kad ši ETVA kapitalo injekcija nepadidino banko turimo HSY akcijų paketo.

4.7.5.2. Pagalbos buvimas

(200) Komisija pastebi, kad valstybė per ETVA skyrė HSY lėšų negaudama naujų akcijų, nes ji turėjo tik 51 % HSY. Rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų padovanojęs tokios dovanos kitiems akcininkams. Jis būtų pareikalavęs naujų akcijų arba proporcingos kitų akcininkų kapitalo injekcijos. Taigi, privatus investuotojas panašiomis aplinkybėmis nebūtų skyręs tokios kapitalo injekcijos.

(196) Komisija taip pat nurodė, kad nustačius, jog ši priemonė yra pagalba, abejotina, ar ta pagalba galėtų būti suderinama.

4.7.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

(197) Elefsis nurodė, kad 1996 m. 49 % HSY akcijų valdė darbuotojai. Jeigu ETVA būtų atlikęs kapitalo injekciją darbuotojams proporcingai nedalyvaujant, banko akcijų paketas būtų padidėjęs iki daugiau kaip 51 %, o tai draudžiama pagal įstatymus ir to iš esmės neįvyko. Tai reiškia, kad mainais už šią kapitalo injekciją ETVA negavo jokių naujų akcijų. Toks scenarijus privačiam investuotojų būtų buvęs nepriimtinas.

(201) Valstybė suteikė HSY išteklį, kurių įmonė nebūtų gavusi iš rinkos, taigi ši priemonė suteikė HSY selektyvaus pranašumo. Todėl priemonė yra pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, ji suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai yra neteisėta pagalba.

4.7.4. Graikijos pastabos

(198) Graikija patvirtina, kad 1996–1997 m. ETVA skyrė 8,72 mlrd. GRD (25,6 mln. EUR) kapitalo injekciją ir gavo lygiavertę sumą iš valstybės. Graikija tvirtina, kad valstybė veikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas, nes kapitalo injekcija finansuotas darbo jėgos sumažinimas gerokai padidino laivų statyklos veiksmingumą ir būsimą jos pelningumą. HSY aiškina, kad dėl įdėtų sumų naujų akcijų nebuvo išleista, todėl formaliai tai nebuvo kapitalo injekcija. Tai paaiškina, kodėl 51 % valstybės akcijų paketas nepadidėjo. Tačiau, jeigu Komisija vis dėlto

4.7.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

(202) Kalbant apie šios pagalbos suderinamumą, Komisija pastebi, kad neginčijama, jog HSY darbo jėga sumažinta nuo 3 022 darbuotojų 1995 m. iki 1 977 darbuotojų 1997 m. Apie šį darbo jėgos sumažinimą taip pat pranešta 1997 m. liepos 15 d. priimtuose dviejuose sprendimuose (sprendimai C 10/94 ir N 401/97), nes

tai sudarė vieną restruktūrizavimo plano ramsčių. Sprendimu N 401/1997 leidžiama suteikti investicinę pagalbą, kuri pagal Direktyvą 90/684/EEB gali būti pripažinta suderinama, tik jeigu yra „susijusi su restruktūrizavimo planu, kurį įgyvendinus sumažėja bendras laivų remonto pajėgumas“ ir „kuriame nenumatomas joks laivų statybos pajėgumo padidėjimas“. Sprendime N 401/97 manoma, kad „vyksta laivų statyklos remonto pajėgumo mažinimas, lygiavertis darbuotojų skaičiaus mažinimui, kurio nebus įmanoma kompensuoti numatomu produktyvumo padidėjimu ir komercinių laivų dokavimo pajėgumo mažinimu“. Sprendime taip pat nurodyta, kad vykdomas nedidelis laivų statybos pajėgumo mažinimas. Sprendime N 401/97 Komisija pati pripažino, kad dėl darbo jėgos mažinimo, įgyvendinamo kartu su kitomis Graikijos pasiūlytomis priemonėmis, laivų statybos ir laivų remonto pajėgumas sumažės, todėl Komisija mano, kad pajėgumas buvo sumažintas, kaip reikalaujama Direktyvos 90/684/EEB 7 straipsnyje. Kalbant apie pagalbos sumą ir intensyvumą, Komisija pastebi, kad pagalbos siekė sudarė 25,6 mln. EUR darbo jėgai sumažinti

1 000 darbuotojų. 2002 m., vos po šešerių metų, Komisija pripažino, kad keturis kartus didesnė suma mažesnio masto darbo jėgos sumažinimui yra suderinama. Taigi Komisija mano, kad pagalbos suma ir intensyvumas yra pagrįsti. Apibendrinant, Komisija mano, kad Direktyvos 90/684/EEB 7 straipsnyje nustatytos sąlygos patenkintos, taigi pagalba suderinama su bendraja rinka.

4.8. 1998–2000 m. kapitalo didinimas investicijų planui finansuoti (E10 priemonė)

4.8.1. Priemonės aprašymas

- (203) Kaip numatyta Sprendime N 401/1997, kapitalas tris kartus (1998, 1999 ir 2000 m.) padidintas, iš viso 2,98 mlrd. GRD (8,7 mln. EUR), siekiant finansuoti dalį HSY investicijų plano. Kapitalo didinimą proporcingai turimiems HSY akcijų paketams finansavo ETVA ir HSY darbuotojai.

(mln. GRD (mln. EUR))

	Iš viso	ETVA įnašas (51 %)	Darbuotojų įnašas (49 %)
1998 m. gegužės 20 d.	1 569 (4,6)	800 (2,3)	769 (2,3)
1999 m. birželio 24 d.	630 (1,8)	321 (0,9)	309 (0,9)
2000 m. gegužės 22 d.	780 (2,3)	397 (1,2)	382 (1,1)

- (204) 2001 m. Graikijos valstybė sumokėjo darbuotojams sumą, lygią jų įnašui tris kartus didinant kapitalą (žr. šio sprendimo 33 konstatuojamąją dalį, kurioje aprašytas Įstatymas Nr. 2941/2001).

darbuotojams bet kokią sumą, kurią jie galėtų įnešti į HSY kapitalą. Toks išipareigojimas reikštų, kad darbuotojams neteko jokios rizikos.

4.8.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (205) Sprendime pratęsti procedūrą Komisija pareiškė abejonių, ar ETVA dalyvavimas didinant kapitalą nebūtų nesuderinama pagalba. NET jei 1997 m. liepos 15 d. priimtame Sprendime N 401/97 ir manoma, kad būsimas ETVA dalyvavimas didinant kapitalą iš principo gali būti nelaikomas valstybės pagalba įgyvendinant restruktūrizavimo planą, šis dalyvavimas vis dėlto galėjo būti pagalba, kai šios priemonės imtasi 1998, 1999 ir 2000 m. Visų pirma, HSY padėtis tuo laikotarpiu pablogėjo. Sprendime pratęsti procedūrą taip pat nurodoma, kad tai, jog darbuotojai dalyvavo kapitalo didinime proporcingai turimai HSY kapitalo daliai, nepašalina pagalbos buvimo galimybės: pirma, neužtikrinta, kad jie sumokėjo ETVA 49 % HSY akcijų paketo kainą pagal 1995 m. rugsėjo mėn. dalinio privatizavimo susitarimą. Antra, neatmetama, kad valstybė slapta išipareigojo kompensuoti

4.8.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (206) *Elefsis* palaiko sprendime pradėti procedūrą pareikštas abejones, primena teismo praktiką *Alitalia* byloje⁽¹¹⁵⁾ dėl darbuotojų dalyvavimo didinant jų pačių įmonės kapitalą ir daro išvadą, kad ETVA dalyvavimas didinant kapitalą yra nesuderinama pagalba.

4.8.4. Graikijos pastabos

- (207) Graikija primena, kad ETVA ir darbuotojų dalyvavimas didinant kapitalą nustatytas 1995 m. rugsėjo mėn. dalinio privatizavimo susitarime. Sprendime N 401/1997 taip pat nurodyta, kad šios kapitalo didinimo operacijos bus atliktos ETVA ir HSY darbuotojams dalyvaujant jose atitinkamai 51 % ir 49 % dalimis, nelaikant, kad ETVA dalyvavimas yra pagalba. Galiausiai Graikija ir

HSY ginčija hipotezę, kad darbuotojai nesumokėjo ETVA pirkimo kainos, ir tai, jog esama slapto susitarimo, pagal kurį darbuotojams žadama, kad valstybė grąžins bet kokią investicijų planui finansuoti sumokėtą sumą. HSY tvirtina, kad, jei Komisija laikytų šią priemonę pagalba, tai būtų suderinama restruktūrizavimo pagalba.

pagrįstas 1997 m. liepos 15 d. vertinimas dėl pagalbos nebuvimo, nebebuvo:

4.8.5. Vertinimas

4.8.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (208) Kalbant apie galimą Sutarties 296 straipsnio taikymą, Komisija pastebi, kad kapitalo didinimo tikslas buvo finansuoti investicijų plano įgyvendinimą. Kaip jau nuspręsta vertinant P1, P2, P3 ir P4 priemones, šis investicijų planas ir jam finansuoti suteikta valstybės parama gali būti vertinami pagal valstybės pagalbos taisykles.

4.8.5.2. Pagalbos buvimas

- (209) Komisija padarė toliau nurodytas išvadas. Remiantis 1995 m. rugsėjo mėn. susitarimu dėl dalinio privatizavimo, ETVA pagal sutartį privalėjo dalyvauti būsimajame HSY kapitalo didinime 51 %, o likusius 49 % turėjo įnešti darbuotojai. Kapitalo didinimas buvo būtinas siekiant iš dalies finansuoti investicijų plano įgyvendinimą. Sprendime N 401/97 dėl investicinės pagalbos Komisija netiesiogiai manė, kad šis ETVA dalyvavimas būsimajame HSY kapitalo didinime nebus valstybės pagalba. Tai suderinama su tą pačią dieną priimtu Sprendimu C 10/94, kuriame Komisija laikėsi nuomonės, kad 49 % HSY akcijų pardavimas darbuotojams buvo pagrįstas dalinis privatizavimas ir galima buvo tikėtis gyvybingumo atkūrimo.

- (210) Kalbant apie ETVA dalyvavimą didinant kapitalą 1998 m. gegužės 20 d., Komisija mano nesant pakankamo pagrindo nukrypti nuo Sprendime N 401/97 pateikto netiesioginio vertinimo dėl pagalbos nebuvimo. Visų pirma, 1998 m. gegužės mėn. aplinkybės nelabai skyrėsi nuo aplinkybių, kurios prognozuotos priimant sprendimą. Be to, Komisija nerado jokių (slapto) valstybės įsipareigojimo grąžinti darbuotojams bet kokią sumą, kurią jie galėtų sumokėti didinant kapitalą, įrodymų.

- (211) Priešingai, didinant kapitalą 1999 m. birželio 24 d. ir 2000 m. gegužės 22 d., pagrindinių veiksmų, kuriais

- Pirmą, kaip paaiškinta pirmiau, abu 1997 m. liepos 15 d. priimti sprendimai pagrįsti faktu, kad Graikija įgyvendins 1995 m. rugsėjo mėn. dalinio privatizavimo susitarimą, visų pirma, kad darbuotojai sumokės ETVA pirkimo kainą, kaip nustatyta sutartyje, taip prisiimdami finansinę riziką, o tai paskatins juos remti konkurencingumui atkurti reikalingas priemones. Darbuotojai turėjo sumokėti ETVA pirmąją pirkimo kainos dalį iki 1998 m. gruodžio 31 d., tačiau nebuvo atlikta jokie mokėjimo. Valstybė nesiekė gauti mokėjimo. Kaip nurodyta vertinant E7 priemonę, tai reiškė, kad, priešingai negu Komisija tikėjosi 1997 m. liepos mėn., kai buvo priimti du sprendimai, darbuotojai neatsidūrė investuotojų, turinčių per ateinančius dvylika metų sumokėti iš viso 8,17 mlrd. GRD (24 mln. EUR), padėtyje. Šis nemokėjimas taip pat reiškė, kad darbuotojai nesilaikė savo įpareigojimo pagal 1995 m. rugsėjo mėn. dalinio privatizavimo sutartį. Taigi dalinio privatizavimo susitarimas bankui ETVA nebebuvo privalomas⁽¹¹⁶⁾, nes darbuotojai jį pažeidė. Priešingai, negu buvo galima teisėtai tikėtis galiojančių sutarčių pagrindu priimant Sprendimą N 401/97, tikras dalinis privatizavimas neįvyko, ir sutartis ETVA nebebuvo privaloma. Komisija mano, kad tai yra pagrindiniai skirtumai, palyginti su tuo, ko Komisija tikėjosi priimdama Sprendimą N 401/97 remdamasi 1995 m. rugsėjo mėn. sutartimi. Taigi to pakanka, kad tuomet nustatytas vertinimas dėl pagalbos nebuvimo būtų patikslintas.

- Antra, kaip jau išsamiai išnagrinėta šio sprendimo 3.1 skirsnyje, komercinė ir finansinė sėkmė, planuota priimant Sprendimą N 401/97, netapo tikrove. 1997 ir 1998 m. įmonei nepavyko suformuoti didelio ir pelningo užsakymų portfelio. Taigi, nuo 1998 m. pabaigos laipsniškai liko vis mažiau abejonių, kad laivų statykla paskesniais metais bus nuostolinga. Komisija nustatė, kad 1999 m. birželio 30 d. yra ta data, nuo kurios pagrįstai nebebuvo galima tikėtis jokio gyvybingumo atkūrimo. Neabejotina, kad 1999 m. birželio mėn. pradžioje dauguma blogų žinių jau buvo žinoma ir gyvybingumo atkūrimas remiantis galiojusiu restruktūrizavimo planu buvo labai hipotetinis.

(212) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad rinkos ekonomikos investuotojas ETVA vietoje nebebūtų investavęs į HSY⁽¹⁷⁾.

(213) Tokia kapitalo injekcija suteikia HSY selektyvaus pranašumo, todėl Komisija daro išvadą, kad ETVA dalyvavimas antrajame ir trečiajame kapitalo didinime yra valstybės pagalba HSY naudai. Kalbant apie atitiktį Sutarties 88 straipsnio 3 daliai, Komisija pastebi, kad ji niekada nebuvo priėmusi jokio sprendimo, kuriame būtų aiškiai įvertintas ETVA dalyvavimas didinant HSY kapitalą ir jam būtų duotas leidimas. Taigi Komisija mano, kad pagalba įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

(214) Komisija pastebi, kad net jei būtų manoma, kad Sprendimu N 401/97 buvo leista suteikti šią priemonę (Sprendime N 401/97 aprašyta, kad ETVA dalyvaus didinant HSY kapitalą ir, nekeltant abejonių dėl atitikties valstybės pagalbos taisyklėms, manoma, kad šis dalyvavimas nebūtų pagalba), tai nepakeistų būsimos išvados, kad pagalba turi būti susigrąžinta. Šiuo atveju reikėtų manyti, kad valstybinis bankas ETVA, kuris negavo iš darbuotojų pirkimo kainos pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį, netinkamai taikė šį sprendimą. Išvada, kad ETVA dalyvavimas būsimose kapitalo didinimo operacijose nėra pagalba, buvo pagrįsta lūkesčiu, kad darbuotojai sumokės pirkimo kainą pagal 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį. Taigi reikėtų daryti išvadą, kad Sprendimo N 401/97 dalis, kurioje patvirtintas ETVA dalyvavimas, netinkamai taikyta, todėl ETVA įnašai turėtų būti susigrąžinti iš HSY.

4.8.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

(215) Graikija tvirtina, kad ši priemonė galėtų būti laikoma suderinama restruktūrizavimo pagalba. Komisija primena, kad kapitalo didinimo tikslas buvo finansuoti investicijų plano įgyvendinimą. Vertindama P2 ir P3 priemones Komisija jau paaiškino, kodėl papildoma restruktūrizavimo pagalba investicijų planui negali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka.

(216) Du kapitalo padidinimai yra nesuderinama pagalba, todėl šios sumos turi būti susigrąžintos iš HSY.

4.9. Valstybės priešpriešinė garantija, susijusi su HSY sutartimis su OSE ir ISAP (E12b priemonė)

4.9.1. Priemonės aprašymas

(217) ETVA suteikė išankstinio mokėjimo ir gero sutarties įvykdymo garantijas (toliau – išankstinio mokėjimo garantijos), susijusias su sutartimis dėl riedmenų tiekimo, kurias HSY sudarė su *Hellenic Railway Organization* (OSE) ir *Athens-Piraeus Electric Railways* (ISAP). Su ISAP sutartimi susijusių išankstinio mokėjimo garantijas ETVA išdavė 1998 m. vasario mėn. ir 1999 m. sausio mėn., o su OSE sutartimi susijusias garantijas – 1999 m. rugpjūčio mėn. Mainais ETVA gavo atitinkamas priešpriešines valstybės garantijas. Sutarčių su OSE ir ISAP garantijų sumos siekė atitinkamai 29,4 mln. EUR ir 9,4 mln. EUR.

4.9.2. Priežastys pradėti procedūrą

(218) Sprendime pratęsti procedūrą Komisija pareiškė abejonių, ar privatus bankas būtų suteikęs šias priešpriešines garantijas tokiomis pat sąlygomis. Atsižvelgiant į HSY patiriamus sunkumus, būtų galima net suabejoti, ar bankas apskritai būtų jas suteikęs.

4.9.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

(219) *Elefsis* palaiko Komisijos pareikštas abejones. Visų pirma, valstybė neveikė kaip rinkos investuotojas, nes prisiėmė daug vaidmenų – valstybė buvo ir kontrolinio HSY akcijų paketo savininkė, ir vienintelė jos kreditorė bei garantas, kuris prisiėmė beveik visą su įmonės veikla susijusią riziką.

4.9.4. Graikijos pastabos

(220) Graikija ir HSY tvirtina, kad, nors valstybės priešpriešinės garantijos buvo oficialiai išduotos 1999 m. gruodžio mėn., jos jau buvo pažadėtos ETVA, kai bankas išdavė išankstinio mokėjimo garantijas dėl sutarties su ISAP 1998 m. vasario mėn. ir 1999 m. sausio mėn. bei garantijas dėl sutarties su OSE 1999 m. rugpjūčio mėn. Graikija tvirtina, kad šios priešpriešinės garantijos nebuvo selektyvios priemonės. Iš tiesų, jos suteiktos pagal Įstatymą Nr. 2322/1995⁽¹⁸⁾, o to įstatymo pagrindu valstybės garantijų gavo kelios įmonės. Be to, Graikija tvirtina, kad 0,05 % metinis mokestis buvo tinkamas rizikai

kompensuoti. Kalbant apie ETVA elgseną, tai buvo priimtina privačiam bankui, nes jis gavo iš valstybės priešpriešinę garantiją ir taikė 0,4 % priemoką⁽¹¹⁹⁾. HSY pateikė konsultanto ataskaitą – pirmąją *Deloitte* ataskaitą – šiam pareiškimui paremti. Šioje ataskaitoje taip pat tvirtinama, kad, nesant priešpriešinės valstybės garantijos, HSY vis vien būtų galėjusi gauti iš privataus banko garantiją, kuri būtų panaši į suteiktą banko ETVA, kaip užstatą pasiūliusi suvaržymo teisę į tam tikrą turtą. Galiausiai Graikija tvirtina, kad valstybės priešpriešinių garantijų naudą gavėjai yra OSE ir ISAP, o ne HSY.

4.9.5. Vertinimas

4.9.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (221) Ši priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį, nes skirta veiklai civiliniame sektoriuje tiesiogiai remti.

4.9.5.2. Pagalbos buvimas

- (222) Pirmiausia reikia išaiškinti, kuri iš dviejų rūšių priemonių (išankstinio mokėjimo garantijos, kurias suteikė ETVA, ir priešpriešinės garantijos, kurias valstybė suteikė ETVA) galėtų būti pagalbos priemonė. Graikija tvirtina, kad, kai ETVA suteikė išankstinio mokėjimo garantijas, jam jau buvo tvirtai pažadėta suteikti priešpriešines valstybės garantijas, todėl reikia daryti išvadą, kad suteikdamas garantijas ETVA buvo visiškai apsaugotas priešpriešinių valstybės garantijų. Taigi, ETVA neprisiėmė jokios rizikos (dėl priešpriešinių valstybės garantijų) ir kartu kiekvieną ketvirtį gaudavo 0,4 % mokestį, todėl ši priemonė panašiomis aplinkybėmis būtų buvusi priimtina rinkos ekonomikos investuotojui. Priešingai, valstybė suteikė priešpriešines garantijas, kurios nebuvo užtikrintos jokių užstatu ir už kurias ji gavo tik 0,05 % garantijos priemoką. Ši antroji priemonė aiškiai būtų nepriimtina rinkos ekonomikos investuotojui. Todėl ši antroji priemonė yra valstybės pagalba. Tačiau Komisija pastebi, kad valstybė valdė 100 % ETVA ir visos pastarojo banko įgyvendintos priemonės priskirtinos valstybei, todėl dviejų priemonių (t. y. garantijos ir priešpriešinės garantijos) atskyrimas yra šiek tiek dirbtinis.

- (223) Graikija tvirtina, kad naudą gavėjai buvo OSE ir ISAP, todėl reikia išaiškinti, kas iš tikrųjų yra šios priemonės naudą gavėjas. Komisija pastebi, kad pagal sutartis dėl riedmenų medžiagų tiekimo pardavėjas paprastai turi suteikti pirkėjui banko garantijas pirkėjo atliekamiems išankstiniam mokėjimams. Iš tiesų, pirkėjas nori būti tikras, kad galės susigrąžinti šias sumas, jeigu pardavėjas nepristatys medžiagų, pvz., dėl to, kad bankrutavo. Taigi gauti šias garantijas iš banko ir prisiimti jų išlaidas turi pardavėjas. Kitaip tariant, tai įprasta kaina, kurią riedmenų medžiagų pardavėjas turi mokėti. Šiuo atveju priešpriešinės valstybės garantijos suteikė HSY galimybę gauti garantijas iš ETVA už vos 0,4 % per ketvirtį kainą. Kaip bus parodyta toliau, nesant valstybės garantijos privatus bankas būtų taikęs garantijoms, suteiktoms iki 1999 m. birželio 30 d., mažiausiai 480 bazinių punktų per metus mokestį. Nuo tos datos nė vienas privatus bankas nebūtų suteikęs tokių garantijų. Taigi aišku, kad laikotarpiu iki 1999 m. birželio 30 d. priešpriešinės valstybės garantijos suteikė HSY galimybę gauti garantijas mažesne kaina. Laikotarpiu po 1999 m. birželio 30 d. priešpriešinės valstybės garantijos leido HSY gauti garantijų, kurių HSY iš viso nebūtų galėjusi gauti rinkoje. Apibendrinant, pagalbos naudą gavėja yra HSY.

- (224) Kalbant apie Graikijos tvirtinimą, kad priemonė nėra selektyvi, Komisija primena, kad priemonė, kad ji būtų laikoma bendrąja, turi būti veiksmingai vienodai priinama visiems valstybėje narėje veikiantiems ūkio subjektams ir tokios priemonės apimtis negali būti *de facto* sumažinama, pasitelkiant, pvz., valstybės įgaliojimus skirti ją savo nuožiūra arba kitus veiksnius, kurie riboja praktinį jos poveikį. Komisija mano, kad Įstatymas Nr. 2322/1995 toli gražu neatitinka šios apibrėžties. Pirmą, įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, kad garantiją suteikia ekonomikos ministras pagal susitarimą su trimis kitais ministrais. Taigi garantijos suteikimas priklauso nuo valdžios institucijų įgaliojimų veikti savo nuožiūra. Antra, valstybės garantija gali būti suteikta privačiai įmonei tik tuo atveju, jeigu ji yra atokiaame regione ir jeigu siekiama tikslo skatinti regiono ekonominę plėtrą, o ne remti konkrečią įmonę (1b straipsnis) arba jeigu ji patyrė žalą dėl gamtos reiškinių (1cc straipsnis). Įmonėms, kurių 100 % priklauso valstybei arba kurių kontrolinį akcijų paketą valdo valstybė, valstybės pagalba gali būti suteikta dėl bendrųjų priežasčių, kaip antai kai kuriems jų išpareigojimams padengti (1b straipsnis). Taigi aišku, kad valstybinių įmonių galimybės gauti valstybės garantijas yra kur kas didesnės negu privačių

įmonių. Šią išvadą patvirtina garantuotų paskolų sąrašo, pateikto pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje, analizė⁽¹²⁰⁾. Trečia, garantijos nėra visiems vienodai prieinamos. Įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad suteikdama garantiją valstybė gali pareikalauti tam tikro užstato (pvz., ilgalaikio įmonės turto suvaržymo). Sprendimą reikalauti užstato savo nuožiūra priima ekonomikos ministras. Šiuo atveju valstybė, suteikdama E12b priemonę, nereikalavo užstato. Kalbant apie vienodų galimybių gauti garantijas nebuvimą, Komisija pastebi, kad garantijos mokestis visoms paskoloms nėra vienodas. Pavyzdžiui, šiuo atveju garantijos priemoka tesiekė 0,05 %. E14 priemonės, kuri taip pat suteikta remiantis Įstatymu Nr. 2322/1995, atveju priemoka buvo 1 %. Pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje pateiktame garantuotų paskolų sąrašo kai kurioms paskoloms taip pat buvo taikoma 0,1 % ir 0,5 % priemoka. Apibendrinant, Komisija atmeta Graikijos tvirtinimą, kad Įstatymas Nr. 2322/1995 yra bendroji priemonė.

(225) Kalbant apie pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje pateiktą tvirtinimą, kad HSY būtų galėjusi gauti šias išankstinio mokėjimo garantijas iš privataus banko, vietoje priešpriešinės valstybės garantijos įkeisdama bankui tam tikrą turtą, Komisija mano, kad šis tvirtinimas nagrinėjant priemonę yra nesvarbus. Komisija turi išnagrinėti, ar priemonių, kurias faktiškai suteikė valstybė, sąlygos buvo pagalba laivų statyklai. Komisija neturi tikrinti, ar suteikdama didesnę užstatą laivų statykla būtų galėjusi gauti tokią pat garantiją rinkoje. Kaip nurodyta pranešimo dėl garantijų 2.1.1 skirsnyje, vienas iš galimų valstybės garantijos pranašumų – galimybė paskolos gavėjui „susitarti dėl mažesnio užstato“. Šiuo atveju nė viena iš priešpriešinių valstybės garantijų nebuvo užtikrinta tam tikro laivų statyklos turto suvaržymu. Taigi priešpriešinė garantija, kuriai kaip užstatas suteiktas turtas, yra kitoks sandoris, kurio vertinti nereikia. Be to, Komisija pažymi, kad, net jei ir reikėtų vertinti šį pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje pateiktą tvirtinimą, suteikdama užstatą HSY nebūtų galėjusi įtikinti privataus banko suteikti tokias išankstinio mokėjimo garantijas. Laivų statyklos turtas jau buvo įkeistas, o jo likvidacinė vertė buvo nedidelė (žr. 43 išnašoje aptartus antrąjį ir trečiąjį punktus). Taigi, net ir užstato tam tikro HSY turto suvaržymo forma nebūtų užtekę įtikinti rinkos ekonomikos investuotoją skolinti HSY.

(226) Pirmiau šiame sprendime Komisija nustatė palūkanų normą, kurią privatus bankas būtų taikęs, suteikdamas HSY paskolą. Kalbant apie laikotarpį iki 1999 m. birželio 30 d., padaryta išvada, kad HSY kėlė ypatingą riziką, todėl prie klestinčioms įmonėms suteiktoms paskoloms taikomos palūkanų normos būtina pridėti mažiausiai 400 bazinių punktų rizikos priemoką. Norint taikyti tokį pat požiūrį išankstinio mokėjimo garantijoms, būtina nustatyti, kokią priemoką rinkos ekonomikos investuotojas būtų taikęs, suteikdamas išankstinio mokėjimo garantiją klestinčiai įmonei. Nė viena šios procedūros šalių nenurodė patikimos tokios garantijos rinkos kainos. Keliose laivų statybos sektoriuje tirtose valstybės garantijų schemose, kurios, kaip patvirtino Komisija, nelaikomos pagalba⁽¹²¹⁾, metinė garantijos priemoka, nustatyta paskolos gavėjui, kurio kredito rizika mažiausia, sudarė 0,8 % arba 80 bazinių punktų. Nesant kitų patikimų rodiklių, Komisija naudos šią normą kaip mažiausios metinės garantijos priemokos, kurią tuo metu Graikijoje mokėjo klestinčios laivų statybos įmonės, įvertį. NET jei sutartys su OSE ir ISAP susijusios ne su laivų statyba, o su riedmenų gamyba, Komisija taikys 0,8 % normą kaip etaloną, nes riedmenų gamyba HSY tebuvo papildoma veikla, o didžioji dalis HSY veiklos, taigi didžioji HSY rizikos dalis, buvo susijusi su laivų statyba ir remontu. Taigi, kalbant apie išankstinio mokėjimo garantijas, suteiktas HSY iki 1999 m. birželio 30 d., ar esama pagalbos ir kokia jos suma, bus vertinama lyginant HSY faktiškai mokėtą metinę priemoką (įskaitant valstybei mokėtą priešpriešinės garantijos mokestį) su 480 bazinių punktų priemoka (t. y. 80 bazinių punktų pridėjus 400 bazinių punktų). Kalbant apie laikotarpį po 1999 m. birželio 30 d., pirmiau šiame sprendime Komisija padarė išvadą, kad laivų statykla nebeturėjo galimybių skolintis finansų rinkoje ir kad susigrąžintina bet kurios paskolos pagalbos elementą sudarys HSY faktiškai mokėtos palūkanų normos ir orientacinės normos pridėjus 600 bazinių punktų skirtumas. Taigi išankstinio mokėjimo garantijų atveju susigrąžintina pagalba bus apskaičiuota lyginant HSY mokėtą faktinę priemoką (įskaitant valstybei mokėtą priešpriešinės garantijos mokestį) su 680 bazinių punktų priemoka (t. y. 80 bazinių punktų pridėjus 600 bazinių punktų).

(227) Komisija pažymi, kad Graikija tvirtina, kad, kai ETVA suteikė išankstinio mokėjimo garantijas, priešpriešinės garantijos jau buvo pažadėtos. Taigi, su ISAP išankstiniais mokėjimais susijusios priešpriešinės garantijos suteiktos iki 1999 m. birželio mėn. pabaigos. Bendra metinė šių garantijų kaina (ETVA mokamas garantijos mokestis ir

valstybei mokamas priešpriešinės garantijos mokestis) buvo gerokai mažesnė nei 480 bazinių punktų. Taigi jose yra valstybės pagalbos elementas, kurį sudaro pastarosios priemokos ir bendros garantijų kainos HSY (ETVA mokamos priemokos)⁽¹²²⁾ ir valstybei mokamos priemokos) skirtumas. Priešingai, negu reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, pagalba suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai yra neteisėta pagalba.

- (228) Su OSE išankstiniais mokėjimais susijusios priešpriešinės garantijos suteiktos po 1999 m. birželio mėn., t. y. tuo metu, kai nė vienas bankas nebūtų toliau teikęs tokios garantijos. Taigi, visos šios priešpriešinės garantijos yra pagalba. Priešingai, negu reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, pagalba suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai yra neteisėta pagalba. Jeigu šios pagalbos priemonės bus pripažintos nesuderinamomis ir jeigu jos tebetaikomos, jas reikės nedelsiant nutraukti. Tačiau to nepakaks pradinei padėčiai atkurti, nes HSY bus kelerius metus gavusi naudos iš garantijos, kurios ji nebūtų gavusi rinkoje. Už laikotarpį iki garantijos termino pabaigos taip pat reikės susigrąžinti pagalbą, kurią sudaro 680 bazinių punktų ir HSY faktiškai mokėtų priemokų skirtumas.

4.9.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (229) Komisija pastebi, kad ši pagalba yra veiklos pagalba, nes sumažinamos išlaidos, kurių HSY paprastai turėtų patirti vykdydama komercines sutartis. Veiklos pagalba riedmenų medžiagų gamybos sektoriuje nebuvo leidžiama, todėl pagalba negali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka ir turi būti susigrąžinta.

4.10. Įsipareigojimų atidėjimas (terminų pakeitimas) ir atleidimas nuo OSE ir ISAP mokėtinų baudų (E12c priemonė)

4.10.1. Priemonės aprašymas

- (230) HSY negalėjo įvykdyti savo įsipareigojimų pagal sutartis dėl riedmenų, sudarytų su OSE ir ISAP. Visų pirma, HSY nepavyko pagaminti riedmenų pagal sutartą tvarkaraštį. Todėl 2002–2003 m. kai kurios sutartys persvarstytos ir suderintas naujas tvarkaraštis. Be to, atrodo, kad atsiskaityta pirminėse sutartyse nustatytų straipsnių dėl baudų taikymo ir delspinigių arba jų taikymas atidėtas.

4.10.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (231) Sprendime pratęsti procedūrą Komisija pareiškė abejonių, ar per 2002–2003 m. vykusias derybas valstybinės įmonės OSE ir ISAP elgėsi taip, kaip panašiomis aplinkybėmis būtų priimtina privačiai įmonei. Jos galėjo taikyti ir (arba) persvarstyti sutartis HSY palankiu būdu, taip suteikdamos įmonei valstybės pagalbą.

4.10.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (232) Elefsis tvirtina, kad OSE ir ISAP nesiekė gauti visos baudų ir delspinigių, kurie susidarė dėl vėlavimo, sumos ir nepasinaudojo HSY vardu suteiktomis garantijomis dėl gero sutartinių įsipareigojimų įvykdymo.

4.10.4. Graikijos pastabos

- (233) Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad HSY sumokėjo visas baudas ir atitinkamas palūkanų sumas pagal savo sutartinius įsipareigojimus ir bet koks persvarstymas vyko pagal pripažintą komercinę praktiką. OSE ir ISAP niekada neatsisakė baudų ir delspinigių.

- (234) Kalbant apie HSY ir OSE sutartis, 1997 m. pabaigoje sudaryti šie šeši programiniai susitarimai (toliau – PS): PS 33 SD 33, PS 33 SD 33a, PS 35 SD 35, PS 37 SD 37a, PS 39 SD 39 ir PS 41 SD 41a. Programinių susitarimų įgyvendinimas pradėtas 1999 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn., OSE sumokėjęs 1997 m. sutartyse sutartus išankstinius mokėjimus. Nuo 2000 m., po pirmųjų vėlavimų pristatyti medžiagas tais metais, OSE reikalavo, kad susitarimai būtų įgyvendinami laiku. Konsorciumas, tarp kurio narių buvo HSY, pasiūlė pakeisti šešias sutartis nustatant šias sąlygas:

— konsorciumas sumoka nustatytas baudas ir delspinigius pinigais arba natūra, kaip pageidautų OSE,

— kainos didėjimo formulė taikoma remiantis ilgalaikėse sutartyse nustatytais sutartais pristatymo tvarkaraščiais, o ne naujais konsorciumo pasiūlytais pristatymo terminais, kad šios pristatymo datos būtų priimtinos,

— pateikti OSE nemokamai naudoti lygiavertį riedmenų kiekį, kad, viena vertus, būtų sutikta su naujais pasiūlytais pristatymo terminais ir, kita vertus, nebebūtų toliau skaičiuojamos baudos ir delspinigiai. PS 39 (elektriniai lokomotyvai) nuostata dėl lygiavertio riedmenų kiekio nebuvo taikyta, nes OSE neužbaigė Patrų–Atėnų–Salonikų linijos elektrifikavimo, o PS 35 ši nuostata nebuvo taikyta, nes konsorciumas pageidavo, kad baudų ir delspinigių sumos būtų toliau skaičiuojamos pagal sutartį,

— jeigu lygiavertis riedmenų kiekis nebūtų pateiktas arba jeigu pristatymas (sutartyje nustatytų medžiagų) būtų pavėluotas, baudos ir delspinigiai būtų toliau skaičiuojami, atnaujinant skaičiavimą nuo sumos, kuri pasiekta 2002 m. gruodžio 31 d.

(235) 2003 m. sausio 7 d. OSE valdyba pritarė siūlomiems pakeitimams. Trys PS (33a, 35 ir 39) pakeisti per pirmuosius keturis 2003 m. mėnesius, o susijusios pakeistos sutartys pasirašytos atitinkamai 2003 m. vasario 28 d., 2003 m. balandžio 17 d. ir 2003 m. vasario 28 d. ⁽¹²³⁾.

(236) Turėjusi rinktis, ar paskelbti PS negaliojančiais, ar juos pakeisti, ir atsižvelgusi į savo poreikius, susijusius su 2004 m. olimpinėms žaidynėms, OSE nusprendė, kad jos verslo interesams labiausiai tinka priimti konsorciumo pasiūlymą dėl susitarimų pakeitimo, o ne paskelbti susitarimus negaliojančiais. Paskelbusi susitarimus negaliojančiais, OSE negalėtų gauti papildomų naujų riedmenų, o naujoms riedmenų pirkimo procedūroms įgyvendinti būtų prireikę mažiausiai trejų ar ketverių metų. Pakeistos sutartys buvo teisėtos ir parengtos remiantis pradinėmis sutartimis.

(237) Graikijos nuomone, pirmiau pateikta informacija rodo, kad požiūris, taikytas konsorciumui, taigi, ir HSY, niekada nebuvo palankesnis už požiūrį, taikytą kitiems OSE tiekėjams; reikalauta baudų ir delspinigių ir jie išieškoti kiekvienu atveju ⁽¹²⁴⁾. Sutartyje nebuvo nė vienos nuostatos dėl baudų sumoms skaičiuojamų delspinigių, bet OSE reikalavo delspinigių ir pateikė konsorciumui atitinkamas sąskaitas faktūras.

(238) Tas pats pasakytina ir dėl ISAP sumų, kurios yra faktiniai HSY atlikti mokėjimai, ne atidėjiniai. Be to, pabrėžiama, kad programinis susitarimas 1/97 nebuvo nei persvarstytas, nei pakeistas ⁽¹²⁵⁾. Tame susitarime numatytas ketu-

riasdešimties sudėtinių vienetų, kiekvieną iš jų sudaro trys transporto priemonės, projektavimas, gamyba, pristatymas ir atidavimas eksploatuoti. Vienetai pristatyti pavėluotai, todėl nustatytos ir išskaitytos programiniame susitarime numatytos baudos ir delspinigiai ⁽¹²⁶⁾.

4.10.5. Vertinimas

4.10.5.1. Sutarties 296 straipsnis

(239) Ši priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį, nes yra išimtinai susijusi su veikla civiliniame sektoriuje.

4.10.5.2. Pagalbos buvimas

(240) Komisija pastebi, kad Graikijos valdžios institucijos pateikė išsamią informaciją apie susijusias sutartis, kaip reikalauta sprendime pratęsti procedūrą. Remiantis šia informacija, Komisijos pareikštos abejonės pašalintos. HSY mokėjo baudų ir susijusių delspinigių sumas pagal savo sutartinius įsipareigojimus ir, kai sutartys buvo persvarstytos, Komisija nerado įrodymų, kad persvarstymas nebuvo vykdytas pagal pripažintą komercinę praktiką. Kaip *Elefsis* pati pripažįsta, vėlavimas vykdyti sutartis HSY kainavo dešimtis milijonų eurų būtent dėl to, kad OSE ir ISAP reikalavo mokėti baudas ir delspinigius arba pateikti lygiavertį riedmenų kiekį. Kalbant apie *Elefsis* tvirtinimą, kad OSE ir ISAP, jeigu jos būtų privačios įmonės, būtų atmetusios visus konsorciumo pasiūlytus pakeitimus, todėl būtų pareikalavusios sumokėti visą baudų ir delspinigių sumą, taip pat būtų pareikalavusios ją skubiai sumokėti grynaisiais, o ne paskirstyti mokėjimus ilgesniu laikotarpiu, galima teigti, kad tai atrodo itin mažai tikėtina. Jeigu OSE ir ISAP būtų taikiusios tokių nelankstų požiūrį prieš HSY pardavimo užbaigimą, tai tikriausiai būtų sulaukę naująjį savininką nuo laivų statyklos pirkimo. Be tokio įsigijimo laivų statykla, kaip bus paaiškinta analizuojant E18c priemonę, greičiausiai būtų bankrutavusi. Finansinė laivų statyklos padėtis nepagerėjo net ir po to, kai ją įsigijo HDW/*Ferrostaal*. Taigi, jeigu OSE ir ISAP būtų taikiusios visiškai nelankstų požiūrį, būtų kilusi reali HSY bankroto rizika. Tai reiškia, kad galiojusių sutarčių vykdymas būtų nutrauktas. Vadinasi, OSE ir ISAP būtų tekę skelbti naują kvietimą dalyvauti konkurse, sutartis būtų sudaryta su nauju tiekėju ir pristatymas vėluotų kelerius metus. Komisija mano, kad tokiomis aplinkybėmis rinkos ekonomikos pirkėjas gali sutikti su daliniu persvarstymu, kuris leistų įvykdyti galiojančią sutartį per pagrįstą laikotarpį, taigi pirkėjas galiausiai gautų užsakytas riedmenų medžiagas, nors ir kiek pavėluotai. Šiuo atžvilgiu Komisija pastebi, kad privatizavus HSY tikimybė, kad sutartys bus įvykdytos per pagrįstą laikotarpį, padidėjo, nes naujasis privatus savininkas buvo patyręs valdyti sudėtingus projektus ir tai buvo privati įmonė, kuri siekė pelno, todėl norėjo apriboti vėlavimą, kad sumažintų neigiamus finansinius padarinius.

(241) Apibendrinant, Komisija mano nesant įtikinamų įrodymų, kad OSE ir ISAP elgsena panašiomis aplinkybėmis nebūtų buvusi priimtina privačiai įmonei. Todėl Komisija daro išvadą, kad sutarčių su OSE ir ISAP įgyvendinimo būdas ir riboti sutarčių pakeitimai, su kuriais OSE sutiko 2002–2003 m., nėra susiję su pagalbos elementais.

4.11. ETVA paskola *Strintzis* sutarčiai finansuoti (E13a priemonė)

4.11.1. Priemonės aprašymas

(242) 1999 m. spalio 29 d. ETVA suteikė HSY 16,9 mlrd. GRD (49,7 mln. EUR) paskolą dviejų keltų, kuriuos užsakė įmonė *Strintzis*, statybai finansuoti. Palūkanų norma buvo LIBOR⁽¹²⁷⁾ pridėjus 100 bazinių punktų. 2001 m. birželio mėn. lengvatinėmis sąlygomis įkeisti du statomi laivai. Visa paskolos suma grąžinta paskolą suteikusiam bankui 2004 m. spalio 8 d.

4.11.2. Priežastys pradėti procedūrą

(243) Sprendime pratęsti procedūrą pareikšta abejonių, ar laivų įkeitimas ir draudimo įmokų perleidimas buvo pakankamas užstatas. Be to, atrodo, kad paskola HSY išmokėta nedelsiant, o ji turėjo būti mokama tik patiriant statybos išlaidas. Be to, panašu, kad palūkanų norma buvo pernelyg maža, atsižvelgiant į laivų statyklos patiriamus sunkumus. Galiausiai šios paskolos ir kitos priemonės (E13b priemonės) derinys rodo, kad ETVA rėmė didelę *Strintzis* užsakytų dviejų laivų finansavimo dalį.

4.11.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

(244) *Elefsis* tvirtina, kad šios paskolos nebūtų suteikęs joks privatus bankas. Pirma, sudarant paskolos sutartį, ETVA neturėjo užstato, nes laivai įkeisti gerokai vėliau. Be to, *Elefsis* sutinka, kad statomų korpusų rinkos vertė yra nedidelė.

4.11.4. Graikijos pastabos

(245) Graikija ir HSY pabrėžia, kad buvo taikomos tuo metu įprastos paskolos sąlygos. *Deloitte* ataskaitoje patvirtinama, kad ir specialusis bankas (ETVA), ir Graikijos bankai apskritai teikė įmonėms paskolas, taikydami panašią palūkanų normą. HSY pateikia išsamią informaciją apie užstatus, kurie buvo pateikti ETVA sudarant paskolos sutartį (dviejų laivų kainos, draudimo kompensacijų ir visų dėl frachto atsirandančių reikalavimų

trečiajai šaliai perdavimas arba bendrai laivų eksploatacija) ir vėliau (laivų įkeitimas), ir daro išvadą, kad jie buvo tinkami. Graikija taip pat pateikia tvarkaraštį, pagal kurį ETVA mokėjo paskolą HSY ir iš kurio matyti, kad lėšos buvo mokamos kas kartą kylančioms statybos išlaidoms padengti.

4.11.5. Vertinimas

4.11.5.1. Sutarties 296 straipsnis

(246) Ši priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį, nes pagal ją tiesiogiai remiama veikla civiliniame sektoriuje.

4.11.5.2. Pagalbos buvimas

(247) Komisija padarė toliau nurodytas išvadas. Šios paskolos sutartis sudaryta po 1999 m. birželio mėn., t. y. tuo metu, kai nė vienas bankas nebūtų tęsęs skolinimo HSY. Graikija tvirtina, kad paskolai pateiktas užstatas sumažino riziką tiek, kad suteikti paskolą būtų buvę priimtina privačiam investuotojui. Su šiuo tvirtinimu negalima sutikti. Laivų kainos perdavimas sudaro tvirtą užstatą tik tuo atveju, jeigu laivų statykla tinkamai užbaigia laivo statybą, o tai nėra užtikrinta. Jeigu laivų statykla statydama laivą bankrutuoja, šis užstatas neturi jokios vertės, nes iš *Strintzis* negalima reikalauti pirkimo kainos, kadangi ši įmonė užsakytų laivų negavo⁽¹²⁸⁾. Tai reiškia, kad užstatas būtų bevertis būtent tada, kai jo būtų reikėję. Kalbant apie kiekvieno iš statomų laivų įkeitimą, laivai įkeisti ETVA tik 2001 m. birželio mėn., gerokai po to, kai paskola išmokėta HSY. Be to, Komisija pastebi, kad statomų laivų vertė ganėtinai maža ir juos sunku parduoti. Tai įrodo ir šis atvejis. HSY nepavyko užbaigti dviejų laivų statybos ir dėl tos priežasties 2002 m. liepos mėn. sutartis su *Strintzis* atšaukta. HSY prireikė ne mažiau kaip dvejų metų statomiems korpusams parduoti ir ji gavo tik 14 mln. EUR, o tai atitinka tik trečdalį iš ETVA statybai finansuoti pasiskolintos sumos.

(248) Kalbant apie Graikijos, HSY ir *Deloitte* pareiškimą, kad HSY suteiktai paskolai nustatyta palūkanų norma buvo panaši į daugybės kitų paskolų, kurias ETVA ir Graikijos bankai suteikė tuo pat laikotarpiu, palūkanų normą, tai neįrodo, kad HSY suteikta paskola nėra pagalba. Graikija, HSY ir *Deloitte* neišnagrinėjo ir neįrodė, kad palyginimui pasitelktų kitų paskolų gavėjų finansinė padėtis buvo panaši į HSY finansinę padėtį, t. y. kad jų finansinė padėtis buvo tokia pat prasta, kaip HSY. Taigi jie neįrodė,

kad privatūs bankai buvo pasirengę teikti paskolas sunkumų patiriančioms įmonėms taikant palūkanų normą, kuri būtų panaši į šiai paskolai nustatytą normą. Atskiroms įmonėms suteiktų paskolų palūkanų normų lyginimas netikrinant, ar paskolas išduodančių bankų remiama rizika yra tokia pat, yra bergždžias. Todėl Komisija daro išvadą, kad nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas panašiomis aplinkybėmis nebūtų suteikęs HSY šios paskolos, taigi ši paskola yra pagalba. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, paskola suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai yra neteisėta pagalba.

4.11.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (249) Komisija pastebi, kad ši pagalba yra veiklos pagalba, nes sumažinamos išlaidos, kurių HSY paprastai būtų patyrusi vykdydama komercines sutartis. Kaip nuspręsta pirmiau, paskola iš esmės leido HSY apsiimti vykdyti šią komercinę sutartį, kurios ji nebūtų galėjusi finansuoti skolindamasi lėšų rinkoje. Komisija pastebi, kad, remiantis Reglamento (EB) Nr. 1540/98 3 straipsniu, teikti pagalbą sutartinei veiklai buvo leidžiama iki 2000 m. gruodžio 31 d. pasirašytoms laivų statybos sutartims. Tačiau HSY neturėjo teisės gauti pagalbos sutarčiai su *Strintzis*, nes HSY taip ir neužbaigė laivų statybos, laivai nebuvo pristatyti, o sutartis su *Strintzis* nutraukta⁽¹²⁹⁾. Be to, korpusai parduoti naujam pirkėjui tik 2004 m., t. y. praėjus keletriems metams nuo 2000 m. gruodžio 31 d.
- (250) Pagalba neteisėta ir nesuderinama, todėl turi būti susigrąžinta. Paskola grąžinta, tad dalis HSY įgyto pranašumo jau pašalinta. Tačiau dėl šios ETVA paskolos HSY kelerius metus disponavo paskolos suma, kurios ji priešingu atveju tuo laikotarpiu nebūtų turėjusi. Šį pranašumą taip pat reikia kompensuoti. Taigi Komisija mano, kad susigrąžintina pagalba – tai ETVA mokėtos palūkanų normos ir Graikijai nustatytos orientacinės normos⁽¹³⁰⁾ pridėjus 600 bazinių punktų skirtumas už laikotarpį nuo paskolos HSY sumokėjimo iki datos, kai paskolos grąžinimas užtikrintas įkeičiant korpusus. Pagalba, susigrąžintina už paskesnį laikotarpį iki paskolos grąžinimo – tai ETVA mokėtos palūkanų normos ir Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 400 bazinių punktų skirtumas. Ši rizikos priemoka sumažinta trečdaliu atsižvelgiant į tai, kad korpusų įkeitimas būtų iš dalies sumažinęs skolintojo nuostolius, jeigu HSY nevykdytų reikalavimų, todėl sumažino ETVA tenkančią paskolos riziką. Visų pirma, kaip ką tik nurodyta, HSY pavyko parduoti

korpusus už kainą, kuri apytiksliai prilygo trečdaliui ETVA paskolintos sumos.

4.12. ETVA garantija, susijusi su *Strintzis* sutartimi (E13b priemonė)

4.12.1. Priemonės aprašymas

- (251) 1999 m. HSY pasinaudojo dviem ETVA garantijomis *Strintzis* skiriamiems 6,6 mln. EUR vertės išankstiniam mokėjimams garantuoti. Garantijos nutrauktos 2002 m. liepos mėn., kai nutraukta su *Strintzis* sudaryta laivų statybos sutartis.

4.12.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (252) Sprendime pratęsti procedūrą manoma, kad dvi garantijos, kurių terminas priimant sprendimą nebuvo žinomas, galėtų būti pagalba.

4.12.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (253) *Elefsis* pabrėžia, kad valstybė (ETVA) tuo pat metu prisiėmė HSY garanto, kreditoriaus, akcininko ir didžiausio užsakovo vaidmenis. Taip elgdamasi, valstybė sukėlė sau didelę finansinę riziką. Prisiimdama šiuos kelis vaidmenis, valstybė iš esmės teikė finansavimą be jokios garantijos, nes, įmonei nevykdant savo įsipareigojimų ir (arba) tapus nemokia, valstybė neturėtų atgręžtinio reikalavimo teisės ir neabejotinai patirtų nuostolių, nes laivų statyklos turto vertė būtų laikoma nepakankama visiems įsipareigojimams padengti.

4.12.4. Graikijos pastabos

- (254) Graikija nurodo, kad pirmoji garantija suteikta 1999 m. kovo 4 d., o antroji – 1999 m. birželio 17 d. Remiantis HSY pateikta pirmąja *Deloitte* ataskaita, jų suma buvo atitinkamai 3,26 mln. EUR ir 3,38 mln. EUR. Graikija primena, kad 2002 m. nutraukus sutartį su *Strintzis*, ETVA pagal garantijas neišmokėjo jokių lėšų. Tai įrodo, kad HSY nebuvo paskolos gavėja, kurios įsipareigojimų nevykdymo rizika buvo didelė. Be to, Graikija ir HSY pažymi, kad už šią 6,6 mln. EUR garantiją ETVA bankui kaip užstatas perduotos HSY įplaukos pagal Susitarimą Nr. 39 su OSE, kurio sutartinė kaina HSY siekė 8,5 mln. EUR. Konsultantas patvirtina, kad HSY būtų galėjusi gauti dvi garantijas iš privataus banko.

4.12.5. Vertinimas

4.12.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (255) Ši priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį, nes skirta veiklai civiliniame sektoriuje tiesiogiai remti.

4.12.5.2. Pagalbos buvimas

- (256) Komisija pastebi, kad abi garantijos suteiktos iki 1999 m. birželio 30 d. Kaip paaiškinta pirmiau, Komisija mano, kad HSY tuo metu vis dar turėjo galimybę skolintis finansų rinkoje, tačiau tokia kaina, kurioje būtų atsižvelgta į itin nestabilią ekonominę HSY padėtį.

- (257) Graikija ir HSY tvirtina, kad įplaukų pagal Susitarimą Nr. 39 su OSE perdavimas buvo tinkamas užstatas, kuriuo remiantis privačiam investuotojui būtų priimtina suteikti garantiją. Komisija pastebi, kad HSY bankrutavus šis užstatas nebūtų leidęs bankui susigrąžinti lėšų. Jeigu HSY bankrutuotų, riedmenų gamyba būtų nutraukta, OSE nebūtų pristatyta jokių gaminių ir pagal tą susitarimą iš OSE nebūtų galima reikalauti jokio mokėjimo⁽¹³¹⁾. Todėl Komisija nesupranta, kaip šis užstatas būtų gerokai sumažinęs paskolos HSY riziką.

- (258) HSY negalėjo nurodyti nei Komisijai, nei savo konsultantui (žr. pirmosios *Deloitte* ataskaitos p. 4–9), ar HSY pagal sutartį privalėjo mokėti ETVA garantijos priemonę ir koks buvo tos priemonės dydis. Kaip paaiškinta vertinant E12b priemonę, HSY už tokią garantiją būtų turėjusi mokėti bent 480 bazinių punktų metinę priemonę. Žinant kitų HSY bankui ETVA mokėtų garantijų priemonių dydį, itin mažai tikėtina, kad HSY faktiškai mokėta garantijos priemonė būtų siekusi net 480 bazinių punktų. Todėl Komisija daro išvadą, kad ETVA suteikta garantija yra valstybės pagalba, kurią sudaro bankui ETVA faktiškai sumokėtos metinės garantijos priemonės ir 480 bazinių punktų garantijos priemonės skirtumas. Priešingai, negu reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, pagalba suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai yra neteisėta pagalba.

4.12.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (259) Kaip nurodyta vertinant E13a priemonę, Komisija mano, kad šios rūšies pagalba yra veiklos pagalba, kuri negali būti pripažinta suderinama remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1540/98. Todėl ji yra neteisėta bei nesuderinama ir turi būti susigrąžinta.

4.13. Valstybės garantija 10 mlrd. GRD (29,3 mln. EUR) paskolai (E14 priemonė)

4.13.1. Priemonės aprašymas

- (260) Po 1999 m. rugsėjo mėn. įvykusio žemės drebinimo 2000 m. sausio 13 d. ETVA suteikė HSY 10 mlrd. GRD (29,3 mln. EUR) paskolą, kuri buvo užtikrinta valstybės garantija, suteikta 1999 m. gruodžio 8 d. finansų ministro sprendimu. ETVA nustatė EURIBOR plus 125 bazinių punktų palūkanų normą⁽¹³²⁾, o valstybė nustatė 100 bazinių punktų garantijos priemonę.

4.13.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (261) Atsižvelgiant į tuometinę finansinę HSY padėtį, abejotina, ar garantijos sąlygos būtų buvusios priimtinos rinkos ekonomikos investuotojui. Kalbant apie suderinamumą pagal 87 straipsnio 2 dalies b punktą, Graikija neįrodė, kad priemonės dydis buvo proporcingas HSY patirtai žalai.

4.13.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (262) *Elefsis* mano, kad, atsižvelgiant į finansinę įmonės padėtį, tuo metu nė vienas bankas nebūtų skolinęs HSY lėšų. Garantija turėtų būti laikoma suderinama pagalba tik tuo atveju, jeigu ji apribota sumomis, kurios yra griežtai būtinos norint tinkamai atlyginti konkrečios stichinės nelaimės sukeltą žalą.

4.13.4. Graikijos pastabos

- (263) Graikija ir HSY prieštarauja, kad priemonė selektyvi, nes garantija suteikta pagal Įstatymo Nr. 2322/1995 nuostatas, kuriose nustatytos garantijos suteikimo Graikijos valstybės vardu bet kuriai prašymą pateikusiai įmonei nuostatos ir sąlygos. Be to, jie tvirtina, kad 1 % garantijos priemonė būtų buvusi priimtina privačiam investuotojui. HSY taip pat būtų galėjusi pasiskolinti rinkoje be valstybės garantijos pasitelkdama kitokios formos užstatą, pvz., su didelėmis sutartimis susijusių reikalavimų perleidimą ir savo turto įkeitimą. NET jei priemonė ir turėtų būti laikoma pagalba, ji yra iš dalies suderinama remiantis 87 straipsnio 2 dalies b punktu – tiek, kiek minėtasis kapitalas suteiktas kaip kompensacija už žalą, kurią HSY patyrė dėl žemės drebinimo, ir iš dalies patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį – tiek, kiek ji tiesiogiai susijusi su HSY veikla kariniame sektoriuje.

4.13.5. Vertinimas

4.13.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (264) Kalbant apie 296 straipsnio taikomumą, iš sprendimo, kuriuo ETVA nusprendė suteikti garantuotą paskolą, teksto matyti, kad ETVA, *inter alia*, rūpėjo, kad būtų tęsiama HSY veikla kariniame sektoriuje. Tačiau nėra jokios sutartinės nuostatos, pagal kurią HSY privalo naudoti garantuotą paskolą veiklai kariniame sektoriuje finansuoti. Kitaip tariant, ETVA norėjo palaikyti HSY siekiant užtikrinti veiklos kariniame sektoriuje veiklos tęsimą, bet neskyrė garantuotos paskolos konkrečiai veiklai finansuoti. HSY galėjo naudoti lėšas savo nuožiūra. Kaip jau paaiškinta, tokių priemonių, kurios suteikiamos visai laivų statykiai, atveju Komisija mano, kad 25 % garantuotos paskolos panaudoti veiklai civiliniame sektoriuje, o 75 % – veiklai kariniame sektoriuje. Taigi pagal valstybės pagalbos taisykles reikia vertinti tik 25 % valstybės garantijos (t. y. pradinę 2,5 mlrd. GRD (7,34 mln. EUR) sumą) ir, jei tai būtų nesuderinama pagalba, ji galėtų būti susigrąžinta. 75 % valstybės garantijos patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį ir valstybės pagalbos taisyklės šiai daliai netaikomos.

4.13.5.2. Pagalbos buvimas

- (265) Kalbant apie priemonės selektyvumą, Komisija vertindama E12b priemonę jau įrodė, kad Įstatymas Nr. 2322/1995 nėra bendroji priemonė.

- (266) Kalbant apie pranašumo buvimą, Komisija primena, kad garantuota paskola suteikta 2000 m. sausio mėn., t. y. kaip nuspręsta pirmiau, tuo metu, kai nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų suteikęs HSY jokios paskolos ar garantijos. Be valstybės garantijos nė vienas bankas nebūtų suteikęs HSY paskolos. Taigi valstybės garantija suteikė HSY aiškaus pranašumo.

- (267) Apibendrinant, valstybės garantijos dalis, kuriai netaikomas Sutarties 296 straipsnis, yra pagalba. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, pagalba suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai yra neteisėta pagalba.

4.13.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (268) Kalbant apie šios pagalbos suderinamumą remiantis Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punktu, nė viena šalis neginčija, kad 1999 m. rugsėjo mėn. žemės drebėjimas buvo „stichinė nelaimė“. HSY paprašė ETVA šio finansavimo jau pirmosiomis savaitėmis po žemės drebėjimo, bet paskolos sutartis nebuvo pasirašyta iki 2000 m. sausio 13 d. Graikijos valdžios institucijų teigimu, laivų statykiai padarytą žalą visų pirma sudarė fizinių įrenginių remonto išlaidos ir, antra, išlaidos, atsiradusios dėl vėlavimo vykdyti sutartis. Tačiau Graikija nepateikė jokio antrosios rūšies žalos įvertinimo. Jeigu Graikija norėjo kompensuoti HSY pastarosios rūšies išlaidas, ji turėjo bent pabandyti kiekybiškai jas įvertinti, šį skaičiavimą būtų reikėję atlikti remiantis patikrinamu metodu. To nebuvo padaryta, o pagalba gali būti pripažinta suderinama remiantis 87 straipsnio 2 dalies b punktu tik tuo atveju, jeigu ji griežtai apribota patirtos žalos kompensavimu, todėl Komisija mano, kad šios hipotetinės išlaidos nėra svarus pagalbos suderinamumo pagrindas⁽¹³³⁾. Kalbant apie pirmosios rūšies išlaidas (fizinei žalai pašalinti), Komisija pastebi, kad nebuvo nustatyta jokio mechanizmo, siekiant užtikrinti, kad, vos tiksliai nustatius patirtos žalos dydį ir draudimo įmonėms išmokėjus HSY žalos atlyginimą, valstybės garantijos dydis būtų sumažintas. 2004 m. spalio 20 d. rašte⁽¹³⁴⁾ Graikija apytikriai apskaičiavo, kad fizinė žala siekė apie 3 mlrd. GRD (8,8 mln. EUR). Todėl Komisija mano, kad tą skaičių viršijanti suma, t. y. 20,5 mln. EUR, nebuvo susijusi su žemės drebėjimo padaryta žala. Priešingai, galima manyti, kad 8,8 mln. EUR suma atitinka patirtos žalos sumą, bet tik iki pirmojo 2002 m. ketvirčio, kai draudimo įmonės sumokėjo 3,52 mln. EUR kompensaciją⁽¹³⁵⁾. Nuo tos datos valstybės garantija turėjo būti sumažinta lygiaverte suma. Taigi, nuo tos datos atitinkančiu grynąją patirtą žalą (t. y. iš patirtos žalos sumos atėmus draudimo įmonių HSY sumokėtą kompensaciją) gali būti laikomas tik likutis (8,8 mln. EUR – 3,5 mln. EUR = 5,3 mln. EUR).

- (269) Kaip nurodyta pirmiau, laikoma, kad 75 % garantuotos paskolos skirta veiklai kariniame sektoriuje finansuoti, todėl į valstybės pagalbos kontrolės sritį patenka tik 25 % garantijos, ir nustatyta, kad tai yra valstybės pagalba. Tačiau taip pat pagrįsta manyti, kad su HSY veikla civiliniame sektoriuje buvo susiję tik 25 % įmonės patirtos žalos, nes per žemės drebėjimą HSY įrenginiai apgadinti neskiriant kariniame sektoriuje naudojamų įrenginių, veiklai civiliniame sektoriuje naudojamų įrenginių ir abiejų rūšių veiklai naudojamų įrenginių. Kitaip tariant, nėra pagrindo manyti, kad 100 % HSY patirtos žalos turėtų būti finansuojama 25 % valstybės garantijos, kurie yra valstybės pagalba. Todėl vertinant, ar valstybės pagalba sulyginama su patirta žala, galima atsižvelgti tik į 25 % žalos. Apibendrinant, valstybės pagalbos suma, lygi

25 % valstybės garantijos dalies, kuri laikoma atitinkančia patirtą žalą (kaip apibrėžta pirmesnėje dalyje), yra suderinama pagalba remiantis 87 straipsnio 2 dalies b punktu. Kitaip tariant, iš tos valstybės garantijos dalies, kuri yra pagalba, 750 mln. GRD (2,2 mln. EUR), t. y. 25 % 3 mlrd. GRD (8,8 mln. EUR) sumos, yra suderinama pagalba iki sumokant draudimo kompensaciją pirmąjį 2002 m. ketvirtį. Po tos datos suderinama tik 1,32 mln. EUR suma, t. y. 25 % 3 mlrd. GRD (8,8 mln. EUR) atėmus 3,52 mln. EUR. Likusi pagalbos dalis nesuderinama su bendrąja rinka.

- (270) Jeigu valstybės garantija tebegalioja, šios garantijos dalis, kuri yra nesuderinama pagalba (t. y. 25 % tebegaliojančios garantijos atėmus suderinamą 1,32 mln. EUR sumą), turėtų būti nedelsiant nutraukta. Nesuderinamos garantijos nutraukimo nepakanka pradinei padėčiai atkurti. Dėl nesuderinamos valstybės garantijos HSY kelerius metus disponavo paskola, kurios kitaip nebūtų gavusi. Siekiant susigrąžinti šią papildomą nesuderinamą pagalbą, Komisija mano, kad būtina susigrąžinti pagalbą, kuri lygi visos garantuotos paskolos kainos (HSY mokėta palūkanų norma ir garantijos priemoka) ir Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 600 bazinių punktų skirtumui, už laikotarpį nuo garantuotos paskolos suteikimo iki nesuderinamos valstybės garantijos pabaigos. Ši suma turi būti apskaičiuota tai valstybės garantijos daliai, kuri yra nesuderinama pagalba.

4.14. 1997 m. ir 1998 m. ETVA suteiktos paskolos (E16 priemonė)

4.14.1. Priemonės aprašymas

- (271) Šią priemonę sudaro trys paskolos, kurias ETVA suteikė HSY 1997 ir 1998 m.
- (272) Pirmą, 1997 m. liepos 25 d. ETVA suteikė 1,99 mlrd. GRD (5,9 mln. EUR) kredito liniją, kurios termino pabaiga – 1997 m. spalio 31 d. Paskolai nustatyta ATHIBOR plus 200 bazinių punktų palūkanų norma, ji suteikta HSY apyvartinių lėšų poreikiui tenkinti. Kredito linijos užstatas buvo iš Graikijos karinio jūrų laivyno gautinos sumos.
- (273) Antra, 1997 m. spalio 15 d. ETVA suteikė 10 mln. USD kredito liniją, taip pat skirtą HSY apyvartinių lėšų poreikiui tenkinti⁽¹³⁶⁾. Paskolai nustatyta LIBOR plus 130 bazinių punktų palūkanų norma, jos užstatas – pagal sutartį su Graikijos kariniu jūrų laivynu gautinos sumos. 1999 m. gegužės 19 d. ETVA gavo papildomą paskolos užstatą – bankui perleisti visi reikalavimai pagal Programinį susitarimą Nr. 1/97, kurį HSY sudarė su ISAP dėl 125 vagonų gamybos ir tiekimo. Paskola grąžinta 2000 m. sausio mėn.

- (274) Trečia, 1998 m. sausio 27 d. ETVA suteikė 5 mln. USD kredito liniją, taip pat nustačiusi LIBOR plus 130 bazinių punktų palūkanų normą. Paskolos tikslas taip pat buvo patenkinti HSY apyvartinių lėšų poreikį. Už šią trečiąją kredito liniją nebuvo pateikta jokie užstato.

4.14.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (275) Sprendime pratęsti procedūrą nurodyta, kad atrodo, jog šios paskolos yra pagalba, kurios suderinamumas kelia abejonių. Be to, tai, kad pirmosios dvi paskolos buvo užtikrintos iš Graikijos karinio jūrų laivyno gautinomis sumomis, dar automatiškai nereiškia, kad šioms paskoloms taikomas Sutarties 296 straipsnis.

4.14.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (276) Elefsis tvirtina, kad atsižvelgiant į tuometinę finansinę laivų statyklos padėtį, šių paskolų HSY nebūtų suteikęs joks privatus bankas.

4.14.4. Graikijos pastabos

- (277) Graikija ir HSY tvirtina, kad perleidus reikalavimus į sumas, gautinas iš Graikijos karinio jūrų laivyno, ETVA suteiktas tinkamas užstatas. Graikija pažymi, kad trys paskolos buvo visiškai grąžintos jas suteikusiam bankui, todėl tvirtina, kad jas grąžinus bet kokia neteisėta valstybės pagalba, *quod non*, susigrąžinta. Galiausiai Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad, atsižvelgiant į paskolas suteikusiam bankui pateiktą užstatą rūšį ir į tai, kad HSY daugiausia veikė gynybos sektoriuje, Komisijai neleidžiama nagrinėti šių priemonių remiantis EB sutarties 88 straipsniu – ji turi taikyti Sutarties 298 straipsnyje nustatytą procedūrą.

4.14.5. Vertinimas

4.14.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (278) Kalbant apie Sutarties 296 ir 298 straipsnių taikymą, Komisija pastebi, kad 1997 m. suteiktos dvi kreditavimo priemonės užtikrintos pagal karinę sutartį gautinomis sumomis. Tačiau vien šis faktas neįrodo, kad priemonės

suteiktos šių karinių sutarčių vykdymui finansuoti. Graikija nepateikė įrodymų, kad būta sutartinio įpareigojimo, pagal kurį šių lėšų naudojimas būtų apribotas karinių sutarčių vykdymo finansavimu. Priešingai, Graikija nurodė, kad dvi paskolos suteiktos HSY apyvartinių lėšų poreikiams tenkinti. Pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje patvirtinta, kad paskolos suteiktos apyvartinių lėšų poreikiams tenkinti, ir nenurodyta, kad jos skirtos konkrečiai veiklai finansuoti. Tai patvirtinama tuo, kad 10 mln. USD kreditavimo priemonės atžvilgiu pateiktas papildomas su civiline sutartimi (t. y. sutartimi su ISAP) susijęs užstatus. Todėl Komisija mano, kad šių trijų paskolų lėšomis finansuota visa laivų statykla, o ne vien veikla kariniame sektoriuje. Todėl, kaip nurodyta 3.3 skirsnyje, Komisija mano, kad 25 % paskolų, skirtų HSY veiklai civiliniame sektoriuje finansuoti, Sutarties 296 straipsnis, todėl ši dalis gali būti vertinama pagal valstybės pagalbos taisykles.

4.14.5.2. Pagalbos buvimas

- (279) Kalbant apie pateiktus užstatus – sumų, gautinų pagal sutartis su Graikijos kariniu jūrų laivynu ir su ISAP, perdavimą, – Komisija mano, kad jie neužtikrino patikimos apsaugos nuo nuostolių HSY bankroto atveju. Jeigu HSY būtų nutraukusi veiklą, vykdomų sutarčių su kariniu jūrų laivynu ir su ISAP įgyvendinimas būtų sustabdytas. Kariniam jūrų laivynui ir ISAP nebūtų pristatyta jokių produktų, todėl jie neprivalėtų mokėti pirkimo kainos⁽¹³⁷⁾. Kalbant apie sumų, gautinų už kariniam jūrų laivynui ir ISAP jau pristatytus produktus, buvimą, Graikija neįrodė pirma, kad tokie reikalavimai egzistavo, antra, kad sumas buvo galima gauti ir, trečia, kad jos paskolos terminu nuolat sudarė pakankamai didelę sumą nuostolių rizikai HSY bankroto atveju sušvelninti.

- (280) Kaip nuspręsta 3.1 skirsnyje, 1997 m. ir 1998 m. privatiems bankai būtų taikę orientacinės normos pridėjus 400 bazinių punktų palūkanų normą, tiksliau, ATHIBOR pridėjus 700 bazinių punktų. Orientacinė norma JAV doleriais nenustatyta. Tačiau orientacinė norma tvirtomis valiutomis buvo nustatoma pridėdant prie tarpbankinės normos 75 bazinių punktų priemonę⁽¹³⁸⁾, o dviem paskoloms JAV doleriais buvo taikoma LIBOR atžvilgiu

indeksuota kintamoji palūkanų norma, todėl Komisija mano, kad, atsižvelgiant į minėtąjį požiūrį, būtų nuoseklu apskaičiuoti pagalbos sumą remiantis JAV LIBOR pridėjus 475 bazinius punktus (t. y. prie JAV LIBOR pridėjus 75 bazinius punktus orientacinei normai nustatyti ir 400 bazinių punktų rizikos priemonę, kad būtų atsižvelgta į specialiąją skolinimo HSY riziką). Remiantis tuo, kas išdėstyta, atrodo, kad šioms trimis paskoloms taikyta priemonė yra mažesnė už normą, kurią būtų taikęs rinkos ekonomikos investuotojas.

- (281) Komisija daro išvadą, kad šių trijų paskolų dalyje, nepatenkančioje į 296 straipsnio taikymo sritį, t. y. 25 % šių paskolų, esama valstybės pagalbos. Pagalbą sudaro ETVA taikytos palūkanų normos ir palūkanų normos, kurią būtų taikęs rinkos ekonomikos investuotojas, kaip apibrėžta pirmiau, skirtumas. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, pagalba suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai neteisėta pagalba.

4.14.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (282) Šios trys paskolos suteiktos HSY apyvartinių lėšų poreikiams tenkinti. Todėl tai veiklos pagalba, t. y. pagalba, suteikta visai laivų statyklos veiklai, o ne konkrečiam projektui finansuoti. Paskolos suteiktos tuo metu, kai pagalba laivų statybos sektoriui dar buvo reglamentuojama Direktyva 90/684/EEB. Šios direktyvos 4 ir 5 straipsniuose numatyta, kad veiklos pagalba gali būti suteikta laivų statybos ir laivų perstatymo veiklai, kurios abi apibrėžtos direktyvos 1 straipsnyje. Tačiau tais metais, kuriais suteiktos paskolos, būtent 1997 ir 1998 m., HSY tokios veiklos nevykdė. Pagal Direktyvą 90/684/EEB draudžiama teikti pagalbą laivų remontui, o tai buvo pagrindinė HSY veikla civiliniame sektoriuje 1997 ir 1998 m. Todėl pagalba negali būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka ir, kadangi ji suteikta neteisėtai, turi būti susigrąžinta.

- (283) Kaip pabrėžia Graikija, paskolos grąžintos. Taigi pagalba, kaip apibrėžta pirmiau, turi būti susigrąžinta už laikotarpį nuo paskolų išmokėjimo HSY iki jų grąžinimo.

4.15. Kryžminis veiklos kariniame ir civiliniame sektoriuose subsidijavimas iki 2001 m. (E17 priemonė)

4.15.1. Priemonės aprašymas

- (284) Sprendime pratęsti procedūrą nurodyta, kad atrodo, jog būta kryžminio veiklos kariniame ir civiliniame sektoriuose subsidijavimo. Visų pirma, jame apibūdinami du atvejai, kai pagal karines sutartis HSY gavo didelius išankstinius mokėjimus, kurie viršijo trumpalaikius įmonės poreikius, atsirandančius vykdant atitinkamą sutartį, taigi HSY galėjo naudoti šias lėšas kitai veiklai finansuoti. Pirma, 2001 m. HSY vadovybės ataskaitoje minima, kad „iki 81,3 mln. EUR gauta kaip išankstiniai mokėjimai už veiklą kariniame sektoriuje, bet buvo daugiausia panaudoti kitai veiklai ir įmonės veiklos sąnaudoms“. Antra, savo pareiškime, susijusiame su Graikijos teisme iškelta byla, HDW/*Ferrostaal* konsorciumas nurodė, kad bent dalis lėšų (*Elefsis* apskaičiavimais – daugiau kaip 40 mln. EUR), suteiktų HSY kanonierėms statyti (1999 m. gruodžio 21 d. pasirašyta sutartis), panaudota kitiems tikslams.

4.15.2. Priežastys pradėti procedūrą

- (285) Sprendime pratęsti procedūrą tvirtinama, kad, kai dokumentuose aiškiai kalbama apie karinėms sutartims vykdyti gautų lėšų naudojimą „kitai veiklai“, Komisija turi teisę abejoti, ar šioms lėšoms taikomas 296 straipsnis ir ar jos nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta 87 straipsnio 1 dalyje. Sprendime pratęsti procedūrą taip pat rekomenduojama atskirti veiklos civiliniame ir kariniame sektoriuose apskaitą, kad veikla civiliniame sektoriuje nebūtų finansuojama iš veiklai kariniame sektoriuje suteiktos valstybės paramos.

4.15.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (286) *Elefsis* tvirtina, kad kryžminį subsidijavimą sunku išaiškinti, nes HSY veiklos civiliniame ir kariniame sektoriuose apskaita neatskirta. Vis dėlto, nagrinėjant laivų statyklos veiklą 2001 m., paaiškėja, kad veiklos kariniame sektoriuje mastas buvo ribotas. Todėl aišku, kad „kita veikla“, kuri buvo finansuota, kaip teigiama vadovybės ataskaitoje, daugiausia būtų buvusi veikla civiliniame sektoriuje.
- (287) TKMS/GNSH, kurie pateikė pastabų tik apie šią ir paskesnę priemonę (E18c priemonę), mano, kad Sutarties 296 straipsnio 1 dalies a punkte pripažįstama, jog tam

tikri informacijos atskleidimo apribojimai gali būti pagrįsti. Todėl Komisija negali reikalauti, kad Graikija atskleistų informaciją, kuri susijusi, pvz., su tiksliais įvairiems kariniams projektams išleistomis sumomis. Antra, TKMS/GNSH tvirtina, kad nėra jokio teisinio pagrindo reikalauti atskirti veiklos civiliniame ir kariniame sektoriuose apskaitą.

4.15.4. Graikijos pastabos

- (288) Graikija tvirtina, kad tiek, kiek skunde nurodytos sumos susijusios su laivų statyklos veikla kariniame sektoriuje, procedūra, kurią Komisija pradėjo remdamasi Sutarties 88 straipsnio 2 dalimi, yra klaidinga ir *ultra vires*. Jeigu Komisija mano, kad priemonės iškraipė konkurenciją, ji turėtų laikytis Sutarties 298 straipsnyje apibūdintos procedūros. HSY priduria, kad HSY nėra teisiškai įpareigota tvarkyti atskiros apskaitos. Komisijos reikalavimas neturi jokio teisinio pagrindo.

4.15.5. Vertinimas

4.15.5.1. Sutarties 296 straipsnis

- (289) Siekiant nustatyti, ar Sutarties 296 ir 298 straipsniai taikytini, būtina nustatyti faktus. Remiantis sprendime pradėti procedūrą cituotais dokumentais, šie išankstiniai mokėjimai nebuvo naudoti pagal paskirtį – atitinkamai karinei sutarčiai vykdyti – mažiausiai kelis ketvirčius. Nei Graikija, nei HSY nepaneigė sprendime pradėti procedūrą pateiktų citatų. Be to, HSY apskaitos duomenys patvirtina, kad 2000 m. ir 2001 m. HSY iš karinio jūrų laivyno gavo išankstinius mokėjimus, kurie buvo gerokai didesni už lėšų sumą, kurios įmonei reikėjo atitinkamų karinių sutarčių vykdymui finansuoti trumpalaikiu laikotarpiu. Pavyzdžiui, iš 2000 m. gruodžio 31 d. balanso⁽¹³⁹⁾ matyti, kad išankstiniai mokėjimai, kuriuos HSY gavo už sutartis dėl kanonierių ir povandeninių laivų, siekė atitinkamai 49,1 mln. EUR ir 33,1 mln. EUR. Tą pačią dieną atsargų, nebaigtos gamybos, išankstinių mokėjimų už atsargas ir pirkėjų įsiskolinimo (apskaitos terminijoje šie straipsniai vadinami „trumpalaikiu turtu“) suma, susijusi su sutartimis su kariniu jūrų laivynu, siekė 14,8 mln. EUR. Kitaip tariant, išankstinių mokėjimų suma 67,4 mln. EUR viršijo trumpalaikio turto sumą, kurią reikėjo finansuoti. Sprendime pradėti procedūrą nurodytos sumos nebuvo ginčijamos, o kitas šaltinis rodo, kad panašu, jog jos pagrįstai daugmaž atitinka tikrovę, todėl Komisija daro išvadą, kad mažiausiai vienerius metus šie išankstiniai mokėjimai nebuvo naudojami pagal paskirtį, t. y. atitinkamoms karinėms sutartims vykdyti.

(290) Kalbant apie EB sutarties 296 ir 298 straipsnių taikymą, Komisija atmeta Graikijos argumentą, kad bet koks pagal karinę sutartį sumokėtas išankstinis mokėjimas automatiškai patektų į 296 straipsnio taikymo sritį. Visų pirma, šiuo atveju HSY vadovybė pati pripažino, kad tam tikri išankstiniai mokėjimai buvo gerokai didesni už artimiausiu metu sutartims vykdyti reikalingas sumas, todėl buvo laikinai naudojami kitiems tikslams. Priemonė patenka į 296 straipsnio taikymo sritį, tik jeigu Graikija mano ją esant „būtiną apsaugoti gyvybiniams savo saugumo interesams, susijusiems su ginklų, amunicijos ir karinės paskirties medžiagų gamyba ar prekyba“. Komisija pastebi, kad Graikija nepaaiškino, kodėl išankstinių mokėjimų dalis, viršijusi atitinkamiems kariniams projektams vykdyti reikalingą lėšų sumą, būtų prisidėjusi prie „gyvybinių jos saugumo interesų apsaugos“. Komisija pati negali suprasti, kodėl taip būtų, nes laivų statyklos jos nereikėjo susijusioms karinės paskirties medžiagoms gaminti ir ji nenaudojo tos dalies tuo tikslu. Tokiu atveju, kai faktai liudija, kad 296 straipsnis netaikomas, Graikija turėjo paaiškinti, kodėl ji vis dėlto mano, kad šie išankstiniai pernelių dideli mokėjimai prisidėjo prie jos saugumo. Paaiškinimas nepateiktas, todėl Komisija daro išvadą, kad šie išankstiniai mokėjimai tuo laikotarpiu, per kurį jie nebuvo reikalingi atitinkamoms karinėms sutartims vykdyti, nepatenka į EB sutarties 296 straipsnio taikymo sritį.

(291) Išankstiniai mokėjimai iš pradžių naudoti visai laivų statyklos veiklai finansuoti, todėl Komisija mano, kad 75 % šių išankstinių mokėjimų teko veiklai kariniame sektoriuje, o 25 % – veiklai civiliniame sektoriuje. Kitaip tariant, 25 % 81,3 mln. EUR ir 25 % 40 mln. EUR sumos mažiausiai vieneriems metams pateko į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį.

4.15.5.2. Pagalbos buvimas

(292) Šie pernelių dideli išankstiniai mokėjimai – tai valstybės suteiktos paskolos be palūkanų. Taigi jie suteikia HSY selektyvaus pranašumo. Galima ginčytis, kad, jei valstybė perka produktus tokiu būdu, kuris būtų priimtinas privačiai įmonei, pirkimo sutartis, įskaitant jos sąlygas, kaip antai išankstinius mokėjimus, negali suteikti gamintojui selektyvaus pranašumo. Tačiau kiek tai susiję su HSY sudarytomis karinėmis sutartimis, valstybė niekada

nesielgė įsigyti prekių norinčiai privačiai įmonei priimtinu būdu. Visų pirma, privati įmonė būtų siekusi mokėti mažiausią įmanomą kainą, atsižvelgdama į visus galimus tiekėjus pasaulyje. Priešingai, Graikija visada ribojo savo pasirinkimą Graikijoje veikiančiais tiekėjais (arba konsorciumais, kurio vienas iš narių veiktų Graikijoje), siekdama remti užimtumą Graikijoje ir išlaikyti karinės paskirties produktų gamybos Graikijoje pajėgumą⁽¹⁴⁰⁾. Taigi, privati įmonė nebūtų sudariusi šių pirkimo sutarčių. Be to, privati įmonė nebūtų sutikusi atlikti išankstinių mokėjimų, kurių suma viršytų jos užsakymams vykdyti reikalingą sumą, o būtų bandžiusi kiek įmanoma apriboti išankstinius mokėjimus.

(293) Šiomis aplinkybėmis Komisija laiko šiuos pernelių didelius išankstinius mokėjimus paskola be palūkanų. Iš pirmiau minėtų dokumentų matyti, kad šios lėšos naudotos kitai nei susijusių sutarčių vykdymas veiklai mažiausiai vienerius metus⁽¹⁴¹⁾. Todėl Komisija laiko juos lygiaverčiais vienerių metų paskolai be palūkanų. Remiantis šio sprendimo 3.1 skirsnyje pateikta HSY kreditingumo analize, į šias po 1999 m. birželio 30 d. suteiktas paskolas įtraukta pagalbos suma lygi Graikijai nustatytai orientacinei normai pridėjus 600 bazinių punktų. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, ji suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl tai neteisėta pagalba.

4.15.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

(294) Komisija nenustatė, kuo remiantis ši pagalba galėtų būti pripažinta suderinama. Ši pagalba skirta bendrajai laivų statyklos veiklai remti, todėl atrodo, kad tai veiklos pagalba, bet, kaip jau paaiškinta ankstesnių priemonių vertinime, ši laivų statykla 1999 m., 2000 m. ar 2001 m. neturėjo teisės gauti veiklos pagalbos.

(295) Pagalba turi būti susigrąžinta, nes ji yra neteisėta ir nesuderinama.

(296) Kalbant apie apskaitos atskyrimą, Komisija apsvartys šį klausimą šio sprendimo pabaigoje.

4.16. HDW/*Ferrostaal* suteikta nuostolių atlyginimo sąlyga pagalbos susigrąžinimo iš HSY atveju (E18c priemonė)

4.16.1. Priemonės aprašymas

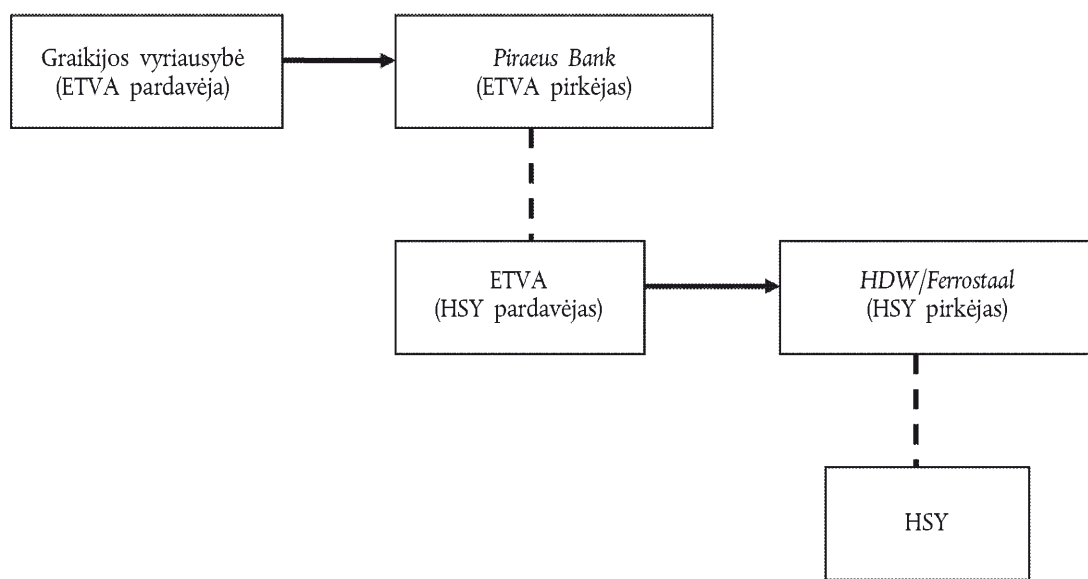
(297) Sprendime pratęsti procedūrą nurodyta, kad Graikijos valstybė pažadėjo atlyginti HSY pirkėjo (t. y. HDW/*Ferrostaal*) nuostolius, jeigu iš HSY būtų susigrąžinta nesuderinama pagalba, suteikta prieš privatizavimą ir jo metu. Teisiniu požiūriu ši garantija suteikta taikant dviejų etapų mechanizmą:

— Viena vertus, ETVA suteikė garantiją HSY pirkėjui (t. y. HDW/*Ferrostaal*). Pagal šią kompensacijos garantiją ETVA atlygintų HDW/*Ferrostaal* nuostolius, patirtus dėl bet kokios iš HSY susigrąžintos pagalbos. Sprendime pratęsti procedūrą pabrėžiama, kad susitarime dėl HSY akcijų paketo pardavimo (toliau – HSY pirkimo ir pardavimo sutartis, HSY PPS), kuri

2001 m. spalio 11 d. sudarė ETVA ir HDW/*Ferrostaal*, ETVA, kuri tuo metu tebekontroliavo valstybė, jau pažadėjo suteikti šią garantiją HDW/*Ferrostaal*. Taigi ETVA suteikta garantija atrodo priskirtina valstybei.

— Kita vertus, valstybė suteikė garantiją 57,7 % ETVA akcijų pirkėjui (t. y. *Piraeus Bank*). Pagal šią kompensacijos garantiją valstybė sumokėtų *Piraeus Bank* 100 % bet kokios sumos, kurią ETVA sumokėtų HSY pirkėjui pagal kompensacijos garantiją, kurią ETVA suteikė HSY pirkėjui.

(298) Toliau pateiktoje schemoje pavaizduota dviejų etapų garantijos struktūra, aprašyta sprendime pratęsti procedūrą (iššiosinės linijos rodo nuostolių atlyginimo srautus pagal kiekvieną iš dviejų garantijos etapų, o punktyrinė linija rodo nuosavybės ryšius užbaigus HSY ir 57,7 % ETVA akcijų pardavimą).

4.16.2. Priežastys pradėti procedūrą

(299) Sprendime pratęsti procedūrą nurodyta, kad privatus parduotojas nebūtų suteikęs tokios garantijos, nes jos terminas arba suma neriboti. Be to, rinkos ekonomikos akcininkas būtų verčiau leidęs HSY bankrutuoti ir būti likviduotai, nei parduotų ją tokiomis aplinkybėmis. Valstybės gauta pardavimo kaina tesiekė 6 mln. EUR, o nuostolių atlyginimo mokėjimai, kuriuos valstybė turėjo manyti turėsianti sumokėti pagal garantiją, buvo gerokai didesni.

(300) Teisiniu požiūriu, dviejų etapų garantijos naudos gavėjas yra HDW/*Ferrostaal*, tačiau sprendime pratęsti procedūrą

nurodyta, kad tikrasis viso mechanizmo naudos gavėjas yra HSY. Nesant tokios nuostatos dėl valstybės kompensacijos, nė vienas investuotojas nebūtų pasirengęs įsigyti HSY. Graikijos valstybė aiškiai pripažino šį faktą. Todėl tikėtina, kad nesant tokios garantijos HSY liktų neparduota, nepajėgtų įveikti savo finansinių sunkumų ir bankrutuoti.

(301) Sprendime pratęsti procedūrą taip pat nurodyta, kad tokia garantija atrodo nesuderinama *per se*, nes sumažina bet kokio sprendimo dėl susigrąžinimo veiksmingumą („*effet utile*“).

4.16.3. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (302) *Elefsis* teigia, kad, remiantis pradiniu Komisijos vertinimu, nė vienas privatus pardavėjas nebūtų suteikęs tokios neribotos garantijos. *Elefsis* ginčija Komisijos tvirtinimą, kad nė vienas investuotojas nebūtų pasirengęs įsigyti laivų statyklą nesant tokios nuostatos, nes *Elefsis*, dalyvavusi konkurso procedūroje ir norėjusi įsigyti HSY, nepateikė šios sąlygos savo pasiūlyme dėl HSY ir buvo pasirengusi įsigyti HSY be tokios garantijos. *Elefsis* teigimu, garantija išimtinai suteikta HDW/*Ferrostaal*. Taigi garantijos naudos gavėjai yra pastaroji grupė ir HSY.
- (303) *Piraeus Bank*, kuris pateikė pastabų tik dėl šios priemonės, nes tai yra vienintelė priemonė, su kuria jis tiesiogiai susijęs, pateikia kelis dokumentus, patvirtinančius, kad 2001 m. spalio mėn. sudarant HSY PPS, t. y. tuo metu, kai banką ETVA tebekontroliavo valstybė, bankas jau buvo sutikęs nustatyti HDW/*Ferrostaal* naudingą nuostolių atlyginimo sąlygą. *Piraeus Bank* pateikia sutartis, dokumentus ir spaudos straipsnius, liudijančius, kad HSY privatizavimo procedūrai vadovavo valstybė. 2002 m. kovo 20 d. Graikijos Vyriausybės ir *Piraeus Bank* susitarime nustatyta, kad, *Piraeus Bank* net ir tapus kontrolinį ETVA akcijų paketą valdančiu akcininku, HSY privatizavimo procesui ir toliau vadovaus valstybė. Galiausiai *Piraeus Bank* teigia, kad jau kvietime dalyvauti konkurse, kuris buvo nusiųstas galimiems konkurso dalyviams 2001 m. liepos mėn., aiškiai nustatyta, kad tuo atveju, jei HSY dėl galimo ES reglamentų dėl valstybės pagalbos pažeidimo būtų pritaikyta susigrąžinimo procedūra, didžiausią kainą pasiūlęs konkurso dalyvis nebus atsakingas už tokio susigrąžinimo mokėjimą.
- (304) TKMS/GNSH nurodo, kad per derybas su ETVA dėl HSY pirkimo tapo aišku, kad HSY yra gavusi tam tikros finansinės paramos iš Graikijos valstybės. Tačiau galimiems pirkėjams nebuvo žinomas nei šių priemonių mastas, nei tikslios aplinkybės, kuriomis jų buvo imtasi. Vykstant konkursui, pirkėjai gavo labai mažai informacijos apie įvairias priemones, kurioms dabar taikoma ši procedūra. Kitaip tariant, pirkėjai negalėjo kiekybiškai įvertinti galimo HSY su valstybės pagalba susijusio poveikio. Siekdamas išvengti bet kokios su ankstesne ar dabartine pagalba susijusios rizikos, HDW/*Ferrostaal* konsorciumas primygtinai reikalavo, kad iš Komisijos būtų gautas buvusių pagalbos priemonių patvirtinimas arba patvirtinimo raštas (nedraudžiamumo patvirtinimas). Jei tai nebūtų įmanoma, pirkėjas pasiūlytų pardavėjui suteikti priimtinos formos garantiją. Kreipusis į Komisiją, tapo aišku, kad ji nebus pasirengusi išduoti tokio patvirtinimo rašto (nedraudžiamumo patvirtinimo). Sprendime dėl susijungimo, kuriame pritarta, kad HDW/*Ferrostaal* įsigytų HSY, Komisija pati pripažino, kad subsidijų mastas nežinomas. Tokiomis aplinkybėmis 2002 m. gegužės 31 d. susitarta dėl nuostolių atlyginimo sąlygos, kuri buvo pridėta prie HSY PPS kaip sutarties priedas ir pagal kurią ETVA, kaip HSY pardavėjas, garantavo kompensuoti bet kokius finansinius nuostolius, kurių pirkėjas patirtų pagalbos susigrąžinimo iš HSY atveju. TKMS/GNSH daro išvadą, kad nė vienas investuotojas nebūtų sutikęs įsigyti HSY nesant tokios garantijos. Ši tvirtinimą taip pat patvirtina antroji *Deloitte* ataskaita, kurią TKMS/GNSH pateikė 2007 m. birželio mėn.
- (305) TKMS/GNSH mano, kad priemonė nepriskirtina valstybei, nes ETVA suteikė ją tuo metu, kai valstybė banko nebe-kontroliavo. Remiantis 2001 m. spalio mėn. sudaryta HSY PPS, bankui ETVA nenustatyta jokio sutartinio įpareigojimo atlyginti nuostolius GNSH. ETVA nusprendė suteikti šią garantiją tik 2002 m. gegužės mėn. TKMS/GNSH taip pat tvirtina, kad ETVA ir valstybė veikė kaip privatus pardavėjas. Tikimybė, kad tektų mokėti garantiją, buvo palyginti nedidelė. Priešingai, jeigu laivų statykla būtų likviduota, nuostoliai, susiję su HSY suteiktomis paskolomis ir garantijomis, būtų gerokai didesni (apskaičiavimas, pagrindžiantis šį tvirtinimą, pateiktas TKMS/GNSH pateiktoje antrojoje *Deloitte* ataskaitoje). Be to, TKMS/GNSH mano, kad garantija, kurią 2002 m. kovo 20 d. valstybė suteikė *Piraeus Bank*, numato, kompensacija, kurią valstybė sumokės *Piraeus Bank*, sieks tik 57,7 % bet kokios banko ETVA HSY pirkėjui (t. y. HDW/*Ferrostaal*) sumokėtos sumos. Priešingai, garantija, kurią 2002 m. gegužės 31 d. ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*, numato, kad ETVA sumokės HDW/*Ferrostaal* kompensaciją, kuri sieks 100 % bet kokios iš HSY susigrąžintos pagalbos. TKMS/GNSH daro išvadą, kad 2002 m. gegužės 31 d. ETVA suteiktos garantijos mastas didesnis nei tos, kurią 2002 m. kovo 20 d. gavo *Piraeus Bank*. Todėl tai negali sudaryti vieno bendro garantijos mechanizmo, ir tai, kad ETVA suteikė didesnio masto garantiją, įrodo, kad bankas elgėsi kaip bet koks privatus pardavėjas.
- (306) TKMS/GNSH nesupranta, kodėl tokia nuostata dėl nuostolių atlyginimo galėtų reikšti pagalbos susigrąžinimo vengimą. Jeigu iš HSY būtų susigrąžinta pagalba, valstybė atlygintų nuostolius ne HSY, o HSY pirkėjui (t. y. TKMS/GNSH, HDW/*Ferrostaal* įpėdinei).
- (307) TKMS/GNSH⁽¹⁴²⁾ taip pat mano, kad valstybės suteikta garantija *Piraeus Bank* galėtų būti pagalba *Piraeus Bank* ir ETVA.

4.16.4. Graikijos pastabos

(308) Graikijos ir HSY teigimu, nuostolių atlyginimo sąlyga nėra pagalba. Pirma, ji nepriskirtina valstybei, nes bankas ETVA ją suteikė tuo metu, kai valstybė jo nebekontroliavo. Antra, Graikija ir HSY tvirtina, kad Graikijos valstybė elgėsi kaip rinkos investuotojas, kai pardavė turėtą HSY akcijų paketą kaip pagrindinis ETVA akcininkas. HSY pardavėjų pirkėjui suteikta garantija yra standartinė ir įprasta komercinių susitarimų sąlyga. Graikija primena, kad suteikė garantiją dėl prievolės grąžinti neteisėtą valstybės pagalbą HSY pirkėjui, o ne HSY. Pardavėjui tenka tokio nuostolių atlyginimo našta neatsižvelgiant į tai, ar tai įtraukta į komercinio susitarimo sąlygas. Komisijos pareiškimas, kad Graikijos valstybė žinojo arba turėjo žinoti apie didelį kitų galimai neteisėtus ir nesuderinamus valstybės pagalbos priemonių skaičių ir kad reikės susigrąžinti sumas, taigi atsiras priežastis pasinaudoti nuostolių atlyginimo sąlyga, yra nepagrįstas. Laikotarpiu, kuriuo buvo nustatyta nuostolių atlyginimo sąlyga, nebuvo nė vieno Komisijos sprendimo, kuriame būtų nuspręsta, kad HSY gavo neteisėtus valstybės pagalbos. Be to, HSY uždarymas ir likvidavimas valstybei būtų kainavęs brangiau, atsižvelgiant į socialines išlaidas.

(309) Be to, HSY nesupranta, kaip ji būtų galėjusi gauti finansinės naudos iš garantijos, dėl kurios susitarė ETVA bankas ir HDW/*Ferrostaal*, arba iš garantijos, dėl kurios susitarė Graikijos valstybė ir *Piraeus Bank*. NET jei HDW/*Ferrostaal* ir būtų gavęs kompensaciją, konsorciumas neįpareigotas skirti šią sumą HSY. Taigi Komisija taip pat neįrodo, kodėl nuostolių atlyginimo sąlyga padarytų sprendimą dėl susigrąžinimo neveiksmingą. Remiantis Teismo praktika, grąžindamas pagalbą gavėjas netenka pranašumo ir gali būti atkurta padėtis, buvusi prieš suteikiant pagalbą.

(310) Galiausiai, jeigu Komisija manytų, kad nuostolių atlyginimo sąlyga yra valstybės pagalba, Graikija tvirtina, kad būtų taikytini EB sutarties 296–298 straipsniai. Šiuo atžvilgiu HSY nurodo, kad atsižvelgiant į tai, jog Graikijos karinis jūrų laivynas visada buvo svarbiausias laivų statyklos klientas, privatizavimo procedūra ir sąlygos, įskaitant Įstatymo Nr. 2941/2001 įsigaliojimą, turėtų būti nagrinėjamos atsižvelgiant į valstybinį klientą, kuris nacionalinės gynybos sumetimais yra suinteresuotas palaikyti laivų statyklos veiklą ir gyvybingumą. Šiuo atveju Graikijos valstybė patvirtino priemones, kurias būtų patvirtinusi bet kuri privati įmonė, kurios interesai yra susiję su kitos įmonės gyvybingumu. Be to, šis verti-

nimas dar svarbesnis, kai valstybei tenka prievolė prisiimti našta ir nuostolius, susijusius su įmonės išformavimu ir likvidavimu, o tai kainuotų brangiau, tad būtų nepelninga.

4.16.5. Vertinimas

4.16.5.1. Sutarties 296 straipsnis

(311) Komisija mano, kad priemonė nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį. Nuostolių atlyginimo mechanizmas taikomas, jeigu iš HSY susigrąžinama valstybės pagalba. Kaip vis tvirtindavo Graikija, o Komisija nuolat su tuo sutikdavo⁽⁴³⁾, HSY veikla kariniame sektoriuje yra itin svarbi Graikijos saugumui ir ji patenka į 296 straipsnio taikymo sritį, todėl valstybės pagalbos taisyklės jai netaikomos. Valstybės pagalbos taisyklės netaikomos visai HSY veiklai kariniame sektoriuje suteiktai valstybės paramai, todėl gali būti svarstomas tik HSY veiklai civiliniame sektoriuje suteiktos valstybės paramos susigrąžinimo klausimas. Todėl ši garantija tiesiogiai ir išimtinai susijusi su HSY veikla civiliniame sektoriuje.

(312) Kai kurios šalys tvirtina, kad, nesant šios garantijos, nė vienas investuotojas nebūtų pirkęs HSY, ir laivų statykla greičiausiai bankrutuotų. Taigi, net jei ši priemonė susijusi išimtinai su HSY veikla civiliniame sektoriuje, vis dėlto ji buvo būtina reikalinga siekiant užtikrinti HSY veiklos kariniame sektoriuje išlikimą, todėl patenka į 296 straipsnio taikymo sritį. Komisija negali sutikti su šiuo argumentu. Remdamasi 296 straipsniu, Graikija būtų galėjusi suteikti veiklai kariniame sektoriuje skirtą finansinę paramą, būtiną tos veiklos tęstinumui užtikrinti. Taip Graikija būtų išvengusi veiklos kariniame sektoriuje nutraukimo. Graikija taip pat būtų galėjusi suteikti finansinę paramą, kurios reikėtų norint užtikrinti veiklos kariniame sektoriuje patrauklumą galimam investuotojui, taigi ši veikla būtų įsigyta ir taip būtų užtikrintas jos tęstinumas. Veiklą kariniame sektoriuje perkančiam investuotojui nebūtų reikėję tokios garantijos kaip aptariamoji, nes, kaip ką tik paaiškinta, iš HSY veiklos kariniame sektoriuje nebūtų galima susigrąžinti jokios pagalbos. Taigi ši priemonė buvo reikalinga tik tam, kad būtų rastas pirkėjas visai HSY, t. y. įskaitant veiklą civiliniame sektoriuje. Tad šios priemonės tikslas buvo sudaryti sąlygas rasti HSY veiklos civiliniame sektoriuje pirkėją ir užtikrinti šios veiklos tęstinumą. Ji nebuvo būtina veiklos kariniame sektoriuje tęstinumui užtikrinti. Todėl ji nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį.

4.16.5.2. Pagalbos buvimas

(313) Kai kurios šalys ginčija, kad dvi garantijos (t. y. garantija, kurią valstybė suteikė *Piraeus Bank*, ir garantija, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*) sudaro vieną bendrą garantijos mechanizmą ir kad HSY yra dviejų garantijų naudos gavėja, todėl Komisija pirmiausia atskirai įvertins garantiją, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*, ir įrodys, kad tai yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

(314) Priemonė turi būti priskirtina valstybei, kad būtų valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Kai kurios šalys ginčija, kad banko ETVA HDW/*Ferrostaal* suteikta garantija priskirtina valstybei. Jos tvirtina, kad ETVA priėmė sprendimą suteikti šią garantiją nepriklausomai ir savo nuožiūra. Visų pirma, jos tvirtina, kad garantija suteikta 2002 m. gegužės 31 d. pagal HSY PPS priedą, o tą dieną ETVA jau kontroliavo *Piraeus Bank*, ne valstybė. Komisija atmeta šį tvirtinimą ir mano esant daugybės įrodymų, kad priemonė yra priskirtina valstybei:

— Pirma, vykstant HSY privatizavimo procesui, ši garantija nurodyta galimiems konkurso dalyviams pateiktuose dokumentuose⁽¹⁴⁴⁾. Kitaip tariant, jau per privatizavimo procesą žadėta, kad HSY pirkėjui bus atlyginti nuostoliai dėl bet kokios iš HSY susigrąžintos valstybės pagalbos. Be to, 2001 m. rugsėjo 14 d. ETVA aiškiai ir nedviprasmiškai įsipareigojo suteikti šią garantiją HDW/*Ferrostaal*, jeigu Europos Sąjunga patikrintų ir patvirtintų ankstesnę ir dabartinę HSY suteiktą valstybės pagalbą⁽¹⁴⁵⁾. 2001 m. spalio 11 d. pasirašytos HSY akcijų pirkimo ir pardavimo sutarties 1.2.3 sąlygoje aiškiai nurodytas 2001 m. rugsėjo 14 d. pasirašytas dokumentas. Paskesniais mėnesiais buvo svarstoma tiksli garantijos formuluotė⁽¹⁴⁶⁾. Komisija nepateikė patvirtinimo rašto (nedraudžiamumo patvirtinimo) dėl ankstesnės ir dabartinės pagalbos HSY, todėl 2002 m. gegužės 31 d. ETVA turėjo išduoti garantiją HDW/*Ferrostaal* naudai, kaip šalys buvo susitarusios 2001 m. rugsėjo 14 d. ir kaip nustatyta HSY PPS 1.2.3 straipsnyje. Visa, kas išdėstyta, rodo, kad nors priedas, kuriame nustatyta garantija HDW/*Ferrostaal* konsorciumui, pasirašytas 2002 m. gegužės 31 d., ETVA įsipareigojo suteikti šią garantiją (jeigu ES nepatvirtintų ankstesnės ir dabartinės pagalbos) jau tuo metu, kai banką dar

kontroliavo valstybė. Kitaip tariant, 2002 m. gegužės 31 d. priedas – tai sutarties, kurią ETVA sudarė, kai banką tebekontroliavo valstybė, vykdymas. Kaip paaiškinta šio sprendimo 3.2 skirsnyje, kai ETVA kontroliavo valstybė, visi veiksmai, kurių bankas ėmėsi HSY atžvilgiu, gali būti laikomi priskirtiniais valstybei⁽¹⁴⁷⁾. Graikija patvirtino visus šiuos dalykus 2005 m. gegužės 23 d. rašte⁽¹⁴⁸⁾.

— Antra, net jei būtų manoma, kad, remiantis minėtais dokumentais, kuriuos ETVA sudarė, kai banką kontroliavo valstybė (t. y. iki 2002 m. kovo mėn. pabaigos), ETVA nebuvo nustatyta jokie sutartinio įpareigojimo suteikti šią garantiją HDW/*Ferrostaal*, priemonė vis vien būtų priskirtina valstybei. Komisija pastebi, kad Graikija toliau vadovavo HSY pardavimui net ir po ETVA pardavimo *Piraeus Bank*. 2002 m. kovo 20 d. valstybės ir *Piraeus Bank* susitarimo 8.2.2 straipsnyje nustatyta, kad ETVA nebus atsakingas už HSY pardavimo procesą, kuriam ir toliau vadovaus valstybė. Pavyzdžiui, 8.2.2 straipsnio b punkte nustatyta, kad valstybė „priima veiksmų ir derybų su trečiuoju *Hellenic Shipyards* akcijų paketo pirkėju kontrolę, priežiūrą ir atsakomybę“. Remdamasis 2002 m. kovo 20 d. susitarimo 8.2.2 straipsniu, 2002 m. gegužės 28 d. raštu *Piraeus Bank* paprašė valstybės sutikimo dėl garantijos, kurią ETVA ketino suteikti HDW/*Ferrostaal*. Valstybė davė savo leidimą 2002 m. gegužės 31 d. raštu. Visa tai rodo, kad garantijos suteikimas priskirtinas valstybei.

— Trečia, net jei dvi pirmiau pateiktos nuomonės būtų atmestos, garantija vis vien būtų priskirtina valstybei. Komisija pastebi, kad valstybė nusprendė privatizuoti HSY⁽¹⁴⁹⁾. Taigi, *Piraeus Bank* perėmus ETVA kontrolę, jis pagal įstatymus privalėjo privatizuoti HSY. Kaip TKMS/GNSH pačios pripažįsta, HDW/*Ferrostaal* nebūtų pirkęs HSY, jeigu nebūtų gavęs tokios garantijos. Sprendimą, kad HSY turi būti parduota, priėmė valstybė, o garantijos suteikimas buvo būtinais reikalingas HSY parduoti, todėl galima daryti išvadą, kad valstybė įstūmė ETVA į tokią padėtį, kurioje jis buvo priverstas išduoti garantiją. Taigi, net jei būtų padaryta išvada, kad 2002 m. gegužės mėn. ETVA nusprendė suteikti garantiją valstybei tiesiogiai nedalyvaujant, priemonė vis vien bus priskirtina valstybei.

- Ketvirta, net jei visos pirmiau pateiktos nuomonės būtų atmetos, reikėtų daryti išvadą, kad 2002 m. gegužės 31 d. ETVA sutiko suteikti garantiją tik todėl, kad ją kontroliuojantis akcininkas (t. y. *Piraeus Bank*) gavo iš valstybės garantiją, saugančią jį nuo bet kokios finansinės žalos, kylančios dėl šios garantijos. Iš tiesų, kaip bus parodyta, rinkos ekonomikos investuotojas niekada nebūtų suteikęs tokios garantijos negavęs priešpriešinės garantijos iš valstybės. Garantija suteikta tik todėl, kad valstybė apsaugojo ekonominių vienetą (t. y. grupę), suteikdama garantiją bet kokio neigiamo padarinio atveju (suteikdama priešpriešinę garantiją). Tokiu atveju, kai įmonė paprasčiausiai perduoda pagalbą kitai įmonei, priemonės suteikimas priskirtinas valstybei.
- (315) Priemonė turi būti finansuojama iš valstybės išteklių, kad ji būtų valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Pranešime dėl garantijų nurodyta, kad „pagalba suteikiama tuomet, kai suteikiama garantija, o ne tuomet, kai garantija panaudojama arba kai atliekami mokėjimai laikantis garantijos sąlygų. Nesvarbu, ar garantija yra valstybės pagalba, ar ne, <...> ji turi būti įvertinta garantijos suteikimo momentu.“ Kaip nurodyta pirmiau, Komisija mano, kad ETVA pagal sutartį įsipareigojo suteikti šią garantiją HDW/*Ferrostaal* tuo metu, kai valstybė tebevaldė didžiąją ETVA akcijų dalį. Pranešime dėl garantijų nurodyta, kad pagalbos buvimą reikia vertinti suteikiant garantiją, o ne vėliau, kai ja pasinaudojama, todėl galima daryti išvadą, kad įsipareigojusi suteikti garantiją, valstybė sukėlė valstybės ištekliams pavojų, taigi garantija yra susijusi su valstybės ištekliais. Tai, kad netrukus po to ETVA buvo parduotas *Piraeus Bank*, šios išvados nekeičia. Jeigu valstybė teisingai informavo konkurso dalyvius apie sutartinius ETVA įsipareigojimus (įskaitant šį ETVA įsipareigojimą suteikti garantiją HDW/*Ferrostaal*, jeigu Komisija nepateiktų patvirtinimo rašto), konkurso dalyviai turėjo atsižvelgti į šį ETVA įsipareigojimą. Todėl jie turėjo sumažinti kainą, kurią buvo pasirengę sumokėti už banką ETVA. Tai reiškia, kad valstybė pardavė ETVA už mažesnę kainą, todėl prarado išteklių. Kaip nurodyta pirmiau, net jei būtų padaryta išvada, kad tuo metu, kai ETVA tebevaldė valstybė, ETVA pagal sutartį neįsipareigojo išduoti garantijos, Komisija mano, kad 2001 m. sausio mėn. (kai ETVA tebevaldė valstybė) nusprendusi privatizuoti HSY, valstybė įstūmė ETVA į tokią padėtį, kurioje bankas buvo priverstas išduoti tokią garantiją, nes ši buvo būtina reikalinga norint rasti HSY pirkėją. Tai reiškia, kad teikdami pasiūlymus dėl ETVA, konkurso dalyviai turėjo būti atsižvelgę į tai, kad ETVA turės išduoti šią garantiją. Atitinkamai, jie pasiūlė už ETVA mažesnę kainą, o tai taip pat verčia daryti išvadą, kad buvo prarasta valstybės išteklių.
- (316) NET jei būtų padaryta išvada, kad, kai valstybė pardavė ETVA, nebuvo jokio įsipareigojimo (sutartinio ar *de facto*) išduoti šią garantiją, vis vien galima įrodyti, kad ETVA suteikta garantija susijusi su valstybės ištekliais. Valstybė suteikė ETVA pirkėjui (t. y. *Piraeus Bank*) garantiją, kuria valstybė pažadėjo grąžinti *Piraeus Bank* 100 % bet kokios sumos, kurią ETVA turės sumokėti pagal garantiją, kurią ETVA išduos HDW/*Ferrostaal* naudai. Ši priešpriešinė garantija suteikta keliose sutartyse iš eilės. 2001 m. gruodžio 18 d. valstybės ir *Piraeus Bank* susitarime dėl 57,7 % ETVA pardavimo valstybė įsipareigojo sumokėti *Piraeus Bank* 57,7 % bet kokios sumos, kurią ETVA sumokėtų HSY pirkėjui. 2002 m. kovo 20 d. tų pačių šalių susitarime, kuriuo pakeistas 2001 m. gruodžio 18 d. susitarimas, valstybė įsipareigojo sumokėti *Piraeus Bank* 100 % bet kokios sumos, kurią ETVA turėtų sumokėti HSY pirkėjui⁽¹⁵⁰⁾. 2002 m. gegužės 31 d. raštu valstybė *Piraeus Bank* bankui patvirtino grąžinsianti 100 % bet kokios sumos, kurią ETVA sumokėtų HSY pirkėjui⁽¹⁵¹⁾. Kitaip tariant, kai 2002 m. gegužės 31 d. ETVA pasirašė priedą prie HSY PPS, *Piraeus Bank* gavo valstybės garantiją, nurodančią, kad bankui bus kompensuota 100 % bet kokios sumos, kurią ETVA turės sumokėti pagal garantiją, kurią planuojama suteikti HDW/*Ferrostaal*⁽¹⁵²⁾. Tai rodo, kad bet kokia ETVA sumokėta suma galiausiai būtų finansuojama iš valstybės biudžeto ir kad garantija yra susijusi su valstybės ištekliais.
- (317) Siekiant įrodyti valstybės pagalbos buvimą, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, būtina įrodyti, kad valstybė nesielgė taip, kaip panašiomis aplinkybėmis būtų elgęsis rinkos ekonomikos investuotojas. Šiuo atžvilgiu Graikija, HSY ir TKMS/GNSH tvirtina, kad panašiomis aplinkybėmis rinkos ekonomikos investuotojas būtų sutikęs išduoti šią garantiją HDW/*Ferrostaal* naudai. Jie įrodinėja, kad rinkos ekonomikos investuotojo kriterijus turėtų būti taikomas ETVA, kuris buvo HSY pardavęs juridinis asmuo, lygmeniu, ir Graikijos Vyriausybės, kuri buvo ETVA pardavėjas, lygmeniu.
- (318) Komisija primena, kad, kaip nurodyta 3.2 skirsnyje, kai ETVA įsigijo HSY ir netrukus po to skyrė kapitalo injekciją įmonei palaikyti, bankas elgėsi ne kaip rinkos ekonomikos investuotojas, o kaip viešosios valdžios institucija,

teikianti pagalbą siekiant palaikyti Graikijos ekonomikai svarbia laikoma įmonė. Taigi, nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų pasielgęs taip, kaip ETVA. Nė vienam rinkos ekonomikos investuotojui nebūtų tekę parduoti šių HSY akcijų. Todėl Komisija mano, kad šiuo atveju rinkos ekonomikos investuotojo kriterijus negali būti taikomas norint pateisinti tai, kad valstybė kelia pavojų (suteikdama garantiją) papildomiems valstybės ištekliams.

(319) NET jei vis dėlto būtų manoma, kad reikėtų taikyti rinkos ekonomikos investuotojo kriterijų, Komisija mano, kad valstybė nebūtų sutikusi suteikti garantiją, jei ji būtų įprastomis rinkos sąlygomis veikianti privati įmonė. Tam įrodyti pakanka bent vieno iš trijų toliau nurodytų dalykų.

(320) Pirma, Komisija pastebi, kad ETVA (ir per ETVA – valstybė), nepaisant to, kad turėjo tik 51 % HSY akcijų (likusius 49 % valdė darbuotojai⁽¹⁵³⁾), pažadėjo sumokėti HSY pirkėjui (t. y. HDW/Ferrostaal) 100 % bet kokios pagalbos, kuri būtų susigrąžinta iš HSY. Rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų sutikęs užtikrinti nuostolių atlyginimo, kurio suma sudarytų 100 % parduotos įmonės patirtos žalos. Tam tikromis aplinkybėmis rinkos ekonomikos investuotojas gali sutikti prisiimti atsakomybę už tam tikrus būsimus parduotos įmonės išsipareigojimus, bet tik jo akcijų paketui proporcinga dalimi, o tai šiuo atveju buvo 51 %. Rinkos ekonomikos investuotojas būtų paprašęs kitų akcininkų prisiimti atsakomybę už likusius 49 % susijusių išsipareigojimų. Sutikdamas prisiimti 100 % galimai milžiniškų parduotos įmonės išsipareigojimų (primenama, kad sutartyje neapibrėžta viršutinė kompensacijos mokėjimų riba), ETVA padovanojo dovaną kitiems HSY akcininkams (t. y. darbuotojams). Rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų sutikęs padovanoti tokios dovanos, prisiimdamas galimai milžiniškus parduotos įmonės išsipareigojimus jo akcijų paketą gerokai viršijančia proporcine dalimi. Taigi, vien iš to, kad kompensacijos garantija, kurią ETVA suteikė HDW/Ferrostaal, yra 100 % (vietoje 51 %) pagalbos, kuri galėtų būti susigrąžinta iš HSY, galima daryti išvadą, kad nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų suteikęs tokios garantijos.

(321) Antra, Graikija, HSY ir TKMS/GNSH tvirtina, kad grynosios pajamos (t. y. įplaukos atėmus išlaidas) HSY parda-

vimo atveju buvo didesnės – įskaitant tikėtinus mokėjimus, mokėtinus pagal garantiją – nei tuo atveju, jei HSY būtų likviduota. TKMS/GNSH paremia šį tvirtinimą antrąja Deloitte ataskaita. Šioje ataskaitoje lyginamos grynosios dviejų scenarijų išlaidos. Ši analizė atlikta ETVA lygmeniu, o po to – valstybės lygmeniu. Komisija mano, kad kriterijaus taikymas ETVA lygmeniu yra netinkamas. Kaip aptarta 3.2 skirsnyje, sprendimą dėl privatizavimo priėmė ir finansinę paramą suteikė – žr., pvz., į Įstatymą Nr. 2941/2001⁽¹⁵⁴⁾ įtrauktas nuostatas dėl valstybės pagalbos – Vyriausybė, o ETVA niekada nebuvo nepriklausomas ekonominis vienetas, galintis laisvai planuoti HSY pardavimą taip, kad jo įplaukos būtų kuo didesnės, o nuostoliai – kuo mažesni. Taigi reikia nagrinėti visos valstybės išikišimą, o ne vienos iš jos veikėjų elgseną.

(322) Tačiau jei šis kriterijus vis dėlto būtų taikomas ETVA lygmeniu, reikia palyginti ETVA grynąsias pajamas (t. y. įplaukas atėmus išlaidas) HSY likvidavimo atveju ir HSY pardavimo atveju. HSY likvidavimo atveju reikia nustatyti, kokios būtų ETVA patirtos išlaidos. TKMS/GNSH tvirtina, kad nuostolio sumą sudarytų bent paskolų ir garantijų, kurias ETVA suteikė HSY ir kurioms valstybė nesuteikė priešpriešinės garantijos, suma. Tačiau Komisija pastebi, kad nė viena iš šių paskolų ir garantijų nėra įprasta įmonės likvidavimo kaina⁽¹⁵⁵⁾. Iš tiesų, visas šias paskolas ir garantijas ETVA suteikė kaip viešosios valdžios institucija, nes jos arba buvo valstybės pagalba veiklai civiliniame sektoriuje, arba priemonės Graikijos saugumui užtikrinti pagal Sutarties 296 straipsnį⁽¹⁵⁶⁾. Taigi, taikant rinkos ekonomikos pardavėjo kriterijų, į šias paskolas ir garantijas galima neatsižvelgti. Paaiškėja, kad ETVA, kaip rinkos ekonomikos veikėjui, HSY likvidavimo atveju nebūtų tekę mokėti didelės kainos. Jeigu HSY būtų parduota, ETVA gautų 6 mln. EUR pardavimo kainą. Kalbant apie išlaidas, patirtas HSY pardavimo atveju, ETVA turėjo išduoti šiuo metu nagrinėjamą garantiją, kurios dydis buvo neribotas, taigi ji buvo susijusi su galimais dešimčių arba net šimtų milijonų eurų vertės mokėjimais. Lyginant du scenarijus paaiškėja, kad rinkos ekonomikos investuotojas būtų suteikęs pirmenybę laivų statyklos likvidavimui⁽¹⁵⁷⁾. Taigi ETVA nesielgė kaip rinkos ekonomikos investuotojas. Lyginant HSY pardavimą ir likvidavimą valstybės lygmeniu, išvados yra lygiai tokios pačios. HSY likvidavimo atveju valstybė, veikdama kaip verslininkas (savininkas), nepatirtų didelių išlaidų, nes visas valstybės HSY suteiktas (tiesiogiai arba per ETVA) paskolas ir garantijas valstybė suteikė kaip viešosios valdžios institucija, nes jos arba buvo valstybės pagalba veiklai civiliniame sektoriuje, arba priemonės Graikijos saugumui užtikrinti pagal Sutarties 296 straipsnį. Jeigu HSY būtų parduota, valstybė gautų tik kelis milijonus eurų, o kadangi ji suteikė garantiją, jai grėsė pavojus mokėti dešimtis ar šimtus milijonų eurų. Apibendrinant, valstybė nesielgė privačiai įmonei panašiomis aplinkybėmis priimtiniu būdu.

- (323) Graikija, HSY ir TKMS/GNSH tvirtina, kad rizika, jog HSY tektų gražinti valstybės pagalbą, buvo labai ribota, nes tuo metu Komisija nevykdė jokių tyrimų. Taigi jie tvirtina, kad ETVA ir valstybei grėsusi rizika, jog pagal garantiją teks atlyginti nuostolius, buvo nedidelė. Komisija negali sutikti su šiuo tvirtinimu. Tai prilygsta tvirtinimui, kad, kadangi Graikijai ankstesniais metais pavykdavo nuslėpti tai, kad HSY buvo suteikiama neteisėta ir nesuderinama valstybės pagalba ir buvo netinkamai taikyta Komisijos anksčiau patvirtinta pagalba, jai buvo leidžiama suteikti šią garantiją. Be to, Komisija pastebi, kad HDW/*Ferrostaal* primygtinai reikalavo šios garantijos ir nebuvo pasirengęs pasirašyti sutarties, kuria būtų baigtas HSY pardavimas, iki gaus garantiją. Tai, kad HDW/*Ferrostaal* laiko garantiją svarbia, įrodo, kad šis privatus investuotojas manė, jog tikimybė, kad HSY turės gražinti valstybės pagalbą, nebuvo maža. Tai, kad Graikija nuo privatizavimo procedūros pradžios įsipareigojo suteikti tokią garantiją didžiausią kainą pasiūliusiam konkurso dalyviui, taip pat įrodo, kad Graikija manė, jog privatus investuotojas laikys tokią garantiją labai svarbia (*sine qua non* sąlyga, kaip teigiama 2005 m. gegužės 23 d. Graikijos rašte, kuris cituojamas šio sprendimo 149 išnašoje, ir pagal antrąją *Deloitte* ataskaitą), o tai gali būti tik tuo atveju, jeigu privatus investuotojas mano, kad susigrąžinimo tikimybė nėra labai ribota.
- (324) Komisija taip pat pastebi, kad šiomis aplinkybėmis, kai pagalbos, kuri galėtų būti susigrąžinta iš HSY, suma buvo sunku apskaičiuoti, HSY parduodantis rinkos ekonomikos pardavėjas bent jau būtų įtraukęs į pardavimo sutartį viršutinę ribą, apribojančią galimą mokėjimą pirkėjui. Rinkos ekonomikos pardavėjas nebūtų sutikęs rizikuoti mokėti šimtus milijonų eurų, net jei ir būtų pripažinta, kad tokio didelio mokėjimo tikimybė gali būti labai nedidelė. Taigi tai, kad į garantiją nebuvo įtraukta jokia viršutinė riba, papildomai įrodo, kad ETVA ir valstybė nesielgė rinkos ekonomikos veikėjui priimtiniu būdu.
- (325) Trečia, vertinant, ar valstybė elgėsi kaip rinkos ekonomikos investuotojas, būtina atsižvelgti į visą valstybės įsikišimą. Šiuo atveju valstybė suteikė kelias dideles pagalbos sumas HSY privatizavimui palengvinti (t. y. valstybės pagalbą, įtrauktą į Įstatymą Nr. 2941/2001⁽¹⁵⁸⁾). Visų pirma, ji grąžino HSY darbininkams 4,3 mln. EUR sumą, kurią jie investavo tris kartus didinant HSY kapitalą. Ši priemonė, kurios tikslas buvo užtikrinti, kad darbuotojai nekliudytų HSY pardavimui, pavyzdžiui, būtų buvusi nepriimtina rinkos ekonomikos investuotojui, nes nebuvo sutartinio įpareigojimo tai daryti ir, be to, darbuotojai tebebuvo skolingi ETVA 24 mln. EUR, kuriuos turėjo sumokėti kaip akcijų pirkimo
- kainą. Galiausiai valstybė paprašė konkurso dalyvių sumokėti dalį HSY pirkimo kainos kapitalo didinimo forma⁽¹⁵⁹⁾. Visi šie faktai rodo, kad, vykstant HSY pardavimui, valstybė elgėsi ne siekdama tikslo gauti kuo didesnių įplaukų ir kiek įmanoma sumažinti išlaidas, o siekdama tikslo palengvinti HSY pardavimą ir užtikrinti, kad laivų statyklos veikla būtų tęsiama. Taigi, vykstant HSY pardavimui, Graikijos valstybė nesielgė kaip rinkos ekonomikos investuotojas.
- (326) Remdamasi kiekviena iš trijų nurodytų aplinkybių, Komisija daro išvadą, kad rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų suteikęs garantijos.
- (327) Kalbant apie pranašumo buvimą ir naudos gavėjo nustatymą, Komisija mano, kad nė vienas investuotojas nebūtų pirkęs visos HSY (t. y. įskaitant veiklą civiliniame sektoriuje) be garantijos. Antrojeje *Deloitte* ataskaitoje patvirtinama ši išvada: „Remdamiesi savo patirtimi ir atlikta analize, esame linkę manyti, kad nė vienas racionalus investuotojas nebūtų pasirengęs įsigyti HS ir kartu prisiimti bet kokios papildomos rizikos, susijusios su valstybės pagalba (kuri tuo metu nebuvo nei neabejotina, nei kiekybiškai įvertinta Europos Komisijos) įmonei, kuri: a) daug metų priklausė ir kuriai vadovavo valstybinė įmonė (bankas ETVA), ir kuri tuo pat metu b), neįskaitant kitų veiklos problemų (t. y. mažas produktyvumas, didelės veiklos sąnaudos, darbuotojų perteklius ir kt.), turėjo reikšmingą neigiamą nuosavo kapitalo poziciją.“ Šią išvadą taip pat patvirtina tai, kad Graikija, nujausdama, kad tokia garantija bus būtina privatiems investuotojams pritraukti, konkurso dokumentuose pažadėjo, kad didžiausią kainą pasiūlęs konkurso dalyvis gaus tokią garantiją⁽¹⁶⁰⁾. Ši išvada – kad tokia garantija buvo būtina HSY pirkėjui rasti – yra logiška, nes išsamų HSY patikrinimą atliekantis investuotojas būtų nustatęs, kad HSY gavo naudos iš kelių priemonių, kurios gali būti pagalba, kurią Komisija vėliau gali pareikalauti susigrąžinti⁽¹⁶¹⁾. *Elefsis* prieštarauja šiai išvadai ir tvirtina, kad ši garantija nebuvo būtina, ir visų pirma tvirtina, kad įmonė būtų pasirengusi įsigyti HSY be tokios garantijos, ir tai įrodo tuo, kad savo pasiūlyme dėl HSY įsigijimo įmonė nenurodė šios garantijos kaip HSY pirkimo sąlygos. Komisija mano, kad *Elefsis* tvirtinimas stokoja įtikimumo. Komisija pirmiausia primena, kad, net jei būtų tiesa, kad *Elefsis* savo pasiūlyme nereikalavo tokios garantijos, tai nėrodo, kad *Elefsis* nebūtų pareikalavusi šios garantijos vėlesniame derybų su pardavėju etape, jeigu būtų pasirinkta pagedaujama konkurso dalyviu⁽¹⁶²⁾. Labai tikėtina, kad *Elefsis* būtų tai padariusi. Iš tiesų, vos tik HSY buvo parduota HDW/*Ferrostaal*, *Elefsis* pradėjo teikti Komisijai skundus, tvirtindama, kad HSY gavo naudos iš keleto didelių pagalbos priemonių ir Komisija turėtų susigrąžinti tą pagalbą. Investuotojas, įsitikinęs, kad įmonė gavo dešimtis milijonų eurų nesuderinamos pagalbos, nebūtų

rizikavęs pirkti tokios įmonės, nebent gautų garantiją. Taigi Komisija atmeta *Elefsis* tvirtinimą ir mano, kad, nesant šios garantijos, nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų įsigijęs visos HSY, t. y. HSY, įskaitant veiklą civiliniame sektoriuje. Kaip nurodyta pirmiau, jeigu HSY nebūtų parduota, Graikija būtų galėjusi toliau remti veiklą kariniame sektoriuje remdamasi Sutarties 296 straipsniu. Priešingai, dėl Sutarties 87 straipsnio Graikijai nebūtų leista teikti finansinės paramos veiklai civiliniame sektoriuje. Komisija pastebi, kad finansinė HSY padėtis 1998–2002 m. itin pablogėjo. Nors HSY ir neskelbia atskiros veiklos civiliniame sektoriuje atskaitos, pagrįsta manyti, kad ši veikla tais metais buvo ypač nuostolinga. Be laivų remonto veiklos, per tuos metus įvykdytos trys pagrindinės nekarinio pobūdžio sutartys – su ISAP, OSE ir *Strintzis*. Kaip jau paaiškinta šiame sprendime (žr. E12c priemonės aprašymą ir vertinimą), sutartys su ISAP ir OSE įvykdytos gerokai pavėluotai ir dėl to HSY teko mokėti dideles baidas bei tiekti riedmenis nemokamai, o tai HSY taip pat yra didelė kaina. Taigi aišku, kad šios sutartys buvo itin nuostolingos. Kaip jau paaiškinta šiame sprendime, 1999 m. pradžioje su *Strintzis* sudaryta sutartis HSY buvo itin nesėkminga. 2002 m. sutartis nutraukta, HSY turėjo sumokėti *Strintzis* sutartyje nustatytą nuostolių atlyginimą ir 2004 m. pardavė korpusus už kainą, kuri sudarė tik menką dešimčių milijonų eurų išlaidų, kurias HSY patyrė šiems korpusams statyti, dalį. Taigi ši sutartis taip pat buvo itin nuostolinga. Galiausiai paskutinė veiklos civiliniame sektoriuje rūšis buvo laivų remontas. Tai nerentabilus verslas, nes laivų statyklų konkurencija yra labai didelė. Taigi Komisija abejoja, kad ši veikla buvo pelninga ir, bet kuriuo atveju, ji tikrai negalėjo kompensuoti didelių nuostolių, patiriamų dėl sutarčių su ISAP, OSE ir *Strintzis*. Todėl pagrįsta manyti, kad veikla civiliniame sektoriuje iki 2002 m. buvo itin nuostolinga. Kaip paaiškinta šiame sprendime, šiai veiklai remti buvo nuolat teikiama pagalba, dalį kurios dabar reikia susigrąžinti. Svarbiausia, kad nesugebėjimas teisingai įvykdyti sutarčių su ISAP, OSE ir *Strintzis* įrodo, kad veikla civiliniame sektoriuje tebebūtų nuostolinga, jeigu jos neįsigytų didelė įmonė ir jeigu ji negautų naudos iš tos įmonės techninių ir projektų valdymo įgūdžių. Antroje *Deloitte* ataskaitoje patvirtinta, kad HSY turėjo „veiklos problemų (t. y. mažas produktyvumas, didelės veiklos sąnaudos, darbuotojų perteklius ir kt.)“. Taigi, jeigu veikla civiliniame sektoriuje nebūtų parduota, ji būtų turėjusi greitai nutrūkti (nebent Graikija toliau teiktų šiai veiklai neteisėtą ir nesuderinamą pagalbą). Apibendrinant, Komisija šioje dalyje įrodė, kad be garantijos nė vienas investuotojas nebūtų įsigijęs HSY veiklos civiliniame sektoriuje ir, jeigu ši veikla nebūtų nupirkta, ji būtų greitai sustabdyta. Komisija daro išvadą, kad garantijos naudos gavėjas yra HSY, o pranašumas – leisti tęsti veiklą civiliniame sektoriuje.

suteiktą garantiją naudos gavėjas buvo ir HDW/*Ferrostaal*. Komisija nesutinka su šiuo vertinimu. Kaip paaiškinta, konkurso dalyviams pateiktuose konkurso dokumentuose jau buvo nurodyta, kad jiems bus sumokėta kompensacija, jeigu iš HSY būtų susigrąžinta valstybės pagalba. Tai reiškia, kad, teikdamas savo pasiūlymą įsigyti HSY, HDW/*Ferrostaal* darė prielaidą, kad, jei iš HSY būtų susigrąžinta kokia nors pagalba, jis gautų iš ETVA atitinkamą nuostolių atlyginimą⁽¹⁶³⁾. Kitaip tariant, HDW/*Ferrostaal* pasiūlytoje pirkimo kainoje jau buvo atsižvelgta į nuostolių atlyginimo garantiją. Taigi garantija nebuvo naudinga HDW/*Ferrostaal*.

(328) *Elefsis* nesutinka su ankstesne išvada dėl naudos gavėjo nustatymo. *Elefsis* tvirtina, kad, be HSY, pagal ETVA

(329) Komisija daro išvadą, kad garantija, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*, yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, o šios pagalbos naudos gavėjas yra HSY. Priešingai, nei reikalaujama Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, pagalba suteikta iš anksto apie ją nepranešus, todėl ji yra neteisėta pagalba.

(330) Kalbant apie garantiją, kurią Graikijos valstybė suteikė *Piraeus Bank*, ji taip pat yra pagalba. Tai valstybės išteklių finansuojama selektyvi priemonė. ETVA parduodantis rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų suteikęs tokios garantijos. Vienintelis šios garantijos suteikimo pateisinimas buvo garantija, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*. Jeigu pastaroji garantija nebūtų suteikta, nebūtų reikėję teikti garantijos *Piraeus Bank*. Kaip jau paaiškinta, nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų suteikęs ETVA suteiktos garantijos, kuri yra valstybės pagalba, taigi nė vienas rinkos ekonomikos investuotojas nebūtų suteikęs garantijos *Piraeus Bank* (nes pastaroji garantija nebūtų reikalinga, t. y. ji būtų nesvarbi). Kalbant apie garantijos, kurią valstybė suteikė *Piraeus Bank*, naudos gavėjo nustatymą, Komisija primena, kad ši procedūra susijusi su galima valstybės pagalba HSY. Sprendime pratęsti procedūrą neminimas joks kitas galimas naudos gavėjas. Taigi, vykstant šią procedūrą gali būti nagrinėjama tik pagalba HSY. Jeigu garantija,

kurią valstybė suteikė *Piraeus Bank*, būtų pagalba HSY, tai nebūtų papildoma valstybės pagalba, papildanti valstybės pagalbą, įtrauktą į garantiją, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*. Dėl pastarosios garantijos privatus investuotojas sutiko įsigyti HSY, taigi buvo išgelbėta HSY veikla civiliniame sektoriuje. Kitaip tariant, garantija, kurią valstybė suteikė *Piraeus Bank*, nesuteikia HSY papildomo pranašumo, todėl negali būti papildoma pagalba HSY: visą pranašumą HSY suteikia garantija, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*. Taigi šioje procedūroje, kuri susijusi su galima valstybės pagalba HSY, Komisijai nereikia susidaryti galutinės nuomonės dėl garantijos, kurią Graikijos valstybė suteikė *Piraeus Bank*, naudos gavėjo tapatybės, ir Komisija neturi toliau nagrinėti pastarosios garantijos. Užtenka išnagrinėti pirmąją garantiją – garantiją, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*, – ir panaikinti ją, jeigu ji yra nesuderinama pagalba HSY.

restruktūrizavimo pagalbos rūšis⁽¹⁶⁴⁾. Kaip nurodyta P1 priemonės analizėje, valstybė suteikė šią pagalbą 1997 m. gruodžio mėn. (bet jos neišmokėjo). Kaip paaiškinta šiame sprendime, per kelerius metus iki 2001–2002 m. privatizavimo įmonė taip pat keletą kartų gavo nesuderinamą pagalbą, apie kurią nebuvo pranešta. Restruktūrizavimo pagalba, kurią leista suteikti Sprendimu C 10/1994, laivų statyklai buvo suteikta, bet nebuvo laikomasi sąlygų, kuriomis ji patvirtinta.

- (332) Banko ETVA HDW/*Ferrostaal* suteikta garantija yra nesuderinama HSY naudinga pagalba, todėl Komisija mano, kad ji turėtų būti nedelsiant nutraukta.

4.16.5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (331) Kalbant apie garantiją, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal*, Komisija nesupranta, kaip ši pagalba galėtų būti pripažinta suderinama remiantis Sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalimis. Kalbant apie Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, Komisija pastebi, kad HSY buvo sunkumų patirianti įmonė. Komisija jau nurodė, kad nuo 1999 m. sausio 1 d. pagalbą laivų statybai reglamentavo Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1540/98. 5 straipsnyje nurodyta, kad restruktūrizavimo pagalba „išimtiniais atvejais gali būti laikoma suderinama su bendrosios rinkos reikalavimais, jeigu tokia pagalba atitinka Bendrijos rekomendacijas dėl valstybės pagalbos patekusioms į sunkią padėtį įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti“. Suteikiant garantiją taikytos 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairės. Garantija aiškiai neatitiko visų gairių 3.2.2 skirsnyje nustatytų sąlygų pagalbai patvirtinti. Pavyzdžiui, pagal sąlygą b) „Gyvybingumo atkūrimas“ pagalbos suteikimo „sąlyga turi būti restruktūrizavimo plano, kurį privalo patvirtinti Komisija, visais atvejais, kai taikoma individuali pagalba, įgyvendinimas“. Komisija pastebi, kad restruktūrizavimo plano įgyvendinimas nebuvo garantijos suteikimo sąlyga. Be to, Komisija nepatvirtino šio plano, nes jis jai nebuvo pateiktas. Gairėse taip pat nurodyta, kad „planas su visomis susijusiomis detalėmis pateikiamas Komisijai“. Šis išankstinis konsultavimasis su Komisija šiuo atveju buvo ypač būtinas, nes 1997 m. Komisija jau patvirtino restruktūrizavimo planą, pagal kurį HSY gyvybingumas nebuvo atkurtas. Garantija taip pat pažeista vienintelį kartą teikiamos pagalbos principas, nustatytas 1999 m. sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 3.2.3 skirsnyje. Sprendimu N 401/1997 Komisija leido pagal Tarybos direktyvą 90/684/EEB suteikti investicinę pagalbą, kuri buvo

4.16.5.4. Garantijos per se uždraudimas

- (333) Kaip nurodyta sprendime pratęsti procedūrą, HDW/*Ferrostaal* suteikta garantija nesuderinama su bendrąja rinka dėl antrosios priežasties. Komisija mano, kad ji nesuderinama *per se*, nes, neleidama, kad bet koks pagalbos susigrąžinimas iš HSY būtų veiksmingas („*effet utile*“), ji neišdžia taikyti valstybės pagalbos taisyklių.
- (334) TKMS/GNSH ir HSY ginčija šią nuomonę. Visų pirma, jos primena, kad HSY nėra jokio kompensacijos mokėjimo gavėja. ETVA išduota garantija apdraudžiama HDW/*Ferrostaal*, o ne HSY. Taigi, jeigu Komisija nurodytų kompensuoti pagalbą, HSY turėtų sumokėti kompensaciją ir tai atkurtų pradinę padėtį. TKMS/GNSH nesupranta, kodėl kompensacijos mokėjimas TKMS/GNSH (kaip HDW/*Ferrostaal* įpėdinei) paverstų šią išvadą niekine. TKMS/GNSH netaikomas įpareigojimas iš naujo investuoti į HSY gautą kompensaciją.
- (335) Komisija pastebi, kad 100 % HSY akcijų įsigijo HDW/*Ferrostaal*, o dabar jas valdo TKMS/GNSH. Tai reiškia, kad net jei HSY ir jos akcininkė yra du atskiri juridiniai asmenys, jie sudaro vieną bendrą ekonominį vienetą. Dėl garantijos šiam ekonominiui vienetui būtų kompensuota 100 % bet kokios pagalbos, kurią jis turėtų grąžinti valstybei. Todėl Komisija mano, kad tai panaikina bet kokio sprendimo dėl susigrąžinimo „*effet utile*“.

- (336) Kalbant apie teisinės nuostatos, pagal kurią TKMS/GNSH turėtų iš naujo investuoti bet kokią gautą kompensaciją į HSY, nebuvimą, Komisija nesupranta, kaip tai paverstų ankstesnę išvadą niekine. Be to, Komisija pastebi, kad, nors įpareigojimo nėra, taip pat nėra ir draudimo tai daryti. Todėl TKMS/GNSH gali įnešti gautos kompensacijos lėšas į HSY. Be to, galima pagrįstai manyti, kad TKMS finansiniai ištekliai yra optimaliai paskirstyti tarp atskirų grupės juridinių vienetų, nes ji yra sėkminga privati grupė. Todėl pagrįsta manyti, kad, jei vienas grupės juridinis vienetas turėtų mokėti baudą, o kitas juridinis vienas gautų kompensaciją už tą baudą, grupės vadovybė nuspręstų perduoti pastarąją sumą pirmajam vienetui, taip atkurdamą optimalų išteklių paskirstymą tarp atskirų grupės juridinių vienetų. Kitaip tariant, net jei TKMS/GNSH nenustatyta įpareigojimo pakartotinai įnešti lėšas į HSY, atrodo tikėtina, kad vadovybė nuspręstų tai padaryti.
- (337) Komisija daro išvadą, kad ETVA banko HDW/*Ferrostaal* konsorciui suteikta garantija *per se* nesuderinama su valstybės pagalbos taisyklėmis.

5. IŠVADA

- (338) Komisija nustatė, kad kai kurios iš šešiolikos priemonių, įtrauktų į oficialią tyrimo procedūrą, nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta 87 straipsnio 1 dalyje, kai kurios yra suderinama pagalba, keletas yra nesuderinama pagalba, o kelios pagalbos priemonės, kurias anksčiau patvirtino Komisija, netinkamai taikytos. Nesuderinamos pagalbos, kuri suteikta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatas, ir netinkamai taikytos pagalbos atvejais Komisija padarė išvadą, kad pagalba turi būti susigrąžinta.
- (339) Komisija mano, kad toliau nurodyta problema gali trukdyti veiksmingai susigrąžinti šią pagalbą, tad būtina nustatyti papildomų sąlygų, kad taip nenutiktų. Tai bus paaiškinta kitame skirsnyje.

5.1. Būtinybė užtikrinti, kad HSY veiklai civiliniame sektoriuje naudingos pagalbos grąžinimas nebūtų iš dalies finansuojamas iš veiklos kariniame sektoriuje

- (340) Kaip paaiškinta 3.3 skirsnyje ir taikyta atitinkamoms priemonėms, Komisija sutinka, kad, jeigu valstybės parama suteikta laivų statyklai neskiriant jos konkrečiai veiklai finansuoti, galima laikyti, jog 75 % paramos buvo

naudinga veiklai kariniame sektoriuje, o 25 % – veiklai civiliniame sektoriuje. Ši išvada padaryta atsižvelgiant į tai, kad HSY netvarko atskiros apskaitos, todėl lėšų panaudojimo negalima atsekti.

- (341) Tačiau, jeigu Komisija sutinka, kad 75 % bet kokių gaunamų valstybės lėšų skiriama laivų statyklos veiklai kariniame sektoriuje finansuoti, ji taip pat turi daryti išvadą, kad 75 % bet kokių laivų statyklos išmokamų lėšų bus gaunama iš HSY veiklos kariniame sektoriuje. Kitaip tariant, 75 euro centus iš kiekvieno iš HSY susigrąžinto euro sumokama iš HSY veiklos kariniame sektoriuje. Reikalaujant, kad HSY grąžintų veiklai civiliniame sektoriuje gautą pagalbą, pradinė laivų statyklos veiklos civiliniame sektoriuje padėtis bus atkurta tik tuo atveju, jeigu Graikija pateiks Komisijai svarių įrodymų, kad šį grąžinimas išimtinai finansuotas iš laivų statyklos veiklos civiliniame sektoriuje.
- (342) Kitaip tariant, didžioji dalis HSY veiklos yra susijusi su kariniu sektoriumi, HSY netvarko atskiros veiklos civiliniame sektoriuje apskaitos, todėl kyla akivaizdus pavojus, kad veiklai civiliniame sektoriuje gautos pagalbos grąžinimas bus daugiausia finansuojamas lėšomis, kurios kitu atveju būtų skirtos veiklai kariniame sektoriuje finansuoti. Susigrąžinimas, kuris visas turėtų tekti laivų statyklos veiklai civiliniame sektoriuje, daugiausia tektų veiklai kariniame sektoriuje. Valstybė pakartotinai teikė HSY veiklai kariniame sektoriuje didelę finansinę paramą ir finansavimą⁽¹⁶⁵⁾, todėl lėšų, kurios kitu atveju būtų panaudotos veiklai kariniame sektoriuje finansuoti, naudojimas HSY veiklos civiliniame sektoriuje naudai prilygsta valstybės pagalbos perdavimui laivų statyklos veiklai civiliniame sektoriuje. Kitaip tariant, dalis finansinės paramos, kurią valstybė suteikė veiklai kariniame sektoriuje, iš esmės remtų HSY veiklą civiliniame sektoriuje (taigi ta dalis nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį). Šios lėšos negali būti laikomos būtinomis karinei gamybai finansuoti, nes nėra naudojamos tam tikslui). Todėl pradinė civilinio sektoriaus rinkų padėtis nebūtų atkurta, be to, HSY veiklai civiliniame sektoriuje automatiškai būtų suteikta papildomos nesuderinamos pagalbos.
- (343) Todėl, siekiant atkurti padėtį, kuri būtų vyrovusi nesant valstybės pagalbos, ir užkirsti kelią papildomos pagalbos teikimui veiklai civiliniame sektoriuje, Graikija turės užtikrinti, kad pagalba būtų susigrąžinama išimtinai iš laivų statyklos veiklos civiliniame sektoriuje⁽¹⁶⁶⁾,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pagalba investicijų išlaidoms, kurių HSY patyrė iki 2001 m. gruodžio 31 d. ir kurios buvo susijusios su investicine programa, apibūdinta 1997 m. liepos 15 d. Komisijos sprendime dėl bylos N 401/97 (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta P1 priemone), patenka į 1997 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimo taikymo sritį.

Bet kokia pagalba kitoms HSY patirtoms investicijų išlaidoms padengti, visų pirma investicijų išlaidoms, patirtoms po 2001 m. gruodžio 31 d., nepatenka į 1997 m. liepos 15 d. sprendimo taikymo sritį ir yra nesuderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

Garantija, kurią Graikija suteikė ETVA 1999 m. gruodžio 8 d. sprendimu ir kuri taikoma 4,67 mlrd. GRD (13,72 mln. EUR) paskolai, kurią ETVA suteikė HSY (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta P2 priemone), yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka.

Jeigu šio sprendimo priėmimo dieną garantija tebegalioja, valstybės garantija turi būti nedelsiant nutraukta. Be to, turi būti susigrąžinta pagalba už laikotarpį nuo garantuotos paskolos išmokėjimo HSY iki garantijos termino pabaigos.

Susigrąžintą pagalbą sudaro Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 600 bazinių punktų ir visos garantuotos paskolos kainos (palūkanų normos, pridėjus HSY mokėtą garantijos priemonę) skirtumas.

3 straipsnis

1,56 mlrd. GRD (4,58 mln. EUR) paskola, kurią 1999 m. liepos mėn. ETVA suteikė HSY ir kuri grąžinta 2004 m. (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta P3 priemone), yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka.

Pagalbą, susigrąžintą už laikotarpį nuo paskolos išmokėjimo HSY iki jos grąžinimo, sudaro Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 600 bazinių punktų ir paskolai nustatytos palūkanų normos skirtumas.

4 straipsnis

Dvejų metų trukmės 13,75 mln. EUR paskola, dėl kurios ETVA ir HSY sudarė sutartį 2002 m. gegužės 31 d. ir kuri taip ir nebuvo išmokėta HSY (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta P4 priemone), nėra pagalba.

5 straipsnis

54 mlrd. GRD (160 mln. EUR) pagalba, kurią leista suteikti 1997 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimu dėl valstybės pagalbos bylos C 10/94 (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta E7 priemone), buvo naudojama netinkamai ir turi būti susigrąžinta.

6 straipsnis

29,5 mln. EUR pagalba, kurią leista suteikti 2002 m. birželio 5 d. Komisijos sprendimu dėl bylos N 513/01 (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta E8 priemone), buvo naudojama netinkamai ir turi būti susigrąžinta.

7 straipsnis

75 % 8,72 mlrd. GRD (25,6 mln. EUR) kapitalo injekcijos, kurią ETVA skyrė HSY 1996 m. ir 1997 m. (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta E9 priemone), taikomas Sutarties 296 straipsnis. Likę 25 % yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka.

8 straipsnis

800 mln. GRD (2,3 mln. EUR) kapitalo injekcija, kurią 1998 m. gegužės 20 d. ETVA skyrė HSY (šis kapitalo padidinimas ir kiti du paskesni padidinimai šio sprendimo preambulėje pavadinti E10 priemone) nėra pagalba.

321 mln. GRD (0,9 mln. EUR) ir 397 mln. GRD (1,2 mln. EUR) kapitalo injekcijos, kurias ETVA skyrė HSY atitinkamai 1999 m. birželio 24 d. ir 2000 m. gegužės 22 d., yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka. Ši pagalba turi būti susigrąžinta.

9 straipsnis

Priešpriešinės garantijos, kurias valstybė suteikė bankui ETVA garantijoms, ETVA suteiktoms pagal sutartis, kurias HSY sudarė su *Hellenic Railway Organization* (OSE) ir su *Athens-Piraeus Electric Railways* (ISAP) (šios priemonės šio sprendimo preambulėje pavadintos E12b priemone), garantuoti yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka.

Su ISAP sutartimis susijusių priešpriešinių garantijų atveju pagalbą sudaro 480 bazinių punktų (t. y. 4,8 %) metinio mokesčio ir HSY faktiškai mokėtų priemonių (t. y. ETVA mokėtos garantijos priemokos ir valstybei mokėtos garantijos priemokos) skirtumas. Ši pagalba turi būti susigrąžinta už laikotarpį iki valstybės priešpriešinių garantijų termino pabaigos.

Priešpriešinės garantijos, susijusios su OSE sutartimis, jei jos tebetaikomos, turi būti nedelsiant nutrauktos. Be to, pagalba turi būti susigrąžinta už visą priešpriešinių garantijų galiojimo laikotarpį. Susigrąžintą pagalbą sudaro 680 bazinių punktų (t. y. 6,8 %) metinio mokesčio ir HSY faktiškai mokėtų priemonių (t. y. ETVA mokėtos garantijos priemonės ir valstybei mokėtos garantijos priemonės) skirtumas.

10 straipsnis

Galiojančių HSY sutarčių su OSE ir ISAP įgyvendinimas ir sutarčių pakeitimai, su kuriais OSE sutiko 2002–2003 m. (šios priemonės šio sprendimo preambulėje pavadintos E12c priemonė), nėra pagalba.

11 straipsnis

16,9 mlrd. GRD (49,7 mln. EUR) paskola, kurią 1999 m. spalio 29 d. ETVA suteikė HSY ir kuri grąžinta 2004 m. (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta E13a priemonė), yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka.

Pagalba, susigrąžintina už laikotarpį iki 2001 m. birželio mėn., yra Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 600 bazinių punktų ir HSY bankui ETVA faktiškai mokėtos palūkanų normos skirtumas.

Už paskesnę laikotarpį iki paskolos grąžinimo susigrąžintą pagalbą sudaro Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 400 bazinių punktų ir HSY bankui ETVA faktiškai mokėtos palūkanų normos skirtumas.

12 straipsnis

3,26 mln. EUR ir 3,38 mln. EUR garantijos, kurias ETVA suteikė atitinkamai 1999 m. kovo 4 d. ir 1999 m. birželio 17 d. ir kurios nutrauktos 2002 m. (šios priemonės šio sprendimo preambulėje pavadintos E13b priemonė), yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka.

Pagalbą, susigrąžintą už laikotarpį iki garantijų nutraukimo, sudaro 480 bazinių punktų (t. y. 4,8 %) metinės garantijos priemonės ir HSY faktiškai mokėtos garantijos priemonės skirtumas.

13 straipsnis

75 % 1999 m. gruodžio 8 d. suteiktos valstybės garantijos, kurios tikslas – garantuoti ETVA banko HSY suteiktą 10 mlrd. GRD (29,3 mln. EUR) paskolą (ši priemonė šio sprendimo preambulėje pavadinta E14 priemonė), patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį.

Likę 25 % valstybės garantijos nepatenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį ir yra pagalba, įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį. 750 mln. GRD (2,2 mln. EUR)

šios pagalbos buvo suderinama su bendrąja rinka iki 2002 m. kovo 31 d. Po šios datos su bendrąja rinka buvo suderinama tik 1,32 mln. EUR suma. Likusi dalis yra nesuderinama pagalba.

Jeigu valstybės garantija tebetaikoma, šios garantijos dalis, kuri yra nesuderinama pagalba (t. y. 25 % tebetaikomos garantijos, atėmus suderinamą 1,32 mln. EUR sumą), turi būti nedelsiant nutraukta.

Be to, už laikotarpį nuo garantuotos paskolos išmokėjimo HSY iki nesuderinamos valstybės garantijos nutraukimo turi būti susigrąžinta pagalba, kurią sudaro Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 600 bazinių punktų ir visos garantuotos paskolos kainos (HSY mokėtos palūkanų normos ir garantijos priemonės) skirtumas.

Ši pagalba apskaičiuojama valstybės garantijos dalies, kuri yra nesuderinama pagalba, atžvilgiu.

14 straipsnis

75 % 1,99 mlrd. GRD (5,9 mln. EUR), 10 mln. USD ir 5 mln. USD paskolų, kurias ETVA suteikė HSY atitinkamai 1997 m. liepos 25 d., 1997 m. spalio 15 d. ir 1998 m. sausio 27 d. (šios priemonės šio sprendimo preambulėje pavadintos E16 priemonė), patenka į Sutarties 296 straipsnio taikymo sritį.

Likę 25 % paskolų yra pagalba.

Į pirmąją paskolą, kurios vertė išreikšta drachmomis, įtraukta pagalba – tai Graikijai nustatytos orientacinės normos pridėjus 400 bazinių punktų ir HSY mokėtos palūkanų normos skirtumas. Į antrąją ir trečiąją paskolas, kurių vertės išreikštos JAV doleriais, įtraukta pagalba – tai JAV LIBOR pridėjus 475 bazinius punktus ir HSY mokėtos palūkanų normos skirtumas.

Šiais trimis atvejais pagalba įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir yra nesuderinama su bendrąja rinka.

Todėl ši pagalba turi būti susigrąžinta.

15 straipsnis

25 % 81,3 mln. EUR ir 40 mln. EUR sumų, t. y. apytikrių išankstinių mokėjimų, kuriuos Graikijos karinis jūrų laivynas atliko 2000 m. ir 2001 m. viršijus išlaidas, kurias HSY patyrė tuo laikotarpiu vykdydama atitinkamas sutartis, sumų (šios priemonės šio sprendimo preambulėje pavadintos E17 priemonė) vienerius metus yra pagalba.

Ši pagalba įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir yra nesuderinama su bendrąja rinka. Susigrąžintą pagalbą sudaro Graikijai nustatyta orientacinė norma pridėjus 600 bazinių punktų, kuri turi būti apskaičiuota vienerių metų laikotarpiui.

16 straipsnis

Kompensacijos garantija, kurią ETVA suteikė HDW/*Ferrostaal* ir pagal kurią ETVA atlygintų HDW/*Ferrostaal* nuostolius, jeigu iš HSY būtų susigrąžinta kokia nors valstybės pagalba (ši priemonė buvo priemonės, kuri šio sprendimo preambulėje pavadinta E18c priemone, dalis), yra pagalba, kuri įgyvendinta pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir nesuderinama su bendrąja rinka. Be to, garantija *per se* nesuderinama su bendrąja rinka. Todėl garantija turi būti nedelsiant nutraukta.

17 straipsnis

Susigrąžintina pagalba, kaip apibrėžta 2, 3, 5, 6, 8, 9 ir 11–15 straipsniuose, buvo naudinga išimtinai HSY veiklai civiliniame sektoriuje, todėl ji turi būti susigrąžinta iš HSY veiklos civiliniame sektoriuje. Šiuo atžvilgiu Graikija turi pateikti išsamių įrodymų, įskaitant įmonės apskaitą audituojančios nepriklausomos įmonės patvirtinimą, kad grąžinimas finansuojamas išimtinai iš HSY veiklos civiliniame sektoriuje.

18 straipsnis

1. Graikija susigrąžina iš HSY susigrąžintą pagalbą, kaip apibrėžta 2, 3, 5, 6, 8, 9 ir 11–15 straipsniuose.
2. Susigrąžintinoms sumoms taikomos palūkanos nuo jų perdavimo disponuoti HSY iki faktinio susigrąžinimo datos.
3. Palūkanos apskaičiuojamos bendrai sumai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 ⁽¹⁶⁷⁾ V skyrių.
4. Pagalba susigrąžinama nedelsiant ir veiksmingai.
5. Graikija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

19 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Graikija pateikia Komisijai šią informaciją:

- a) sumą (pagrindinę ir susigrąžinimo palūkanų), susigrąžintą iš naudos gavėjo;
- b) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis, siekiant įgyvendinti šį sprendimą, aprašymą; ir
- c) dokumentus, įrodančius, kad naudos gavėjui nurodyta grąžinti pagalbą.

2. Graikija nuolat praneša Komisijai apie pažangą, padarytą įgyvendinant nacionalines priemones, kurių imtasi šiam sprendimui įgyvendinti, kol bus užbaigtas pagalbos susigrąžinimas. Komisijai paprašius, Graikija nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis siekiant įgyvendinti šį sprendimą. Ji taip pat teikia išsamią informaciją apie pagalbos ir susigrąžinimo palūkanų sumas, jau susigrąžintas iš naudos gavėjo.

20 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2008 m. liepos 2 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė

-
- (1) Apie procedūros pradžią paskelbta OL C 202, 2004 8 10, p. 3. Apie procedūros pratęsimą paskelbta OL C 236, 2006 9 30, p. 40.
- (2) OL C 47, 1998 2 12, p. 3. Sprendimas nusiųstas Graikijai 1997 m. rugpjūčio 1 d. (raštu SG(97)D 6556).
- (3) OL L 83, 1999 3 27, p. 1.
- (4) OL C 202, 2004 8 10, p. 3.
- (5) Žr. 1 išnašą.
- (6) Žr. 1 išnašą.
- (7) Žr. 1 išnašą.
- (8) Reikia priminti, kad bet koks suinteresuotosios šalies raštas turi būti persiųstas Graikijai, kad ji pareikštų savo pastabas. Graikija turi atsakyti per mėnesį. Kai kurie raštai gana ilgi, todėl Graikija būtų galėjusi prašyti daugiau laiko atsakymui parengti. Jeigu tam tikri pareiškimai nėra tvirtai pagrįsti, Komisijai gali tekti prašyti daugiau dokumentų šiems tvirtinimams paremti. Komisijai taip pat gali tekti pateikti Graikijai konkrečius klausimus suinteresuotosios šalies rašte iškeltais naujais klausimais.
- (9) Šį raštą sudaro 65 puslapiai ir papildomai 290 puslapių priedų, balandžio 24 d. raštą sudaro 35 puslapiai ir 900 puslapių priedų, birželio 2 d. raštą – 63 puslapiai ir 1 750 puslapių priedų.
- (10) Didelė šiame skirsnyje pateiktos informacijos dalis paimta iš 2001 m. kovo mėn. dokumento „Hellenic Shipyards S.A. – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas“, kuris pateiktas suinteresuotiesiems konkurso dalyviams. TKMS/GNSH šios ataskaitos kopiją pateikė 2007 m. birželio 21 d. rašte.
- (11) OL L 380, 1990 12 31, p. 27. Su Graikija susijusios specialiosios nuostatos pateiktos 10 straipsnyje.
- (12) OL C 88, 1993 3 30, p. 6.
- (13) OL C 138, 1994 5 20, p. 2.
- (14) PV (95) 1258, 1995 7 26, SEC(95) 1322/2, 1995 7 24.
- (15) OL C 68, 1996 3 6, p. 4.
- (16) OL C 80, 1997 3 13, p. 8.
- (17) OL L 148, 1997 6 6, p. 1.
- (18) OL C 306, 1997 10 8, p. 5.
- (19) Komisija leido vykdyti susijungimą pagal 2002 m. balandžio 25 d. Sprendimą dėl susijungimo Nr. M.2772, OL C 143, 2002 6 15, p. 7.
- (20) Komisija leido vykdyti susijungimą pagal 2004 m. gruodžio 10 d. Sprendimą dėl susijungimo Nr. M.3596, OL C 103, 2006 4 29, p. 30.
- (21) Komisija leido vykdyti susijungimą pagal 2005 m. lapkričio 10 d. Sprendimą dėl susijungimo Nr. M.3932, OL C 287, 2005 11 18, p. 5.
- (22) OL C 186, 2002 8 6, p. 5.
- (23) OL L 75, 2005 3 22, p. 44.
- (24) 2004 m. spalio 20 d. rašte Graikijos valdžios institucijos patvirtino šį vertinimą.
- (25) 2004 m. spalio 20 d. rašto 2.1 skirsnis.
- (26) Siekiant įvertinti nuosavuosius įmonės išteklius, grynasis nuosavas kapitalas gerokai svarbesnis nei akcinis kapitalas. Apskaičiuojant grynąjį nuosavą kapitalą atsižvelgiama į nepaskirstytąjį ankstesnių metų pelną ir nuostolius, kurie atitinkamai padidina ir sumažina nuosavuosius įmonės išteklius.
- (27) OL C 273, 1997 9 9, p. 3.

- (²⁸) Komisija pastebi, kad HSY bandė pasiskolinti rinkoje taikant mažesnę normą, bet nesėkmingai. Tai nurodyta 1998 m. gruodžio 1 d. ir 1999 m. sausio 27 d. HSY valdybos posėdžių protokoluose, kurių kopijas savo 2007 m. birželio 21 d. rašte pateikė TKMS/GNSH. Apie bandymą pasiskolinti rinkoje taip pat pranešta spaudoje („*Hellenic Shipyards* siekia gauti pirmąją paskolą euro rinkoje“ („*Hellenic Shipyards set first euromarket loan*“), *Reuters News*, 1999 m. kovo 19 d.).
- (²⁹) Valstybei nurašius skolas, HSY skolų beveik neturėjo, o išlaidos palūkanoms (t. y. paskolas suteikusiems bankams mokama palūkanų norma) 1997 ir 1998 m. buvo itin mažos (paskesniais metais jos gerokai padidėjo). Jeigu 1997 ir 1998 m. išlaidos palūkanoms būtų buvusios įprastesnio lygio, finansiniai rezultatai būtų buvę mažiau palankūs ir 1998 m. tikriausiai nebūtų gauta jokio pelno.
- (³⁰) Restruktūrizavimo plane taip pat buvo numatomas didelis laivų perstatymo veiklos padidėjimas po 1998 m. HSY nepavyko pasiekti šio tikslo.
- (³¹) Tai iš esmės buvo pirmoji laivų statybos sutartis, sudaryta su privačia įmone per beveik du dešimtmečius.
- (³²) Nuo pirmųjų metų HSY apskaitoje suformuotas atidėjinyms numatomiems nuostoliams, susijusiems su šios sutarties vykdymu. Paskesniais metais šių atidėjinių suma kasmet didėjo. Be to, atrodo, kad šie atidėjiniai buvo nepakankami, nes TKMS/GNSH iškėlė HSY pardavėjui bylą tuo klausimu. Kalbant apie priežastis, kodėl buvo sudaryta sutartis, kuri, vertinant atskirai, nėra pelninga, Komisija pažymi, kad, sudarydama šią sutartį vadovybė tikriausiai tikėjosi padengti dalį laivų statyklos pastoviųjų sąnaudų (laivų statybos užsakymų portfelis tuo metu buvo tuščias) ir sumažinti numatomus laivų statyklos nuostolius.
- (³³) Apie šią sutartį pranešė spauda. Žr., pvz., „*Hellenic* sudaro lemiamą povandeninių laivų statybos sutartį“ („*Hellenic lands crucial submarine contract*“), *Lloyd's List International*, 1999 m. liepos 30 d.
- (³⁴) *Deloitte Financial Advisory Services* ataskaitos (toliau – pirmoji *Deloitte* ataskaita), kurią HSY pateikė savo pastaboms dėl sprendimo pratęsti procedūrą paremti, p. 5–12 nurodyta, kad povandeninių laivų statyba bus pradėta tik 2003 m.
- (³⁵) Remiantis spaudos straipsniais, HSY vadovybė dar 1998 m. spalio mėn. išpėjo akcininkus apie numatomus sunkumus (žr. 38 išnašoje cituojamą spaudos straipsnį). Remiantis 1998 m. gruodžio 1 d. HSY valdybos posėdžio protokolu, nuostoliai buvo numatomi 1999 m. 1999 m. gruodžio mėn. pradžioje HSY vadovybė viešai pripažino, kad planuojama, jog laivų statyklos nuostoliai sudarys 10 mlrd. GRD (29 mln. EUR) ir 1999 m., ir 2000 m. („*Hellenic* vadovas tikisi pelno 2001 m.“ („*Hellenic boss expects profit in 2001*“), *Lloyd's List*, 1999 m. gruodžio 6 d.). Spauda pranešė apie tokių didelių 1999 m. nuostolių galimybę dar 1999 m. lapkričio mėn. („*Brown & Root* komanda išvaryta iš *Hellenic*“ („*Brown & Root team ousted from Hellenic*“), *Lloyd's List*, 1999 m. lapkričio 19 d.).
- (³⁶) Išskyrus atvejį, jeigu valstybė suteiktų papildomą (nesuderinamą) pagalbą laivų statyklos veiklai civiliniame sektoriuje paremti ir didelę paramą veiklai kariniame sektoriuje.
- (³⁷) Taigi, laivų statyklai grėsė pavojus negauti investicinės pagalbos, kurią žadėjo suteikti Graikijos valdžios institucijos, nustačiusios, kad programa turi būti užbaigta iki 1999 m. gruodžio 31 d. Remiantis Graikijos teisės aktais, siekiant, kad šis laikotarpis būtų pratęstas, turi būti patirta mažiausiai 50 % išlaidų.
- (³⁸) 2001 m. kovo mėn. dokumente „*Hellenic Shipyards S.A. – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas*“, kuris pateiktas suinteresuotiesiems konkurso dalyviams (TKMS/GNSH pateikė šio dokumento kopiją 2007 m. birželio 21 d. rašte), pateiktas toks aprašymas: „Tačiau 1999 m. įmonės finansiniai rezultatai vėl tapo neigiami. *Brown & Root* primygtinai reikalavo tęsti struktūrinius personalo pakeitimus. Akcininkai (ETVA bankas ir darbuotojai) nesutiko su tokiais pakeitimais, ir sutartis su *Brown & Root* buvo panaikinta“ (p. 15). Spaudos straipsniuose pateikta išsamesnė informacija: „Manoma, kad vadovybė dar praėjusį spalį pranešė *Hellenic* savininkams, kad šie metai bus prasti, nebent būtų imtasi priemonių darbo jėgai, kuri valdo laivų statyklą kartu su valstybiniu banku, racionalizuoti. Pirmą kartą per daugybę metų skiriant lėšų *Hellenic* modernizavimui, dėl naujųjų įrenginių dar paastrėjo esama „išpūstų“ etatų problema, bet akcininkai iki šiol atmesdavo pasiūlymus panaikinti ne mažiau kaip 250 (daugiausia tarnautojų) darbo vietų. Vadovybė taip pat stengėsi padidinti laivų statyklos darbo metodų lankstumą. Tačiau panašu, kad tai iš esmės baigėsi tuo, kad profsąjungų vadovai nusigrėžė nuo aštuonių vadovų komandos, vadovaujamos p. Groves, kuri komandiravo JK įmonė *Brown & Root*, ir pareikalavo jį nušalinti.“

(³⁹) 2004 m. birželio 16 d. Komisijos sprendimo dėl pagalbos priemonių, Ispanijos suteiktų *Siderúrgica Añón SA*, 68 konstatuojamoji dalis (OL L 311, 2005 11 26, p. 22); 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimo dėl Ispanijos suteiktos valstybės pagalbos įmonei *Sniace SA* 42 konstatuojamoji dalis (OL L 108, 2003 4 30, p. 35).

(⁴⁰) Žr. 34 išnašą.

(⁴¹) Ataskaitos p. 5–19.

(⁴²) Žr. 28 išnašą.

(⁴³) Komisija toliau apibūdina keletą iš klaidų, esančių pirmosios *Deloitte* ataskaitos 5.0 skyriuje „*Hellenic Shipyards S.A* kreditingumas“.

Pirma, kalbant apie „Investicijų plano įgyvendinimą (padėtį ir raidą)“, pirmosios *Deloitte* ataskaitos p. 5–4 tvirtinama, kad 1999 m. birželio 30 d. „patvirtinta suma viršijo 50 % visų investicijų“. Tačiau iš tikrųjų 1999 m. birželio 30 d. patvirtinta suma siekė 18 % visos investicijų programos. Tai rodo, kad investicijų planas buvo įgyvendinamas lėtai. Taigi ataskaitos p. 5–2 pateiktoje lentelėje plano „Padėtis ir raida“ greičiau buvo „neigiamas“ veiksnys.

Antra, kalbant apie kriterijų „Turto, kurį būtų galima suvaržyti, buvimas“ (p. 5–5 ir 5–6), Komisija mano, kad šis veiksnys nesvarbus vertinant, ar privatus bankas būtų suteikęs ETVA ir valstybės suteiktas paskolas. Pastarosios paskolos ir garantijos nebuvo užtikrintos jokių turto. Vertinant, ar valstybės suteikta paskola arba garantija yra pagalba, būtina įvertinti, ar šis konkretus sandoris būtų buvęs priimtinas privačiam investuotojui. Komisija neturi vertinti, ar HSY, sudarydama kitokios rūšies sutartį, pagal kurią skolintojui būtų suteikta daugiau teisių, būtų galėjusi gauti paskolų ir garantijų. NET jei turto, kurį būtų galima suvaržyti, buvimas būtų svarbus, Komisija pastebi, kad iki 1998 m. buvęs turtas jau buvo suvaržytas už 199 mln. EUR sumą, o iki 2003 m. – už 51 mln. EUR sumą. Taigi, galimas skolintojas būtų galėjęs įgyti pirmąją suvaržymo teisę tik ribotai turto daliai. Be to, materialiojo HSY turto likvidacinė vertė buvo nedidelė. *Deloitte Financial Advisory Services* pati tai patvirtinta savo 2007 m. birželio 18 d. parengtos antrosios ataskaitos (toliau – antroji *Deloitte* ataskaita), kurią TKMS/GNSH pateikė 2007 m. birželio 21 d. raštui Komisijai paremti, p. 8–8 ir 8–9. Apibendrinant, Komisija mano, kad „Turto, kurį būtų galima suvaržyti, buvimas“ vertinant priemones nesvarbus ir, net jei jis būtų svarbus, galimas skolintojas nebūtų vertinęs šio veiksnio taip teigiamai, kaip *Deloitte* nurodo savo pirmojoje ataskaitoje.

Trečia, „Su nebaigta statyba susijusios statybos, kuri galėtų būti suvaržyta, buvimas“ (p. 5–7) neužtikrina kreditoriui patikimos apsaugos tuo atveju, jeigu HSY nevykdytų reikalavimų ir nutrauktų veiklą. Nebaigtos statybos rinkos vertė paprastai yra maža, palyginti su jai atlikti pasiskolintų lėšų suma ir palyginti su sutarties verte. Tai įrodo dviejų *Srintzis Lines* užsakytų keltų korpusų, kurie parduoti už mažą kainą ir tik (t. y. ne anksčiau nei) praėjus dvejimėms metams po laivų statybos sutarties nutraukimo, pavyzdys. Kalbant apie HSY gautinų sumų perleidimą paskolą teikiančiam bankui, tai taip pat nėra patikima apsauga, nes, laivų statyklai nutraukus veiklą, pirkejas negautų užsakyto produkto, todėl neturėtų mokėti pirkimo kainos. Tai reiškia, kad užstatas būtų bevertis kaip tik tuo atveju, kai jo galėtų prireikti. Taigi su sutartimis susijusių reikalavimų perdavimas neleidžia paskolą teikiančiam bankui susigrąžinti daug lėšų HSY bankroto atveju (žr., pvz., šio sprendimo 128 ir 131 išnašas). Galiausiai galimas skolintojas nebūtų vertinęs šio veiksnio taip teigiamai, kaip *Deloitte* nurodo savo pirmojoje ataskaitoje.

Ketvirta, kalbant apie skirsnius „Bendros bankų paskolų sumos ir nuosavo kapitalo santykis ir tuometiniai neįvykdyti skoliniai įsipareigojimai“, „Pasirašytos sutartys su klientais (HS užsakymų portfelis)“, „Iplaukų gavimo raida“ ir „Pelningumo raida“, Komisija remiasi anksčiau šiam sprendime išdėstytomis savo pastabomis. Be kita ko, Komisija primena, kad jau paskutinį 1998 m. ketvirtį buvo galima numatyti, kad HSY 1999 m. patirs nuostolių. Paskesniais mėnesiais paaiškėjo, kad šie nuostoliai bus dideli ir kad didelių nuostolių taip pat reikėtų laukti ir 2000 m., o grynojo nuosavo HSY kapitalo beveik neliks. Apibendrinant, Komisija mano, kad pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje neatsižvelgiama į tai, kad neigiami finansiniai 1999 ir 2000 m. rezultatai jau buvo numatomi prieš atitinkamų metų pradžią.

Penkta, kaip jau paaiškinta, bet kuris galimas skolintojas laikytų aplinkybes ir priežastis, dėl kurių nušalinta esama HSY vadovybė, neigiamu veiksmu. Todėl Komisija negali sutikti su šio veiksnio įtraukimu į „Neapibrėžiamų“ veiksmių skirsinį p. 5–2.

- (⁴⁴) Šis klausimas aiškinamas kitame skirsnyje (3.2 skirsnyje), kuriame Komisija nagrinėja ETVA elgsenos sietinumą su valstybe. Tuo metu vienintelis ETVA įgaliojimas buvo atlikti plėtros banko funkcijas. Savo atsakymo dėl sprendimo pratęsti procedūrą 63 išnašoje Graikijos valdžios institucijos nurodo: „ETVA buvo vienintelis plėtros bankas Graikijoje, todėl nėra būdų palyginti jo plėtros veiklą su atitinkama kitų kreditavimo institucijų veikla.“
- (⁴⁵) Žr. 52 išnašą.
- (⁴⁶) Kalbant apie laikotarpį po 1999 m. birželio 30 d., Komisija taip pat nesupranta, kokia buvo HSY akcijos „vertė“, taigi kokią „vertę“ ETVA bandė išsaugoti. Finansinė padėtis buvo tokia prasta, kad nesuprantama, kaip akcijos galėjo turėti kokią nors didelę vertę.
- (⁴⁷) 2002 m. gegužės 16 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo C-482/99 *Prancūzija prieš Komisiją (Stardust)*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 52 punktas.
- (⁴⁸) 2006 m. spalio 5 d. raštas, 156 dalis.
- (⁴⁹) 2006 m. spalio 5 d. raštas, 156 dalis.
- (⁵⁰) Akcijų pirkimo susitarimas buvo pasirašytas 2001 m. gruodžio 18 d. ir pakeistas 2002 m. kovo 20 d., kai pardavimas buvo užbaigtas.
- (⁵¹) Spauldoje pasirodė daug straipsnių, įrodančių Vyriausybės dalyvavimą priimant tą sprendimą. Žr., pvz., straipsnį „Galutinis terminas Graikijos laivų statyklos. Vyriausybė apsisprendė dėl *Hellenic Shipyards* įsigijimo“ („Deadline for Greek shipyard/Government to decide on purchase of Hellenic Shipyards“), *Financial Times*, 1985 m. balandžio 19 d., „Pasak Graikijos nacionalinės ekonomikos ir laivybos ministro G. Arsenis, Vyriausybei dėl Graikijos pramonės struktūros daromas spaudimas įsigyti *Hellenic Shipyards*“ („According to the Greek minister of national economy and shipping, Mr G. Arsenis, the government is under pressure to buy the Hellenic Shipyards because of the structure of Greek industry“), *Lloyd's List International*, 1985 m. birželio 29 d., „Vyriausybė įsigis finansiškai silpną Graikijos laivų statyklą“ („Government to buy ailing Greek shipyard“), *Financial Times*, 1985 m. liepos 17 d., „A. Drossoyannis, Graikijos nacionalinės gynybos ministras, paskelbė, kad visi būsimi karinio jūrų laivyno nauji statybos užsakymai bus skirti *Hellenic Shipyards*“ („Mr A Drossoyannis, the Greek Minister for National Defence, has announced that all future naval new building orders will be placed with Hellenic Shipyards“), *Lloyd's List International*, 1985 m. liepos 26 d., „Bedarbiai laivų statyklos darbininkai surengė eitynes Atėnuose“ („Jobless shipyard workers march in Athens“), *The Wall Street Journal*, 1985 m. liepos 12 d.
- (⁵²) 1986 m. lapkričio 25 d. raštu Graikija pranešė Komisijai apie banko ETVA HSY skirtą 58,3 mln. USD kapitalo injekciją. Byla užregistruota numeriu N 230/86. 1987 m. kovo 20 d. raštu (nuoroda SG (87) D/3738) Komisija pranešė Graikijai nusprendusi, kad ETVA kapitalo injekcija yra valstybės pagalba, tačiau ji suderinama su bendrąja rinka.
- (⁵³) Įstatymo Nr. 2367/1995 E skyrius (12–15 straipsniai).
- (⁵⁴) Pavyzdžiui, Įstatymo Nr. 2367/1995 13 straipsnyje nustatytas įmonės darbo jėgos sumažinimas 600 darbuotojų ir nurodytos etatų mažinimo paskatos. Be to, pagal šio įstatymo 14 straipsnį bus nurašyta 99 % tuomet turėtų HSY skolų.
- (⁵⁵) Kaip nurodyta pirmiau, valstybė iš esmės pradėjo teikti HSY didelę pagalbą vos ją įsigijusi.
- (⁵⁶) Kaip nustatyta pirmiau, nuo 1999 m. birželio 30 d. HSY neturėjo galimybės skolintis iš bankų. Taigi HSY negalėjo pasiskolinti rinkoje, o įmonės finansinė padėtis buvo pavojinga, tad jeigu ETVA būtų atsisakiusi suteikti paskolą arba reikalavusi didesnių palūkanų normų, tai būtų dar padidinę HSY problemas (arba net sukėlę bankrotą), o tai būtų buvę nepriimtina valstybei. Taigi, atsižvelgiant į valstybės įtaką, ETVA neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik suteikti HSY reikalaujamą paskolą.
- (⁵⁷) Komisijos pranešimas kitoms valstybėms narėms ir suinteresuotosioms šalims pagal EB sutarties 93 straipsnio 2 dalį dėl pagalbos, kurią Graikija nusprendė suteikti *Hellenic Shipyards plc*, OL C 80, 1997 3 13, p. 8.
- (⁵⁸) 2002 m. gegužės 16 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo C-482/99 *Prancūzija prieš Komisiją (Stardust)*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 56 punktas.
- (⁵⁹) 2002 m. rugsėjo 18 d. Graikijos valdžios institucijų raštas (Komisija užregistravo šį raštą 2002 m. rugsėjo 23 d. ir suteikė numerį A/36895), pateiktas byloje CP 101/02.
- (⁶⁰) 2002 m. gegužės 16 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo C-482/99 *Prancūzija prieš Komisiją (Stardust)*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 56 punktas.

- (⁶¹) 2003 m. lapkričio 20 d. Graikijos valdžios institucijų raštas, pateiktas byloje CP 101/02.
- (⁶²) Be to, jos suteiktos papildomai prie jau esamo ETVA dalyvavimo HSY kapitale, taigi bendras ETVA poveikis HSY buvo didelis. Šio poveikio svarbą įrodo tai, kad 2000 m. ETVA metinėje ataskaitoje pripažinta žala, kurią bankui sukėlė ryšiai su *Hellenic Shipyards* (p. 42–43).
- (⁶³) 2006 m. birželio 15 d. Graikijos raštas (susigrąžinimo procedūros numeris CR 40/02).
- (⁶⁴) Sprendime C 10/1994 Komisija nevertina atleidimo nuo skolų, susijusių su „karo laivų statyba“, nes tai „veikla, nepatenkanti į EB sutarties taikymo sritį“. Sprendime N 513/01 Komisija nevertina 75 % (118 mln. EUR vertės) valstybės paramos, nes ta dalis susijusi su karo laivų statyba.
- (⁶⁵) Primenama, kad aptariamais metais HSY tvarkė bendrą veiklos civiliniame ir kariniame sektoriuose apskaitą. Taigi manyti, kad pagal priemonę finansuojama konkreti veikla, galima tik tuo atveju, jeigu sprendime suteikti finansavimą tiksliai nurodyta, kuri veikla finansuojama.
- (⁶⁶) OL C 288, 1999 10 9, p. 2.
- (⁶⁷) Tais pačiais metais Komisija pagal valstybės pagalbos taisykles nevertino atleidimo nuo skolų, susijusių su laivų statyklos veikla kariniame sektoriuje.
- (⁶⁸) Tai taip pat aišku ir iš Sprendimo C 10/94 teksto.
- (⁶⁹) Ši informacija taip pat pateikta suinteresuotiesiems konkurso dalyviams per 2001 m. privatizavimo procesą, kaip galima spręsti pagal 2001 m. birželio 19 d. ataskaitą apie „išsamų patikrinimą“, kurį HDW ir *Ferrostaal* užsakymu atliko *Arthur Andersen*, p. 23 (TKMS ir GNSH 2007 m. birželio 21 d. rašte pateiktos ataskaitos C priedas).
- (⁷⁰) Komisija primena, kad 2001–2002 m. ji nereikalavo privatizavimo, juo labiau investicijų programos įgyvendinimo įšaldymo to proceso metu.
- (⁷¹) 2004 m. spalio 20 d. rašto 1.3.b skirsnis.
- (⁷²) Sumą EUR nurodė Graikijos valdžios institucijos.
- (⁷³) Ši informacija pateikta 2004 m. spalio 20 d. Graikijos rašto 1.3 skirsnyje ir 4, 5 bei 6 prieduose.
- (⁷⁴) OL C 71, 2000 3 11, p. 14.
- (⁷⁵) Žr. 2004 m. spalio 20 d. Graikijos rašto 14 išnašą.
- (⁷⁶) Pranešimo dėl garantijų 2.1.2 punkte nurodyta, kad „net jei pagal garantiją valstybė ir nebuvo mokėjusi, remiantis 87 straipsnio 1 dalimi, ji vis tiek teikia pagalbą. Pagalba suteikiama tuomet, kai suteikiama garantija, o ne tuomet, kai garantija panaudojama arba kai atliekami mokėjimai laikantis garantijos sąlygų. Nesvarbu, ar garantija yra valstybės pagalba, ar ne, ir, jei taip, nesvarbu, koks valstybės pagalbos dydis, ji turi būti įvertinta garantijos suteikimo momentu.“
- (⁷⁷) Pvz., 2001 m. kovo mėn. dokumento „Hellenic Shipyards S.A. - Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas“, kuris išdalytas suinteresuotiesiems konkurso dalyviams, 10 p. kaip HSY konkurentės įvardytos Portugalijos laivų statyklos. Šios ataskaitos kopiją 2007 m. birželio 21 d. rašte pateikė TKMS/GNSH.
Komisija taip pat pastebi, kad Komisijos sprendime byloje dėl susijungimo Nr. COMP/M.2772 – HDW/FERROSTAAL/HELLENIC SHIPYARD po antrašte „Geografinės rinkos apibrėžtis“ nurodyta, kad „šalys įrodinėja, kad visų rūšių komercinių laivų statybos, remonto ir perstatymo rinkos geografinė aprėptis yra pasaulinio masto, nes laivų transportavimo išlaidos ganėtinai nedidelės ir nėra didelių prekybos kliūčių.“
- (⁷⁸) Komisija taip pat pastebi, kad ankstesni Komisijos ir Tarybos sprendimai dėl HSY suteiktos valstybės pagalbos buvo susiję su konkurencijos iškraipymu ir poveikio prekybai buvimu. Šie sprendimai niekada nebuvo užginčyti. Taigi vertinant tuo pačiu laikotarpiu įgyvendintas priemones, nėra būtina išsamiai tikrinti, ar šie du kriterijai tenkinami.

- (⁷⁹) OL L 202, 1998 7 18, p. 1.
- (⁸⁰) OL C 288, 1999 10 9, p. 2.
- (⁸¹) Šią informaciją suteikė Graikija 2004 m. spalio 20 d. rašto 1.3.a skirsnyje ir 4 priede.
- (⁸²) Jeigu laivų statykla būtų nutraukusi veiklą, kompetentingos kontrolės įstaigos būtų galėjusios nuspręsti neatlikti jokių plano įgyvendinimo patikrų, taigi pirmosios dalies mokėjimo sąlyga nebūtų įvykdyta.
- (⁸³) 2004 m. spalio 20 d. rašto 1.2.2 skirsnyje „Pirmasis kompetentingų įstaigų atliktas patikrinimas“ (pateiktas vertimas į anglų kalbą) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad Nacionalinės ekonomikos ministerija pavėlavo parengti tikrinimo formą, todėl praleistas Graikijos Vyriausybės sprendime dėl patvirtinimo nustatytas 1999 m. gruodžio 31 d. terminas. Graikijos valdžios institucijoms reikėjo leisti pratęsti investicijų plano įgyvendinimo laikotarpį, kad būtų įmanoma sumokėti pagalbą po tos datos. Priimant sprendimą leisti pratęsti terminą daryta prielaida, kad bus pratęsta ir sprendimus priimančio komiteto kadencija, tačiau teisės aktų pakeitimai tai apsunksino.
- (⁸⁴) OL C 368, 1994 12 23, p. 12.
- (⁸⁵) Dviejų palūkanų normų skirtumą reikia padauginti iš pagrindinės atitinkamais metais nesumokėtos (t. y. dar negrąžintos) paskolos sumos.
- (⁸⁶) Ir pranešime dėl garantijų nurodyta, kad pagalba suteikiama, kai suteikiama garantija, o ne kada nors ateityje (žr. 76 išnašą).
- (⁸⁷) Paskolos rinkos vertė priklauso nuo būsimų pinigų srautų, kurie diskontuojami taikant palūkanų normą, kurioje atsižvelgta į paskolos riziką, esamos vertės. Jeigu paskolos sutartyje nustatyta palūkanų norma yra mažesnė nei rinkos palūkanų norma, rinkos vertė iš karto sumažėja ir tampa mažesnė už nominaliąją paskolos vertę.
- (⁸⁸) Jeigu naujasis ETVA savininkas po privatizavimo būtų nusprendęs pratęsti pirminį valstybės negarantuotos paskolos terminą, laikotarpiu nuo pirminio termino pabaigos pagalbos nebūtų, nes, remiantis ką tik paaiškintomis priežastimis, nebūtų panaudota jokių valstybės išteklių.
- (⁸⁹) Šią informaciją Graikija pateikė 2004 m. spalio 20 d. rašto 1.3 skirsnyje ir 6 priede.
- (⁹⁰) Žr. 83 išnašą.
- (⁹¹) Gali kilti klausimas, kodėl 2002 m. gegužės 31 d. ETVA pasirašė paskolos sutartį, jeigu nebuvo ketinama išmokėti HSY atitinkamos sumos. Komisija pastebi, kad sutarties data yra lygiai tokia pat, kaip ir sutarties dėl HSY pardavimo užbaigimo pasirašymo data. Todėl tikėtina, kad HSY pirkėjai darė ETVA spaudimą, kad šis suteiktų HSY daugiau finansavimo, grasindami nepritarti pardavimo užbaigimui. Tokiomis aplinkybėmis ETVA tikriausiai sutiko sudaryti šią paskolos sutartį, bet įtraukė į ją nuostatų, kurios leistų bankui atsisakyti išmokėti paskolą, kai HSY paprašytų tokio mokėjimo. Kaip bus paaiškinta vertinant E18c priemonę, pagal 2002 m. kovo 20 d. sutarties 8.2.2 skirsnį *Piraeus Bank* privalėjo padėti valstybei užbaigti HSY pardavimą. Remiantis šiuo pagrindu, valstybė tikriausiai taip pat darė spaudimą ETVA, kad šis pasirašytų šią paskolos sutartį ir taip būtų palengvintas HSY pardavimo užbaigimas.
- (⁹²) HSY pateikė pastabas dėl sprendimo pratęsti procedūrą 2006 m. spalio 30 d. raštu. Šio rašto 4 dalyje nurodyta, kad, „atsižvelgdama į tai, kad HSY glaudžiai bendradarbiaavo su Graikijos valstybe jai rengiant atsakymą Europos Komisijai, įmonė nemano, kad reikėtų pakartotinai pateikti informaciją, kurią jau pateikė Graikijos valstybė, ar išdėstyti tuos pačius argumentus, kurių turiniui ji visiškai pritaria, bet norėdama pateikti užbaigtą atsakymą ir siekdama padėti Komisijai atlikti savo užduotį, ji apibendrins jau pateiktus argumentus ir pateiks visus naujus įrodymus, kurie buvo surinkti per laikotarpį nuo Graikijos valstybės atsakymo iki šio atsakymo pateikimo, taip pat pateiks visus naujus ar papildomus argumentus“. Taigi šiame sprendime HSY ir Graikijos pastabos dėl sprendimo pratęsti procedūrą bus sujungtos, kad argumentų nereikėtų kartoti du kartus.
- (⁹³) Pagal Direktyvą 90/684/EEB restruktūrizavimo pagalba (III skyrius) skirstoma į investicinę pagalbą (6 straipsnis), pagalbą uždarymui (7 straipsnis), pagalbą MTP (8 straipsnis) ir veiklos pagalbą restruktūrizavimui (9 ir 10 straipsniai).
- (⁹⁴) 2008 m. vasario 15 d. Graikijos valdžios institucijų raštas, 26 dalis.

- (⁹⁵) 2007 m. kovo 19 d. Graikijos valdžios institucijų raštas. Tai pakartotinai nurodyta 2007 m. birželio 29 d. rašte, 62 ir 63 dalyse.
- (⁹⁶) Išsami informacija apie šį dalyvavimą bus pateikta E10 priemonės analizėje.
- (⁹⁷) 2003 m. kovo 31 d. Graikijos valdžios institucijų raštas, atsakymo į 5-ąjį klausimą ištrauka.
- (⁹⁸) 2007 m. birželio 29 d. Graikijos valdžios institucijų raštas, 49, 50 ir 51 dalių ištrauka.
- (⁹⁹) Komisija negalėjo ignoruoti ir neignoravo to, kad darbuotojai turi tikslų, kaip antai užimtumo išsaugojimas, todėl, valdydami savo įmonę, bando apsaugoti šiuos tikslus. Didelė pirkimo kaina reiškė, kad akcijų vertės išsaugojimas ir didinimas taip pat būtų tapęs svarbiu darbuotojų tikslu.
- (¹⁰⁰) Primenama, kad darbuotojų pirkimo kainos mokėjimas išskaitant ją iš jų darbo užmokesčio ir išmokų, be to, kad buvo nustatytas 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje, taip pat nustatytas ir Įstatymo Nr. 2367/1995 12 straipsnyje.
- (¹⁰¹) Primenama, kad ETVA galėjo pasinaudoti turimu akcijų užstatu, jeigu darbuotojai nemokėtų pirkimo kainos, kaip nustatyta 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje.
- (¹⁰²) Primenama, kad darbuotojų pirkimo kainos mokėjimas išskaitant ją iš jų darbo užmokesčio ir išmokų, be to, kad buvo nustatytas 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje, taip pat nustatytas ir Įstatymo Nr. 2367/1995 12 straipsnyje.
- (¹⁰³) 1995 m. rugsėjo mėn. sutartyje aiškiai nurodyta, kad darbuotojai turės lygiagrečiai mokėti pirkimo kainą ir įnašą į kapitalo didinimą. Taigi šis dvigubas mokėjimas nėra netikėtas. Tai esminė 1995 m. rugsėjo mėn. sutarties dalis. Graikijai, prieš teikiant sutartį Komisijai kaip privatizavimą, derėjo patikrinti, ar pagrindinės sutarties nuostatos yra įvykdomos. Jeigu paaiškėtų, kad esminės sutarties, kurią Graikija pati pateikė Komisijai, nuostatos yra neįvykdomos, turi būti padaryta išvada, kad Sprendimas C 10/94 pagrįstas Graikijos pateikta klaidinančia informacija, taigi turėtų būti panaikintas.
- (¹⁰⁴) 2007 m. birželio 29 d. Graikijos valdžios institucijų rašto 59 ir 60 dalys.
- (¹⁰⁵) 2006 m. spalio 5 d. Graikijos rašto 191 dalyje nurodyta: „Nuo 1998 m. gruodžio 31 d. iki HSY akcijų pardavimo HDW/FS konsorciumui (2001 m. spalio 11 d.) dalis darbuotojų akcininkų atlyginimo išskaityta, kaip paaiškinta pirmiau, kaip 49 % akcijų pirkimo kainos mokėjimas ETVA bankui.“ HSY pateikė panašų pareiškimą 2006 m. spalio 31 d. rašto 35 ir 36 dalyse. Prieš priimant sprendimą pratęsti procedūrą Graikijos valdžios institucijos pateikė panašių pareiškimų 2005 m. gegužės 26 d. rašto aštuntajame skyriuje. Be to, keliuose raštuose Graikija nurodė, kad darbuotojai buvo 49 % akcijų savininkai. Taigi Graikija sudarė įspūdį, kad 1995 m. rugsėjo mėn. sutartis įgyvendinta. Tik pradėjusi procedūrą Komisija išaiškino, kad Graikija neįgyvendino savo pačios įstatymo (t. y. Įstatymo Nr. 2367/1995), nes perdavė 49 % HSY nuosavybę darbuotojams, bet neįgyvendino likusios sutarties dalies, būtent nepareikalavo sumokėti pirkimo kainą. Priešingai, 2003 m. kovo 31 d. rašte Graikijos valdžios institucijos netiesiogiai leido suprasti, kad darbuotojai (jų dalis) nesumokėjo planuotų metinių įmokų (jų dalies).
- (¹⁰⁶) 2007 m. balandžio 27 d. Komisijos raštas, nusiųstas Graikijai (3 klausimas) ir 2007 m. rugpjūčio 23 d. Komisijos raštas, nusiųstas HSY.
- (¹⁰⁷) 2007 m. balandžio 27 d. Komisijos raštas, nusiųstas Graikijai (4 klausimas) ir 2007 m. rugpjūčio 23 d. Komisijos raštas, nusiųstas HSY. 2007 m. lapkričio 13 d. pastarasis raštas nusiųstas Graikijai pakomentuoti, suteikiant Graikijai galimybę antrą kartą pareikšti pastabas.
- (¹⁰⁸) 2007 m. birželio 29 d. Graikijos rašto 2.3.c ir 2.4 punktai, 2007 m. spalio 9 d. HSY raštas ir 2007 m. gruodžio 14 d. bei 2008 m. vasario 15 d. Graikijos raštai.
- (¹⁰⁹) Dėl KEYMAR remonto pirmaisiais 2003 m. mėnesiais Graikija tvirtina, kad remontas buvo gerokai sudėtingesnis nei kitais atvejais, todėl pagrįsta manyti, kad netiesioginio darbo valandų procentinė dalis sudarė 25 %, o ne 20 %.
- (¹¹⁰) 2006 m. spalio 5 d. Graikijos rašto 144 dalis.
- (¹¹¹) 2004 m. balandžio 27 d. Komisijos raštas (2.2 klausimas), į kurį Graikija atsakė 2007 m. birželio 29 d. raštu.

(112) Tikriausiai šis skaičius rodo, kiek HSY kainuoja HSY darbuotojo produktyvi valanda įvairiais metais. Darbuotojo dirbtų produktyvių valandų skaičius yra tik dalelė valandų, kurias HSY apmoka šiam darbininkui. Šis skaičius priklauso nuo daugybės veiksnių, ypač nuo laivų statyklos struktūros ir veiksmingumo. O subrangovai konkuruoja tarpusavyje. Todėl jie turi būti konkurencingi ir lankstūs. Jų pastoviosios sąnaudos ribotos (t. y. nuolatiniai darbuotojai), o jų išlaidos turi būti nedidelės. Laivų statyklos pasitelkia subrangovus būtent dėl to, kad tai pigiau, negu pačioms samdyti daugiau darbo jėgos.

(113) Konsultantas pastebi:

„Subrangovų žmogaus darbo valandų skaičių galima apskaičiuoti pagal išlaidas, taikant vidutinę žmogaus darbo valandos kainą, kuri palyginama tarp tos pačios pramonės ir šalies subrangovų.

Remiantis Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo ataskaita „Užmokesčio raida 2006 m.“, minimali mėnesinė priskaičiuota alga Graikijoje sudaro 625,97 EUR, o Prancūzijoje – 1 254,28 EUR.

Vidutinė žmogaus darbo valandos rinkos kaina laivų remonto sektoriuje Prancūzijoje svyruoja nuo 40 EUR iki 50 EUR; taikant koeficientą 2, kuris galioja minimalios algos Prancūzijoje ir Graikijoje atžvilgiu, būtų galima manyti, kad žmogaus darbo valandos kaina laivų remonto sektoriuje Graikijoje yra 20–25 EUR.

Remiantis mūsų atliktais tyrimais, panašu, kad šis tarifas 2007 m. pradžioje svyravo nuo 30 EUR iki 36 EUR. Ši kaina – tai kaina, nurodyta sąskaitoje faktūroje už kiekvieną žmogaus tiesioginio darbo valandą, ji apima visas susijusias išlaidas: netiesioginio darbo valandų, valdymo valandas, bendrąsias išlaidas ir pridėtines išlaidas.

Mes nenustatėme, koks yra vidutinio darbo užmokesčio laivų remonto sektoriuje santykis su minimaliu darbo užmokesčiu abiejose šalyse, todėl esame linkę naudoti konservatyvųjį skaičių, taigi mūsų įverčiai bus apskaičiuoti taikant nuo 30 EUR iki 36 EUR svyruojančias žmogaus darbo valandos kainas.

Graikijos rašto Komisijai 6 priede nurodyti subrangovų žmogaus darbo valandos tarifai yra tokie:

(EUR)

Metai	Tiesioginis darbas	Išskaitant pelną (15 %) ir netiesiogines išlaidas (20 %) pagal Graikijos rašto 6 priede pateiktą metodiką
2002	25,97	40
2003	27,49	42,3
2004	(...)	(...)
2005	(...)	(...)
2006	(...)	(...)

Skaičiuojant subrangovo darbo jėgos žmogaus darbo valandų skaičių 2006 m. remiantis 30–36 EUR žmogaus darbo valandos kaina ir pagal šį skaičių taikant Eurostato paskelbtą augimo indeksą apskaičiuojant ankstesnių metų skaičius, gaunami šie skaičiai:

IINDEKSAS: Im-Ici-tot	2002 m.	2003 m. (9 mėn.)	2004 m.	2005 m.	2006 m.
ES-27 indeksas	108,9	112,8	116,5	119,7	121,6
Graikijos indeksas	113,5	116,6	127,0	127,7	133,9
Samdomos darbo jėgos balansas	3 804 891	16 471 323	(...)	(...)	(...)
Konsultanto įvertis					
Žmogaus darbo valandos kaina (mažiausia vertė)	25,4	26,1	28,5	28,6	30
Subrangovo žmogaus tiesioginio darbo valandos (didžiausias įvertis)	149 598	630 388	(...)	(...)	(...)
Konsultanto įvertis					
Žmogaus darbo valandos kaina (didžiausia vertė)	30,5	31,4	34,2	34,3	36
Subrangovo žmogaus tiesioginio darbo valandos (mažiausias įvertis)	124 665	525 324	(...)	(...)	(...)
Hellenic Shipyards rodikliai					
Žmogaus darbo valandos kaina	25,97	27,49	(...)	(...)	(...)
Žmogaus darbo valandos kaina + netiesioginis darbas + pelnas	40,0	44,5	(...)	(...)	(...)
Subrangovo žmogaus tiesioginio darbo valandos	95 232	370 142	(...)	(...)	(...)

- (¹¹⁴) 2004 m. balandžio 27 d. Komisijos raštas (2.2.d klausimas), į kurį Graikija atsakė 2007 m. birželio 29 d. raštu.
- (¹¹⁵) 2000 m. gruodžio 12 d. sprendimas byloje *Alitalia prieš Komisiją*, T-296/97, Rink. p. II-3871, 82 ir 84 dalys.
- (¹¹⁶) Visų pirma, ETVA negali, viena vertus, neįgyvendinti 1995 m. rugsėjo mėn. sutarties dalies dėl pirkimo kainos mokėjimo (t. y. nesiekti gauti atitinkamų metinių mokėjimų) ir, kita vertus, teigti, kad remiantis ta pačia sutartimi, bankas buvo įpareigotas dalyvauti didinant kapitalą. Kitaip tariant, ETVA ir Graikija nusprendė neįgyvendinti pagrindinių sutarties nuostatų teisingai, todėl jie negali tuo pat metu pasirinktinai remtis kitomis šios sutarties nuostatomis ir tvirtinti, kad ETVA buvo pagal sutartį įpareigotas atlikti tam tikrus dalykus (t. y. dalyvauti didinant kapitalą).
- (¹¹⁷) HSY darbuotojai dalyvavo didinant kapitalą. Tačiau jie neatsidūrė tokioje pat padėtyje, kaip ETVA. Jie jau pažeidė 1995 m. rugsėjo mėn. sutartį, nes nemokėjo ETVA pirkimo kainos. Be to, jų padėtis skyrėsi ir nuo ETVA, ir nuo rinkos ekonomikos investuotojo padėties. Jiems rūpėjo išsaugoti savo darbo vietas, o tai skatino juos investuoti į HSY, net jei laukiama finansinė grąža buvo nepakankama įtikinti rinkos ekonomikos investuotoją investuoti.
- (¹¹⁸) Graikija pateikė šio įstatymo teksto kopiją 2006 m. spalio 5 d. rašto 10 priede.
- (¹¹⁹) Iš Graikijos ir HSY pateiktų pastabų (įskaitant *Deloitte* ataskaitą) nėra visiškai aišku, ar priemoka sudarė 0,4 % per metus, bet buvo mokama kas ketvirtį, ar 0,4 % per ketvirtį. Nors tai svarbu vykdant susigrąžinimo procedūrą, šiame sprendime padarytos išvados tai nekeičia.
- (¹²⁰) Šis sąrašas pateiktas ataskaitos 3–11 ir 3–12 puslapiuose analizuojant 10 mlrd. GRD paskolą, kuriai suteikta valstybės garantija, skirta remiantis įstatymu Nr. 2322/1995 (šio sprendimo E14 priemonė).
- (¹²¹) Komisija patvirtino su pagalba nesusijusias garantijų schemas laivų statybai Vokietijoje (OL C 62, 2004 3 11, p. 3), Nyderlanduose (OL C 228, 2005 9 17, p. 10), Prancūzijoje (OL C 259, 2006 10 27, p. 14) ir Suomijoje (OL C 152, 2007 7 6, p. 6). Dviejose pastarosiose schemose aiškiai numatytos išankstinio mokėjimo garantijos.
- (¹²²) Valstybė valdė 100 % ETVA, kai bankas suteikė išankstinio mokėjimo garantijas, taigi HSY bankui ETVA sumokėta garantijos priemoka jau buvo atlygis valstybei.
- (¹²³) Pakeitimai buvo tokie:
Programinis susitarimas 33a – SD 33a (20 HA/A tiekimas): baudos skaičiuotos iki 2002 m. gruodžio 31 d. ir įrašytos į pakeitimus kaip nustatytos sumos. Sutarta, kad tos sumos turėtų būti sumokėtos 10-čia įmokų, pirmoji iš jų turėtų būti sumokėta pritačius pirmąją transporto priemonę, o kitos devynios – įvykdžius kiekvieną iš devynių likusių pristatymų. Sutarta, kad nuo 2003 m. spalio 1 d. baudas nebebus skaičiuojamos, jeigu konsorciumas (*Siemens AG*, *Siemens SA* ir HSY) pateiks OSE lygiavertį riedmenų kiekį. Konsorciumas įvykdė šią sąlygą tik iš dalies, todėl OSE apskaičiavo baudas ir jų pareikalavo už visą laikotarpį.
Programinis susitarimas 39 – SD 39 (24 elektrinių lokomotyvų tiekimas): baudos skaičiuotos iki 2002 m. gruodžio 31 d. ir įrašytos į pakeitimus kaip nustatytos sumos. Sutarta, kad tos sumos turėtų būti sumokėtos 10-čia įmokų, pirmoji iš jų turėtų būti sumokėta pritačius pirmąją transporto priemonę, o kitos devynios – įvykdžius kiekvieną iš devynių likusių pristatymų. Pristatymo terminas pratęstas, taip nustatant laikotarpį, kuriuo baudos nebūtų taikomos. PS 39 SD 39 atveju nuostata dėl lygiavertio riedmenų kiekio pateikimo nebuvo numatyta, bet pakeistas pristatymo tvarkaraštis. OSE pareikalavo pagal straipsnį dėl baudų apskaičiuotų sumų, kurios susikauptė iki 2002 m. gruodžio 31 d., ir išskaitė jas iš konsorciumo (*Siemens AG*, *Siemens SA* ir HSY).
Programinis susitarimas 35 – SD 35 (29 automotrisių tiekimas): laikotarpis, kuriuo baudos nebūtų taikomos, nebuvo nustatytas, todėl OSE pareikalavo pagal straipsnį dėl baudų apskaičiuotų sumų ir jas išskaitė. Nuo baudų sumos už laikotarpį, kuriuo baudos nebuvo sumokėtos, apskaičiuoti delspinigiai ir pareikalauta juos sumokėti.
- (¹²⁴) Iki Graikijos 2006 m. spalio 5 d. rašto pateikimo išskaičiuota 9 932 511,99 EUR suma, dar liko išskaičiuoti 826 556 EUR suma.
- (¹²⁵) Konsorciumą programos susitarimui įgyvendinti sudarė HSY, *Siemens AG* ir *ABB Daimler-Benz Transportation* (nuo 2001 m. gegužės 1 d. – *Bombardier Transportation*). Susitarimo įgyvendinimo procentinės dalys sudarė 22,06 % visos galutinės kainos, sumokėtos HSY, ir 77,94 % kitoms įmonėms.

- (¹²⁶) Tame susitarime taip pat numatyta sukonfigūruoti ir įdiegti automatinę traukinių apsaugos ir identifikavimo sistemą penkiasdešimtyje sudėtinių vienetų. Pagal tvarkaraštį darbas turėjo būti užbaigtas 2004 m. sausio mėn. Atsižvelgusi į tai, kad konsorciumas nebuvo vėlavimo kaltininkas, Sprendimu Nr. 578/4/4–9-2002 valdyba vienbalsiai nusprendė pratęsti pristatymo terminą iki 2004 m. gegužės 19 d. 2004 m. birželio 4 d. darbas galiausiai užbaigtas. Pagal programinio susitarimo 14 dalį bauda už sutarto pristatymo termino nesilaikymą turėjo būti pradėta skaičiuoti praėjus keturiasdešimčiai dienų nuo sutartyje nustatytos pristatymo dienos ir tik tuo atveju, jeigu kaltė dėl nesilaikymo tektų tiekėjui. Taigi nebuvo jokio pagrindo nustatyti bausdas ir skaičiuoti delspinigius dėl šio vėlavimo.
- (¹²⁷) Iš Graikijos ir HSY pateiktų pastabų (įskaitant pirmąją *Deloitte* ataskaitą) nevisiškai aišku, ar paskolos vertė iš pradžių buvo išreikšta drachmomis, ar eurais. Graikijos atsakyme į sprendimą pradėti procedūrą tenurodytos sumos eurais ir trijų mėnesių EURIBOR pagrįsta palūkanų norma. O pirmojoje *Deloitte* ataskaitoje nurodyta, kad paskolos suma siekė 16,92 mlrd. GRD, palūkanų norma buvo pagrįsta LIBOR. Šis klausimą galima išsiaiškinti atliekant susigrąžinimo procedūrą.
- (¹²⁸) 2007 m. birželio 21 d. rašte TKMS ir GNSH pateikė antrąją *Deloitte* ataskaitą. Šios ataskaitos C priedas – *Hellenic Shipyards S.A.* išsamaus patikrinimo ataskaita, pavadinta „Kopija susipažinti“, ir *Arthur Andersen* parengta jos 2001 m. birželio 19 d. santrauka. Šios išsamaus patikrinimo ataskaitos 7 puslapyje analizuojamos gautinos HSY sumos ir nurodoma, kad *Strintzis Lines* mokėtina prekybinė skola „yra gautina tik pristacius laivus 2002 m.“ Tai patvirtina, kad, išskyrus riboto dydžio išankstinius mokėjimus, kurie tuo metu bet kuriuo atveju jau buvo sumokėti, todėl nebebuvo gautini, likusi pirkimo kainos dalis nebuvo gautina, kol bus pristatyti laivai.
- (¹²⁹) 2004 m. spalio 21 d. ir 2004 m. gruodžio 17 d. raštuose byloje CP 71/02 Graikijos valdžios institucijos patvirtino, kad HSY pateikė prašymą dėl 9 % dydžio veiklos pagalbos skyrimo dviems laivams statyti, kuri kompetentinga ministerija priėmė. Tačiau Graikijos valdžios institucijos patvirtino, kad galiausiai nebuvo sumokėta jokios pagalbos, nes HSY neužbaigė laivų statybos. Sprendimai suteikti pagalbą galiausiai buvo atšaukti. Šis klausimas aptartas sprendimo pratęsti procedūrą 13(c) priemonės skirsnyje.
- (¹³⁰) Žr. 127 išnašą.
- (¹³¹) Kalbant apie galimybę gauti įplaukų vykdant sutartį (t. y. prieš pristatymą), Komisija ir vėl mini šio sprendimo 128 išnašoje cituotą dokumentą, kuriame nurodyta, kad 2000 m. gruodžio 31 d. su OSE sutartimis susijusi prekybinė skola tesudarė 0,5 mln. EUR. Be to, dokumente nurodyta, kad „šios gautinos sumos bus užskaitytos atitinkamų gautų išankstinių mokėjimų atžvilgiu“. Tai rodo, kad tuo metu nebuvo jokių iš OSE gautinų lėšų.
- (¹³²) Pradinė marža siekė 25 bazinius punktus, o nuo 2000 m. balandžio 1 d. padidėjo iki 125 bazinių punktų. Komisija remiasi pirmąją *Deloitte* ataskaita.
- (¹³³) Šiame spaudos straipsnyje leidžiama suprasti, kad laivų remonto veikla nebuvo reikšmingai sutrikdyta: „Sutartys – *Hellenic* skelbia, kad po Atėnuose įvykusio žemės drebėjimo veikla vyksta įprasta tvarka“ („Contracts – *Hellenic* declares business as usual after Athens earthquake“), *Lloyd's List International*, 1999 m. rugsėjo 14 d.
- (¹³⁴) Raštas, kuriame Graikija pateikė pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą.
- (¹³⁵) 2007 m. birželio 29 d. Graikijos rašte pateikti duomenys.
- (¹³⁶) 1999 m. gegužės 19 d. šios kredito linijos vertė perskaičiuota iš USD į EUR.
- (¹³⁷) Kalbant apie galimybę gauti pinigus prieš pristatant produktus, Komisija nurodo 132 išnašoje cituojamą dokumentą, kuris taip pat nurodytas ir 124 išnašoje. Ši išsamaus patikrinimo ataskaita susijusi su laikotarpiu po šiuo metu vertinamų paskolų grąžinimo. Tačiau verta paaiškinti, kad prieš pristatant produktą praktiškai negalima gauti jokių pinigų. Šioje išsamaus patikrinimo ataskaitoje visų pirma nurodyta, kad iki 2000 m. gruodžio 31 dienos iš *Strintzis*, Graikijos karinio jūrų laivyno, OSE ir ISAP nebuvo gautina beveik jokių pinigų.
- (¹³⁸) Žr. Komisijos pranešimą dėl orientacinių ir nuolaidų normų metodo nustatymo (OL C 273, 1997 9 9, p. 3).
- (¹³⁹) Šis balansas pateiktas TKMS ir GNSH pateiktuose dokumentuose, apibūdintuose šio sprendimo 128 išnašoje.
- (¹⁴⁰) Povandeninių laivų atveju Graikijos valstybės iškeltos sąlygos lėmė tai, kad visas pirmasis povandeninis laivas bus pastatytas Kilyje (Vokietijoje), o du kiti laivai bus surinkti HSY (žr. šio sprendimo 44 konstatuojamąją dalį). Tikriausiai būtų buvę pigiau ir veiksmingiau pagaminti visus tris povandeninius laivus Vokietijoje. Taip pat būtų buvę racionaliau neįtraukti į konsorciumą HSY, kuri buvo sunkumų patirianti įmonė, kuri, be to, neturi patirties povandeninių laivų statybos srityje.

- (¹⁴¹) Tam tikru metu šių lėšų būtinai būtų prireikę išlaidoms, patirtoms vykdant susijusias karines sutartis, padengti Tuo metu lėšų nebebuvo įmanoma skirti kitai HSY veiklai finansuoti. Kitaip tariant, tuo metu dalis pranašumo, kurį suteikė valstybė, buvo panaikinta. Likęs pranašumas buvo tai, kad per ankstesnius ketvirčius laivų statykla nemokamai disponavo lėšomis, kurių ji nebūtų galėjusi pasiskolinti iš bankų.
- (¹⁴²) 2006 m. spalio 30 d. rašto p. 30.
- (¹⁴³) Pavyzdžiui, atleidimas nuo labai didelės skolos, susijusios su veikla kariniame sektoriuje, paminėtas sprendime C 10/94, bet nebuvo vertintas pagal valstybės pagalbos taisykles; išlaidos uždarymui, susijusios su veikla kariniame sektoriuje, paminėtos Sprendime N 513/01, bet nebuvo vertintos pagal valstybės pagalbos taisykles, tas pats pasakytina ir apie kelias sprendime pratešti procedūrą nurodytas priemones.
- (¹⁴⁴) Pavyzdžiui, 2001 m. liepos 2 d. kvietime teikti privalomus pasiūlymus dėl *Hellenic Shipyards S.A.* akcijų įsigijimo nurodyta, kad: „nustatyta, kad tuo atveju, jeigu būtų skirta bauda pagal galimą EB reglamentų dėl valstybės pagalbos pažeidimą, didžiausią kainą pasiūlęs konkurso dalyvis nebus atsakingas už tokios baudos mokėjimą. Šis patikinimas turės viršenybę akcijų perdavimo atžvilgiu.“
- (¹⁴⁵) 2001 m. rugsėjo 14 d. posėdžio protokole, kurį pasirašė šalys, nurodyta, kad: „sutarta, kad ES patvirtinimas yra sąlyga, kuri turi būti įvykdyta prieš užbaigiant sutarties procedūrą po jos pasirašymo. Arba, jeigu ES vilkintų tokį sprendimą <...>, arba jis nebūtų patenkinamas, šalys sutiko, kad bankas ETVA prisiims išipareigojimą suteikti HDW/*Ferrostaal* garantiją dėl visų su ES susijusių neišspręstų klausimų dėl ankstesnių ir dabartinių valstybės subsidijų, jeigu jų yra, susijusių su HSY.“
- (¹⁴⁶) Pavyzdžiui, 2001 m. gruodžio 6 d. *Alpha Finance*, kuri buvo valstybės ir ETVA patarėja, rašte, kuris adresuotas HDW, o jo kopija nusiųsta *Ferrostaal*, nurodyta: „Plėtros ministerija ir bankas ETVA nurodė mums pateikti jums pridedamą formuluotę, kurią bankas ETVA siūlo dėl <...> garantinio rašto, kurį bankas ETVA pateiktų HDW/*Ferrostaal*, jeigu nebūtų įvykdyta susitarimo 1.2.3 sąlyga.“ 2002 m. sausio 23 d., 31 d. ir 2002 m. kovo 8 d. fakso pranešimuose HDW nusiuntė *Alpha Finance* pastabas dėl tikslios garantijos formuluotės.
- (¹⁴⁷) *Bank Piraeus* pateikė kelis su laikotarpiu nuo 2001 m. spalio mėn. iki 2002 m. gegužės mėn. susijusius spaudos straipsnius, rodančius, kad Vyriausybė tiesiogiai dalyvavo HSY privatizavimo procese.

(¹⁴⁸) 2005 m. gegužės 23 d. rašte nurodyta:

„HSY pardavimas atliktas vykdant denacionalizavimo procedūrą (įstatymas Nr. 2001/1990). Deklaracijos procedūroje, kuri atlikta prieš sudarant 2001 m. spalio 11 d. įsipareigojimų sutartį, o paskui vykdomąją sutartį (2002 m. gegužės 31 d.), numatytos visos esminės perdavimo sąlygos, taip pat finansų patarėjo analitinio memorandumo pateikimas (2001 m. balandžio mėn.) ir pasiūlymų pateikimas. Visais šiais etapais, per kuriuos visos suinteresuotosios šalys (įskaitant skundo pateikėją) galėjo susipažinti su informacija, nustatyta garantijos sąlyga.

Taigi, kaip pabrėžta ir 2004 m. gruodžio 17 d. rašte, tai ne tik teisinė ir finansiškai įprasta sąlyga, bet ir sąlyga, nuo pat pradžių įtraukta į derybas dėl laivų statyklos privatizavimo, visų pirma, kaip lemiamą (*sine qua non*) sąlyga, be kurios nebūtų buvę įmanoma užbaigti HSY akcijų pardavimo. Būdinga tai, kad, kaip minėta, ši sąlyga, taikant skirtingas išlygas, bet visada siekiant to paties tikslo, t. y. pagrįstai palengvinti sandorio įgyvendinimą paisant rinkos taisyklių, nuo privatizavimo procedūros pradžios pasirodo šiuose tekstuose:

Patarėjo deklaracijoje

Kvietime teikti privalomus pasiūlymus

Perkančiosios bendros įmonės pasiūlyme (visų pirma neįtraukiant jos į savo padėties atsisakymo deklaraciją)

Derybų tekstuose ir galiausiai

2001 m. spalio 11 d. akcijų pirkimo susitarime.

Taigi garantijos deklaracija, pateikta prie 2002 m. gegužės 31 d. garantijos sutarties, nuo pat pradžių buvo skirta pasiūlymus teikiantiems kandidatams ir todėl nėra pagalba galutiniam pirkėjui. Tokia pat sąlyga galiotų kiekvienam pasiūlymo teikėjui, nes, kaip jau minėta, ji buvo įtraukta į denacionalizavimo procedūrą. Taip pat savaime aišku, kad, kadangi denacionalizavimo procedūra pradėta 2001 m. vasario mėn. (tuo metu, kai pagrindinis HSY akcijas tuomet parduodančio banko ETVA akcininkas buvo Graikijos valstybė), valstybė, kaip ETVA pardavėja bankui *Bank Piraeus*, taip pat turėjo suteikti ir iš tiesų suteikė turėtų ETVA akcijų pirkėjui (*Bank of Piraeus*) savo garantiją dėl parduodamo turto, t. y. laivų statyklos, nes pardavėjas turėjo suteikti tokią garantiją. Šios garantijos, kurios, kaip jau buvo pabrėžta, visiškai skaidrios ir aiškiai įtrauktos į visus sutartinius denacionalizavimo tekstus ir, svarbiausia, į 2001 m. spalio 11 d. įsipareigojimų sutartį, atitinka sandorio (konkretaus turto pardavimo) pobūdį, galioja visiems pasiūlymus teikiantiems kandidatams ir niekam nesuteikia jokios papildomos naudos. Remiantis tuo, kas išdėstyta, įrodytas tikrasis šios garantijos pobūdis (kaip sandoriui būtinos sąlygos ir pagal rinkos taisykles įprastos sąlygos), taip pat privalomas jos pobūdis, remiantis visomis procedūromis prieš privatizavimą, taip pat pačiu 2001 m. spalio 11 d. HSY akcijų pirkimo ir pardavimo susitarimu, po kurio 2001 m. spalio 18 d. sudarytas ETVA akcijų pirkimo ir pardavimo susitarimas, o 2002 m. kovo 18 d. – ETVA ir Graikijos valstybės pirmasis pakeitimų aktas. Tačiau pagrindinis dalykas yra tai – ir tai ypatingai pabrėžiama, – kad sąlyga dėl garantijos įtraukta į visą denacionalizavimo procedūrą; ji nėra pirmą kartą nurodyta po sutarties sudarymo. Taigi tai nėra paskutinės minutės „išradimas“, kaip kad siekia įrodyti skundo pateikėjas, kurio tikslas yra apeiti Bendrijos taisykles dėl valstybės pagalbos teisėtumo. Graikijos valstybė, kaip ETVA akcijų pardavėja, turėjo – ne tik sudarydama 2001 m. spalio 18 d. sutartį, bet ir pagal įstatymus – perduoti *Bank Piraeus* turėtas ETVA akcijas, kurioms nebūtų taikomi jokie įsipareigojimai. Atsižvelgiant į tai, kad *Bank Piraeus* nedalyvavo HSY denacionalizavimo procedūroje, jis pagal įstatymus ir sandorių papročius turėtų būti apdraustas nuo bet kokių įsipareigojimų, kylančių iš sutarties dėl HSY perdavimo, kuriame jis nedalyvavo. Ir šį draudimą užtikrina 2002 m. kovo 18 d. Graikijos valstybės garantija. Ši garantija buvo savaime aiški ir teisėta. Graikijos valstybė suteikė ją, nes turėjo tokį sutartinį įsipareigojimą ir veikė *Bank Piraeus* atžvilgiu kaip sutarties šalis, t. y. kaip *fiscus*, o ne kaip viešosios valdžios atstovas.“

Komisija primena, kad pateikdama tą raštą Graikija, komentuodama *Elefsis* įtarimą, kad garantija yra pagalba HDW/*Ferrostaal*, norėjo įrodyti, kad ši garantija nebuvo HDW/*Ferrostaal* selektyviai suteiktas pranašumas, nes buvo pasiūlyta visiems konkurso dalyviams (įskaitant *Elefsis*), kurie dalyvavo HSY privatizavimo procese. Vėliau Komisijai teikiamose pastabose Graikija, suvokdama, kad Komisija galėtų laikyti šią garantiją pagalba HSY, bandė sukelti abejonių dėl priemonės sietinumo su valstybe, teigdama, kad garantijos susitarimas sudarytas ne anksčiau kaip 2002 m. gegužės mėn., o tai visiškai prieštarauja 2005 m. gegužės 23 d. rašte pateiktiems tvirtinimams.

(¹⁴⁹) Kaip nurodyta šio sprendimo 59 konstatuojamoje dalyje, sprendimas dėl privatizavimo priimtas atitinkamo Tarpministerinio privatizavimo komiteto sprendimu Nr. 14/3–1-2001.

- (¹⁵⁰) Komisija pripažįsta, kad 2002 m. kovo 20 d. susitarimo formuluoatės ir struktūra paini. 2002 m. kovo 20 d. susitarimo 8.2.4 straipsnyje numatyta, kad Įstatymo Nr. 2941/2001 (dėl to įstatymo aprašymo žr. šio sprendimo 33 dalį) 3–6 straipsniuose numatytos pagalbos atžvilgiu valstybė sumokės *Piraeus Bank* 100 % sumos, kurią ETVA sumokėtų HDW/*Ferrostaal*. Tačiau jeigu susigrąžinama Įstatymo Nr. 2941/2001 3–6 straipsniuose nenumatyta pagalba, 2002 m. kovo 20 d. susitarimo 8.2.4 straipsnis netaikomas. Todėl būtų taikomas 8.2.1 straipsnis. Šiame straipsnyje numatyta, kad valstybė sumokės *Piraeus Bank* tik 57,7 % sumos, kurią ETVA sumokėtų HDW/*Ferrostaal*. Tačiau Komisija pastebi, kad susitarimo 8.2.2 straipsnyje nurodyta, kad, nepaisant kontrolinio ETVA akcijų paketo pardavimo *Piraeus Bank*, tęsiamą HSY pardavimą valdys valstybė, o ne *Piraeus Bank* ar ETVA. Šiame straipsnyje, visų pirma 8.2.2 dalies d punkte, nurodyta, kad valstybė įsipareigoja, kad pirkėjas (t. y. *Piraeus Bank*) nepatirs jokios žalos dėl *Hellenic Shipyards* privatizavimo. Kaip rodo 8.2.4 straipsnis (ir 2001 m. gruodžio 18 d. susitarimo 7.4 straipsnis), susitarimas pagrįstas prielaida, kad *Piraeus Bank* ir ETVA netrukus susijungs, taigi valstybė nesilaikytų 8.2.2 straipsnyje prisimto įsipareigojimo, jeigu sumokėtų *Piraeus Bank* tik 57,7 % ETVA banko HDW/*Ferrostaal* sumokėtos sumos. Kitaip tariant, siekiant įgyvendinti 8.2.2 dalyje prisiimtą įsipareigojimą, t. y. užtikrinti, kad *Piraeus Bank* nenukentėtų dėl HSY pardavimo, 8.2.4 straipsnyje nustatytas mechanizmas turi būti taikomas visais pagalbos susigrąžinimo atvejais, o ne tik atvejais, kai susigrąžinama pagal Įstatymą Nr. 2941/2001 suteikta pagalba.
- (¹⁵¹) 2002 m. gegužės 28 d. raštu *Piraeus Bank* pasitarė su Vyriausybe dėl garantijos, kurią ETVA ketino suteikti HDW/*Ferrostaal*, formuluočių ir paprašė patvirtinti, kad, jei būtų pareikalauta vykdyti šią garantiją, būtų taikoma tai, kas numatyta 2002 m. kovo 20 d. susitarimo 8.2.4 straipsnyje. 2002 m. gegužės 31 d. raštu Vyriausybė davė sutikimą, kad ETVA išduotų šią garantiją, ir patvirtino, kad, jei ja būtų pasinaudota, būtų taikoma tai, kas numatyta 8.2.4 straipsnyje. Tai reiškia, kad net jei, priešingai pirmiau nurodytai išvadai, pagal 2002 m. kovo 20 d. susitarimą valstybė buvo įpareigota sumokėti *Piraeus Bank* tik 57,7 % banko ETVA HDW/*Ferrostaal* sumokėtos sumos, tai pakeista 2002 m. gegužės 31 d. Vyriausybės raštu, kuriame vienareikšmiškai nustatyta, kad taikomas 2002 m. kovo 20 d. susitarimo 8.2.4 straipsnyje nustatytas mechanizmas (t. y. 100 % kompensacija).
- (¹⁵²) Atsakydama į konkretų Komisijos klausimą, kuris pateiktas 2008 m. vasario 12 d. rašte, Graikija 2008 m. kovo 3 d. rašte patvirtino, kad ji privalėtų sumokėti *Piraeus Bank* visą (t. y. 100 %, o ne 57,7 %) sumą, kurią ETVA sumokėtų HDW/*Ferrostaal*.
- (¹⁵³) Kaip nurodyta vertinant E7 priemonę, darbuotojai valdė šias akcijas, bet nesumokėjo pirkimo kainos, kurią jie turėjo sumokėti bankui ETVA.
- (¹⁵⁴) Įstatymo aprašymą žr. 33 konstatuojamoje dalyje.
- (¹⁵⁵) Byla C–334/99 *Vokietijos Federacinė Respublika prieš Komisiją*, 133–141 dalys.
- (¹⁵⁶) Be to, Komisija pastebi, kad, jos žiniomis, nė viena iš paskolų ir garantijų, kurioms taikomas 296 straipsnis, neatitinka šio sprendimo 3.1 skirsnyje nustatytų sąlygų. Todėl jos nebūtų buvusios priimtinos rinkos ekonomikos investuotojui.
- (¹⁵⁷) Atsižvelgiant į ūkio subjektų rizikos vengimą, pirmenybė HSY pardavimui, o ne likvidavimui būtų teikiama tik tuo atveju, jeigu statistinė su garantija susijusių mokėjimų tikimybė būtų gerokai mažesnė nei 6 mln. EUR.
- (¹⁵⁸) Įstatymo aprašymą žr. 33 konstatuojamoje dalyje.
- (¹⁵⁹) Komisija šį klausimą jau išnagrino sprendime pratęsti procedūrą, visų pirma 18a priemonės aprašyme ir vertinime. Komisija taip pat pažymi, kad antrojeje *Deloitte* ataskaitoje nurodyta: „Pirmiau minėta d) sąlyga dėl atlygio paskirstymo tarp akcinio kapitalo didinimui numatytos sumos ir už esamų akcijų įsigijimą siūlomos kainos nustatyti 2:1 santykiu, sprendžiant iš mūsų patirties, susijusios su panašiais sandoriais, nėra labai paplitusi sąlyga. Tačiau atsižvelgdami į dideles įmonės veiklos problemas ir prastėjančią jos finansinę padėtį, manome, kad pardavėjų (ir jų patarėjų) priimtas sprendimas nustatyti tokias sąlygas buvo ir racionalus, ir pagrįstas“ (p. 9–2). Komisijos aiškinimu, ši citata patvirtina, kad toks pirkimo kainos paskirstymas buvo racionalus ir pagrįstas valstybės reikalavimas, atsižvelgiant į tai, kad jos tikslas buvo užtikrinti ilgalaikį HSY veiklos tęstinumą (valdžios institucijos tikslas), o ne galvojant, kad jos tikslas buvo gauti kuo didesnes įplaukas iš pardavimo (rinkos ekonomikos investuotojo tikslas).
- (¹⁶⁰) Žr. 148 išnašą.
- (¹⁶¹) Komisija netvirtina, kad išsamus patikrinimas būtų leidęs nustatyti visas priemones, kurios turi būti kompensuotos pagal šį sprendimą, bet kai kurios iš jų būtų nustatytos. 2007 m. birželio 21 d. rašte TKMS/GNSH pateikė kai kurias išsamaus patikrinimo ataskaitas, kurias 2001 m. HDW/*Ferrostaal* vardu parengė *Arthur Andersen*. Šiose ataskaitose *Arthur Andersen* nurodo, kad neatmetama galimybė, kad HSY yra gavusi valstybės pagalbos, kurią ateityje reikėtų gražinti.

- (¹⁶²) Visų pirma, konkurso dalyviams pateiktuose konkurso dokumentuose ETVA ir Graikija pažadėjo suteikti šią garantiją, todėl tai, kad ši garantija nebuvo paminėta tarp sąlygų *Elefsis* pateiktuose pasiūlymo dokumentuose, nebūtų sutrukdę įmonei vėliau reikalauti jos derybų procese.
- (¹⁶³) Ši nuomonė pagrįsta antrojoje *Deloitte* ataskaitoje, kurioje tvirtinama, kad, jei HDW/*Ferrostaal* būtų tekę perimti riziką dėl ankstesniais metais HSY gautos valstybės pagalbos grąžinimo, konsorciumas nebūtų įsigijęs HSY.
- (¹⁶⁴) Tai aišku iš Septintosios laivų statybos direktyvos teksto ir jos struktūros, pagal kurią skirsnis „Investicinė pagalba“ yra III skyriaus „Restruktūrizavimo pagalba“ dalis.
- (¹⁶⁵) Žr. Sprendime C 10/94 minėtą atleidimą nuo labai didelės skolos, Sprendime N 513/01 minėtą uždarymo išlaidų apmokėjimą ir visą valstybės suteiktą finansinę paramą, patenkančią į 296 straipsnio taikymo sritį, kuri paminėta sprendime pratęsti procedūrą.
- (¹⁶⁶) Pavyzdžiui, kalbant apie finansinę valstybės paramą, kuri suteikta HSY neskiriant jos konkrečiai veiklai finansuoti, Komisija mano, kad veiklai civiliniame sektoriuje skirta tik 25 % valstybės paramos. Tačiau jeigu susigrąžinama tik 25 % valstybės paramos, faktiškai iš veiklos civiliniame sektoriuje susigrąžinta tik 6,25 % (t. y. 25 % iš 25 %) valstybės paramos. Tai neatkurs pradinės HSY veiklos civiliniame sektoriuje padėties, nes jai skirta 25 % valstybės paramos, o bus grąžinta tik 6,25 %.
- (¹⁶⁷) OL L 140, 2004 4 30, p. 1.
-

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. liepos 8 d.

dėl priemonių C 58/02 (ex N 118/02), kurių Prancūzija ėmėsi bendrovės *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM)* naudai

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 3182)

(Tekstas autentiškas tik prancūzų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/611/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

16 d. bei vasario 5 ir 21 d. raštais Komisija nusiuntė šias pastabas Prancūzijai ir paprašė pateikti pastabas.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

- (6) Prancūzijos valdžios institucijos pateikė Komisijai komentarus dėl CFF ir *Stef-TFE* pastabų 2003 m. vasario 13⁽⁹⁾ d. ir gegužės 27 d.⁽¹⁰⁾.

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas pagal minėtus straipsnius⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į šias pastabas,

- (7) 2003 m. sausio 16 d. raštu Komisijos tarnybos Prancūzijos valdžios institucijų paprašė pateikti papildomos informacijos, į kurią pastarosios atsakė 2003 m. vasario 21 d. raštu.

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2002 m. vasario 18 d. Prancūzijos Respublika pranešė Komisijai apie restruktūrizavimo pagalbos bendrovei *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (toliau – SNCM)⁽²⁾ planą, papildytą 2002 m. liepos 3 d.⁽³⁾ Siūloma restruktūrizavimo pagalba, apie kurią pranešta, skirta per bendrovę *Compagnie Générale Maritime et Financière* (toliau – CGMF)⁽⁴⁾ padidinti SNCM kapitalą 76 milijonais EUR.

- (8) 2003 m. vasario 10 d. rašte⁽¹¹⁾ Prancūzijos valdžios institucijos pateikė argumentų siekdamas įrodyti, kad pagalbos plane visapusiškai laikomasi Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms сануoti ir restruktūrizuoti⁽¹²⁾ (toliau – 1999 m. gairės).

- (2) 2002 m. rugpjūčio 19 d. raštu Komisija Prancūzijos valdžios institucijoms pranešė apie sprendimą taikant EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį pradėti oficialią tyrimo procedūrą pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles, 6 straipsnį⁽⁵⁾.

- (9) 2003 m. vasario 25 d. raštu⁽¹³⁾ Prancūzijos valdžios institucijos Komisijos prašymu atsiuntė akcininkų susitarimo, sujungiančio SNCM ir *Stef-TFE* grupę, kopiją.

- (3) 2002 m. spalio 8 d.⁽⁶⁾ Prancūzijos valdžios institucijos pateikė Komisijai pastabas dėl 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendimo⁽⁷⁾.

- (10) 2003 m. liepos 9 d. Sprendimu 2004/166/EB (toliau – 2003 m. Sprendimas)⁽¹⁴⁾ Komisija su tam tikromis išlygomis pritarė, kad bendrovei SNCM būtų suteikta restruktūrizavimo pagalba, sumą išmokant per du kartus: vieną kartą – 66 milijonus EUR, kitą kartą – ne daugiau kaip 10 milijonų EUR, tikslią sumą nustatant pagal už turto perleidimą, atliktą po 2003 m. sprendimo priėmimo, gautas grynąsias pajamas.

- (4) Prancūzijos valdžios institucijų prašymu 2002 m. spalio 24 d., gruodžio 3 d. ir 2003 m. vasario 25 d. buvo surengti darbo susitikimai su Komisijos tarnybomis.

- (11) 2003 m. spalio 13 d. CFF Europos Bendrijų pirmosios instancijos teismui (toliau – Teismas) pateikė ieškinį dėl 2003 m. sprendimo panaikinimo (toliau – byla T-349/03).

- (5) Prasidėjus tyrimo procedūrai Komisija gavo dviejų įmonių pastabas (jas 2003 m. sausio 8 d. pateikė įmonė *Corsica Ferries France* (toliau – CFF)⁽⁸⁾, o 2003 m. sausio 7 d. – grupė *Stef-TFE*), taip pat kelių Prancūzijos teritorinių valdžios institucijų pastabas (pateiktas 2002 m. gruodžio 18 d. ir 2003 m. sausio 9 ir 10 d.). 2003 m. sausio 13 ir

- (12) 2004 m. rugsėjo 8 d. Komisija nusprendė, kad daliniai pakeitimai, kuriuos 2004 m. birželio 23 d. paprašė atlikti Prancūzija, t. y. leisti laivų, kuriuos bendrovė SNCM gali naudoti pagal 2003 m. sprendimą, sąrašą pakeisti laivą *Aliso* laivu *Asco* ir parduoti laivą *Aliso* vietoj laivo *Asco*, nėra tokie, kad sukeltų abejonių dėl restruktūrizavimo pagalbos, kurią leista skirti pagal 2003 m. sprendimą, suderinamumo su bendrąja rinka⁽¹⁵⁾.

- (13) 2005 m. kovo 16 d. sprendimu (toliau – 2005 m. sprendimas) Komisija patvirtino antrosios restruktūrizavimo pagalbos dalies – 3,3 milijono EUR – pervedimą; taigi visa patvirtintos restruktūrizavimo pagalbos suma pasiekė 69 292 400 EUR.
- (14) 2005 m. birželio 15 d. byloje T-349/03 Teismas panaikino 2003 m. Sprendimą, nes mažiausia pagalba buvo įvertinta klaidingai. Pagal šį Teismo sprendimą Komisija grįžo į pagal 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendimą pradėtos oficialios tyrimo procedūros etapą ir buvo panaikinti 2004 m. rugsėjo 8 d. ir 2005 m. kovo 16 d. sprendimai, pagrįsti panaikintuoju 2003 m. sprendimu.
- (15) 2005 m. spalio 25 d. rašte ⁽¹⁶⁾ Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai pateikė informaciją, susijusią su bendrovės finansine padėtimi nuo 2002 m. vasario 18 d., kai buvo pranešta apie restruktūrizavimo pagalbos planą.
- (16) 2005 m. lapkričio 17 rašte ⁽¹⁷⁾ Prancūzijos valdžios institucijos pateikė duomenis, susijusius su 2002 m. restruktūrizavimo plano atnaujinimu ir nuosavo SNCM kapitalo atkūrimu ⁽¹⁸⁾.
- (17) 2006 m. kovo 15 d. Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai pateikė ataskaitą, kurioje glaustai apibūdinama padėtis rinkoje, verslo planą (duomenis apie pajamas) ir rezultatų prognozę ⁽¹⁹⁾. 2006 m. kovo 28 d. ir balandžio 7 d. Komisijos tarnyboms buvo pateikta papildomų dokumentų ⁽²⁰⁾. Be to, pastaruosiuose dokumentuose Prancūzijos valdžios institucijos siūlo Komisijai laikytis nuostatos, kad 2002 m. restruktūrizavimo pagalbos dalis – 53,48 milijono EUR – yra kompensacija už viešąją paslaugą, todėl jos nereikėtų laikyti priemone pagal restruktūrizavimo planą, o laikyti nesuteikta pagalba pagal *Altmark* byloje priimtą sprendimą ⁽²¹⁾ arba laikyti atskira ir su restruktūrizavimo planu nesusijusia priemone pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį.
- (18) 2006 m. balandžio 21 d. Komisijai buvo pranešta apie bendrovių susijungimo planą, pagal kurį įmonės *Veolia Transport* (toliau – VT) ⁽²²⁾ ir *Butler Capital Partners* (toliau – BCP) įgyja teisę bendrai kontroliuoti SNCM ⁽²³⁾; apie tai pranešta pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 ⁽²⁴⁾ 4 straipsnį. 2006 m. gegužės 29 d. Komisija priėmė sprendimą, kuriuo pritariama šiam susijungimui ⁽²⁵⁾.
- (19) 2006 m. birželio 21 d. Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai pateikė 2006 m. gegužės 26 d. ekonomikos, finansų ir pramonės ministro įsakymą, kuriuo patvirtinamos bendrovės CGMF atliekamos finansinės operacijos, 2006 m. gegužės 26 d. Nutarimą Nr. 2006–606 dėl bendrovės SNCM perėjimo į privatų sektorių ir
- 2006 m. gegužės 26 d. įsakymą, kuriuo patvirtinamos bendrovės SNCF atliktos finansinės operacijos ⁽²⁶⁾.
- (20) 2006 m. birželio 7 d. Komisijai buvo pateikta informacija apie įpareigojimą teikti viešąją paslaugą ir socialinę pagalbą, susijusią su paslaugų teikimu Korsikos maršrutais ⁽²⁷⁾.
- (21) 2006 m. rugsėjo 13 d. Komisija nusprendė pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą ⁽²⁸⁾ (toliau – 2006 m. Sprendimas) dėl naujųjų priemonių, įgyvendinamų SNCM naudai, ir kartu dėl restruktūrizavimo plano, apie kurį pranešta 2002 m.
- (22) 2006 m. lapkričio 16 d. Prancūzija pateikė Komisijai pastabas, susijusias su 2006 m. sprendimu ⁽²⁹⁾.
- (23) Gavusi dviejų suinteresuotųjų šalių prašymus pratęsti pastaboms pateikti skirtą terminą ⁽³⁰⁾ Komisija nusprendė jį pratęsti abiem suinteresuotosioms šalims ⁽³¹⁾.
- (24) Komisija gavo CFF ⁽³²⁾ ir bendrovės *STIM d'Orbigny* (toliau – STIM) ⁽³³⁾ pastabas, kurias 2007 m. vasario 20 d. raštu nusiuntė Prancūzijos valdžios institucijoms. Viena iš trečiųjų suinteresuotųjų šalių taip pat atsiuntė pastabas, jos buvo nusiųstos Prancūzijos valdžios institucijoms, tačiau 2008 m. gegužės 28 d. ta šalis jas atsiėmė.
- (25) 2007 m. balandžio 30 d. rašte ⁽³⁴⁾ Prancūzijos valdžios institucijos pateikė komentarus dėl suinteresuotųjų trečiųjų šalių pateiktų pastabų.
- (26) 2007 m. gruodžio 20 d. CFF pateikė skundą prieš SNCM dėl valstybės pagalbos, kuriame papildoma 2007 m. birželio 15 d. ir lapkričio 30 d. raštuose pateikta informacija. Šis skundas susijęs su naujosios įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties, kurią 2007 m. birželį pasirašė Korsikos teritorinės valdžios institucija ir grupė *Compagnie Méridionale de Navigation-SNCM 2007–2013* metų laikotarpiui, 3 straipsniu. CFF teigia, kad taikant šį straipsnį bendrovei SNCM 2007 m. būtų suteikta papildomų finansinių išteklių, siekiančių apie 10 milijonų EUR. Be to, pasak CFF, kompensacija, mokama bendrovei SNCM už įsipareigojimą teikti viešąją paslaugą, yra valstybės pagalba, kuri laikytina neteisėta, nes apie ją Komisijai nepranešta.
- (27) Dalis informacijos Komisijai buvo pateikta pasibaigus pirminiam terminui, t. y. 2007 m. vasario 13 d. ⁽³⁵⁾, todėl Komisija pranešė suinteresuotosioms šalims apie sprendimą pratęsti terminą, per kurį trečiosios šalys gali pateikti pastabas, iki 2008 m. kovo 14 d.
- (28) 2008 m. kovo 26 d. Komisija perdavė trečiųjų suinteresuotųjų šalių pastabas Prancūzijai, o pastaroji atsakymus pateikė 2008 m. kovo 28 d., balandžio 10 d. ir balandžio 28 d.

2. PRIEMONIŲ, KURIOMS TAIKOMAS ŠIS SPRENDIMAS, TEIKIAMOS NAUDOS GAVĖJO IDENTIFIKAVIMAS

- (29) Priemonių, kurioms taikomas šis sprendimas, teikiamos naudos gavėjas yra bendrovė *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM), į kurią įeina keli jūrų sektoriaus filialai, besiverčiantys keleivių, lengvųjų automobilių ir sunkvežimių plukdymu jūrų transporto maršrutais tarp žemyninės Prancūzijos, Korsikos, Italijos (Sardinijos) ir Magrebo (Alžyro ir Tuniso).
- (30) SNCM – tai akcinė bendrovė, įsteigta 1969 m. susijungus dviem 1850 m. įkurtoms bendrovėms: *Compagnie générale transatlantique* ir *Compagnie de navigation mixte*. Tuo metu ji vadinosi *Compagnie générale transméditerranéenne*, o 1976 m., po to, kai bendrovė *Société nationale des chemins de fer* (SNCF) tapo jos kapitalo dalininke, buvo pavadinta *Société nationale maritime Corse-Méditerranée*. Šią bendrovę Prancūzijos Vyriausybė pasirinko teritorinio tęstinumo su Korsika principui, įgyvendinti t. y. remiantis 1976 m. kovo 31 d. sutartimi, sudaryta 25-erių metų laikotarpiui, suvienodinti jūrų transporto tarifus ir SNCF tarifus, nustatytus geležinkelių transportui. Bendrovę *Compagnie générale transatlantique* Prancūzijos Vyriausybė jau buvo įpareigojusi teikti paslaugas Korsikos maršrutais pagal 1948 m. gruodžio 23 d. sudarytą sutartį.
- (31) Tuo metu, kai buvo pranešta apie kapitalo padidinimą 2002 m., 20 % bendrovės SNCM kapitalo priklausė SNCF, o 80 % – CGMF. 2006 m. gegužės 30 d. suteikus galimybes kitoms įmonėms įsigyti bendrovės SNCM kapitalo (žr. šio sprendimo 18 konstatuojamąją dalį), bendrovėms BCP et VT priklauso atitinkamai 38 ir 28 % SNCM kapitalo; bendrovė CGMF išsaugojo 25 % (9 % kapitalo priklauso darbuotojams).
- (32) Pagrindinės SNCM pavaldžiosios įmonės yra *Compagnie Méridionale de Navigation* (toliau – CMN) ⁽³⁶⁾, *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (toliau – CGTH) ⁽³⁷⁾, *Aliso Voyage* ⁽³⁸⁾, *Sud-Cargos* ⁽³⁹⁾, *Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement* (toliau – SARA) ⁽⁴⁰⁾, *Ferrytour* ⁽⁴¹⁾ ir *Comptoirs du Sud* ⁽⁴²⁾.
- (33) Bendrovei SNCM 2004 m. rugsėjį pardavus greituosius laivus *Aliso* ⁽⁴³⁾, o 2005 m. gegužę – *Asco*, jos laivyną sudaro dešimt laivų (penki keleivių ir automobilių keltai ⁽⁴⁴⁾, keturi mišraus tipo laivai (krovininiai ir keleiviniai) ⁽⁴⁵⁾ ir vienas greitas laivas, paprastai išplaukiantis iš Nicos ⁽⁴⁶⁾, iš kurių septyni yra šios bendrovės nuosavybė ⁽⁴⁷⁾.
- (34) Siekiant pateikti išsamią informaciją primintina, kad jūrų transporto paslaugos tarp žemyninės Prancūzijos uostų ir Korsikos nuolat teikiamos kaip viešosios paslaugos nuo 1948 m.; pagal pamatinę sutartį, kuri iš pradžių buvo pasirašyta 25 metų laikotarpiui, bendrovės SNCM ir CMN nuo 1976 iki 2001 m. buvo šios paslaugos konce-

sininkės. Vadovaujantis galiojančiomis Bendrijos taisyklėmis ⁽⁴⁸⁾ ir viešojo pirkimo konkurso Europos mastu ⁽⁴⁹⁾, kuri paskelbė Korsikos teritorinės valdžios institucijos ⁽⁵⁰⁾, rezultatais, bendrovės SNCM ir CMN kartu laimėjo konkursą dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą maršrutu Marselis–Korsika už finansines kompensacijas 2002–2006 m. laikotarpiu.

- (35) 2006 m. pabaigoje, baigiantis įgaliojimui teikti viešąją paslaugą, dėl minėtos jūrų transporto paslaugos teikimo buvo paskelbtas naujas viešojo pirkimo konkursas Europos mastu ⁽⁵¹⁾ ir grupė SNCM-CMN buvo įpareigota teikti šią paslaugą nuo 2007 m. gegužės 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. už dotaciją, siekiančią apie 100 milijonų EUR per metus.
- (36) Taip pat visiems maršrutu iš Tulono ir Nicos į Korsiką paslaugas teikiantiems ūkinės veiklos vykdytojams buvo nustatyti su paslaugų teikimo dažnumu susiję įpareigojimai. Šiais maršrutais keliaujantiems Korsikos gyventojams ir kitų kategorijų keleiviams pagal 2002 m. liepos 2 d. ⁽⁵²⁾ ir 2007 m. balandžio 24 d. ⁽⁵³⁾ Komisijos sprendimus paskirta socialinė parama 2002–2013 m. laikotarpiui.

3. KONKURENCINĖ APLINKA

- (37) Bendrovė SNCM iš esmės veikia dviejose rinkose, kurios skiriasi tiek keleivių, tiek prekių srautais: paslaugos teikiamos maršrutais iš Prancūzijos į Korsiką ir Magrebę bei, mažesniu mastu, maršrutais į Italiją ir Ispaniją.

3.1. Paslaugų teikimas Korsikos maršrutais

Keleivių vežimas

- (38) Keleivių vežimo paslaugų teikimo Korsikos maršrutais rinka labai priklauso nuo metų laikų. Tam tikru metų laiku jai būdingi labai dideli keleivių srautai, kurie kartais iki dešimties kartų viršija mėnesių, kai keliauja mažiausiai keleivių, srautus; taigi ūkinės veiklos vykdytojai privalo turėti daug laivų, kad patenkintų šią paklausą. Pusė apyvartos lėšų gaunama liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Be to, keleivių srautai labai skiriasi atsižvelgiant į maršruto kryptį, netgi tuo laikotarpiu, kai jie būna didžiausi: pavyzdžiui, liepos mėnesį keleiviai plūsta iš žemyno, o į žemyną laivai grįžta pustuščiai. Todėl vidutiniai metiniai laivų apkrovos rodikliai yra palyginti žemi.
- (39) SNCM – ūkinės veiklos vykdytojas, vežantis iš (i) žemyninės (-ę) Prancūzijos (-ą) į (iš) Korsiką (-os). Du trečdaliai šios bendrovės veiklos pagal įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartį skirta maršrutui Marselis–Korsika ir atvirkščiai; vienas trečdalis jos veiklos skirtas maršrutams, susijusiems su kitomis išvykimo ir atvykimo vietomis (Nica – Korsika, Tulonas – Korsika, tarptautiniais maršrutais į Sardiniją ar Magrebę).

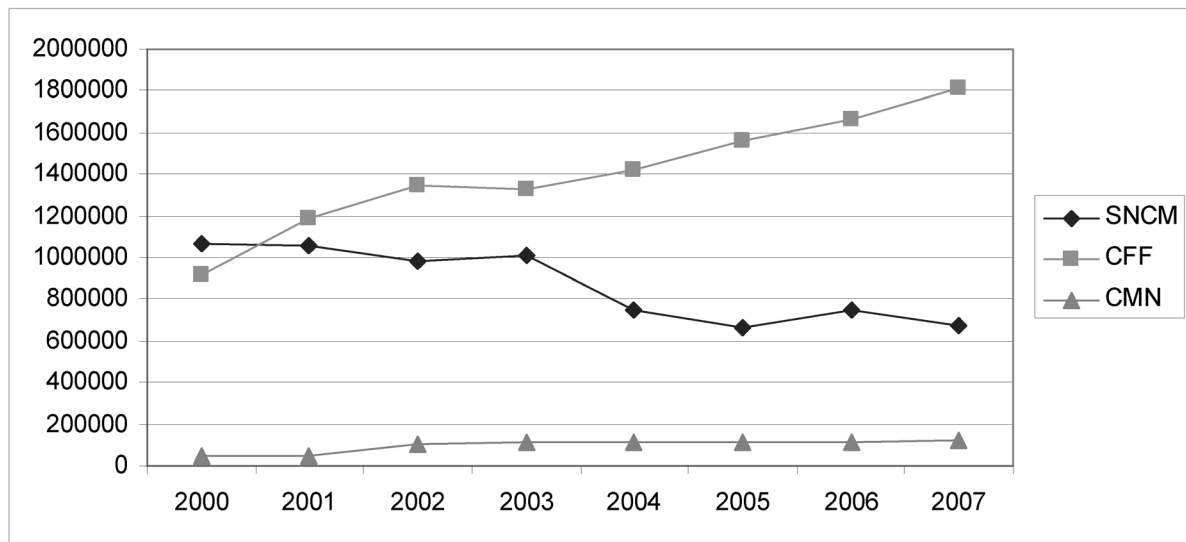
(40) SNCM vykdydama savo pagrindinę veiklą ilgai užėmė monopolinę padėtį. Tačiau nuo 1996 m. ji susiduria su labai greitai stiprėjančia konkurencija. Pavyzdžiui, bendrovė *Corsica Ferries France* (CFF) šiuo metu užima dominuojančią poziciją žemyną su Korsika jungiančiuose maršrutuose ir jos rinkos dalis vis didėja. Bendrovė CFF šioje rinkoje veikia vos nuo 1996 m., bet jos vežamų keleivių srautas nuo 2000 iki 2005 m. padidėjo [...] (*) per metus ir toliau auga. Dabar beveik [...] keleivių, keliaujančių jūra iš žemyno į Korsiką ir atvirkščiai, plaukia bendrovei CFF priklausančiu laivu ir tik [...] –

SCNM priklausančiu laivu; bendrovės CMN laivais plaukia likusieji keleiviai, t. y. [...].

(41) Bendrovės CFF per septynerius metus iškovota padėtis aptariamoje rinkoje matoma ir iš maršrutu, jungiančiu Korsiką ir žemyninę Prancūziją, sezono metu pervežtų keleivių skaičiaus. Iš toliau pateikiamo grafiko matyti, kad bendrovės CFF rinkos dalis nuo 45 % 2000 m. padidėjo iki [...] proc. 2007 m., o bendrovės SNCM, pervežusios daugiau kaip milijonu keleivių mažiau, rinkos dalis per tą patį laikotarpį sumažėjo nuo 53 % iki [...].

1 grafikas

Keleivių, per 2000–2007 m. sezoną (gegužės–rugsėjo mėnesiais) pervežtų maršrutu, jungiančiu žemyninę Prancūziją ir Korsiką, skaičius

Šaltinis: Regioninis Korsikos transporto stebėjimo centras

(42) Mažesni bendrovės SNCM konkurentai paslaugų teikimo Korsikos maršrutais rinkoje yra *Compagnie Méridionale de Navigation* (CMN), *Moby Lines*, *Happy Lines* ir *TRIS*.

dėl įmonės gyvybingumo, nors ji ir prarado didelę rinkos dalį, atitekusią jos vieninteliui konkurentui, kurio rinkos dalis šiuo metu jos dalį smarkiai viršija.

(43) Per dvejus pastaruosius metus bendrovės SNCM pasiūla ir jos rinkos dalys, susijusios su paslaugų teikimu Korsikos maršrutais, sumažėjo, kartu [...] proc. sumažėjus ir keleivių vietų pasiūlai (pastaroji maršrutais iš Nicos sumažėjo [...] proc., o maršrutais iš Marselio – [...] proc.).

(45) Keleivinio jūrų transporto, užtikrinančio susisiekimą tarp žemyno ir Korsikos, rinka per 15 pastarųjų metų didėjo vidutiniškai 4 % kasmet ir toliau turėtų didėti; numatoma, kad 2008 m. ji išaugs [...] proc., o vėliau turėtų augti lėčiau. Nors neatrodo, kad šioje rinkoje stengtųsi išsitvirtinti naujų dalyvių. Korsikos transporto tarnybai (pranc. – *Office des Transports de Corse*) paskelbus viešojo pirkimo konkursą dėl įgaliojimo 2007–2013 m. laikotarpiu teikti jūrų transporto paslaugas kaip viešąją paslaugą kai kuriems Korsikos uostams, be bendrovių CFF ir SNCM-CMN, kiti kandidatai paraiškų nepateikė nors buvo konkurse buvo leidžiama teikti paraiškas ir dėl dalies paslaugų teikimo aptariamuoju maršrutu.

(44) Vis dėlto tai, kad bendrovės SNCM rinkos dalys mažėja, rodo, jog keleivių pasitikėjimas, kurį labai paveikė dėl 2004–2005 m. socialinių konfliktų kilę streikai ir neramumai, pirmiausia dėl įmonės privatizavimo, susigrąžinamas labai lėtai. Tačiau jo susigrąžinimas yra būtina sąlyga norint, kad būtų sustabdytas pastaraisiais metais pastebimas SNCM rinkos dalies mažėjimas. Atsižvelgiant į šias aplinkybes 2007 m. padidėjusi apyvarta teikia vilčių

(46) Pagrindinė bendrovės konkurentė, bendrovė CFF, labai padidino keleivių vietų pasiūlą: nuo 500 000 iki [...] mln. laikotarpiu nuo 1999 iki 2007 m. ([...] proc. ši pasiūla padidėjo 2006–2007 m.); tai leido jai padidinti savo keleivių srautą (nuo [...] mln. 2005 m. iki [...] mln. 2007 m.) ir savo rinkos dalį. Tačiau ir laikantis tokios politikos bendrovės CFF laivų apkrovos procentiniai dydžiai apskritai yra mažesni nei bendrovės SNCM; 2007 m. šis skirtumas sudaro apie [...] procentinius punktus. Vidutinė bendrovės SNCM laivų apkrova 2007 m. siekė [...] proc.; tai normalu atsižvelgiant į tai, kad ši rinka labai priklausoma nuo metų laikų (žr. pirmiau).

Krovinių vežimas

(47) Pagal su Korsika susijusį krovinių srautą 2005 m. bendrovei SNCM priklausė apie [...] proc. rinkos, apimančios maršrutus iš Marselio ir Tulono į Korsiką.

(48) Pagal bendrųjų (nelydimų) krovinių apimtį bendrovės SNCM ir SMN faktiškai užima beveik monopolinę padėtį. Pagal įgaliojimo teikti viešąją paslaugą sutartį abi bendrovės iš Marselio aktyviai teikia paslaugas visiems Korsikos uostams.

(49) Dėl ro-ro keltais plukdomų lydimų priekabų, sudarančių 24 % visų krovinių matuojant linijiniais metrais srauto vyksta konkurencija tarp visų keleivius plukdančių įmonių. Bendrovėms SNCM ir CMN priklauso ir didžioji lydimų krovinių srauto dalis. Kitiems ūkinės veiklos vykdytojams, pirmiausia CFF, tenka 10 % šių krovinių srauto, t. y. 2 % visos rinkos.

(50) Pagal ro-ro keltais plukdomas lydimas motorines transporto priemonės⁽⁵⁴⁾ (2003 m. sudariusias apie 24 % visų krovinių srauto) bendrovėms SNCM ir CMN taip pat priklauso didžioji šios rinkos dalis. Tačiau nuo 2002 m. bendrovė CFF išplėtojo pasiūlą ir dabar jai priklauso apie [...] proc. rinkos.

3.2. Paslaugų teikimas Magrebo maršrutais

(51) Tuniso ir Alžyro rinka didelė, ją sudaro maždaug 5 milijonai keleivių ir vyrauja oro transportas. Vežimas jūra sudaro apie 15 % viso keleivių srauto. Alžyro laivybos rinka didelė, ją sudaro apie maždaug 560 000 keleivių, o Tuniso rinka mažesnė, ją sudaro apie 50 000 keleivių.

(52) Pastaraisiais metais vežimo jūros rinkos dalis, susijusi su maršrutais iš Prancūzijos į Magrebą, labai padidėjo: apie 13 % nuo 2001 iki 2005 m. Atsižvelgiant į šio regiono turizmo plėtros tendencijas jūrų transporto rinka iki 2010 m. kasmet turėtų didėti maždaug 4 %.

(53) Alžyre bendrovė SNCM įsitvirtinusi kaip antras pagal dydį rinkos dalyvis, po Alžyro viešosios įstaigos *Entreprise*

Nationale de Transport Maritime de Voyageurs (ENTMV). Bendrovės SNCM rinkos dalis pakito nuo 24 % 2001 m. iki [...] proc. 2005 m.

(54) Tuniso rinkoje bendrovė SNCM taip pat įsitvirtinusi kaip antras pagal dydį dalyvis, po bendrovės *Compagnie tunisienne de navigation* (CTN). Nuo 2001 m. bendrovė SNCM prarado rinkos dalį, kuri atiteko bendrovei CTN, ir bendra jos rinkos dalis sumažėjo nuo 44 % iki [...] proc. 2004 m., tačiau 2005 m. jos padėtis pagerėjo (turima rinkos dalis padidėjo [...] proc.).

4. PRIEMONIŲ, KURIOMS TAIKOMAS ŠIS SPRENDIMAS, APRĄŠYMAS

4.1. Bendrovės SNCM kapitalo padidinimas 2002 m.

4.1.1. Priemonių aprašymas

(55) Prancūzijos valdžios institucijos 2002 m. vasario 18 d. pranešė Komisijai apie restruktūrizavimo pagalbos bendrovei SNCM planą (2002 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimu pritarta bendrovės SNCM sanavimo pagalbai⁽⁵⁵⁾). Šia priemone buvo siūloma per pagrindinę bendrovę, SGMF, padidinti bendrovės SNCM kapitalą 76 milijonais EUR, iš kurių 46 milijonus EUR skirti restruktūrizavimui⁽⁵⁶⁾. Taip buvo siekiama nuosavą bendrovės SNCM kapitalą padidinti nuo 30 milijonų EUR iki 106 milijonų EUR.

(56) Pagal 1999 m. gaires Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai pateikė bendrovės SNCM restruktūrizavimo planą⁽⁵⁷⁾, sudarytą iš penkių punktų:

i) sumažinti reisų skaičių ir kitaip paskirstyti savo įvairiais maršrutais plaukiančius laivus (sumažinti maršrutų skaičių Korsikos kryptimi ir padidinti Magrebo kryptimi)⁽⁵⁸⁾;

ii) keturiais laivais sumažinti savo laivyną ir taip gauti 21 milijoną EUR;

iii) parduoti tam tikrą nekilnojamąjį turtą;

iv) apie 12 % sumažinti darbuotojų skaičių⁽⁵⁹⁾; tai, derinant su racionalia darbo užmokesčio politika, turėtų leisti sumažinti įgulos išlaidų išlaidas nuo 61,8 milijono EUR 2001 m. iki vidutiniškai [...] mln. EUR 2003–2006 m. ir dėl krante dirbančių darbuotojų patiriamas išlaidas nuo 50,3 milijono EUR 2001 m. iki [...] mln. EUR 2003–2006 m.;

v) panaikinti dvi savo pavaldžiausias bendroves, *Compagnie Maritime Toulonnaise* ir *Corsica Marittima*, kurių likusią veiklą perimtu SNCM.

- (57) Komisijai 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendime pateikus pastabų, Prancūzijos valdžios institucijos 2003 m. sausio 31 d. rašte aprašė patobulintą restruktūrizavimo planą, kuriame:
- nurodomi prisiimami įsipareigojimai ir išsamiau apibrėžiama darbo užmokesčio politika,
 - pateikiamas su tarpiniais pirkimais susijusių išlaidų sumažinimo planas,
 - prisiimamas įsipareigojimas, kad dėl bendrovės SNCM kaltės tarifų karo su Korsikos maršrutais paslaugas teikiančiais konkurentais nekils.
- (58) Dėl paskutiniojo punkto Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad „bendrovė SNCM be išlygų prisiima šį įsipareigojimą, nes mano, kad dėl jos kaltės kilusi tarifinė kova neatitiktų nei jos strateginės pozicijos, nei jos interesų (nes dėl to sumažėtų jos pajamos), nei jos įprastos praktikos, nei derėtų su jos praktine patirtimi“.
- (59) Prancūzijos valdžios institucijos restruktūrizacijos plane Komisijai pateikė išsamų finansinį modelį 2002–2007 m. laikotarpiui, remdamosi prielaida, kad kintamieji dydžiai ⁽⁶⁰⁾ bus vidutiniai. Be kita ko, iš finansinių prognozių matyti, kad nuo 2003 m. turėtų vėl būti pasiekti teigiami einamojo laikotarpio rezultatai.

1 lentelė

Finansinis 2002–2007 m. laikotarpio modelis

(Milijonais EUR)

	2000	2001	2002	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Igyvendinta	Igyvendinta	Planas	Igyvendinta	Planas	Planas	Planas	Planas	Planas
Apyvarta	204,9	204,1	178	205,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dotacijos eksploatacijai	85,4	86,7	74,5	77,7	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Einamojo laikotarpio pelnas ar nuostolis	-14,7	-5,1	1,2	-5,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Grynasis pelnas ar nuostolis	-6,2	-40,4	23	4,2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nuosavas kapitalas	67,5	29,7	119	33,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Grynosios finansinės skolos (neįskaitant išperkamosios nuomos)	135,8	134,5	67,7	144,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Finansiniai rodikliai					[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Einamojo laikotarpio pelnas arba nuostolis/Apyvarta + dotacijos	-5 %	-2 %	0 %	-2 %	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nuosavas kapitalas/skola	50 %	22 %	176 %	23 %	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Su 2000, 2001 ir 2002 m. susiję duomenys paimti iš bendrovės SNCM 2001 ir 2002 metų metinių ataskaitų

(60) Pasak Prancūzijos valdžios institucijų 76 milijonų EUR kapitalo injekcija ir planuotas nuo 2003 m. atkurtas pelningumas, turėjo sudaryti sąlygas nuosavam kapitalui padidėti nuo maždaug 30 milijonų 2001 m. pabaigoje iki 120 milijonų restruktūrizavimo plano vykdymo pradžioje (2003 m.) ir iki [...] EUR šio plano vykdymo pabaigoje (2006–2007). Tai turėjo padėti sumažinti 145 milijonų EUR įsiskolinimą 2002 m. iki [...]–[...] mln. EUR 2003–2005 m. Bendrovė buvo numaciusi, kad paskutiniaisiais plano vykdymo metais atsiras skolų dėl vieno ar dviejų laivų atnaujinimo.

(61) Prancūzijos valdžios institucijos taip pat pateikė tyrimą, kuriame numatomi rezultatai palyginami su rezultatais, gautais patikrinus galimas prielaidas, susijusias su srautu įvairiais maršrutais. Įvairius modelius rodo, kad aptariamais atvejais SNCM turėtų vėl pradėti veikti pelningai.

4.1.2. Kapitalo padidinimo sumos nustatymas

- (62) Metodo, kurį pasirinko Prancūzijos valdžios institucijos ⁽⁶¹⁾, siekdamos nustatyti kapitalo padidinimo sumą, esmė – apskaičiuoti finansavimo poreikį pagal vidutinį nuosavo kapitalo ir skolų santykio rodiklį, nustatytą 2000 m. pagal penkias Europos laivybos bendroves. Nepaisant šių įmonių balansų skirtumo, Prancūzijos valdžios institucijų nustatytas minėto santykio vidurkis yra 79 % Prancūzijos valdžios institucijos teigė, kad pagal finansinius planus 2002–2007 m. laikotarpiui vidutinis nuosavo kapitalo ir skolų santykio rodiklis turi pasiekti 77 %, nuosavam kapitalui 2007 m. išaugus iki 169 milijonų EUR. Toks nuosavo kapitalo lygis turėjo būti pasiektas padidinus bendrovės kapitalą 76 milijonais EUR ir sėkmingai įgyvendinus restruktūrizavimo plane numatytas priemones.

4.2. Po kapitalo padidinimo 2002 m. taikytos priemonės

4.2.1. Įžanginė pastaba

- (63) Bendrovės kapitalo padidinimas ir 2002 m. restruktūrizavimo planas lauktų rezultatų nedavė, tad nuo 2004 m. ekonominė ir finansinė bendrovės SNCM padėtis smarkiai pablogėjo. Tai lėmė tiek vidaus veiksniai (socialiniai konfliktai, nepakankamas ir pavėluotas našumo tikslų įgyvendinimas, rinkos dalies praradimas), tiek išorės veiksniai (mažesnis maršruto į Korsiką patrauklumas, CFF rinkos dalies prėmimas, valstybės padarytos valdymo klaidos ⁽⁶²⁾, taip pat pabrangę degalai.
- (64) Taigi einamasis bendrovės SNCM pelnas 2004 m. sudarė – 32,6 milijono EUR, o 2005 m. – 25,8 milijono EUR. Grynas pelnas 2004 m. siekė – 29,7 milijono EUR, o 2005 m. – 28,8 milijono EUR.
- (65) Dėl pablogėjusios ekonominės ir finansinės bendrovės SNCM padėties Prancūzijos valdžios institucijos buvo priverstos parduoti daugiau jos turto nei buvo numatyta pagal 2002 m. restruktūrizavimo planą ir reikalaujama pagal 2003 m. sprendimą, taip pat pradėti ieškoti privačių partnerių.

2 lentelė

Nuo 2002 m. parduoto bendrovės SNCM turto sąrašas ⁽⁶³⁾

	Grynosios pardavimo pajamos	Data
2002 m. pranešime siūlomas pardavimas (eurais)	25 165 000	
Aliso (vietoj Asco, pagal 2004 m. rugsėjo 8 d. Komisijos sprendimą)	[...]	2004 9 30
Napoléon	[...]	2002 5 06
Monte Rotondo	[...]	2002 7 31
Liberté	[...]	2003 1 27
Nekilnojamojo turto kompleksas Schuman	[...]	2003 1 20
Papildomas pardavimas, kurį savo 2003 m. liepos 9 d. sprendimu pareikalavo atlikti Komisija (eurais)	5 022 600	
SCI Espace Schuman	[...]	2003 6 24
Southern Trader	[...]	2003 7 22
Someca	[...]	2004 4 30
Amadeus	[...]	2004 10 12
CCM	[...] (!)	—

	Grynosios pardavimo pajamos	Data
Papildomas pardavimas, atliktas po 2003 m. liepos 9 d. sprendimo (milijonais eurų)	12,6	
Asco	[...]	2005 5 24
Sud Cargos	[...]	2005 9 15
Butų (kurie anksčiau buvo skirti darbuotojams) iš bendrovei SNCM priklausančių pastatų pardavimas	[...]	Nuo 2003 m. rugsėjo iki 2006 m.
Iš viso (milijonais eurų)	42,385	

(¹) [...]

4.2.2. Po kapitalo padidinimo 2002 m. taikytos priemonės

(66) Atlikus atvirą, skaidrią ir nediskriminuojančią atrankos procedūrą⁽⁶⁴⁾ labai sunkiomis socialinėmis ir finansinėmis aplinkybėmis 2005 m. spalio 13 d. galiausiai buvo sudarytas valstybės ir bendrovių BCP ir VT susitarimas. Bendrovė VT – tai bendrovės SNCM verslo veiklos vykdytoja (jai priklauso 28 % kapitalo), o bendrovė BCP – viena pagrindinių akcininkų, kuriai priklauso 38 % bendrovės SNCM kapitalo. Valstybė išsipareigojo, pirmiausia darbuotojų atžvilgiu, likti bendrovės akcininke, valdančia 25 % kapitalo⁽⁶⁵⁾. BCP ir VT parengė bendrovės SNCM verslo planą, kurį 2006 m. balandžio 7 d. nusiuntė Komisijai.

Susitarimo memorandumo turinys

(67) 2006 m. gegužės 16 d. šalys (BCP, VT ir CGMF) pasirašė susitarimo memorandumą, pagal kurį 75 % bendrovės SNCM kapitalo perleidžiama privačiam sektoriui.

(68) Susitarimo memorandumo II skirsnyje nustatyta, kad bendrovė CGMF išsipareigoja patvirtinti bendrovės SNCM kapitalo padidinimą iš viso 142,5 milijono EUR ir šį išsipareigojimą visiškai įgyvendinti.

(69) Numatyta, kad padidinus šį kapitalą akcinis bendrovės SNCM kapitalas turi būti sumažintas panaikinant tiek akcijų, kad pasiektų pagal įstatymą mažiausią dydį, nustatytą akcinėms bendrovėms, kurių akcijomis neprekiuojama viešai.

(70) Be kapitalo padidinimo, bendrovė CGMF išsipareigoja į bendrovės SNCM einamąją sąskaitą pervesti 38,5 milijono EUR avansą. Šis avansas, kurį bendrovė SNCM perveda administravimo įstaigai (bankui CIC), skirtas finansuoti dalį vadinamųjų „dosnumo išlaidų“, papildančių sumas, mokėtinas pagal atitinkamus teisės aktus ir sutartis perėmėjams, jei šie vykdytų darbuotojų skaičiaus sumažinimo planą⁽⁶⁶⁾. Kompensacijos, papildančios pašalpas, gaunamas pagal atitinkamus teisės aktus ir sutartis, skiriamos atsižvelgiant į kiekvieną konkretų

darbuotoją, kuris savanoriškai išėjo iš bendrovės ar kurio darbo sutartis buvo nutraukta.

(71) Susitarimo memorandumo III skirsnyje nustatyta, kad atlikus šias operacijas CGMF turi perleisti privatiems perėmėjams savo akcijas, sudarančias 75 % įmonės akcinio kapitalo, ir [...], skirtą finansuoti į socialinį planą įtrauktų išlaidų dalį, viršijančią pagal teisės aktus ir sutartis mokėtinas sumas.

(72) Susitarimo memorandumo III skirsnyje taip pat nustatyta, kad perėmėjai ir CGMF turi kartu vienu metu pasirašyti naujų akcijų už bendrą 35 milijonų EUR sumą, o BCP ir VT perveda į bendrovės SNCM einamąją sąskaitą 8, 75 milijono EUR, kuriuos ji gali naudoti pagal savo grynųjų pinigų poreikius. III skirsnio 2 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad CGMF akcijų vertė bet kuriuo metu lygi jų pradinei nominaliajai vertei, padidintai [...] proc. jų pareikalautosios nominaliosios vertės, padaugintos iš D/365, kai D – reiškia dienų, praėjusių nuo pardavimo dienos, skaičių, atskaičius bet kurią gautą sumą (pavyzdžiui, dividendus). Ši tvarka netaikytina bendrovės sanavimo arba priverstinio likvidavimo atveju.

(73) Į susitarimo memorandumą įtraukta nuostata (III skirsnio 5 straipsnis) dėl atsisakymo perimti bendrovę SNCM; šią nuostatą gali kartu pritaikyti perėmėjai, jei susidaro viena iš toliau išvardytų padėčių, dėl kurių galėtų kilti abejonių, ar bus įgyvendintas perėmėjų verslo planas ir atkurtas bendrovės gyvybingumas, t. y. jei:

— nesudaroma sutartis dėl jūrų transporto paslaugų kaip viešosios paslaugos teikimo Korsikos maršrutu laikotarpiu, prasidedančiu 2007 m. sausio 1 d. [...],

— priimamas bet koks neigiamas Europos Komisijos arba Pirmosios instancijos teismo ar Teisingumo Teismo sprendimas, kuriuo, pavyzdžiui, neleidžiama operacija arba nustatomos sąlygos, turinčios esminės įtakos bendrovės vertei, [...].

- (74) Susitarimo memorandumo VII skirsnyje nustatyta, kad CGMF nuo nuosavybės teisės į bendrovę SNCM perdavimo dienos prisiima dalį socialinių šios bendrovės įsipareigojimų, susijusių su savidraudos įstaigų, kurioms priklauso į pensiją išėję jos darbuotojai, išlaidomis, sudarančiomis 15,5 milijono EUR sumą.
- (75) Įmonės valdymo tvarka nustatyta susitarimo memorandumo IV skirsnyje. Numatyta pakeisti bendrovės SNCM valdymo būdą; ji turi būti pertvarkyta į akcinę bendrovę su vykdomąja valdyba ir stebėtojų taryba. Pastarąją turi sudaryti iš pradžių 10, o vėliau 14 narių. Numatyta jos pirmininku laikinai paskirti valstybės atstovą. Jei su bendrove SNCM pasirašoma įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartis, stebėtojų tarybos pirmininką pakeičia bendrovės BCP atstovas. Vykdomosios valdybos funkcija – užtikrinti bendrovės SNCM veiklos valdymą.
- (76) 2006 m. gegužės 26 d. Prancūzijos Vyriausybė patvirtino bendrovės SNCM perleidimą ir minėtas priemones.

Priemonės

- (77) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, susitarimo memorandume nustatytos trys valstybinės priemonės, kuriomis pagrindžiamas tyrimas dėl Bendrijos valstybės pagalbos sistemos:
- visos bendrovės SNCM pardavimas už neigiamą 158 milijonų EUR kainą (142,5 milijono kapitalo injekcija ir įsipareigojimas padengti savidraudos įstaigų išlaidas už 15,5 milijono EUR sumą),
 - bendrovės CGMF į bendrovės SNCM einamąją sąskaitą pervedamas 38,5 milijono EUR avansas, skirtas iš šios bendrovės atleistiems darbuotojams,
 - bendrovės CGMF atliekamas 8,75 milijono EUR kapitalo padidinimas, prisidedantis prie bendrovių tuo pačiu metu atliekamos VT ir BCP 26,25 milijono EUR kapitalo injekcijos.

5. ŠIO SPRENDIMO TAIKYMO SRITIS

- (78) Šis sprendimas taikomas priemonėms, kurias Prancūzija nuo 2002 m. vasario 18 d. įgyvendino bendrovės SNCM naudai, t. y.:
- 2002 m. bendrovės CGMF atliktai 76 milijonų EUR injekcijai į bendrovės SNCM kapitalą (53,48 milijono EUR, nustatytam įsipareigojimui teikti viešąją pagalbą vykdyti, ir restruktūrizavimo pagalbai skirta likusioji dalis),
 - neigiamai bendrovės SNCM pardavimo kainai, siekiančiai 158 milijonus EUR,
 - bendrovės CGMF atliktai 8,75 milijono EUR kapitalo injekcijai,

— bendrovės CGMF įsipareigojimui dėl tam tikrų papildomų socialinių priemonių už 38,5 milijono EUR sumą.

- (79) Šis sprendimas netaikomas finansinėms kompensacijoms, bendrovės SNCM gautoms (ar gautinoms) pagal įsipareigojimą teikti viešąją paslaugą 2007–2013 m. laikotarpiu, ištirti; šioms kompensacijoms taikoma kita procedūra.

6. KOMISIJOS 2002 IR 2006 M. SPRENDIMŲ PRIĖMIMO PRIEŽASTYS

6.1. 2002 m. sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą

- (80) 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija pripažino, kad SNCM yra sunkumus patirianti įmonė, tačiau pareiškė abejonių dėl priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su tuo metu galiojusiu 1999 m. gairių 3.2.2 punkte išdėstytais kriterijais.
- (81) Komisijai kilo tam tikrų abejonių dėl restruktūrizavimo plano, nes nebuvo pateikta priežasčių, dėl kurių įmonė patyrė nuostolių, analizė. Pirmiausia Komisija pateikė klausimų, susijusių su nuostolių ir įsipareigojimo teikti viešąją paslaugą sąsaja, bendrovės SNCM laivų įsigijimo politikos poveikiu pelno (nuostolio) ataskaitoms ir priemonėmis įmonės našumui padidinti.
- (82) Be to, Komisija atkreipė dėmesį į tam tikras spragas restruktūrizavimo plane, pirmiausia į tai, kad nenurodytos konkrečios priemonės siekiant sumažinti su tarpiniu pirkimu susijusias išlaidas ir neapibrėžta būsima bendrovės SNCM tarifų politika.
- (83) Komisijai taip pat kilo klausimų dėl to, ar metodas, kurį pasirinko Prancūzijos valdžios institucijos norėdamos apskaičiuoti bendrovės kapitalui padidinti reikalingą sumą, tinkamas, ir dėl kai kurių prielaidų, kuriomis remiantis buvo atliktas finansinis modeliavimas.

6.2. 2006 m. sprendimas dėl oficialios tyrimo procedūros taikymo srities išplėtimo

- (84) 2006 m. rugsėjo 13 d. sprendimu Komisija nusprendė 2002 m. oficialią tyrimo procedūrą taikyti ir priemonėms, numatytoms parduodant bendrovę SNCM privačiam sektoriui.
- (85) Visų pirma, atsižvelgdama į 2006 m. balandžio 7 d. Prancūzijos valdžios institucijų prašymą (žr. šio sprendimo 17 konstatuojamąją dalį) 2002 m. kapitalo injekcijos dalį nagrinėti pagal *Altmark* byloje priimtą Teisingumo Teismo sprendimą, Komisija pareiškė abejonių dėl atitikties šiame sprendime nustatytoms sąlygoms (pirmiausia antrajai ir trečiajai) ⁽⁶⁷⁾.

- (86) Darydama prielaidą, kad ši suma laikoma pagalba, suderinama su bendrąja rinka pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį, Komisija 2006 m. sprendime nustatė, kad naujoji pagalbos suma, vertintina pagal gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti, turėtų būti 15,81 milijono EUR. Ši pagalbos restruktūrizacijai suma daug mažesnė, palyginti su ta, apie kurią pranešta 2002 m. ir kuri patvirtinta 2003 m., todėl Komisija pareiškė abejonių dėl to, ar tikslinga palikti visus įpareigojimus, kurie 2003 m. sprendime nustatyti bendrovei SNCM.
- (87) Komisija taip pat pareiškė abejonių dėl to, ar laikomasi 2003 m. sprendime nustatytų sąlygų, t. y. kainų nustatymo principo ir reisų į Korsiką ir atgal skaičiaus.
- (88) Dėl bendrovės SNCM neigiamos pardavimo kainos Komisija pareiškė abejonių dėl to, ar valstybei prieš bendrovės SNCM pardavimą padidinus pastarosios kapitalą nepažeistas rinkos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principas. Pirmiausia Komisija suabejojo, ar tinkamai apskaičiuotos likvidavimo sąnaudos, kurias valstybė kaip akcininkė turėtų padengti bendrovės SNCM likvidavimo atveju.
- (89) Komisija pareiškė abejonių, kad finansinės priemonės gali būti pagrįstos laikantis gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti.
- (90) Be to, Komisija pareiškė abejonių dėl antrojo kapitalo padidinimo 8,75 milijono EUR, kiek tai susiję su viena-laikiškumo principo laikymusi privataus ir viešojo investuotojo atžvilgiu bei vienodomis akcijų pasirašymo sąlygomis pagal teismų praktiką.
- (91) Galiausiai Komisija pareiškė abejonių, ar papildomos 38,5 milijono EUR dydžio socialinės priemonės, skirtos kaip pagalba individualiems asmenims, įmonei nesuteikia netiesioginio pranašumo. Komisija taip pat pabrėžė galimą prieštaravimą dėl to, kad atsižvelgiama į papildomas išeitines kompensacijas, nors jos yra apdairaus investuotojo rizikos dalis.
- kompensacija už viešąją paslaugą, teiktą 1999–2001 m. laikotarpiu, todėl pagal *Altmark* byloje priimtą sprendimą ji nėra valstybės pagalba atsižvelgiant į tai, kad iš tikrųjų šiuo atveju pritaikytini keturi šioje byloje priimtame sprendime nustatyti kriterijai.
- (93) Dėl antrosios *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatytos sąlygos Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia, kad pagal šį sprendimą tik apskaičiavimo parametrai turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nustatyti iš anksto. O šiuo atveju 53,48 milijono EUR suma buvo pervesta 2003 m. lapkritį pagal apskaičiavimo parametrus, nustatytus prieš aptariamąjį laikotarpį (1991–2001) ⁽⁶⁸⁾.
- (94) Todėl, Prancūzijos tvirtinimu, tai, kad patikslinta kompensacijos suma pervedama vėliau, nepaneigia jos išvados, kad apskaičiavimo parametrai, kuriais remiantis buvo apskaičiuota 53,48 milijono EUR kompensacija, buvo objektyviai ir skaidriai nustatyti prieš pradėdant vykdyti įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartyje nustatytas užduotis.
- (95) Dėl ketvirtosios *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatytos sąlygos Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad pastarąją apibūrinami įmonės, kuriai patikima teikti viešąją paslaugą, požymiai, ir kad tai turi būti vidutinė gerai tvarkoma įmonė, tačiau šioje sąlygoje visiškai neužsimenama apie mažiausio ar vidutinio pelningumo reikalavimą tokiai įmonei.
- (96) Šiuo klausimu Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad bendrovei SNCM 1991–2001 m. laikotarpiu gali būti taikoma „gero valdymo prezumpcija“ ir kad jokia „prasto valdymo prezumpcija“ jai neturėtų būti taikoma vien dėl to, kad 1999–2001 m. ši bendrovė patyrė nuostolių. Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, bendrovės SNCM nuostoliai sietini ne su prastu valdymu, o su griežtomis 1991 ir 1996 m. pasirašytų sutarčių sąlygomis, taip pat su rinkoje, kurioje nuo seno veikė ši bendrovė, įvykusiais dideliais pokyčiais, kuriuos lėmė perėjimas iš monopolinės padėties į aplinką, kurioje vyksta smarki konkurencija. Todėl, Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, bendrovė SNCM buvo vidutinė gerai valdoma įmonė.

7. PRANCŪZIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ POZICIJA

7.1. Dėl kapitalo padidinimo 2002 m.

7.1.1. Dėl 53,48 milijono EUR atsižvelgiant į *Altmark* byloje priimtą sprendimą

7.1.1.1. Dėl *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatytų keturių kriterijų laikymosi

- (92) 2006 m. balandžio 7 d. rašte, taip pat pastabose, pateiktose priėmus 2006 m. sprendimą, Prancūzijos valdžios institucijos siūlo Komisijai laikytis nuostatos, kad 2002 m. kapitalo padidinimo dalis – 53,48 milijono EUR – yra
- (97) Prancūzija pabrėžia, kad viešasis ūkinės veiklos vykdytojas buvo vienintelė įmonė, galinti įvykdyti šiuos įpareigojimus laikydamasi paslaugos teikimo visus metus reguliarumo ir dažnumo reikalavimų; 1996 m. šioje rinkoje pradėjo veikti viena privati įmonė, tačiau ji siūlė tik tam tikrus maršrutus ir tik tuo metų laiku, kai paklausa didžiausia. Be to, Prancūzijos valdžios institucijų tvirtinimu įmonių, kurių išlaidos galėtų būti orientacinės siekiant nustatyti, ar bendrovei SNCM suteikta kompensacija viršijo išlaidas, būtinas viešajai paslaugai teikti, neegzistuoja *stricto sensu*. Todėl, atsižvelgiant į bendrovės SNCM veiklos ir rinkos, kurioje pastaroji veikia, specifiką, lyginti šios bendrovės ir kitų laivybos bendrovių išlaidų sudėtį, sudėtinga.

- (98) Nepaisant to, kad praktiškai neįmanoma rasti įmonės, kuri galėtų būti atskaitos taškas šiuo laikotarpiu, Prancūzija mano, kad 2005–2006 m. susirašinėdama su Komisija ji pasistengė pateikti objektyvius ir pagrįstus duomenis, leidžiančius teigti, kad bendrovė SNCM yra „vidutinė gerai valdoma ir atitinkama įranga apsirūpinusi įmonė“ ir kad ketvirtoji *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatyta sąlyga yra įvykdyta ⁽⁶⁹⁾.
- (99) Be to, Prancūzija mano, kad palyginimas, pagrįstas turimais duomenimis, susijusiais su bendrovių SFF ir SNCM išlaidų struktūra, visai neprieštarauja gero pastarosios valdymo prezumpcijai, pirmiausia dėl to, kad šie duomenys niekaip neleidžia atsižvelgti į nemažą išlaidų, patirtų teikiant viešąją paslaugą, dalį, susijusią su prekių vežimu.
- (100) Prancūzija taip pat teigia, kad tokiu atveju kaip šis galima manyti, kad teismų praktika, pagal kurią priimtas sprendimas *Altmark* byloje (o pirmiausia – *Ferring* byloje), turi būti suprantama tik kaip patikrinimas, ar kompensacija nėra per didelė. Šiuo klausimu Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad suteiktos dotacijos neviršijo bendrovės SNCM faktiškai patirtų išlaidų vykdant išipareigojimą teikti viešąją paslaugą, kaip Komisija ir nustatė 2001 m. spalio 30 d. sprendime ⁽⁷⁰⁾.
- (101) Galiausiai Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad tai, jog *Altmark* byloje priimtas sprendimas taikomas išipareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarčiai, sudarytai 2002–2006 m. laikotarpiui, turėtų padėti išsklaidyti abejones dėl šios teismo praktikos taikymo su 1991–2001 m. laikotarpiu susijusioms kompensacijoms už suteiktas viešąsias paslaugas. Prancūzijos teigimu, 1991–2001 m. ir 2002–2006 m. suteiktos kompensacijos yra tokio pat pobūdžio, nes jų apskaičiavimo parametrai (griežti su viešąja paslauga susiję reikalavimai, vienintelė įmonė, galinti atitikti šiuos reikalavimus, ir į eksploataavimo išlaidų įtraukimo metodas) yra tokie patys.
- (102) Taigi Prancūzija daro išvadą, kad išipareigojimas teikti viešąją paslaugą ir reikalavimų neviršijančios kompensacijos 1991–2001 m. patvirtina, kad įvykdytos visos keturios *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatytos sąlygos.
- 7.1.1.2. 53,48 milijono EUR sumos suderinamumas atsižvelgiant į EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį
- (103) Nors Komisija priėjo prie išvados, kad ši suma yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad ši atskira, su 2002 m. restruktūrizavimo planu nesusijusi, priemonė visgi yra suderinama pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį, nes Teismas šio suderinamumo pagrindu 2005 m. sprendime neužginčijo.
- (104) Prancūzijos valdžios institucijos laikosi nuomonės, kad šiuo atveju aptariamoji suma yra priemonė, kuri neturėtų būti vertinama pagal 1999 ar 2004 m. gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti, ir į ją vertinant 2002 m. plane nustatytas sąlygas neturėtų būti atsižvelgiama. Prancūzijos teigimu, pagal 2004 m. gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (pagal 68 punktą) 53,48 milijono EUR įtraukimo į restruktūrizavimo pagalbą nebūtų galima pagrįsti.
- (105) Šiuo klausimu Prancūzija teigia, kad 53,48 milijono EUR suma, į kurią įtrauktos kompensacijos už išlaidas, patirtas 1991–2001 m. teikiant viešąją paslaugą, yra ne restruktūrizavimo metu (ar būtų kalbama apie restruktūrizavimo planą, apie kurį pranešta 2002 m., ar apie jo atnaujinimą), o prieš aptariamuosius restruktūrizavimo planus skirta priemonė. Be to, Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia, kad priemonė, kuria siekiama kompensuoti įmonės išlaidas, patirtas vykdant išipareigojimą teikti viešąją paslaugą, pagal gaires nėra restruktūrizavimo pagalba.
- (106) Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad nors apie šią sumą buvo pranešta kaip apie bendrą finansinę injekciją pagal restruktūrizavimo pagalbą, Komisija nėra susaistyta valstybių narių priimtų apibrėžčių ir kad prirėkus jai dera įvertinus priemonę iš naujo nustatyti, kad tai nėra valstybės pagalba arba, priešingai, laikyti priemonę valstybės pagalba, nors atitinkama valstybė narė nebuvo jos taip apibūdinusi.
- 7.1.2. Dėl restruktūrizavimo pagalbos, apie kurią pranešta, likučio
- (107) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Prancūzija mano, kad jei būtų nuspręsta, kad 53,48 milijono EUR suma neturi pagalbos požymių arba ji būtų laikoma pagalba, suderinama pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį, tai pagalbos suma, laikytina restruktūrizavimo pagalba, apie kurią pranešta 2002 m., siektų ne 76 milijonus EUR, o 15,81 milijono EUR.
- 7.2. Dėl priemonių, taikytų po kapitalo padidinimo 2002 m.
- (108) Pirmiausia Prancūzija primena, kad dėl 2004–2005 m. kilusių socialinių neramumų ir labai pablogėjusios ekonominės ir finansinės bendrovės SNCM padėties valstybė, kaip šios bendrovės akcininkė, buvo priversta 2005 m. sausį pradėti privačių investuotojų atrankos procedūrą ir imtis neatidėliotinių priemonių (pirmiausia parduoti laivą *Asco* ir turėtas bendrovės *Sud Cargos* akcijas ⁽⁷¹⁾).

7.2.1. Dėl neigiamos bendrovės SNCM pardavimo kainos

- (109) Remdamosi Bendrijos teismų praktika šioje srityje Prancūzijos valdžios institucijos siūlo Komisijai laikyti nuostatas, kad bendrovės SNCM pardavimas už neigiamą 158 milijonų EUR kainą jokių aspektų nėra pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, nes Prancūzijos valstybė elgėsi kaip rinkos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas.
- (110) Prancūzija pirmiausia atkreipia dėmesį į tai, kad galutinė 158 milijonų EUR kaina, žemesnė už neigiamą kainą, kurią iš pradžių siūlė perėmėjai pasibaigus jų atliktam bendrovės SNCM auditui, yra derybų dėl kontrolės perdavimo, vykusių atviro, skaidraus ir nediskriminuojančio konkurso metu, rezultatas ir todėl laikytina rinkos kaina.
- (111) Prancūzija mano, kad privataus bendrovės SNCM partnerio buvo ieškoma vykstant atviram, skaidriam ir nediskriminuojančiam konkursui, kuriam pasibaigus buvo pasirinktas geriausias pasiūlymas, todėl pardavimo kaina yra rinkos kaina.
- (112) Prancūzijos valdžios institucijų tvirtinimu, bendrovės SNCM pardavimas už neigiamą 158 milijonų EUR kainą pagal Bendrijos teismų praktiką ir Komisijos sprendimų praktiką vyko valstybei palankiausiomis sąlygomis, todėl valstybės pagalbos požymių neturi. Prancūzija mano, kad ši neigiamą kainą yra mažesnė už likvidavimo kainą, kurią valstybė būtų patyrusi įmonės likvidavimo atveju.
- (113) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, ši išvada darytina taikant tiek Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktikoje susiformavusią nuostatą (toliau – *Gröditz* byloje priimtas sprendimas⁽⁷²⁾), tiek faktinių bendrovės SNCM likvidavimo išlaidų analizę (toliau – sprendimas dėl ABX⁽⁷³⁾).
- (114) Dėl pirmojo metodo, pagrįsto *Gröditz* byloje priimtu sprendimu, Prancūzija teigia, kad šiame sprendime patvirtinamas Komisijos vertinimas, pateikiamas jos 1999 m. liepos 8 d. sprendime, pagal kurį „į likvidavimo išlaidas turi būti įtraukta tik turto, [...], likvidavimo [...] vertė“⁽⁷⁴⁾.
- (115) Šiuo klausimu CGMF⁽⁷⁵⁾ ir *Oddo-Hastings*⁽⁷⁶⁾ ataskaitose nurodoma, kad turto likvidavimo vertė 2005 m. rugsėjo 30 d. buvo ne mažiau kaip [...] mln. EUR⁽⁷⁷⁾.
- (116) Todėl, atsižvelgdama į tai, kad valstybė, kaip bendrovės akcijų savininkė, atsako tik už turto likvidavimo vertės neviršijančias jos skolas (pagal *Hytasa* byloje priimtą sprendimą⁽⁷⁸⁾), Prancūzija tvirtina, kad bendrovės turto likvidavimo vertė ne mažesnė nei [...] EUR, yra daug didesnė už neigiamą 158 milijonų EUR bendrovės pardavimo kainą.
- (117) Dėl antrojo metodo Prancūzija pažymi, kad jis susijęs su Komisijos sprendimu dėl valstybės pagalbos, kurią Belgija suteikė *ABX Logistics*, kuriame Komisija išnagrinėjo neigiamą pardavimo kainą, atskleisdama, kaip ir šiuo atveju, rinkos kainos pobūdį ir palygindama ją su išlaidomis, kurių valstybė kaip akcininkė faktiškai patirtų, jei bendrovė būtų likviduota draugiško susitarimo ar priverstiniu būdu, ir kurias įvertina ekspertas – nepriklausomas trečiasis asmuo. Pasak Prancūzijos, Komisija šiame sprendime pagrįstomis pripažįsta tam tikras išlaidas, galinčias susidaryti kreditoriams pateikus ieškinį dėl išskolinimų padengimo arba vykstant likvidavimui kituose grupės, likviduojančios savo pavaldžiąją bendrovę, padaliniuose.
- (118) Remdamosi minėtomis CGMF ir *Oddo-Hastings* ataskaitomis, Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad visos faktinės išlaidos, kurias Prancūzijos Respublika patirtų kaip akcininkė, 2005 m. rugsėjo 30 d. siektų nuo [...] iki [...] mln. EUR.
- (119) Taikant šį metodą pirmiausia atsižvelgiama į riziką, kad Prancūzijos valstybei būtų galėję tekti padengti išskolinimus, jei teismas būtų nusprendęs ją laikyti faktiniu bendrovės SNCM vadovu. Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad ieškinio dėl išskolinimų padengimo rizikos negalima atmesti pirmiausia atsižvelgiant į tai, kad Prancūzijos kasacinis teismas precedentiniu atveju jau yra priėmęs sprendimą⁽⁷⁹⁾. Todėl daugelyje Komisijai atsiųstų raštų Prancūzijos valdžios institucijos teigė, kad tikimybė, jog nacionalinis teismas įpareigos valstybę padengti įmonės išskolinimus yra labai didelė ir kad apskaičiuojant faktines galimo bendrovės SNCM likvidavimo išlaidas reikėjo į ją atsižvelgti.
- (120) 2005 m. rugsėjo 30 d. bendrovės SNCM turto (t. y. [...]) mln. EUR) likvidacinė vertė atsiskaičius su privilegijuotaisiais kreditoriais būtų buvusi [...] mln. EUR. Į kitas išlaidas, į kurias atsižvelgiama numatant ieškinio dėl išskolinimų padengimo galimybę, įtrauktos išlaidos, susijusios su pagrindinių eksploatavimo sutarčių nutraukimu, laivų išperkamosios nuomos sutarčių nutraukimu ir subordinuotaisiais išpareigojimais; visoms šioms išlaidoms padengti būtų trūkę [...] mln. EUR. Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad valstybei būtų tekę sumokėti nuo [...] iki [...] proc. šios sumos.
- (121) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad dėl sąsajos su bendrove SNCM ir pagal kitą Prancūzijos teismo sprendimą⁽⁸⁰⁾ bendrovės likvidavimo atveju teismas būtų galėjęs pareikalauti atlyginti žalą darbuotojams. Atsižvelgdamos į tokią teismo praktiką Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad daugiau nei tikėtina, kad teismas būtų nustatęs papildomų kompensacijų sumą, remdamasis kompensacijomis, išmokėtomis pagal iki likvidacijos pateiktą socialinį planą.

(122) Aptariamajam atvejui taikydama *Aspocomp* byloje priimtą sprendimą Prancūzija mano, kad valstybei būtų tekę mokėti papildomas išeitines kompensacijas, kurios iš viso būtų siekusios nuo [...] iki [...] mln. EUR; dėl to galiausiai visos likvidavimo išlaidos, kurias būtų turėjusi padengti valstybė, būtų siekusios nuo [...] iki [...] mln. EUR.

(123) Laikantis šio požiūrio, faktinių išlaidų, kurias valstybė kaip akcininkė būtų turėjusi padengti, analizė rodo, kad bendrovės SNCM pardavimas už neigiamą 158 milijonų EUR kainą, valstybei kainavo mažiau nei faktinės išlaidos, kurias ji būtų turėjusi padengti priverstinio įmonės likvidavimo atveju.

(124) Todėl Prancūzijos valdžios institucijos daro išvadą, kad ši pagalba nelaikytina valstybės pagalba.

7.2.2. Dėl bendros akcininkų kapitalo injekcijos

(125) Prancūzija mano, kad dalyvaudama atliekant šią kapitalo injekciją ji elgėsi kaip apdairus investuotojas, nes, viena vertus, prisidėjo prie šios injekcijos kartu su bendrovėmis BCP ir VT ir įsigijo mažumos akcijų paketą, kita vertus, šis dalyvavimas užtikrino pastovią [...] proc. kapitalo grąžą per metus, todėl išnyko grėsmė valstybei vykdyti verslo planą. Prancūzija teigia, kad šis pelningumo rodiklis visiškai tenkina privatų investuotoją⁽⁸¹⁾. Tačiau ji patikslina, kad bendrovės SNCM sanavimo, priverstinio likvidavimo atveju arba perėmėjams įgyvendinus nuostatą dėl atsisakymo perimti bendrovę jokia kapitalo grąža nebūtų privaloma.

7.2.3. Dėl papildomų socialinių priemonių (pagalba individualiems asmenims)

(126) Remdamasi Komisijos sprendimų praktika, pirmiausia susijusia su bendrovės SFP (*Société française de production*) byla⁽⁸²⁾, Prancūzija mano, kad šis finansavimas – tai pagalba individualiems asmenims, nesuteikianti naudos įmonei. Todėl papildomų socialinių priemonių įgyvendinimas panaudojant viešąsias lėšas iš darbo atleistų asmenų naudai, neatleidžiant darbdavio nuo jo įprastų išpareigojimų, susijęs su socialine valstybių narių politika ir nėra valstybės pagalba.

7.2.4. Išvada

(127) Jei vis dėlto Komisija nuspręstų visas naujas priemones ar jų dalį laikyti valstybės pagalba, Prancūzija atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad naujosios priemonės, užtikrinamos bendrovės SNCM gyvybingumo atkūrimą, leistų išlaikyti konkurenciją aptariamuosiose rinkose, pirmiausia paslaugų teikimo Korsikos maršrutais rinkoje. Tai, pasak Prancūzijos, yra vienas pagrindinių gairių dėl sunkumus patiriančių įmonių sanavimo principų, kurių priminė Komisija šioje byloje (panaikintojo jos sprendimo 283

konstatuojamojoje dalyje) ir Pirmosios instancijos teismas 2005 m. liepos 15 d. sprendime. Pirmiausia šis teismas priminė, kad Komisija, įgyvendindama plačius vertinimo įgaliojimus, galėjo įvertinti, kad įmonės egzistavimas buvo privalomas siekiant neleisti aptariamuosiose rinkose susikurti sustiprintai oligopolinei struktūrai.

(128) Prancūzija ragina Komisiją nustatant bendrovei SNCM taikytinus įpareigojimus, atsižvelgti į rinkos struktūrą. Pavyzdžiui, sumažinus bendrovės SNCM pajėgumus, jau dabar paslaugų teikimo Korsikos maršrutais rinkoje vyraujančios bendrovės CFF padėtis⁽⁸³⁾ dar labiau sustiprėtų.

(129) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, patikslintas restruktūrizavimo planas atitinka 1999 ir 2004 m. gairėse Komisijos nustatytus suderinamo kriterijus. Be to, visos priemonės, kurių imtasi privatizuojant bendrovę SNCM, leis iki 2009 m. pabaigos ilgam atkurti pastarosios gyvybingumą apsiribojant tuo, kas būtinausia jam atkurti.

7.3. Dėl apribojimų, nustatytų panaikintame 2003 m. sprendime, pašalinimo

(130) Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad 2003–2006 m. buvo laikomasi visų 2003 m. sprendime nustatytų sąlygų ir jos visos buvo įvykdytos. Tačiau Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad šios priemonės nebėra būtinos siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo ir kad tolesnis jų laikymasis prieštarautų proporcingumo principui atsižvelgiant į restruktūrizavimo pagalbos sumos sumažinimą, kuri dabar apribota iki 15,81 milijono EUR. Pirmiausia Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad reikėtų panaikinti sąlygas, kurios dar gali būti taikomos, t. y. susijusias su draudimu modernizuoti bendrovės SNCM laivyną, kainų nustatymo principu ir tam tikro reisų skaičiaus išlaikymu.

8. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

8.1. Dėl 2002 m. sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą

8.1.1. Bendrovės Corsica Ferries (CFF) pastabos

(131) Bendrovė CFF, pirmiausia ginčydamą, kad bendrovė SNCM yra sunkumus patirianti įmonė pagal gaires⁽⁸⁴⁾, kelia klausimą dėl bendrovės SNCM pajėgumo tapti pelninga nedotuojamuose maršrutuose. Be to, CFF konstatuoja, kad, kitaip nei paskelbta restruktūrizavimo plane⁽⁸⁵⁾, Livorno maršrutu paslaugos toliau teikiamos.

(132) Bendrovė CFF apgailestauja, kad išlaidų sumažinimo klausimu jai nėra galimybių susipažinti su kai kuriais restruktūrizavimo plane, dėl kurio jos atstovai turėjo kritinių pastabų⁽⁸⁶⁾, pateiktas duomenimis.

(133) CFF laikosi nuomonės, kad Prancūzijos valdžios institucijų skaičiavimai, pagal kuriuos gaunama 76 milijonų EUR suma, visiškai neatitinka tikrovės⁽⁸⁷⁾, o jų nustatytas nuosavo kapitalo ir skolų santykio rodiklis (79 %) – per didelis⁽⁸⁸⁾. Dėl bendrovės SNCM turimų kitų bendrovių akcijų CFF pažymi, kad kai kurios pavaldžiosios bendrovės šios laivybos bendrovės veiklai nenaudingos⁽⁸⁹⁾.

(134) Todėl, pasak CFF, pagalbos planu siekiama apeiti reglamentą dėl kabotažo ir konkursą teikti paslaugas maršrutu Marselis – Korsika padaryti beprasmiu. CFF primygtinai prašo, kad planuojama pagalba nebūtų sudarytos palankios sąlygos agresyvesnei bendrovės SNCM pasiūlai. CFF siūlo, kad restruktūrizavimo pagalba būtų suteikta tik 2007 m. ir tik tuo atveju, jei SNCM nelaimėtų būsimo 2006 m. konkurso, nes tai vienintelis scenarijus, pagal kurį, CFF manymu, ši laivybos bendrovė tikrai patirtų sunkumų.

8.1.2. Grupės *Stef-TFE*⁽⁹⁰⁾ pastabos

(135) Grupė *Stef-TFE* teigia, kad bendrovės SNCM turimos CMN akcijos turi būti vertinamos tik kaip finansinis turtas. Pasak grupės *Stef-TFE*, CMN ir SNCM yra nepriklausomos bendrovės ir konkuruoja maršrutuose, kuriais vežama ne iš Marselio, nors yra pasirašiusios bendrą išpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartį.

(136) Rašte nurodoma, kad grupė *Stef-TFE* planuoja išpareigoti „perpirkti visas bendrovės SNCM turimas CMN akcijas arba jų dalį, pageidautina visas“, kurias įvertina 15–17 milijonų EUR, jei Komisija galutiniam savo sprendime nustatydama sąlygas nuspręstų, kad „toks perleidimas yra būtinas tinkamai restruktūrizavimo plano pusiausvyrai“.

8.1.3. Vietos savivaldos institucijų atstovų pastabos

(137) Marselio meras, *Bouches-du-Rhône* generalinės tarybos pirmininkas ir *Provence-Alpes-Côte d'Azur* regiono tarybos pirmininkas pabrėžia svarbų ekonominių bendrovės SNCM vaidmenį regiono ekonomikoje.

(138) *Provence-Alpes-Côte d'Azur* regiono tarybos pirmininkas priduria, kad, jo manymu, sudarytos visos sąlygos, kad pagal bendrovės SNCM restruktūrizavimo planą būtų užtikrintas jos gyvybingumas.

(139) Korsikos asamblėjos vykdomosios tarybos pirmininkas atsiuntė šios asamblėjos 2002 m. gruodžio 18 d. sprendimą, kuriame pastaroji pareiškia palankiai vertinanti bendrovės SNCM kapitalo padidinimo planą.

8.1.4. Korsikos transporto tarnybos pastabos

(140) Korsikos transporto tarnyba (pranc. – *Office des Transports de Corse*, toliau – OTC)⁽⁹¹⁾ pabrėžia, kad paskelbus konkursą dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties buvo gauta tik viena – grupės CMN ir SNCM – paraiška. Rūpindamasi, kad būtų išlaikytas patikimas ir kokybiškas paslaugų teikimas, Korsikos teritorinė bendruomenė į sutartį įtraukė finansinius kompensavimo arba patikslinimo atsižvelgiant į paslaugų veiksmingumą ir patikimumą mechanizmus. Galiausiai primenama, kad teritorinė Korsikos valdžios institucija atsižvelgė į paslaugų teikimo iš žemyninės Prancūzijos pasiūlos pokytį nuo 1996 m. ir įpareigojimą teikti viešąją paslaugą apribojo tik paslaugų teikimu maršrutu Marselis – Korsika.

(141) OTC taip pat pažymi, kad SNCM šiuo metu yra vienintelė bendrovė, galinti įvykdyti sutarties reikalavimus, susijusius su keleivių srautu, ir jai nutraukus veiklą „iškart labai sumažėtų paslaugų“. Be to, OTC primena bendrovės SNCM reikšmę Korsikos ekonomikai.

8.2. Dėl 2006 m. sprendimo išplėsti procedūros taikymo sritį

8.2.1. *Corsica Ferries* (CFF) pastabos

(142) CFF pabrėžia aptariamųjų sumų dydį, jų neproporcingumą, palyginti su bendrovės SNCM apyvarta ir tai, kad jos buvo pervestos šiai bendrovei Komisijai dar neįvertinus jų pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

(143) CFF atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad Prancūzijos valstybės parama bendrovei SNCM turi strateginės reikšmės CFF plėtrai. Anot jos, šiomis neleistinomis priemonėmis bendrovei SNCM būtų sudarytos sąlygos vykdyti labai agresyvią kainų nustatymo politiką maršrutuose, kuriuose CFF veikia jau 10 metų ir kuriuose pirmą kartą nuo savo atėjimo į rinką ji prarastų rinkos dalį.

(144) CFF mano, kad egzistuoja alternatyvių būdų bendrovei SNCM veikti visuose atitinkamuose maršrutuose (ir susijusių su įpareigojimu teikti viešąją paslaugą, ir ne), kurie galėtų būti labai naudingi tiek šiai bendrovei, tiek konkurencijai apskritai. Dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą⁽⁹²⁾ CFF mano, kad SNCM turėtų sumažinti savo pasiūlą su šia paslauga susijusiuose maršrutuose siekiant, kad jai nebūtų leista piktnaudžiauti vyraujančiąją padėtimi šioje rinkoje, apsieita be naujų investicijų ir įgyvendintas socialinis planas, apribotas iki 120 sezoninio darbo vietų, išvengiant neterminuotų sutarčių nutraukimo, dėl kurio tektų patirti daugiau išlaidų. Dėl maršrutų, nesusijusių su įpareigojimu teikti viešąją paslaugą, CFF siūlo, kad SNCM atsisakytų vieno sezoninio laivo.

8.2.1.1. Dėl kapitalo padidinimo 2002 m.

(145) CFF kelia klausimą dėl 53,48 milijono EUR sumos, ar nebuvo atliktas dvigubas skaičiavimas apskaičiuojant 787 milijonų EUR kompensaciją, patvirtintą 2001 m. Komisijos sprendimu.

(146) CFF mano, kad, nors sprendimas *Altmark* byloje buvo priimtas vėliau nei pasirašyta įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartis, pagal pastarąją pervedtos kompensacijos turi būti nagrinėjamos remiantis minėtoje byloje priimtu sprendimu. Šiuo klausimu CFF mano, kad *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatytos sąlygos, išskyrus pirmąją, neįvykdytos.

(147) Pirmiausia dėl ketvirtosios *Altmark* sąlygos CFF, kaip ir Komisija, abejoja, ar SNCM gali būti laikoma gerai valdoma ir atitinkama įranga apsirūpinusia įmone. Šiuo klausimu CFF atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad beveik 50 % bendrovės SNCM nuostolių patirta 2000–2001 m.; tai leidžia manyti, kad bendrovės SNCM nuostoliai sietini ne vien su įpareigojimu teikti viešąją paslaugą.

(148) Dėl galimybės šią sumą vertinti pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį CFF mano, kad Pirmosios instancijos teismas paragino Komisiją atlikti įvertinimą, apsiribojantį šios sumos laikymu pagalba, o ne jos pateisinimu pagal minėtą straipsnį. Komisija turėtų patikrinti, ar ši suma ne per didelė, palyginti su papildomomis išlaidomis, patirtomis teikiant viešąją paslaugą.

8.2.1.2. Dėl priemonių, taikytų po kapitalo padidinimo 2002 m.

(149) Dėl bendrovės pardavimo konkurso procedūros CFF mano, kad pastaroji nebuvo visiškai skaidri, nes atrinktoji įmonė, BCP, nebevadovauja bendrovės SNCM veiklai, nes savo vietą užleido VT grupei. Be to, finansinės sąlygos pasikeitė ir tapo daug palankesnės pirkėjams, todėl bendrovei CFF kyla klausimas dėl vienodo požiūrio į investuotojus principo, kurio turėjo būti laikomasi visos operacijos metu.

(150) Dėl neigiamos 158 milijonų EUR pardavimo kainos CFF abejoja, ar šiuo atveju taikytas rinkos sąlygomis veikiančio apdairaus investuotojo kriterijus. Viena vertus, CFF kyla klausimas, ar galima manyti, kad aptariamąją operaciją valstybė vykdė tuo pat metu ir panašiomis sąlygomis, kaip ir atitinkamų privačių ūkinės veiklos vykdytojų kartu atliekama reikšminga kapitalo injekcija, jei valstybė padidino bendrovės kapitalą prieš akcininkams bendrai padidinant bendrovės kapitalą ir prieš naująjį restruktūrizavimo planą. Kita vertus, CFF mano, kad, pablogėjęs SNCM finansinei padėčiai, apdairus investuo-

tojas būtų ėmęsis priemonių anksčiau ir neleidęs savo investicijai nuvertėti⁽⁹³⁾.

(151) CFF mano, kad remtis į *ABX Logistics* bylą nederėtų. CFF pabrėžia ne tik faktą, kad minėtos bylos aplinkybės yra visai kitokios, bet ir kad tos bylos atveju pagalbos gavėjas įnešė didelį įnašą, o SNCM to nepadarė. Be to, CFF manymu, 2006 m. Komisijos sprendime neatsižvelgiama į išlaidas, susijusias su tikėtiniu ieškinių pateikimu atitinkamos įmonės likvidavimo atveju. Šiuo klausimu CFF mano, kad nacionalinių teismų praktika, kuria remiasi Prancūzija siekdama pateisinti išlaidas, kurias būtų tekę padengti SNCM likvidavimo atveju, šiuo atveju netaikytina⁽⁹⁴⁾.

(152) CFF mano, kad šiam atvejui taikant *Gröditzer* ir *Hytasa* bylose priimtus sprendimus tegalima padaryti išvadą, kad valstybė elgėsi ne kaip privatus investuotojas, nes, remiantis šia teismo praktika, valstybės kapitalo injekcija buvo susijusi su 75 % jos turėtų bendrovės SNCM akcijų pardavimu, todėl tiek pat sumažėjo tikimybė gauti pelną.

(153) Galiausiai CFF mano, kad lyginant įmonės likvidavimo ir kapitalo padidinimo išlaidas reikėtų atsižvelgti į turto, kuris abiem atvejais perleidžiamas pirkėjui, vertę. CFF mano, kad perėmėjams perleisto turto vertė svyruotų nuo 640 iki 755 milijonų EUR⁽⁹⁵⁾, atsižvelgiant į SNCM naudojamų laivų rinkos vertę, kuri, pasak CFF, 2006 m. rugpjūtį siekė 644–664 milijonus EUR.

(154) Dėl priemonių, taikytų po kapitalo padidinimo 2002 m., laikymo restruktūrizavimo pagalba CFF mano, kad laikotarpiu iki pirmojo kapitalo padidinimo 142,5 milijono EUR SNCM atitinka kriterijus, taikomus sunkumus patiriančioms įmonėms, tačiau toks jos vertinimas tampa labai abejotinas kalbant apie laikotarpį iki antrojo kapitalo padidinimo 8,75 milijono EUR, nes nuosavas įmonės turtas tada jau buvo atkurtas.

(155) Dėl įmonės gyvybingumo CFF pabrėžia, kad bendrovės SNCM pardavimas yra tik dalinis ir nėra neatšaukiamas atsižvelgiant į nuostatas dėl atsisakymo, dėl kurių sutarta su perėmėjais. Šie dalykai verčia rimtai abejoti perėmėjų noru ir galėjimu atgaivinti SNCM, taigi ir ilgalaikio įmonės gyvybingumo perspektyvomis. Be to, CFF nurodo, kad kitaip nei reikalaujama pagal 2004 m. gaires, Prancūzijos valdžios institucijos nenumatė atsisakyti tokių rūšių veiklos, kuri struktūriniu požiūriu būtų nuostolinga net po restruktūrizavimo⁽⁹⁶⁾. CFF taip pat pareiškia skeptišką nuomonę dėl išlaidų sumažinimo plano, nes SNCM laivynas netgi buvo padidintas⁽⁹⁷⁾, ir dėl darbuotojų skaičiaus sumažinimo, pirmiausia atsižvelgiant į tai, kad nepavyko įgyvendinti 2002 m. socialinio plano.

(156) Ar naujoji pagalba yra būtino mažiausio dydžio CFF abejoja viena vertus, dėl neaiškumo, kas priskiriama socialinėms išlaidoms, kita vertus, dėl SNCM 2006 m. balandžio 28 d. visuotinio susirinkimo protokolo, pagal kurį dalis šios pagalbos skiriama 2006–2007 m. bendrovės eksploatavimo nuostoliams padengti. CFF taip pat mano, kad SNCM perėmėjai prie įmonės restruktūrizavimo nelabai prisideda.

(157) CFF mano, kad siekiant išvengti nederamo konkurencijos iškraipymo, reikia pratęsti ir tiksliau apibrėžti 2003 m. bendrovei SNCM nustatytus įpareigojimus, taip pat numatyti naujų su silpnesniu SNCM dalyvavimu rinkoje susijusių įpareigojimų⁽⁹⁸⁾. Be to, CFF mano, kad SNCM dalies 2003 m. sprendime nustatytų įpareigojimų neįvykdė⁽⁹⁹⁾.

(158) Dėl antrojo kapitalo padidinimo 8,75 milijono EUR pobūdžio, pasak CFF, kad būtų įteisinta valstybės taikoma priemonė, viešoji investicija turi būti atliekama tuo pačiu metu, kaip ir privačioji, be to, pastaroji privalo būti reikšminga ir atlikta panašiomis sąlygomis. Tačiau aptariamuoju atveju šios dvi sąlygos nebuvo įvykdytos. Viena vertus, perėmėjų investicija, susijusi tik su pirmuoju kapitalo padidiniu 142,5 milijono EUR, nėra didelė. Kita vertus, perėmėjų investicija nebuvo atlikta panašiomis sąlygomis, kaip valstybės investicija, pirmiausia dėl nuostatų dėl atsisakymo ir dėl laukiamo pelningumo iš bendrovės CGMF, turinčios mažumos akcijų paketą.

(159) Dėl socialinių priemonių už 38,5 milijono EUR CFF ginčija šios sumos laikymą pagalba individualiems asmenims. Ši suma tikrai tiesiogiai suteikia naudos SNCM darbuotojams, bet CFF pabrėžia, kad ši priemonė gali turėti teigiamų netiesioginių pasekmių bendrovei, pirmiausia susijusių su socialinės įtampos sumažėjimu.

8.2.2. Bendrovės STIM d'Orbigny (priklausančios grupei Steff-FFE) pastabos

8.2.2.1. Dėl kapitalo padidinimo 2002 m.

(160) STIM pabrėžia, kad pervesdama 53,48 milijono EUR kaip kompensacijas už viešąją paslaugą valstybė bendrovei SNCM du kartus sumokėjo už tą pačią viešąją paslaugą. Be to, STIM mano, kad šis pervedimas neatitinka *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatytų kriterijų.

(161) Konkrečiai dėl antrojo ir ketvirtojo *Altmark* kriterijų STIM ginčija, kad, viena vertus, buvo iš anksto nustatyti objektyvūs ir skaidrūs parametrai, kita vertus – kad galima lyginti bendrovių SNCM ir CMN rodiklius 1991–2001 laikotarpiu⁽¹⁰⁰⁾ ir todėl mano, kad Komisijai pateikti duomenys buvo aiškiai neobjektyvūs⁽¹⁰¹⁾.

8.2.2.2. Dėl priemonių, taikytų po kapitalo padidinimo 2002 m.

(162) Dėl neigiamos 158 milijonų EUR pardavimo kainos STIM mano, kad ši kaina nėra rinkos kaina, nustatyta įvykus atviram ir nediskriminuojančiam konkursui, nes bendrovės kapitalas buvo padidintas ne pagal paprastai privačių investuotojų taikomus principus. STIM mano, kad iš naujo apskaičiuota balansinė grynojo turto vertė leistų likviduoti įmonę blogiausiu atveju valstybei nepatyrus išlaidų, ar net gaunant pelno, kad pardavimo kaina, palyginti su įmonės verte (kuri, STIM manymu, siekia 350 milijonų EUR), labai menka ir kad pagalba, palyginti su įmonės poreikiais, neproporcingai didelė.

(163) STIM taip pat atkreipia Komisijos dėmesį į pernelyg plačią taikomą nuostatą dėl atsisakymo perkelti įmonę į privatųjį sektorį.

(164) Galiausiai STIM ginčija pardavimo už neigiamą kainą pagrindimą tuo, kad įmonę būtų sunku likviduoti socialiniu požiūriu, nes tai nelabai panašu į tiesą.

(165) Dėl antrojo kapitalo padidinimo 8,75 milijono EUR STIM mano, kad atliekant šią kapitalo injekciją nebuvo laikomasi rinkos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principo, nes nebuvo pakankamų pelno iš investicijų garantijų. STIM ginčija argumentą, pagrįstą privačiosios ir viešosios investicijų vienalaikiškumu, pateikiamą siekiant, kad ši injekcija nebūtų laikoma valstybės pagalba. Toks vienalaikiškumas, jei ir būtų nustatytas, tėra vienas požymis ir negali būti vertinimo kriterijus⁽¹⁰²⁾. Galiausiai STIM tvirtina, kad ši injekcija – tai perėmėjams Prancūzijos Vyriausybės suteikta garantija, kad bendrovė SNCM bus įpareigota teikti viešąją paslaugą Korsikos maršrutais.

(166) Dėl 38,5 milijono EUR pagalbos individualiems asmenims STIM mano, kad šia suma siekta bendrovei SNCM suteikti lėšų, kad būtų laikomasi kai kurių esminių Komisijai pateikto sanavimo plano punktų, kurių nuostatos, pirmiausia susijusios su darbuotojų skaičiaus sumažinimu, nebuvo įgyvendintos.

8.2.2.3. Dėl suderinamumo su 2004 m. gairėmis

(167) STIM manymu, SNCM gauta pagalba nėra būtino mažiausio dydžio. Atsižvelgiant į 2004 m. gairėse nustatytas sąlygas SNCM ir perėmėjai prie restruktūrizavimo prisidėjo nepakankamai ir nebuvo įrodyta, kad dėl išskirtinės bendrovės SNCM padėties, mažesnis jos pačios indėlis gali būti pagrįstas. Be to, STIM pabrėžia, kad 2006 m. suteikta pagalba neproporcinga, nes leido bendrovei SNCM sukaupti atsargų būsimiems nuostoliams padengti. Galiausiai tai, kad SNCM nenumatė parduoti įmonės išlikimui nebūtino turto, prieštarauja 2004 m. gairėse nustatytiems reikalavimams.

- (168) STIM mano, kad lėšos buvo skirtos pažeidžiant 2004 m. gairėse nustatytą vientisumo principą. Įmonės finansinės padėties pablogėjimas ir socialiniai konfliktai negali būti vertinami kaip išskirtinės, nenumatomos ir nuo pagalbą gaunančios įmonės nepriklausančios aplinkybės.
- (169) Todėl STIM reikalauja papildomos kompensacijos, atitinkančios pusę suteiktos pagalbos sumos, t. y. 98,25 EUR, gautinų pardavus dar vieną laivą bei tiesioginį ir netiesioginį bendrovės SNCM turimų CMN akcijų paketus. Šiuo klausimu STIM tvirtina, kad šios akcijos nėra strateginės pagal gaires dėl pagalbos įmonėms restruktūrizuoti, nes jos „nebūtinai įmonės išlikimui“ ir nėra neperleidžiamas turtas.
- (170) STIM taip pat teigia, kad tariamoji SNCM ir CMN sąveika neegzistuoja, nes SNCM neturi jokios realios įtakos valdant ir plėtojant CMN. Galiausiai STIM pabrėžia, kad, kaip nustatė Paryžiaus apeliacinis teismas, akcinių susitarimas, saistęs abi įmones, nuo 2006 m. kovo 15 d., kai CMN jį nutraukė, nebeegzistuoja.

8.2.3. SNCM pastabos

- (171) SNCM atsiuntė Komisijai bylą, kurioje patikslinama ekonominė ir konkurencinė padėtis, taip pat pridedama teisinė ataskaita, kurioje bendrovės likvidavimo atveju įvertinama valstybės, kaip bendrovės faktinės valdytojos, laikotarpio iki jos privatizavimo, įsikišimo teisinio vertinimo rizika.
- (172) Pasikonsultavęs su SNCM [...] biuras daro išvadą, kad remiantis bendrovės socialiniais dokumentais, kuriuos papildė kontrolės institucijų raštai, patikrinimų medžiaga ir ataskaitos, Prancūzijos valstybė turi [...] ⁽¹⁰³⁾ ⁽¹⁰⁴⁾ ⁽¹⁰⁵⁾. Be to, ataskaitoje pabrėžiama, kad [...] ⁽¹⁰⁶⁾. Galiausiai šioje ataskaitoje pažymima, kad [...].
- (173) Tuo remdamasis SNCM ekspertas daro išvadą, kad labai tikėtina, jog Marselio komercinių bylų teismas gali pripažinti Prancūzijos valstybę faktine bendrovės valdytoja.
- (174) Be to, iš faktų, pirmiausia nustatytų Audito Rūmų ataskaitose, matyti, kad Prancūzijos valstybei ⁽¹⁰⁷⁾, faktinei SNCM vadovei, priskirtinos klaidos prisidėjo prie nustatyto SNCM nemokumo. Žala dėl valstybės padarytų valdymo klaidų siekia [...].
- (175) Taigi atsižvelgdamas į šias aplinkybes SNCM ekspertas mano, kad nėra jokios abejonės, jog ieškinio dėl išskolinimų padengimo atveju Prancūzijos valstybė būtų įparei-

gota padengti visus išskolinimus arba jų dalį, nes ji buvo labai įsitraukusi į SNCM valdymą, padarė akivaizdžių valdymo klaidų ir turi pakankamą finansinių išteklių.

- (176) Remdamasis atitinkama teismų praktika SNCM ekspertas daro išvadą, kad jei SNCM būtų likviduota, visiškai neabejotina, kad valstybė turėtų padengti visus SNCM socialinius išskolinimus. Valstybė kaip akcininkė turėtų padengti nuo [...] iki [...] proc. nustatytų išskolinimų (t. y. nuo [...] iki [...] mln. EUR). Todėl nusprendusi privatizuoti SNCM ir iš anksto padidinusi jos nuosavą kapitalą 158 milijonais EUR Prancūzijos valstybė pasielgė kaip apdairus investuotojas.

9. PRANCŪZIJOS ATSAKYMAI Į SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABAS

9.1. Prancūzijos atsakymai į suinteresuotųjų šalių pastabas, susijusias su 2002 m. sprendimu pradėti oficialią tyrimų procedūrą

9.1.1. Atsakymai į bendrovės Corsica Ferries pastabas

- (177) Prancūzijos valdžios institucijos pažymėjo, kad kai kurie CFF pateikti duomenys, susiję su SNCM pasiūla, yra netikslūs.
- (178) Prancūzijos valstybė mano, kad, kitaip nei teigia CFF, restruktūrizavimo planas buvo parengtas taip, kad leistų nedelsiant atkurti SNCM pelningumą ir sukurti sąlygas jos gyvybingumui vidutinės ir ilgalaikės trukmės laikotarpiui. Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad didelė išlaidų mažinimo programos dalis jau įgyvendinta ⁽¹⁰⁸⁾. Be to, 2001 m. SNCM sukaupė 21,3 milijono EUR, skirtų restruktūrizavimo priemonėms – pirmiausia darbo vietų išsaugojimo planui – finansuoti.
- (179) Dėl pagalbos sumos nustatymo Prancūzijos valdžios institucijos patvirtina, kad nuosavo kapitalo ir visų skolų santykio rodiklis 0,79, yra būdingas daugumos laivybos bendrovių balanso rodiklis, išskyrus ypatingus atvejus ⁽¹⁰⁹⁾.

9.1.2. Atsakymai į bendrovės Stef-TFE pastabas

- (180) Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad Stef-TFE aprašyti SNCM ir CMN santykiai įgyvendinant įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartį neatitinka tikrovės.
- (181) Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, trumpo įmonių SNCM ir CMN susijungimo, siekiant kartu teikti viešąją paslaugą ir nebūti solidariai atsakingoms, pasirinkimas visai nebuvo „priverstinis dėl bendro konsultavimosi pobūdžio“, kaip teigia Stef-TFE. Pasirinkimas sudaryti grupę SNCM-CMN – tai rezultatas abiejų bendrovių atliktos

analizės, pagal kurią jų istorinės ir natūralios partnerystės sąsaja šia forma suteiktų joms didžiausių pranašumų – pirmiausia konkurencingumo atžvilgiu – dalyvaujant konkurse. Taigi bendrovės CMN įsijungimą į šią grupę lėmė jos laisvas pasirinkimas, pagrįstas jos interesais, o ne viešojo konkurso padiktuotas įpareigojimas.

(182) Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad, kitaip nei teigia *Stef-TFE*, bendrovės SNCM ir CMN nėra nei priklausomos viena nuo kitos, nei tiesioginės konkurentės. Tokia padėtis prieštarautų pačiai jų kartu pasirašytos įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties esmei.

(183) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad SNCM turimos CMN akcijos negali būti laikomos tik finansiniu turtu, kaip tvirtina *Stef-TFE*. Prancūzija laikosi nuomonės, kad SNCM dalyvavimas CMN kapitale yra labai svarbus strateginiu požiūriu. Šių akcijų pardavimas, pasak jos, ne tik prieštarautų pramonei logikai, bet ir būtų didelė strateginė klaida.

9.1.3. Prancūzijos atsakymai į vietos savivaldos institucijų atstovų pastabas

(184) Prancūzija iš esmės sutinka su tuo, kas išdėstyta *Provence-Alpes-Côte d'Azur* regiono tarybos pirmininko rašte, tačiau pažymi, kad, kitaip nei teigiama šio rašto 2 punkte⁽¹¹⁰⁾, pasiūla maršrutais tarp žemyninės Prancūzijos ir Korsikos nėra „per didelė palyginti su paklausa“ ir kad SNCM tarifų politika atitinka jos prisiimtus įsipareigojimus, kad dėl jos kaltės tarifinė kova nekils ir kad kainų ji nediktuos.

9.2. Prancūzijos atsakymai į suinteresuotųjų šalių pastabas, susijusias su 2006 m. sprendimu

(185) Prancūzija pažymi, kad apskritai daugelis STIM ir CFF pastabų yra tokios pat, kaip Komisijai 2003 m. jų pateiktos pastabos. Pirmiausia Prancūzija pažymi, kad CFF pastabos buvo pateiktos Pirmosios instancijos teismui ieškinyje dėl 2003 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimo panaikinimo ir daugumą jų tiek Komisija, tiek šis teismas atmetė.

(186) Dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą, susijusią su maršrutu Marselis – Korsika, Prancūzija ginčija visus argumentus, kuriais siekiama įrodyti, kad įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties sudarymo procedūra vyko netinkamai. Be to, pasak Prancūzijos, tai, kad šias nacionalines procedūras yra išnagrinėjęs nacionalinis teismas, kompetentingas kaip Bendrijos bendrosios teisės teismas, leidžia manyti, kad Komisijai nebuvo pagrindo atsižvelgiant į Bendrijos interesus nagrinėti klausimus, susijusius su įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties sudarymo procedūra.

9.2.1. Dėl paankstinto priemonių, numatytų pirmajame restruktūrizavimo plane ir jo daliniuose pakeitimuose, įgyvendinimo

(187) Į bendrą pastabą dėl to, kad Prancūzija anksčiau pradėjo įgyvendinti pagalba laikytinas priemones Prancūzijos valdžios institucijos atsako, kad tai lėmė procedūros išskirtinumas, nes 2005 m. buvo panaikintas 2003 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimas, o ne Prancūzijos valdžios institucijų nenoras vykdyti pagal EB sutartį tenkančius įsipareigojimus. Be to, Prancūzija pabrėžia, kad, vadovaudamasi valstybių narių ir Komisijos lojalaus bendradarbiavimo principu, nuolat informavo Komisiją apie bylos eigą ir įvairias nuo 2005 m. sausio priimtas priemones.

(188) Dėl pastarųjų priemonių Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad nė viena jų nėra pagalba, todėl EB sutarties 88 straipsnio 3 dalis *in fine* joms netaikoma, taigi ir pagrindo sustabdyti jų įgyvendinimą nėra.

9.2.2. Dėl kapitalo padidinimo 2002 m.

(189) Pirmiausia Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad dėl *Altmark* byloje priimto sprendimo taikymo neabejoja, tačiau atkreipia dėmesį į tam tikrus sunkumus remtis šiame sprendime nustatytais kriterijais, nes aptariamoji suma buvo nustatyta prieš priimant minėtą sprendimą, taigi į naujus kriterijus atsižvelgti. nebuvo įmanoma

(190) Prancūzija patikslina, kad aptariamieji 53,48 milijono EUR yra dalis 69,3 milijono EUR, kuriuos Komisija 2003 m. paskelbė suderinamais su bendrąja rinka. Todėl abejonės, kurias Komisija pareiškė 2006 m. sprendime pradėti procedūrą, susijusios ne su šių priemonių suderinamumu, kuris nėra ginčijamas, kaip teigia STIM savo pastabose, o su šia suma, skirta kompensuoti išlaidas, patirtas teikiant viešąją paslaugą, suteikiamos pagalbos pobūdžiu.

(191) Pasak Prancūzijos, CFF ir STIM pastabose neginčijama, kad šiuo atveju taikytini pirmasis ir antrasis *Altmark* kriterijai.

(192) Dėl trečiojo *Altmark* kriterijaus Prancūzijos valdžios institucijos nesutinka su CFF ir STIM pateiktu argumentu, pagal kurį pervedus šią sumą kompensacija tikrai būtų viršyta, nes Komisija 2001 m. spalio 30 d. sprendimu leido pervesti 787 milijonus EUR išlaidoms, patirtoms teikiant viešąją paslaugą, padengti. Šiuo klausimu Prancūzija patikslina, kad Komisija 2003 m. sprendime nustatė, kad minėtos išlaidos buvo nepakankamai padengtos ir kad 53,48 milijono EUR suma pagrįsta kaip kompensacija už viešosios paslaugos teikimą.

(193) Dėl ketvirtojo *Altmark* kriterijaus Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia, jog nepaisant to, kad nėra įmonės, kurią būtų galima laikyti atskaitos tašku, taigi nėra ir galimybės SNCM palyginti su kitomis įmonėmis (tai konstatavo ir CFF), jos pasistengė pateikti duomenis, leidžiančius kuo tiksliau palyginti SNCM su panašiomis įmonėmis, iš esmės su CMN. Prancūzija taip pat ginčija STIM ir CFF pateiktą argumentą, kad SNCM struktūrinės išlaidos yra didesnės nei CMN. NET ir tokiu atveju, Prancūzijos valdžios institucijų nuomone SNCM našumo rodikliai būtų labai artimi CMN našumo rodikliams. Todėl SNCM yra taip pat gerai valdoma kaip ir CMN, kurios STIM niekada nelaikė prastai valdoma įmone.

(194) Prancūzija patikslina, kad 1991–2001 m. patirti nuostoliai nėra susiję tik su viešąja paslauga, kaip tvirtina CFF, bet įpareigojimas teikti viešąją paslaugą sutrukdė SNCM prisitaikyti prie konkurencinės aplinkos pokyčių. Prancūzijos valdžios institucijos taip pat patikslina, kad šie nuostoliai yra ne susikaupę 2000–2001 m., o padidėję šiuo laikotarpiu dėl to, kad CFF padidino reisų pirmyn ir atgal skaičių.

(195) Dėl 53,48 milijono EUR, išmokėtų kompensuojant su viešąja paslauga susijusias išlaidas, suderinamumo pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad, viena vertus, Komisija 2003 m. sprendime jau pripažino šią sumą suderinamą su minėtu straipsniu, kita vertus, Pirmosios instancijos teismas 2005 m. liepos 15 d. sprendime tuo nesuabejojo.

9.2.3. Dėl priemonių, taikytų po kapitalo padidinimo 2002 m.

(196) Dėl pardavimo procedūros Prancūzija patikslina, kad ji nuo pat jos pradžios nustatė įprastus atrankos kriterijus remdamasi kaina, siūloma už SNCM vertybinius popierius, ir kitais parametrais (pramoninis planas, socialinis planas ir t. t.), tarp jų – suma, kurią kandidatai pasirenge investuoti į bendrovę padidindami jos kapitalą. Prancūzija griežtai ginčija trečiųjų šalių pateiktą argumentą, kad siūlymo parduoti procedūra nebuvo skaidri, ir primena, kad šiuo atveju valstybė padarė netgi daugiau nei privalejo pagal ir taip griežtus ir privalomus teisinius ir reguliavimo įsipareigojimus, nustatytus viešojo turto dalies pardavimo atveju. Prancūzija primena, kad veiksmai po BCP pasiūlymo pirkti visus SNCM vertybinius popierius vyko labai sudėtingomis finansinėmis ir socialinėmis aplinkybėmis ir kad prie BCP pasiūlymo prisidėjus VT operacijoms komercinės ir finansinės sąlygos nepasikeitė (išskyrus kapitalo pasiskirstymą).

(197) Dėl neigiamos 158 milijonų EUR pardavimo kainos Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad atsižvelgiant į SNCM finansinę padėtį 2005 m. rugsėjo 30 d., įmonė

buvo parduota rinkos kaina ir kad toks pardavimas ekonominiu požiūriu buvo naudingesnis nei įmonės likvidavimas. Šiuo klausimu Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad įmonės, kuriai gresia likvidavimas, pardavimo atveju privataus investuotojo kriterijaus taikymas turi būti suprantamas ne kaip „pelningumo dėl viešojo sektoriaus dalyvavimo“ siekis, o kaip pastangos išvengti didesnių nuostolių, kurių akcininkas patirtų brangiau atsieinančio įmonės likvidavimo atveju.

(198) Dėl sumokėtos kainos Prancūzija ginčija argumentą, pagal kurį SNCM buvo parduota už jos tikrosios vertės neatitinkančią kainą ⁽¹¹⁾.

(199) Prancūzijos valdžios institucijos taip pat atmeta CFF argumentą, kad nustatyta SNCM laivyno rinkos vertė, kuri CFF manymu siekė 406,5–426,5 milijono EUR, per maža. Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad į CFF skaičiavimus įtraukti laivai nėra 2005 m. rugsėjo 30 d. SNCM priklausę laivai. Nevertinant laivų mažesne nei rinkos verte nepaisoma aplinkybių, kuriomis vyktų galimas šio turto likvidavimas, ir galiausiai data, pasirinkta galutinei laivų vertei apskaičiuoti, t. y. 2006 m. rugpjūtis, nėra galimo SNCM likvidavimo data, nes data, į kurią reikėtų orientuotis – tai 2005 m. rugsėjo 30 d. Be to, Prancūzija pažymi, kad laikantis CFF siūlomo skaičiavimo metodo neigiama pardavimo kaina būtų tris kartus mažesnė nei pagal *Gröditzer* byloje priimtą sprendimą privaloma turto likvidavimo vertė, taigi tai būtų naudingiau nei pagal Prancūzijos valdžios institucijų Komisijai pateiktas prielaidas.

(200) Į CFF pateiktą argumentą, kuriuo ginčijamas *Gröditzer* byloje priimto sprendimo taikymas remiantis tuo, kad bendrovei SNCM atlikta valstybės kapitalo injekcija buvo susijusi su 75 % valstybės turėtų šios bendrovės akcijų pardavimu, todėl tiek pat sumažėjo pelno gavimo tikimybė, Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad neigiama 158 milijonų EUR pardavimo kaina atitinka visą perleistą SNCM kapitalą, padidintą nauja 25 % valstybės investicija, užtikrinančia [...] proc. pelną per metus. Taigi Prancūzija mano, kad pelnas iš investicijų lieka užtikrintas dėl valstybės turimų 25 % bendrovės akcijų, nes tokia dalis garantuoja labai didelį pelną.

(201) Prancūzija taip pat ginčija CFF pateiktą argumentą, kad šiuo atveju netinka *ABX Logistics* byloje taikytas metodas, pagrįstas pirmiausia faktinių SNCM likvidavimo išlaidų analize ir tikimybe, kad valstybė gali būti laikoma atsakinga už įmonės įsipareigojimus, jei būtų pateiktas ieškinyas dėl išsiskolinimų padengimo, numatytas pagal Prancūzijoje nustatytas kolektyvines procedūras, ir patvirtintas nacionalinio teismo praktika (Rueno apeliacinio teismo 2005 m. kovo 22 d. sprendimas). Prancūzijos

- valdžios institucijų nuomone jų, kaip vadovaujančių bendrovei SNCM, pagal šį ieškinį negalėtų būti apkaltintos, tačiau pabrėžia tikimybę, kad nacionalinis teismas pagal lanksčius kriterijus, taikomus valdymo klaidai pagal Prekybos kodekso L. 651–2 straipsnį nustatyti ir šiuo atveju pritaikytiną minėtą teismo praktiką dėl SNCM turto nepakankamumo apkaltintų valstybę, labai didelė.
- (202) Dėl kapitalo padidinimo 8,75 milijono EUR Prancūzija primena, kad, kitaip nei tvirtina CFF ir STIM, ši kapitalo injekcija nėra valstybės pagalba, nes investicija buvo vienašališkai, atlikta panašiomis jos pasirašymo sąlygomis ir valstybė per CGMF gavo didesnę nei vidutinę akcijų grąžą.
- (203) Pirmiausia Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad nuostatos dėl atsisakymo nepažeidžia investuotojų lygybės principo, nes buvo numatytos dėl visos SNCM pardavimo, o ne dėl kapitalo padidinimo 35 milijonais EUR, atlikto po šio pardavimo.
- (204) Be to, Prancūzija primena, kad jos investicija palyginti su perėmėjų yra daug mažesnė, nes pastarųjų atliktą investiciją (26,25 milijono EUR) reikia lyginti tik su 8,75 milijono EUR suma. Pirmąjį kapitalo padidinimą 142,5 milijono EUR tirti reikia tik lyginant su likvidavimo kaina.
- (205) Galiausiai Prancūzija ginčija STIM pateiktą argumentą, kad ši kapitalo injekcija yra privatiems perėmėjams suteikta garantija, kad bendrovei SNCM bus patikėta teikti viešąją paslaugą Korsikos maršrutais. Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad šis kapitalo padidinimas yra atliktas apdairiai, nesusięšęs su įmonės veiklos rezultatais ir kad bendrovės SNCM įpareigojimas teikti viešąją paslaugą padidinti pelno, kurio tikimasi iš šios investicijos, neleidžia.
- (206) Dėl socialinių priemonių už 38,5 milijono EUR Prancūzija pakartojo argumentą, kad šios priemonės – tai pagalba individualiems asmenims ir kad valstybės įsipareigojimas jas įgyvendinti negali būti laikomas netiesioginės naudos suteikimu įmonei, nes šios priemonės papildė įsipareigojimus, tenkančius SNCM pagal atitinkamus teisės aktus ir sutartis. Be to, Prancūzija primena, kad šios priemonės neleis išbėgti iš bendrovės darbuotojams, už kuriuos, jei tokių priemonių nebūtų, liktų atsakinga SNCM.
- (207) Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad, kitaip nei teigia CFF, šie 38,5 milijono EUR nesusiję su darbuotojų skaičiaus sumažinimu, numatytu pagal 2003 m. socialinį planą, nes šis sumažinimas, nors ir pavėluotai, jau buvo atliktas. Taigi naujuoju socialiniu planu papildomos pirmosios socialinės priemonės, numatytos 2003 m. plane.
- 9.2.4. Dėl suderinamumo su gairėmis
- (208) Prancūzija mano, kad atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pagal gaires vertintina pagalbos suma yra 15,81 milijono EUR.
- (209) Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad, kitaip nei teigia CFF, atsižvelgiant į 2004 m. gairių 11 punktą, pirmasis kapitalo padidinimas leido bendrovei SNCM atkurti savo nuosavą kapitalą, tačiau ji išliko sunkumus patiriančia įmone, nes padidinant kapitalą buvo siekiama užtikrinti bendrovės veiklos tęstinumą.
- (210) Prancūzija nesutinka su CFF teiginiu, kad ji įmonei naujų finansinių injekcijų atlikti neprivalėjo, nes pastaroji galėjo pasinaudoti banko kreditu. Šiuo klausimu Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad 2005 m. rugpjūčio 24 d. bankai atsisakė bendrovei SNCM suteikti daugiau apyvartinių lėšų kredito, todėl liko tik įmonės privatizavimo arba likvidavimo alternatyvos.
- (211) Prancūzija ginčija CFF ir STIM pateiktus argumentus, kad neva 2002 m. restruktūrizavimo planas nebuvo įvykdytas; šis planas, nepaisant vėlavimo, buvo įgyvendintas ir leido 2005 m. pasiekti tikslus. Dėl išorės veiksmų nulemtu bendrovės SNCM ekonominės ir finansinės padėties pablogėjimo teko pratęsti planą, apie kurį pranešta 2002 m., ir įtraukti naujų priemonių.
- (212) Prancūzija mano, kad bendrovės SNCM atgaivinimo perspektyvos geros ir kad priemonės, kurias siūlo naujieji akcininkai, pirmiausia socialinio plano įgyvendinimas, tam tikrų maršrutų ir kai kurių laivų atnaujinimas leis atkurti įmonės gyvybingumą. Šiuo klausimu Prancūzija pažymi, kad atsižvelgiant į teikiant viešąją paslaugą gaunamas pajamas (sudarantis apie [...] bendrovės SNCM apyvartos), dideles pastovias išlaidas ir sunkumus, susijusius su pertvarkytu šešių laivų, naudojamų teikiant paslaugas maršrutu Marselis – Korsika, panaudojimu, įpareigojimas teikti viešąją paslaugą yra įmonės strategijos ir jos gyvybingumo pagrindas.
- (213) Dėl pagalbos būtino mažiausio dydžio Prancūzija mano, kad restruktūrizavimo išlaidas apribojo iki mažiausio restruktūrizacijai būtino dydžio. Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad, kaip pripažino Komisija 2003 m. sprendime, įmonė pati iš savo išteklių pakankamai prisidėjo prie restruktūrizavimo plano, pardavusi turto už 30,2 milijono EUR. Be to, atsižvelgiant į kitas perleidimo operacijas, kurias SNCM atliko už 12,2 milijono EUR, visas pačios įmonės indėlis siekia 42,4 milijono EUR. Prancūzija teigia, kad ši suma yra daug didesnė už nuosavų išteklių sumą, būtiną, kad būtų patvirtinta pagalba restruktūrizacijai, kuri galiausiai siekia 15,81 milijono EUR, kadangi kitos priemonės valstybės pagalba nelaikomos.

- 9.2.5. Dėl Komisijos 2003 m. sprendime nustatytų sąlygų ir galimų naujų įpareigojimų
- (214) Prancūzijos valdžios institucijos tvirtina, kad, kitaip nei teigia STIM ir CFF, jos įvykdė visas 2003 m. sprendime nustatytas sąlygas, kurių laikėsi iki 2006 m. pabaigos, pirmiausia išlaikydamos 11-os laivų laivyną ir taikydamos žemesnius tarifus nei konkurentai.
- (215) Be to, Prancūzija mano, kad pagal naująjį galutinį sprendimą įpareigojimai bendrovei SNCM turi būti persvarstyti atsižvelgiant į tai, kad restruktūrizavimo pagalba dabar yra ne 69,3 milijono EUR, o 15,81 milijono EUR.
- (216) Prancūzija ginčija STIM pateiktą pastabą dėl galimybės, kad Komisija bendrovei SNCM nustatys įpareigojimą parduoti turimas CMN akcijas. Prancūzija ginčija ir STIM pateiktą argumentą, kad 2004 m. gairėse strateginis turtas neva apibrėžiamas kitaip nei 1999 m. gairėse.
- (217) Dėl CFF minimų priemonių, kuriomis siekiama apriboti SNCM veiklą rinkoje, Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad (tai, beje, savo 2003 m. sprendime (87 konstatuojamojoje dalyje) nustatė Komisija) atitinkamose rinkose (Prancūzija – Korsika ir Magrebas) pajėgumų pertekliaus nėra ir kad maršrutų, kuriais tiek pagal įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartį, tiek atsietai nuo šios sutarties teikiamos paslaugos Korsikos maršrutais, pertvarkymas įmonės gyvybingumui keltų grėsmę.
- (218) Dėl CFF argumento, kad pirmiau aprašytų priemonių bendrovės SNCM naudai įgyvendinimas sukeltų rimtą grėsmę iš žemyninės Prancūzijos – Korsikos rinkos pasitraukti jos pagrindinei konkurentei, t. y. CFF, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad atsižvelgiant į dabartinę rinkos dalyvių padėtį rinkoje, kurioje vyrauja CFF, konkurencinės struktūros išlaikymas priklauso nuo leidimo vykdyti SNCM restruktūrizavimo planą ir nuo pastarosios veiklos aptariamojoje rinkoje.
- (220) Nacionalinės priemonės laikymas valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį reiškia, kad yra įvykdytos visos šios sąlygos: 1) aptariamoji priemonė suteikia atrankinį ekonominį pranašumą; 2) šis pranašumas finansuojamas iš valstybinių išteklių; 3) dėl šio pranašumo iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija ir galiausiai 4) šis pranašumas daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ⁽¹¹²⁾.
- (221) Komisija konstatuoja, kad SNCM iš valstybinių išteklių per CGMF, visiškai priklausančią Prancūzijos valstybei, gavo 274,54 milijono EUR.
- (222) SNCM veikia jūrų transporto sektoriuje, Europos lygiu atvirame konkurencijai, todėl igytas ekonominis pranašumas gali iškraipyti konkurenciją ir daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (223) Aplinkybė, kad kabotažo su Viduržemio jūros salomis rinkai iki 1999 m. sausio 1 d. laikinai nebuvo taikomas 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3577/92, taikantis laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) ⁽¹¹³⁾, neleidžia *a priori* atmesti galimybės, kad dotacijos, suteiktos už kabotažo paslaugas Viduržemio jūros salų maršrutais pagal įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartį, darė įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipė konkurenciją.
- (224) Tačiau net jei dotacijos, skirtos paslaugoms jūrų kabotažo maršrutais teikti, iki 1999 m. sausio 1 d. įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai galbūt nedarė ir konkurencijos neiškraipė, dabar padėtis yra kitokia, nes pagal Reglamentą (EEB) Nr. 3577/92 kabotažo veikla dabar gali verstis visi Bendrijos ūkinės veiklos vykdytojai. Todėl pabrėžtina, kad SNCM ne tik verčiasi kabotažiniu vežimu, bet ir veikia tarptautinėje jūrų transporto rinkoje, liberalizuotoje 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 4055/86 dėl laisvės teikti paslaugas principo taikymo jūrų transporto paslaugoms tarp valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių ⁽¹¹⁴⁾.

10. PRIEMONIŲ VERTINIMAS

- (219) EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (225) Todėl Komisijos nuomone šiuo atveju šio sprendimo 220 konstatuojamojoje dalyje minėtos trys paskutiniosios EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies sąlygos įvykdytos. Tolesniuose skirsniuose nagrinėjamas su kiekviena priemone susijęs ekonominis pranašumas ir prireikus valstybės pagalba laikomų priemonių suderinamumas su bendrąja rinka.

10.1. 53,48 milijono EUR kapitalo injekcija kaip kompensacija už viešąją paslaugą

- (226) 2003 m. sprendime Komisija pripažino 76 milijonų EUR dalį, t. y. 53,48 milijono EUR, kompensacija už viešosios paslaugos teikimą Korsikos maršrutais 1991–2001 m., tačiau Komisija visą kapitalo injekciją, t. y. 76 milijonus EUR, vertino kaip restruktūrizavimo pagalbą, nes Prancūzijos valdžios institucijos pranešė būtent apie ją. 2005 m. birželio 15 d. sprendime, kuriuo buvo panaikintas 2003 m. Komisijos sprendimas, Bendrijos teismas paragino Komisiją 53,48 milijono EUR sumą įvertinti atsižvelgiant į 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Altmark*.
- (227) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos paprašė Komisijos laikytis nuostatos, kad 2002 m. restruktūrizavimo pagalbos dalis yra „kompensacija už viešąją paslaugą“, todėl pagal *Altmark* byloje priimtą sprendimą pagalba nelaikytina.
- (228) Prancūzijos valdžios institucijoms pasiūlius šiuo atveju taikyti *Altmark* byloje priimtą sprendimą ir prireikus EB sutarties 87 straipsnio 2 dalies leidžiančią nukrypti nuostatą Komisija privalo pateikti nuomonę šiuo klausimu, nes šie Prancūzijos argumentai turi lemiamą reikšmę⁽¹¹⁵⁾.

10.1.1. Pirminės pastabos

Dėl *Altmark* byloje priimto sprendimo taikymo aptariamuoju atveju

- (229) Visų pirma Komisija primena, kad, nepaisant to, jog sprendimas *Altmark* byloje buvo paskelbtas vėliau nei pradėta įgyvendinti minėta priemonė, šiuo atveju taikytini Bendrijos teismo šiame sprendime nustatyti kriterijai.
- (230) Kaip neseniai priminė Pirmosios instancijos teismas⁽¹¹⁶⁾, Teisingumo Teismas *Altmark* byloje priimtame sprendime

nustatytų sąlygų laiko atžvilgiu neapribojo. Nesant apribojimų laiko atžvilgiu, šios sąlygos, nustatytos aiškinant EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, yra visapusiškai taikytinos pagal šios bylos faktinę ir teisinę padėtį.

Dėl kompensacijos, gaunamos už viešąją paslaugą, sumos nustatymo

- (231) Pirmiausia pažymėtina, kad SNCM 1991–2001 m. patyrė didelių nuostolių, susijusių su visais viešosios paslaugos teikimo Korsikos maršrutais, nepaisant valstybės dotacijų, kurias buvo leista skirti pagal 2001 m. Komisijos sprendimą⁽¹¹⁷⁾. Iš tikrųjų Komisija šio sprendimo 105 konstatuojamojoje dalyje nustatė, kad, kaip nurodoma Komisijos įgalioto eksperto ataskaitoje, visi 1991–1999 m. teikiant paslaugas Korsikos maršrutais patirti nuostoliai iki apmokestinimo⁽¹¹⁸⁾, įskaitant gautas dotacijas, siekia 217 milijonų Prancūzijos frankų, t. y. 33,08 milijono EUR.
- (232) Svarstydamą 2000 ir 2001 m.⁽¹¹⁹⁾ laikotarpį Komisija laikėsi tokio pat metodo kaip ir minėtoje eksperto ataskaitoje ir remdamasi pateiktomis analitinėmis pelno (nuostolio) ataskaitomis iš naujo apskaičiavo pelną (nuostolį) iki apmokestinimo, atimdama restruktūrizavimui skirtas lėšas, jau įtrauktas į restruktūrizavimo, apie kurį buvo pranešta, išlaidas. Be to, remdamasi metinėmis įmonės ataskaitomis, Komisija galėjo įsitikinti, kad per šiuos dvejus metus laivyno įrangos nebuvo parduota.
- (233) Komisija mano, kad į 2002 m. patirtą nuostolį teikiant paslaugas maršrutu Marselis – Korsika neturi būti atsižvelgiama, nes, kitaip nei 1991 ir 1996 m. pasirašytų sutarčių atveju, valdžios institucijos ir SNCM eksploataavimo tarifus ir finansinės kompensacijos dydį nuo 2002 m. sausio 1 d. nustatė sutartyje.
- (234) Todėl, pagal 2001 m. sprendime išdėstytą požiūrį ir motyvus, Komisija prieina prie šių išvadų:

3 lentelė

1991–2001 m. laikotarpio analitinė pelno (nuostolio) ataskaita

Korsikos tinklas	2001 m.		2000 m.		1991–1999 m. (1)		Iš viso 1991–2001 m.	
	Milijonai FRF	Milijonai EUR	Milijonai FRF	Milijonai EUR	Milijonai FRF	Milijonai EUR	Milijonai FRF	Milijonai EUR
Pelnas (nuostolis) iki apmokestinimo	- 302,575	- 46,127	- 40,256	- 6,137	- 216,98	- 33,078	- 559,811	- 85,343
Dotacijos, atidėjiniai/ <i>Liamone</i> nuvertėjimas (2)	96,895	14,771	0,000	0,000	0,000	0,000	96,895	14,771
Dotacijos, atidėjiniai/ <i>Socialinis planas</i>	112,110	17,091	0,000	0,000	0,000	0,000	112,110	17,091

Korsikos tinklas	2001 m.		2000 m.		1991–1999 m. (1)		Iš viso 1991–2001 m.	
	Milijonai FRF	Milijonai EUR	Milijonai FRF	Milijonai EUR	Milijonai FRF	Milijonai EUR	Milijonai FRF	Milijonai EUR
Pardavus laivus gautas pelnas (PLGP)	0,000	0,000	0,000	0,000	182,100	27,761	182,100	27,761
Pelnas (nuostolis) iki apmokestinimo, neįskaitant PLGP ir restruktūrizavimo išlaidų	- 93,571	- 14,265	- 40,256	- 6,137	- 216,980	- 33,078	- 350,807	- 53,480

(1) Sprendime 2002/149/EB pateikti duomenys.

(2) 2001 m. 14,8 milijono EUR buvo atidėta dėl greitojo laivo *Liamone*. Ši suma buvo skirta tam, kad metinės su šiuo laivu susijusios išlaidos siektų dėl laivo, pritaikyti naudoti naujomis šiose maršrute nustatytomis sąlygomis ir finansuojamo tokiomis pat sąlygomis, patiriamų išlaidų lygį. Ši suma buvo atidėta laikantis apskaitos taisyklių, pagal kurias įmonė turi pataisyti balansą atsižvelgdama į išskirtinį nuvertėjimą, jei nustato, kad kokio nors jos turto faktinė arba rinkos vertė yra mažesnė už jo balansinę vertę.

- (235) Visi nuostoliai, kuriuos bendrovė SNCM patyrė 1999–2001 m. laikotarpiu teikdama paslaugas maršrutu Marselis–Korsika, neįskaitant valstybės dotacijų, kurias leista skirti pagal 2001 m. sprendimą, šiuo laikotarpiu pardavus laivus gauto pelno ir restruktūrizavimo išlaidų, siekia 53,48 milijono EUR.
- (236) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad 53,48 milijono EUR iš 76 milijonų EUR kapitalo injekcijos, apie kurią pranešta 2002 m. (120), gali būti vertinami kaip kompensacija už viešąją paslaugą.
- 10.1.2. *Ekonominis pranašumas vertinant pagal Altmark byloje priimtą sprendimą*
- (237) Pasak Teisingumo Teismo, jei valstybės taikoma priemonė turi būti laikoma kompensacija už paslaugas, kurias paramą gaunanti įmonė teikia vykdydama įsipareigojimą teikti viešąją paslaugą, faktiškai negaudama finansinės naudos, ir jei dėl minėtos priemonės šios įmonės konkurencinė padėtis netampa palankesnė, palyginti su konkuruojančiomis įmonėmis, tokia priemonė nepriskiriama EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies taikymo sričiai.
- (238) Tačiau tam, kad tokia kompensacija nebūtų laikoma valstybės pagalba, turi būti kartu įvykdytos tam tikros sąlygos (žr. šio sprendimo 68 išnašą).
- (239) Konkrečiai dėl *Altmark* byloje Teisingumo Teismo priimtame sprendime nustatytos ketvirtosios sąlygos konstatuotina, kad SNCM nebuvo atrinkta viešojo pirkimo tvarka, leidžiančia atrinkti kandidatą, kuris galėtų visuomenei pigiausiai teikti šias paslaugas.
- (240) Viešojo pirkimo konkursas nebuvo organizuotas, todėl Komisija mano, kad pagal Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintus reikalavimus valstybė narė turi įrodyti, kad bendrovei SNCM išmokėta kompensacija neviršija išlaidų, kurias patirtų vidutinė gerai valdoma ir atitinkama įranga apsirūpinusi įmonė, atsižvelgiant į vykdančius šiuos įsipareigojimus gautas pajamas ir pagrįstą pelną.
- (241) Šiuo atveju Prancūzijos valdžios institucijos 2006 m. lapkričio 16 d. rašte pačios pripažįsta, kad praktiškai neįmanoma rasti įmonės, kurios veiklą būtų galima palyginti su viešąją paslaugą įpareigotos teikti bendrovės SNCM veikla 1991–2001 m. laikotarpiu, nes pastaroji bendrovė buvo vienintelė, galinti prisiimti šį įsipareigojimą. Tokiomis aplinkybėmis Prancūzijos valdžios institucijos pasistengė pateikti duomenis, leidžiančius kuo tiksliau palyginti SNCM su panašiomis įmonėmis, pirmiausia su CMN, pabrėždamos, kad pastarosios įmonės veikė kitokiomis eksploatavimo sąlygomis nei tos, kurios 1991–2001 m. buvo nustatytos bendrovei SNCM pagal įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartis.
- (242) Šiuo klausimu Komisija, atsižvelgdama į Prancūzijos valdžios institucijų argumentus, mano, kad pastarosios neįrodė, kodėl, kaip jos pačios teigia, į SNCM panašios įmonės gali būti laikomos pagal Bendrijos teisę reikalaujamu atskaitos tašku. Šiomis aplinkybėmis Komisija pažymi, kad pagal Prancūzijos pateiktus duomenis, susijusius su šiomis įmonėmis, negalima nei įvertinti minimo panašumo laipsnio, nei išnagrinėti eksploatavimo sąlygų skirtumų įtakos palyginimui, kuris turi būti atliktas siekiant pritaikyti minėtą ketvirtąją sąlygą.
- (243) Šiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad vykstant šiai procedūrai Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos informacijos ir duomenų nepakanka, kad būtų galima teigti, jog ketvirtoji *Altmark* sąlyga įvykdyta.

(244) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad aptariamoji priemonė suteikia bendrovei SNCM ekonominį pranašumą. Šia priemone pasinaudojo tik SNCM, todėl šis ekonominis pranašumas yra atrankinis. Vadinas, bendrovei SNCM pagal 1991 ir 1996 m. sutartis suteikta 53,48 EUR kompensacija yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

10.1.3. *Aptariamasis priemonės suderinamumas su bendrąja rinka pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį*

(245) Prancūzijos valdžios institucijoms pasiūlius atsižvelgti į EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies leidžiančią nukrypti nuostatą, Komisija, siekdama įvertinti aptariamąją priemonę, laikysis to paties požiūrio ir motyvų, kurie išdėstyti 2001 m. sprendime.

(246) Pagal šį straipsnį valstybės pagalbos skyrimui gali būti netaikomas EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas, jei aptariamąją pagalbą siekiama tik kompensuoti papildomas sąnaudas, susidariusius vykdant specialią užduotį, tenkančią įmonei, įgaliotai teikti bendros ekonominės svarbos paslaugą, ir jei pagalbą suteikti būtina, kad minėta įmonė galėtų šias paslaugas teikti ekonominės pusiausvyros sąlygomis.

(247) Atsižvelgdama į 1991–2001 m. laikotarpiu taikytą teismų praktiką⁽¹²¹⁾ Komisija turi (kaip padarė ir priimdama 2001 m. sprendimą):

— patikrinti, ar paslaugoms, kurias įpareigota teikti SNCM, taikytina bendros ekonominės svarbos paslaugos apibrėžtis, ir

— išnagrinėti, ar bendrovei SNCM skirtų dotacijų, įpareigojant teikti viešąją paslaugą, susijusių su jūros transporto paslaugų teikimu Korsikos maršrutais, suma atitinka papildomas sąnaudas, kurias patyrė SNCM, siekdama įvykdyti pagrindines įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties sąlygas.

Viešosios paslaugos pagrindimas

(248) Aptariamuoju atveju dėl 1991–2001 m. laikotarpiu išmokėtų kompensacijų, kaip 2001 m. sprendime nustatė Komisija, įpareigojimas teikti viešąją paslaugą bendrovėms SNCM ir CMN tenka pagal dvi penkeriems metams jų pasirašytas sutartis su Korsikos transporto tarnyba (pranc. OTC). Šiose sutartyse, kurių teisinį pagrindą sudaro 1976–2001 m. pagrindų sutartis, išsamiai apibrė-

žiamos viešosios paslaugos teikimo sąlygos 1991–1996 ir 1996–2001 m. laikotarpiu. Jose taip pat nustatoma vienkartinės dotacijos iš teritoriniam tęstinumui užtikrinti skirtų lėšų atlyginant prisiimtus išipareigojimus pervedimo tvarka.

(249) Dėl klausimo, ar šie išipareigojimai atitinka faktinį viešosios paslaugos poreikį, Komisija minėtame 2001 m. sprendime nustatė, kad pagrindų sutartyje ir abiejose penkeriems metams pasirašytose sutartyse atsižvelgiama į teritorinio tęstinumo principą, kuriuo siekiama sušvelninti dėl nepalankios salų padėties kylančius sunkumus ir užtikrinti paslaugų Korsikos maršrutais teikimą taip, kad jos būtų kuo panašesnės į tas, kurios teikiamos grynai žemyniniais maršrutais. Komisija taip pat pažymi, kad šis tikslas, atspindintis pagrįstą viešąjį interesą, ilgai nebuvo pasiektas paprasčiausiai dėl rinkoje veikiančių jėgų⁽¹²²⁾.

(250) Todėl Komisija mano, kad pagrindų sutartyje ir abiejose penkeriems metams pasirašytose sutartyse nustatyta paslaugų teikimo sistema atitinka tikrą viešosios paslaugos poreikį.

Nefiksuotas kompensacijos dydis

(251) 2001 m. sprendime Komisija nustatė, kad 1991–2001 m. laikotarpiu pagal pirmiau aprašytą teisinį pagrindą SNCM gavo fiksuoto dydžio metinę dotaciją, kurios suma, nustatyta penkeriems metams, kiekvienais metais būdavo patikslinama atsižvelgiant į bendrojo komercinio vidaus produkto pokytį, taip pat į SNCM pateiktą informaciją ir pelno (nuostolio) ataskaitas.

(252) 2001 m. sprendimo 30 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymi, kad „pagal 1976 m. sutarties 4 straipsnį⁽¹²³⁾ metinės dotacijos suma pervedama atliekant dvylika mėnesių dydžio mėnesinių mokėjimų. Kad būtų galima išmokėti visą dotaciją, SNCM ne vėliau kaip kiekvienų metų liepos 1 d. turi pateikti valstybės kontrolieriaus patvirtintą praėjusių finansinių metų pelno (nuostolio) ataskaitą. Sumos, kurias gali privalėti grąžinti SNCM, atskaičiuojamos iš einamųjų finansinių metų mėnesinio mokėjimo (ar mokėjimų). Mėnesinių mokėjimų sureguliuojimo sistemoje numatyta, kad valstybė gali atlikti ir papildomas mokėjimus. Vėliau sudarytose sutartyse nustatytos ir baudos tuo atveju, jei per metus bendrovės SNCM neįgyvendintų maršrutų skaičius viršija 2 % pagrindinių sutartyje numatytų maršrutų. Išipareigojimus perleidžiančioji institucija taip pat gali pranešti SNCM, kad sustabdo teritoriniam tęstinumui užtikrinti skirtą fiksuoto dydžio dotaciją, jei atsitinka reikšmingas įvykis, dėl kurio pertraukiamas viešosios paslaugos teikimas“.

(253) Minėto sprendimo 82 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymi, jog minėto IV punkto antrojoje dalyje nustatyta, kad, „jei ekonominės sąlygos, pirmiausia eksploataavimo išlaidos ir srautų lygis, kuriais remtasi apskaičiuojant dotaciją, iš esmės pablogėja, SNCM ir OTC kartu išnagrinėja siekiant atkurti finansinę bendrovės pusiausvyrą įgyvendintinas priemones, susijusias su aptarnavimu, tarifais ar dotacijos sumos padidinimu“.

(254) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija, kaip ir 2001 m. sprendime, daro išvadą, kad valstybės išmokėta 53,48 milijono EUR kompensacija nėra fiksuoto dydžio, nes yra nustatyta sistema, leidžianti atkurti dėl neatitikimo tarp faktinių eksploataavimo išlaidų ir išlaidų, kuriomis remiantis apskaičiuota dotacija, sutrikusią finansinę pusiausvyrą.

Kompensacijų atitiktis teikiant viešąją paslaugą patirtoms išlaidoms

(255) 2001 m. sprendime Komisija nustatė⁽¹²⁴⁾, kad finansinės kompensacijos, gautos penkeriems metams pasirašytų 1991 ir 1996 m. sutarčių taikymo laikotarpiu, neleido bendrovei SNCM visiškai padengti su viešosios paslaugos teikimu susijusių išlaidų. Komisija mano, kad kompensavimo trūkumas siekia 53,48 milijono EUR.

(256) Komisija daro išvadą, kad valstybės pervesta 53,48 milijono EUR suma atitinka trūkstamą kompensavimo dalį 1991–2001 m. laikotarpiu, taigi ir faktines išlaidas, SNCM patirtas teikiant viešąją paslaugą.

10.1.4. Išvada

(257) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad aptariamoji priemonė yra valstybės pagalba, suderinama su bendrąja rinka pagal EB sutarties 86 straipsnio 2 dalį. Priemonė buvo įgyvendinta 2003 m. lapkričio 14 d., todėl Komisija konstatuoja, kad ši valstybės pagalba yra neteisėta.

(258) Šiomis aplinkybėmis suma, laikytina restruktūrizavimo pagalba, apie kurią pranešta 2002 m., siekia 22,52 milijono EUR⁽¹²⁵⁾. Ši suma bus susieta su priemonėmis, apie kurias pranešta 2006 m., jei į pastarąsias bus įtraukta pagalba restruktūrizavimui (žr. šio sprendimo 5 skirsnį).

10.2. Bendrovės SNCM pardavimas už neigiamą 158 milijonų EUR kainą

(259) Šiuo atveju Komisija turi išnagrinėti, ar 158 milijonų EUR valstybės kapitalo injekcija, atlikta prieš bendrovės SNCM perleidimą privatiems perėmėjams, t. y. *in fine* neigiama įmonės pardavimo kaina už tokią pat sumą, neturi valstybės pagalbos požymių.

(260) Jei įvyksta viešas, atviras ir nediskriminuojantis konkursas, kuriam pasibaigus valstybė parduoda įmonę, prieš tai padidinusi jos kapitalą (suma, didesne už pardavimo kainą), tai nebūtinai reiškia, kad nėra valstybės pagalbos, galinčios suteikti naudos ir privatizuotai įmonei, ir jos pirkėjui⁽¹²⁶⁾.

10.2.1. Teisinis pagrindas

(261) Siekdamą patikrinti, ar atlikus valstybinę kapitalo injekciją įmonei nesuteiktas nederamas ekonominis pranašumas Komisija iš esmės taiko rinkos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo kriterijų (toliau – privataus investuotojo kriterijus). Privataus investuotojo kriterijus pagrįstas vienodo viešojo ir privataus sektoriaus vertinimo principu, kylančiu iš EB sutarties 295 straipsnio. Pagal šį principą, jei valstybė tiesiogiai ar tiesiogiai suteikia įmonei kapitalo įprastines rinkos sąlygas atitinkančiomis aplinkybėmis, tai valstybės pagalba nelaiškoma⁽¹²⁷⁾.

(262) Tuo tikslu Komisija pirmiausia gali įvertinti, ar išteklių teikėjas elgėsi kaip privatus investuotojas, vadovaudamasis struktūrine, bendrąja ar sektorine politika ir atsižvelgdamas į investuoto kapitalo ilgalaikio pelningumo perspektyvas. Bendrijos teismas šio požiūrio tinkamumą patvirtino daugelyje bylų⁽¹²⁸⁾.

(263) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką viešojo investuotojo atlikta kapitalo injekcija, kai tikimybės gauti pelno netgi ilgalaikės perspektyvos požiūriu, nėra, laikoma valstybės pagalba⁽¹²⁹⁾.

(264) Bendrijos teismas taip pat nustatė, kad privatus investuotojas, vadovaudamasis struktūrine, bendrąja ar sektorine politika ir atsižvelgdamas į ilgalaikio pelningumo perspektyvas, po kelerius metus iš eilės patiriamų nuostolių, logiškai mąstant, negalėtų sau leisti atlikti kapitalo injekcijos, kuri ekonominiu požiūriu ne tik atseitų brangiau nei turto likvidavimas, bet ir būtų susijusi su įmonės pardavimu, panaikinančiu bet kokią tikimybę gauti pelno, netgi ilgalaikės perspektyvos požiūriu⁽¹³⁰⁾.

(265) Konkrečiai *Gröditzer* byloje priimtame sprendime Teisingumo Teismas nustatė, kad, siekiant nustatyti, ar įmonės privatizavimas neigiama pardavimo kaina turi valstybės pagalbos požymių, „reikia įvertinti, ar privatus investuotojas, pagal stambumą prilygintinas viešąjį sektorių valdančioms institucijoms, panašiomis aplinkybėmis nuspręstų atlikti tokio dydžio kapitalo injekciją ir parduoti minėtą įmonę, ar ją likviduoti“⁽¹³¹⁾.

10.2.2. Teismų praktikos taikymas aptariamuoju atveju

(266) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir siekdama nustatyti aptariamąsias priemones pobūdį, Komisija turi „įvertinti, ar dėl valstybės pasirinkto sprendimo iš esmės ir palyginti su kitais sprendimais, įskaitant ir neinvestavimą, patiriama mažiausiai išlaidų ir, todėl, jei taip būtų, darytina išvada, kad valstybė pasielgė kaip privatus investuotojas“⁽¹³²⁾.

10.2.2.1. Dėl rinkos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principo laikymosi

(267) Šiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad didelės įmonių grupės, uždarančios kai kuriuos skyrius ar likviduojančios pavaldžiausias įmones, turėtų atsižvelgti į socialines tokių veiksmų pasekmes.

(268) Tokiais atvejais įmonių grupės dažniausiai įgyvendina socialinius planus, į kuriuos gali būti įtrauktos su darbuotojų perkvalifikavimu, pagalba ieškant darbo ir išieitinėmis kompensacijomis susijusios priemonės, ir net vietos ekonominei struktūrai poveikį turinčios priemonės, padarydamos daugiau nei privalo pagal įstatymus ir kolektyvines sutartis.

(269) Šiuo atveju Komisija konstatuoja, kad SNCM yra per grupę CGMF (*Compagnie Maritime Générale et Financière*) valstybės kontroliuojama bendrovė.

(270) Komisija mano, kad SNCM likvidavimo atveju⁽¹³³⁾, siekiant, kad nepablogėtų pavaldžiosios bendrovės ir jos paskutiniojo akcininko įvaizdis, be teisinių įsipareigojimų būtų buvę įgyvendintos ir minėtos priemonės⁽¹³⁴⁾.

(271) Komisija primena, kad dėl įmonės likvidavimo grėsmės 2004 m. kilo daug didelių socialinių neramumų. Pavyzdžiui, dėl ypač didelio socialinio konflikto 2004 m. rugsėjį SNCM laivynas buvo paralyžuotas 16 dienų. Komisija priduria, kad Prancūzijos valdžios institucijos pateikdamos konkrečius skaičius įrodė, jog dėl 2004 m. socialinių neramumų, klientų akyse pabloginusių pavaldžiosios bendrovės įvaizdį, labai sumažėjo SNCM vežamų keleivių skaičius, taigi ir pastarosios apyvarta. Be to, Komisija pabrėžia, kad dėl didelės socialinės įtampos 2004 m. vasarą pablogėjus SNCM finansinei padėčiai, 2005 m. pavasarį įmonės akcininkas, pasitaręs su profsąjungomis, pradėjo įgyvendinti socialinį planą, kuris 2005 m. balandį buvo sustabdytas. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad paaiškėjo, jog nėra jokios abejonės, kad SNCM likvidavimo atveju grupei CGMF neįsipareigojant mokėti papildomų išieitinių kompensacijų būtų pablogėjęs pavaldžiosios bendrovės ir jos paskutiniojo akcininko įvaizdis.

(272) Todėl Komisija mano, kad su šiomis priemonėmis susijusios išlaidos turi būti įtrauktos į likvidavimo išlaidas. Taigi minėtos išlaidos būtų buvusios įtrauktos į SNCM likvidavimo vertę, jei pastaroji būtų buvusi teigiama, ir (arba), kaip akcininkei, tiesiogiai priskirtos bendrovei CGMF (valstybei). Komisija mano, kad pasirenkant bet kurią kitą išieitį būtų neatsižvelgta į socialinę tikrovę, su kuria šiandien susiduria didelės įmonių grupės⁽¹³⁵⁾.

(273) Siekdama kiekybiškai įvertinti akcininkui tenkančias likvidavimo išlaidas Komisija laikosi prielaidos *a minima*, pagal kurią atsižvelgiama tik į papildomas išieitines kompensacijas.

(274) Šiuo klausimu Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad pagal 2005 m. socialinį planą, pagrįstą 2002 m. socialiniu planu, vienam darbuotojui skirtina nuo [...] iki [...] EUR, t. y. iš viso nuo [...] iki [...] EUR. Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad mažesnioji suma nurodyta padidinus atskaitos socialiniame plane nurodytas išlaidas atsižvelgiant į tai, kad labai didelė dalis darbuotojų, kurių amžius artėja prie pensinio, išeina iš darbo ypač palankiomis sąlygomis. Be to, atsižvelgta į tai, kad bendrovės likvidavimo aplinkybės ir visų darbuotojų atleidimas nelygintinas su atskaitos socialiniame plane numatytu darbuotojų skaičiaus koregavimu.

(275) Komisijos ekspertas atliko tyrimą, palygindamas Prancūzijos valdžios institucijų pateiktus skaičius su tais, kurie nurodomi neseniai Prancūzijoje įgyvendintuose socialiniuose planuose. Vykdydama socialinį planą įmonė *Hewlett Packard* 2003 m. vienam asmeniui skyrė 214 000 EUR, o 2005 m. – nuo 50 000 iki 400 000 EUR. 2004 m. įmonė *Péchiney* po susijungimo su įmone *Alcan* įgyvendindama socialinį planą turėjo vienam asmeniui skirti 128 000 EUR. 2004 m. įmonė *Giat Industries* vykdydama socialinį planą vienam darbuotojui turėjo skirti apie 162 000 EUR, 2002 m. įmonė *Gemplus* – 71 000 EUR, o 2001 m. įmonė *Danone* (sausinių gamyba) – 69 000 EUR. 2002 m. bendrovė *Yves Saint Laurent Haute Couture* patvirtino socialinį planą, pagal kurį vienam darbuotojui buvo skirta 115 000 EUR. 2007 m. vasarį bendrovės *Airbus France* paskelbtame plane *Power 8* vienam darbuotojui numatyta skirti 68 000 EUR⁽¹³⁶⁾. Pagal 2008 m. priimtą bendrovės *Michelin* socialinį planą vienam darbuotojui tenka 157 400 EUR.

(276) Dėl uosto darbininkų Komisija patikslina, kad Audito Rūmai 2006 m. liepą paskelbtoje viešojoje teminėje ataskaitoje „Prancūzijos uostai keičiantis jūrų transporto sąlygoms: būtinybė veikti nedelsiant“ primena, kad pagal 2004 m. socialinį planą vieno autonominio uosto darbuotojo atleidimo išlaidos siekia 145 000 EUR, o Marselio uoste – 209 000 EUR.

(277) Komisija primena, kad jos 2002 m. liepos 17 d. sprendime dėl bendrovės *Société Française de Production* parodytos „dosnumo“ sąnaudos privatizuojant sunkumus patiriančią įmonę. Šiame sprendime aptariamu atveju „dosnumas“ valstybei kainavo 43,1 milijono EUR (pagal planą numaćius atleisti 285 darbuotojus vieno jų atleidimas kainuoja apie 151 000 EUR), prie kurių prisideda 5,3 milijono EUR siekiančios išlaidos, patirtos dėl įsipareigojimų, tenkančių pagal atitinkamus teisės aktus ir sutartis (t. y. iš viso 169 000 EUR už vieną darbuotoją).

(278) Atsižvelgdama į šią lyginamąją analizę Komisija mano, kad prielaida dėl kiekvienam darbuotojui mokėtinos [...] EUR papildomos išeitinės kompensacijos dydžio atitinka tuo laikotarpiu vykdančius socialinius planus privačių akcininkų dėl kiekvieno atleisto darbuotojo patirtos išlaidų dydį.

(279) Galiausiai Komisija mano, kad prielaida dėl visų SNCM darbuotojų atleidimo likviduojant įmonę yra labiausiai tikėtina, pirmiausia dėl to, kad dėl įgaliojimo teikti viešąją paslaugą 2007–2013 m. laikotarpiu dar konkursas dar nebuvo paskelbtas, taigi nebuvo ir galutinio sprendimo. Be to, atsižvelgiant į nerimą keliančią SNCM finansinę padėtį, iš tikrųjų abejotina, kad būtų buvę įmanoma parengti tokį veiklos tęsimą planą, pagal kurį įmonei būtų buvusi iškelta bankroto byla ir būtų buvę galima išvengti darbuotojų atleidimo.

(280) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad CGMF (valstybė) papildomoms išeitinėms kompensacijoms iš viso būtų turėjusi skirti [...] mln. EUR.

(281) Šiame tyrimo etape Komisija turi nustatyti SNCM likvidavimo vertę neįskaitant papildomų išeitinių kompensacijų. Iš tikrųjų norint patikrinti, ar valstybė elgėsi kaip rinkos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas, skirtumą tarp likvidavimo vertės, jeigu ji teigiama, ir papildomų išeitinių kompensacijų reikia palyginti su neigiamą pardavimo kaina. Siekdamą tai padaryti Komisija remiasi perkainoto grynojo turto apskaičiavimu. Pagal perkainoto grynojo turto metodą turto nepakankamumas nustatomas, kai ekonominė materialiojo turto vertė (paprastai didesnė už grynąją balansinę vertę) nepadengia ekonominės faktinių įsiskolinimų vertės.

(282) Siekdama aptariamuoją atveju nustatyti turto nepakankamumą Komisija, padedama savo eksperto ⁽¹³⁷⁾, taikydama

minėtą metodą patikrino, ar 2005 m. rugsėjo 30 d. SNCM turto vertė buvo nepakankama, kad būtų galima atsiskaityti su privilegijuotaisiais kreditoriais ir kreditoriais, kurių gautinos sumos neparemtos garantijomis (įskaitant darbuotojus, kurių gautinos sumos yra įprastos skolos).

Dėl įvertinimo metodo pasirinkimo

(283) Komisija mano, kad grynojo turto įvertinimas yra dažnai taikomas metodas siekiant įvertinti jūrų transporto sektoriaus bendroves. Be to, ji mano, kad šis metodas labai tinka atsižvelgiant į bendrovės SNCM padėtį, nes vienas pagrindinių jos akcininkų gali rinktis tik iš dviejų galimybių: parduoti bendrovę arba likviduoti ją paskelbus bankrotą.

(284) Dėl kitų įvertinimo metodų, pirmiausia dėl metodo, pagal kurį atsižvelgiama į su pagrindine veikla susijusius patikslintus laisvuosius pinigų srautus, Komisija mano, kad pastarasis netinka, nes jį taikant suponuojama, kad bendrovė tęsia savo veiklą, o bendrovės SNCM atveju taip nėra.

Dėl atskaitos datos

(285) Komisija, vertindama SNCM turtą, atskaitos data laiko 2005 m. rugsėjo 30 d., nes tai diena, kai, 2005 m. rugsėjo 27 d. pasirinkus BCP, faktiškai buvo pasirinkta, ar tęsti bendrovės veiklą, ar ją likviduoti.

Dėl bendrovės SNCM turto vertės

(286) Komisija pirmiausia pažymi, kad bendrovės SNCM akcininkas, bendradarbiaudamas su audito įmone *Ernst & Young*, 2005 m. rugsėjo 30 d. atliko kiekybinį įmonės likvidavimo išlaidų įvertinimą (minėta CGMF ataskaita), kurį patikrino *Oddo Corporate Finance* ir *Paul Hastings* biuras. Komisija primena, kad minėtoje *Oddo-Hastings* ataskaitoje bendrovės SNCM turtas įvertintas [...] mln. EUR.

(287) Dėl nuosavų laivų įvertinimo ⁽¹³⁸⁾, BRS brokeriui nustaćius, kad bendroji SNCM laivų rinkos vertė 2005 m. rugsėjo 30 d. siekia [...] mln. EUR, *Oddo* ataskaitoje SNCM laivynas, sumažinus jo vertę, palyginti su rinkos verte ⁽¹³⁹⁾, atskaičius komisinį mokestį ⁽¹⁴⁰⁾ ir atsižvelgus į teisinę riziką ⁽¹⁴¹⁾, įvertintas [...] mln. EUR.

4 lentelė

Bendrovės SNCM turto 2005 m. rugsėjo 30 d. vertinimo scenarijai

(milijonais EUR)

	Turto vertė pagal Oddo ataskaitą	Turto vertė pagal Komisijos ekspertą
Nematerialusis turtas	—	—
Materialusis turtas		
— Nuosavi laivai	[...]	[...]
— Nekilnojamas turtas ⁽¹⁾	[...]	[...]
Ilgalaikis finansinis turtas ⁽²⁾	[...]	[...]
<i>Ilgalaikis turtas</i>	[...]	[...]
Atsargos	—	—
Išankstinės įmokos ir daliniai mokėjimai	—	—
Iš klientų gautinos sumos	[...]	[...]
Kitos gautinos sumos	[...]	[...]
Grynieji pinigų srautai ⁽³⁾	[...]	[...]
Apskaitinės sukauptos pajamos	—	—
<i>Kitas turtas</i>	[...]	[...]
Visas turtas	[...]	[...]

⁽¹⁾ Dėl nekilnojamojo turto (įskaitant pagrindinę SNCM būstinę) Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad nustatyta likvidavimo vertė pagrįsta nekilnojamojo turto eksperto 2003 m. lapkritį atliktu vertinimu, padidintu [...] proc. atsižvelgiant į kainų pakilimą.

⁽²⁾ Ilgalaikis finansinis turtas iš esmės susijęs su SNCM turimomis bendrovių *Sudcargos*, *Aliso*, *CGTH*, *CMN* ir *Ferrytour* akcijomis.

⁽³⁾ Ši eilutė iš esmės taikoma iš valstybės gautinoms sumoms, pirmiausia kompensacijai už 2005 m. rugsėjį teiktą viešąją paslaugą ir socialinius mokesčius, kuriuos privalo mokėti darbdavys, dengiančioms pramonės ir prekybos darbuotojų asociacijų kompensacijoms, susijusioms su 2004 m. finansiniais metais.

Šaltiniai: *Oddo-Hastings* ataskaita, Komisijos eksperto ataskaita.

(288) Atsižvelgdama į pirmiau pateiktą lentelę Komisija konstatuoja, kad laivai sudaro įmonės turto vertinimo pagrindą. Šiuo klausimu Komisijos ekspertas, atlikęs, kai tai buvo įmanoma, lyginamąją analizę, nusprendė, kad vertės sumažinimas, pritaikytas bendrajai rinkos vertei, ir teisinė rizika buvo pagrįsti. Tuo remdamasis jis padarė išvadą, kad pagrindo nesutikti su Prancūzijos valstybės nustatyta laivyno verte nėra.

(289) Dėl vertės sumažinimo, palyginti su rinkos verte, Komisija mano, kad jo lygis atitinka sumažinimus, atliekamus įmonės likvidavimo atveju parduodant laivus. Komisijos ekspertas teigia, kad, pavyzdžiui, *Régie des Transports Maritimes*, nacionalinė Belgijos bendrovė, 1997 m. pardavė du keleivių ir automobilių keltus, sumažinusi jų vertę 35–45 % Bendrovė *Festival Cruises* neseniai pardavė tris kruizinius laivus, jų vertę sumažinusi vidutiniškai 20 % Taigi panašiais atvejais atliekami vertės sumažinimai

atitinka sumažinimus, kuriuos aptariamuoju atveju taikė Prancūzijos valdžios institucijos.

(290) Dėl teisinės rizikos Komisija mano, kad, rinkoje neįvykus jokiam panašiam sandoriui, argumentai, kuriais pateisinamas atsižvelgimas į teisinę riziką esant mažai rinkai, kurioje naudojami tipiniai, gana specialiai eksploatacijai sukurti laivai, yra pagrįsti.

(291) Be to, Komisija pažymi, kad jos nepriklausomas ekspertas nustatė didesnę SNCM ilgalaikio finansinio turto, pirmiausia jos turimų bendrovės CMN akcijų, vertę (nuo [...] mln. EUR iki [...] mln. EUR). Šiuo klausimu, atsižvelgdama į bendrovės *Stef-TFE* pasiūlymą nupirkti šias akcijas už [...] mln. EUR, pateiktą Komisijai rengiantis priimti šį sprendimą, pastaroji mano, kad SNCM likvidavimo atveju jos turimos bendrovės CMN akcijos pagrįstai vertintinos [...] mln. EUR.

- (292) Dėl vertinimų, pateiktų kituose balanso turto dalies straipsniuose, Komisijos ekspertas prieštaravimų nepateikė. Vis dėlto jis nesutinka su vertinimu, pateiktu straipsnyje „grynieji pinigų srautai“, nes mano, kad pastarasis yra deficitinis. Komisija mano, kad iš tikrųjų su šiuo balanso straipsniu susijęs duomuo turi būti nurodytas išsipareigojimų dalyje.
- (293) Atsižvelgdama į patikslinimus, bendrovės SNCM turtą 2005 m. rugsėjo 30 d. Komisija vertina [...] mln. EUR.
- Dėl bendrovės SNCM išsipareigojimų įvertinimo
- (294) Komisija konstatuoja, kad Prancūzijos valdžios institucijos sumą, mokėtiną privilegijuotiems kreditoriams, vertina [...] mln. EUR, o kreditoriams, kurių gautinos sumos neparemtos garantijomis – [...] mln. EUR (neįskaitant papildomų išieitinų kompensacijų).
- (295) Konkrečiai dėl socialinių išsipareigojimų Prancūzijos valdžios institucijos su sutartimis susijusio socialinio plano įgyvendinimo išlaidas vertina [...] mln. EUR. Šios išlaidos nustatytos atsižvelgiant į kiekvieno darbuotojo sutarties rūšį (neterminuotoji ar terminuotoji sutartis), statusą ir taikytinas kolektyvines sutartis (laivuose dirbantys darbuotojai, krante dirbantys darbuotojai, vadovai), įmonėje išdirbtą laiką, einamas pareigas ir darbo užmokestį. Į šią sumą įtrauktos kompensacijos už atleidimą iš darbo netaikant nuostatos dėl išpėjimo laikotarpio ([...] mln. EUR), kompensacijos už neišnaudotas atostogas ([...] mln. EUR), kolektyvinėje sutartyje nustatytos išieitinės kompensacijos ([...] mln. EUR) ir *Delalande* išmokos ([...] mln. EUR) (¹⁴²).
- (296) Su sutartimis nesusijusio socialinio plano įgyvendinimo išlaidas Prancūzijos valdžios institucijos vertina [...] mln. EUR. Šis socialinis planas apima visas lydimąsias priemones, susijusias su SNCM teisiniais ir reguliavimo išsipareigojimais atleidimo iš darbo srityje (¹⁴³) bei netiesioginėmis išlaidomis, patiriamomis vykdant su sutartimis nesusijusį socialinį planą (¹⁴⁴).
- (297) Pagrindinių eksploatavimo sutarčių nutraukimo nuostoliai iš esmės susidaro negražinamas [...] mln. EUR banko užstatas, kurį bendrovė SNCM pateikė siekdama užtikrinti tinkamą sutarties dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą vykdymą, prie kurių reikėtų pridėti sutartyje numatytą baudą už netinkamą išsipareigojimų vykdymą, lygią [...] proc. atskaitos finansinės kompensacijos, 2005 m. siekusios [...] mln. EUR, t. y. apie [...] mln. EUR.
- (298) Dėl grynųjų išsipareigojimų, susijusių su pagal išperkamosios nuomos sutartį naudojamų laivų perleidimu (¹⁴⁵), Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia, kad pagal tam tikras prielaidas (¹⁴⁶) už perleidimą gautos grynosios pajamos BRS brokerio vertinimu, sumažinus vertę palyginti su rinkos verte, atskaičius komisinį mokestį ir tarpininkavimo išlaidas, 2005 m. rugsėjo 30 d. siektų [...] mln. EUR. Kadangi sutaupyti mokesčių suma ir skolos bankams siekia [...] mln. EUR, skolų bankams, susijusių su laivų išperkamaąja nuoma, likutis yra [...] mln. EUR.

5 lentelė

Bendrovės SNCM išsipareigojimų 2005 m. rugsėjo 30 d. vertinimo scenarijai

(milijonais EUR)

	Išsipareigojimų vertė pagal Oddo ataskaitą	Išsipareigojimų vertė pagal Komisijos ekspertą
Išsipareigojimai privilegijuotiems kreditoriams:		
— Socialinės ir mokesčių skolos	[...]	[...]
— Turtu užtikrinti finansiniai išsipareigojimai (¹)	[...]	[...]
Su sutartimis susijusio socialinio plano įgyvendinimo išlaidos	[...]	[...]
Su savidraudos įstaigomis, kurioms priklauso į pensiją išėję darbuotojai, susijusios išlaidos (²)	[...]	[...]
Likvidavimo procedūros išlaidos	[...]	[...]
Papildomos eksploatavimo išlaidos (³)	[...]	[...]
Atsiskaitymas su privilegijuotaisiais kreditoriais	[...]	[...]
Subordinuoti išsipareigojimai (⁴)	[...]	[...]
Su sutartimis nesusijusio socialinio plano įgyvendinimo išlaidos	[...]	[...]
Pagrindinių eksploatavimo sutarčių nutraukimo išlaidos	[...]	[...]

(milijonais EUR)

	Įsipareigojimų vertė pagal Oddo ataskaitą	Įsipareigojimų vertė pagal Komisijos ekspertą
Papildomos išlaidos, susijusios su pagal išperkamosios nuomos sutartį naudojamų laivų pardavimu	[...]	[...]
Atsiskaitymas su kreditoriais, kurių gautinos sumos neparemtos garantijomis	[...]	[...]

(¹) Laivais *Napoléon Bonaparte* ir *Paglia Orba* užtikrinama paskolų, panaudotų jų finansavimui, suma.
(²) Šis balanso straipsnis susijęs su SNCM įsipareigojimu dengti dalį savidraudos įstaigų, kurioms priklauso į pensiją išėję jos darbuotojai, išlaidų.
(³) Iki likvidavimo procedūros pabaigos. Šios papildomos išlaidos pagrįstos prielaida, kad vieną mėnesį mokamas darbo užmokestis. Į jas taip pat įtrauktos nuosavų laivų eksploatavimo nutraukimo išlaidos, neatskaitytos nuo turto vertės. Šios išlaidos atitinka laivų laikymo prie krantinės, laukiant kol jie bus parduoti, sąnaudas.
(⁴) Subordinuoti įsipareigojimai skirstomi taip: atidėjiniai rizikai ir mokėjimams ([...] mln. EUR), su bendromis įmonėmis susijusios skolos ([...] mln. EUR), skolos su eksploatavimu susijusiems tiekėjams ([...] mln. EUR), bendrasis atstovavimas ([...] mln. EUR), grupės ir dalininkų skolos ([...] mln. EUR), atidėti įsipareigojimai ([...] mln. EUR).
Šaltiniai: *Oddo-Hastings* ataskaita, Komisijos eksperto ataskaita

(299) Komisija pažymi, kad daugiausia SNCM įsipareigojimų sudaro socialiniai įsipareigojimai. Dėl pirmenybinių socialinių įsipareigojimų, t. y. dėl išlaidų, patiriamų vykdamas su kolektyvinėmis sutartimis susijusių socialinį planą, Komisijos ekspertas, remdamasis apklausomis, patikrino visas plano sudedamųjų dalių apskaičiavimo formules ir trūkumų ar klaidų nenustatė. Atsižvelgdama į šį patikrinimą Komisija mano, kad Prancūzijos valdžios institucijų nurodyta [...] mln. EUR suma, priskiriama su sutartimis susijusiam socialiniam planui, yra pagrįsta.

(300) Dėl papildomų eksploatavimo išlaidų Komisija mano, kad vertinti reikėtų atsargiai atsižvelgiant į teisės aktus, pirmiausia į Prekybos kodekso L.622–10 straipsnį ir į 1985 m. gruodžio 27 d. Dekreto Nr. 85–1388 119–2 straipsnį, pagal kuriuos kompetentingas Komerčių bylų teismas gali įpareigoti SNCM tęsti eksploataciją dar du mėnesius, o prokuratūros prašymu šis laikotarpis gali būti pratęstas atsižvelgiant į bendrovės įsipareigojimą teikti viešąją paslaugą.

(301) Dėl subordinuotųjų įsipareigojimų Komisijos ekspertas prieštaravimų nepateikė. Tačiau jis vietoj [...] mln. EUR sumos įrašė [...] mln. EUR sumą, gautą kitaip įvertinus straipsnį „grynieji pinigų srautai“. Komisija mano, kad toks pataisymas pagrįstas atsižvelgiant į pakeitimus, atliktus vertinant bendrovės SNCM turą.

(302) Dėl su kolektyvinėmis sutartimis nesusijusio socialinio plano įgyvendinimo išlaidų (neįskaitant papildomų išiešinių kompensacijų) Komisijos ekspertas mano, kad su teisiniais ginčais susijusias išlaidas reikėtų vertinti [...] mln. EUR, o ne [...] mln. EUR, kaip nurodo Prancūzijos valdžios institucijos. Šiuo klausimu Komisija mano, kad neabejotina, jog profsąjungos pareikalautų terminuotąsias sutartis pakeisti neterminuotosiomis (¹⁴⁷); tačiau Komisija mano, kad nurodomi skaičiai turi būti susiję tik su darbuotojais, dirbančiais pagal terminuotąsias darbo

sutartis, nes beveik neabejotina, kad tokia rizika, susijusi su šiais darbuotojais, pasitvirtins (t. y. reikia atsižvelgti į [...] terminuotąsias sutartis). Tariant, kad mėnesio darbo užmokestis neatskaičius mokesčių yra [...] EUR ir pridant kompensaciją, lygią 9 mėnesių darbo užmokesčiui, taikomą pirmosioms [...] terminuotosioms sutartims, bei kompensaciją, lygią 6 mėnesių darbo užmokesčiui, taikomą paskesnėms [...] sutartims, susidaro [...] mln. EUR suma.

(303) Dėl grynųjų įsipareigojimų, susijusių su pagal išperkamosios nuomos sutartį naudojamų laivų perleidimu, Komisija mano, kad prielaidos, pagal kurias atlikti apskaičiavimai, yra pagrįstos, pirmiausia dėl sutarčių su ekonominių interesų grupėmis nuostatų, pagal kurias bendrovės mokesčių lengvatos, taikomos laivams, plaukiojantiems su Prancūzijos vėliava, eksploatuoti. Taip pat pagrįsta, kad teisinė rizika netaikoma pagal išperkamosios nuomos sutartį naudojamiems laivams, nes pastaruosius parduoda paskolas ekonominių interesų grupėms suteikę bankai. Šiomis aplinkybėmis Komisijos nuomone, atsižvelgti į tarpininkavimo išlaidas nuo 2005 m. rugsėjo 30 d. iki faktinės laivo pardavimo dienos, yra pagrįsta.

(304) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad 2005 m. rugsėjo 30 d. SNCM pirmenybiniai įsipareigojimai siekia [...] mln. EUR, o nepirmenybiniai – [...] mln. EUR.

Dėl nemokumo konstatavimo

(305) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad 2005 m. rugsėjo 30 d. SNCM turto vertė ([...] mln. EUR) buvo nepakankama, kad bendrovė atsiskaitytų su privilegijuotaisiais kreditoriais (būdamas skolinga [...] mln. EUR) ir kreditoriais, kurių gautinos sumos neparemtos garantijomis (būdamas skolinga [...] mln. EUR).

Išvada

(306) Tokiomis aplinkybėmis, nesiimant veiksmų išskoliniams padengti (žr. toliau), taip pat atsižvelgiant į šio sprendimo 273 konstatuojamąją dalį ir bendrovės SNCM nemokumą, pastarosios likvidavimo atveju išlaidas sudarytų tik papildomos išeitinės kompensacijos, t. y. [...] mln. EUR.

(307) Iš to darytina išvada, kad Prancūzijos valdžios institucijų sprendimas parduoti bendrovę SNCM už neigiamą 158 milijonų EUR kainą, palyginus pastarąją su mažiausiomis bendrovės likvidavimo išlaidomis, siekiančiomis [...] mln. EUR, gali būti laikomas atitinkančiu pasirinkimą, kurį padarytų rinkos sąlygomis veikianti privačių įmonių grupė.

10.2.2.2. Dėl priverstinio bendrovės SNCM likvidavimo pasekmių

(308) Komisija išnagrinėjo ir Prancūzijos valdžios institucijų argumentą, pagal kurį valstybė, kaip kontrolinį akcijų paketą turinti akcininkė, įmonės likvidavimo atveju galėtų būti įpareigota padengti išskolinimus (žr. toliau). Tokiu atveju, pasak Prancūzijos valdžios institucijų, apskaičiuojant valstybei, kaip akcininkei, tenkančias likvidavimo išlaidas, reikia atsižvelgti į nacionalinę teisę (tai pripažino ir Komisija savo sprendime dėl ABX⁽¹⁴⁸⁾ ir kiekvieną atvejį vertinti atskirai atsižvelgiant į sektoriaus ypatybes⁽¹⁴⁹⁾ ir susiklosčiusias aplinkybes.

(309) Šiuo atveju Komisija pažymi, kad Prancūzijos valdžios institucijos 2006 m. kovo 28 d. jai pateikė dokumentus, patvirtinančius, kad SNCM akcininkas pradėjo ieškoti pigiausios išeities, iš pat pradžių svarstydamas dvi galimybes: įmonės likvidavimo ir jos pardavimo už neigiamą kainą.

(310) Remdamosi minėtomis Komisijai pateiktomis ekspertizėmis Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad visos faktinės išlaidos, kurias kaip akcininkė per CGMF būtų patyrusi Prancūzijos Respublika, 2005 m. rugsėjo 30 d. būtų siekusios nuo [...] iki [...] mln. EUR. Taip vertinant pirmiausia atsižvelgiama į riziką, kad Prancūzijos valstybė būtų galėjusi būti įpareigota padengti išskolinimus, jei teismas būtų nusprendęs ją laikyti faktine SNCM vadove,

taip pat į riziką, kad valstybė būtų galėjusi būti įpareigota atleistiems darbuotojams sumokėti papildomas išeitines kompensacijas. Prancūzijos valdžios institucijų nuomone, į šią riziką reikia atsižvelgti apskaičiuojant faktines galimo SNCM likvidavimo išlaidas.

(311) Todėl reikia įvertinti, kiek iš viso išlaidų kaip akcininkei būtų tekę patirti Prancūzijai priverstinio bendrovės SNCM likvidavimo atveju, siekiant nustatyti, ar, atsižvelgdamas į tikimybę būti priverstam padengti šias išlaidas ir į jų dydį⁽¹⁵⁰⁾, apdairus privatusis akcininkas nebūtų verčiau nedelsdamas pardavęs sau pavaldžią įmonę už neigiamą 158 milijonų EUR kainą užuot rizikavęs.

a) Dėl tikėtino reikalavimo valstybei padengti išskolinimus

(312) Pagal Prancūzijos įstatymus priverstinai likviduojamos bendrovės likvidatorius turi teisę prieš buvusius bendrovės vadovus pateikti ieškinį dėl atsakomybės nustatymo, vadinamąjį ieškinį dėl išskolinimų padengimo, pateikiamą įmonės restruktūrizavimo plano vykdymo nutraukimo, teismo įmonės mokumo atkūrimo arba priverstinio jos likvidavimo atveju⁽¹⁵¹⁾.

(313) Ieškinio dėl išskolinimų padengimo pateikimas prieš buvusius bankrutuojančios bendrovės vadovus grindžiamas būtinybe atkurti jos turtą, – tai viena iš likvidatoriui patikėtų užduočių.

(314) Keliuose iš Komisijai atsiųstų raštų Prancūzijos valdžios institucijos tvirtino, kad tikimybė, jog nacionalinis teismas įpareigos valstybę padengti jos vadovaujamos įmonės išskolinimus, yra daugiau nei tikėtina ir kad apskaičiuojant faktines galimo bendrovės SNCM likvidavimo išlaidas reikia į ją atsižvelgti.

(315) Kartu su 2008 m. vasario 28 d. raštu bendrovė SNCM pateikė ekspertų ataskaitą, kurioje įvertinamos teisinės ieškinio dėl išskolinimų padengimo pateikimo prieš Prancūzijos valstybę pasekmės. Šioje ataskaitoje daroma išvada, kad labai tikėtina, jog Komercinių bylų teismas išnagrinėjęs bylą nuspręs, kad atsakomybė už išskolinimus tenka valstybei ir įpareigos ją padengti visas socialines SNCM skolas.

- (316) Šiuo klausimu Komisija mano, kad, atsižvelgiant į nustatytą SNCM nemokumą (žr. pirmiau) ir galimą pagal 1985 m. įstatymą likvidatoriaus nustatytą civilinę atsakomybę dėl neveikimo bei nuo 2005 m. kreditorių turimą teisę pateikti ieškinį, labai tikėtina, kad priverstinio SNCM likvidavimo atveju prieš Prancūzijos valstybę ieškinys dėl įsiskolinimų padengimo būtų pateiktas ⁽¹⁵²⁾.
- (317) Atitinkamuose teisės aktuose nustatyta, kad likviduojamos bendrovės skolas gali būti įpareigoti padengti jos buvę teisiniai ar faktiniai vadovai, esant visoms keturioms sąlygoms.
- i) *Valstybės pripažįstama teisine ar faktine priverstinai likviduojamos įmonės vadove* ⁽¹⁵³⁾
- (318) Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad SNCM ekspertas pateikė išsamią analizę, leidžiančią prieiti prie išvados, kad labai tikėtina, jog Prancūzijos valstybė būtų buvusi pripažinta faktine SNCM vadove. Iš esmės minėto eksperto ataskaitoje remiantis atitinkama teisės praktika ⁽¹⁵⁴⁾ įrodoma, kad valstybė atliko pozityvių valdymo ir vadovavimo veiksmų, kurie aiškiai nebuvo pagal įstatymą nustatyta administracinė priežiūra, be to, tai vyko ilgą laikotarpį. Pirmiausia, pagal SNCM eksperto ataskaitą, valstybė priėmė tam tikrus sprendimus remdamasi priežiūros įgaliojimais, kuriuos pati nustatė, taip juos viršydamą ir tam tikrus sprendimus priimdama įmonės vardu vietoj vadovų, turinčių įgaliojimus tokiems sprendimams priimti. Be to, manoma, kad SNCM valdymo organai valdydami įmonę faktiškai nebuvo nepriklausomi nuo valstybės. Galiausiai valstybė pati ėmė vykdyti SNCM valdymo organų funkcijas pati priimdama strateginius sprendimus ir apie juos minėtiems organams nepranešdama.
- (319) Komisija konstatuoja, kad Prancūzijos valdžios institucijos savo 2008 m. kovo 28 d. rašte teigia neabejojančios dėl to, kad Prancūzijos valstybė turi būti laikoma faktine SNCM vadove. 2006 m. lapkričio 20 d. rašte Prancūzijos valdžios institucijos pačios teigia, kad teismas valstybė, kaip SNCM akcininkę, turėtų pripažinti šios įmonės vadove. Tačiau akivaizdu, kad vien tokio pareiškimo, pateikto vykstant valstybės pagalbos procedūrai, nepakanka norint teisiškai įrodyti, kad teismas nuspręstų nacionalines valdžios institucijas laikyti faktinėmis įmonės, kuriai skirtos aptariamąsios priemonės, vadovėmis ir juo labiau – norint nustatyti tokios galimybės tikimybės laipsnį.
- (320) Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgdama į išvadą, prie kurios prieita šio sprendimo 1 skirsnyje, Komisija neturi išsamiau pasisakyti dėl Prancūzijos valdžios institucijų pateiktų duomenų vertinimo.
- ii) *Prancūzijos valstybės, kaip faktinė priverstinai likviduojamos įmonės vadovės, padaro vieną ar kelias valdymo klaidas*
- (321) Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad SNCM eksperto ataskaitoje, remiantis nebaigtiniu faktų sąrašu, siekiama įrodyti, kad valstybė, faktinė SNCM vadovė, padarė valdymo klaidų.
- (322) Pirmiausia nurodyta, kad Prancūzijos valstybė padarė investavimo klaidų [...]. Be to, ji padarė nemažai valdymo klaidų [...] srityje.
- (323) Šiuo klausimu [...] ⁽¹⁵⁵⁾. 2007 m. balandžio 30 d. rašte Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžė labai didelę tikimybę, kad valstybė būtų pripažinta atsakinga, atsižvelgiant į Prekybos kodekso L. 651–2 straipsnyje apibrėžtus kriterijus [...], kuriais vadovaujantis nustatoma valdymo klaida. Tačiau akivaizdu, kad vien tokio pareiškimo, pateikto vykstant valstybės pagalbos procedūrai, nepakanka norint teisiškai įrodyti, kad teismas būtų nusprendęs, jog nacionalinės valdžios institucijos padarė nurodytų klaidų ir juo labiau – norint nustatyti tokios tikimybės laipsnį.
- iii) *Nemokumo konstatavimas*
- (324) Šiuo klausimu Komisija konstatuoja, kad 2006 m. lapkričio 16 d. rašte Prancūzijos valdžios institucijos, remdamosi minėtomis CGMF ir *Oddo-Hastings* ataskaitomis, nurodė, kad SNCM yra nemoki. Komisija pažymi, kad 2008 m. vasarį Komisijai pateiktoje SNCM eksperto ataskaitoje, susijusioje su ieškiniu dėl įsiskolinimų padengimo, nustatant turto nepakankamumą įmonės priverstinio likvidavimo atveju taip pat remiamasi minėtomis ataskaitomis. Pirmiausia *Oddo-Hastings* ataskaitoje nustatytas [...] mln. EUR turto nepakankamumas 2005 m. rugsėjo 30 d., apskaičiuotas kaip SNCM turto vertės ([...] mln. EUR) ir išpareigojimų vertės (skolos privilegijuotiesiems kreditoriams ir skolos kreditoriams, kurių gautinos sumos neparemtos garantijomis, atitinkamai siekiančios [...] mln. EUR ir [...] mln. EUR), skirtumas.

- (325) Komisija pažymi, kad pagal minėtus Prancūzijos teisės aktus nemokumas nustatomas, kai bendrovės likvidatorius disponuoja nepakankamu turtu, kad būtų galima atsiskaityti su kreditoriais (tiek privilegijuotaisiais, tiek ne). Konkrečiai socialinės įmonės skolos yra *a minima* susidarytos iš įprasto darbo užmokesčio fondo, t. y. tiesiogiai susijusio su darbo sutartimi, kolektyvine sutartimi arba įstatymu, kurį likvidatorius savaime įrašo įmonės balanso išpareigojimų dalyje ⁽¹⁵⁶⁾.
- (326) Komisija pirmiau nustatė, kad SNCM turto nepakankamumas 2005 m. rugsėjo 30 d. siekia [...] mln. EUR.
- iv) *Priežastinis klaidų ir nustatyto nemokumo ryšys*
- (327) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad pagal Prancūzijos įstatymus ieškovas, pateikęs ieškinį dėl išskolinimų padengimo, negali nustatyti išskolinimo, susidariusio dėl vadovo padarytos valdymo klaidos, dydžio. Pagal Prekybos kodekso L. 624–3 straipsnį juridinio asmens vadovas gali būti patrauktas atsakomybėn, net jei jo valdymo klaida tėra viena iš išskolinimų susidarymo priežasčių, ir gali būti įpareigotas padengti visas socialines skolas arba jų dalį, net jei tik dalis šių skolų susidarė dėl jo kaltės ⁽¹⁵⁷⁾.
- (328) Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad, pasak SNCM eksperto, valdymo klaidų ir nustatyto nemokumo ryšis yra akivaizdus. Pagal šio eksperto vertinimus finansinė žala, padaryta dėl nebaigtiniame sąraše išvardytų valstybės klaidų, minimų šio sprendimo 322 konstatuojamojoje dalyje, siekia [...] mln. EUR ⁽¹⁵⁸⁾.
- (329) Prancūzijos valdžios institucijos [...] ⁽¹⁵⁹⁾.
- (330) Be to, Komisija konstatuoja, kad Prancūzijos valdžios institucijos 2006 m. lapkričio 16 d., 2007 m. balandžio 27 d. ir 2008 m. kovo 28 d. raštuose [...] ⁽¹⁶⁰⁾. Prancūzijos valdžios institucijos [...] ⁽¹⁶¹⁾. Savo 2005 m. lapkričio 16 d. rašte Prancūzijos valdžios institucijos pačios pripažino, kad „akivaizdu, jog valstybė-akcininkė, kurią teismas pagal Prekybos kodekso L651–2 straipsnį greičiausiai pripažintų faktine SNCM vadove, būtų įpareigota padengti visus SNCM išskolinimus“.
- (331) Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgdama į išvadą, prie kurios prieita šio sprendimo 1 skirsnyje, Komisijai nebūtina išsamiau pasisakyti dėl Prancūzijos valdžios institucijų pateiktų duomenų vertinimo.
- b) Dėl visų priverstinio bendrovės SNCM likvidavimo išlaidų vertinimo**
- Faktiniam vadovui tenkančių išskolinimų dalies nustatymas
- (332) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, šiame bylos etape Komisija neprivalo įvertinti tikrosios akcininko patraukimo atsakomybės ekonominės vertės.
- (333) Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad pagal Prekybos kodekso L624–3 straipsnį teisinis arba faktinis likviduojamos bendrovės vadovas tokiomis aplinkybėmis įpareigojamas padengti visus nustatytus išskolinimus arba jų dalį.
- (334) Komisija pažymi, kad teisminės institucijos turi visišką laisvę spręsti, ar reikia įpareigoti vadovą padengti visas socialines skolas arba jų dalį. Atitinkama teismų praktika rodo, kad teismai įvertina vadovų elgesį ir priima sprendimus atsižvelgdami į nustatytas aplinkybes.
- (335) Kaip nurodyta pirmiau, Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad Prancūzijos valstybė būtų buvusi įpareigota padengti nuo [...] iki [...] proc. nustatytų išskolinimų, t. y. nuo [...] mln. EUR iki [...] mln. EUR.
- (336) Komisija pabrėžia, kad bendrovės *Mines de Salsignes*, BRGM (pramoninio ir komercinio pobūdžio viešosios įstaigos) ⁽¹⁶²⁾ pavaldžiosios bendrovės, atveju, susidarius padėčiai, panašiai į SNCM padėtį, Kasacinio teismo Komercinių bylų kolegija įpareigojo BRGM ir jos pavaldžiausias įmones, kaip faktinį vadovą, kartu su kitais *Mines de Salsignes* vadovais padengti visus išskolinimus. ⁽¹⁶³⁾ Socialinių skolų dalis, kurią turėjo padengti bendrovė *Coframines* ir BRGM, taigi *in fine* valstybė, siekė 73,6 % Priimdama šį sprendimą teismas nustatė, kad direktorių valdyba buvo priklausoma nuo dviejų minėtų įstaigų.
- (337) Tačiau Komisija mano, kad Prancūzijos valdžios institucijos neįrodė, kad valstybės pagalbos taisyklių požiūriu minėtas valstybės padarytas valdymo klaidas, dėl kurių įmonė patyrė nuostolių, būtų galėjęs padaryti bet kuris kitas rinkos sąlygomis veikiantis privatusis akcininkas. Pabrėžtina, kad siekiant nustatyti, ar, atsižvelgdamas į tikimybę privalėti padengti šias išlaidas ir į jų dydį (t. y. į būsimos sankcijos rizikos grynąją aktualizuotą vertę), apdairus privatusis akcininkas būtų verčiau nedelsdamas pardavęs savo pavaldžiąją įmonę už neigiamą 158 milijonų EUR kainą, užuot rizikavęs, galėtų būti atsižvelgta tik į tokias pagrįstas klaidas. Šiuo atveju nesilaikoma požiūriu, kad privačiojo investuotojo klaidos būtų padarytos dėl neveršlininkiškumo, o greičiau būtų bendrojo pobūdžio klaidos (padarytos, pavyzdžiui, socialiniais ar regioninės plėtros tikslais).

(338) Komisija neneigia, kad tam tikruose nacionalinės teisės aktuose išimtiniais atvejais numatyta galimybė tretiesiems asmenims pateikti ieškinį prieš likviduojamos bendrovės akcininkus, pirmiausia jei šie akcininkai gali būti laikomi teisėtais ar faktiniais vadovais, padariusiais valdymo klaidų, dėl kurių įmonė patyrė nuostolių. Vis dėlto, nors pagal Prancūzijos teisės aktus tokia galimybė ir yra, Komisija mano, kad Prancūzijos valdžios institucijos šiuo atveju Komisijos abejonių, susijusių su argumentais dėl tikimybės, kad SNCM likvidavimo atveju Prancūzijos valstybė būtų buvusi įpareigota padengti šios bendrovės įsiskolinimus, pakankamai neišskleidė. Tačiau, atsižvelgiant į išvadą, prie kurios prieita pirmiau, 1 skirsnyje, šiame sprendime padaryti išvadą šiuo klausimu nebūtina.

Galimo įpareigojimo SNCM priverstinio likvidavimo atveju sumokėti papildomas išeitines kompensacijas nustatymas

(339) Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, atsižvelgiant į teismų praktiką šioje srityje⁽¹⁶⁴⁾, teismas greičiausiai būtų įpareigojęs Prancūzijos valstybę ne tik padengti įmonės įsiskolinimus, bet ir sumokėti papildomas išeitines kompensacijas (t. y. nuo [...] iki [...] mln. EUR). Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, visos faktinės išlaidos, kurias kaip akcininkei būtų tekę patirti Prancūzijos valstybei, būtų siekę nuo [...] mln. EUR iki [...] mln. EUR.

(340) Prancūzijos valdžios institucijos patikslina, kad Prancūzijos teismai neseniai priimtuose sprendimuose yra įpareigoję teisinį ar faktinį vadovą padengti ne tik įsiskolinimus, bet ir papildomas išeitines kompensacijas, apskaičiuotas pagal iki likvidavimo įmonės parengtą socialinį planą.

(341) Pirmiausia Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad *Aspocomp* bylos atveju, Prancūzijos bendrovė *Aspocomp SAS*, kurios 99 % akcijų priklausė Suomijos bendrovei *Aspocomp Group Oyj*, 2002 m. sausio 18 d. pasirašė susitarimą dėl bendrosios įmonės, kuriame buvo apibrėžtos socialinio plano įgyvendinimo sąlygos, išmokant kompensacijas 210 darbuotojų (iš viso įmonėje dirbo 550 darbuotojų). Šiame susitarime pirmiausia buvo nurodytos kompensuojamųjų išmokų ir papildomų kompensacijų sumos, taip pat apibrėžta pagalba savanoriškai iš darbo išėjusiems darbuotojams. Tačiau pasikeitus grupės strategijai, pagrindinė bendrovė, *Aspocomp Group Oyj*, 2002 m. vasario 21 d. nusprendė savo pavaldžiosios bendrovės *Aspocomp SAS* nebefinansuoti ir taip privertė ją bankrutuoti. Dėl šio sprendimas pavaldžiajai bendrovei buvo *de facto* sutrukdyta įvykdyti savo įsipareigojimus, prisiimtus pagal susitarimą dėl bendrosios įmonės, ir ji buvo priversta atleisti visus likusius darbuotojus.

(342) Tokiomis aplinkybėmis Rueno apeliacinis teismas patvirtino Evrė darbo ginčų teismo sprendimą ir įpareigojo bendrovę *Aspocomp Group Oyj*, kuri 99 % kontroliavo

savo pavaldžiosios bendrovės valdymą, sumokėti: i) darbuotojams, susijusiems su susitarimu dėl bendrosios įmonės – visas kompensuojamąsias išmokas ir papildomas išmokas, numatytas minėtame susitarime, taip pat kompensacijas dėl atleidimo be realios ir svarbios priežasties ir ii) darbuotojams, atleistiems bankrutavus bendrovei *Aspocomp* – lygiavertės kompensacijas, būdamas tos nuomonės, kad pagrindinės bendrovės, nesilaikančios prisiimtų įsipareigojimų, elgesys smerktinai nelojalus ir lengvabūdiškas.

(343) Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad iš bylos dokumentų matyti, jog 2002 m. socialinio plano pagrindu sukurtą ir suderėtą socialinį planą, pradėtą įgyvendinti 2005 m., 2005 m. balandžio 25 d. SNCM akcininkas sustabdė, nepasitaręs su įmonės vadovais. Be to, Komisija konstatuoja, kad šis planas buvo sudarytas prieš valstybei nusprendžiant parduoti SNCM.

(344) Komisija mano, kad SNCM likvidavimo atveju įmonės darbuotojai šio socialinio plano nuostatomis neabejotinai būtų pasirėmę teisme.

(345) Siekiant, kad tokio požiūrio būtų galima laikytis šiuo atveju, Komisija turėtų nustatyti: i) ar teismas būtų nubaudęs valstybę narę už tai, kad ji, nepasitarusi su įmonės vadovais, sustabdė aptariamą socialinio plano įgyvendinimą, ii) sumą, kurią tokiu atveju būtų galėjusi būti įpareigota sumokėti valstybė narė, ir iii) tokios tikimybės laipsnį⁽¹⁶⁵⁾.

(346) Komisija pažymi, kad Kasacinio teismo Komercinių bylų kolegijos sprendimas, kuriame teismas pažymi, kad būtų pasirengęs priimti ieškinį dėl atsakomybės nustatymo prieš pagrindinę bendrovę, dėl kurios neteisėtų veiksmų bankrutavo pavaldžioji bendrovė ir teko masiškai atleisti darbuotojus⁽¹⁶⁶⁾, atitinka *Aspocomp* byloje priimtą sprendimą.

(347) Tačiau šiuo klausimu Komisija konstatuoja, kad Rueno apeliacinio teismo sprendime nustatytas principas iki šiol nepatvirtintas kitais tokio pat pobūdžio sprendimais. Todėl Komisija mano, kad Prancūzijos valdžios institucijos nepakankamai išskleidė Komisijos abejones, ar atsižvelgiant į šį teismo sprendimą, SNCM akcininkas būtų buvęs patrauktas atsakomybėn ir įpareigotas sumokėti papildomas išeitines kompensacijas. Tačiau atsižvelgiant į išvadą, prie kurios prieita pirmiau, 1 skirsnyje, šiame sprendime padaryti išvadą šiuo klausimu nebūtina.

10.2.2.3. Iš v a d a

(348) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad sprendimas parduoti SNCM už neigiamą 158 milijonų EUR kainą atitinka sprendimą, kurį, atsižvelgdama į socialines išlaidas, kurių tektų patirti dėl įmonės likvidavimo, būtų priėmusi rinkos sąlygomis veikianti privačių įmonių grupė.

- (349) Pirmiau pateiktoje analizėje Komisija rėmėsi tik tokiomis prielaidomis, kurios jai atrodė racionalios ir pakankamai pagrįstos. Pagal šiuos vertinimus atotrūkį tarp Prancūzijos valdžios institucijų pasirinkto scenarijaus ir alternatyvaus sprendimo sudarytų bent [...] mln. EUR; to visiškai pakaktų galimai klaidai, padarytai atliekant analizę, ištaisyti.
- (350) Be to, Komisija mano, kad neigiama 158 milijonų EUR kaina nustatyta įvykus valstybės ir privačių perėmėjų deryboms, pasibaigus viešai, skaidriai, nediskriminuojančiai ir besąlygiškai atrankos procedūrai. Todėl Komisija mano, kad ši kaina, kuri yra galima mažiausia neigiama kaina, yra rinkos kaina.
- (351) Komisija pažymi, kad, nepaisant šio sprendimo 284 konstatuojamojoje dalyje minėtų apribojimų, Komisijos ekspertas patikrino SNCM turto įvertinimo scenarijus taikydamas metodą, pagal kurį atsižvelgiama į su pagrindine veikla susijusius patikslintus laisvuosius pinigų srautus, nustatytus Prancūzijos valdžios institucijų užsakymu parengtoje HSBC banko ataskaitoje. Komisijos ekspertas mano, kad HSBC skaičiavimai buvo atlikti tinkamai. Remiantis pagal šį modeliavimą gautais rezultatais galima daryti išvadą, kad už SNCM sumokėta kaina atitinka įmonės vertę, nustatytą taikant metodą, pagal kurį atsižvelgiama į su pagrindine veikla susijusius laisvuosius pinigų srautus, patikslintus operacijos atlikimo metu.
- (352) Iš 1 skirsnio matyti (nesant būtinybės padaryti išvadas 2 skirsnyje išdėstytais klausimais), kad minėta priemonė ekonominio pranašumo nei bendrovei SNCM, nei privatiems perėmėjams nesuteikia. Todėl 158 milijonų EUR valstybės kapitalo injekcija, atlikta prieš perleidžiant įmonę privatiems perėmėjams, t. y. neigiama 158 milijonų EUR pardavimo kaina, nelaikoma valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

10.3. Bendrovės CGMF atlikta 8,75 milijono EUR kapitalo injekcija

10.3.1. Teisinis pagrindas

- (353) Jei aptariamasis valstybės institucijų įnašas atliekamas tuo pat metu ir panašiomis sąlygomis, kaip ir reikšminga privačiųjų ekonominės veiklos dalyvių kapitalo injekcija, ekonominio pranašumo suteikimo klausimą galima iškart atmesti⁽¹⁶⁷⁾.
- (354) Pagal Komisijos sprendimų praktiką, patvirtintą Bendrijos teismo, tokiomis aplinkybėmis iškart atmetamas klausimas dėl pagalbos, kaip valstybės kapitalo injekcijos, pobūdžio, jei įvykdytos visos trys sąlygos:

— privatų įnašą turi atlikti ūkinės veiklos dalyviai. Taip nėra darbuotojų dalyvavimo atitinkamos įmonės kapitale atveju⁽¹⁶⁸⁾,

— privatus įnašas turi būti reikšmingas. Taip nėra, pavyzdžiui, tuo atveju, jei privatus įnašas sudaro tik 3,3 % bendros investicijos sumos⁽¹⁶⁹⁾,

— privatus įnašas turi būti atliekamas tuo pat metu, kaip ir viešasis. Taip Teismas patvirtino Komisijos analizę, pagal kurią viešieji įnašai gali būti valstybės pagalba, jei privačiosios investicijos į tą pačią įmonę atliekamos vėliau nei viešosios⁽¹⁷⁰⁾. Vis dėlto Komisija sutinka kartais atsižvelgti į privačiąją investiciją, atliktą šiek tiek vėliau nei viešoji, pirmiausia, jei privatus investuotojas viešojo įnašo atlikimo metu jau yra pasirašęs ketinimų protokolą⁽¹⁷¹⁾.

10.3.2. Teisinio pagrindo taikymas aptariamuoju atveju

- (355) Pirmiausia Komisija konstatuoja, kad SNCM akcijos buvo parduotos ūkinės veiklos vykdytojams, BCP ir VT. Įvykus pardavimo operacijai valstybė turėjo tuo pat metu padidinti įmonės kapitalą 8,75 milijono EUR, siekdama pagal įsipareigojimą (pirmiausia darbuotojų atžvilgiu) išlaikyti 25 % SNCM akcijų.
- (356) Be to, Prancūzijos valstybės 8,75 milijono EUR įnašą reikia palyginti su privačių perėmėjų įnašu, t. y. 26,25 milijono EUR. Šis pasiskirstymas pagrįstas, kaip jau minėta, Prancūzijos valdžios institucijų įsipareigojimu išlaikyti 25 % atitinkamos įmonės akcijų. Privačiam įnašui sudarant 75 % visos sumos Komisija mano, kad jis yra reikšmingas. Be to, Komisija pažymi, kad privatieji partneriai disponuoja tvirta finansine struktūra, kad SNCM įsigijimas puikiai išlieja į jų verslo strategiją ir kad minėtų perėmėjų verslo plane numatyta 2009 m. pabaigoje atkurti įmonės pelningumą.
- (357) Galiausiai dėl abiejų kapitalo injekcijų vienalaikiškumo Komisijos ekspertas patikrino, ar visi SNCM akcininkai, įskaitant CGMF, pervedė minėtas sumas.
- (358) Iš tikrųjų jis įsitikino, kad 2006 m. gegužės 31 d. SNCM direktorių valdyba konstatavo, jog buvo atliktos visos minėtos operacijos. Pirmiausia 2006 m. gegužės 31 d. visi akcininkai kartu ir tuo pat metu padidino įmonės kapitalą 35 milijonais EUR. Tai įvyko tuo pat metu atlikus dvi operacijas: i) pirmasis kapitalo padidinimas buvo atliktas vien tik perėmėjams pasirašius [...] akcijų, apmokant grynaisiais pagal nominaliąją vertę ([...] eurų); ii) antrasis kapitalo padidinimas buvo atliktas pasirašius [...] akcijų (apmokant vieną ketvirtadalį jų nominaliosios vertės), kurių vieną dalį pasirašė perėmėjai ([...] akcijų, t. y. už 26,25 milijono EUR), o kitą – Prancūzijos valstybė per bendrovę CGMF ([...] akcijų, t. y. už 8,75 milijono EUR), tokiomis pat sąlygomis, t. y. apmokant grynaisiais pagal nominaliąją [...] eurų vertę.

- (359) Taigi viešoji ir privačioji kapitalo injekcijos buvo atliktos visiškai tuo pačiu metu.
- (360) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad teismų praktikoje nustatytos sąlygos, pagal kurias iškart atmetamas klausimas dėl aptariamąja priemone teikiamos pagalbos pobūdžio, yra įvykdytos. Todėl Komisija mano, kad Prancūzijos valstybės atlikta 8,75 milijono EUR kapitalo injekcija nesuteikia bendrovei SNCM ekonominio pranašumo, nes ši injekcija buvo atlikta kartu su privataus kapitalo injekcija, panašiomis sąlygomis pagal Bendrijos teismų praktiką.
- (361) Bet kuriuo atveju Komisija mano, kad valstybės įnašo grąžos norma, t. y. [...] proc. per metus, reiškia ilgalaikį pelningumą, atitinkantį privataus investuotojo investuoto kapitalo grąžos normą.
- (362) Šiuo klausimu Komisija konstatuoja, kad pastovi valstybės kapitalo investicijos į SNCM grąža panaikina riziką, kad valstybė turės vykdyti verslo planą, nes ši grąža yra visiškai atsieta nuo bendrovės veiklos našumo (teigiamo ar neigiamo). Taigi SNCM įpareigojimas teikti viešąją paslaugą neleidžia valstybei padidinti pelno, planuojamo iš jos dalyvavimo įmonės kapitale.
- (363) Komisijos ekspertas iš to daro išvadą, kad rizikos atžvilgiu Prancūzijos valstybės kapitalo injekcija yra artimesnė obligacijai su fiksuota palūkanų norma nei investicijai į akcijas. Taigi, [...] proc. kapitalo investicijos grąža lygintina su Prancūzijos privataus sektoriaus obligacijų norma operacijos atlikimo metu. Pasak Komisijos eksperto, 2006 m. gegužės pabaigoje ši norma siekė 4,15 %
- (364) Galiausiai Komisija mano, kad nuostata dėl atsisakymo perimti SNCM nėra tokio pobūdžio, kad neigtų vienodo požiūrio į investuotojus principą. Iš tikrųjų ši nuostata susijusi su visišku SNCM perleidimu privatiems perėmėjams, o ne su investicija (35 milijonai EUR), kurią į privatizuotą SNCM tuo pačiu metu atliko privatus perėmėjas (26,25 milijono EUR) ir valstybė (8,75 milijono EUR).
- (365) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad aptariamoji priemonė nelaikoma valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

10.4. Pagalbos individualiems asmenims priemonės (38,5 milijono EUR)

10.4.1. Teisinis pagrindas

- (366) Siekiant įvertinti, ar priemone įmonei suteikiamas ekonominis pranašumas „reikia [...] nustatyti, ar įmonei, kuriai

taikoma priemonė, suteikiamas ekonominis pranašumas, kurio ji nebūtų turėjusi įprastomis rinkos sąlygomis“⁽¹⁷²⁾, arba ar įmonė dėl to „nepatiria išlaidų, kurias ji paprastai būtų turėjusi padengti iš savo lėšų, ir taip rinkoje veikiančioms jėgoms sutrukdoma normaliai veikti“⁽¹⁷³⁾.

- (367) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką įprastomis išlaidomis laikomos išlaidos, kurių įmonė paprastai patiria dėl kasdienio valdymo ar įprastos veiklos⁽¹⁷⁴⁾. Konkrečiai Teisingumo Teismas nurodė, kad socialinių išlaidų sumažinimas laikomas valstybės pagalba, jei šia priemone „siekiama iš dalies atleisti atskiro pramonės sektoriaus įmones nuo finansinės naštos, atsirandančios įprastai taikant bendrą socialinės apsaugos sistemą, nors toks atleidimas nepateisinamas nei šios sistemos pobūdžiu, nei jos struktūra“⁽¹⁷⁵⁾. Šiuo sprendimu Teisingumo Teismas aiškiai nurodo, kad ekonominis pranašumas turi būti nustatytas atsižvelgiant į bendrą socialinės apsaugos sistemą, samprotaujant panašiai kaip ir tada, kai nagrinėjami mokesčių klausimai.

- (368) 2001 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismas patvirtino tokį požiūrį: „pagalba reiškia išlaidų, kurios paprastai apsunkina įmonių biudžetą, sumažinimą atsižvelgiant į aptariamųjų išlaidų sistemos pobūdį ar struktūrą, o specialiosios išlaidos – tai papildomos, palyginti su įprastomis, išlaidos“⁽¹⁷⁶⁾.

- (369) Todėl siekiant nustatyti, kas yra pranašumas pagal teismų praktiką, susijusią su valstybės pagalbos sąvoka, atsižvelgiant į atitinkamą teisinę sistemą reikia apibrėžti atskaitos taisyklę arba bendrą taikytiną sistemą, kurios atžvilgiu šis pranašumas lygintinas⁽¹⁷⁷⁾. Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad referencinio pagrindo nustatymas yra ypač svarbus mokesčių priemonių atveju, nes pranašumo buvimas gali būti nustatytas tik palyginus su vadina muoju „įprastu“ apmokestinimu, t. y. geografinėje srityje, į kurią atsižvelgiant vertinama, galiojančiu tarifu⁽¹⁷⁸⁾.

- (370) Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką „taikant Sutarties 92 straipsnį neturi reikšmės, ar tariamo pagalbos gavėjo padėtis pagerėjo, ar pablogėjo, palyginti su anks-tesne padėtimi, arba, priešingai, laikui bėgant nepasikeitė [...]. Reikia tik nustatyti, ar atitinkamoje teisinėje siste- moje valstybės taikoma priemonė „palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“ pagal 92 straipsnio 1 dalį, palyginti su kitomis įmonėmis, kurių faktinė ir teisinė padėtis panaši tikslo, kurio siekiama atitinkama priemone, atžvilgiu“⁽¹⁷⁹⁾.

10.4.2. Teisinio pagrindo taikymas aptariamuoju atveju

- (371) Iš teismų praktikos ir Komisijos sprendimų praktikos⁽¹⁸⁰⁾ matyti, kad siekdama atmesti klausimą dėl aptariamąja priemone suteikiamos pagalbos pobūdžio Komisija turi nustatyti, ar šia priemone nėra sumažinamos SNCM išlaidos, susijusios su jos kasdieniu valdymu, t. y. aptariamuoju atveju – išlaidos, patiriamos įprastai vadovaujantis socialinės srities teisės aktais, taikomais šiame sektoriuje darbo sutarties nutraukimo atveju.
- (372) Šiuo klausimu Komisija konstatuoja, kad pagal šalių pasirašytą susitarimo memorandumą lėšas iš sąlyginio deponavimo sąskaitos galima nurašyti tik siekiant finansuoti kompensacijas asmenims, kurių darbo sutartis su SNCM bus nutraukta. Nei šių priemonių tikslas, nei pasekmė nėra darbuotojų, už kuriuos, jei šios priemonės nebūtų numatytos, būtų likusi atsakinga SNCM, atleidimas.
- (373) Komisija taip pat pažymi, kad skirti kompensacijas po SNCM pardavimo atleistiems darbuotojams leido valstybė, viešoji valdžia, o ne įmonė.
- (374) Be to, Komisija pažymi, kad šios papildomos socialinės priemonės taikomos su kompensacijomis, nustatytomis socialinės srities teisės aktuose ir kolektyvinėse sutartyse. Taigi visas taikant minėtas priemones patiriamas išlaidas turi padengti SNCM.
- (375) Galiausiai Komisija pažymi, kad šios papildomos socialinės priemonės įgyvendinamos SNCM perėmėjams po šios įmonės pardavimo galbūt vykdant darbuotojų sumažinimo planą. Kitaip tariant, šios kompensacijos nesusijusios su darbuotojų sumažinimo planų, numatytų pagal 2002 m. restruktūrizavimo planą, vykdymu.
- (376) Todėl Komisija mano, kad papildomų socialinių kompensacijų išlaidos nesusijusios nei su iki bendrovės pardavimo priimtų socialinių planų įgyvendinimo išlaidomis, kurias išpareigojo padengti valstybė, nei su pirmiau įvertintomis socialinėmis išlaidomis, patirtinomis SNCM priverstinio likvidavimo atveju.
- (377) Iš to matyti, kad papildomos socialinės priemonės nėra išlaidos, patiriamos įprastai vadovaujantis socialinės srities teisės aktais, taikomais darbo sutarties nutraukimo atveju.
- (378) Be to, Komisija konstatuoja, kad net prie 142,5 milijono EUR valstybės kapitalo injekcijos, patikslintos neigiamos pardavimo kainos, pridėjus 38,5 milijono EUR, gauta 196,50 milijono EUR suma lieka daug mažesnė už išlaidas, kurios būtų patirtos priverstinio SNCM likvidavimo atveju (žr. šio sprendimo 3 konstatuojamąją dalį).
- (379) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir į savo sprendimų praktiką⁽¹⁸¹⁾ Komisija mano, kad papildomų socialinių

priemonių, skirtų atleistiems darbuotojams, finansavimas iš viešųjų lėšų, jei šiomis priemonėmis nesumažinamos įprastos darbdavio išlaidos, priskiriamas valstybių narių socialinės politikos sričiai ir nėra tiesioginė pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Komisija mano, kad toks finansavimas nėra ir netiesioginė pagalba, nes taikomas tik atleistiems darbuotojams.

10.5. 22,52 milijono EUR likutis, apie kurį pranešta kaip apie restruktūrizavimo pagalbą

- (380) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir pagal šio sprendimo 258 konstatuojamąją dalį dotacijos suma, vertintina kaip valstybės pagalba neįskaitant kompensacijos už viešąją paslaugą, siekia 22,52 milijono EUR⁽¹⁸²⁾ ir sudaro kapitalo injekcijos, apie kurią Prancūzijos valdžios institucijos pranešė 2002 m., dalį.
- (381) Komisija mano, kad ši suma suteikia SNCM atrankinį ekonominį pranašumą, todėl ši dotacija laikoma valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

10.5.1. Priemonės suderinamumas pagal Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti

- (382) Apie aptariamąją priemonę Prancūzijos valdžios institucijos pranešė 2002 m. pagal 1999 m. Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽¹⁸³⁾.
- (383) Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos jūrų transportui⁽¹⁸⁴⁾ nurodoma vertinant restruktūrizavimo pagalbą laivybos bendrovėms vadovautis minėtomis gairėmis dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti. Pagal pastarųjų gairių 19 punktą „vienintelis pagrindas, kuriuo pagalba sanavimui ir restruktūrizavimui gali būti laikoma suderinama, yra 87 straipsnio 3 dalies c punktas“.
- (384) Dėl valstybės teikiamos restruktūrizavimo pagalbos suderinamumo su EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu iš teismų praktikos matyti, kad Komisijos sprendime turi būti išdėstyti motyvai, kuriais remdamasi ji mano, kad pagalba yra laikoma pagrįsta atsižvelgiant į gairėse nustatytas sąlygas, pirmiausia į restruktūrizavimo planą, pakankamą įrodymą, kad bus atkurtas ilgalaikis įmonės gyvybingumas ir pagalbos proporcingumą jos gavėjo įnašo atžvilgiu.
- Sunkumus patiriančios įmonės pobūdis
- (385) Kad būtų galima skirti restruktūrizavimo pagalbą, įmonė turi būti laikoma sunkumus patiriančia įmone pagal 1999 m. gaires⁽¹⁸⁵⁾.

- (386) Šiuo klausimu Komisija primena, kad ji nustatė, jog šiuo kriterijumi buvo vadovautasi ir 2002 m. liepos 17 d. Komisijos sprendime dėl pagalbos bendrovei SNCM sanuoti⁽¹⁸⁶⁾, ir 2002 m. rugpjūčio 19 d. Sprendime remiantis SNCM 2001 m. metinėmis ataskaitomis pradėti oficialią įmonės kapitalo padidinimo plano tyrimo procedūrą.
- (387) Priimdama šį sprendimą Komisija, remdamasi SNCM 2002 m. metinėmis ataskaitomis, patikrino, ar įmonė šią sąlygą atitinka. Taigi jos nuosavas kapitalas, neįskaitant atidėjinių⁽¹⁸⁷⁾, išliko neigiamas: – 26,5 milijono EUR 2002 m. (– 30,7 milijono EUR 2001 m.). Toks lygis atspindi daugiau kaip perpus sumažėjusį įmonės akcinį kapitalą, kuris daugiau kaip ketvirtadaliu sumažėjo per 12 mėnesių nuo pranešimo apie pagalbą; taigi taip įvykdoma pakankama, bet nebūtina sąlyga, nustatyta gairių 5 punkto a papunktyje.
- (388) Be akcinio kapitalo pokyčių, Komisija dar konstatavo, kad:
- 2001–2002 m. einamasis pelnas iki apmokestinimo sumažėjo nuo – 5,1 milijono EUR iki – 5,8 milijono EUR; sumažinti 2002 m. grynuosius nuostolius buvo galima tik pardavus kai kuriuos laivus,
 - SNCM finansavimosi pajėgumas, 2001 m. pabaigoje siekęs 39,2 milijono EUR, 2002 m. pabaigoje sumažėjo iki 35,7 milijono EUR,
 - gryniesiems finansiniais išsiskolinimais, neįskaitant išperamosios nuomos, 2000–2002 m. išaugo nuo 135,8 milijono EUR iki 144, 8 milijono EUR,
 - finansinės sąnaudos (palūkanų ir panašios sąnaudos) 2000–2002 m. išaugo nuo 7,0 milijonų EUR iki 9,503 milijono EUR.
- (389) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai patvirtino, kad dėl išsiskolinimo bankai jau atsisako bendrovei SNCM skolinti pinigų, nors pastaroji siūlė įkeisti savo paskutinius laivus, kuriems nenustatyta hipoteka ar kiti panašūs servitutai.
- (390) Galiausiai dėl įpareigojimo teikti viešąją pagalbą sutarties ši analizė niekaip nesikeičiama. Taigi, ši sutartis turi leisti bendrovei SNCM, sėkmingai vykdant restruktūrizavimo planą, ilgainiui pasiekti teigiamų eksploataavimo rezultatų, tačiau dėl didelio nuosavo kapitalo trūkumo, augančio išsiskolinimo ir restruktūrizavimo plano įgyvendinimo išlaidų ji po tam tikro laiko mokėjimus privalėtų nutraukti.
- (391) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad SNCM atitinka 1999 m. gairių 5 punkto a papunktyje ir 6 punkte nustatytas sąlygas. Todėl Komisija konstatuoja, kad 2002 m. SNCM buvo sunkumus patirianti įmonė pagal minėtas gaires.
- Gyvybingumo atkūrimas (gairių 31–34 punktai)
- (392) Pagal 1999 m. gaires pagalba skiriama su restruktūrizavimo plano, kurį turi patvirtinti Komisija, įgyvendinimo sąlyga. Kaip nurodyta 2006 m. sprendimo išplėsti oficialią tyrimo procedūrą 79 konstatuojamojoje dalyje ir kadangi Komisija nusprendė, kad po 2002 m. pranešimo taikomos priemonės nėra valstybės pagalba, Komisija mano, kad 22,52 milijono EUR kapitalo injekcijos suderinamumas su 1999 m. gairėmis turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į 2002 m. restruktūrizavimo planą. „Iš tikrųjų būtina įsivaizduoti tą laikotarpį, per kurį buvo priimtos finansinės įmonės palaikančios priemonės, siekiant [...] susilaikyti nuo bet kokio vertinimo, pagrįsto vėlesnėmis aplinkybėmis“⁽¹⁸⁸⁾.
- (393) Remdamasi Prancūzijos valdžios institucijų pateikta informacija Komisija konstatuoja, kad nors 2002 m. restruktūrizavimo plane buvo numatyta 2003 m. atkurti įmonės pelningumą pasitelkiant iš esmės 2002–2003 m. įgyvendinamas priemones, „pakankamą“ nuosavo kapitalo lygį SNCM pasiekė tik 2005–2006 m. Todėl Komisija restruktūrizavimo laikotarpio pabaiga laiko 2006 m. gruodžio 31 d.
- (394) Maršruto Marselis–Korsika rentabilumą numatoma atkurti netrukus, o paslaugų teikimas Magrebo maršrutu jau dabar yra pelninga veikla. Tik dėl veiklos, susijusios su paslaugų teikimu maršrutais iš Nicos, lieka abejonių, bet jos intensyvumas sumažėjo, o pirmalaikis laivo *Liamone* nuvertėjimas 2001 m. palengvins sugrįžimą prie teigiamų šio maršruto rezultatų. Be to, Komisija sutinka su argumentu, kad net ir apribota paslaugų teikimo maršrutais iš Nicos veikla būtina dėl bendrovės išvirtinimo visoje rinkoje. Rinkos išplėtimas į Magrebę prisidės prie bendrovės priklausomybės nuo rinkos, kurioje nuo seno veikia ši bendrovė, sumažinimo; jis taip pat turėtų prisidėti prie bendrovės gyvybingumo atkūrimo atsižvelgiant į [...].
- (395) Dėl ilgalaikio gyvybingumo, t. y. dėl gyvybingumo pasibaigus dabartinei įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarčiai, Komisija mano, kad plano įgyvendinimas turi leisti įmonei tapti konkurencinga atnaujinant sutartis. Galiausiai Komisija pažymi, kad net pagal dalinio nuostolio, t. y. vieno keleivių ir automobilių kelto netekimo, scenarijų ši sutartis turėtų leisti bendrovei išlaikyti teigiamus rezultatus. Jei dėl šios sutarties praradimo bendrovės pajamos iš jos istorinės rinkos sumažėtų 40

ir daugiau proc., kaip numatyta pagal kitą scenarijų, Komisija mano, kad tokiu atveju restruktūrizavimo planas (tiek skiriant viešąją pagalbą, tiek jos neskiriant) mažai tepadėtų ir kad šiame etape per anksti tai svarstyti.

(396) Dėl „realių prielaidų, susijusių su būsimomis veiklos sąlygomis“ Komisija rinkos tyrimą laiko rimtu ir mano, kad jis sudaro gerą pagrindą parengiant įmonės plėtros scenarijus.

(397) Komisija konstatuoja, kad siekiant užtikrinti įmonės gyvybingumo atkūrimą restruktūrizavimo plane numatyta, kad gyvybingumas didinamas iš esmės vidaus priemonėmis, tai, pavyzdžiui, geresnė gamybos sąnaudų kontrolė ir didesnis našumas. Be to, finansinę SNCM padėtį siekiama pagerinti išplečiant su paslaugų teikimo Magrebo maršrutais susijusią veiklą atsižvelgiant į rinkos augimo perspektyvas, tačiau 2002 m. restruktūrizavimo plane numatyta ir priemonių, skirtų tam tikrai veiklai nutraukti, pirmiausia jos pavaldžiosios įmonės Italijoje, *Corsica Marittima*, veiklai nutraukti.

(398) Komisija mano, kad į planą, apie kurį pranešta, įtrauktų priemonių poveikis ir sėkmė nepriklauso nuo rinkos pokyčių, išskyrus veiklos išplėtimą į Magrebą, kuris pirmiausia reiškia SNCM sugrįžimą į tą padėtį, kurią ji buvo užėmusi iki XX a. 10-ojo dešimtmečio vidurio.

(399) Be to, Komisija pažymi, kad restruktūrizavimo plane atsižvelgiama į esamą ir būsimą atitinkamų produktų pasiūlą bei paklausą rinkoje, taip pat pateikiami geriausių, blogiausių ir vidutinių prielaidų scenarijai bei SNCM būdingos stipriosios ir silpnosios pusės.

(400) Galiausiai Komisija mano, kad restruktūrizavimo planas turi padėti SNCM pasiekti tokią apyvartą, kuri leistų bendrovei po restruktūrizavimo padengti visas sąnaudas, įskaitant nusidėvėjimą ir finansinius privalomuosius mokėjimus.

(401) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad pagal turimą informaciją, atsižvelgiant į tą laikotarpį, kai buvo priimtos finansinės paramos priemonės, su įmonės gyvybingumu susijusi sąlyga yra įvykdyta.

Nederamų konkurencijos iškraipymų prevencija (gairių 35–39 punktai)

(402) Pagal minėtų gairių 35 punktą turi būti imtasi priemonių kuo labiau švelninti neigiamą pagalbos poveikį konkurentams. Kitu atveju pagalba turėtų būti laikoma prieštaraujanti bendram interesui ir todėl nesuderinama su bendrąja rinka.

(403) Aptariamuoju atveju ši sąlyga turi būti įvykdyta apribojant veiklą, kurią įmonė gali vykdyti savo istorinėje rinkoje, t. y. teikdama paslaugas Korsikos maršrutais, nes tai rinka, kurioje ji konkuruoja su Bendrijoje įsisteigusiomis bendrovėmis, o paslaugų teikimo Magrebo maršrutais atveju taip nėra.

(404) Komisija mano, kad jūrų transporto paslaugų teikimo Korsikos maršrutais rinka nėra perpildyta atsižvelgiant į tai, kad ji labai priklauso nuo metų laikų ir tai, kad srautai joje sparčiai didėja. Komisija taip pat pažymi, kad pagrindinio SNCM konkurento vidutinė laivų apkrova yra mažesnė nei valstybinės įmonės laivų. Kadangi pagal gaires rinka nėra perpildyta, nėra pagrindo prisidėti prie jos sąlygų gerinimo. Laivų pardavimas – užuot juos išmontavus – yra priimtinas pajėgumo sumažinimas pagal gaires.

(405) Privalomas veiklos apribojimas arba sumažinimas aptariamoje rinkoje (ar rinkose), kurioje veikia įmonė, yra jos konkurentams palankus kompensavimo veiksnys, kuris turi būti proporcingas iškraipymams, atsirandantiems arba galintiems atsirasti dėl restruktūrizavimo pagalbos.

(406) Vykdamas restruktūrizavimo planą labai sumažina įmonės veiklos apimtį rinkoje, ir tiesiogiai teikia naudą konkurentams, įgyvendinant šias priemones:

— nutraukiant pavaldžiosios bendrovės *Corsica Marittima* (2000 m. pervežusios 82 000 keleivių), kuri buvo įgaliota vežti maršrutais tarp Italijos ir Korsikos, veiklą, taigi grupei SNCM pasitraukiant iš rinkos, susijusios su maršrutais tarp Italijos ir Korsikos,

— bendrovei SNCM beveik pasitraukiant iš maršrutų tarp Tulono ir Korsikos, t. y. iš rinkos, kurioje 2002 m. buvo pervežta ne mažiau kaip 460 000 keleivių,

— nuo 2003 m. kasmet mažinant bendrą SNCM siūlomų keleivių vietų skaičių ir reisų į abi puses skaičių, pirmiausia maršrutais tarp Nicos ir Korsikos,

— parduodant keturis laivus.

(407) Genujos ir Tulono įlankose kartu SNCM sumažina savo pasiūlą daugiau kaip milijonu vietų per metus, palyginti su 2001 m., t. y. daugiau nei du kartus, taip iškart suteikdama naudos savo konkurentams, nors šių maršrutų rinka labiausiai auga.

(408) Šias reikšmingas priemones SNCM papildė išipareigojimu restruktūrizavimo laikotarpiu nefinansuoti naujų investicijų projektų, išskyrus į restruktūrizavimo planą įtrauktas veiklos išplėtimo į Magrebą sąnaudas.

- (409) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad sąlyga, susijusi su nederamo konkurencijos iškraipymo prevencija, yra įvykdyta.
- Iki minimumo apribota pagalba (gairių 40–41 punktai)
- (410) Pagalbos suma turi būti apribota iki visiško minimumo, kurio reikia, kad būtų galima imtis restruktūrizavimo atsižvelgiant į bendrovės, jos akcininkų ar verslo grupės, kuriai ji priklauso, finansinius išteklius, vis dėlto neapribojant galimybių atkurti jos gyvybingumo.
- (411) 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendime Komisija pareiškė abejonių dėl Prancūzijos valdžios institucijų pateikto pagalbos sumos apskaičiavimo būdo. Nepaisydama papildomų paaiškinimų, kuriuos pateikė Prancūzija, Komisija pati atliko skaičiavimus.
- (412) Iš tikrųjų dėl Prancūzijos valdžios institucijų pasirinkto metodo, pagrįsto nuosavo kapitalo ir skolų santykiu rodikliu, Komisija mano, kad:
- Prancūzijos valdžios institucijų pasirinkta penkių įmonių imtis nepakankamai reprezentuoja jūrų kabo-tažo sektorių,
 - 79 % rodiklis, gautas palyginus šių penkių įmonių nuosavo kapitalo ir skolų santykį, jokiū būdu nėra patikimas geros įmonės padėties rodiklis,
 - Prancūzijos valdžios institucijos nepaaiškino, kas konkrečiai sudaro šių penkių įmonių finansines skolas, taigi ir nesugebėjo užtikrinti, kad šie duomenys tolygūs restruktūrizavimo plane nurodytai SNCM išsiskolinimo sumai,
 - Prancūzijos valdžios institucijos neįrodė, kad į šį 79 % rodiklį, gautą palyginus šių penkių įmonių nuosavo kapitalo ir skolų santykį, iš tikrųjų atsižvelgta paren-giant į restruktūrizavimo planą įtrauktą finansinį modelį 2002–2007 m. laikotarpiui.
- (413) Kitų Prancūzijos pasiūlytų metodų siekiant įrodyti, kad kapitalo injekcija buvo mažiausio būtino dydžio, tinkamumą Komisija kritikuoja⁽¹⁸⁹⁾.
- (414) Komisija mano, kad kapitalo injekcija pirmiausia turi būti siekiama ne padidinti įmonės nuosavą kapitalą (tai reikštų paprastą finansinį restruktūrizavimą), o padėti įmonei pereiti iš pagal 1976 m. sutartį sukurtos monopolinės padėties į konkurencinę. Todėl Komisija atsargiai vertina mėginimus nustatyti pagalbos dydį pagal Prancūzijos valdžios institucijų pasirinktą metodą atsižvelgdama į tai, kad nustatyti reikiamą SNCM nuosavo kapitalo dydį sudėtinga. Komisija pažymi, kad į Prancūzijos valdžios institucijų pasirinktą imtį įtraukus tam tikras įmones arba iš jos tam tikras įmones pašalinus vidutinis nuosavo kapitalo ir skolų santykio rodiklis labai skirtųsi.
- (415) Komisija mano, kad restruktūrizavimo pagalba gali padengti įvairių restruktūrizavimo (veiklos restruktūrizavimo) plane numatytų veiksmų išlaidas, būtinas siekiant pakeisti su bendrove susijusią teisinę ir konkurencinę aplinką. Dėl išlaidų, susijusių su operacinėmis restruktūrizavimo priemonėmis, Komisija mano, kad jos turėtų siekti 46 milijonus EUR (žr. šio sprendimo 0 konstatuojamąją dalį)⁽¹⁹⁰⁾.
- (416) Dėl tikslaus SNCM pagalbos poreikio apskaičiavimo Komisija primena, kad „būtina įsivaizduoti tą laikotarpį, per kurį buvo priimtos finansinės įmonės palaikančios priemonės, siekiant [...] susilaikyti nuo bet kokio vertinimo, pagrįsto vėlesnėmis aplinkybėmis“⁽¹⁹¹⁾.
- (417) Atsižvelgdama į gairių 40 punktą Komisija pažymi, kad aptariamuoju atveju bendrovė nuo 2002 m. vasario 18 d. (kai Prancūzijos valdžios institucijos pranešė apie restruktūrizavimo pagalbą) iki 2003 m. liepos 9 d. (kai Komisija priėmė sprendimą leisti skirti restruktūrizavimo pagalbą) pardavė nemažai savo turto, pirmiausia laivų, ir gavo 26,25 milijono EUR grynujų pardavimo pajamų finansinėms skoloms padengti⁽¹⁹²⁾.
- (418) Tačiau norint atkurti SNCM, kurios išsiskolinimai po šios operacijos tebelieka dideli (19,75 milijono EUR), gyvybingumą to nepakanka. SNCM negali pasiskolinti iš bankų, net pasiūlydama įkeisti paskutinius laivus, kuriems nenus-tatyta hipoteka ar kiti servitutai, todėl Komisija mano, kad įmonė neturi kitų nuosavų išteklių restruktūrizavimui finansuoti.
- (419) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad 19,75 milijono EUR suma yra pagrįsta siekiant įmonei per trumpą laiką atkurti savo gyvybingumą.
- (420) Taigi Komisija mano, kad iš likučio, apie kurį iš pradžių pranešta pagal restruktūrizavimo pagalbą, t. y. iš 22,52 milijono EUR, tik 19,75 milijono EUR suma gali būti pagrįsta atsižvelgiant į SNCM grynujų pinigų poreikius ir iki 2003 m. liepos 9 d. atliktą turto pardavimą, jei atsižvelgiama į pardavimo, kurį Komisija įpareigojo atlikti savo 2003 m. sprendime, pajamas (žr. toliau) ir kuris papildė restruktūrizavimo plane numatytą pardavimą.

Principo, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą, laikymasis

- (421) Gairėse⁽¹⁹³⁾ nustatyta, kad bendrovė, kuri praityje jau yra gavusi restruktūrizavimo pagalbą, paprastai kitą pagalbą gali gauti nuo restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos praėjus dešimčiai metų. Nė viena pagalba, kurią jau yra gavusi SNCM, nebuvo restruktūrizavimo pagalba. Tai buvo pirmasis šios bendrovės restruktūrizavimas nuo jos įsteigimo 1976 m.

10.5.2. Dėl tolesnio kompensuojamųjų priemonių taikymo

- (422) 2005 m. Pirmosios instancijos teismo sprendime ir Komisijos 2006 m. sprendimo išplėsti procedūros taikymo sritį 137 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad, atsižvelgiant į tai, jog pagal gaires patvirtinta pagalbos suma buvo sumažinta, kyla klausimas, ar ir toliau taikyti Komisijos 2003 m. sprendime nustatytas kompensuojamąsias priemones.

- (423) Primintina, kad savo 2003 m. sprendime Komisija pagal 1999 m. gaires patvirtino 76 milijonų EUR kapitalo injekciją, kartu nustatydama šias sąlygas⁽¹⁹⁴⁾:

i) iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM negali įsigyti naujų laivų ir pasirašyti naujų ar atnaujintų laivų nuomos, užsakymo arba statybos sutarčių,

ii) iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM gali naudotis tik vienuolika jau turimų laivų,

iii) SNCM turi parduoti visus tiesioginius ir netiesioginius turimų bendrovių *Amadeus France*, *Compagnie Corse Méditerranée*, *Société Civile Immobilière (SCI) Schuman*, *Société méditerranéenne d'investissements et de participations* ir *Someca* akcijų paketus,

iv) iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM negali keisti paskelbtų įkainių politikos ir turi siūlyti mažesnę kainą nei konkurentai, vežantys tais pačiais maršrutais ir teikiantys tokias pačias paslaugas tomis pačiomis dienomis,

v) iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM turi riboti metinį laivų reisų pirmyn ir atgal skaičių įvairiais su Korsika susijusiais jūrų maršrutais.

- (424) Komisijos ekspertas patikrino, kaip buvo laikomasi visų 2003 m. Komisijos sprendime nustatytų sąlygų.

- (425) Jis patvirtino, kad buvo laikomasi draudimo įsigyti laivus sąlygų (pirmiau nurodyta i sąlyga). Šiuo klausimu pažymėtina, kad laivą *Superfast*, pavadintą nauju *Jean Nicoli* vardu, įsigijo bendrovė VT ir nuo 2007 m. vasario, taigi pasibaigus 2003 m. sprendime nustatytam laikotarpiui, nuomojo jį bendrovei SNCM⁽¹⁹⁵⁾.

- (426) Dėl SNCM naudojimosi tik jau turimais laivais (pirmiau nurodyta ii sąlyga) Komisijos ekspertas patvirtino, kad SNCM, 2004 m. laivą *Aliso* pakeitusi laivu *Asco*⁽¹⁹⁶⁾, o 2005 m. gegužės 24 d. pastarąjį pardavusi, išlaikė dešimt laivų, t. y. vienu mažiau nei pagal 2003 m. sprendime nustatytą ribą.

- (427) Dėl laivo *Aliso* pakeitimo laivu *Asco* Komisija pirmiausia pažymi, kad šie laivai yra vienatipiai, t. y. laivai dvyniai, pastatyti pagal tuos pačius brėžinius toje pačioje laivų statykloje. Jie visiškai tokių pat matmenų, tokios pat formos ir galios. Komisija mano, kad vieną šių laivų pakeičiant kitu padidinti SNCM pajėgumo nesiekama. Be to, Komisija primena, kad leistino SNCM laivyno sudėtį keisti galima tik dėl nuo SNCM valios nepriklausančių priežasčių. Šiuo atveju Komisija mano, kad sunkumai, su kuriais susidūrė SNCM, norėdama parduoti laivą *Asco*, nuo bendrovės valios nepriklausė. Komisija taip pat mano, kad bendrovei SNCM radus pirkėją, perkantį laivą *Aliso* vietoj laivo *Asco*, laivo *Aliso* pardavimo poveikis bendrovės SNCM pajėgumui yra lygiavertis laivo *Asco* pardavimo poveikiui ir kad Prancūzijos valdžios institucijos įvykdė savo įsipareigojimus pagal restruktūrizavimo planą parduoti keturis iš SNCM veiklai vykdyti naudojamų laivų.

- (428) Be to, remdamasis apskaitos dokumentais ekspertas nustatė, kad buvo atliktos visos 2003 m. sprendime nurodytos turto pardavimo operacijos (pirmiau nurodyta iii sąlyga). Grynosios šio pardavimo pajamos siekia 5,02 milijono EUR⁽¹⁹⁷⁾. Komisija pabrėžia, kad be šio pardavimo, numatyto 2002 m. restruktūrizavimo plane, SNCM pardavė turto (tai taip pat patikrino Komisijos ekspertas)⁽¹⁹⁸⁾ ir gavo 12,6 milijono EUR grynujų pardavimo pajamų.

- (429) Dėl sąlygos nediktuoti kainų⁽¹⁹⁹⁾ Komisijos ekspertas patikrino, ar SNCM yra nustčiusi procedūrą, skirtą prižiūrėti, kaip laikomasi minėtos sąlygos. Be to, jis patikrino, ar SNCM laikėsi šios sąlygos teikdama paslaugas įvairiais maršrutais nuo 2005 m. kovo 16 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d.⁽²⁰⁰⁾ Šio patikrinimo pagrindu Komisijos ekspertas padarė išvadą, kad [...] proc. atvejų SNCM parduodami bilietai atitiko iv sąlygą. Komisija pažymi, kad remiantis Prancūzijos valdžios institucijų pateikta informacija SNCM iki šiol laikosi iv ir v sąlygų, nors 2003 m. sprendime buvo nurodyta jų laikytis iki 2006 m. gruodžio 31 d.

(430) Dėl v sąlygos ekspertas nustatė, kad SNCM laikėsi 2005 ir 2006 m. nustatyto reisų skaičiaus. Tačiau ji peržengė ribas, susijusias su didžiausiu siūlomų vietų Marselio reisais skaičiumi (2005 ir 2006 m.), taip pat šiek tiek peržengė ribas, susijusias su didžiausiu siūlomų linijinių metrų Tulono (2005 ir 2006 m.) ir Marselio (2006 m.) reisais skaičiumi.

(431) Tačiau Komisija pažymi, kad dėl vienai šeimai skirtų kajučių, sunku tiksliai nustatyti, ar peržengta su siūlomų vietų skaičiumi susijusi riba. Todėl dėl šios vienintelės aplinkybės nereikėtų manyti, kad SNCM nesilaikė 2003 m. sprendime nustatytų sąlygų.

(432) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad SNCM įgyvendino 2003 m. sprendime nustatytas kompensuojamąsias priemones.

10.5.3. Išvada

(433) Komisija pažymi, kad 2003 m. sprendime nustatytos kompensuojamosios priemonės beveik visiškai įgyvendintos. Atsižvelgiant į tai, kad pagal 1999 m. gaires patvirtinta pagalba buvo labai sumažinta, palyginti su 2003 m. patvirtinta suma, dėl kurios Komisija ir nusprendė nustatyti minėtas sąlygas, Komisija mano, kad nėra būtina nustatyti papildomų sąlygų ir įpareigojimų, kad konkurencija nebūtų iškraipyta taip, jog prieštarautų bendram interesui.

(434) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir į tikslią grynųjų pajamų iš pardavimo sumą, nustatytą priimant 2005 m. sprendimą, Komisija mano, kad valstybės pagalba, kaip 15,81 milijono EUR kapitalo injekcija, ⁽²⁰¹⁾ yra suderinama pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

11. IŠVADA

(435) Komisija daro išvadą, kad priemonės, dėl kurių priimamas šis sprendimas, nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį arba yra pagalba, suderinama su bendrąja rinka.

(436) Komisija ragina Prancūziją:

— kuo greičiau, vėliausiai per 15 darbo dienų nuo šio sprendimo gavimo dienos, pranešti Komisijai, kokias informacijas, jos nuomone, reikėtų taikyti Reglamento (EB) Nr. 659/1999 25 straipsnį dėl įpareigojimo saugoti profesinę paslaptį,

— nedelsiant pranešti pagalbos gavėjui apie šį sprendimą, prireikus pašalinus informaciją, kuriai, jos manymu, turi būti taikomas įpareigojimas saugoti profesinę paslaptį ir kurią pateikus pagalbos gavėjui gali būti pakenkta kai kurioms suinteresuotosioms šalims, taip pat jam atsiųstame variante, prireikus nurodant informaciją, kuriai, jos manymu, taikytinas įpareigojimas saugoti profesinę paslaptį, bet kurios ji nepašalino.

(437) Komisija primena Prancūzijai, kad pagal gaires antroji restruktūrizavimo pagalba, išskyrus išimtinės, nenumatomas ir nuo įmonės nepriklausančias aplinkybes, paprastai skiriama nuo restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos, t. y. šiuo atveju po 2006 m. gruodžio 31 d. praėjus ne mažiau nei dešimčiai metų,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

53,48 milijono EUR kompensacija, kurią Prancūzijos valstybė pervedė bendrovei SNCM už viešosios paslaugos teikimą 1991–2001 m. laikotarpiu, yra neteisėta pagalba pagal EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, tačiau suderinama su bendrąja rinka pagal šios sutarties 86 straipsnio 2 dalį.

Neigiama 158 milijonų EUR SNCM pardavimo kaina, bendrovės CGMF įsipareigojimas dėl socialinių priemonių darbuotojų atžvilgiu už 38,5 milijono EUR sumą bei CGMF kartu ir tuo pat metu atliktas SNCM kapitalo padidinimas 8,75 milijono EUR nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

15,81 milijono EUR restruktūrizavimo pagalba, kurią Prancūzija suteikė bendrovei *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM), yra neteisėta valstybės pagalba pagal EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, bet suderinama su bendrąja rinka pagal šios sutarties 86 straipsnio 2 dalį.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2008 m. liepos 8 d.

Komisijos vardu

Antonio TAJANI

Pirmininko pavaduotojas

- (1) OL C 308, 2002 12 11, p. 29.
- (2) Šis restruktūrizavimo planas pateiktas po Prancūzijos valdžios institucijų 2001 m. gruodžio 20 d. pranešimo apie 22,5 milijono eurų avansą pinigais, kurį kaip sanavimo pagalbą bendrovė *Compagnie Générale Maritime et Financière* suteikė bendrovei SNCM. 2002 m. liepos 17 d. sprendimu (OL C 148, 2003 6 25, p. 7), toliau – 2002 m. sprendimas, Komisija pagal EB sutarties 88 straipsnio 3 dalyje nustatytą pirminę valstybės pagalbos tyrimo procedūrą bendrovės SNCM sanavimo pagalbai pritarė. 2002 m. lapkričio 19 d. Prancūzijos valdžios institucijos atsuntė Komisijai SNCM ir CGMF susitarimų dėl avanso grynosiomis lėšomis kopiją ir įrodymus, kad bendrovė CGMF bendrovei SNCM avansą grąžino, atlikdama du mokėjimus: 2002 m. gegužės 13 d. ir birželio 14 d.
- (3) Įregistruotą Nr. TREN A/61846.
- (4) CGMF – tai Prancūzijos valstybei priklausanti bendrovė, tarpininkaujanti valstybei atliekant įvairias jūrų transporto, laivų įrengimo ir frachtavimo operacijas Viduržemio jūroje.
- (5) 2002 m. rugsėjo 11 d. Prancūzijos valdžios institucijų prašymu 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendime ištaisyti kelias faktines klaidas (OL L 83, 1999 3 27, p. 1) Komisija priėmė 2002 m. lapkričio 27 d. sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamas 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendimas (paskelbtą OL C 308, 2002 12 11, p. 29). Suinteresuotųjų šalių buvo paprašyta nuo tos dienos teikti pastabas apie pagalbos planą.
- (6) 2002 m. rugsėjo 11 d. Prancūzijos valdžios institucijos paprašė pratęsti jų pastaboms dėl 2002 m. rugpjūčio 19 d. sprendimo pateikti skirtą terminą; 2002 m. rugsėjo 17 d. Komisijos tarnybos sutiko pratęsti šį terminą.
- (7) Įregistruota Nr. SG(2002) A/10050.
- (8) Įregistruota 2003 m. sausio 15 d. Nr. DG TREN A/10962.
- (9) Įregistruota Nr. SG(2003) A/1691.
- (10) Įregistruota Nr. TREN A/21531.
- (11) Įregistruota Nr. SG(2003) A/1546.
- (12) OL C 288, 1999 10 9, p. 2.
- (13) Įregistruota Nr. TREN A/21701.
- (14) OL L 61, 2004 2 27, p. 13. 2004 m. rugsėjo 8 d. sprendimu (toliau – 2004 m. sprendimas) Komisija iš dalies pakeitė 2003 m. sprendimą ir pagal šiek tiek pakeistą 2003 m. sprendimo 2 straipsnį leido bendrovei SNCM pririnkus naudoti ir parduoti laivus *Aliso* vietoj laivų *Asco*.
- (15) OL L 19, 2005 1 21, p. 70.
- (16) Įregistruota Nr. TREN A/27546.
- (17) Įregistruota Nr. TREN A/30842.
- (18) Papildoma informacija pateikta 2005 m. lapkričio 30 d. rašte (Nr. SG(2005) A/10782), gruodžio 14 d. rašte (Nr. SG(2005)A/11122) ir gruodžio 30 d. rašte (Nr. TREN A/10016).
- (19) Įregistruota Nr. TREN A/16904.
- (20) Įregistruotame Nr. TREN A/19105.
- (21) 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Altmark Trans GmbH* prieš *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (280/00, Rink. p. 7747).
- (22) *Veolia Transport* – tai *Veolia Environnement* visiškai priklausanti pavaldžioji įmonė. Anksčiau vadinusis *Connex* ši įmonė pagal viešųjų institucijų įgaliojimą teikia keleivių vežimo paslaugas (viešasis transportas gyvenvietėse, tarpmiestinis ir regioninis transportas) ir šiuo pagrindu valdo kelių ir geležinkelių tinklus bei (mažiau) jūrų transporto paslaugas.
- (23) OL C 103, 2006 4 29, p. 28.

- (²⁴) OL L 24, 2004 1 29, p. 1.
- (²⁵) OL C 148, 2006 6 24, p. 42.
- (²⁶) Įregistruota Nr. TREN A/25295.
- (²⁷) Įregistruota Nr. TREN/A/24111.
- (²⁸) OL C 303, 2006 12 13, p. 53.
- (²⁹) Įregistruota Nr. TREN/A/37907.
- (³⁰) Grupių *Stef-TFE* 2007 m. gruodžio 28 d. prašymą (Nr. A/20313) ir *Corsica Ferries* 2006 m. gruodžio 27 d. prašymą (Nr. A/20056).
- (³¹) 2007 m. sausio 4 d. raštai, skirti grupei *Stef-TFE* (Nr. D 2007 30006è) ir grupei *Corsica Ferries* (Nr. 2007 300068).
- (³²) 2007 m. sausio 11 ir 16 d. raštai, įregistruoti atitinkamai Nr. TREN/A/21142, A/21669 ir A/23798.
- (³³) 2007 m. vasario 13 d. raštai, įregistruoti Nr. TREN/A/24473 ir TREN/A/23981.
- (³⁴) Komisijos tarnybų įregistruotame Nr. TREN/A/30979. Prancūzijos valdžios institucijos prašė pratęsti terminą atsakymams pateikti; šis terminas buvo pratęstas mėnesiu du kartus 2007 m. kovo 15 d. ir balandžio 19 d. raštais, įregistruotais Nr. TREN/A/27002 ir A/29928.
- (³⁵) Šią informaciją pateikė bendrovės CFF (2007 m. kovo 15 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/27058), 2007 m. rugsėjo 27 d. (rašte, 2007 m. spalio 1 d. įregistruotame Nr. TREN/A/43510), 2007 m. lapkričio 30 d. (rašte, 2007 m. gruodžio 6 d. įregistruotame Nr. TREN/A/49918), 2007 m. gruodžio 20 d. (rašte, 2007 m. gruodžio 26 d. įregistruotame Nr. TREN/A/51600) ir 2008 m. kovo 14 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/87084)), *Stim* (2007 m. gruodžio 20 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/51391) ir SNCM (2008 m. vasario 28 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/85681). Prancūzija taip pat pateikė informaciją 2007 m. gruodžio 21 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/51441), 2008 m. sausio 7 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/86344) ir 2008 m. vasario 8 d. (rašte, įregistruotame Nr. TREN/A/83661). Kitus dokumentus Prancūzijos valdžios institucijos pateikė 2008 m. vasario 29 d. įvykusiame darbo susirinkime.
- (³⁶) Bendrovė SNCM turi tiesioginį nekontrolinį įmonės CMN akcijų paketą, kurį sudaro 45 % šios įmonės akcijų ir netiesioginį nekontrolinį šios įmonės akcijų paketą per bendrovę *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (CGTH), kurį sudaro 24,1 % CMN akcijų. Faktinė kontrolė nuo 1992 m. patikėta grupei *Stef-TFE*, turinčiai 49 % bendrovės *Compagnie Méridionale de Participations* (CMP) akcijų. Bendrovės SNCM ir CMN buvo partnerės, įpareigosios teikti viešąją paslaugą 2001–2006 m. laikotarpiu, ir įgijo teisę sudaryti naują įpareigojimo teikti viešąją paslaugą 2007–2012/2013 m. laikotarpiu sutartį.
- (³⁷) CGTH – tai kontroliuojančioji bendrovė, visiškai priklausanti bendrovei SNCM.
- (³⁸) *Aliso Voyage* – tai nuosavas bendrovės SNCM platinimo kanalas. Įmonę *Aliso Voyage* sudaro 17 visoje Prancūzijoje įsteigtų agentūrų; ši įmonė valdo jūrų transporto bilietų, iš kurių 49,9 % sudaro bendrovės SNCM bilietai, pardavimą.
- (³⁹) Tuo metu, kai buvo priimtas 2003 m. sprendimas, bendrovei SNCM lygiomis teisėmis su transporto įmonių grupe *Delmas* priklausė dalis krovinius plukdančios Prancūzijos laivybos bendrovės *Sud-Cargos*, teikiančios paslaugas išimtinai Marokui, kapitalo. Kaip matyti iš 2005 m. investicijų plano, kurį Prancūzijos valdžios institucijos atsiuntė 2006 m. kovo 28 d., ši dalis 2005 m. pabaigoje buvo perleista už [...] mln. EUR (informacijai taikomas įpareigojimas saugoti profesinę paslaptį).
- (⁴⁰) Bendrovei SNCM priklauso 100 % šios bendrovės, atsakingos už SNCM laivų aprūpinimą atsargomis, akcijų.
- (⁴¹) Bendrovei SNCM visiškai priklausanti bendrija *Ferrytour* verčiasi kelionių organizavimu. Ji siūlo keliones jūra į Korsiką, Sardiniją ir Tunisą, taip pat skrydžius daugeliu maršrutų. Papildoma šios bendrijos veikla – siūlomos trumpos kruizinės kelionės ir verslo turizmo paslaugos.
- (⁴²) 1996 m. įsteigta ir bendrovei SNCM visiškai priklausanti pavaldžioji įmonė *Comptoirs du Sud* valdo laivuose esančias parduotuves.
- (⁴³) Žr. 12 išnašą.

- (44) Tai *Napoléon Bonaparte* (talpa – 2 150 keleivių ir 708 automobilių, galia – 43 MW, greitis – 23,8 mazgo), didelis, prestižinis keleivių ir automobilių keltas; naujasis *Danielle Casanova*, išgytas 2002 m. gegužę (talpa – 2 204 keleiviai ir 700 automobilių, galia – 37,8 MW, greitis – 23,8 mazgo), taip pat didelis, prestižinis keleivių ir automobilių keltas; *Ile de Beauté* (talpa – 1 554 keleiviai ir 520 automobilių, galia – 37,8 MW, greitis – 21,5 mazgo), pradėtas naudoti 1979 m., atnaujintas 1989–1990 m.; *Méditerranée* (talpa – 2 254 keleiviai ir 800 automobilių, galia – 35,8 MW, greitis – 24 mazgai) ir *Corse* (talpa – 2 150 keleivių ir 600 automobilių, galia – 27,56 MW, greitis – 23,5 mazgo).
- (45) Tai *Paglia Orba* (talpa – 500 keleivių, 2 000 linijinių krovinių metrų ir 120 automobilių, galia – 19,7 MW, greitis – 19 mazgų); *Monte d'Oro* (talpa – 508 keleiviai, 1 615 linijinių krovinių metrų ir 130 automobilių, galia – 14,8 MW, greitis – 19,5 mazgo); *Monte Cinto* (talpa – 111 keleivių, 1 200 linijinių krovinių metrų, galia – 8,8 MW, greitis – 18 mazgų); nuo 2003 m. gegužės naudojamas *Pascal Paoli* (talpa – 594 keleiviai, 2 300 linijinių krovinių metrų ir 130 automobilių, galia – 37,8 MW, greitis – 23 mazgai).
- (46) Greitasis laivas *Liamone* (talpa – 1 116 keleivių ir 250 automobilių, galia – 65 MW, greitis – 42 mazgai), plaukiantis ir į Tuloną.
- (47) Laivai *Danielle Casanova*, *Pascal Paoli* ir *Liamone* nuomojami pagal išperkamosios nuomos sutartį.
- (48) Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3577/92, taikančiu laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (OL L 364, 1992 12 12, p. 7).
- (49) OL S 2001/10–007–005.
- (50) Nuo 1991 m. viešųjų paslaugų teikimo įsipareigojimus perleidžiančioji institucija pagal minėtą 1991 m. gegužės 13 d. Prancūzijos įstatymą Nr. 91–428.
- (51) OL 2006/S 100–107350.
- (52) Valstybės pagalba N 781/01, kurią leista skirti pagal 2002 m. liepos 2 d. Komisijos sprendimą (OL C 186, 2002 8 6, p. 3).
- (53) Valstybės pagalba N 13/07, kurią leista skirti pagal 2007 m. balandžio 24 d. Komisijos sprendimą, paskelbtą Komisijos tinklapyje: http://ec.europa.eu/community_law/state_AIDS/transport_2007.htm
- (*) Informacijai taikomas įpareigojimas saugoti profesinę paslaptį.
- (54) Kelionės metu visas transporto priemonės lydi vairuotojas. Kartais vienas vairuotojas išvykimo vietoje pakrauna transporto priemonę, o kitas atvykimo vietoje ją iškrauna. Toks kroviny s įtraukiamas į apskaitą kaip lydymasis, kitaip nei be vilkiko plukdomos priekabos.
- (55) OL C 148, 2003 6 25, p. 7.
- (56) Šią sumą paskirstant taip: 20,4 milijono EUR – pačiam restruktūrizavimo planui įgyvendinti; 1,8 milijono EUR – nutraukti parduodamų laivų eksploatavimą; 14,8 milijono EUR – laivo *Liamone* nuvertėjimui ir 9 milijonus EUR – rinkos išplėtimui į Magrebę.
- (57) Šį planą 2001 m. gruodžio 17 d. patvirtino bendrovės SNCM direktorių valdyba.
- (58) Restruktūrizavimo plane buvo numatyta reisų skaičių 2003 m. sumažinti nuo 4 138 (iš kurių 3 835 reisai buvo bendrovės SNCM laivų, o 303 – jos pavaldžiosios įmonės *Corsica Marittima* laivų) iki 3 410 teikiamas paslaugas keičiant taip:
— pakeisti maršrutus tarp Marselio ir Korsikos pagal įgaliojimo teikti viešąją paslaugą 2001–2006 m. laikotarpiu sutarties dokumentus,
— beveik panaikinti maršrutus tarp Tulono ir Korsikos,
— sumažinti maršrutų tarp Nicos ir Korsikos skaičių,
— uždaryti maršrutą Livornas – Bastja kartu su jam skirta įranga (šis maršrutas uždarytas 2003 m.),
— suintensyvinti maršrutus tarp Alžyro ir Tuniso naudojantis laivais *Méditerranée*, *Ile de Beauté* ir *Corse* bei panaikinti maršrutą Genuja – Tunisas.
- (59) Darbuotojų skaičius turėjo būti mažinamas atleidžiant iš darbo pagal amžiaus kriterijų įprasta tvarka ar pirma laiko (darbinės veiklos nutraukimas pirma laiko), išleidžiant vadinamųjų judumo atostogų ir nepratešiant terminuotųjų darbo sutarčių. Vis dėlto bendrovei SNCM tai turėtų kainuoti 20,4 milijono EUR.
- (60) kaip, pavyzdžiui, srautas, numatomas bendrojo vidaus produkto augimas (1,5 %), paskolų norma (5,5 %), finansinių priemonių grąžos norma (4,5 %) ir palūkanų už trumpalaikes skolas norma (5 %).

(61) Prancūzijos valdžios institucijos paminėjo du alternatyvius metodus, kuriuos atmetė, nes juos taikant susidarė per didelė suma.

Pagal *pirmąjį metodą* buvo sudėtos su visomis restruktūrizavimo priemonėmis susijusios išlaidos. Taikant šį metodą apskaičiuotas finansavimo poreikis siekė 90,9 milijono EUR, atsižvelgiant į:

- per 1991–2001 m. susikaupusius nuostolius, t. y. 41,7 milijono EUR (iš jų 29 milijonus EUR, patvirtintus 2001 m. spalio 30 d. Sprendimu 2002/149/EB (OL L 50, 2002 2 21, p. 66), su 2000 m. susijusius 6,1 milijono EUR ir su 2001 m., neskaitant restruktūrizavimo išlaidų, susijusius 6,6 milijono EUR);
- lėšų, sudarančių ypatingus atskaitymus, sumažėjimą minėtu laikotarpiu, t. y. 24 milijonus EUR (sumai šiame biudžeto straipsnyje sumažėjus nuo 86 iki 62 milijonų EUR nuvertėjimo laikotarpis pailgėjo nuo dvylikos iki dvidešimties metų, šių lėšų buvo naudojama mažiau ir paskutiniai laivai buvo išgyti pagal išperkamosios nuomos sutartį).
- pelną, gautą už restruktūrizavimo metu parduotą turtą (t. y. 21 milijoną EUR) ir sumažinantį finansavimo poreikį, bei
- visas restruktūrizavimo išlaidas, siekiančias 46,2 milijono EUR (žr. 56 išnašą).

Pagal *antrąjį metodą* siekta nustatyti, kokios nuosavo kapitalo sumos dėl viso laivyno reikalautų bankai, žinant, kad šie, suteikdami kreditą laivui pirkti, paprastai reikalauja, kad bendrovės savo lėšomis apmokėtų 20–25 % laivo vertės. Prancūzijos valdžios institucijų skaičiavimais, remiantis pirmine visų laivų išigijimo verte (843 milijonais EUR), bendrovei reiktų apie 157–196 milijonus EUR nuosavų lėšų. Atėmus 2001 m. pabaigoje turimą nuosavą kapitalą skaičiuojant pagal šį metodą bendrovės turtą reiktų padidinti 101–140 milijonų EUR.

(62) Žr. toliau.

(63) 2002 m. restruktūrizavimo plane bendrovė SNCM numatė, nutraukusi eksploatavimą, parduoti keturis savo laivus: *Napoléon*, *Liberté*, *Monte Rotondo* ir greitąjį laivą *Asco*; pastarasis iš tikrųjų buvo pakeistas vienatipių laivu *Aliso*. Šiuo metu visi šie laivai parduoti, grynosios pardavimo pajamos siekia 25 165 000 EUR.

Pagal 2003 m. sprendimą bendrovė SNCM pardavė turėtas bendrovių *SCI Espace Shuman*, *Southerna Trader*, *Someca*, *Amadeus* ir *CCM* akcijas ir gavo 5,02 milijono EUR grynujų pajamų.

Priėmus 2003 m. sprendimą bendrovė SNCM pardavė turėtas bendrovės *Sud Cargos* akcijas, laivą *Asco* ir butų iš jai priklausantių pastatų už 12,2 milijono EUR.

(64) Privačių partnerių atrankos procedūra vyko nuo 2005 m. sausio 26 d. iki rugsėjo pabaigos.

2005 m. sausio 26 d. ir vasario 17 d. Prancūzijos Vyriausybė pranešė, kad, siekdama sustiprinti bendrovės SNCM finansinę struktūrą ir paskatinti jos plėtrai būtinus pokyčius, pradės ieškoti privataus partnerio, kuris dalyvautų šios bendrovės kapitale.

Paskyrusi nepriklausomą asmenį paieškos procesui stebėti Valstybės dalyvavimo agentūra (pranc. *Agence des Participations de l'Etat* (APE)) įgaliavo banką patarėją (HSBC banką) susisiekti su galimais perėmėjais.

Šiomis aplinkybėmis, siekiant apibrėžti finansines pasiūlymo, skirto padėti įgyvendinti bendrovės pramoninį planą, apsaugoti darbuotojus ir užtikrinti tinkamą viešosios paslaugos teikimą, sąlygas buvo susisiekti su septyniasdešimt dviem pramoniniais ir finansiniais investuotojais. [...] iš jų pareiškė susidomėjimą, buvo pasirašyta [...] konfidencialumo susitarimų ir išsiųsta [...] informacinių memorandumų. 2005 m. balandžio 5 d. vykstant pirmajam atrankos turui paraiškas pateikė [...] įmonės; 2005 m. birželio 17 d. vykstant antrajam turui buvo gautos trys paraiškos ([...], [...] ir [...]), be to, viena įmonė pareiškė susidomėjimą mažumos akcijų valdymu. 2005 m. liepos 28 d. vykstant trečiajam turui buvo gautos trys paraiškos.

2005 m. rugsėjo 14 d. įmonių buvo paprašyta iki 2005 m. rugsėjo 15 d. pateikti galutinį pasiūlymą. Iki šios dienos bendrovei [...] atsiėmus pasiūlymą valstybės institucijos gavo du galutinius pasiūlymus, susijusius su kapitalo injekcija ir viso Prancūzijos grupių *Butler Capital Partners* (toliau – BCP) ir [...] turto perėmimu.

2005 m. rugsėjo 27 d. Prancūzija paskelbė pranešimą spaudai, pažymėdama, kad nuodugnai išnagrinėjus du pasiūlymus buvo pasirinktas grupės BCP pasiūlymas; jis buvo priimtinesnis ne tik finansiniu požiūriu, bet ir tinkamesnis patenkinti bendrovės ir jos darbuotojų interesus bei užtikrinti viešosios paslaugos teikimą. Pradinėje paraiškoje grupė BCP siūlė neigiamą [...] mln. EUR kainą, t. y. žemiausią neigiamą kainą.

Pradinėje galimų perėmėjų paraiškoje buvo numatyta galimybė atlikti auditą patikslinti jų pradinį pasiūlymą. Prancūzijos valdžios institucijos pažymėjo, kad, atlikus 2005 m. gruodžio 6 d. dėl objektyvių veiksnių, turinčių įtakos reglamentavimo ir ekonominei aplinkai, kurioje veikia bendrovė SNCM, ir pasireikusių po pasiūlymo pateikimo 2005 m. rugsėjo 15 d., atidėtą auditą, pradinė kaina buvo padidinta. Taigi buvo nustatyta neigiama [...] mln. EUR kaina.

Prancūzijos valdžios institucijoms ir būsiesiems perėmėjams susiderėjus šis skaičius, pridėjus dalį padengti išpareigotų išlaidų, susijusių su savidraudos įstaigomis, kurioms priklauso į pensiją išėję bendrovės SNCM darbuotojai (t. y. 15,5 milijono EUR), pasiekė 142,5 milijono EUR.

(65) Pačioje bendrovėje SNCM su kapitalo padidinimu ir privatizavimu susijusios operacijos oficialiai buvo pradėtos 2006 m. balandžio 12 d. ir baigtos gegužės 31 d. Pažymėtina, kad planas, pagal kurį bendrovės darbuotojai būtų galėję išgyti jos akcijų, 2007 m. lapkričio 27 d. nebuvo įgyvendintas.

- (⁶⁶) Ši sistema numatyta 2006 m. gegužės 16 d. susitarimo memorandumo II skirsnio 2 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad ši sąskaita skirta „finansuoti dalį išlaidų, patirtų dėl galimo darbuotojų savanoriško išėjimo iš darbo arba darbo sutarties nutraukimo [...], papildančių bet kokio pobūdžio sumas, kurias darbdavys privalo sumokėti pagal atitinkamus teisės aktus ar sutartis“. Administravimo įstaigos užduotis – „skirti lėšų, kai atitinkami darbuotojai, nedalyvaujantys persikrstant darbo vietas grupėje SNCM, faktiškai išeis iš bendrovės, o įvykdžius administratoriaus užduotį – grąžinti sumas, kuria naudojamasis apribotas, likutį“. [...].
- (⁶⁷) *Altmark* byloje priimtame sprendime nustatyti šie keturi kriterijai:
- pagalbą gaunančiai įmonei turi būti pavesta teikti viešąją paslaugą, o su ja susiję išpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti;
 - kompensacijos už teikiamą paslaugą parametrai turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nustatyti iš anksto siekiant išvengti, kad ši kompensacija suteiktų ekonominių pranašumą, dėl kurio pagalbą gaunanti įmonė galėtų atsidurti palankesnėje padėtyje, palyginti su konkurentais;
 - kompensacija negali viršyti visų ar dalies būtinų sąnaudų, susidariusių dėl išpareigojimų, susijusių su viešąja paslauga, vykdymu, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną;
 - jei įmonė, kuri turi teikti viešąją paslaugą, konkrečiu atveju nėra atrenkama pagal viešojo konkurso procedūrą, kuri leistų atrinkti konkurso dalyvį, galintį visuomenei teikti pigiausias paslaugas, taikytinos kompensacijos dydis turi būti nustatomas remiantis išlaidų, kurių, vykdydama šiuos išpareigojimus, patirtų vidutinė, gerai tvarkoma ir atitinkamomis transporto priemonėmis apsirūpinusi įmonė, analize, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną.
- (⁶⁸) Šiuo klausimu Prancūzijos valdžios institucijos taip pat primena, kad kompensacijos buvo apskaičiuotos atsižvelgiant į konkrečius išpareigojimus (reisų skaičių, siūlomų vietų skaičių, pakeitimo būdą, didžiausius tarifus ir t. t.), taigi pagal parametrus, nustatytus penkeriems metams sudarytose išpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartyse, kurias 1991 ir 1996 m. pasirašė bendrovė SNCM ir kompetentinga valdžios institucija, ir kad minėtose sutartyse buvo numatytas ir kompensacijos patikslinimas atsižvelgiant į gautas pajamas.
- (⁶⁹) Pirmiausia Prancūzijos valdžios institucijos 2002 m. spalio 8 d. rašte (TREN/A/10050) pateikė duomenis, pasak jų, įrodančius, kad bendrovės SNCM eksploatavimo 1991–2001 m. išlaidų struktūra lygintina su panašių keleivinių laivybos įmonių, pavyzdžiui, *Brittany Ferries*, *Seafrance* ir *CMN* eksploatavimo išlaidomis. Dėl pastarosios Prancūzijos valdžios institucijos apie bendrovės SNCM našumą sprendė lygindamos šių abiejų įmonių su mišraus tipo kroviniiais laivais susijusių veiklą. Abi bendrovės iš tikrųjų veikė panašiomis aplinkybėmis, naudojamos beveik tokius pačius laivus (*CMN* – 3 mišraus tipo krovinius laivus, o *SNCM* – 4), plaukiojančius tokiais pat reisiais. Iš 1991–2001 m. duomenų matyti, kad našumo rodikliai (su darbo užmokesčiu susijusių išlaidų ir apyvartos santykis bei reisų ir laivų santykis), susiję su mišraus tipo kroviniiais laivais, 1993 m. skiriasi, o aptariamuoju laikotarpiu labai supanašėja. Taigi, pasak Prancūzijos valdžios institucijų, šie duomenys rodo, kad pastaruoju laikotarpiu bendrovės SNCM rodikliai priartėja prie vidutinės šios sektoriaus įmonės rodiklių.
- (⁷⁰) OL L 50, 2002 2 21, p. 66. Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad Komisijos paskirtam ekspertui pateikus Prancūzijos valdžios institucijų pateiktą apskaitos ir valdymo duomenų ataskaitą Komisija 2001 m. spalio 30 d. sprendimo 98 konstatuojamojoje dalyje nustatė, „kad dotacijos viešajai paslaugai teikti nebuvo panaudotos bendrovės SNCM konkurencinės veiklos išlaidoms kompensuoti. Su minėta paslauga susijusių sąskaitų atskyrimas bei regioninių ir nacionalinių kontrolės institucijų atlikti auditai taip pat leidžia tvirtinti, kad metinėse ataskaitose, kuriose atskleidžiamas dotacijos teritoriniam tęstinumui užtikrinti panaudojimas, atsispindi tikra viešosios paslaugos teikimo išlaidų padėtis“.
- (⁷¹) 2002 m. Prancūzijos valdžios institucijos tvirtino, kad bendrovei SNCM strateginiu požiūriu svarbu turėti bendrovės *Sud-Cargos* akcijų. Krovinių srauto pokyčiai (konteinerių srauto padidėjimas ir srauto ro-ro keltais sumažėjimas), *Delmas*, kito bendrovės *Sud-Cargos* akcininko, perėjimas į bendrovės *CMA CGM* rankas ir bendrovei *Sud-Cargos* iškilę ekonominiai sunkumai – tai veiksniai, atskleidžiantys, kodėl nebebuvo manoma, kad strateginiu požiūriu svarbu turėti šias akcijas ir kodėl 2005 m. bendrovė SNCM galėjo jas parduoti.
- (⁷²) 2003 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje Vokietijos Federacinė Respublika prieš Komisiją (334/99, Rink. p. I -1139).
- (⁷³) 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos, kurią Belgija suteikė *ABX Logistics* (Nr. C 53/2003 (ex NN 62/03), OL L 383, 2006 12 28, p. 21.

- (74) 1999 m. liepos 8 d. Komisijos sprendimas dėl Vokietijos bendrovei *Gröditzter Stahlwerke GmbH* ir jos pavaldžiai bendrovei *Walzwrk Burg GmbH* teikiamos valstybės pagalbos, OL L 292, 1999 11 13.
- (75) Šią ataskaitą, kuri 2006 m. kovą buvo atsiųsta Komisijai, parengė bendrovė CGMF, padedama *Ernst & Young*, oficialaus bendrovės SNCM auditoriaus (toliau – CGMF ataskaita).
- (76) Ši ataskaita, kurią 2006 m. kovo 29 d. parengė *Oddo Corporate Finance* ir *Paul Hastings* biuras (toliau – *Oddo* ataskaita), buvo atsiųsta Komisijai 2006 m. balandžio 7 d. Šioje ataskaitoje Valstybės dalyvavimo agentūros (pranc. *Agence des Participations de l'Etat* (APE)) prašymu kritiškai įvertinamos bendrovės CGMF ataskaitos ir siūlomas Bendrijos lygiu priimtiniomis laikomų likvidavimo išlaidų apskaičiavimo būdas.
- (77) Įskaitant materialųjį turtą ([...] mln. EUR), ilgalaikes investicijas ([...] mln. EUR), klientų skolinius įsipareigojimus ([...] mln. EUR), kitus skolinius įsipareigojimus ([...] mln. EUR) ir neigiamą pajamų ir išlaidų balansą: – [...] mln. EUR. Prancūzija patikslino, kad realiau vertinant padėtų (atsižvelgiant į paskesnius finansinius duomenis) ši vertė siektų [...] mln. EUR.
- (78) 1994 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje Ispanija prieš Komisiją (278/92, 279/92 ir 280/92, Rink. p. I-4103).
- (79) 2001 m. vasario 6 d. Kasacinio teismo sprendimas Nr. 98–15129. Ši byla susijusi su viešąja įstaiga BRGM (pranc. *Bureau de Recherches Géologiques et Minières* – Geologinių ir kasybos tyrimų tarnyba), kuri buvo įpareigota padengti visus savo pavaldžiosios bendrovės, *Mines de Salsignes*, išskolinimus, nes faktinis įstaigos BRGM vadovas žinojo apie pablogėjusias veiklos sąlygas ir buvo ne kartą įspėtas, tačiau pasielgė netinkamai leisdamas ir toliau vykdyti veiklą.
- (80) *Aspocomp Group Oyj* byla; 2005 m. kovo 22 d. Rueno apeliacinio teismo sprendimas.
- (81) Palyginimui – vienos 30-ies, 10-ies, 5-erių ir 2-ųjų metų OAT (pranc. *Obligation Assimilable du Trésor* – Apkeičiamoji išdo obligacija (Prancūzijos valstybės išleista obligacija) pelningumas 2006 m. spalio 31 d. yra atitinkamai 3,95, 3,82, 3,75 ir 3,72 %
- (82) 2002 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimas, *Société Française de Production*, C(2002)2593 galutinis (OL C 071, 2003 3 25, p. 3).
- (83) Iš tikrųjų pagal nepriklausomą rinkos tyrimą, kurį dėl šio klausimo atsiuntė Prancūzija, bendrovė CFF dabar užima beveik [...] proc. keleivių plukdymo rinkos; bendrovės SNCM dalis rinkoje sumažėjo nuo 82 % 2000 m. iki [...] 2005 m., bet ji labai padidėjo krovininių plukdymo rinkoje, kur, turėdama bendrovės CMN akcijų, ji išlieka pagrindiniu vežėju.
- (84) CFF primena, kad įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutartimi bendrovei užtikrinama viešoji dotacija, siekianti vidutiniškai 64,3 milijono EUR per metus, t. y. iš viso 321,5 milijono EUR per 5 metus. Pasak CFF, įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sutarties 5 straipsniu bendrovei SNCM užtikrinamas 72,8 milijono EUR grynujų pinigų srautas. Be to, *Corsica Ferries* pabrėžia, kad iš 40,6 milijono EUR nuostolio, kurį 2001 m. nurodė patyrusi SNCM, 15 milijonų EUR susiję su greitojo laivo *Liamone* nuvertėjimu.
- (85) Sprendime pradėti procedūrą nurodyta, kad restruktūrizavimo plane, be kita ko, „numatyta uždaryti maršrutą Bastja–Livornas kartu su jam skirta įranga“.
- (86) Bendrovės CFF kritika susijusi su šiais aspektais: faktiškai nesumažėja darbuotojų, restruktūrizavimui nenaudojamos bendrovės SNCM turimos kitų bendrovių akcijos ir neatsižvelgiama į laivų vertės padidėjimą.
- (87) CFF manymu, 76 milijonų EUR atitinka 500 milijonų Prancūzijos frankų (FRF), kuriuos bendrovė turėtų skirti iš teritoriniam tęstinumui užtikrinti skirtos dotacijos naujuoju 2002–2006 m. laikotarpiu.
- (88) Palyginti su rodikliais, kuriuos ji pati nustatė pagal dešimties laivybos bendrovių balansus. Šie rodikliai svyruoja nuo 23,69 % (*Moby Lines*) iki 55,09 % (*Grimaldi*); CMN rodiklis – 49,7 %.
- (89) CFF nurodo, kad bendrovė SNCM turi 50 % laivybos bendrovės *Sud-Cargos* akcijų, 13 % įmonės *Amadeus*, kuri specializuojasi oro transporto vietų rezervavimo sistemoje, akcijų, taip pat bendrovės CMN akcijų ir CGTH nekilnojamojo turto.

- (⁹⁰) Tai viena pagrindinių bendrovės CMN akcininkė.
- (⁹¹) Primintina, kad OTC – tai, kartu su teritorine Korsikos valdžios institucija, išpareigojimą teikti viešąją paslaugą perleidžiančioji institucija.
- (⁹²) Dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą, susijusią su maršrutu Marselis – Korsika, dauguma bendrovės CFF pastabų susijusios su įgaliojimo teikti naują viešąją paslaugą laikotarpiu 2007–2012/2013 m. suteikimo procedūra ir su nacionaliniams teismams bendrovės CFF pateiktais ieškiniais, kurie vėliau buvo atmesti.
- (⁹³) Šiuo klausimu CFF primena, kad antrąjį 2005 m. pusmetį Marselio komercinių bylų teisme buvo pradėta išpėjimo procedūra ir kad nuo 2005 m. rudens buvo galima numatyti bankrotą ir nuostolius, 2005 m. vertinamus 30 milijonų EUR.
- (⁹⁴) Iš tikrųjų, pasak CFF, Kasacinis teismas *Mines et produits chimiques de Salsignes* byloje kalba ne apie tiesioginę valstybės akcininkės atsakomybę įmonės, kurios akcininkė ji yra, likvidavimo atveju, o veikia apie galimybę pateikti ieškinį prieš pramoninio ir komercinio pobūdžio viešąją įstaigą dėl socialinių skolų padengimo ir apie galimybės nebuvimą šios įstaigos vadovams išvengti savo išpareigojimų vykdymo kreipiantis pagalbos į valstybės institucijas. Dėl Rueno apeliacinio teismo priimto sprendimo *Aspocomp* byloje taikymo šiuo atveju CFF teigia, kad minėtoje byloje nagrinėjamas atvejis, kai pagrindinė bendrovė buvo įpareigota jai pavaldžiosios bendrovės darbuotojams išmokėti socialines kompensacijas už pirmosios patvirtinto „susitarimo nesilaikymą“, labai skiriasi nuo bendrovės SNCM bylos aplinkybių. Todėl nekyla realios grėsmės, kad CGMF ar valstybė bendrovės priverstinio likvidavimo atveju būtų įpareigota sumokėti išeities kompensacijas. Be to, CFF abejoja dėl nurodytų kitų socialinių išlaidų dydžio, nes jas nustatyti pakviesti ekspertai pateikia skirtingas sumas.
- (⁹⁵) CFF mano, kad į realią laivų vertę, kurią nurodė SNCM skelbdama konkursą dėl įpareigojimo teikti viešąją paslaugą, reikėjo atsižvelgti *Oddo* ir CGMF ataskaitose pateikiant SNCM turto vertinimą.
- (⁹⁶) Pasak CFF, Prancūzija pabrėžia esminį nenutrūkstamo paslaugų teikimo Nicai pobūdį, laivyno išlaikymą esamu lygiu ir, jos manymu, strateginį bendrovės SNCM dalyvavimo grupės CMN kapitale pobūdį.
- (⁹⁷) 2007 m. sausio 1 d. buvo įsigytas laivas *Superfast X*.
- (⁹⁸) CFF siūlo iki 2005 m. lygio apriboti pasiūlą kiekvienoje iš konkurencingų rinkų (Nicoje, Tunise ir Alžyre), susilaikyti nuo bet kokio naujo maršruto atidarymo ir siekiant sumažinti išlaidas, paslaugų teikimą maršrutu Marselis – Korsika pertvarkyti taip, kad būtų naudojamos mišraus tipo laivais.
- (⁹⁹) CFF teigimu, SNCM, pažeisdama 2003 m. Komisijos sprendimo 2 straipsnį įsigijo naujų laivų. Be to, pažeisdama šio sprendimo 3 straipsnį, SNCM nepardavė savo turėtų bendrovės CCM akcijų. Galiausiai SNCM pažeidė minėto sprendimo 4 straipsnį, nes nuo 2003 m. vykdė agresyvią tarifų politiką, nustatydama žemesnes kainas už tas, kurias taikė CFF (SNCM bilietai už tokias pat ar panašias paslaugas kainavo iki 30 % pigiau).
- (¹⁰⁰) Viena vertus, dėl to, kad trūksta su abiem bendrovėmis susijusių duomenų apie apskaitos ir analitinio įskaitymo metodus, kita vertus, dėl to, kad CMN šiame tyrime nedalyvavo.
- (¹⁰¹) Pasak STIM, SNCM sąmoningai sumenkino savo finansinius rezultatus. Remiantis Korsikos transporto tarnybos užsakymu nepriklausomo eksperto atlikto audito duomenimis, visas su Korsikos tinklu susijęs SNCM deficitas 1996–2001 m., neįskaitant išskirtinio 2001 m. pelno, siekia 125 milijonus Prancūzijos frankų (apie 19 milijonų EUR).
- (¹⁰²) 2003 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Italija ir SIM 2 Multimedia prieš Komisiją* (328/99 ir 399/00, Rink. p. I – 4035).
- (¹⁰³) Iš šioje ataskaitoje minimų faktų matyti, kad [...].
- (¹⁰⁴) Remiantis viena Audito Rūmų ataskaita aptariamojoje ataskaitoje, pavyzdžiui, teigiama, kad [...].

- (¹⁰⁵) Iš šioje ataskaitoje minimų faktų matyti, kad [...].
- (¹⁰⁶) Valstybė, pavyzdžiui, [...].
- (¹⁰⁷) Ataskaitoje taip pat nurodomos šios valdymo klaidos: [...].
- (¹⁰⁸) Sumažinta navigacijos priemonių ir pagal pramoninį planą vykdoma turto pardavimo programa. Pertvarkyti maršrutai, pasiekti pirmieji rezultatai vykdam su tarpiniais pirkimais susijusių išlaidų mažinimo veiksmų planą. Galiausiai palaipsniui įgyvendinama su darbuotojais susijusi pramoninio plano dalis.
- (¹⁰⁹) 0,497 rodiklis, kurį *Corsica Ferries* 2001 m. priskiria bendrovei CMN, yra netikslus, nes apskaičiuotas neatsižvelgiant į terminuotuosius indėlius ir grynuosius pinigus sąskaitoje ir kasoje. Į tai atsižvelgiant perskaičiuotas šis CNM rodiklis yra 0,557. Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, šis lygis bendrovei CMN bet kuriuo atveju lieka nepakankamas; tai rodo ir 2002 m. pablogėję jos likvidumo rodikliai. Iš tikrųjų siekama padengti savo išsiskolinimus CMN iš *Stef-TFE* turėjo pasiskolinti 8 milijonus EUR.
- (¹¹⁰) 2003 m. sausio 9 d. rašte *Provence-Alpes-Côte d'Azur* regiono taryba minėjo rinkos tyrimą (kuris buvo atsiųstas Komisijai pranešant apie pagalbą ir kurio kopiją aiškiai turėjo ši taryba), pabrėždama šį teiginį: „Pasiūla [maršrutuose tarp Korsikos ir žemyninės Prancūzijos] yra per didelė, palyginti su paklausa. Laivų apkrova vidutiniškai siekia žiemą 20 %, o vasarą – 50 %.“
- (¹¹¹) Konkrečiai ji nesutinka su STIM teiginiu, kad įmonės vertė siekia apie 350 milijonų EUR, nes STIM atsižvelgia tik į tuos balanso duomenis, kurie padidina įmonės vertę remiantis balansine kapitalo verte (neapmokestinami atidėjiniai, laivų likvidacinė vertė ir t. t.), nepaisydama išpareigojimų dalyje pateiktų duomenų, pagal kuriuos ši vertė sumažėja. Šis grynai buhalterinis apskaičiavimo metodas neatitinka laivybos įmonės, kokia yra SNCM, ekonominės realybės, nes ši įmonė disponuoja į balansą įtrauktu vertingu turto, tačiau yra riboto pelningumo ir turi didelių nebalansinių išpareigojimų.
- (¹¹²) Žr., pavyzdžiui, 2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Ministero dell'Economia e delle Finanze* prieš *Cassa di Risparmio di Firenze* (222/04, Rink. p. I-289, 129 punktas).
- (¹¹³) OL L 364, 1992 12 12, p. 7.
- (¹¹⁴) OL L 378, 1986 12 31, p. 1.
- (¹¹⁵) Komisija neprivalo pateikti savo pozicijos dėl visų argumentų, kuriuos jai pateikia suinteresuotieji asmenys; pakanka, kad ji išdėsto faktus ir teisinius argumentus, turinčius lemiamą reikšmę priimant sprendimą (1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje *Siemens* prieš Komisiją (459/93, Rink. p. II-1675, 31 punktas) ir 2000 m. birželio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje EPAC prieš Komisiją (204/97 ir 270/97, Rink. p. II-2267, 35 punktas).
- (¹¹⁶) 2008 m. vasario 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje BUPA ir kt. prieš Komisiją (289/03).
- (¹¹⁷) Šiuo klausimu žr. 2001 m. spalio 30 d. Komisijos sprendimą dėl bendrovei SNCM Prancūzijos suteiktos valstybės pagalbos (OL L 50, 2002 2 21, p. 66).
- (¹¹⁸) Atsižvelgiant į pardavus laivus gautą pelną.
- (¹¹⁹) Dėl šių dvejų metų – dvejų paskutiniųjų 1996 m. sutarties taikymo metų – tuo metu eksperto parengtoje ataskaitoje neturint duomenų nebuvo galima apskaičiuoti pagal analitinę apskaitą gaunamo pelno (nuostolio), susijusio su Korsikos susisiekimo paslaugomis.
- (¹²⁰) Remdamasi savo sprendimų praktika, Komisija neatsižvelgia į valstybės narės taikomą kompensavimo būdą, jei gali patikrinti, ar nėra kryžminių subsidijų konkurencinės veiklos naudai. Žr. pirmiausia 2002 m. kovo 12 d. Komisijos sprendimą dėl bendrovei *Poste Italiane SpA* Italijos suteiktos valstybės pagalbos (OL L 282, 2002 10 19, p. 29) ir 2003 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą dėl bendrovės *La Poste Belge/De Post* kapitalo padidinimo 297,5 milijono EUR (OL C 241, 2003 10 8, p. 13).
- (¹²¹) Be to, primintina, kad 1997 m. Komisija nustatė Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos jūrų transportui patikslindama sąlygas, į kurias atsižvelgiant valstybės pagalba, skiriama įmonėms, teikiančioms viešąją paslaugą, laikoma suderinama su bendrąja rinka (OL C 205, 1997 7 5, p. 5).
- (¹²²) Žr. Komisijos sprendimą 2002/149/EB (OL L 50, 2002 2 21, p. 66).

- (123) Jame nustatytos valstybės finansinio įnašo mokėjimo sąlygos, pakartotos SNCM ir OTC pasirašytos sutarties 1996–2001 m. laikotarpiui IV punkte.
- (124) Pirmiausia, kaip nurodyta šio sprendimo 71 išnašoje, Komisija patikrino, ar atskirtos sąskaitos, susijusios su minėtų paslaugų teikimu tiriamuoju laikotarpiu.
- (125) Ši suma susidaro iš sumos, apie kurią pranešta iš pradžių (76 milijonų EUR), atėmus sumą, pervestą už viešosios paslaugos teikimą (53,48 milijono EUR).
- (126) 2003 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Vokietija prieš Komisiją* (334/99, Rink. p. I-1139, 142 punktas).
- (127) Komisijos komunikatas valstybėms narėms: EB sutarties 92 ir 93 straipsnių bei Komisijos direktyvos 80/723/EEB 5 straipsnio taikymas gamybos sektoriaus valstybinėms įmonėms (OL C 307, 1993 11 13, p. 3, 11 punktas). Šis komunikatas susijęs su gamybos sektoriumi, bet *mutatis mutandis* taikomas ir visiems kitiems ekonomikos sektoriams.
- (128) Žr. pirmiausia 2003 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje *Westdeutsche Landesbank Girozentrale prieš Komisiją* (233/99, Rink. p. II-435).
- (129) 1999 m. sausio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH ir Lech-Stahlwerke GmbH prieš Europos Bendrijų Komisiją* (2/96 ir 129/95, Rink. p. II-17, 116 punktas).
- (130) 1994 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Ispanija prieš Komisiją* (278/92, 279/92 ir 280/92, Rink. p. I-4103).
- (131) 2003 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Vokietija prieš Komisiją* (334/99, Rink. 2003, p. I-1139).
- (132) 1997 m. liepos 30 d. Komisijos sprendimas 98/204/EB dėl sąlyginio grupei GAN Prancūzijos suteiktos pagalbos patvirtinimo (OL L 78, 1998 3 16, p. 1).
- (133) Šiuo klausimu žr. 2005 m. gruodžio 7 d. Sprendimą 2006/947/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Belgija suteikė *ABX Logistics* (OL L 383, 2006 12 28, p. 21).
- (134) Šiuo klausimu žr. 1991 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Italija prieš Komisiją* (Rink. 1991, p. I-1433).
- (135) Žr., pavyzdžiui, 1991 m. lapkričio 27 d. Komisijos sprendimą 92/266/EEB dėl Prancūzijos pramoninių grupių, išskyrus priklausančias geležies, plieno ir anglių kasybos sektoriams, reorganizavimo pagal EEB sutarties 92–94 straipsnius (OL L 138, 1992 5 21, p. 24). Taip pat žr. socialinius planus, į kuriuos daroma nuoroda toliau.
- (136) Vis dėlto pažymėtina, kad pusėje susijusių darbo vietų dirbo laikinieji arba vietoje dirbantys subrangovų darbuotojai. Todėl galima manyti, kad su 5 000 nuolatinių *Airbus* darbuotojų susijusios išlaidos, tenkančios vienam darbuotojui, buvo daug didesnės.
- (137) Pasibaigus konkursui Komisija įgaliojo nepriklausomą ekspertą, *Moore Stephens, Chartered Accountants*, kurio galutinė ataskaita buvo pateikta 2008 m. sausio 25 d.
- (138) Kalbama apie šiuos 7 laivus: *Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro* ir *Monte Cino*.
- (139) Šis vertės sumažinimas, palyginti su rinkos kaina [...] mln. EUR (t. y. vidutiniškai [...]–[...] proc. bendrosios rinkos vertės), yra, be kita ko, pateisinamas atsižvelgiant į SNCM laivų, pritaikytų įmonės užtikrinamam paslaugų teikimui, specifiką, jų būklę ir viso laivyno pateikimo į rinką aplinkybes (pirmiausia – į prastą pardavėjo padėtį). BRS vertinimas pirmiausia pagrįstas prielaida, kad tinkamai prižiūrėti ir gerai veikiantys laivai parduodami griežtai laikantis nustatytos tvarkos įprastomis komercinėmis sąlygomis.
- (140) Siekiantį [...] mln. EUR.
- (141) Teisinė rizika pagrįsta tikimybe, kad likvidatorius gali būti priverstas labai greitai pradėti laivų pardavimo procedūrą ir kad dėl riboto įsisavinimo pajėgumo rinka gali būti prisotinta.
- (142) Tai įpareigojimas pagal Darbo kodekso L.321–13 straipsnį, kuriame nustatyta, kad darbdavys turi mokėti kompensaciją, kai atleidžia darbuotoją, kuriam ne mažiau kaip 50 metų.

- (¹⁴³) Darbo rinkos atgaivinimo sąnaudos ([...] mln. EUR), sutarčių dėl persikvalifikavimo sąnaudos ([...] mln. EUR), pagalbos ieškant darbo ir persikvalifikuojant, vadinamosios judumo pagalbos, sąnaudos ([...] mln. EUR).
- (¹⁴⁴) Darbuotojų, pagal sutartį su SNCM dirbusių pastarosios filialuose, ir likviduotų pavaldžiųjų bendrovių darbuotojų atleidimo išlaidos ([...] mln. EUR), taip pat ginčų, susijusių su darbo sutarčių nutraukimu ir prašymais pakeisti darbo sutartį, sąnaudos ([...] mln. EUR).
- (¹⁴⁵) 2005 m. rugsėjo 30 d. SNCM pagal išperkamosios nuomos sutartį eksploatavo tris laivus: greitąjį laivą *Liamone* (priklausantį ekonominių interesų grupei *Véronique Bail*), *Danielle Casanova* (priklausantį ekonominių interesų grupei *Joliette Bail*) ir *Pascal Paoli* (priklausantį ekonominių interesų grupei *Castellane Bail*).
- (¹⁴⁶) Šis vertinimas pagrįstas tokiais prielaidomis:
- bendrovė SNCM 2005 m. rugsėjo 30 d. yra nutraukusi išperkamosios nuomos sutartis; tai reiškia, kad laivai yra grąžinti atitinkamiems savininkams (ekonominių interesų grupėms) ir kad nuomos nemokama,
 - pirkimo pasirinkimo sandoriai negali būti sudaromi,
 - ekonominių interesų grupėms paskolas suteikę bankai 2005 m. rugsėjo 30 d. yra perleidę laivus; iš laivų pardavimo gautos pajamos skirtos pirmiausia skoloms bankams ir mokesčių skoloms padengti.
- (¹⁴⁷) Atsižvelgiant į tai, kad SNCM dažnai pratęsavo terminuotąsias sutartis.
- (¹⁴⁸) Savo 2005 m. gruodžio 7 d. sprendime 2006/947/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Belgija suteikė *ABX Logistics* (OL L 383, 2006 12 28, p. 21), Komisija pažymėjo: „Komisija neneigia, kad tam tikrais išimtiniais atvejais kai kurių valstybių nacionalinėje teisėje numatoma galimybė apkaltinti likviduojamos bendrovės akcininkus, ypač jei akcininkus galima laikyti [...] ir (arba) padariusiais valdymo klaidų. Tačiau, nors Prancūzijos teisė numato tokią galimybę, o Belgijos valdžios institucijos pateikė tam tikrų duomenų, nurodančių tokią riziką, šiuo atveju jie nepanaikino visų abejonių, iškeltų šioje byloje 2005 m. balandžio mėn. procedūros išplėtimo pranešime. Komisija daro išvadą, kad aptariamuoju atveju negalima į šio scenarijaus kainą įtraukti 58 mln. eurų, Belgijos valdžios institucijų nuomone, susijusių su [...] rizika“.
- (¹⁴⁹) Komisijos komunikatas dėl pagalbos, kurią Prancūzija nusprendė suteikti *Société Marseillaise de crédit* (OL C 49, 1997 2 19, p. 2).
- (¹⁵⁰) t. y. į būsimos sankcijos rizikos grynąją aktualizuotą vertę, darydamas prielaidą, kad asmenys, kaltinami atsakomybe už įsiskolinimus, išsigintų tokio kaltinimo.
- (¹⁵¹) 1985 m. sausio 15 d. įstatymas Nr. 85–98 dėl įmonių sanavimo arba priverstinio likvidavimo, kodifikuotas Prekybos kodekso L620–1 ir tolesniuose straipsniuose; 2005 m. liepos 26 d. įstatymas Nr. 2005–845 dėl įmonių restruktūrizavimo, sanavimo ir likvidavimo, kodifikuotas Prekybos kodekso 620–1–670–8 straipsniuose.
- (¹⁵²) Restruktūrizavimo plano vykdymo nutraukimo scenarijus šiuo atveju netaikytinas, nes minėtas 2005 m. įstatymas įsigaliojo vėliau, tuo tarpu kai, remiantis Komisijos turimais duomenimis, niekas neleidžia daryti išvados, kad galimas teisminis SNCM mokumo atkūrimas nebūtų pavykęs.
- (¹⁵³) Pagal atitinkamus įstatymus viešosios įmonės, veikiančios pagal privatinę teisę, patenka į minėtų įstatymų, reglamentuojančių priverstinį likvidavimą, taikymo sritį. Be to, teisės aktai leidžia viešosios teisės reglamentuojamus juridinius asmenis, kaip vadovus, patraukti atsakomybėn pagal ieškinį dėl įsiskolinimų padengimo.
- (¹⁵⁴) Pagal Prancūzijos teismų praktiką faktinis įmonės vadovas turi būti atlikęs *pasikartojančių pozityvių valdymo arba vadovavimo veiksmų*.
- (¹⁵⁵) Prancūzijos atsakymai į kai kurias SNCM pateiktas pastabas (žr. šio sprendimo 172 konstatuojamąją dalį).
- (¹⁵⁶) Pažymėtina, kad be įprastų darbo užmokesčio reikalavimų esama ir teisminių darbo užmokesčio reikalavimų, patenkintinų pagal darbo ginčų teismų priimtus sprendimus. Tokiu atveju darbuotojas kreipiasi į darbo ginčų teismą, kad šis priimtų sprendimą dėl jo prašymo pagrįstumo, ir jeigu jo prašymas patenkinamas, jis įtraukiamas į bendrovei pateikiamą kreditorinių reikalavimų sąrašą.
- (¹⁵⁷) 1993 m. lapkričio 30 d. Kasacinio teismo sprendimas Nr. 91–20554, Civilinio teismo leidinys IV, 440, p. 319.

- (158) Ši įvertinimą atliko *Sorgem Evaluation*, patarimus finansiniais klausimais teikianti agentūra. Vertintojas, *Maurice Nussenbaum*, yra Paryžiaus apeliacinio teismo finansų ekspertas, įgaliotas Kasacinio teismo atstovas.
- (159) Prancūzijos valdžios institucijų atsakymai į kai kurias SNCM pateiktas pastabas (žr. šio sprendimo 174 konstatuojamąją dalį).
- (160) Prancūzijos valdžios institucijų atsakymai į kai kurias SNCM pateiktas pastabas (žr. šio sprendimo 175 ir 176 konstatuojamąsias dalis).
- (161) Prancūzijos valdžios institucijų atsakymai į kai kurias SNCM pateiktas pastabas (žr. šio sprendimo 175 ir 176 konstatuojamąsias dalis).
- (162) Geologinių ir kasybos tyrimų tarnyba, pranc. *Bureau de Recherches Géologiques et Minières*.
- (163) Žr., pavyzdžiui, 2001 m. vasario 6 d. Kasacinio teismo sprendimą Nr. 98–15129.
- (164) Pirmiausia žr. Rueno apeliacinio teismo 2005 m. kovo 22 d. priimtus sprendimus: Sprendimą Nr. RG 04/02549 *Aspocomp Group Oyj* byloje ir Sprendimą Nr. RG 01/02667–04/02675.
- (165) Atsižvelgiant į tai, kad asmenys, kaltinami dėl šio plano sustabdymo, greičiausiai atkakliai gintųsi siekdami išvengti atsakomybės.
- (166) Su 2005 m. balandžio 19 d. Kasacinio teismo sprendimu byloje *Métaleurop* susijęs komentaras.
- (167) EB sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymas valstybės institucijų įnašams, EB biuletenis, 9–1984, 3.2. punkto iii papunktis.
- (168) 2000 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje *Alitalia* prieš *Komisiją* (296/97, Rink. p. II-3871).
- (169) Žr., pavyzdžiui, 1996 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje *Air France* prieš *Komisiją* (358/94, Rink. p. II-2109, 70 punktas).
- (170) Žr. 1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Prancūzija* prieš *Komisiją* (301/87, Rink. p. I-307, 40 punktas).
- (171) Žr. komunikatą dėl galimos pagalbos planuojant viešojo kapitalo injekciją į *Klöckner Stahl* kapitalą (OL C 390, 1994 12 31, p. 1).
- (172) 1996 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *SFEI* (39/94, Rink. p. I-3547, 60 punktas).
- (173) 1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Prancūzija* prieš *Komisiją* (301/87, Rink. p. I-307, 41 punktas).
- (174) 2000 m. rugsėjo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje *Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM)* prieš *Komisiją* (55/99, Rink. p. II-03207, 82 punktas).
- (175) 1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Italija* prieš *Komisiją* (173/73, Rink. p. 709, 33 punktas).
- (176) 2001 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *HJ Banks* (390/98, Rink. p. I-6117, 33 punktas).
- (177) 2004 m. liepos 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje *Salzgitter* prieš *Komisiją* (308/00, Rink. p. II-1933, 79 punktas). Taip pat žr. Komisijos komunikatą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, 1998 12 10, p. 3, 16 punktas).
- (178) 2006 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Portugalija* prieš *Komisiją* (88/03, Rink. p. I-7115, 56 punktas).
- (179) 2001 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Adria-Wien Pipeline GmbH* (143/99, Rink. p. I-8365, 41 punktas).

- (180) Žr., pavyzdžiui, 2007 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimą dėl Graikijos bankų sektoriaus papildomų pensijų sistemos organizavimo reformos (OL C 308, 2007 12 19, p. 9) ir 2007 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė Paštui (*La Poste*) priskiriamų valstybės tarnautojų pensijų finansavimo būdo reformai vykdyti (OL L 63, 2008 3 7, p. 16).
- (181) Žr. 2002 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimą dėl *Société française de production* (OL C 71, 2003 3 25, p. 3). „Valstybei finansuojant darbuotojų sumažinimo plano įgyvendinimą ir taip leidžiant imonei atleisti dalį savo darbuotojų nepatyrus visų su tuo susijusių išlaidų, suteikiamas atrankinis pranašumas, kuris gali būti laikomas draudžiama valstybės pagalba. Tačiau papildomų socialinių priemonių, skirtų atleistiems darbuotojams, finansavimas iš viešųjų lėšų, jei šiomis priemonėmis nesumažinamos įprastos darbdavio išlaidos, priskiriamas valstybių narių socialinės politikos sričiai ir nėra pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. [...] SFP visiškai padengs šias išlaidas. Todėl papildomos socialinės priemonės, skirtos atleistiems SFP darbuotojams, įgyvendintinos šiems darbuotojams palikus bendrovę, visiškai neatleidžia pastarosios nuo jos išpareigojimų ir nėra jai skirta valstybės pagalba“.
- (182) Ši suma gauta iš sumos, apie kurią pranešta, (76 milijonų EUR) atėmus sumą, kuri patvirtinta kaip kompensacija už viešąją paslaugą (53,48 milijono EUR).
- (183) OL C 288, 1999 10 9, p. 2.
- (184) OL C 205, 1997 7 5, p. 5.
- (185) Žr. 2002 m. gairių 30 punktą.
- (186) Pirmiau minėtas sprendimas.
- (187) Atidėjiniai – tai pagal mokesčių taisykles į apskaitą įtraukti mokesčiai.
- (188) 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Prancūzija prieš Komisiją* (482/99, Rink., 2002, p. I-4397, 71 punktą).
- (189) Pirmasis alternatyvus metodas, pagrįstas nuosavu kapitalu, būtinu esamam laivynui finansuoti netinkamas, nes Prancūzijos valdžios institucijos, atlikdamos skaičiavimus, rėmėsi laivų išsigijimo verte, o ne jų rinkos verte 2002 m. Iš tikrųjų, jei naujoji bendrovė turėtų kurtis, turėdama tą patį laivyną, kokį šiandien turi SNCM, jai reikėtų disponuoti nuosavu kapitalu, proporcingu visų laivų pirkimo vertei, o ne jų statymo vertei. Be to, taikant tokį metodą neatsižvelgiama į kitą ilgalaikį turtą, pavyzdžiui, kompiuterinę bilietų rezervavimo sistemą ar pagrindinės buveinės pastatus. Antrasis alternatyvus metodas, pagrįstas SNCM patirtomis išlaidomis, Komisijos nuomone, yra tinkamesnis. Tačiau Komisija mano, kad reikėtų patikslinti 41,7 milijono EUR sumą, susijusią su anksčiau patirtais nuostoliais, pirmiausia atsižvelgiant į 2002 m. pelną ir vien tik su paslaugų teikimu Korsikos maršrutais iki 1999 m. susijusias išlaidas.
- (190) Pažymėtina, kad nepriklausomas Komisijos ekspertas, remdamasis SNCM apskaitos duomenimis, faktines restruktūrizavimo plano įgyvendinimo išlaidas įvertino [...] mln. EUR.
- (191) 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Prancūzija prieš Komisiją* (482/99, Rink., 2002, p. I-4397, 71 punktą).
- (192) Žr. šiame sprendime pateiktą 2 lentelę. Į šią sumą įtraukta priimant 2003 m. sprendimą pardavus turtą (laivus *Napoléon*, *Monte Rotondo* ir *Liberté*) gauta suma, taip pat nekilnojamojo turto (nekilnojamojo turto kompleksą *Schuman* ir *SCI Espace Schuman*) gauta suma.
- (193) Žr. gairių 48 punktą.
- (194) Žr. 1 priedą.
- (195) Pažymėtina, kad 2007 m. gruodžio 11 d. VT ir trečiasis asmuo pasirašė su *Jean Nicoli* susijusį susitarimą sudaryti sutartį dėl nuosavybės teisės perleidimo, atlikto 2008 m. balandį.
- (196) Komisijai apie tai pranešta 2004 m. birželio 23 d. raštu.
- (197) Į šią sumą įtrauktos *SCI Espace Schuman* pardavimo 2003 m. birželio 24 d. pajamos ([...] mln. EUR), tačiau neįtrauktos gryniosios neigiamos laivo *Aliso* pardavimo 2004 m. rugsėjo 30 d. pajamos ([...] mln. EUR).
- (198) Laivą *Asco*, turėtas bendrovės *Sud Cargos* akcijas ir nekilnojamojo turto.

- (¹⁹⁹) Komisija mano, kad vertinant, ar laikomasi 2003 m. sprendimo 4 straipsnio, reikia atsižvelgti į paskelbtas kainas, t. y. nurodytas bet kokioje reklamoje ar bet kuriame viešame skelbime, kurį gali platinti SNCM. Ši sąlyga netaikoma kainoms, susijusioms su SNCM kompiuterine bilietų rezervavimo sistema, nes šie tarifai (tiek SNCM, tiek jos konkurentų) labai priklauso nuo pelno valdymo. Esant skirtingiems sistemų parametrams neįmanoma sužinoti, ar SNCM konkurentai yra nustatę specialiujų tarifų, taigi neįmanoma ir patikrinti, ar SNCM nediktuoja kainų.
- (²⁰⁰) Paaiškėjo, kad, remiantis Prancūzijos valdžios institucijų pateikta informacija, laikotarpiu nuo 2003 m. liepos 9 d. iki 2005 m. kovo 16 d. SNCM iš tikrųjų nei per įmonės ryšio priemones, nei per savo reklamines kampanijas, nei bet kuriuose kituose viešai paskelbtuose dokumentuose niekada nėra nurodžiusi mažesnių kainų už tas, kurias yra paskelbę jos konkurentai.
- (²⁰¹) Ši suma – tai SNCM grynujų pinigų poreikio (19,75 milijono EUR) ir grynujų pajamų, gautų pardavus turtą pagal 2003 m. sprendimą (t. y. [...] mln. EUR, gautų pardavus laivą *Aliso* ir turėtas bendrovių *Southern Trader*, *Someca* ir *Amadeus* akcijas), skirtumas. Su šia suma visa valstybės bendrovei SNCM atlikta kapitalo injekcija siekia 69,29 milijono EUR.
-

I PRIEDAS

2003 M. SPRENDIMO REZOLIUCINĖ DALIS

1 straipsnis

Restruktūrizavimo pagalba, kurią Prancūzija planuoja suteikti SNCM, yra suderinama su bendrąja rinka, jeigu laikomasi 2–5 straipsniuose numatytų sąlygų.

2 straipsnis

Nuo šio sprendimo paskelbimo dienos iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM negali įsigyti naujų laivų ir pasirašyti naujų ar atnaujintų laivų nuomos, užsakymo arba statybos sutarčių.

Nuo šio sprendimo paskelbimo dienos iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM gali naudotis tik vienuolika jau turimų laivų, t. y.: *Napoléon Bonaparte*, *Danielle Casanova*, *Île de Beauté*, *Corse*, *Liamone*, *Aliso*, *Méditerranée*, *Pascal Paoli*, *Paglia Orba*, *Monte Cinto* ir *Monte d'Oro*.

Jei dėl nuo jos valios nepriklausančių priežasčių SNCM iki 2006 m. gruodžio 31 d. reikėtų pakeisti vieną iš laivų, Komisija leistų tą padaryti remdamasi Prancūzijos pateiktu tinkamai pagrįstu pranešimu.

3 straipsnis

Grupė SNCM parduoda tiesioginius ar netiesioginius šių bendrovių turimų akcijų paketus:

- *Amadeus France*,
- *Compagnie Corse Méditerranée*,
- *Société Civile Immobilière Schuman*,
- *Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations*,
- *Someca*.

Nenorėdama parduoti turimų bendrovės *Société méditerranéenne d'investissements et de participations* akcijų SNCM gali parduoti vienintelį šios bendrovės turtą – *Southern Trader*, – ir uždaryti šia pavaldžiąją įmonę.

Parduodama gali būti Prancūzijos valdžios institucijų pasirinktu būdu: paskelbiant arba viešąjį pardavimo konkursą, arba kvietimą teikti paraišką su išankstiniu pranešimu nustačius bent 2 mėnesių terminą pasiūlymams pateikti.

Prancūzija pateikia Komisijai visų pardavimo operacijų įrodymus. SNCM negali nuspręsti neparduoti, remdamasi tuo, kad pasiūlymai nėra pakankami. Jei pasiūlymų nepateikiama ir jei Prancūzija gali įrodyti, kad buvo imtasi visų būtinų paskelbimo priemonių, šio straipsnio pirmojoje pastraipoje nustatyta sąlyga laikoma įvykdyta.

4 straipsnis

Nuo šio sprendimo paskelbimo dienos iki 2006 m. gruodžio 31 d. SNCM negali keisti visiems maršrutams į Korsiką paskelbtų įkainių politikos, siūlydama mažesnę kainą nei konkurentai, vežantys tais pačiais maršrutais ir teikiantys tokias pačias paslaugas tomis pačiomis dienomis.

Komisija pasilieka teisę pradėti tyrimo procedūrą dėl bet kokio nustatyto šiame sprendime nustatytų sąlygų neatitikimo, pirmiausia sąlygos, numatytos šio straipsnio pirmojoje pastraipoje.

Šio straipsnio pirmojoje pastraipoje nustatyta sąlyga įvykdoma, jei kiekvieną dieną SNCM nurodytos kainos yra didesnės už kiekvieno jos konkurento mažiausias su nuolaidomis nurodytas kainas už tokias pat paslaugas, teikiamas tais pačiais maršrutais.

Šio straipsnio pirmojoje pastraipoje nustatyta sąlyga nebetaikoma, jei minėtų konkurentų kainos tampa aukštesnės už SNCM kainas, nustatytas 1996-aisiais, atskaitos metais, patikslintas atsižvelgiant į infliaciją.

Prancūzija kiekvienais metais iki birželio 30 d. pateikia Komisijai visus būtinus dokumentus, įrodančius, kad šios sąlygos buvo laikomasi praėjusiais kalendoriniais metais teikiant paslaugas visais maršrutais į Korsiką ir iš jos.

5 straipsnis

Pagal Prancūzijos valdžios institucijų priimtus išpareigojimus įgyvendinant restruktūrizavimo planą metinis laivų reisų pirmyn ir atgal skaičius įvairiais su Korsika susijusiais jūrų maršrutais iki 2006 m. gruodžio 31 d. yra ribojamas pagal šiame sprendime pateikiamoje 3 lentelėje nustatytas ribas ⁽¹⁾, išskyrus ypatingus ir nuo SNCM nepriklausančius atvejus, dėl kurių tektų perkelti tam tikrus reišus į kitus uostus, tačiau nekeičiant įmonės priimto išpareigojimo teikti viešąją paslaugą.

6 straipsnis

Prancūzija gali padidinti SNCM kapitalą nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos atlikdama pirmąjį 66 milijonų EUR pervedimą.

Iki restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos, t. y. iki 2006 m. gruodžio 31 d., Komisija Prancūzijos valdžios institucijų prašymu gali nuspręsti leisti atlikti antrąjį pervedimą bendrovei SNCM, atitinkantį skirtumą tarp likusių 10 milijonų EUR ir pajamų, gautų iš pardavimo, kuri privaloma atlikti pagal 3 straipsnį laikantis pastarajame nurodytos tvarkos.

Toks sprendimas gali būti priimtas, tik jei įvykdomi 3 straipsnyje numatyti veiksmai, jei iš pardavimo gautos pajamos neviršija 10 milijonų EUR ir jei laikomasi 2, 4 ir 5 straipsnyje nustatytų sąlygų, Komisijai turi teisę prireikus pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl vienos iš jų nesilaikymo. Priešingu atveju antroji pagalbos dalis nepervedama.

7 straipsnis

Prancūzija per 6 mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos informuoja Komisiją apie priemones, kurių ėmėsi jam įgyvendinti.

8 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

⁽¹⁾ Žr. šio sprendimo II priedą.

II PRIEDAS

2003 M. SPRENDIME PATEIKTA 3 LENTELĖ

SNCM pasiūlos pokytis

	Reisų skaičius		Siūlomų vietų skaičius		Siūlomi linijiniai metrai	
	2001	> 2003	2001	> 2003	2001	> 2003
Marselis–Korsika	1 881	[...]	1 723 050	[...]	1 469 000	[...]
Tulonas–Korsika	187	[...]	303 650	[...]	0	[...]
Genujos įlanka	1 768	[...]	1 708 700	[...]	0	[...]
Tarpinė su Europa susijusi suma	3 836	3 067	3 735 400	2 357 500	1 469 000	[...]
Magrebas	302	372	444 000	635 000	0	0
Bendra suma	4 138	3 439	4 179 400	2 992 500	1 469 000	[...]

2009 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 000 EUR per metus (*)
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per mėnesį (*)
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	700 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	70 EUR per mėnesį
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	40 EUR per mėnesį
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	500 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	360 EUR per metus (30 EUR per mėnesį)
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

(*) Egzempliorių kainos: iki 32 puslapių: 6 EUR,
33–64 puslapiai: 12 EUR,
daugiau nei 64 puslapiai: kaina nustatoma kiekvienu atveju.

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Oficialiųjų leidinių biuro leidžiamų mokamų leidinių galima įsigyti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>